

www.libtool.com.cn

UNIVERSITY OF GENT

Digitized by Google

Ma. 1322.

www.libtool.com.cn

Math. 1322

www.libtool.com.cn

Math. 1322

www.libtool.com.cn

ARTIS
AVRIFERAE,
QVAM CHEMIAM
VOCANT, VOLV MEN
PRIMUM.

QVOD

Continet Turbam PHILOSOPHORVM, aliosq̃ antiquiss.

AVTORES.

Cum INDICE Rerum & Verborum
locupletissimo.

Basileæ,

Excudebat CÔNR. VVÄLDKIRCH;
Expensis CLAVDII de MARNE,
et IOAN. AVBRY.

Anno Sal. 615 15 XCIII.

Ex Supellectile Adolphi Dond.

IN HOC I. VOLVME

CONTINENTVR:

1	Propositiones, seu maximæ artis Chymicæ.	pag. 1.
2	Turba Philosophorum.	1.
3	Turbæ Philosophorum alterum Exemplar.	— 66
4	Allegoriæ super librum Turbæ.	— — 137.
5	Aenigmata ex Visione Arislei.	— — 148.
6	Exercitationes in Turbam.	— — 154.
7	Aurora Confurgens.	— — 183.
8	Rosinus ad Euthiciam.	— — 240.
9	Idem ad Saratantam Episcopum.	— — 277.
10	Liber Definitionum eiusdem.	— — 316.
11	Mariæ Prophetissæ Practica.	— — 219.
12	Liber Secretorum Calidis filij Iazichi.	— — 325.
13	Liber Trium verborum.	— — 392.
14	Aristoteles de Lapide Philosophorum.	— — 361.
15	Auicenna de Conglutinatione lapidis.	— — 374.
16	Expositio Epistolæ Alexandri Regis.	— — 382.
17	Ignotus Autor de Secretis lapidis.	— — 399.
18	Merlini allegoria de Arcano lapidis.	— — 392.
19	Rachaidibi de Materia lapidis.	— — 397.
20	Auicennæ Tractatulus de Alchimia.	405.
21	Semita Semitæ.	437.
22	Clangor Buccinæ.	448.
23	Correctio fatuorum.	545.
24	Incertus Autor de Arte Chymica.	575.

Ex his priores decem & postremum, ex manuscriptoris exemplaribus impressimus.

TYP.

TYPOGRAPHVS LECTORIBVS

S. P. D.

NTE annos aliquot,
 amice LECTOR, edi-
 dimus Volumen satis
 iustum, variorum au-
 torum *ἡλικίας* tra-
 ctantium, opera G V-
 LIELMI GRATTAOLI Medici,
 collectum. Id cū non malè nobis ces-
 sisset, gratumque fuisse huius Philo-
 sophiæ studiosis animaduverteremus,
 animum ad eam artem magis exco-
 lendam & illustrandam, quod in nobis
 fuit, appulimus. Itaque iuuantibus a-
 micis, Viris doctis, plura collegimus,
 & ex eis collectis meliora, vt puto, se-
 legimus: duobusque hisce volumini-
 bus, forma cōmodiori, nec sumptuo-
 sa, distribuimus, cogitamusque adhuc

P R A E F A T I O.

præstantiora, si Deus nobis otia fecerit, amicique iuuerint, in lucem dare: quibus homines huius præstantissimæ vtilissimæque artis cupidi, vti fruique possint. Sed dicet aliquis, me his meis editionibus plus nocementi Reipubl. adferre, quàm emolumenti, cum vana sit ars, & scientia nulla: quæ non de rebus omninò certis, sed incertis, & rarò contingentibus, imò rarissimè, aut fortè nunquam multorum opiniones tractet. Neminem enim hætenus nostro, aut superiori seculo præstitisse, quæ tam magnificè multifariamque pollicetur huius artis Scriptores. Cum igitur sine careat intentò, omnia autem propter finem fiant, sequitur, nullam esse artem, nullamve scientiam, & ridiculos illos atque stultos, qui hæc tractant, aut impostoribus inertibus credunt. Quibus cum à præstantibus doctissimisque Philosophis certis demonstrationibus satis superq; responsum sit, probataque huius artis veritas (præsertim verò à celeberrimo Philosopho

P R A E F A T I O.

Iosopho Petro Bono Ferrariensi in sua
Preciosa Margarita , nunc primùm à
nobis integrè (non vt antea Venetiis)
edita : nec non à Laurentio Ventura
Veneto, nostra hac ætate, libro ad Il-
lustrissimum Ottonem Henricum Pa-
latinum dicato, & à nobis edito, artis
veritas vindicata, & olim ab infinitis
ferè viris Philosophis idem factitatū)
nihil mea responsione opus est : cùm
præsertim meum non sit docere, aut
partes defendere: sed bonarum litera-
rum & artium doctores in publicum
ad communem vtilitatem edere, & in-
ter se eos committere, vt veritas tan-
quam ex silicum collisione excutiatur.
Interim tamen quod mihi, inertī scili-
cet, videtur, dicam. Ab illis ferè con-
tradici, qui in ea arte (& si alioqui do-
ctissimi) nunquam versati sunt : nemi-
nem verò magis temerariè aut agere,
aut iudicare, quàm ignari & imperiti
iudicāt. Inexperto enim videntur mul-
ta impossibilia, quæ tamen arte & na-
turâ facillimè fiunt, vt passim in omni

PRAEFATIO.

ferè genere artium experientia docet. Contrà peritus & expertus naturæ sagacissimæ scrutator, & vt ita dicam, coadiutor, ingenio atque sollicitudine, etiam quæ imperitis & ignaris impossibilia videntur, & supra captum vulgi, præstare atque efficere potest. Quod ad me attinet, etsi nunquam huiusmodi attigerim, neque is sim, qui de tam abstruso mysterio quicquam iudicare possim, nō possum tamē in animum inducere meum, tot doctos Philosophos, & magni nominis viros, imò etiam illustres Reges huius artis præcipuos scriptores, quorum scripta etiam proferimus, deceptos fuisse, aliosque decipere voluisse, cū aliàs nomen præstantissimum apud omnes doctos iam per tot secula consecuti sint: vti Geber, Auicenna, Rasis, Villanouanus, Raymundus, & alij penè infiniti, tum veteres, tum neoterici, à quorum nominibus nunc abstinemus. Non dubito etiam multos hodie esse, fuisseque antea insignes impostores; homines nequam,

P R A E F A T I O.

nequam, literarum & omnium bonarum artium, atq; morum rudissimos, omnis generis nequitiae peritissimos, qui cum praeter Cererem & Bacchum, quibus ita familiariter utuntur, ut etiam eorum stigmata non in corpore tantum, sed in facie & naso insigniri, nihil prorsus sciant, magnificis tamen verbis venditant se magnatibus pro Geberis & Raymundis, ut eorum crumenas decoquant, cum ne aquam quidem ardentem ex vino conficere possint: cuius tamen dolia integra singulis diebus exhaurire possunt. Ab his, inquam, impostoribus patibulo dignis caueant Nobiles & Principes viri: nisi aurum potabile facere velint.

Sed ut eò redeamus, unde digressi sumus, authores viros doctos, & verè Philosophos tibi, amice L E C T O R, nunc proponimus huius artis præcipuos Autores. Et primo loco Philosophorum Pythagoricæ Synodi sententias, & quasi Aphorismos damus, quibus, si diligenter incubueris, Deumq;

P R A E F A T I O .

ferè genere artium experientia docet. Contra peritus & expertus naturæ sagacissimæ scrutator, & vt ita dicam, coadiutor, ingenio atque sollicitudine, etiam quæ imperitis & ignaris impossibilia videntur, & supra captum vulgi præstare atque efficere potest. Quod ad me attinet, etsi nunquam huiusmodi attigerim, neque is sim, qui de tam abstruso mysterio quicquam iudicare possim, non possum tamē in animum inducere meum, tot doctos Philosophos, & magni nominis viros, imò etiam illustres Reges huius artis præcipuos scriptores, quorum scripta etiam proferimus, deceptos fuisse, aliosque decipere voluisse, cum aliàs nomen præstantissimum apud omnes doctos iam per tot secula consecuti sint: vti Geber, Auicenna, Rasis, Villanouanus, Raymundus, & alij penè infiniti, tum veteres, tum neoterici, à quorum nominibus nunc abstinemus. Non dubito etiam multos hodie esse, fuisseque antea insignes impostores; homines nequam,

P R A E F A T I O.

nequam, literarum & omnium bonarum artium, atq; morum rudissimos, omnis generis nequitiae peritissimos, qui cum praeter Cererem & Bacchum, quibus ita familiariter vtuntur, vt etiam eorum stigmata non in corpore tantum, sed in facie & naso insigniri, nihil prorsus sciant, magnificis tamen verbis venditant se magnatibus pro Geberis & Raymundis, vt eorum crumenas decoquant, cum ne aquam quidem ardentem ex vino conficere possint: cuius tamen dolia integra singulis diebus exhaurire possunt. Ab his, inquam, impostoribus patibulo dignis caueant Nobiles & Principes viri: nisi aurum potabile facere velint.

Sed vt eò redeamus, vnde digressi sumus, authores viros doctos, & vetè Philosophos tibi, amice L E C T O R, nunc proponimus huius artis præcipuos Autores. Et primo loco Philosophorum Pythagoricæ Synodi sententias, & quasi Aphorismos damus, quibus, si diligenter incubueris, Deumq;

PRAEFATIO.

omnium bonorum datorem, ut ipsi frequenter monent, rogaueris, non dubito te & naturę secreta quamplurima consecuturum, & desiderij tui compotem futurum, Synodum hanc **TVRBAM PHILOSOPHORVM** vocant, cuius duo exemplaria typis excusimus, propter diuersam & nominum, & sententiarum, & ordinis rationē; ut quisque quod sibi magis arriserit, sequatur. In eam sequuntur Exercitationes, quibus difficultates plurimę enodantur, Quibus Aurora Consurgens annectitur, quę Philosophorum loquendi modos, ambages, ænigmata & similitudines aperit. Reliqua breuitatis causa præterimus: omnia verò ex manuscriptis exemplaribus, vel nunquam edita prius, vel meliora & auctiora damus. Quidque in singulis Tomis contineatur, sequens à titulo pagina indicat. Nunc nobis orandus es, ut hos nostros qualescunque labores boni consulas: meliora forsitan à nobis accepturus, si huius artis, & in primis veritatis

P R A E F A T I O.

tatis amantes in commune consulere
voluerint , nobisque communicare,
quæ aliàs nullo suo emolumento, alio-
rum verò detrimento apud illos peri-
re possunt. Quod dictum velim non
tantum in hac arte, seu scientia, quam
in aliis omnibus . Si enim veteres sibi
tantum nati fuissent, scientiasque ac
artes nobis cælassent, quid quæso dif-
ferremus à cæteris animantibus? His
itaque grato animo fruerè.

Vale.

§§

PROPOSITIONES, SEV
MAXIMAE ARTIS
CHEMICAE.

PROPOSITIO I.

OMNE purum & mundum extractum à sua minera, à lapidibus, tum rebus extraneis, sine aliqua preparatione, qua non funditur ut cera, incongrua est huic operi. Ex hac concluditur, quod excluduntur omnia metalla, & omnes species Marchasita, vitrum, crystallum, corallus, & omnes margarita, qua in igne non liquefiunt.

Propositio II.

Omne sublimabile, quod adharet lateribus vasis prohibentis visionem rei extranea in vase, remota est & incongrua huic negotio. Ad hoc excluduntur maximè omnes quatuor spiritus principales: scilicet argentum viuum, arsenicum, sulphur, & omne genus tutia & magnesia.

Propositio III.

Omne minerale, cuius non sit terra, alienum

PROPOSITIONES.

lienum est & inimicum huic operi. Ex hoc excluduntur omnia, quae procedunt ab animalibus, ut sunt capilli, sanguis, caro, stercus, ova, & similia: & etiam omnia animalia, ut testudines, caragdi, talpa, rana, apes, & similia. www.libtool.com.cn

Propositio IV.

Qualibet res animata & procedens à rebus inanimatis, inepta est huic arti maiori. Ex hac propositione maximè excluduntur omnes superfluitates animalium, & omnia vegetabilia, & quae ab eis procedunt, ut puta vinum, aqua ardens, oleum, mel, urina, sperma, & his similia.

Propositio V.

Omne quod in una hora diei naturalis non potest ad ignem denigrari, dealbari, & rubificari, non intrant in compositionem huius operis, obtinens locum masculinitatis.

Propositio VI.

Omne quod caret fumo rubeo, clausum, & in vase paruo ad ignem debitum, non intrat in compositionem huius operis, tenens

PROPOSITIONES.

locum fæmineitatis. A duabus prædictis maximis excluduntur alumina & sales, & omne genus baurachiorum, & gignarum, & omnes liquores ab eis procedentes.

Propositio V I I.

Nulla res unius numeri potest perficere opus maioris ordinis. Ex hoc maxime elicitur, quòd lapis Philosophorum fit ex duobus: scilicet masculo & fæmina: vel ex rubeo & albo.

Propositio I I X.

Quicquid in uno vase, & in uno numero non potest compleri, incongruum est huic operi. Et ex hoc maxime excluduntur pluralitates vasorum.

Propositio I X.

Quicquid spacio centum dierum ad plus non valet talem perfectionem finire, & aurum & argentum facere, inimicum est huic operi. Ex hoc maxime excluduntur novem menses, vel elicitur quòd lapis debet compleri in centum diebus ultima perfectione, usque ad tempus multiplicationis inclusivè.

Proposi-

PROPOSITIONES.

Propositio X.

Omne quod in primis sex diebus ad ignem debitum fustum in vase physico in furno sibi necessario non apparebit croceum, & in alijs sex diebus rubrum, & in subsequentibus album albedine perfecta, & in triginta diebus concludentibus rubicundissimum rubedine perfecta, non est de intentione huius operis. Ex hoc maxime elicitur modus operandi: scilicet quod lapis physicus debet poni in vase vitreo inuiolabiliter clauso in furno physico, & fundi debet ad lentum ignem, & in illa fusione debet tene-ri ad ignem uniformē per spacium dierum decem & octo, in primis sex diebus medicina erit crocea, in alijs sex diebus erit rubea, & in alijs sex erit nigra, & postmodum rubea intensissima rubedine, quam tenebis per triginta dies, in quibus debes nutrire cum duobus luminibus non multum grossis dictum lapidem die noctuq; per spacium dictorum triginta dierum. Quibus finis, apparebit color croceus, qui cooperiet totum rubrum ad instar nubis. Et ille color croceus cessabit infra spacium octo dierum:

PROPOSITIONES.

postmodum apparebit albedo perfecta & clara, ut stella Diana: & erit medicina perfecta ad Lunam super Mercurium, & corpora imperfecta ad infinitum. Adhuc addito uno lumine debet nutriri per spacium triginta dierum cum tribus luminibus, & apparebit medicina rubicundissima ad modum Scarlati, & erit medicina perfecta ad rubeum super Mercurium, & corpora imperfecta in perpetuum & in infinitum, Christo fauente, Deo gratias.

Propositio XI.

Omnis medicina, quae seipsam multiplicare non potest ad infinitum, non est de intentione operis maioris ordinis. Ex hoc maxime elicitur, quod multiplicatio huius operis sit una pars medicina praedicta: ad rubedinem debet poni vas praedictum, cum duodecim partibus cum igne trium luminum per quindecim dies, & deueniet ad ultimam rubedinem, & erit Elyxir ad rubeum perfectum, & ita potes multiplicare in infinitum.

Propositio XII.

Quicquid excedit valorem unius unciae

PROPOSITIONES.

cia auri puri, non est de intentione maioris ordinis. Et ex hoc maximè elicitur, quòd illa, qua lapidem physicum componunt, si excedunt unciam unam auri puri, non sunt de intentione maioris ordinis. Et ex hoc maximè sequitur, quòd quindecim grana fermenti sunt idonea pro opere maioris ordinis: quoniam illa emuntur vili pretio.

Propositio XIII. & vltima.

Id tantum quod compositum est ex oleo incombustibili, & de sale fusibili, est amicabile huic arti. Ex hoc maximè elicitur, quòd lapis physicus componitur ex oleo incombustibili, & sale fusibili.

DEO GRATIAS, AMEN.

Turba Philosophorum.

TVRBA

TVRBA PHILOSOPHORVM IN SECVNDA PHILOSOPHIA LONGE DI-

uerſa & copioſior, quàm reliquæ,

quæ paſſim circumſe-

runtur. www.libtool.com.cn

NITIVM Libri TVR-

BAE PHILOSOPHO-

RVM, in quo diſcipulorum

prudentialium dicta Aris-

teus congregauit, Pytha-

goram philoſophum & ma-

giſtrum introducendo, ſen-

tentiasq; ex diſcipulis colligendo. Vocatur &

hic liber tertia ſynodus Pythagorica, de occul-

ta ſapientia inſcriptus. Iubet autem Pythago-

ras Eximidium diſcipulum colloctionem or-

dini, & de ſapientia occulta diſſerere, deinde &

cæteros ordine quoq; ſuam ſententiã efferre.

Incipiens itaque.

EXIMIDIUS ait: Omnium rerum ini-
tium eſſe naturã quandam, eamq; perpetuam,
inſinitam, omnia fouentem coquentemq;.
Naturam autem corruptionis & generationis
tempora eſſe veluti terminos, quibus ad id
quod vniuerſalis natura fouet, ac coquit, per-
uenitur. Stellæ verò & aſtra cum ignea ſint,
vtiq; natura coctionis & fomenti ſunt. vt au-

tem mansura essent, & suum officium rectè facerent, Deus inter ea & terram, resque fouendas & coquendas, aëra constituit, qui stellas contineret & prohiberet, ne (præsertim Solis flamma, taceo enim de ceteris, ait) omnia subsistentia combureret. Et si spiritibus, quibus creaturæ generatur, aër non inspiraret, omnia Sol suo calore subsistentia destrueret. Sed & aqua frigiditate & humiditate sua omnia destrueret, nisi intercederet aër. Aër itaque cum calidus & siccus sit, sic cōcordat calorem ignis cœlestis & stellarum cum frigiditate aquea, ut inter eos perpetua sit mansura amicitia, omniumq; rerum existentium procedat fomentum & decoctionis beneficium.

Ait TURBA: Bene descripsisti ignem, persequere igitur.

Ait ille: Aëra magnifico & honorifico, eò quòd ipso opus emendatur, cum inspissat & rarefcit, & cum calefit & frigeſcit. Eius autem spissitudo fit, quando in cœlo distinguuntur propter Solis eleuationem. Eius verò raritas fit, quando ex altero Sole aër rarefcit & calefit. Illo verò rareſcente prope fit Sol: quo propinquo, calor peruenit homini & creaturis.

Ait ANAXAGORAS: Bene descripsisti aëra. At scitote Turba, quòd quatuor initiorum spissitudo in terra sola quiescit, eò quòd ignis spissū in aëra cadit, aëris verò spissum, & quod ex igne spisso congregatur, in aquam incidit.

Aquæ

Aquæ quoq; spissum, & quod ex ignis & aeris
spisso coadunatur, in terra quiescit. Ita istorum
quatuor spissitudo in terra quiescit, inque ea
coniuncta sunt. Ipsa ergo terra omnib. cæteris
elementis spissior est, vti palàm apparet, & vi-
dere est. Ignis autem rarior est cæteris, & vti
terra, quæ spissior, est inferior, ita ille superior
& dignior. Aer verò minus rarus igne, aqua
rursus minus rara quàm aer. Omne enim, fri-
gidum & humidū, est minoris raritatis, quàm
calidum & humidum. Et minoris raritatis est
terra quàm aqua, eò quòd est frigida & sicca:
& omne frigidum & siccum minus rarus est,
quàm frigidum & humidum.

Ait PYTHAGORAS: Bene aptastis, ô filij
doctrinæ, harum naturarum descriptiones, ex
quib. Deus omnia creavit. Persequimini ergo.

Ad hæc LVCAÏS ait: Notifico vobis, quòd
ex his quatuor naturis, Deus omnia creavit,
& omnia creata in eas reuertuntur: in his ge-
nerantur & moriuntur suo tempore, prout
Deus destinavit.

Ait LOCASTES: Scitote quòd creatura
Mundi, ex duob. densis, & duobus raris creata
est, & nihil densorum sublimi inest creaturæ.
Ideoque & Sole, & omnibus inferioribus est
creaturis rarior.

Inquit PYTHAGORAS: Dico Deum ante
omnia fuisse: & cum solus esset, quatuor crea-
vit numero simplicia, quæ sunt quatuor ele-

menta, eiusdem essentie, id est, materie, diuersarum tamen formarum, hoc est, qualitatum simplicium, quæ ad inuicem conuertuntur, è quibus iam creatis, omnia deinceps creauit, tam sublimium quàm inferiorum, eò quòd oportuit creaturas ex radice quadam extrahi, à qua multiplicarentur ad inhabitandum mundo. Ideo ante omnia Deus quatuor creauit elementa, ex quibus postea quod voluit, creauit, diuersas scilicet naturas, quarum quasdam ex vno creauit.

Ait T V R B A: Quæ sunt illa Magister, quæ Deus sublimis ex vno creauit?

Et ille: Sunt Angeli, quos Deus ex igne creauit.

Et T V R B A: Quæ sunt creata ex duobus?

Et ille: Creata sunt ex duobus, Sol, Luna & stellæ, nempe ex aëre & igne. Ideo sunt Angeli, Sole & Luna & stellis lucidiores, eò quòd ex vno singulari, quod est quartum & omnium rarissimum, creati sunt: Sol verò, Luna & stellæ, ex ignis & aëris composito creati sunt.

Inquit Turba: Et cœli creatio vnde?

Et ille: Creauit Deus cœlum ex aqua & aëre, ita cœlum quoque ex duobus est compositum, ex altero rariorum scilicet aëre, & altero densorum, scilicet aqua.

Et illi: Magister perage dicta tua, & ediffere de tribus.

Et ille: Ex tribus elementis Deus creauit volati-

volatilia, bruta animalia, ac vegetabilia, scilicet ex aëre, aqua & terra.

TVRBA autem ait: Discerne hæc Magister.

Et ille: Quædam creata sunt ex aëre, & terra: quædam verò ex igne, aëre, & terra. De proximo, exemplo sunt volatilia, & omnia spiritum habentia, de primo verò sunt exemplo, vegetabilia. Omnia verò bruta ex terra, aëre & igne sunt: vegetabilia autem ex aqua, terra & aëre, nihilq; habent commune cum igne.

Et illi: Dicemus tamen etiam vegetabilibus inesse ignem?

Et ille: Verum dicetis: nam ex aëris calore in eo abscondito, quemadmodum significavi tenuem ignem aëri inesse, ignis illis inest, quia aëri inest ignis, & aër in vegetabilibus. De igne autem elementari per se loquendo, non inest, nisi spiritum & animam habentibus. Ex quatuor autem elementis homo creatus est. Intelligite igitur omnes, quòd omne quod ex vna creavit Deus essentia, non occidit, aut moritur, nisi in die iudicij. Mortis enim diffinitio, est compositi dissolutio: Incompositi autem nulla est disunctio. Ex duobus autem, vel tribus, vel quatuor compositis, vnumquodque compositum separari necesse est, quæ separatio mors est. Et scitote, quòd quicquid ex solo igne simplici & tenuiss. creatum est, id neque bibit, neque comedit, neque dormit, sed quod ex spisso igne creatum est secus habet.

Inquit **ARISTEVS**: Magister, quia ad posteritatis vtilitatem nos coadunasti, nihil quidem vtilius cognitione elementorum ad nostram notitiam peruenire potuit. At nunc cuperemus de occulta sapientia, propter quam excutiendam conuocati sumus, verba fieri.

Et ille: Dixi antè, quòd Deus omnia, hoc est, quatuor elementa ex nihilo, deinde ex his omnia creata eduxit, cœlum, thronos, angelos, stellas, mare, & omnia quæ in eis sunt. Et quia videmus quatuor illa elementa ferè inimica inter se, ideo creaturæ variæ sunt: Nam si ex eodem cuncta elemēta essent creata, vnius essent naturæ, & conuenirent. Attamen & illa quatuor sic vniuit & copulauit Deus, vt pacem perpetuam obseruare necesse habeant: ita siccum humido, & calidum frigido sæpe miscetur, & conuenienter coit, & inde creaturæ exeunt, quæ preciosissimæ etiam sunt. Eorum autem elementorum quæ coeunt, duo videntur & tanguntur: duo verò non videntur neque tanguntur. Quia si coniunguntur ea tantummodo quæ videntur & tanguntur, proculdubio etiam reliqua commixta sunt, quæ duobus prioribus insunt: Aer enim de igne participas, etiam cum aqua commune quid habet, similiter & terram hæc omnia in se complecti, suprà est dictum. Quòd si æs nostrum, quod terra est, aquæ miscueritis, rem grandem efficietis. Nam ære ipso nostro cum aqua maris imposi-

to &c

to & cocto, terram ostendit, aquam imbibens, & alia duo elementa in se complectens: quod significatur processu operis, contritione sc. & coagulatione lapidis, statim ex his nummos fieri. Sed quid vos singuli hac super re tractaturi & dicturi sitis, audiam. Interim vbi nec ab insipientibus agnoscatur, nec a filijs doctrinæ ignoretur, expositionem incipiatis. & tu prior dic Aristenes.

ARISTENES ait: Huius operis clavis est numorū ars. Accipite igitur corpus quod vobis monstratum est, ac in tabulas tenues coaptate: deinde maris nostri aquā imponite, quæ dum regitur, Aqua permanens dicitur. Post imponite leui igne, donec tabulæ confringantur, & fiant aqua, & Etheliæ iungite, & lento igne simul afflate, donec fiat brodium saginatum, & in suam Etheliam vertite, donec coaguletur, & fiat numus varius, quem Solis florem nuncupamus. Coquite eum deinceps, donec nigredine priuetur, & albedo appareat. Postea regite ipsum, & animam auri commiscete, & coquite, donec fiat Ethelia rubea, quam terite cum patiētia, nec vos tædeat eam cum aqua imbuere, quæ ex ea exiuit, & quæ est permanens, donec rubeum fiat. Hoc enim est æs combustum, & auri flos, & fermentum: quod cum aqua permanente dirigite, postea desiccate, donec pulvis fiat, & omni humiditate priuetur.

Inquit P A R M E N I D E S : Scitote, viri prudentes, quòd inuidi multipliciter tractauerūt de aquis, brodijs, corporibus & metallis, vt vos decipiant qui scientiam inquiritis. Hæc ergo dimittite omnia, & aurum numosque fieri facite ex hoc nostro ære, & æs, aut plumbum pro pinguedine vel nigredine, & stannum pro liquefactione sumite: scientes quòd nisi veritatis naturas eiusque compositiones bene coaptetis, & consanguinea consanguineis iungatis, nihil operamini, eò quòd naturæ cum suis obuiant naturis, continenteas, & lætantur in eis. Nam putrescunt & gignuntur, eò quòd natura, quæ regit ipsum, illudque diruit, ac in puluerem & nihilum conuertit, deinde idem renouat, reiterat & gignit frequenter: Idem enim ipsum quod mortificat, id & viuificat. Intendite ergo noscere quid est, quod rem putrefacit ac renouat, & cuius sit saporis, & quæ longinquitas & propinquitas, & qualiter post inimicitiam fiat amicitia, & qualiter accadat corruptio & generatio, & qualiter illæ naturæ complectantur inuicem, & quomodo in igne lento concordēs fiant: quibus notis & perceptis manus vestras operi applicate. Quòd si dictas qualitates ignoratis, nolite operi appropinquare, quoniã totum est noxium, & infortuniũ ac tristitia. Modò Sapientum verba intelligite, & hoc breue dictum retinete, videlicet, quòd Natura naturâ lætatur, & natu-

& naturam continet, & natura naturam vincit & superat. Hisce verbis comprehenditur totum opus. Dimittite ergo sermones superfluos, & accipite argentum viuum, & conge- late eum in corpore magnesiæ, & sulphuris, quod non comburitur, & vertite ipsum in naturam albam. Et si æri nostro imposueritis, album fiet. Et si ipsum rubeum facere volueritis, rubeum fiet. Et si amplius coxeritis ipsum, aurum fiet. Dico etiam, quod vertit ipsum mare in rubeum, & auri collam: & similiter vertit aurum in rubeum ignem, eò quod natura naturâ lætatur. Coquite ergo ipsum in humore, donec appareat natura abscondita: & cum videritis hoc, imbibite eum septies aqua permanente, coquendo, assando, donec rubeum fiat. O natura illa cœlestis, veritatis naturas Dei nutu multiplicans. ô natura fortis, naturas vincens & superans, suasque naturas gaudere faciens. Hæc est illa natura specialis & spiritualis, cui Deus posse dedit supra ignis violentiam. Ideoque magnificamus eam, quia nihil est preciosius in vera tinctura. Est enim veritas omnem scientiam continens, & cum liquefit cum corporibus, opus altissimum operatur, & ea in suum vertit coloré, & quemadmodum apud visum superficiem tingendo vincit, sic intima superat.

Post hæc ZIMON ait: Ego plumbi albi vobis dispositionem monstrabo, in quo nihil a-

liud est quàm opus mulierum, & ludus puerorum. Et scitote, quòd secretum operis ex mare & fœmina constat, hoc est, agente & patiente. In plumbo est masculus, in auripigmento fœmina. Masculus gaudet suscepta fœmina, & iuuatur ab ea, & fœmina suscipit à masculo sperma tingēs, & coloratur ex eo. Itaq; iunctos hos in vitreo vase ponite, & terite eos cū Ethelia, & aceto acerrimo, & coquite eos per septem dies, & ne arcanum fumiget, cauete: & cū siccum fuerit, totum iterum imbuite aceto, & tandem obtinebitis arcanum. Quoad rubeum, dico quòd non potestis rubeum facere, nisi primùm dealbaueritis: quoniā duę illę naturę nihil aliud sunt, quàm album & rubeum: Dealbate ergo rubeum, & secundùm quatuor anni partes eum regite, & in vltimo fructum vobis adferet. Adhęc insuper dico, quòd in plumbo rubedo sit. Sumite ergo æs, quod Magister suprà nominauit, & ponite plumbum cū eo, donec spissum fiat. Hoc erit plumbum, de quo dixerunt Sapientes, quòd æs & plumbum lapis preciosus fiant. Miscete ergo ea insimul, & afflate aurum cum eis, & cū eos benè rexeritis, habebitis spiritum tingentem, & compositum ex masculo & fœmina, quod est operis initium.

Inquit SCITES Philosophus: Scitote omnes sapientię inuestigatores, quòd huius artis fundamentum, propter quam multi perierūt, vnum

vnumquid est, quod omnibus rebus fortius & sublimius: apud incipientes verò omnium rerum est vilius.

Ait PYTHAGORAS: Nomina ergo, ô Scitotes, hoc vnum.

Et ille: Acetum acerrimum, quod fecit aurum, merum esse spiritum, sine quo nec albedo, nec nigredo, nec rubedo consistit. Et scitote, quòd cùm corpori miscetur, continetur, & vnum fit cū eo, & vertit ipsum in spiritum, & spirituali tingit tinctura, inuariabili quæ rursus à tincto, tincturâ accipit corporalem, quâ deleri non potest. Et scitote, quòd si corpus absque aceto super ignem posueritis, comburetur id, & corrumperetur. Et scitote, quòd humor primus est frigidus. Cauete igitur ignem immoderatum, quia inimicus est frigori. Ideò dixerunt Sapientes, Vos suauiter regere oportet, donec Sulphur fiat incremabile. & ita scripsit filius Adæ: Acetum hoc corpus comburit, & in cinerem vertit, ipsumque corpus dealbat & congelat, fitque numus intensissimæ albedinis. Coquite ergo lapidem donec diuatur, deinde soluite rursus, ac aqua maris temperate. Et scitote, quòd totius operis spes est dealbatio, cui rubor succedit: deinde perfectio, seu continuatio.

SOCRATES inquit: Scitote Turba, filij doctorinæ, quòd absque plumbo nulla fit tinctura, eò quòd in eo consistit virtus operis. Et pri-

ma quidem vis est acetum: secūda verò plumbum. Accipite ergo plumbum, quod fit ex lapide, qui dicitur Kuhul, & fit optimum, ac coquite in aceto, donec niger & albus: Deinde nitri aqua ipsum terite, donec spissus fiat vt pinguedo. Deinde coquite, donec lapis fiat, intensissimo igne, & spissitudo corporis diruitur aqua concepta. Attendite ergo super ipsum donec lapis fiat, quem terite, & rore & sale, & aqua maris & pluuiæ. Et si siccus fuerit, sui residuum humoris velociter bibit, eò quòd est plumbū combustum. Augete igitur ipsum, ne comburatur vltius. Hoc autem Sulphur, quod non comburitur, nuncupamus. Terite igitur ipsum aceto acerrimo centū quinquaginta diebus, cauentes ne in fumum vertatur acetum, & pereat. Hoc cognito, quod demonstraui, nihil aliud est, quàm Opus mulierū, & Ludus puerorum.

ZENON inquit: Scitote omnes huius artis inuestigatores, quòd nisi lapidem hunc dealbaueritis, eum rubeum facere non poteritis. Et scitote, quòd annus in quatuor diuiditur tempora. Primum est frigidæ complexionis, Hyems scilicet. Secundum verò complexio est Veris. Tertium Æstatis: deinde quartum, in quo fructus maturatur, Autumnus. Hoc itaque modo oportet vos naturas regere: videlicet Hyeme soluere, Vere coquere, Æstate coagulare, Autumno autem fructus colligere, hoc est,

est, tingere. Hoc igitur exemplo regite naturas tingentes: sin autem, neminem nisi vos reprehendatis. Dicam tamen plura de plumbo rubificando. Accipite æs, quod Magister fumere iussit, & ponite plumbum cum eo, donec spissum fiat: congelate, desiccate donec rubeū fiat. Hoc utique est plumbum rubeum, de quo dixerunt Sapientes: *Æs & plumbū lapis preciosus: miscete ea æqualiter, & afflate cum eis aurum, & si benè rexeritis, fit spiritus tingens in medio spirituum.* Cū enim masculus fœminę coniungitur, fit ipsa fœmina nō fugiens, & totum compositum spirituale, & ex ipso spiritali composito rubeum, quod est mundi principium. Et sic habetis plumbum rubeum, sine quo nihil potestis facere.

MUNDVS inquit: Inuestigatores artis, scire vos oportet, quòd Philosophi in libris suis Gumi multis nominibus nominauerunt, & tamen nihil aliud est, quàm aqua permanens, ex qua quidem aqua lapis noster preciosissimus generatur. O quàm multi sunt gumi huius inuestigatores, & quàm pauci sunt, qui noscant eam. Dico vobis, quòd guma hæc non emendatur nisi solo auro. & sunt quidam inuestigatores, qui licet inueniāt applicationes, nolunt tamē labores sustinere, quia simul & sumptus fiunt. Audite vos tamen me, & huius gumæ applicationes enarrabo. Dico quòd guina nostra fortior est auro, & qui noscunt eam, auro

Quis enim credat lapidem posse aquam, aut aquam lapidem fieri, cum nihil sit diuersius? Attamen re vera ita est. Lapis enim est hæc ipsa permanēs aqua, & dum aqua est, lapis non est. Eo modo diuersa sortita hæc est aqua nomina. Quidam enim ex conditione & statu operis aquam, gummi, venenum, acetum: deinde coruum, æs vltum, æs nigrum, plumbum, serpentem: deinde marmor, lapidem cristallum, Etheliam albam, aurū, regē natum. Quidam à loco vbi generatur aqua ipsa, nomen ei sumpserunt: quidam à calore, quidam sputum Lunæ, quidam cor falis eandē nominauerunt.

Inquit PANDVLPHVS: Scitote omnes sapientiæ inuestigatores, quòd aqua permanēs est aqua vitæ munda; & quòd nullū venenum tingēs generatur absq; Sole & sua vmbra. Qui enim Sapiētum venenum Sole & eius vmbra tinxit, ad maximum peruēnit arcanum. Si id intellexistis, ô Turba, benè quidem: sin autem operis vobis perfectionem reitero. Accipite album mundum, quod maximū est arcanum, in quo est veritatis tinctura, eiusque arenam, quæ facta est ex lapide, septies imbuite, quousque totam imbuat aquam, & vasis os fortiter claudite, quoniam ex eo apparebit lapis tyrij coloris. Sed cum receperitis album mundum, & ceperitis septies eum imbibere, tunc accipiat de aqua residuarum partium antea conseruatarum, & sit ignis priore intentior, & sic imbuite

imbuite corpus septies, donec illæ duæ finiantur, seu deficient duæ tertiæ partes, easq; omnes terra bibat: deinde ipsum calido ponite igni, donec terra suum extrahat florem, ac satis placeat.

ARDARIUS inquit: Regimen lapidis & compositionem vobis enarrabo. Sumite occultum & honorabile arcanum, quod est magnesies alba, & quæ est cū vino mixta, sed non accipiat is eam nisi puram & mundam, & suo imponite vasi, & orate Deum, vt hunc maximum videre lapidem vobis concedat: deinde coquite eum lentè. cū extraxeritis, videte si factus est niger, & si ita est, optimè rexitis: sin autem, regite ipsum albo, quod est maximum arcanum, donec appareat nigredo, & quidam pura nigredo, quæ 40. tantummodò diebus durat. Postea terite ipsum cum suis confectionibus, quæ sunt flos æris, aurū Indicum, quorum radix est vna ex vnguento croceo, & alumine fixo. Hoc itaque per 40. dies diligenter coquite: quo completo, initium lapidis Deus vobis ostendet. Coquite ipsum iterum, & gumi residuo imbuite, scientes quòd quoties cinerem imbuitis, oportet ipsum toties siccare, & rursus humectari, donec eius color in id quod queritis vertatur. Præter hæc sciatis, quòd huius lapidis preciosi perfectio est, ipsum regere residuo tertiæ partis medicinæ, & duas seruare, ad eum per vices imbuendum, & ad iustum

b

Inquit ARISTOTELIS: Magister, quia ad posteritatis vtilitatem nos coadunasti, nihil quidem vtilius cognitione elementorum ad nostram notitiam peruenire potuit. At nunc cuperemus de occulta sapientia, propter quam excutiendam conuocati sumus, verba fieri.

Et ille: Dixi antè, quòd Deus omnia, hoc est, quatuor elementa ex nihilo, deinde ex his omnia creata eduxit, cœlum, thronos, angelos, stellas, mare, & omnia quæ in eis sunt. Et quia videmus quatuor illa elementa ferè inimica inter se, ideo creaturæ variæ sunt: Nam si ex eodem cuncta elemēta essent creata, vnius essent naturæ, & conuenirent. Attamen & illa quatuor sic vniuit & copulauit Deus, vt pacem perpetuam obseruare necesse habeant: ita siccum humido, & calidum frigido sæpe miscetur, & conuenienter coit, & inde creaturæ exeunt, quæ preciosissimæ etiam sunt. Eorum autem elementorum quæ coeunt, duo videntur & tanguntur: duo verò non videntur neque tanguntur. Quia si coniunguntur ea tantummodo quæ videntur & tanguntur, proculdubio etiam reliqua commixta sunt, quæ duobus prioribus insunt: Aer enim de igne participas, etiam cum aqua commune quid habet, similiter & terram hæc omnia in se complecti, suprà est dictum. Quòd si æs nostrum, quod terra est, aquæ miscueritis, rem grandem efficietis. Nam ære ipso nostro cum aqua maris imposi-

to &c

to & cocto, terram ostendit, aquam imbibens, & alia duo elementa in se complectens: quod significatur processu operis, contritione sc. & coagulatione lapidis, statim ex his nummos fieri. Sed quid vos singuli hac super re tractaturi & dicturi sitis, audiam. Interim vbi nec ab insipientibus agnoscatur, nec a filijs doctrinæ ignoretur, expositionem incipiat. & tu prior dic Aristenes.

ARISTENES ait: Huius operis clavis est numorū ars. Accipite igitur corpus quod vobis monstratum est, ac in tabulas tenues coaptate: deinde maris nostri aquā imponite, quæ dum regitur, Aqua permanens dicitur. Post imponite leui igne, donec tabulæ confringantur, & fiant aqua, & Etheliæ iungite, & lento igne simul assate, donec fiat brodium saginatum, & in suam Etheliam vertite, donec coaguletur, & fiat numus varius, quem Solis florem nuncupamus. Coquite eum deinceps, donec nigredine priuetur, & albedo appareat. Postea regite ipsum, & animam auri commiscete, & coquite, donec fiat Ethelia rubea, quam terite cum patiētia, nec vos tædeat eam cum aqua imbuere, quæ ex ea exiuit, & quæ est permanens, donec rubeum fiat. Hoc enim est æs combustum, & auri flos, & fermentum: quod cum aqua permanente dirigite, postea desiccate, donec pulvis fiat, & omni humiditate priuetur.

Inquit PARMENIDES: Scitote, viri prudentes, quòd inuidi multipliciter tractauerunt de aquis, brodijs, corporibus & metallis, vt vos decipiant qui scientiam inquiritis. Hæc ergo dimittite omnia, & aurum numosque fieri facite ex hoc nostro ære, & æs, aut plumbum pro pinguedine vel nigredine, & stannum pro liquefactione sumite: scientes quòd nisi veritatis naturas eiusque compositiones bene coaptetis, & consanguinea consanguineis iungatis, nihil operamini, eò quòd naturæ cum suis obuiant naturis, continentes, & lætantur in eis. Nam putrescunt & gignuntur, eò quòd natura, quæ regit ipsum, illudque diruit, ac in puluerem & nihilum conuertit, deinde idem renouat, reiterat & gignit frequenter: Idem enim ipsum quod mortificat, id & viuificat. Intendite ergo noscere quid est, quod rem putrefacit ac renouat, & cuius sit saporis, & quæ longinquitas & propinquitas, & qualiter post inimicitiam fiat amicitia, & qualiter accadat corruptio & generatio, & qualiter illæ naturæ complectantur inuicem, & quomodo in igne lento concordēs fiant: quibus notis & perceptis manus vestras operi applicate. Quòd si dictas qualitates ignoratis, nolite operi appropinquare, quoniã totum est noxium, & infortuniũ ac tristitia. Modò Sapientum verba intelligite, & hoc breue dictum retinete, videlicet, quòd Natura naturâ lætatur, & natu-

& naturam continet, & natura naturam vincit & superat. Hisce verbis comprehenditur totum opus. Dimittite ergo sermones superfluos, & accipite argentum viuum, & conge- late eum in corpore magnesiæ, & sulphuris, quod non comburitur, & vertite ipsum in naturam albam. Et si æri nostro imposueritis, album fiet. Et si ipsum rubeum facere volueritis, rubeum fiet. Et si amplius coxeritis ipsum, aurum fiet. Dico etiam, quod vertit ipsum mare in rubeum, & auri collam: & similiter vertit aurum in rubeum ignem, eò quod natura naturâ lætatur. Coquite ergo ipsum in humore, donec appareat natura abscondita: & cum videritis hoc, imbibite eum septies aqua permanente, coquendo, assando, donec rubeum fiat. O natura illa cœlestis, veritatis naturas Dei nutu multiplicans. ô natura fortis, naturas vincens & superans, suasque naturas gaudere faciens. Hæc est illa natura specialis & spiritualis, cui Deus posse dedit supra ignis violentiam. Ideoque magnificamus eam, quia nihil est preciosius in vera tinctura. Est enim veritas omnem scientiam continens, & cum liquefit cum corporibus, opus altissimum operatur, & ea in suum vertit coloré, & quemadmodum apud visum superficiem tingendo vincit, sic intima superat.

Post hæc ZIMON ait: Ego plumbi albi vobis dispositionem monstrabo, in quo nihil a-

liud est quàm opus mulierum, & ludus puerorum. Et scitote, quòd secretum operis ex mare & fœmina constat, hoc est, agente & patiente. In plumbo est masculus, in auripigmento fœmina. Masculus gaudet suscepta fœmina, & iuuatur ab ea, & fœmina suscipit à masculo sperma tingēs, & coloratur ex eo. Itaq; iunctos hos in vitreo vase ponite, & terite eos cū Ethelia, & aceto acerrimo, & coquite eos per septem dies, & ne arcanum fumiget, cauete: & cū siccum fuerit, totum iterum imbuite aceto, & tandem obtinebitis arcanum. Quoad rubeum, dico quòd non potestis rubeum facere, nisi primùm dealbaueritis: quoniā duę illę naturę nihil aliud sunt, quàm album & rubeum: Dealbate ergo rubeum, & secundùm quatuor anni partes eum regite, & in vltimo fructum vobis adferet. Adhęc insuper dico, quòd in plumbo rubedo sit. Sumite ergo æs, quod Magister suprà nominauit, & ponite plumbum cū eo, donec spissum fiat. Hoc erit plumbum, de quo dixerunt Sapientes, quòd æs & plumbum lapis preciosus fiant. Miscete ergo ea insimul, & affate aurum cum eis, & cū eos benè rexeritis, habebitis spiritum tingentem, & compositum ex masculo & fœmina, quod est operis initium.

Inquit SCITES Philosophus: Scitote omnes sapientię inuestigatores, quòd huius artis fundamentum, propter quam multi perierūt, vnum

vnum quid est, quod omnibus rebus fortius & sublimius: apud incipientes verò omnium rerum est vilius.

Ait PYTHAGORAS: Nomina ergo, ô Scitotes, hoc vnum.

Et ille: Acetum ~~acerrimum~~, quod fecit aurum, merum esse spiritum, sine quo nec albedo, nec nigredo, nec rubedo consistit. Et scitote, quòd cùm corpori miscetur, continetur, & vnum fit cū eo, & vertit ipsum in spiritum, & spirituali tingit tinctura, inuariabilique rursus à tincto, tincturâ accipit corporalem, quâ deleri non potest. Et scitote, quòd si corpus absque aceto super ignem posueritis, comburetur id, & corrumpetur. Et scitote, quòd humor primus est frigidus. Cauete igitur ignem immoderatum, quia inimicus est frigori. Ided dixerunt Sapientes, Vos suauiter regere oportet, donec Sulphur fiat incremabile. & ita scripsit filius Adæ: Acetum hoc corpus comburit, & in cinerem vertit, ipsumq; corpus dealbat & congelat, fitque numus intensissimæ albedinis. Coquite ergo lapidem donec diuatur, deinde soluite rursus, ac aquâ maris temperate. Et scitote, quòd totius operis spes est dealbatio, cui rubor succedit: deinde perfectio, seu continuatio.

SOCRATES inquit: Scitote Turba, filij doctorinæ, quòd absque plumbo nulla fit tinctura, eò quòd in eo consistit virtus operis. Et pri

ma quidem vis est acetum: secūda verò plumbum. Accipite ergo plumbum, quod fit ex lapide, qui dicitur Kuhul, & fit optimum, ac coquite in aceto, donec niger & albus: Deinde nitri aqua ipsum terite, donec spissus fiat vt pinguedo. Deinde coquite, donec lapis fiat, intensissimo igne, & spissitudo corporis diruitur aqua concepta. Attendite ergo super ipsum donec lapis fiat, quem terite, & rore & sale, & aqua maris & pluuiæ. Et si siccus fuerit, sui residuum humoris velociter bibit, eò quòd est plumbū combustum. Augete igitur ipsum, ne comburatur vltius. Hoc autem Sulphur, quod non comburitur, nuncupamus. Terite igitur ipsum aceto acerrimo centū quinquaginta diebus, cauentes ne in fumum vertatur acetum, & pereat. Hoc cognito, quod demonstraui, nihil aliud est, quàm Opus mulierū, & Ludus puerorum.

ZENON inquit: Scitote omnes huius artis inuestigatores, quòd nisi lapidem hunc dealbaueritis, eum rubeum facere non poteritis. Et scitote, quòd annus in quatuor diuiditur tempora. Primum est frigidæ complexionis, Hyems scilicet. Secundum verò complexio est Veris. Tertium Æstatis: deinde quartum, in quo fructus maturatur, Autumnus. Hoc itaque modo oportet vos naturas regere: videlicet Hyeme soluere, Vere coquere, Æstate coagulare, Autumno autem fructus colligere, hoc est,

est, tingere. Hoc igitur exemplo regite naturas tingentes: sin autem, neminem nisi vos reprehendatis. Dicam tamen plura de plumbo rubificando. Accipite æs, quod Magister fumere iussit, & ponite plumbum cum eo, donec spissum fiat: congelate, desiccate donec rubeū fiat. Hoc utique est plumbum rubeum, de quo dixerunt Sapientes: *Æs & plumbū lapis preciosus: miscete ea æqualiter, & affate cum eis aurum, & si benè rexeritis, fit spiritus tingens in medio spirituum.* Cū enim masculus foemine coniungitur, fit ipsa foemina nō fugiens, & totum compositum spirituale, & ex ipso spiritali composito rubeum, quod est mundi principium. Et sic habetis plumbum rubeum, sine quo nihil potestis facere.

MUNDVS inquit: Inuestigatores artis, scire vos oportet, quòd Philosophi in libris suis Gumi multis nominibus nominauerunt, & tamen nihil aliud est, quàm aqua permanens, ex qua quidem aqua lapis noster preciosissimus generatur. O quàm multi sunt gumi huius inuestigatores, & quàm pauci sunt, qui noscant eam. Dico vobis, quòd guma hæc non emendatur nisi solo auro. & sunt quidam inuestigatores, qui licet inueniāt applicationes, nolunt tamē labores sustinere, quia simul & sumptus sunt. Audite vos tamen me, & huius gumæ applicationes enarrabo. Dico quòd guma nostra fortior est auro, & qui noscunt eam, auro

preciosiorein tenent. Aurum tamen honora-
 mus, quia sine ipso guma non emendatur. Gu-
 ma ergo nostra apud Philosophos, preciosior
 est & nobilior margaritis, quia paulò auro e-
 minentior est, & sublimior. Et inde est, quòd
 qui scribunt de ea, nihil manifestè narrauerūt.
 Si enim venditores cognoscerent eam, nō ven-
 derent eam tam vili pretio. Accipite itaque gu-
 mæ candidissimæ partem vnā, & vrinæ vi-
 tuli albi partem aliam, & ex felle piscis partem
 vnā, & de corpore gummi, sine quo emendari
 non potest opus, partem vnā: & decoquite
 p̄ quadraginta dies: postea in calido Sole de-
 ficate, donec coaguletur. Deinde cum lacte
 feruenti, quousque lac deficiat, coquite donec
 deficcetur, denuò cum lacte ficus ipsum mi-
 scete, & coquite, donec humor ille deficcetur.
 Postinodum aqua pluuiali eum humectate,
 assate postea, donec deficcetur: vltimò aqua
 permanente imbibite, & assate, donec inten-
 sissimæ sit siccitatis. His omnibus peractis, i-
 psam gumam miscete cum guma, & coquite
 fortiter, donec tota vis aquæ pereat, corpusq;
 totum deficcetur humiditate sua, inducendo
 super ipsum ignē, quousque illius siccitas in-
 tendatur. Postea dimittite per quadraginta
 dies, vt in illa maneat decoctione, donec spiri-
 tus penetret ipsum corpus. Hoc enim regimi-
 ne spiritus in corpora, & corpora in spiritus
 vertuntur. Moneo tamen caueatis, ne compo-
 situm

factum fumigēt, & fugiat. Propterea vas bene operite, & inuenietis arcanum, quod Philosophi in suis libris occultauerunt.

Inquit DARDANVS: Omnibus iam notum est per Magistros Philosophos de aqua permanente. Nihil itaque oportet studiosum huius artis incipere, nisi huius aquæ vi cognita. Non enim oportet in commixtione, contritione, nutritione, & toto regimine, nisi illa nota aqua permanente uti: quia vis eius est spiritualis sanguis, ob quē hoc à Philosophis dicta est aqua permanēs. Contrita autem cum corpore, corpus illud in spiritum vertit, quoniam sibi mixta inuicem, & in vnum redacta se inuicem vertunt. Corpus scilicet incorporat spiritum, spiritus verò corpus in spiritum vertit, prout sanguis vertit. Scitote enim, quod omne quod spiritum habet, etiam sanguinem habet. huius igitur mementote arcani.

Inquit BELVS: Philosophi aquam permanentem vocauerunt, eiusque frequenter meminērunt: similiter etiam album & rubrum facere multipliciter descripserunt, & variis nominibus. Manifesta autem veritate, occultis verbis concordēs sunt, quibus modis pondera, compositiones, & regimen coniungi oporteat, factumq; hoc omne, ne insipientes ipsum lapidem cognoscerēt. Excelsū est enim hoc apud Philosophos, lapidem non esse lapidem; apud idiotas & insipientes vile & incredibile.

Quis enim credat lapidem posse aquam, aut aquam lapidem fieri, cum nihil sit diuersius? Attamen re vera ita est. Lapis enim est hæc ipsa permanēs aqua, & dum aqua est, lapis non est. Eo modo diuersa sortita hæc est aqua nomina. Quidam enim ex conditione & statu operis aquam, gummi, venenum, acetum: deinde coruū, æs vltum, æs nigrum, plumbum, serpentem: deinde marmor, lapidem crystallum, Etheliam albam, aurū, regē natum. Quidam à loco vbi generatur aqua ipsa, nomen ei sumpserunt: quidam à calore, quidam sputum Lunæ, quidam cor falis eandē nominauerunt.

Inquit PANDVLPHVS: Scitote omnes sapientiæ inuestigatores, quòd aqua permanēs est aqua vitæ munda; & quòd nullū venenum tingēs generatur absq; Sole & sua vmbra. Qui enim Sapiētum venenum Sole & eius vmbra tinxit, ad maximum peruēnit arcanum. Si id intellexistis, ô Turba, benè quidem: sin autem operis vobis perfectionem reitero. Accipite album mundum, quod maximū est arcanum, in quo est veritatis tinctura, eiusque arenam, quæ facta est ex lapide, septies imbuite, quousque totam imbuat aquam, & vasis os fortiter claudite, quoniam ex eo apparebit lapis tyrij coloris. Sed cum receperitis album mundum, & ceperitis septies eum imbibere, tunc accipiat de aqua residuarum partium antea conseruatarum, & sit ignis priore intentior, & sic imbuite

imbuite corpus septies, donec illæ duæ finiantur, seu deficient duæ tertiæ partes, easq; omnes terra bibat: deinde ipsum calido ponite igni, donec terra suum extrahat florem, ac satis placeat.

ARDARIUS inquit: Regimen lapidis & compositionem vobis enarrabo. Sumite occultum & honorabile arcanum, quod est magnesies alba, & quæ est cū vino mixta, sed non accipiat is eam nisi puram & mundam, & suo imponite vasi, & orate Deum, vt hunc maximum videre lapidem vobis concedat: deinde coquite eum lentè. cū extraxeritis, videte si factus est niger, & si ita est, optimè rexitis: sin autem, regite ipsum albo, quod est maximum arcanum, donec appareat nigredo, & quidem pura nigredo, quæ 40. tantummodò diebus durat. Postea terite ipsum cum suis confectio- nibus, quæ sunt flos æris, aurū Indicum, quorum radix est vna ex vnguento croceo, & alumine fixo. Hoc itaque per 40. dies diligenter coquite: quo completo, initium lapidis Deus vobis ostendet. Coquite ipsum iterum, & gumi residuo imbuite, scientes quòd quoties cinerem imbuitis, oportet ipsum toties siccare, & rursus humectari, donec eius color in id quod quæritis vertatur. Præter hæc sciatis, quòd huius lapidis preciosi perfectio est, ipsum regere residuo tertiæ partis medicinæ, & duas seruare, ad eum per vices imbuendum, & ad iustum

b

vsque colorem coquendum. Sit autem ignis priore intensior, donec fluat vt cera, quæ quidem cum desiccatur, seipsam cōtinet. Coquite ergo eam, donec bibat collam auri, & cum siccata fuerit, imbuite eā septies, quousque duas partes sui bibat: & postea ponite eam in igne, donec suum florem extrahat, remittite eam calori, & beati estis, si benè intelligitis quæ dico. Sin autem, reiterate opus, sumentes album humidum, quod est maximum secretum, in quo vera consistit tinctura, & imbuite ex eo septies arenam (quæ facta est ex lapide prius septies imbuto) quousque totam bibat aquam, & os vasis fortiter claudite, vt sæpè dictum est, & ecce apparebit vobis lapis Tyrius.

THEOPHILVS ait: Artis inuestigatores scitote, quòd ars numi, & auri arcanum est tenebrosa vestis, quam nemo nouit, nisi qui libros philosophiæ diligenti & assidua lectione perlegerit. Nam quod occultatur, est maius quàm id, quod perdisci potest. Propterea notifico posteris, quòd inter Boritin & Æs propinquitas est, eò quòd Boritis Sapientum æs veluti aquam ita fluxilem reddit & vertit. Diuidite ergo venenum in duo æqualia, in vno æs liquefacite, in altero æs terite, triturate & humectate, donec in laminas producat: & iterum cum priori veneni parte coquite, donec duas ebibat. & hoc facite septies: deinde 42. diebus coquite: deinde aperite vas, & inuenietis æs in argentum

argentum viuum verſum. Abluite ipſum coquendo, quouſq; ſua priuetur nigredine, fiatque æs vmbra carens. Iterum ipſum continuè coquite, donec coaguletur: ipſo autem coagulato, fiet maximum arcanum, quod Boriti Philoſophi nuncupauere. Hunc igitur lapidem coagulatum coquite, donec & quouſque ſalmuræ ſimilis fiat marinæ. Tunc autē ipſum aqua imbuite permanēte, quam vos iuſſi conſeruare, ac multipliciter coquite, quouſq; eius appareant colores. Hæc eſt igitur putrefactio maxima, quæ maximum in ſe continet arcanum. Coquitur autem, donec poſt nigredinē albus eſt factus mediocriter, & donec coaleſcat. Vbi coaluerit, & veluti flos candidiſſimus apparuerit, tunc fortiùs coquendo, non autem manibus teratur, quouſque tota eius natura diruatur. Tunc ſubinde imbuendus eſt per duo ad ſeptem, vel vna ad tres corporis, vel æris, donec ſatis color placuerit.

CERVS ait: Intelligite omnes doctrinæ ſilij, quòd Theophilus vobis ſignificauit, inter magnetem & ferrum eſſe propinquitatem, ſimiliter inter æs Philoſophorum, & aquam eorum permanentem, quorum vtrumque ſcilicet attractiuū alterius ſit. Intelligite præterea, quòd inter ſtannum & argentum viuum nulla eſt propinquitas, nec natura vnius conuenit cum natura alterius, & hoc eſt dictum ſine inuidia. Inſuper accipite argentum viuum, quod

est vis masculinæ, ipsumque cum suo corpore coquite, donec fiat aqua fluxibilis, & coquite masculum simul cum vapore suo, quousque vtrumque coalescat, & fiat lapis. Tum aquam, quam distuleratis in duas partes, accipite, & vnam partem ad corpus liquefaciendum & coquendum ponite: altera vero ad combustum mundandum, & suum socium, seruate. Imbuite igitur lapidem septies, & mundate donec diruatur, & corpus vniuersum ab omni munde-
tur coinquinatione, & fiat terra, quæ efficitur
40. diebus: ipsam rursus liquefacite, donec fiat
vt aqua, quæ est argentum viuum. Deinde a-
qua nitri abluite, donec fiat vt numus liquefa-
ctus. Deinde coquite, donec congeletur, &
fiat stanno simile. Regite ipsum itaq; coquen-
do, donec crocus fiat excellentissimus, & tan-
diu coquite, donec ad propositum veniatis.

BORATES ait: Non est sapientis inuidere,
propterea dicam liberè quod sentio. Accipite
plumbum, & vt Philosophi iussere, liquefaci-
te, deinde congelate, donec lapis fiat, deinde
regite ipsum lapidem cum auricolla, & grana-
torum syrupo, donec confringatur. Iam enim
aquâ in duas partes diuisistis, & in altera plum-
bum liquefecistis, & factum est vt aqua. Coqui-
te igitur ipsam, donec fiat terra, deinde ipsam
aqua reseruata imbuite, donec rubeum induat
colorem, ac, prout dixi, frequentissimè regi-
te. Vel si vultis argentum viuum coagulare,
suo

fuo miscete compari, deinde diligēter coquite, donec vterque fiat aqua, deinde coquite illam aquam, donec coaguletur. Hęc enim aqua cum vapore suo compari desiccatur, & pulverisatur, ac conuertitur tota in argentū viuum coagulatum. Suo igitur vasi iterum imponite, & terite aqua sua, donec crocus fiat in colore auro similis.

Ait MENABADVS: Multa dicta sunt, suadeo tamen posteris, vt corpora faciant nō corpora, & incorporea vera corpora. Hoc enim regimine totum paratur compositum, eiusq; naturæ occultum extrahitur. Qui enim argentum viuum corpori iungit magnesiæ & fœminam viro, naturā extrahit occultam, per quam corpora colorantur. Et hoc regimine si intelligitis, non corpora fiunt corpora, & corpora incorporea redduntur. & si diligenter igne rexeritis, ac Etheliæ iunxeritis, fiunt res munda & non fugientes: scientes quòd argentum viuum est ignis comburens, corpora mortificans & confringens suo regimine, quod idem & vnum est. Et quantò magis corpori miscetur & teritur, tantò magis corpus diruitur, teritur, & attenuatur. Cum autem corpora diligenter teritis, eaque vt oportet coquitis, resultat inde Ethelia, ignem non fugiens, & tinctura, quæ omnia corpora confringit, & spiritus omnes retinet, ac colorat, eò quòd Ethelia colorata omnia colorat. Et scitote, quòd

corpus non potest tingere seipsum, nisi spiritus occultus extrahatur è ventre eius, & fiat corpus, anima & spiritus (qui est spiritualis tinctura) Spissum enim illud terreum non tingit, verùm ipsum tenue naturæ tingit, quod corpus perfringit. Cum autè corpus æris regitis, & ex eo tenuissimum extrahitis, vertitur id tenuissimum in tincturam & colorat. Ideoque dixit Sapiens, quod æs nisi prius tingatur, non tingit, & hæ duæ tincturæ sunt condensum & humidum: condensum iungitur humido, eò quod sulphura sulphuribus continentur, & iure naturæ gaudet natura, sua natura aduentante.

ZENON inquit: Video vos duo corpora iunxisse, quod minimè fieri debet: propterea vobis dico filiis sapientiæ, quod oportet vos compositum putrefacere 40. diebus: deinde quinquies vase sublimare, deinde igni stercoreis iungere & coquere, & colores, qui subinde apparent, sunt huiusmodi: prima die apparet color niger citrinus, secunda niger rubeus, tertia croco sicco similis. Deinde succedit perfectus color, numo vulgi similis, & est Yxir compositum ex humido & sicco inuariabili tingens tinctura. Et scitote, quod corpus dicitur, in quo aurum est. Elixir autem componentes, caute ne festinanter spiritum extrahatis: fortasse enim moreretur. extrahite autem ipsum vt Elixir nostrum, hoc est, vt venenum, & remanebit

manebit anima, id est, tinctura ex multis attracta rebus & numis imposita. Hæc igitur tinctura est vita iis, quibus iungitur. Detrimentum autem & mors corporibus, à quibus extrahitur. Atque ob id dixere Sapientes, inter ipsos esse libidinem, tanquam inter marem & foeminam, & qui naturas horum nouit, prolixitatem decoctionis & compositionis patienter fert, & lucrum accipit.

CHAMBAR inquit: Notandum est, venerabilis Turba, quod inuidi lapidem antimonium nuncupârunt, ipsumque iusserunt regi, donec coruscans fiat, & ut marmor splendens, & commiscantur aceto, & tegitur donec aqua fiat, deinde congelatur, fitque lapis coruscans, splendorem habens ut marmor: quem ubi videritis, iubeo regere donec rubeus fiat, eò quod dum coquitur, donec diruatur, & terra fiat, in rubeum vertitur colorem, & hoc ubi videritis, reiterate, coquite, & imbuite, quousque colorẽ induat prædictum, & aurum fiat occultum. Deinde iterate ipsum, & fiet aurum Tyrij coloris. Oportet igitur vos, cum videritis sic lapidem coruscantem, diruendo incidere, & in terrã vertere, donec incipiat aliquid ruboris. & postea aque residuum accipietis (quam antea vos iusserunt diuidere in duas partes) & eo residuo arenã multoties imbuetis, quousque colores occulti in ea vobis appareant, & si eam benè rexeritis, videbitis colores, sin minus fru-

strabimini. Respicite igitur qualiter faciatis amplexari paria. Masculus enim suâ amplexatus foeminam, velociter in eius corpus transit, & liquefacit ipsum, congelat, diruit, & confringit, & deinceps rubor non moritur. & si hoc efficiatis absque pondere, mors eueniet, qua eueniente, malum putandum est. Facite ergo in liquefaciendo ignem leuem, ipsa autem in terram versa Aquila, intensiônem facite ignem, & imbuite ipsam, donec colores appareant.

CYRUS inquit: Miror, ô Turba Sapientum, de tali vi huius aquæ ac naturæ: cum introiuit in hoc corpus, vertit ipsum in terram, deinde in puluerem: quem si vultis experiri, an sit perfectus, manu contingite: & si impalpabilem vt aquam inueniatis, optimus est. Sin autem, iterate ipsum coquendo donec perficiatur. Et sciatis, quod si aliud q̃ æs nostrum acceperitis, & aqua nostra eum regatis, nihil efficietis. Contrâ autem si æs nostrum aqua nostra rexeritis, omnia prædicta inuenietis. Coquite ipsum ergo leui igne, & fiet lapis nummosus, de quo Sapientes dixere: quod Natura naturâ lætatur, propter propinquitatem, quam habent inter se hæc duo corpora cum aqua permanente. Horum igitur duorum vna est natura. inter eos propinquitas est, quæ si non esset, non ita citò commiscerentur, nec continerent se inuicem, nec vnum fierent.

DIAMEDES ait: Scitote, viri Sapientes, quod

quòd ex homine non nascitur nisi homo, nec ex brutis nisi suum simile. atque ob id dico, naturam non emendari nisi sua natura, quemadmodum homo non nisi ab homine emendatur. Ac proinde venerabili vtimini natura, ex ea namque & ars existit, & opus eius fit. Coniungite ergo masculinū serui rubei filium suæ odoriferæ uxori, & iuncti artem gignent, quibus nolite introducere alienum, nec pulverem, nec aliam rem, & sufficiat vobis conceptio, & verus filius nascetur. O quam preciosissima est serui illius rubei natura, sine qua regimen constare non potest.

BASSEN inquit : Introducite citrinum cum sua vxore post coniugium in balneum, & ne incendatis balneum plurimum, ne sensu & motu priuentur. Subire facite balneum, quousque corpus & color eorum vnum quid fiat. Deinde reddite ei sudorem suum, ac iterum neci date, requiemque ei constituite, cauentes ne fugiāt. Et tunc veneramini regem, & suam vxorem, & nolite eos comburere nimio igne, sed eos regite donec nigri fiant, deinde albi, post rubei, vltimò fiant venenum tingens. Si hæc intelligitis huius scientiæ inuestigatores, bene est, sin minus & adhuc ignorantes estis, scitote quòd Deus celauerit à vobis veritatē. Nolite ergo Philosophos reprehendere, sed vosmetipsos. Si enim Deus in vobis mētem fidelem sciret, utiq; veritatem vobis manifestaret.

NEPHITVS ait: Breuiter dico vobis artis inuestigatores, quòd Corfusle fit caput huius operis, non initium verum, sed post completum ritè ita vocatur. Quapropter Corfusle est totum compositum, quod oportet septies asfari, & tunc omne corpus tingit & vocatur numus, æris flos, vel auri flos, aut ferri flos, etiam plumbum, stannum, & mille nominibus à Philosophis nominatur.

BONELLVS ait: Cuncta quæ viuunt, Deo sic volente etiam moriuntur. Propterea illa natura, cui humiditas adempta est, cùm per noctes dimittitur, mortuo similis videtur, & tum illa natura igne indiget, quousq; corpus & illius spiritus in terram vertantur, & tunc fit puluis mortuo similis in suo tumulo. His peractis, reddit ei Deus spiritum & animam, & omni infirmitate ablata, confortata est natura nostra & emendata. Oportet igitur illam rem comburere absq; timore, donec cinis fiat, qui cinis aptus sit recipere spiritum, animâ & tincturam infusam. Inspicite filij doctrinæ, qualiter pictores nequeunt suis coloribus pingere, quousq; eos in cineres vertant & puluerisent. Similiter & Philosophi suis ægrotis sæpe nequeunt medicinas componere, nisi fractis & puluerifatis. Quòd si ipsum cinerem regeritis subtiliter multa ab eo procedent, eò quòd æs vt homo corpus habet & spiritum. Hominis spiratio ex aëre est: similiter æs humore inspi-
rato,

rato, vitam suscipit & multiplicatur ac augmentatur vt cæteræ res. Atq; ob id dixere Philosophi, quòd æs cùm cõburitur, fit inelius quàm fuerat. Præterea æs hoc nostrum cùm primò coquitur, aqua fit: deinde quâtò magis coquitur, tantò magis inspissatur, quousque lapis fit omni metallo supereminens. Postea frangitur, imbuatur, ac igne intensiori assatur, quousque coloretur, & fiat combusto sanguini similis: tunc numos imponite, & tingit eos in aurum. Quemadmodum enim ex sanguine sperma non fit, nisi diligenter in epate coquatur, ita opus nostrum nequaquam tinctura est, nisi diligenter coquatur, quousque pulvis fiat, & ita putrefactione sperma ipsum spirituale effectum sit. Tunc enim color, quem inuestigastis, & non aliter inuenietur.

NICARVS ait: Iubeo posteros aurum accipere quod volunt multiplicare & renouare, deinde in duas partes aquam diuidere, altera quidem ac ipsum comprimere. Illud enim æs incidens in illam aquam, dicetur fermentum auri, & si bene regatis, ytraque simul coquantur, & liquefiunt vt aqua, quæ coquendo congelatur, & tunc apparet rubedo. Hanc autem rubedinem septies imbuetis aqua residua, aut donec totam bibat suam aquam, coquite demùm, donec desiccetur, & in terram vertatur aridam, deinde in accenso ponatur igne quadraginta diebus, quousque putrefiat, eiusque

colores cum cinere appareant.

BARSENITES ait: Quæ dicta sunt superius, reiterare oportet. Corfusle rubigini æris similis est, & vituli vrina coquitur, quousque Corfusle natura immutetur. In ventre namque Corfusle natura vera occulta est, & hæc vera natura est ille spiritus tingens quam habuit ab aqua permanēte nummosa & coruscante. Extrahitur autem ita, terite Corfusle, & aquæ septies imponite, donec totum bibat humorem, & vim recipiat imminētē aduersus pugnam ignis; & tunc rubigo nuncupatur. diligenter ergo putrefacite, quousque pulvis fiat spiritua-
lis in colore sicci sanguinis, quem potentiā ignis colorem introducat, donec inuariabili colore induatur.

ZEVMON ait: Dicta Ægyptiorum nos in errorem introducunt. Quod quærimus publicè minimo precio venditur, & si nosceretur ne tantillum venderent mercatores. Hoc autem vile & abiectum Philosophi honorauerunt, omnibusque nominib. nominauerunt. & dixerunt quòd sit lapis & non lapis, & sit guma Scotiæ. Atque ob id huius veneni vim celauerunt Philosophi, quia in eo est spiritus occultus quem quæritis, qui tingit, viuificat, salutē & animam dat corporibus. Et vos nisi corpus teratis, diutatis, imbuatis, ac diligenter regatis, donec suam pinguedinem extrahatis, & faciatis tenuem spiritum impalpabilem, in vanum laboratis.

ratis. Atque ob id dixere Sapientes, nisi corpora vertatis in non corpora, incorporea faciatis corporea, nondum operis huius inuenistis principium. Fiunt autem incorporea, cum Ethelia teritur quousque fit pulvis, & hic pulvis non fit nisi fortissima decoctione; & contritione continua, & fit igne, non manibus, cum imbibitione, putrefactione, & Ethelia. Et Sapientes cum in hac arte dixerunt, quod natura est utilis & paruo venditur, fecerunt in hoc vulgus errare. Dixerunt etiam, naturam suam, naturis omnibus esse preciosiorem, & etiam hoc dicto multos fefellerunt, & tamen verum dixerunt. Ars enim duabus eget naturis, quia non fit preciosum absque vili, neque vile absque precio. Quapropter oportet vos dicta maiorum sequi, qui dixerunt: Nihil aliud expedit vobis quam aquam & vaporē sublimare. Nam cum videritis illas duas naturas purificatas aquam fieri, totumque corpus Magnesiæ in aquam liquefactum, tunc certè omnia vapor sunt: de iure autem, tunc vapor continet suum compar, id est, aqua aquam. Quare Philosophi vtrumque vaporem nominauerunt, eò quod simul in putrefactione & decoctione unita sunt, & vnum alterum continet ne fugiat. Ergo permanentia fiunt. Nam natura occulta in corpore congelatur, & color eius variatur, suamque naturam exuit, & incipitur ne fugiat. Nigredo verò si apparet, est ex ægritudine, &

in putrefactione moritur, & fit rubigo, & tunc iure naturæ non fugit, eò quòd dimisit fugæ seruitutem, & libera facta est natura, suum consequens coniugem, eum ornans suo colore & decore, non quemadmodum antea fecerat, sed sumpto numo aureo eum viuificat. Et hæc naturam, spiritum & animam Philosophi appellauerunt. Insuper dixerunt, spiritum humidum esse nigrum, coinquinatione carentem. Et sicuti in homine est humiditas & siccitas, sic in opere nostro nihil aliud est quàm vapor & aqua. Propterea dixerunt antiqui, opus ex duobus esse, & hæc duo iuncta nonnulli vocarunt compositum, eò quòd illa duo quatuor sunt: inest enim siccitas & humiditas, spiritus & vapor.

ASSOTES ait: Dico vobis, quòd nisi sublimetis res in initio coquendi absque manuum contritione, donec aqua omnia fiant, nondum opus inuenistis. Et scitote, quòd aliquando vocant æs arenam, aliàs etiam lapidem, & in toto regimine nomina variant: tamen natura & humiditas fiunt aqua, & deinde lapis si bene commisceantur: quia quod leue & spirituale est, sursum sublimatur; quod verò ponderosum & spissum, deorsum in vase remanet. Hæc autem est contritio Philosophorū, quæ fit decoctione nō manu. Et scitote, quòd nisi omnia in puluerem vertatis, nondum contriuiistis. Coquite ergo quousq; conteratur, & puluis fiat.

AGADMON

AGADMON inquit: Coquite æs donec le-
ue corpus fiat & impalpabile, ac suo vasi im-
ponite: deinde quinquies vel septies sublima-
te, donec aqua descendat, scientes quòd cum
aqua pulvis fit, diligēter contritum est. Quòd
si dubitatis quomodo ~~aqua pulvis fiat, scitote~~
quod intentio Philosophorum est, vt corpus
quod non erat aqua, antequam caderet, simul
cum aqua fiat aqua, & aqua aquæ misceatur, &
fiant vnum. Sciendum præterea, quòd nisi v-
trumque in aquam vertatis, ad opus precio-
sum non peruenietis. Oportet enim corpus
flamma ignis occupatum vt diruatur, & debi-
le fiat cum aqua in qua est, donec fiat totum a-
qua. Ignari autem cum audiunt nomen aquæ,
putant aquam nubis esse: quòd si libros no-
stros legerent, scirent vtiq; aquam esse perma-
nentem, quæ absque suo compari cum quo fa-
cta est vnum, permanens esse non possit. Hæc
autem est aqua, quam Philosophi aquam auri
nuncupauēre, igneum venenum, bonum mul-
torum nominum, arenam, quam Hermes ab-
hui iussit multoties, vt Solis nigredo deleatur,
quam in solutione corporis acceperat. Et sci-
tote, quòd nisi hoc corpus meū capiatīs carēs
spiritu, quod vultis minimè consequemini, eò
quod alienum quicquā opus non ingreditur,
nec quippiam nisi quod est syncerum. Quare
omnem pluralitatem dimittite: natura enim
vna re est cōtenta, & qui eam ignorat, peribit.

AFFLICTES inquit: Doctrinæ filij scitote, quòd totum opus & regimē non fit nisi aqua, cui miscete Magnesiæ corpus, & vasi suo imponite, & os diligenter claudite, ac leui coquite igne, quousque liquefiat, & in aquam vertatur: calore enim aquæ facile totum aqua fiet. Videntes autem nigredinem aquę imminere, sciatis quòd corpus iam liquefactum est. Iterum suo imponite vasi, & quadraginta coquite diebus, quousque & aceti & mellis bibat humorem. Quidam autem detegunt vas singulis septem diebus vel decem, sed vltima perfectio in quadagesimo die, tunc perfectè ebibet humorem decoctionis. Abluite igitur ipsam, & nigredine priuate, quousque lapis fiat tactu siccus. Propterea dixerunt Philosophi, abluite Magnesiā aqua dulci, & diligenter coquite, donec terra fiat, & humor pereat, & tunc æs nuncupatur. Acetum acerrimum ei imponite, ipsoque aceto imbui dimittite, & erit nostrum æs, quod aqua ablui permanente, Philosophi iussere. Porro Inuidiæ dictum, quòd quidam iusserunt ipsum coquere vapore, donec lapis fiat coruscans, splendorem habens marmoris, & viso hoc, maximum esse ad arcantum ventum. Nam & deinceps oportet ipsum conteri, & aqua illa residua & dimidia, septem vicibus imbui permanente: qua absumpta putresceri, donec optatum videatur habeaturq;.

CRANSES ait: Sapientes, accipite æs nostrum, &

strum, & cum prima parte aquæ, suo imponite
vasi, & coquite quadraginta diebus, ac ab omni
munditia mundate, & coquite donec
peragantur dies, & lapis fiat sine humore. De
inde coquite donec remaneat fex: postea abluite
aqua, quia absumpta dimittite, vt putrescat
in suo vase, donec videatis quod queritis.
Vocauerunt autem Philosophi hoc compositum
in nigredine versum, SATIS NIGRUM,
& dixerunt, Regite ipsum aceto & nitro. Quod
verò remanet, si dealbatur, SATIS ALBUM
dixerunt, & iusserunt vt aqua regatur perma-
nente, quod vocarunt SATIS RUBRUM,
iusserunt vt aqua & igne regatur donec rubeum
fiat. Vocarunt autem eam ob causam hoc no-
mine, propter colorum varietatem. In opere
enim non est varietas rerum, nec multitudo,
aut contrarietas, sed tantum oportet æs nigrum
album facere, deinde rubrum. Veri Philoso-
phi nullam aliam intentionem habuere, nec
aliud docuerunt, quam vt Yxir liquefiat, con-
teratur, & coquatur, eousque dum lapis fiat
marmoris similis. Atque ob id dixerunt Philo-
sophi: Coquite ipsum vapore, donec lapis fiat
coruscans, splendorem habens. Hoc vbi vide-
ritis, maximum habetis arcanum. Oportet au-
tem hoc ipsum terere, & aqua abluere septies
permanente: deinde contritum in sua aqua con-
gelare, donec sua abstrahatur natura occulta.
Et hoc voluit Maria cum dixit, Sulphura sul-

phuribus continetur, & humor similiter & suo humore, eo quod ex sulphure sulphuri mixto maximum fit opus. Iubeo autem vos ipsum sulphur Sole & rore regere, donec optatum eueniat. Sciatis autem quod dealbare duplex est, sicuti & rubeum facere: vnum in contritione, aliud in decoctione. Cauete insuper ne ab aquis ea separetis, quod minus pereat anima & corpus, quæ duo in vase sunt.

E F I S T E S ait: Animaduertite, filij doctrinæ, qualiter **Hermes Philosophorum** caput dixerit, cum docuit naturas commiscere. Dixit enim: Accipite lapidem auri, & humori commiscete (qui est aqua permanens) subque vasi imponite super leuem ignem donec liquefiat: deinde dimittite donec arescat, & aqua cum arena se inuicem contineant, tunc fiat ignis intensior, quousque arescat & terra fiat. Hoc peracto, scitote arcani esse initium. Hoc autem multoties facite, donec pereant aquæ partes duæ, & colores vobis appareant. Et scitote quod dealbatio non fit nisi decoctione, atque ob eam causam repetitur, conterendo & inbuendo frequentissimè. Iubeo autem ne simul aquam fundatis, ne **Yfir** submergatur; sed paulatim infundite, terite, & desiccate, & hoc sæpe facite, donec arescat, & in puluerem expectati coloris vertatur.

B A C A S E R inquit: Omnes huius artis inuestigatores, scitote, quod ad notitiam & vtili-

utilitatem huius artis peruenire non potestis, nisi patienti & prolixo animo sitis. Qui ergo longanimis erit, libenterque patientia fruitur, in tramite iusto huius artis meabit: qui vero citius se putat ex libris nostris fructum capere posse, fallitur, ~~fatiusque fuerat non inspicere~~ quidem, quam vnquam contigisse. Libri enim nostri magnam iniuriam videntur inferre his, qui solummodo semel, bis vel ter scripta nostra legunt, cum intellectu, omniq; eorum studio frustrati, etiam (quod pessimum est) opes, labores, & tempus, si quod in hac arte insumpserunt, amittunt. Veruntamen qui curat dorsum ad libros nostros legendos, eisq; studiosè vacat, memoriam animumque adhibet & arrigit, nec est vanis implicitus cogitationibus, Deumq; precatur, vt Salomon, pro sapientia, non pro opibus largiendis, is in regno rex regnabit nostro indefinenter, quousque moriatur. Deum igitur timete, ô inuestigatores: quod enim quæritis, parui nequaquam est præcij. Thesaurum enim maximum, & munus Dei excellentissimum quæritis. Et cognoscite, ô inuestigatores, id quod Philosophi dudum intimauerunt dicentes, quod rectum non nisi errore discernitur, & nihil magis dolorem cordi generat, quam error in hac arte & opere. Dum enim quis putat se fecisse, mundum habere, nihil in manibus suis inueniet. Vtcūq; autem, Philosophi opus, remque

ipsam varijs nomimibus composuerunt, veritas semper in eorum est scriptis. Dixerunt etenim, commiscete, coquite, dealbate, terite, asfate, coagulate, & soluite Etheliam, ac rubiginem facite: verba plurima sunt, regimē tamen vnum est. Si igitur vultis veritatem inuenire, non est opus illa operis diuisione, sed tantummodo hoc curate, complexionem aptate: deinde multo tempore leniter coquite: neq; decoctionis & imbibitionis vos tædeat, quousq; videatis Yxir in Tyrium & regium vestitum decoratum. His verbis quamuis mortua sunt, inest tamen vita intelligentibus. Frequenter igitur legite ea, & super his semper plurimum meditamini, sapientia accedet vobis.

Inquit HYARGVS: Æs de quo prædixerunt Philosophi, non est vulgi, neq; vulgi stannum, verum corpus est nostrum, quod oportet corpori Magnesiæ admisceri, vt coquatur & teratur absque tædio, donec lapis fiat. Deinde lapis ille iterum in vase suo teri debet aqua vitæ & nitri, & totus dirui. Oportet autem vos habere aquam continuè, qua quanto magis coquitis, tanto magis inspergatis, quousque acquirat rubiginem, quæ est operis fundamentum. Hanc coquite & Ægyptiaco terite aceto, & vtrumque vel æs ipsum, vel ipsum acetum & aquam Æs vocate.

Inquit CADMON: Dixisti Hyarge, quod vtrumq; quod in commixtione venit, æs vocari

ari consuetum sit à Philosophis: & bene quidem: id enim est æs, quod in quatuor vertitur, & ex vna re est. Oportet igitur accipere ex ære nostro partem vnā, & ex aqua permanente, quæ etiam æs vocatur, tres partes. Deinde commiscete aceto, & coquite tandiu, quousque inspissentur, & vnus fiant lapis: deinde continuè coquite & imbibite, donec terra & puluis fiat Tyrius.

ASCANIVS ait: Cum legimus in libris Philosophorum, quòd natura tantum vna est, quæ omnia superat, scire oportet, quòd vna & vnum compositum sunt. Nonne videtis hominis compositionem esse ex anima & corpore? Sic oportet nos duo coniungere, quam conjunctionem Philosophi comparauerunt coniugibus, ex quorum amplexu resultat aqua aurea. sed hoc de secundo opere. De primo dicam pauca: Irritate bellum inter æs & argentum viuum, donec ad interitum veniant & corrumpantur, tunc æs argentum viuum concipiens, coagulat ipsum. Argentum verò viuum concipiens æs, congelatur: deinde corpus vtriusq; diruitur, nec puluis fit diligenti & multa imbibitione & decoctione. Rubeum masculum verò, fœminæ (quæ ex vapore est) coniungite, donec masculus & fœmina fiant Ethelia. Qui enim per Etheliam eos in spiritum vertit, deinde rubeos facit, omne corpus tingit, eò quòd cum corpus diligenter teritur,

munda ex eo anima spiritualis ac sublimis extrahitur, q̄ omne corpus tingit, & est sulphur naturæ, quod varijs nominibus nuncupatur.

DARDARIS inquit: De regimine satis superque à vobis dictum est: de coniunctione igitur pauca dicam. Significo igitur posteris, quòd inuestigatores non possunt extrahere occultam naturam illam sulphuream, nisi per Etheliam, qua corpora fiunt non corpora coquendi continuitate, & ipsius Ethelæ sublimatione. Insuper scitote, quòd argentum viuum est igneum, omne corpus comburens magis quàm ignis, & corpora mortificans: & quòd omne corpus quod ei commiscetur, teritur, & morti datur. Corporibus ergo diligenter contritis, & prout oportet exaltatis, fit Ethelia natura, calorem non fugiēs, sed tingens æs. Et est quòd Sapientes antea dixerunt, quòd figit argentum viuum donec tingatur, quod tinctum existens, tingit. Præterea scitote, quòd æris corpus Magnesia regitur, & argentum viuum habet quatuor in se, tamē non habet esse nisi in humiditate, quæ aqua sulphuris dicitur, & quæ sulphura continet. Sunt autem sulphura animæ occultæ in quatuor elementis, quæ per artem extractæ, se inuicem continent naturaliter & coniunguntur. Si autem occultum quod est in ventre sulphuris aqua regatis, & bene mundetis, occultum obuians suæ naturæ lætatur, similiter aqua pari suo: sed hæc

hæc quatuor non tinguntur, verum quantum tingit. Propterea dixerunt Philosophi, quod quatuor numi vulgi non tingant nisi æs, quod æs tinctum postea tingit numos vulgi.

MOSIUS ait: Hoc vnum quod sæpe nominatum est, Philosophi multis nominibus nuncuparunt, aliquando *duobus hominibus*, quandoque etiam tribus nominauerunt. Dicam autem ego vobis iam quid sit, Vnum quidem, quod est argentum viuum igneum: Duo, corpus in eo compositum, & tertium est aqua sulphuris, qua abluatur, & teritur, ac regitur vnum, donec opus peragatur. Et hoc est quod innuit Philosophus cum dixit: Argentum viuum quod tingit aurum, est argentum viuum Cambar, nihilominus tamen Philosophi distinguunt, & dicunt, aliquando est Cambar, aliquando auripigmentum. Sed ita oportet intelligatis: Argentum viuum Cambar, est Magnesia: Argentum verò viuum seu auripigmentum, est sulphur quod ascendit de composito misto. Oportet igitur vos illud spissum commiscere veneno igneo, & putrefacere ac diligenter terere, quousque spiritus fiat in altero occultu spiritu, & tunc fit tinctura, quæ tingit omnia quæ vultis.

Inquit PLATO: O vos magistri operis, caute cum corpora soluitis, ne comburatis etiam: quia oportet coquendo abluere ea marina aqua, quousq; totum eorū sal in dulcorem

vertatur, & clarescat ac tingat. Spiritu itaque separato à corpore, in altero spiritu occultus, factus est vterq; fugiens: quod Sapientes expresserunt his verbis: Fuge, ianuam reſerate non fugienti. Conuertens namque ſulphureum in ſpiritum ſimilem ſibi, fit vterque fugiens: Non fugientes autem ſimiliter ſunt: quia per ignis interceſſionem ſe inuicem amplectantur & continent. Itaq; accipite ea quæ non fugiunt, & iungite, & abluite corpus incorporeo, & corpore carente, corpore ſolidate, quoſque vertatis ipſum in corpus, corporibus non fugientibus: & vertite terram in aquam, aquam in ignem, ignem verò in aërem, & celate ignem in intimis aquæ, terram verò in aëris ventre, & calidum miſcete humido, ſiccum verò frigido: quia Natura naturam ſuperat: deinde verò Natura naturæ congaudet: tandem Natura naturam continet: continens autem omnia terra eſt. Cum enim quatuor naturæ in cœlum aſcenderunt, rursus tandem deſcenderunt, ita vt ignis in aërem, aër in aquam, aqua in terram incidat: finis itaq; totius operis pulvis ac cinis ſunt.

ACTOMANVS inquit: Philoſophi de rubigine frequentiffimè tractauerunt: Rubigo autem fictum nomen eſt, non verum. Dico autem vobis, quòd rubigo fit ſecundum opus, quod ex ſolo auro fit, atque ob id Irudinem vocauerunt: quia in ſulphureo aureo colatur,

latent, quemadmodum Irudo in aqua. Est igitur rubigo rubefactio in secundo opere: in primo enim rubiginem facere, est dealbare opus, in quo Philosophi iusserunt poni auri florem, & aurum æqualiter.

MVNDVS ait: De rubigine satis tractatum est, dicam igitur de veneno. Venenum non est corpus, eo quod subtiles spiritus tenuē ipsum spiritum fecerunt, & corpus tinxerunt, & in venenum verterunt: quod venenum Philosophi asserunt omne corpus tingere: atque ob id opinati sunt, quod qui aurum in venenum vertit, is ad propositum iam peruenit: qui vero non, nihil effecit. Dico autem quod nisi igne res attenuetis, quousque illæ res ut spiritus ascendant, nihil dum perfecistis. Hic igitur est spiritus ignem fugiens, & fumus ponderosus, qui dum corpus ingreditur, vniuersum penetrat, & natura eius eo lætatur. Atque ob id dictum est: Accipite spiritum nigrum viuētem, & eo corpora diruite & cruciate, quousque alterentur ad beneplacitum vestrum.

PYTHAGORAS inquit: Intelligendum vobis est, ô Turba, quod sulphur, & calx, & alumen, quod est ex pomis & Kuhul, & sputum Lunæ, ac sputum combustibile, omnia illa scilicet nihil aliud esse, quam aquam sulphuris, & aquam ardentem. Et scitote, quod Magnesia si cum argēto viuo miscetur, sulphura commixta esse, & sulphura se inuicem consequuntur.

Non igitur oportet vos illam dimittere **Magnesiā** absque argento viuo: cū enim componuntur, fortissima est compositio, quæ vna est de decem, quam Philosophi reginam constituerunt. Et congelare ipsum, non est quidem vnum regimen, secundū Philosophorum constitutionem. Prima enim coagulatio, est stanni, & æris, & plumbi: secunda verò sulphurū aqua componitur. Et sciendum, quod nihil aliud est huius artis scientia, quā vapor & aquæ sublimatio, argenti viui Magnesiæque corpori coniunctio. Similiter & Philosophi in libris suis demonstrarunt, quod sulphuris munda aqua ex Sole est sulphur, & quod nullum sulphur fit absque calce argenti viui, & sulphuris aqua.

BELVS inquit: De compositione multa tractata sunt: compositio autem & contractus vnum quid sunt. Accipite ergo ex altera compositione partem, & partē ex auri fermento, eisq; mundam sulphuris imponite aquam, & habebitis potens arcanum, quod omne corpus tingit. Sed interim est notandū, quod aqua munda, quæ ex sulphure est, non est ex solo sulphure, verū ex pluribus composita rebus, quæ vnum sulphur facta sunt ex pluribus sulphuribus. Vt ergo multa sulphura vnum fiant sulphur, miscete pugnans cum igne nō pugnanti. Coniuncta namque in igne eis conueniente præliantur, & amicitia fit constans, eò quod calida

calida Medicorum venena, leui igne coquuntur incomburente. Et hoc innuerunt Philosophi, cum dixerunt, in decoctione, parum sulphuris multa comburit dura corpora. Et humor, quod relinquitur, humida pix, balsamum, &c. nominatur. Verum hoc arcanum est, quod aperiam vobis. Hoc arcanum ex duabus procedit compositionibus, Sulphure scilicet & Magnesia. Et Philosophi hoc compositum in vnum redactum, Aquam nominauerunt, & sputum boletorum, & spissum aurum. Omnibus autem in argentum viuum versis, sulphuris aquam nominant, sulphur quoque cum sulphure continetur, dicunt igneum esse venenum, quod est potens arcanum, proueniens ab his, quæ nostis.

Ait PANDVLPHVS: Iubeo vt argentum viuum ex Cambar capiat, & eum in tabernaculis sublimetis (est enim alterum sulphur, de quo antea dictum est) & sic sulphur sulphuri miscbitur, & multa ex eo procedent opera. Eo autem sublimato, procedet illud argentum viuum à Cambar, quod Etheliæ, Auripigmētum, Zendrio, Ebsmeth, Magnesia, Chucul, & multis aliis nominibus nuncupatur, de quo Philosophi dixerunt, quod natura in suo ventre erat occulta. Recto autē illo (quoniam omniū decē est perfectio) suo regimine, mox conueniēs apparet eius alba natura, nec in eorum vmbra vlla apparet, & tum Sapientes vocantur.

Plumbum, Exebnich, Magnesia, Martech, & æs album, quod vbi verè dealbatum est, vmbra caret, & omni nigredine, & sua dimisit corpora spissa & ponderosa, nullum corpus penetrantia, & simul cum eo mundus spiritus humidus ascendit: qui spiritus tinctura est. Ideo-que Sapientes dixerunt, æs animæ & corpus habere, & id quidem verum: Anima est eius spiritus, corpus verò eius spissum. Ideo oportet vos spissum diruere corpus, quousq; spiritum extrahatis ex eo tingentem, extractum quoque ex eo spiritum leui sulphuri miscete, & peragetis propositum.

MORFOLEVS inquit: Oportet, sapientes Viri, lento igne primùm humiditatem comburi, vt exemplo nobis monstratur in generatione pulli, & vbi augmentatur ignis, vas vndique obduretur, ne corpus æris, & spiritus eius fugiens extrahatur. Et hoc innuerunt Sapientes, cùm dixerunt: Accipite argentum viuum ex æris flore, quem, scilicet æris florem, nostri aquam dixerunt, & igneum venenum ab hominibus extractum est. Et iterum dixerunt: Cùm omnia ynum fiunt, facta sunt corporea incorporea, & è conuerso. Præterea dixerunt, quod omne corpus dissoluitur cū spiritu, cui mixtum est, & proculdubio similiter fit spirituale: & omnis spiritus à corporibus alteratur & coloratur, cui spiritui color tingens, ac contra ignem constans miscetur. Benedictum ergo

ergo sit nomen eius, qui Sapiantibus inspira-
uit corpus in spiritum vertere, vim & colorem
habentem inalterabilem & incorruptibilem:
& quod prius erat Sulphur fugiens, nunc fa-
ctum est Sulphur non fugiens & incombusti-
bile. Scitote insuper ~~doctrinam filij~~, quod qui
potest spiritum fugientem rubeum facere cor-
pore sibi coniuncto: deinde ex illo corpore &
spiritu suam tenuē naturam in suo ventre oc-
cultam extrahere ingenio subtili, opus inue-
nit. Et notate, quod prolixitate coquendi tin-
git corpus. & hoc dixerunt Philosophi, quod
rebus fortiter contritis, & igne diligenter co-
ctis, fiunt tincturæ fixæ: & quicquid libris suis
occultè narrauerunt, argentum viuum signifi-
care voluerunt, quod aliquando dicitur aqua
sulphuris, aliquando plumbum, aliquando e-
tiam numus.

YXIMIDIVS inquit: Iam tractasti Morfo-
lee, de æris & spiritus humidi regimine, & o-
ptimè quidem. Sed maximum est arcanum,
quod Philosophi dicunt: *Æs* non tingit, cum
tamen tingitur, tingit: eò quod argentum vi-
uum, cum suæ miscetur tincturæ, tingit. Cum
verò miscetur his rebus, tincturæ Philosopho-
rum, res fermentatæ, mixta corpora, Coruscle,
& colla auri, venenum, maris splendor, Ethe-
lia, auripigmentum, & randerich tinctura vo-
catur. Quæ tot nomina vana esse putantur &
superflua, vera tamen sunt, non autem confu-

Et, eò quòd vnum sunt, vna opinio, & vnum iter: hoc est, argentum viuum, quod est quidem ex omnibus extractum, ex quo omnia fiunt, qui & est aqua munda, quæ vmbra æris delet. Et scitote, quòd hoc argentū viuum, cū dealbatur, fit sulphur, quod à fuga detinetur, & assimilatur marmoris splendori. Et arcanum quidem hoc est maximum: quia solum sulphur æs dealbat.

Intimandum est etiam vobis, huius artis inuestigatores, quòd illud sulphur nō potuit æs dealbare, quousque in opere priori fuerit dealbatum: nam sulphuris huius mos est fugere. Cū igitur sua spissa fugit corpora, & vapor sublimatur, tunc oportet vos alio argento viuo sui generis ipsum continere, ne fugiat. Fit autem id quàm primum argentum viuum & æs ipsum coniunguntur. Tunc enim sæpe inuicem soluunt, & concipiunt, & fugere non sinunt, sed vtrumque argentum viuum fiunt. Et ita hoc, quod priuò æs, neq; argentum viuum fuerat, commixtione tamē argenti viui factum est: quod scilicet additū argento viuo, prius argentū viuū, cui mos erat fugere, cōtinet. Quare Philosophi dixerūt: Sulphura sulphuribus continentur. Amplius scitote, quòd sulphura tingunt, deinde fugiunt proculdubio, nisi argento viuo sui generis iuncta fuerint. Non putetis ergo, quod tingit, deinde fugit, numum esse vulgi: verū Philosophorum intentio est
 nimis,

numus, quod nisi albo vel rubeo miscetur, (quod est argentum viuum sui generis) proculdubio fugiet. Iubeo autem vos argentum viuum argento viuo miscere, quousque vna eademque aqua fiunt munda, ex duobus composita. Hoc est igitur maximum arcanum.

EXIMENVS inquit: Multis & omnibus penè metallorum nominibus Philosophi aquam nostram, & opus nostrum nuncupauerunt: vt cunque autem vocent, semper ipsam aquam significant. Ipsa aqua cum rebus suis in vase suo posita, prohibet ne res comburantur, & quanto magis ipsæ res flamma occupatur, tanto magis in aquæ intimis absconduntur, ne ignis calore lædantur. Aqua autem eas in suo vase recipit, & ignis flammam ab eis repellit. Et ita rebus cum aqua diligenter tritis, Ethelia scandit, & opus deinceps sola imbibitione aquæ ad verum operis finem perducit.

ANAXAGORAS rursus ait: Notifico vobis, sitiens & ad bibendum apta est Ethelia, quæ præcedente sulphure cocta est. Vitreo ergo vase imponite, & coquite, quousque Cambar fiat. Iubeo autem vos continue coquere, & iterate, nec vos tædeat. Et scitote, quod operis huius perfectio est aqua sulphuris, quæ cum eo coquitur, donec rubigo fiat. Omnes enim Philosophi dixerunt: Qui potest aurum in rubiginem vertere, veneni propositum iam inuenit: qui verò minime, in nihilo est.

Ait AZIRATVS: Iubeo posteros de numis accipere, quos Philosophi fecerunt, mixtis æris partibus, & vasi ad coquendum imponere ipso vase clauso optime: Tum verò cum æ numis contritum, & in aquam versum est, nigredo apparebit de Kuhul, quæ de nigredine numorum est, & nigredine consumpta, preciosa albedo illis apparebit: deinde coquendo desiccantur, quousque in lapidem vertantur. Illum coquite continuè igne priore fortiore, & diruetur confringeturque, ac in cinerem vertetur. O quàm preciosus est cinis iste filiis doctrinæ, & quàm preciosum est quod ex eo fit. Miscentes igitur cinerem aqua, iterum coquite, quousque cinis ille liqueat: deinde coquite, & aqua imbuite permanēte, quousque compositio dulcis fiat, ac suavis & rubea. Imbuite etiam quousque humida fiat. Amplius tum igne priore fortiore coquite, ac vasis diligenter os claudite: hoc enim regimine corpora fugientia fiunt, & spiritus in corpora, corpusque in spiritum vertitur, & inuicem nectuntur: deinde fiunt corpora spiritus, animas habentes tingentes, eò quòd inuicem germinant.

OBSEMEGANVS ait: Dico quòd inuidi totam artem hanc nominum multitudine vastauerunt: ars tamen est, secundum quam iussere Philosophi aurum numosum facere, & cum calcinare, sublimare, figere, terere, dealbare, coagulare, coquere, & in rubeum vertere, &
vocaue.

vocauerunt Etheliam ignem, & vas cribrum, aquam sulphuris copulam: & hoc totum nihil aliud est, quàm cōtritio, & dealbatio. Præterea dico, quòd argentum viuum apud visum album est, cumq; autem fumus ei aduenit, vertitur in rubeum, & fit ~~Cambar~~ ^{Canthar}: hoc est, venenum. Et hoc inuenerūt Philosophi, dicentes, quòd natura plumbi facilè conuertitur: propterea sæpenuerò reiterauerunt hoc verbū, Conterere, vt multis modis monstrarent spiritus in vase occultos abstrahere, & aqua imposita prohibere, ne comburantur, aliàs ignis ipsos facilè cōburit. Sed aqua apposita, quantò plus flamma eos inuadit, tantò plus in visceribus aqua penetrat, & prohibet ne flamma comburatur. Atque ob id etiam antiqui multa tractauerunt de sublimatione: quia nisi res igne fortiter conteratur, Ethelia non ascendet, quod voluit Hermes innuere, cū dixit: Cribrate res, quas nostis, & altiùs liquefacite.

ARZŌCH ait: Nisi res igne conterantur, Ethelia non ascendet, & ea nō ascendente, nihil facitis. Videtis enim quòd ventus Meridiei plurimus cū exaltatur, nubes sublimari facit, marisq; vapores eleuat. Hoc est vas, & testa, in qua inest sulphur incombustibile. Moneo autem vos, vt argentum viuum, quod ex pluribus est confectum, congeletis, vt duo tria fiant, & quatuor vnum, ac duo vnum.

ANAXAGORAS inquit: Accipite combu-

d

stum fugiens, & corpore carens, & incorporare eum: deinde sumite ponderosum fumum habens habile ad bibendum. Hoc est, vt rem clarit̃s exponam, Hoc combustum fugiens, & ad bibendum sitiens, est Ethelia, quę cū sulphuri coniuncta est, vitro vasi imponite, & coquite, donec Cambar fiat, & peragat arcannum quod quæritis. Coquite ergo, & non pigeat vos reiterare: tota enim perfectio sulphuris in decoctione tabulæ consistit. Coquatur igitur quousque fiat rubigo. Omnes quidem Philosophi dixerunt, quod qui rubiginem in venenum aureū potest conuertere, opus peragit: sin autem, in vanum laborat.

PITHEN inquit: Dico, quod cū Magister de aqua ista primò tractasset, postea in fine sui libri loqui voluit de fermento auri. Quare mirum est, cur inuidi finem ante principium in suis tractatibus posuerūt, præcipiendo in auri fermento aquam sulphuris mundam cum aliquantulo suę gumę commisceri. Præterea putrefactionem omiserunt, de qua pauca dicam. Putrefactio non fit absque humido & sicco, & ex utroque nascitur operis principium, licet in tres partes inuidi hoc opus diuiserunt.

CONSTANS ait: Quid nobis cum inuidis, & eorum tractatibus? Certum quippe est, hoc opus quatuor habere naturas, quę sunt, ignis, aqua, aër & terra: quę nisi habeantur, nihil vnquam generatur, nec quicquam absoluitur in
arte.

arte. Iungite ergo siccum humido, hoc est, terram & aquam, & coquite igne & aëre, quousque spiritus in anima desiccetur: scientes quod tenue tingens fumit virtutē extenuissima terræ, aëris & aquæ parte, & exsiccat. Hic enim est modus operis nostri, ut omnia in terrā vertantur. Nolite ergo res multiplicare: Inuidi quidē eas multiplicauerunt, & varia descripserunt regimina, ut inquisitores fallerent: & assimilauerunt hoc opus sicco, omni lapidi & metallo, animalibus, omni reptili & volatili: vos autem scitote, quod corpora corporibus tinguntur, & corpora corporibus figuntur: & quod Philosophus dixit; In arte est argentum viuum de Cambar, & in numis est argentum viuum de masculo: & nihil aliud curate, quoniam non sunt nisi hæc duo argenta viua.

ASTRATVS inquit: Qui veritatem vult assequi, capiat Solis humorem, & sputum Lunę. Veritatem dico, nec aduersa adfero: numos enim, quos Philosophi capere iusserunt, numi Hermetis sunt, de quibus partem sumi iussit, & ex ære Philosophorum partem, & numis miscere, ac vasi imponere, obstrueto diligenter ore, & coquere septem diebus, & tunc vertitur æs in numos. Coquatur ergo iterum, & non tædeat vós decoctione: postea aperiatur vas, & nigredo inuenietur: qua absumpta, apparebit albedo nobilissima. Postea ponatur in locum suum, & iterum coquatur, donec

lapilli in ficcum vertantur, postea coquantur igne fortiori, quousque lapis durior fiat, & confringatur, ac in cinerem vertatur. ô quàm preciosus est cinis ille. Viri Sapientes, intelligite illud, Aquæ suæ iterum coquite, donec liquefiat. Postea coquite ipsum, & imbuite ipsum cum aqua permanente, donec compositio dulcis & suavis ac rubea appareat. Postea imbuite, donec humida fiat: demum coquite igne fortiori, &, vt dictū est, os vasis claudite. Hoc est regimen, quo corpora fugientia, nō fugientia fient, & spiritus in corpora, & corpora in spiritus vertuntur, & se inuicem nectuntur, ac vltimò fient corpora spiritus, animam habentes, & tingentes, ac germinantes. Quapropter diligenti opera æs dealbate aqua permanente, donec accidat ei rubigo, & congeletur, fiatque corpus Magnesiæ: deinde coquite, donec totum corpus confringatur, & ita fugiens vertetur in cinerem, & efficietur æs vmbra carēs, & tinctura Philosophorum.

ANASTRATVS inquit: Dico vobis, quòd hoc secretum inuidi variè depinxerunt: aliquando in membra, in physicam ratiocinationem, Astronomiam: & interdū assimilauerunt arboribus, metallis, & vaporibus, ac reptilibus: & quantò plus potuerunt, ipsa nomina multiplicauerunt. Ego verò vobis dico, fustite ferrum, facite inde laminas, postea aspergite eas veneno, & ponite in vas, cuius os bene occludatur,

datur, & caute humorem multiplicare: vel ponatis ipsum siccum, & facite siccum massam fortem. Scientes quòd si aquam massæ multiplicaueritis, non continebit eam, neque bene ardebit in camino: & si nimis siccaueritis, non coniungetur, nec coquetur. Exsiccate ergo eam, & in vase suo ponite, cuius os firmiter claudatur: & postea fiat ignis carbonum desuper per dies aliquot: deinde aperiatur vas, & inuenietis in eo, & etiam in coopertorio vasis nodos paruos. Et hoc est, quod igne sibi ministrato, acetum surgit in altum: eius namque natura spiritualis est, quia sursum ascendit: & ideo moneo vos, ut per se teneatis eam. Tribus enim decoctionibus multiplicatis, congelatur, & ab igne congelatur, eiusque natura conuertitur in naturam: sic Cambar similiter decoctione & liquefactione tali disiungitur. Notum etiam facio vobis, quòd ista frequēti decoctione consumitur tertia pars aquæ, residuum verò eius efficitur ventus, qui Cambar & spiritum eius portat in ventre suo. Præter hæc dico, quòd nihil est preciosius arena maris rubea, & est sputum Lunæ, quod Solis lumini iungitur, & congelatur. Et quantò plures transeunt dies, tantò fortiùs congelatur, & non comburitur. Solis enim beneficio coctum congelatum est, & albedo illa præstantissima facit eum terrenum ignem superare.

BALGV S ait: Quidam fructum artis istius

Tulleas descripsit, & mirabili modo me cepit docere, dicens, quòd absque labore inuenitur eius operatio. Cumq; autè de eius incremento & ædificatione cepit docere, talia dixit: Accipe illam arborem albam, ædifica ei domũ rotundam, tenebrosam, & rore circumdatam, & impone ei magnæ ætatis hominẽ centum annorum, & claude domũ, ne ventus aut puluis ad eòs perueniat: deinde dimitte eos in sua domo octuaginta diebus: dico vobis in veritate, quòd senex ille non cessat comedere de fructu arboris illius, donec iuuenis fiat. O quàm miranda natura, quæ illius senis animam in corpus iuuenile transformauit, & pater filius factus est. benedictus sit Deus creator optimus.

THEOPHILVS ait: Scitote charissimi, quòd quamuis inuidi dispositionẽ hanc multis celauerint nominibus, vno tñ nominauerunt eam nomine: scilicet Aquam vitę. Nam cùm dictus senex sibi iungitur, perfectè moritur. Postmodum verò ponitur in Sole, donec lique scat. Postea imbibitur, congelatur, & ita per dies 7. fit ferrum rubiginosum. Quòd si hoc est nimis obscurum, narrabo aliud. Quidam fructus exeunt à pfectissima arbore primo Vere, & postmodum æstate florèt, & tunc multiplicatur & decoratur arbor, donec fructus perficiantur, & maturado dulces fiant. Simili modo illa mulier fugiens generos, quibus per se, quamuis irata, domestica fit: vt non dedignetur se superari,

rari, vteius coniunx suum habeat decorē, quī furibundus eam diligit, ac iugiter pugnat cum ea, donec suos concubitus cum ea peragat: & Deus pro voluntate filios multiplicat: cuius porrò decor igne consumitur. Termino enim finito reuertitur ad eā. Dico etiā vobis, quòd Draco ille nunquam moritur, tamē illam mulierem suos interficiens coniuges, Philosophi neci dederunt. Illius enim mulieris venter plenus est veneno. Fodiatur igitur sepulcrū Draconi, illicq; sepeliatur mulier cū eo: qui illi mulieri fortiter iunctus, quantò magis eā nectit, & voluitur circa eam, tantò magis corpus eius in mulieris artubus mixtum ad mortem declinat, & totus vertitur in sanguinē. Quod cū vident Philosophi in sanguinem versum, ponunt eum ad Solem, quousque lenitudo consumitur, sanguisq; arefcatur. Et tunc apparet venenum, & occultum manifestatur.

BODILLVS inquit: Sciendum est omnes discipuli, quòd ex elemētis nō fit vtile absque commixtione maris & foemine, & regimine caloris: quia sperma ex sanguine generatur, & libidine. Viro namque mulieri commixto, vteri humore sperma nutritur, & sanguine humectante, & caliditate, partus quadraginta noctibus formatur. Si enim humiditas vteri & calor non essent, sperma non maneret, nec foetus perageretur. Deus autē illum sanguinem & calorem ad nutriendum sperma constituit,

quousque extrahat ipsum ad libitū. Fœtus autem extractus, non nisi lacte nutritur, & igne, per se & paulatim dum paruulus est, & quanto magis exurit, ossibus confortatis, in iuuentutem deducitur; in quā perueniens sibi sufficit. Sic ergo oportet vos in hac arte facere. Et scitote, quod absq; calore nihil vnquam generatur, & quod balneū intensi caloris perire facit: si verò frigidum sit, fugat: si autē temperatum sit, corpori conueniens & suaue fit. Quare leues fiunt, & aluntur, & caro augmentatur.

Moscv s inquit: Scitote quod inuidi modum plumbi formandi multis modis narrauerunt, vt decipiant posteros, varia fingendo instrumenta. Ego autem dico, quod nulla instrumenta fiunt, nisi ex nostro puluere albo, stellato, splendido, & ex lapide candido: à quo puluere apta fiunt instrumenta pro ovo: non tamen nominauerunt ouū, vel cuius auis ouum sit. Porro eorum regimen, quod diximus, difficillimum inquirunt est: nam si compositum plus quàm oportet regatis, eius lumen à pelago sumptū extinguitur: & ideò iusserunt Philosophi hoc opus subtili meditatione regi. Accipite ergo & regite ipsum Lunā, & arenæ imponite, quousque dealbetur, sciētes, quod nisi patientiam habeatis, errabitis in eius regimine, & corpus corrupetis. Coquite leni igne donec appareat albū, deinde aceto extinguite, & tum videbitis vnū à tribus fociis dimissum.

Et

Et scitote quòd primum commiscet, secundum comburit, tertium liquefacit. Iungite ergo primò nouem partes de aceto cùm calefcit vas, & iterum nouem partes, cùm calefactum est vas, apponite.

Rursus ait MUNDVS: Scitote quòd omnibus, quantumlibet multis nominibus tincturarum relegatis, vna tantummodo est Philosophorum tinctura, quæ Tyria est: cui ad placitum nomina subscripserunt, & albato proprio nomine, ipsam magnum Arcanum nuncuparunt & mare, eò quòd æs nostrum à pelago extractū est rubeo & purissimo, quòd suavis est odoris, pulcher, & putrefaciendo non sordidus, nec tetri odoris. Et scitote, quòd plura nomina quæ illi data sunt, omnia vera sunt. Quemadmodum enim in tritico contingit quod molitur, & tunc alio nomine nuncupatur: deinde in varias substantias cribro diuisas, varia panis genera fiunt, varijque labores exercentur, semper variatis nominibus, nihilominus tamen totum fermentum vno nomine nuncupatur: ita aquæ plura distincta nomina sunt, & tamē Tyrium colorem nostrum, in vnoquoque regiminis gradu sui coloris nuncupamus.

RARSON ait: Mira est Philosophorum diuersitas in his quæ posuerunt, eorumque consensus mirandus in hac re paucilla & vtilissima: veruntamen & hoc est, quòd si omnes in-

uestigatores, & vulgus id paruum & vile scirent, non vilipenderent: sed illi nostra scripta legentes, hoc ipsum quod commendamus, vile & paruum putant, non intelligentes. Deus igitur à populo illa celauit, ne mundus deustaretur. Verum autem est, quòd omnis nostra scientia ~~natura est masculi & femine~~. Hoc quidem maximum nostrum est arcanū, quod inuidi Magnesiam appellarunt. Propter arcanum ipsum, diligenter igitur ipsam Magnesiam in vase suo coquite, quousq; totum coaguletur, & seipsum contineat. Et si in inuidorum libris audieritis pelagus nominari, scitote quòd id humorē & aquam significat, & nigredinem quæ ablui debet, numos vocant.

AGADIMON ait: Coquite æs donec exeat nigredo, quam numum vocant, & res artis nostræ, bene miscete, & inuenietis nigredinem statim, quæ est plumbum sapientum, de quo Sapientes in suis libris multa tractauere.

ORFVLVS ait: Scitote quòd in principio miscendi oportet elementa cruda, syncera, & amœna, & recta super ignem lentum commiscere, & cauere ignis intensiorem, donec seipsa contingant elementa, ac planè complexionem paulum morari decet, quousque in illo leui igne desiccetur. Post primam autem combustionem oportet æs ablui ac mundificari, & in igne dealbari, quousque omnes res vnus fiant color: cui postea oportet vos totius humoris

moris residuum miscere, & tunc eius rubor exaltabitur. Elementa igitur igne diligenter cocta latentur, & in alienas vertuntur naturas, eo quod liquefactio est caput huius artis, & quod liquefactum est, fit non liquefactum, humidum verò siccum, & spissum corpus spiritus, & spiritus fugiens fortis contra ignem pugnans. Quare conuertite elementa, & quod quæritis, inuenistis. Conuertite elementa & quod quæritis inuenietis. Conuerte autem elementa, est humidum facere siccum, & fugiens fixum. His peractis hac dispositione dimittantur deinceps in igne, quousque spissum attenuetur, & rarum tingens remaneat. Et scitote quod elementorum mors ac vita ab igne fiunt, & quod compositum generat seipsum, & in se ipso germinat id quod quæritis, nempe colores croci & coralli nostri: quibus apparentibus, vltimò miracula videbitis, vt hoc quousque tyrius color peragatur, donante Deo, cui laus in æternum.

EMIGANVS inquit: Legendi sunt libri Philosophorum: non frustrà enim dixerunt, inspicite lactantem puerum, & non impediat eum, in eo manet arcanum, ex quo bona operantur Sapientes: de quo etiam dixerunt, Comburite æs, comburite argentum viuum, & comburite aurum. Hoc si tenebrosius dictum est, dicam clarius: comburere, comburere, comburere, non est nisi vnum, scil. dealba-

re, & rubeum facere, est viuificare. Et vobis dico, quòd definitio huius artis est corporis liquefactio, & animæ à corpore separatio, eò quòd æs nostrum habet animam & corpus, sicut homo. Oportet ergo dirui corpus, & animam ab eo separari. Proinde dixerunt Philosophi, corpus non penetrat corpus: verum subtile naturæ, & est anima ipsa, quæ corpus penetrat & tingit. Præterea dixerunt, quòd Saturni splendor dum scandit in aëra, non apparet nisi tenebrosus, & Mercurius radijs Solis occurrit: deinde argentum viuum virtute ignea corpus viuificat, & perficit.

ATTAMANVS ait: Scitote fratres, quòd opus nostrum quod quæritis, ex maris fit generatione, quæ post Deum omnia perficit. Accipite Alzum, & lapides marinos veteres, & affate carbonibus, quousque albi fiant, & extinguite aceto albo: si Alzon fuerint vnciæ viginti quatuor, extinguite calorem illorum tertia parte sui, scilicet octo vncijs, & aceto terite albo per quadraginta dies. Opus verò secundum fit à mūdato & abluto corpore. Sed huic operi secundo acetum nolite imponere, sed dimittite ipsum coqui, donec acetum suum totum biberit, & terra fixa fiat, vt terra Ægyptiaca. Et scitote, quòd operum aliud citius coagulatur, aliud verò tardius. hoc autem accidit ex coquendi diuersitate: Si enim locus vbi coquitur, humidus & roscidus fuerit, citius

tius congelatur: si verò siccius, tardius. Mediocritas igitur quærenda.

FLORVS ait: Coquendi dispositionem complebo, dicoque quod signum primæ decoctionis, est sui ruboris extractio. Cum autem videritis iam ipsum totum nigrum, scitote quòd in illius nigredinis ventre albedo occulta est, & tunc oportet vos albedinem illam extrahere ab ipsa nigredine subtilissimè. In secunda verò decoctione ponatur illa albedo in vase cum suis instrumentis, & coquatur leniter, quousque omnia alba fiant. Cumque albedinem illam superuenientem in vase videritis, certi estote, quòd rubor in ipsa albedine occultatus est: & tunc non oportet vos illam abstrahere, vel finem coquendi facere: sed coquere, quousque totum fiat rubeum altissimū. Et scitote, quòd prima nigredo ex natura Morrach fuit, & ex illa nigredine exortus est rubor, qui rubor nigrum emédauit, & pacem inter fugiens & non fugiens composuit. Res cruciata in corpore mergitur, & vertit ipsum in naturam alterabilem. Et scitote, quòd illud sulphur corpus denigrans non potest tingi, nec tractari, sed id tractat & tingit. Item scitote, quòd illud sulphur quod denigrat, est quod non fugienti aperit ianuam, & in fugiens cum fugientibus vertit: quod nominamus aliàs etiam Aquam sulphuris, vertens æs in colores inalterabiles & indelebiles.

MANDINVS ait: Nisi hoc arcanum habeat, quòd ipsum emendet, nō prodest quicquam. Ob id dixerunt antiqui: Illud quod pertinetur vnum quid est: quia diuersæ naturæ rem. non emendant ipsam, sed vna tantum, & quæ conueniens sit, quam quidem vos parcè regere oportet. Regendi namque ignorantia plurimos errare fecit. Nolite ergo harum compositionum pluralitatem curare, nec ea quæ Magistri in libris suis posuerunt varia. Vna enim veritatis natura est, qua naturale mutatur, eò quòd arcanum ipsius permutatis naturæ in suo ventre occultatum est, nec videtur, nec scitur, aut sentitur nisi à Sapiente. Qui ergo parcè regit æs, eiusque scit complexionem, extrahit ex eo naturam, omnes naturas superantem. Tunc magistri verba complebuntur, videlicet: quòd Natura naturà lætatur, & Natura naturam superat, & Natura naturam continet: & tamen non sunt diuersæ naturæ, nec plures: verum vna tantum, forma differens, suas habens res in se, alijs alijsque accidentibus, quibus operatur, quod eius naturæ congruit. Proinde bene fecit Magister, quòd ab vno orditus est, & vno finiuit. Deinde illas vnitates aquam sulphuream nuncupauit, totamque naturam vincentem.

ARCHELAUS ait: Perbellè descripta est aqua sulphuris munda: nisi enim spissa corpora diruantur à natura corpore carente, donec
fiant

stant corpora incorporea, & velut spiritus tenuis, non potestis illam animam tenuissimam ac tingentem extrahere, quæ in intimo ventris occulta est. Et scitote, quòd nisi corpus diruatur quousque moriatur, & ex eo suam abstrahatis animam, quæ est spiritus tingens, nequaquam corpus eo tingere potestis.

PHILOTIUS inquit: Omnibus præfatis, & quocunque Magistrorum, nihil aliud significamus vobis, quàm Albar æris, eò quòd tingit omne corpus quod in compositionem introiuit. Compositio autem duplicis est complexionis: vna enim humida, altera verò sicca. Cùm proinde coquitur, vnum fiunt, & dicitur bonum plurimorum nominum. Cùm verò rubeum fit, Auri flos dicitur, & Auri fermentum, Aurum coralli, & Aurum rostri. Dicitur etiam redundans rubeum, Sulphur, & rubeum Auripigmentum. Dum autem crudum permanet, Plumbum æris dicitur, Virga metalli ac lamina. Ecce eius patefacta sunt nomina tam cruda quàm cocta. Est autem totum magisterium, vt superius fiat inferius, & inferius superius fiat, & coquatur, donec plumbum æris fluat cum fermento, in principio, vel medio, vel fine adhibito, & tunc tingit, cùm vt cera fluat proiectus.

AGMON inquit: Pro corollario dicam: quòd qui non liquefacit & coagulat, multipliciter errat. Denigrate ergo terram, & sepa-

rate eius animam & aquam, & postea dealbate, & inuenietis quod quæritis. Dico etiam vobis, quòd qui terram denigrat, & album igne dissoluit, donec fiat sicut gladius denudatus: & qui prius, dealbatione eius completa, ei animam inducit, totumque rabido igne figit, postquam liquefactum fuerit, felix dici merebitur, & super mundi circulos exaltari. Hæc de lapidis nostri reuelatione, doctrinæ filijs satis esse non dubitamus: cuius vires corrumpi nequeunt. Si ponatur in igne, vis eius augetur: quem si soluas, soluetur: si coagulas, coagulatur. Nemo ipso carere potest, & omnes homines habent eum, omnes tamén egent eo. Cumque ei plura sint nomina, vno tamen nomine nominatur, in quo nulla est difficultas: id quod omnium est communius, illo maximè significatur. Quicumque autem magis propriè & appositè nominant, obscurum illum reddunt, & minus intelligendum. Et reuera non est ei nisi vnum nomen, illudque vbi non prodest, ibi magnificè & significanter nominatur: vbi prodest, valde celatur. Est lapis & non lapis, est quoque spiritus, anima, & corpus: est albus, ater & rubeus, æreus, tyrius, omnibusque mundi coloribus expositus. Est ponderosus, solidus, incómotus igne, incommotus aqua, incommotus vento: sed & leuissimus, cauus, spógiosus, commotus igne, commotus aqua, incommotus vento: est salsus, est quoque

quoque suauissimus : est summum venenum,
 est quoque summa medicina : imberbis est, &
 est quoque barbarissimus : implumis non vo-
 lans, plumis præditus quoq; est & volans: & si
 aquam ipsum dixeris, verū dicis : si aquam ne-
 gas, non falso negasti. Ne ergo innumeralitate
 nominum decipiaris, mortuus, cum viuit vi-
 que. Sed certo habe, eum quid esse, cui nihil
 alienum accedit neq; inferitur. Eius igitur so-
 cium inuestiga, & alienū nihil ei inferas, & sine
 multiplicare homines nomina: quæ nisi multi-
 plicarentur, sapientiā nostram pueri riderent.

T Y P O G R A P H V S ,

Lectori.

Placuit, candide Lector, vt vtilitati tua con-
 suleremus, aliud quoque Turba exemplar,
 quod apud nos fuit, adscribere, non tam pro-
 pter ordinem diuersum, quam propter sententia-
 rum & philosophorum nominum varietatē. Con-
 tingit enim, vt in altero volumine, idem diuerso
 efferatur sensu, & verbis, & authore alio, vt tu in
 re tanti momenti, non aberres, sed quod tibi ma-
 gis arriiserit, sequaris in tuis operationibus. Vale,
 & si quid hinc vtilitatis ceperis, id viro clarissimo
 & excellentiss. Medico D. Guilielmo Rascalono
 Vormatiensi acceptū feres, cuius liberalitate hac
 exemplaria nacti sumus.

TVRBAE PHILOSOPH

*phorum alterum exem.**plar.*

SENTENTIAE sunt Sapientum, collecta intentia Synodo Pythagorica: In qua dicitur Arisleum Philosophum discipulos Hermetis ac Sapiētum maiores congregasse, & vnūquēque in medium aliquid adferre de lapide vegetabili iussit, vt posteritati ars sacra innotesceret: & qui ad hanc capefcendam animum appulissent, ad veritatis semitam ducerentur. Eximindus autem vir senex, & optimi consilij iussus est primus vt loqueretur.

SENTENTIA I.

EXIMINDVS. Vobis doctrinæ filijs notum facio, initium omnium rerum creatarum naturam quandam esse, primam, perpetuam & infinitam, omnia coquentem & regentem, cuius actiones & passionēs ab ijs tantum sciuntur & noscuntur, quibus notitia artis sacrę data est. Insuper dico, stellas esse igneas, & aërem ipsas temperare. Nam si aëris spissitudo & humiditas non esset, quæ Solis flammam temperaret, subsistentiæ omnia Sol cōbureret. Deus autem aërea separatim constituit, ne combureretur quod in terris creauit. Nonne videtis,
ô scien-

Scientiæ filij, Solem ascendentem in cœlo in aërem vincere & calefacere igne suo, quo calefacto, ad subsistentiam calor pervenit, inspissans & condensans spiritus, è quibus creaturæ generantur? Aër enim coarctatur, & ab aqua continetur, atque **ideo aër superatur, quia** eius calor Solis calori, eiusq; humiditas aquæ iungitur humiditati. Nonne videtis tenuem aquam in aërem ascendere calore Solis eminetè, & Solem ea delectari ac adiuuari? Quòd si aëre tenui suo humore nō iuaret aqua, proculdubio ignis ipsum superaret. Ignis verò ex aqua abstrahit humorem, quo aër contemperatur, & tunc ipsum ignem superat. Ignis ergo & aqua sunt inimici, inter quos nulla est consanguinitas: eò quòd ignis est calidus & siccus: & aqua est frigida & humida. Aër quoque cum sit calidus & humidus, concordiam habet cum aquæ humiditate & ignis caliditate, atque ob id fit amicitia generans. Inspicite omnes fructus, qui ex tenui vapore aëreo fiunt, eò quòd Solis calore ex aëre & vita monstratur: & hoc ex Dei ordinatione.

SENTENTIA II.

YSINDRVS. Magnifico aërea, eò quòd ipsum opus aëre emendatur. Cum inspissatur, rarefcit, cum calefcit, frigescit. Eius autem spissitudo fit, quando in cœlo disiungitur propter Solis elongationem. Eius verò raritas fit,

quando exaltato Sole tabescit aër & clarescit. Similiter fit in Veris complexione, in temporis nec calidi nec frigidi distinctione. Nam secundum alteratione dispositionis constitutæ, ad disunctiones anni alterandas, hyems alteratur: aër igitur inspissatur tum cum Sol ab eo prolongatur. Aëre vero rarefcente, propè fit Sol, quo propinquo, calor peruenit hominib.

SENTENTIA III.

ANAXAGORAS. Dico quòd principium omnium quæ Deus creauit, est pietas & ratio: eò quòd in creatione apparuit pietas, & spissum terræ ratione sperata: pietas autem nō videtur nisi in corpore. Proinde scitote Sapientum turba, quòd spissitudo omnium quatuor in terra quiescit: eò quòd ignis spissum in aëra cadit; aëris verò spissum, & quòd ex igne spisso congregatur, in aqua incidit. Aquæ verò spissum, & quòd ex ignis & aëris spisso coadunatur, in terra quiescit. Nōne videtis quòd istorum quatuor spissitudo in terra coniuncta est? Ipsa igitur terra omnibus est spissior, ad hæc Turba: Verum dixisti, terra certè est omnibus spissior. Quod verò istorum est rarius & dignius? respondit, Ignis est rarius in his quatuor, & ad eum peruenit rarum istorum quatuor. Aër verò est minus rarus igne. Nam calidus est & humidus, ignis verò calidus & siccus. Calidum namque & siccum est rarius calido

calido & humido. Dicunt enim sapiētes, quòd minoris raritatis sit ignis aëre, & terra minoris raritatis aqua, eò quòd frigida & sicca. Et quē admodum siccum calidum est rarius humido calido, ita siccum frigidum est minoris raritatis frigido humido. www.libtool.com.cn

SENTENTIA IIII.

PYTHAGORAS. Bene aptastis, ô filij doctrinæ, harum quatuor naturarum descriptiones, ex quibus Deus cuncta creauit. Beatus ergo qui intelligit quæ descripta sunt, quoniā maiora non proponentur. perficite tamen sermonem vestrum. Ad hæc dixit:

SENTENTIA V.

PANDOPHIS. Significo posteris, Quod est tene aquæ, & quod non separatur ab ea, manet supra terram siccam, hoc est, aër absconditus in aqua, quæ sub terra est, qui fert terram ne mergatur in aquam, quæ est sub terra, & prohibet ne terra humectetur aqua. Aër is factus est complexus, inter diuersa separans aquam & terram, & inter aduersa aquam & ignem, ne se inuicem destruant. Huius rei proponam exemplū: Ouum, in quo quatuor coniuncta sunt: eius cortex apparens est terra, & albumen aqua, pellicula verò tenuissima cortici iuncta, est separans terram ab aqua, vt dixi, quòd sit aër separans terram ab aqua, rubeum verò oui est ignis, & pellicula rubeum

continens est aër, aquam separans ab igne, & tamen vtraque pellicula vnum sunt & idem: aër tamen frigidam separans terram & aquam ab inuicem spissior est aëre altiore. Et aër altior est subtilior & rarior natura aëre inferiore, quia igni propinquior. In ovo itaque sunt quatuor, terra, aqua, aër, & ignis, & punctus Solis in medio, rubeum scil. quod est pullus: Ideoque omnes Philosophi, in hac excellentissima arte, ouum descripserunt, ipsumque exemplum suo operi posuerunt.

SENTENTIA VI.

ARISLEVS. Scitote, quòd terra est collis, & non est plana, vnde Sol non ascendit super climata terræ vna hora. Nam si plana esset, vno vtique momento ascenderet supra totam terram. Insuper dico quòd Deus sit vnus, vnumque genuit, neque tamen genitus, & quòd omnium caput post se est terra & ignis. Et quia ignis est tenuis & leuis, regit omnia: terra autè cum sit spissa & ponderosa, fert omnia quæ regit ignis.

SENTENTIA VII.

LVCA S. Vos non nisi de quatuor loquimini natura, vnusquisque vestrum de his aliquid dixit. Ego autem vobis notifico, omnia quæ Deus creauit, ex his quatuor esse naturis, & quæ ex ipsis creata sunt, in ea reuertuntur. Inde generationes & corruptiones fiunt, prout
Deus

Deus destinavit. Et hæc fuit hæctenus Indorum & Babylonienſium Philoſophorum ſententia abſolutiſſima.

SENTENTIA VIII.

LOCUSTOR. Naturæ duæ ſunt tantum quas Lucas deſcribit, quarum altera neſcitur nec deſcribitur, niſi pietate & ratione: alia non videtur nec ſentitur, & eſt cœlum. Tertia quidem natura adiungitur, quæ ſentitur, videtur & ſcitur, & hæc eſt quæ continet quicquid ſub cœlo ineſt uſque in terram. Et tamen percipit ratio his quinque ſenſibus adiuta, viſu, auditu, guſtu, odoratu & tactu. Album à nigro ratio diſcernit, viſu: verbum bonum à malo, auditu: dulce ab amaro, guſtu: gratum ab ingrato, odoratu: & leue ab aſpero, tactu. Quod ad illam naturam, quæ nullo horum ſenſuum percipitur, natura eſt ſublimis, quæ tantum ratione & pietate percipitur, & eſt Deus ſublimis, qui lucem fecit, quæ eſt Sol ſcil. qui omnibus ſubtilior eſt creaturis, ut lumen præbeat Mûdo: qui conſtat duobus denſis, & duobus raris. Et nihil denſorum eſt in creatione ſublimi, eò quod Sole & omnibus inferioribus creaturis ſit ipſe ſubtilior & rarior.

SENTENTIA IX.

PYTHAGORAS. Dico Deum ante omnia fuiſſe, cum quo nihil fuit antè cum fuit, & ideo hoc dico, ut opinionem veſtram roborem de

elementis, de arcanis & scientia sacra, ad quam ratio non peruenit nisi annuente Deo. Et intelligite quòd Deus cùm solus fuisset, quatuor creauit res, ignem, aërem, aquam & terram: de quorum stirpe tam superiora quàm inferiora esse dedit; & secundum prædestinationē suam ex his tanquam a radice omnes creaturas fecit, vt omnibus huiusmodi creaturis laudaretur sublimis, & homo rationem & iudicium exerceret. Quapropter ante omnia quatuor elementa ordinauit, ex quib. cuncta formauit, scil. diuersas creaturas. Ex vno elemento videl. igne fecit Angelos: ex igne & aëre Solem, Lunam ac stellas, atque ob id Angeli Sole, Luna & stellis lucidiores, eò quòd ex vno singulari, quod est quartum, rarius creati sunt. Cœlum ex duobus est compositum ex vno rarorum, scil. aëre, & altero densorum, scil. aqua. Animantia autem partim creata sunt ex igne, aëre & terra, vt bruta animalia: partim ex igne, aëre & aqua, vt volatilia. In vegetabilibus non est ignis. Ex terra namque, aqua & aëre sunt. Quòd si quis vestrū velit in vegetabilibus inesse ignem, non absurdum erit. ex aëris calore enim abscondito ignem habebit, vt antea in hoc congressu dictum est, ignem tenuem esse aëri. Ignis verò de quo dubium haberi potest, non inest, nisi in spiritum & animam habentibus.

Ex quatuor autem elementis, igne, aëre, aqua &

qua & terra homo creatus est, vnde morti subiectus, quia compositū sequitur diuifio, id est, mors. Ex vno verò quod est creatum non moritur, quia nulla inest diuifio. Ex duobus autē, vel tribus, vel etiam quatuor, vnum quodque compositum separari necesse est, quod fit morte. Et scitote, quòd omne compositū igne carens non comedit, nec bibit, nec dormit: eò quòd in omnibus spiritum habentibus ignis est, qui comedit: Angeli autem non comedūt, eò quòd ignis simplex, qui & rarus dicitur, non comedit, sed spissus ignis: Angeli verò ex simplici & raro igne creati sunt, ob id non comedunt, nec dormiunt. Et sic soluitur dubiū, de quo quis vestrū dubitare posset.

Ad hęc Arisleus inquit: Quoniam ad posteritatis vtilitatem vos congregavi, nihil vtilius futuris explicari posse existimo, quàm si quis vestrū descriptiones elementorum enarrarit, ea methodo, ne ab incipientibus agnoscat: doctrinæ verò filios non prætereat.

SENTENTIA X.

EXIMENVS. Ex quatuor elementis creata sunt omnia: scilicet cœlū, throni, Angeli, Sol, Luna, stellæ, ignis, aër, mare, & omnes aquæ, terra, & diuersa, ac similia. Nec est diuersitas in his, quæ dixi, nisi quia quælibet illarum creaturarum diuersæ est naturæ, & eius natura ex diuersis legibus est diuersa. Et hæc diuersitas

ineſt omnibus creaturis, eò quòd ex diuerſis
elementis ſint creatæ. & ſi eſſent ex vno ele-
mento, conuenientiam haberent inter ſe. Ve-
rùm elementa quando commiſcentur, ipſum
commixtum nec eſt ſiccum per ſe, nec humi-
dum, nec calidum, nec frigidum. Cùm autem
conueniunt, exeunt inde creaturæ, quæ nun-
quam perficiuntur, niſi priùs putreſcāt & cor-
rumpātur apud viſum. Deinde verò dat Deus
incrementum: videlicet vitam, cibum, alimen-
tum & gubernationem.

Audite chariſſimi, nō fruſtrà vobis has ele-
mentorum deſcriptiones enarraui. In iis enim
latet arcanum abſconditum: quorum ſcilicet
elementorum duo videntur, & eorum virtus
& opus ſcitur: alia verò duo non videntur, nec
tanguntur, nec videtur virtus vel opus eorū,
niſi in prioribus duobus elementis. Et niſi
iungantur illa quatuor elementa, nihil operan-
tur. Cùm autem coniunguntur, deponunt na-
turas, & aliud fiunt, ac ſic ars gignitur: quare
ſuper his meditamini. Inſuper ſcitote omnes
filij doctrinæ, quòd nulla ſit tinctura vera, niſi
ex ære noſtro. Nolite ergo animas veſtras &
pecuniam in vanum conſumere, nec triftitiam
cordibus veſtris inferre. Non enim quicquam
facietis, niſi prædictum æs in album vertatis,
ac numos experientia faciat: deinde album
illud rubeū faciat, donec tinctura efficiatur.
Illud igitur æs cōfringite, comburite, & nigre-
dine

dine priuate, coquendo, imbuendo, & ablucendo, quousque album fiat: deinde constringite eum arte.

SENTENTIA XI.

ARISTENES: Huius operis clavis est numerorum ars. Accipite igitur corpus, quod vobis demonstratū est, ac in tabulas tenues coaptate: deinde maris nostri aque imponite, quæ dum regitur, Aqua permanens dicitur. Post imponite leni igne, donec tabulæ confringantur, & fiant aquæ, & Etheliæ iungite, & lento igne simul assate, donec fiat brodium saginatum, & in suam Etheliam vertite, quousque coaguletur, & fiat nummus varius, quem Solis florem nuncupamus. Coquite eum deinceps, donec nigredine priuetur, & albedo appareat. Postea regite ipsum, & animam auri commiscete, & coquite, donec fiat Ethelia rubea, quam terite cum patiétia, nec vos tædeat eam cum aqua imbuere, quæ ex ea exiit, quæ est permanens, donec rubeum fiat. Hoc enim est æs combustum, & auri flos, & fermentum; quod cum aqua permanente dirigite, postea deficcate, donec pulvis fiat, & omni humiditate priuetur.

SENTENTIA XII.

PARMENIDES: Scitote quod inuidi multipliciter tractauerunt de aquis, brodiis, cor-

poribus & metallis, vt scientiam inquirentes fallerent. Hęc ergo dimittite, & aurū numosq; fieri facite ex hoc nostro ære, & æs, aut plumbum pro pinguedine, vel nigredine, & stannum pro liquefactione sumite, scientes, quòd nisi veritatis naturas & dirigatis complexiones, & sanguinea sanguineis iungatis, nihil operamini. Naturæ quidem suis obuiant naturis, & sequuntur eas, & lætantur in eis, & cùm putrescunt, gignuntur. Natura enim regitur, & modo, quo cecidit, releuatur, & dum dirigitur, vertitur in puluerem, & in nihilum reducit: deinde regeneratur, & renouatur. Intendite ergo noscere, quid est quod eam putrefacit & renouat, & cuius sit saporis, & quæ longinquitas & propinquitas, & qualiter post inimicitiam fiat amicitia, & qualiter accidat corruptio & generatio, & qualiter illę naturę complectantur inuicem, & quomodo in igne lento concordēs fiant. Quibus notis & perceptis, manus vestras operi applicate. Quòd si dictas qualitates ignoratis, nolite operi appropinquare: quoniam totum est noxium, & infortunium, ac tristitia, modò Sapientum verba intelligite, & hoc breue dictum retinete: videlicet quòd Natura naturā lætatur, & Naturā naturam continet, & Natura naturam vincit, & superat: Hoc solo verbo comprehenditur totum opus. Dimittite ergo sermones superfluos, & accipite argētum viuum, & congelate
cum

eum in corpore Magnesiæ, vel sulphuris, quod non comburitur, & vertite ipsum in naturam albam. & si æri nostro imposueritis, albū fiet: & si ipsum rubeum facere volueritis, rubeum fiet: & si ampliùs coxeritis ipsum, aurum fiet. Dico etiam, quòd vertit mare in rubeum, & auri colorem. Et scitote, quòd nō vertitur aurum in rubiginem, id est, rubeum colorem, nisi per aquam permanentem, eò quòd Natura naturā lætatur. Coquite ergo ipsum in humore, donec appareat natura abscondita: & cū videntis hoc, imbibite eum septies aqua permanente, coquendo, assando, donec rubeum fiat. O Natura fortis, naturas vincens & superans, suasq; naturas gaudere faciens. Hæc est illa natura specialis & spiritualis, cui Deus posse dedit, quod ignis dare nō potest. Quare veram hæc tincturam magnificamus: quia nihil est preciosius ipsa, & est veritas omnē scientiam continens: & cū liquefit cum corporibus, altissimum operum operatur opus. O si modò veritatem nosceretis, quantas mihi gratias ageretis. Scitote etiam, quòd tingens ea, quæ mixta sunt, nō debet diruere. Ipsum namque ea, quæ ei miscentur, superat, & in suum vertit colorē: & sicut apud visum superficiem vincit, sic & intima superat: & si vnū sit fixum, & aliud fugiens, figuntur ambo, postquā mixta sunt: & si superficies dealbatur, intima eius dealbabūtur. Insuper scietis, quòd res vna su-

non indigetis, sed vna tantum re, quæ vna res in vnoquoque gradu operum nostrorum in aliam vertitur naturam.

SENTENTIA XIII.

PYTHAGORAS: Aliam ponamus gubernationem, non rei, sed naturæ. Dico quod quicquid inuidi in libris suis de Elementorum tractatione dixerunt, in sapore vnum tantum sunt, in apparentia verò diuersa. Et res illa, quam multipliciter narrauerunt, suum absque igne consequitur socium, prout lapis Magnetis consequitur ferrum. Nec sine causa confertur spermati, vel vuluæ, quibus rectè assimilatur: quia in complexione sua multos facit apparere colores, prout in vnoquoque regimine gubernatur res, quæ quidem res vbiq; inuenitur: & est lapis & non lapis, vilis & preciosus, obscurus & clarus, & à quolibet notus. Est quoque vnius nominis, & nominum multorum, & vocatur Sputum Lunæ. Sic ergo hic lapis non est lapis, & tamē preciosissimus: quia sine ipso non operatur natura, cui nomen est vnum, cum tamē multis nominibus nominauerimus eum, propter naturæ suæ dignitatem, præcipuum tamen nomen illi inest, Ethelia alba, & Æs album, solus ab igne fugiens, & æs dealbans. Hunc igitur lapidem album accipite, & figite, ac lacte coagulate, hoc est, more lactis: deinde calcem, qui est sicuti marmor, constrin-

gite,

gite, ne humor à vase exeat: custodite ipsum quoq; in suo vase, & congelate, donec fiat pulvis, & coquite cum sputo Lunæ, & dirigite, & inuenietis lapidem factum, quem aquâ suâ imbuite. Iste est lapis, quem cunctis nominibus nominauerunt, qui opus recipit, & bibit seipsum, & est lapis, à quo procedit omnis color. Sumite ergo gumam Scotiæ, & cum calcis cinere miscete, & humectate aqua permanente, & inspicite an pulvis fiat. Sin autem, ponatis eum in ignem fortiolem priore, donec confringatur dimittite: postea imbuite ipsum aqua permanente: & quanto plus variabuntur colores, tanto plus calefieri sinite. Et scitote, quòd si argentum viuum acceperitis album, vel sputum Lunæ, vt dixi, & iussi facere, lenique igne fregeritis, coagulabitur, lapisq; fiet. Ex hoc ergo lapide cum frangitur, varij colores apparent: quòd si eum rexeritis, vt dixi, donec albus fiat, & vt marmor albescat, inuenietis propositum.

SENTENTIA XV.

ASSVBÈRES: Dico quòd sulphura sulphuribus continentur, & humiditas humiditate. Respondit Turba: Iam primi hoc dixerūt: explana ergo quid est humiditas. Ad hæc ille: Cum venenum corpus penetrat, ipsum calore perpetuo penetrat, & non permittit animam à corpore separari: quia cōpar est eidem. Et hoc

f

est quod dixerūt inuidi: Persequimini fugientem, obuiate, & peribit fuga, & veritas apparebit, quæ suum comparem consepit, & sese inuicem complectuntur, eò quòd ex sulphure sulphuri mixto, preciosissimus fit color, qui nunquā fugit ab igne: quoniam anima in corporis intima inferitur, ac corpus continet & colorat. Hæc dicta mea ita intelligite: Accipite animal, qd̄ dicitur Kenkel, cuius aqua Tyrius color est, & regite ipsum leni igne, vt confectum est, donec terra fiat, in qua parum est coloris. Volentes igitur ad Tyriam tineturā peruenire, sumite eius humiditatem, quam eiecit, & ponite totum in vase cum eodem. Deinde coquite ipsum aquā marinā, donec humescat: deinde humectatum dimittite, postea denuò ipsum imbuite, & paulatim desiccate, & taliter coquendo, humectando, imbuendo, & desiccando, eius regimen obseruate, donec suum totum ebibat humorem, & dimittite eum in suo vase per dies septem, donec color Tyrius appareat. Audite, adhuc breuius totum describam regimen: conterite ipsum vrinā puerorum, & aquā maris, & aquā mundā permanente, & coquite ipsum leui igne, antequam tingat, donec nigredo tota ab eo recedat, & postea de facili cōfringetur. Decoquite ergo ipsum suo humore, donec imbuat suum rubeum colorem. Si verò Tyrium vultis colorē habere, imbuite ipsum aquā niuis continuē, & misce-

te prout scitis, & sufficere videbitur, & misce-
te eum aquâ permanēte, donec sufficiat, & de-
coquite, donec rubigo aquam bibat. Deinde
aquâ maris, quâ præparastis, quæ est aqua tal-
ci, abluite, donec suum combibat humorem.
quod cum per dies septem feceritis, apparebit
color Tyrius. Et si vultis vt sit alterius colo-
ris, quâm fuerat, ponite gumam in aquâ per-
manentem, & ipsam per vices tingite, deinde
in Sole desiccate: deinde prædictæ aquæ red-
dite, & magis Tyrius color intendetur. Et sci-
tote, quòd non tingetis colorem purpureum
nisi in frigido. Accipite ergo aquam, quæ est
de frigoris natura, & in ea Lunam decoquite,
donec tincturæ vim accipiat ab aqua, quam a-
quæ florem Philosophi nuncupauēre. Propo-
situm ergo vestrum sit in illa aqua: in ea ponite
quod in vase est dies & noctes, donec precio-
sissimum Tyrium vestiât colorem.

SENTENTIA XVI.

FRICTES inquit: Scitote sapientiæ inue-
stigatores, quòd huius artis fundamentū, pro-
pter quod multi perierunt, vnum quidem esse
omnibus naturis fortius & sublimius apud
Philosophos: apud incipientes verò est om-
nium rerum vilius. Sed nos hunc veneramur:
& si Reges hoc agnoscerent, nullus nostrum
vnquam ad hanc rem perueniret. O quâm mi-
rabiliter natura hæc corpora vertit in spiritum,

& quàm mirabili modo eminet, cunctaque superat. Hic Turba: Nomina eam nomine, non verbis. Et ille: Est acetum acerrimum, quod aurum facit esse merum spiritum, sine quo aceto nec albedo, nec nigredo, nec rubedo consistit: & cum miscetur corpori, continetur, & vnum fit cum eo, & vertit eum in spiritum, ipsumque tingit tincturâ spirituali, quæ nunquam deleri potest. Hoc autem scitote, quod si corpus posueritis super ignem sine aceto, comburetur & corrumpetur. Scituri etiam quod humor primus est frigidus: cauete ergo ab igne, quoniam inimicus est humori. Quare Philosophi & Sapientes iusserunt nos suauiter regere, donec fiat sulphur incremabile: & hoc quousque innuerunt, dicentes: Optimum est, quod pauca vis sulphuris fortè corpus comburit. Ideoque eum venerantur, & describunt in libris suis, dicentes: Hoc acetum corpora comburit, in cinerem vertit, & dealbat: & si coquatur benè, & à nigredine priuetur, fiet lapis & numus albus. Coquite ergo ipsum, donec diruatur: deinde soluite, & aquæ maris imponite: & scitote, quod principium huius operis est dealbatio, cui rubor succedit. Postea per acetum fit corporis perfectio. Hoc acetum longo labore inuestigavi, tandem nutu Dei altissimi naturam vnâ vidi, quæ est omnibus naturis potētior, nobilior & fortior. & hæc natura nihil aliud est, quàm aqua munda, acetum acerrimum, & aqua perma-

permanēs, quæ illuminat omnia corpora, & lumen præbet omnibus, q̄ legūt nostros libros.

SENTENTIA XVII.

SOCRATES: Scitote, doctrinæ filij, quòd absq; plumbo nulla fit tinctura, & quòd in eo est virtus operis. Nōne videtis, inquit Hermes, gratia triplicis, quoties corpori immergitur, quòd ipsum corpus in colorē vertit inuariabilem: ergo prima vis est acetum, secunda plumbum, de quo Sapientes dixerunt, quòd omnibus corporibus immergatur, & omnia immutat & tingit colore immutabili. Accipite ergo plumbum, quod ex lapide fit, & coquite ipsum, donec nigrescat: postea terite ipsum cū aqua nitri, donec fiat sicut pinguedo spissa: postea coquite eum iterum cum igne fortiori, donec fiat lapis mundus & numosus. Postea terite eum rore, sale & aqua pluuiæ, viginti & nouem dies: deinde aqua falsa viginti dies, & aqua dulci decem dies, & inuenietis eum numoso lapidi similem. Tunc coquite eū iterum aqua, donec stannum fiat per liquefactionem: deinde coquite, donec humore priuetur, & fiat pulvis siccus, qui cū exsiccus est, velociter reliquum sui humoris ebibit: eò quòd est plumbum combustum: caute autem ne comburatur. hoc itaque est sulphur, quod nō comburitur. Postea terite eum aceto acerrimo, donec inspissetur: coquite eum, & caute ne ace-

tum vertatur in fumū, & pereat. Nunc autem plumbi albi dispositionem monstraui, quo noto, nihil aliud sequitur, quàm Opus mulierum & Ludus puerorum. Propterea scitote, quòd secretum operis ex mare & fœmina constat: in plumbo masculum, in auripigmento fœminam vobis monstraui. Auripigmentum igitur plumbo miscete, quoniam masculina vi suscepta, gaudet fœmina, & iuuatur ab ea, & masculus suscipiet à fœmina sperma tingens. Proinde mistos imponite vasi vitreo, & terite eos cū Ethelia aceto acerrimo, ac septē coquite diebus, cauentes ne arcanum fugiat, & sic per noctes dimittite, & cū siccum fuerit, iterum aceto imbuite, & habebitis magnum arcanum, Iam ergo auripigmenti vim vobis notificaui, quæ vis est fœminæ, quæ corpora vertit in spiritum, & perficit vniuersum opus.

SENTENTIA XVIII.

ZENON: Superque iam doctrinam albam facere docuistis, quid de rubeo? Dico quòd non potestis rubeum facere, nisi prius intendatis dealbare: quoniam duæ naturæ nihil aliud sunt, quàm album & rubeum. Dealbate ergo rubeum: & album in rubeū vertite, scientes quòd annus diuiditur in quatuor tempora. Primum tempus frigidæ est complexionis: & est Hyems. Secundum est aëreæ complexionis: & est Ver. Tertium tempus est igneæ comple.

complexionis: & est *Æstas*. Quartum est *Autumni*, in quo fructus maturantur. Iuxta hunc modum oportet vos naturas regere, videlicet *Hyeme* solvere, *Vere* coquere, *Æstate* coagulare: *Autumno* autem fructus colligere, & tingere. Sin hoc potestis, vos ipsos reprehendatis oportet. Insuper dicam de plumbo rubificando: Accipite æs, quod Magister in principio libri accipere iussit, & ponite plumbū cum eo, donec spissum fiat: congelate, desiccate, donec rubeum fiat: hoc utique est plumbum rubeum, de quo dixerunt Sapientes, æs & plumbum lapis preciosus: miscete ea æqualiter, & assate cum eis aurum: & si benè rexeritis, fit spiritus ingens in medio spirituum. Cum enim masculus foeminae coniungitur, fit ipsa foemina, non fugiens, & totum spirituale compositum, & ex ipso spirituali composito rubeum, quod est mundi principium. Et sic habetis plumbū rubeum, sine quo nihil potestis facere.

SENTENTIA XIX.

MUNDVS: Inuestigatores artis scire vos oportet, quòd Philosophi in libris suis Gummi multis nominibus nominauerint: & tamen nihil aliud est, quàm aqua permanēs: ex qua quidem aqua lapis noster preciosissimus generatur. O quā multi sunt gummae huius inuestigatores: & quā pauci sunt, qui noscūt eam. Dico vobis, quòd guma hæc nō emendatur, nisi

cum auro tantummodò. Et sunt quidam inuestigatores, qui licet inueniât applicationes, nolunt tamē labores sustinere, quia simul & sumptus fiunt. Audite tamen vos me, & huius gumæ applicationes enarrabo. Dico quòd guma nostra fortior est auro, & q̄ noscunt eam, auro preciosiorem tenent. Aurum tamen honoramus, quia sine ipso guma non emendatur. Guma ergo nostra apud Philosophos preciosior est & nobilior margaritis, quia paulò auro eminentior & sublimior est. Et inde est quòd scribentes de ea nihil manifestè narrauerunt. Si enim venditores cognoscerēt eam, non venderent eam tam vili precio. Accipite igitur gumę candidissimæ partē vnā, & vrinæ vituli albi partē aliam, & de felle piscis partem, & de corpore gumi, sine quo emendari non potest, partem vnā, & decoquite per 40. dies: postea in calido Sole desiccate, donec congeletur. Deinde cum lacte feruēti, quousque lac deficiat, coquite, donec siccus fiat. Denuò cum lacte ficus ipsum miscete & coquite, donec humor ille desiccet. Postmodum aqua pluuiali humectate, assate postea, donec desiccet: vltimò aqua permanēte imbibite & assate, donec intēfissimæ sit siccitatis. Iis peractis, ipsum gumi miscete, quę ex omnibus parata est coloribus, & coquite, donec tota vis aquę pereat, corpusque totum desiccet humiditate, imbuite ipsum coquēdo, quousq; illius siccitas intendatur,

tur, postea dimittite per quadraginta dies, ut in illa maneat decoctione, donec spiritus penetret corpus: & hoc est regimen quo spiritus incorporantur: & corpora in spiritus vertuntur. Moneo tamen caueatis, ne compositum fumiget & fugiat, propterea vas bene operite: & inuenietis arcanum, quod Philosophi in suis libris celauerunt.

SENTENTIA XX.

DARDARIS. Verum est quod de aqua permanente superiores narrauerunt: nihil in hoc opere fit toto sine hac aqua permanente: & qui eam non nouit & eius regimen prout oportet, frustra laborat: vis enim ipsius est spiritualis sanguis. Et ideo vocauerunt eam Philosophi permanentem: quia sanguis illius coctus in corpore quod superiores antea nominauerunt, nutu Altissimi vertit spiritum in corpus, & corpus in spiritum. Simul enim mixta & in vnum redacta incorporantur, & complectuntur se ipsa coniunctione inseparabili. Et notate quod quicquid habet spiritum, habet & sanguinem.

SENTENTIA XXI.

BELLVS. Scimus omnes quod Philosophi multipliciter tractauerunt de aqua ista permanente, & variè docuerunt album rufum facere: occulta autem varietate concordantes fuerunt, quare huius compositiones & regimen

descripserunt. Ego autem de hoc lapide benedicto dico, quòd sit lapis & non lapis, & multis nuncupatur nominibus, ne quis insipiens noscat ipsum. Quidam Sapientes à loco ubi generatur, ei nomen dedere; quidam verò à colore, & dixere esse intensissimi spiritus: & eo fieri corpus inuisibile. & quidam vocauerunt leonem viridem: alij sputum Lunæ: nonnulli arithmetice posuerunt: aliqui melius quod fluat è metallis, ac ea de causa cor Solis nominarunt. & quidam dixerunt, quòd fiat ex argento viuo, & alij volunt quòd ex lacte volatiliū, & sic ipsum lapidem nominum legionibus vocarunt.

SENTENTIA XXI.

PANDVLPHVS: Ego lapidem hunc descriptum, aquam permanentem dico esse: & quòd aqua permanens est aqua munda & aqua vitæ, de qua Philosophi dixerunt: quòd natura naturâ lætatur, Natura naturam continet, & natura naturam vincit. Et hoc est colloquium, in quo Philosophi posuerunt breuiter totius operis fundamētum. Dico etiam, quòd nō est corpus dignius & purius Sole, & quòd nullum venenum tingens generetur sine Sole & eius vmbra, & qui absq; ijs venenum facere conatur, errat omni cœlo. Qui autē venenum Sole & eius vmbra tinxit, ad maximum peruenit arcanum, quod dicitur numus, qui cum rubeus

rubens efficitur, aurum vocatur: & qui nouit
arcana Philosophorum, nouit totum opus.

SENTENTIA XXIII.

ARDARIUS: Regimen lapidis & compositionem vobis enarrabo. Sumite occultum & honorabile arcanum, quod est Magnesies alba, & quæ est cum vino mixta, sed nō accipiatis eam, nisi puram & mundam: & suo imponite vasi, & orate Deum, vt hoc maximum videre lapidem vobis concedat. Deinde coquite ipsum lentè, cū extraxeritis, videte si factus est niger: & si est ita, optimè rexitis: sin autem, regite ipsum albo, quod est maximum arcanum, donec appareat nigredo: equidem pura nigredo, quæ quadraginta tantummodò diebus durat. Postea terite ipsam cum suis confectionibus, quæ sunt flos æris, aurum Indicum, quorum radix est vna ex vnguento croceo & alumine fixo. Hoc itaque per quadraginta dies diligenter coquite, quo completo initium lapidis Deus vobis ostendet. Coquite eum iterum, & gumi residuo ipsum imbuite, scientes, quòd quoties cinerem imbuitis, oportet ipsum totiens sicari, & rursus humectari, donec eius color in id quod queritis, vertatur. Præter hæc scietis quòd huius lapidis preciosi perfectio est ipsum regere residuo tertie partis medicinæ, & duas seruare ad eum per vices imbuendum, & ad iustum vsq; colo-

rem eum coquendum: sit autem ignis priorē intērior, donec fluat vt cera, quæ quidem cūm desiccatur, seipsam cōtinet. Coquite ergo eam donec bibat collam auri, & cūm siccata fuerit, imbuite eam septies, quousque duas partes sui bibat: & postea ponite eā in igne, donec suum florem extrahit: remittite eam calori. & beati estis, si bene intelligitis quæ dico. sin autem reiterate opus, sumentes album humidum, quod est maximum secretum, in quo vera consistit tinctura, & imbuite ex eo septies arenam (quæ facta est ex lapide prius septies imbuto) quousque totam bibat aquam, & os vasis fortiter claudite, vt sæpē dictum est, & ecce apparebit vobis lapis tyrius.

SENTENTIA XXIII.

THEOPHILVS. Artis inuestigatores scitote, quòd ars numi & auri arcanum, est tenebrosa vestis, quam nemo nouit, nisi qui libros philosophiæ diligenti & assidua lectione perlegerit. Nam quod occultatur, est maius quàm id quod perdisci potest. Propterea notifico posteris, quòd inter Boritis & æs est propinquitas, eò quòd Boritis sapientum æs liquefacit & fluxibile vt aqua reddit. Diuidite ergo venenum in duo æqualia, in vno æs liquefacite, in altero æs terite, triturate, & humectate, donec in laminas producat: & iterū cum priorē veneni parte coquito, donec duas ebibat, & hoc

hoc facite septies, deinde 42. diebus coquite: deinde aperite vas, & inueniatis æs in argentum viuum versum. Abluite ipsum coquendo, quousq; sua priuetur nigredine, & fiet æs vmbra carens. Iterum ipsum cōtinuè coquite, donec congeletur: ipso autem congelato, fit maximum arcanum, quod Boritum Philosophi nuncupauère. Coquite illum lapidem coagulatum quousque salmuræ similis sit marinæ, tunc aqua imbuite permanēte, quam vos iussi obseruare, ac multipliciter coquite, quousque eius appareant colores. Hæc est putrefactio maxima, quæ maximum in se continet arcanum. Scire autem vos oportet, quod propinquitas est inter Magnetem & ferrum: inter æs & aquam permanētem. Si igitur æs & aquam regatis permanentem, vt iussi, fiet inde maximum arcanum. Hoc modo igitur facite: accipite argentum viuum masculo mixtum, ac fortiter terite, non manibus, quousque tenuis fiat aqua. Hanc diuidito in duas partes: in vnam ipsum coquite 40. diebus, donec fiat flos candidus, vt flos salis in suo splendore & coruscatione. Vasis autem os fortiter obturate, & coquite 40. diebus, & inuenietis aquâ lacte candidiorem: sin minus coquite denuò, & nigredine omni priuate, donec tota natura diruatur, & coinquinatio pereat & munda fiat. Si autem vultis vt totum arcanum peragatur, abluite ipsum aquâ, quam iussi vos seruare (alte-

ra scil. parte) donec crocus fiat, & suo dimittis-
te vasi, quoniam elixia seipsum continet, & re-
siduâ imbuite aquâ, donec decoctione & aquâ
conteratur, & fiat simile syrupo granatorum.
Imbuite igitur ipsum & coquite, donec pon-
dus humiditatis ebiberit, & color, quem Phi-
losophi in suis libris exaltauerunt, appareat.

SENTENTIA XXV.

BELLVS: Intelligite, doctrinæ filij, quod
Theophilus vobis significauit: inter Magne-
temet ferrum esse propinquitatē, ac inter Phi-
losophorum æs & aquam eorum. Hæc propin-
quitas & commixtio eis accidit communiter
spatio centum dierum. Intelligetis præterea,
quod inter stannum & argentum viuum nulla
est propinquitas, nec natura vnus conuenit
cum natura alterius, & hoc est dictum sine in-
uidia. Insuper accipite argentū viuum, in quo
est masculina vis, ipsumque coquite cum suo
corpore, donec liquefiat vt aqua limpida: &
coquite masculum simul & vaporem, quous-
que vterque coaguletur, & fiat lapis: tūc aquam
quam diuideratis in duas partes accipite: & v-
nam partem ad corpus liquefaciendum & con-
coquendum ponite: alteram verò ad combu-
stum mundandum & suum socium seruate. Im-
buite igitur lapidem septies, & mundate do-
nec diruatur, & corpus vniuersum ab omni
mundetur coinquinatione, & fiat terra, quæ
efficietur

efficietur quadraginta diebus : ipsam liquefacite, donec fiat vt aqua, quæ est argentum viuum. Deinde aquam nitri abluite, donec fiat vt numus liquefactus. Deinde coquite, donec congeletur, & fiat stanno simile: tunc maximum est arcanum, *scilicet lapis, qui ex duobus* est: regite ipsum coquendo & terendo, donec crocus fiat excellentissimus : Et scitote, quod aquam cum suo comite desiccata crocum nuncupamus. Coquite igitur ipsum, & residua imbuite aqua, quam reseruastis, donec propositum vestrum inueniatis.

SENTENTIA XXVI.

BORATES: Non est Sapientis inuidere: propterea dicam liberè, quæ sentio. Accipite plumbum, & vt Philosophi iussere, liquefacite : deinde congelate donec lapis fiat : deinde regite illum lapidem cum auri colla, & granatorum syrupo, donec confringatur. Iam enim aquam in duas partes diuidistis, & in altera plumbum liquefecistis, & factum est vt aqua: coquite igitur ipsam, donec fiat terra : deinde ipsam aqua reseruata imbuite, donec rubeum induat colorem, ac pro vt dixi, frequentissime regite : vel vt clariùs loquar: Si vultis argentum viuũ coagulare, suo miscete corpori : deinde diligenter coquite, donec vterque fiat aqua permanens: deinde coquite illam aquam; donec coaguletur. Hæc enim aqua cum vapo-

re suo compari, desiccatur, & conuertitur totum in argentum viuum coagulatum: suo igitur vasi iterum imponite & terite, donec crocus fiat in colore auro similis.

SENTENTIA XXVII.

MENE BDVS. Multa dicta sunt: suadeo tamen posteris, vt corpora faciant non corpora, & incorporea vera corpora. Hoc enim regimine acquiritur compositum, & eius naturæ occultum extrahitur, & argentum viuum corpori iungitur, & magnesia ac foemina viro & adueniente Ethelia, natura extrahitur occulta, per quam corpora colorantur. Hoc ergo regimen si intelligitis, corpora fiunt non corpora, & incorporea corpora: & si res diligenter igne rexeritis, ac Etheliae iunxeritis, fiunt res mundæ & non fugientes. Scientes quod argentum viuum est ignis corpora comburens, mortificans & confringens vno regimine, & quanto magis corpori miscetur & teritur, tanto magis corpus diruitur, & argentum viuum attenuatur ac viuum fit. Cum autem corpora diligenter teritis, eaque, vt oportet, coquitis, resultat inde Ethelia, ignem non fugiēs, omni tinctura apta, quæ omnia corpora confringit, superat, & spiritus omnes retinet ac colorat, eò quod Ethelia colorata omnia colorat. Et scitote, quod corpus non potest tingere seipsum, nisi spiritus occultus extrahatur e ventre eius, & fiat

fiat corpus & anima absque spiritu (qui est spiritalis tinctura, ex quo etiam colores apparent) non tingit, eò quòd spissum tenue non tingit, verùm tenue naturæ, quod in corpus immutatur. Cùm autem corpus æris regitis, & ex eo tenuissimum extrahitis, vertitur id tenuissimum in tincturam & colorat. Ideoque dixit Sapiens: quòd es, nisi prius tingatur, non tingit: & hæ duæ tincturæ sunt, condensum & humidum: condensum iungitur humido: eò quòd sulphura sulphuribus continentur, gaudet natura, sua natura aduëntante, & naturam continet & superat.

SENTENTIA XXVIII.

ZENON: Video vos duo corpora iunxisse, quòd minimè fieri debet, propterea vobis dico filijs sapientiæ, quòd oportet vos compositum putrefacere per quadraginta dies: deinde quinquies vase sublimare: deinde stercorei ignis iungere & coquere, & colores qui subinde apparent, sunt huiusmodi. Prima die apparet color niger citrinus: secunda, niger rubens: tertia, croceus serico similis: quarta, perfectus color apparebit, numo vulgi similis, & est Yxir, compositum ex humido & sicco, inuariabili tingens tinctura. Et scitote quòd corpus dicitur in quo aurum est. Elixir autè componentes, cauete ne festinanter spiritum extrahatis, fortasse enim moreretur: extrahite au

tem ipsum, vt elixir nostrum, hoc est, vt venenum: & remanebit anima, id est, tinctura ex multis extracta rebus, & numis imposita. Hæc igitur tinctura est vita ijs quibus iungitur: detrimentum autem & mors corporibus à quibus extrahitur. Atque ob id dixere Sapientes, inter ipsos esse libidinem tanquam inter marem & foeminam: & qui naturas horum nouit, prolixitatem decoctionis & compositionis patienter fert, & lucram accipit.

SENTENTIA XXIX.

CHAMBAR: Notandum est, venerabilis Turba, quòd inuidi lapidem antimonium nuncupârunt, ipsumque iusserunt regi, donec coruscans fiat, & vt marmor splendens, & commiscetur aceto, & regitur donec aqua fiat: deinde congelatur, fitque lapis coruscans, splendorem habens vt marmor. quem vbi videritis, iubeo regere donec rubeus fiat, eò quòd dum coquitur donec diruatur, & terra fiat, in rubrum vertitur colorem. & hoc vbi videritis, reiterate, coquite & imbuite, quousque colorem inducat prædictum, & aurum fiat: deinde iterate eum, & fiet aurum Tyrij coloris. Oportet igitur vos, cum videritis sic lapidem coruscantem, eum confringere, & in terram vertere, donec concipiat aliquid ruboris, & tunc aliquatulum aquæ accipietis, (quam antea vos iusserunt diuidere in duas partes) & arenam multo-

multoties imbuetis, quousque colores occul-
ti in ea vobis appareant: & si eam bene rexe-
ritis, videbitis colores: sin minus, frustrabimini.
Respicite ergo qualiter faciatis amplexari pa-
ria. Masculus enim suam amplexatus coniu-
gem, velociter in eius corpus transit, & lique-
facit ipsum, congelat, diruit & confringit: &
deinceps rubor non moritur. & si hoc efficia-
tis absque pondere, mors eueniet. Facite ergo
in liquefaciendo ignem leuem, congelando
intensiozem, & imbuite ipsum, donec colores
appareant.

SENTENTIA XXX.

CYSTOS ait: Miror Turba sapientum, de
tanta vi huius aquæ, quæ cum introit corpus,
vertit ipsum in terram, deinde in puluerem:
quem si vultis experiri an sit perfectus, manu
accipite, & si est quasi impalpabilis, optimus
est: sin autem, iterate ipsum coquendo donec
perficiatur. Et sciatis quod si aliud quam æs
nostrum acceperitis, & aqua nostra eum rexe-
ritis, nihil efficietis. Contrà autem si æs no-
strum aqua nostra rexeritis, omnia prædicta in-
uenietis. Coquite ipsum ergo leni igne, & fiet
lapis numosus, de quo Sapietes dixere, quod
Natura naturâ lætatur propter propinquitatē,
quam habent inter se hæc duo corpora cum a-
qua permanente. Horum igitur duorum vna
est natura, inter quæ propinquitas est mixta,

quæ si non esset, non ita citò commiscerentur, nec cōtinerent se inuicem, nec vnâ fierent.

SENTENTIA XXXI.

DIAMÉDES ait: Scitote viri Sapientes, quòd ex homine non nascitur nisi homo, nec ex brutis nisi suum simile. Atque ob id dico, quòd Natura non emendatur nisi in sua natura, ac proinde venerabili vtimini natura: ex ea namque erumpit ars, & non ex alia: & nisi eam capiatis & regatis, nihil habebitis. Coniungite ergo masculum serui rubei, suæ odoriferæ vxori, & iuncti artem gignent, quibus nolite introducere alienum, nec puluerem, nec aliam rem: sufficiat vobis conceptio, & verus filius nascetur. O quàm preciosissima est serui illius rubei natura, sine qua regimen constare non potest.

SENTENTIA XXXII.

BASSEN inquit: Introducite Citrinum cum sua vxore post coniugium in balneum, & ne incendatis balneum plurimum, ne sensu & motu priuètur. Subire facite balneum, quousque corpus & color eorum vnum quid fiât. Deinde reddite ei sudorem suum, ac iterum neci date, requiemque ei constituite, cauentes ne fugiant: & tunc veneramini regem, & suam vxorem, & nolite eos comburere nimio igne: sed eos regite donec nigri fiant: deinde albi, post rubei, vltimò fiant venenum tingens.

SENTEN-

SENTENTIA XXXIII.

NEPHITVS ait: Breuiter dico vobis artis inuestigatores, quod Corfusile sit caput huius operis, non initium: verum post complexum ritè ita vocatur. Quapropter Corfusile est totum compositum, quod oportet septies assari, & tunc omne corpus tingit, & vocatur numus, æris flos vel auri, aut ferri flos, etiã plumbum, stannum, & mille nominibus à Philosophis nominatur.

SENTENTIA XXXIIII.

BONELLVS ait: Cuncta quæ viuunt, Deo sic volente, etiam moriuntur: propterea illa natura, cui humiditas adempta est, cum per noctes dimittitur, mortuo similis est, & tum illa natura igne indiget, quousque spiritus corporis illius reuertatur: & tunc fit puluis mortuo similis in suo tumulto. Hoc peracto, reddit Deus spiritum & animam sibi, & omni liberat infirmitate, confortat eam & emendat. Oportet igitur naturam illam comburere absque timore, donec cinis fiat: qui cinis aptus sit recipere spiritum & humorem suum, donec vertatur in pulcherrimum colorem, qui omnia vincit & superat: & si ipsum regeritis subtiliter, multa ab eo procedent, eò quod æs vt homo corpus habet, & spiritum hominis. Spiratio ex aëre est, similiter æs humore inspirato vitam suscipit & multiplicatur & augmētatur,

ut cæteræ res. Atque ob id dixêre Philosophi, quòd æs cùm comburitur, fit melius quàm fuerat. Præterea æs hoc nostrum cùm comburitur, fit aqua: deinde quantò magis coquitur, tantò magis inspissatur, & lapis fit omni metallo supereminens. *libtea frangitur*, imbuitur, ac igne intensiori assatur, quousque coloretur, & fiat sanguini similis, & tunc numus imponitur, & tingit æs in aurum. Nonne videtis quòd ex sanguine sperma non fit, nisi coquatur diligenter? id ipsum fit in opere nostro, nisi sperma fiat spirituale, non exit ex eo tinctura.

SENTENTIA XXXV.

N I C A R V S : Iubeo posteros aurum accipere, & quod volunt, multiplicare & renouare: deinde in duas partes aquam diuidere: ex vna oportet æs nostrum comburere. Hoc enim æs in hac aqua solutum, dicetur Fermentum auri: & si bene eum rexeritis, fiet aqua, quæ coquendo congelabitur, & tunc apparebit rubor. Hunc ergo ruborem septies imbueris aqua, aut donec totam suam bibat aquam: coquite demum donec deficcet, & in terram vertatur aridam: deinde accenso ponatis igne ad quadraginta dies, & putrescet, eiusque colores apparebunt.

SENTENTIA XXXVI.

B A R S E N I T E S : Quæ dicta sunt superius,

rius, reiterare oportet. Accipite ergo Corfusile, quæ rubigini æris similis est, & vituli vrina coquite, quousque Corfusile natura vertatur. In ventre namque Corfusile natura vera occulta est. & hæc vera natura est spiritus ille tingens, quem habuit ab aqua permanente nummosa & coruscante. Extrahitur autem ita: terite, & aquæ septies imponite, donec totum bibat humorem, & vim recipiat imminentem aduersus pugnam ignis, & tunc rubigo nuncupatur. Diligenter ergo putrefacite, quousque pulvis fiat spiritualis in colore sicci sanguinis, quem colorem potentia ignis introducat, donec inuariabili colore induatur.

SENTENTIA XXXVII.

ZEVENON: Dicta Ægyptiorum nos in errorem introducunt, Quod quærimus publice, minimo precio venditur, & si nosceretur ne tantillum venderent mercatores. Hoc autem vile & abiectum Philosophi honorauerunt, omnibusq; nominibus nominauerunt: & dixere quod sit lapis & non lapis, & sit guma Scotiæ: atq; ob id huius veneni vim clauerunt Philosophi, quia in eo est spiritus quem quæritis, qui tingit, viuificat, salutem & animam dat corporibus. Et vos nisi hoc corpus teratis, diruatis, imbuatis, ac diligenter regatis, donec suam pinguedinem extrahatis, & faciatis tenuem spiritum impalpabilem, in vanum la-

boratis. Atque ob id dixere Sapientes, nisi corpora vertatis in non corpora, & incorporea faciatis corporea, nondum operis huius inuenistis principium. Fuit autem corpora incorporea, cum Ethelia teritur quousque fit pulvis: & hic pulvis non fit nisi fortissima decoctione, & contritione continua, & fit igne, non manibus, cum imbibitione, putrefactione, & Ethelia. Et Sapientes cum in hac arte dixerunt, quod natura est vilis, & paruo venditur, fecere vulgus errare. Dixerunt etiam, Naturam suam naturis omnibus esse preciosiorem. & etiam hoc dicto multos fefellerunt, & tamen verum dixerunt. Ars enim duabus aget naturis, quia non fit preciosum absque vili, neque vile absque precioso. Quapropter oportet vos dicta maiorum sequi, qui dixerunt: Nihil aliud expedit vobis quam aquam & vaporem sublimare, quod fiet cum videritis illas duas naturas purificatas aquam fieri, totumque corpus Magnesiae in aquam liquefactum. Tunc certe omnia vapor facta sunt, & recte: tum enim vapor continet suum compar. Quare Philosophi vtrumque vaporem nominauerunt, eo quod vterque in decoctione iungitur, & vnum alterum continet, & fugere non permittit: ergo permanentia fiunt. Nam natura occulta in corpore congelatur, & color eius variatur, suamque naturam exuit, & macipatur ne fugiat. Nigredo vero si apparet, est ex egritudine, & in putrefactione moritur, & fit

& fit rubigo: & tunc iure naturæ non fugit, eò quòd dimisit fugæ seruitutem, & libera facta est natura, suum consequens coniugem, eum ornans suo colore & decore: non quemadmodum antea fecerat, sed sumpto numo aureo eum viuificat. & hæc naturam, Spiritum & animam Philosophi appellauerunt, Insuper dixerunt, spiritum humidum esse nigrum, coinquinatio-
ne carentem; & sicuti in homine est humiditas & siccitas, sic in opere nostro nihil aliud est, quàm vapor & aqua, Propterea dixerunt antiqui, opus ex duobus esse. & hæc duo iuncta, nonnulli vocarunt compositum, eò quòd illa duo quatuor sunt: inest enim siccitas & humiditas, spiritus & vapor.

SENTENTIA XXXVIII.

ASSOTES ait: Dico vobis, quòd nisi sublimetis res in initio coquendi, absque manuum contritione, donec aqua omnia fiant, nondum opus inuenistis. Et scitote, quòd aliquando vocant *Æs Arenam*, aliàs etiam lapidem, & in toto regimine nomina variant: tamen natura & humiditas fiunt aqua, & deinde lapis, si bene commisceantur: quia quod leue & spirituale est, sursum sublimatur: quod verò ponderosum & spissum, deorsum in vase remanet. Hæc autem est cōtritio Philosophorum, quæ fit decoctione, non manu. Et scitote, quòd nisi omnia in puluerem vertatis, nondum contriui-

ftis. Coquite ergo quouſque conteratur, & puluis fiat.

SENTENTIA XXXIX.

AGADMON: Coquite æs, donec lene corpus fiat, & impalpabile, ac ſuo vaſi imponite: deinde quinquies, vel ſepties ſublimare, donec aqua deſcendat, ſcientes, quòd cùm aqua puluis fit, diligèter contritū eſt. Quòd ſi dubitatis, quomodo aqua puluis fiat, ſcitote quòd intentio Philoſophorum eſt, vt corpus, quod non erat aqua, antequam in aquam caderet, ſimul cum aqua fiat aqua, & aqua aquæ miſceatur, & fiant vnum. Sciendum præterea, quòd niſi vtrumque in aquam vertatis, ad opus præcioſum non peruenietis: oportet enim corpus flamma ignis occupatum, vt diruatur & debile fiat, cùm aqua in aqua eſt, donec fiat totum aqua. Ignari autem cùm audiunt nomen aquæ, putant aquā nubis eſſe: quòd ſi libros noſtros legerēt, ſcirent vtique aquam eſſe permanentem, quæ abſque ſuo compari, cum quo facta eſt vnum, permanens eſſe non poſſet. Hæc autem eſt aqua, quam Philoſophi Aquam auri nuncupauère, ignem, venenum bonum, multorum nominū arenam, quam Hermes ablui iuſſit multoties, vt Solis nigredo abluatur, quā in ſolutione corporis acceperat. Et ſcitote, niſi hoc meū corpus carens ſpiritu capiat, quòd vultis minimè conſequimini, eò quòd alienū quicquam

quicquam opus nō ingreditur, nec quippiam, nisi quod est syncerum. Quare omnem pluralitatem dimittite: Natura enim vna re. est contenta, & qui eam ignorat, peribit.

SENTENTIA. www.libbookl.com.cn

BONELLVS: Doctrinæ filij commiscentes Magnesiam, vasi suo imponite, & os diligēter claudite, & leni coquite igne, quousque liquefiat, & in aquam vertatur: calore enim aquæ facile totum aqua fiet. Videntes autem nigredinem aquæ imminere, sciatis quod corpus iam liquefactum est. Iterum suo imponite vasi, & 40. coquite diebus, quousque & aceti & mellis bibat humorem. Quidam autem detegunt vas singulis septem diebus, vel decem: sed vltima perfectio in quadragesimo die, tunc perfecte ebibet humorem decoctionis: abluite igitur ipsam, & nigredine priuate, quousque lapis fiat tactu siccus. Propterea dixerunt Philosophi: Abluite Magnesiam aqua dulci, & diligenter coquite, donec terra fiat, & humor pereat, & tunc Æs nuncupatur. Acetum acerrimum ei imponite, ipsoque aceto imbui dimittite, & erit nostrum æs, quod aqua ablui permanente Philosophi iussere. Præterea dixerunt: Diuidatis venenū in duas partes, quarum vna corpus imbuite, altera verò putrefacite, scientes quod totum opus & regimē non sit nisi cū aqua: quia quod quærimus vnū est.

& nisi sit res hæc vna, quæ eam emendat, quod quærimus non fiet. Oportet ergo nos necessaria illi exhibere, vt tandem fiat tinctura, quæ si non consequitur, reiterate.

S E N T E N T I A . X L I .

CRANSES : Sapientes accipite æs nostrū, & cum prima parte aquæ suæ imponite vasi, & coquite quadraginta diebus, ac ab omni immunditia mundate, ac coquite, donec peragantur dies, & lapis fiat sine humore. Deinde coquite, donec remaneat fex, postea abluite aqua : absumpta aqua dimittite, vt putrescat in suo vase, donec videatis quod quæritis. Voca-uerunt autem Philosophi hoc compositum in nigredinem conuersum, SATIS NIGRVM, & dixerūt: Regite ipsum aceto & nigro: quod verò remanet, si dealbatur, SATIS ALBVM dixerunt, & iusserunt, vt aqua regatur permanente: quod vocârunt, SATIS RUBEVM; iusserunt vt aqua & igne regatur, donec rubeum fiat. Vocârunt autem eam ob causam hoc nomine, propter colorum varietatem. In opere autem non est varietas rerum, nec multitudo, aut contrarietas: sed tantū oportet æs nigrum album facere, deinde rubeum. Veri Philosophi nullam aliam intentionē habuere, nec aliud docuere, quàm vt Yxir liquefiat, conteratur & coquatur eousque dum lapis fiat marmore similis. atque ob id dixere Philosophi: Co-
quite

quite ipsum vapore, donec lapis fiat coruscās, splendorem habens : hoc vbi videritis, maximum habetis arcanum. Oportet autem hoc ipsum terere, & aqua abluere septies permanēte : deinde contritum in sua aqua congelare, donec sua abstrahatur natura occulta. & hoc voluit Maria, cū dixit : *Sulphura sulphuribus* continentur, & humor similiter à suo humore, eò quòd ex sulphure sulphuri mixto resultat, maximum fit opus. Iubeo autē vos ipsum sulphur rore & Sole regere, donec optatū eveniat. Scietis autem quòd dealbare duplex est, sicuti & rubeum facere vnum in contritione, aliud in decoctione. Cauete insuper, ne ab aquis ea separetis, quò minus pereat anima & corpus, quæ in vase sunt.

SENTENTIA XLII.

EFISTES : Animaduertite, filij doctrinæ, quid Hermes Philosophorum caput dixerit, cū docuit naturas commiscere. Dixit enim : Accipite lapidem auri, & cū humore commiscete, (qui est aqua permanens) suoq; vasi imponite supra leuem calorem, donec liquefiat : deinde dimittite, donec arescat, & aqua cum arena se inuicem contineant : tūc fiat ignis intensior, donec prorsus arescat, & terra fiat, & erit arcani initium. Hoc autem multoties facite, donec pereant aquæ partes duæ, & colores vobis appareant. Et scitote, quòd dealbatio

ſyncero corpore partē, de aëre Magnetiæ trest
deinde cōmiſcete aceto recto maſculino ter-
ræ mixto, ac cooperi vas, & obſerua quod in
eo eſt, & continuè coquite, donec terra fiant.

SENTENTIA XLVI.

ASCANIVS: Cum legimus in libris Philo-
ſophorum, quòd natura tantum vna eſt, quæ
omnia ſuperat, ſcire oportet, quòd vna & v-
num compoſita ſunt. Nonne videtis hominis
compositionem eſſe ex anima & corpore? ſic
oportet nos duo coniungere: quam commix-
tionem Philoſophi compararunt coniugibus:
ex quorum amplexu reſultat aqua aurea. Sed
hoc de ſecundo Opere: de primo dicam pau-
ca: Irritate bellum inter æs & argentū viuum,
donec ad interitum veniant & corrumpantur:
tunc æs concipiens argentū viuum coagulat
ipſum. Argentum verò viuum concipiēs æs,
congelatur in terram. Igitur pugnā irritate, æ-
risque corpus diruite, donec pulvis fiat. Ma-
ſculum verò ſceminæ (quæ ex vapore fit) &
argentum viuum coniungite, donec maſcu-
lus & ſcimina fiant Ethæel. Qui enim per E-
thæel eos in ſpiritum vertit: deinde rubeos fa-
cit, omne corpus tingit, eò quòd cum corpus
diligenter teritur, munda ex eo anima, ſpiri-
tualis ac ſublimis extrahitur, quæ omne cor-
pus tingit, & eſt ſulphur naturæ, quod variis
nominibus nuncupatur.

SENTEN-

SENTENTIA XLVII.

DARDARIS: De regimine superque à vobis dictum est: de coniunctione igitur pauca dicam, significans posteritati, quod non possit abstrahi illa occulta anima, nisi per Etheliam, quæ corpora facit non corpora coquendi, continuitate, & Etheliæ sublimatione. Insuper scitote, quod argentum viuum est igneum, omne corpus comburens, magis quam ignis, & corpora mortificans, & quodcunque corpus ei commiscetur, teritur, & morti datur: corporibus ergo diligenter contritis, & prout oportet, exaltatis, fit Etheliæ natura, calorem non fugiens, sed tingens æs: & est quod Sapientes antea dixerunt: quod figit argentum viuum, donec tingatur, quod tinctum existens tingit. Præterea scitote, quod æris corpus magnesia regitur, & argentum viuum habet quatuor in se: tamen non habet esse, nisi in humiditate, quæ aqua sulphuris dicitur, & quæ sulphura continet. Sunt autem sulphura animæ occultæ in quatuor corporibus, quæ per se extractæ, seipsas inuicem continent, & naturaliter iunguntur. Si enim occultum, quod est in ventre sulphuris aqua regatis, & bene mundetis, occultum obuiam naturæ suæ lætatur: similiter aqua suo pari: sed hæc quatuor non tinguntur, verum Quintum tingunt. Propterea dixerunt Philosophi, quod quatuor numi vulgi non tin-

gunt, nisi æs, quod æs tinctum, postea tingit numos vulgi.

SENTENTIA XLVIII.

MOSIVS: Hoc vnum, quod sæpe nominatum est, Philosophi multis nominibus nuncupauerunt: aliquando duobus nominibus, quandoque etiam tribus nominârunt: dicam autem ego vobis iam quid sit: vnum est illud igneum: duo est compositum in eo, & tertium est aqua sulphuris, qua abluitur & teritur, ac regitur vnum, donec peragatur. & hoc est, quod inuit Philosophus, cùm dixit: Argentum viuum, quod tingit aurum, est argentum viuum Cambar: nihilominus tamen Philosophi distinguunt, & dicunt: Aliquando est Cambar, aliquando auripigmentum, sed ita oportet intelligatis: Argentum viuum Cambar, est Magnesïa: Argentum verò viuum seri, auripigmentum est sulphur, quod ascendit de composito misto. Oportet igitur vos illud spissum commiscere veneno igneo, & putrefacere, ac diligenter terere, quousque spiritus fiat: in altero occulto spiritu, & tunc fit tinctura, quæ tingit omnia, quæ vultis.

SENTENTIA XLIX.

PLATO inquit: Oportet, cùm hæc dissoluantur corpora, cauere ne comburantur, & ea abluere aqua marina, quousque totum sal in
dulcorem

dulcorem vertatur, & clarescat, ac tingat. Et oportet vnum tingens spiritum fieri, & alterum tinctum remanere non fugiens. Spiritus namque à corpore separatus, & in altero spiritu occultatus, fecit vtrumque fugiens: de quo Sapientes dixerūt: Fugienti ianuam referate, ne fugam accipiat. Conuertens namque in se spiritum sulphureum, sibi similem faciet, & vterque fiet fugiens, eò quòd facti sunt aërei spiritus: de quibus quoque Philosophi dixerunt: Non fugiebant cum fugientibus: & tamen fugientes facti sunt: propterea reiterauère ea, & facti sunt non fugientes, sed simul vnum corpus, simile corpori à quo abstracti fuerunt. de quo vno Sapientes dixerūt: Quòd tingens & tinctum vnum facti sunt, & hic spiritus in altero spiritu occultatus est humidus. Propterea oportet vos non ignorare, quòd humidorum vnus est calidus, alter verò frigidus: & quamuis humidum frigidum inconueniens sit humido calido, vnū tamé efficiunt. Et propterea illa duo corpora prætulimus: quia iis totum opus peragimus, & corporea incorporeis regimus, donec incorporea corpora fiât, ignem non fugientia: & tunc illa corpora meliora sunt & preciosiora omnibus aliis corporibus. Accipite ea ergo, quæ non fugiunt, & coniungite ea, & abluite corpora eorum cum incorporeo, donec incorporeum corpus recipiat, non fugiens: & vertite terram, in aquam, in ignem;

h a

& ignem in aërem, & celate ignem in intimis aquæ: terram verò in ventre aëris, ac calidum miscete humido, siccum verò frigido, & habebitis magisterium: scientes quòd Natura naturam superat, & Natura naturam vincit, ac Natura naturam continet.

www.libtool.com.cn

SENTENTIA L.

ACTOMANVS inquit: Philosophi de rubigine frequentissimè tractauerunt. Rubigo autem fictum nomen est non verum: dico tamen vobis, quòd rubigo sit secundum opus, quod ex solo auro fit, atque ob id Irudinem vocauerunt, quia in sulphureo auro celatur, què admodum Irudo in aqua. Est igitur rubigo rubefactio in secundo opere: in primo enim rubiginem facere, est dealbare opus, in quo Philosophi iusserunt poni auri florem, & aurum æqualiter.

SENTENTIA LI.

MVNDVS ait: De rubigine satis tractatum est, dicam igitur, de veneno. Venenum nō est corpus, eò quòd subtiles spiritus tenuè ipsum spiritum fecerunt, & corpus tinxerunt, & in venenum verterunt, quod venenum Philosophi asserunt omne corpus tingere, atque ob id opinati sunt, quòd qui aurum in venenum vertit, is ad propositum iam peruenit: qui verò non, nihil efficit. Dico autem, quòd nisi i-
gne

generes attenuetis, quosque illæ res vt spiritus
ascendant, nihil dum perfecistis. Hic igitur est
spiritus ignem fugiens, & fumus ponderosus,
qui dum corpus ingreditur, vniuersum pene-
trat, & natura eo lætatur: Atque ob id dictum
est; Accipite spiritum nigrum, & eo corpora
diruite & cruciate, donec alterentur.

SENTENTIA LII.

PYTHAGORAS ait: Artis huius inuestiga-
tores scire oportet, quod Philosophi de conti-
nuatione multipliciter tractauere. Iubeo ego
autem vos, vt argentum viuum corpore Ma-
gnesiæ constringere faciatis: vel corpus chu-
hul, vel sputum Lunæ, vel sulphur incomb-
stibile, vel calcem assatam, vel alumē quod est
ex pomis, vt scitis. Quod si cuilibet istorum es-
set singulare regimen, nō dixissem vt scitis. In-
telligite ergo, quod ex sulphure & calce, & a-
lumine, quod est ex pomis, & chuhul fit. Om-
ne illud nihil aliud est, quàm aqua sulphuris.
Et scitote, quod Magnesia cum argento viuo
miscetur, & sulphura inuicem sequuntur. Non
igitur oportet vos illam dimittere Magnesium
absque argento viuo. Cùm etenim componi-
tur, fortissima compositio nominatur, quæ est
vna ex decem, de quibus Philosophi tractauere.
Insuper sciatis, quod cùm magnesia cum ar-
gento viuo dealbatur, oportet vos in eam a-
quam albam congelare, & cùm rubificatur, ru-

beam quoque aquâ congelare. Nam quòd Philosophi dixerunt in suis libris : non est vnum regimen. Prima enim congelatio stagni est, æris & plumbi : secunda est sulphuris & aquæ eius, & totum compositum hoc non eimitur, nec aliud quicquam est, q̃ vapor & aqua : & regimen eius nihil aliud, q̃ sublimatio argëti viui, & vnio cum corpore Magnesię. Ac proinde dixerunt, quòd sulphuris aqua munda, ex solo est sulphure, & nullum sulphur fit absque sua calcis, argentiq̃e viui & sulphuris aqua.

SENTENTIA LIII.

BELLVS : De compositione multa tractata sunt : compositio autem & contactus vnum quid sunt. Accipite ergo ex altera compositione partem, & partem ex auri fermento, eisq̃e mundam sulphuris imponite aquam, & habebitis patens arcanum, quod omne corpus tingit. Sed interim est notandũ, quòd aqua munda, quę ex sulphure est, non est ex solo sulphure, verũ ex pluribus composita rebus, quæ vnum sulphur efficiunt. Fit autem talis compositio in hunc modum : Miscete pugnans in igne nõ pugnanti, coniuncta namque in igne conuenienter præliantur, & amicitia fit constans. Et hoc innuerunt Philosophi, cùm dixerunt : In decoctione parum sulphuris multa comburit dura corpora, & humor, qui relinquitur, humida pix, balsamum gummi, &c. nominatur,

minatur. Verum hoc arcanum est, quod aperiam vobis. Hoc arcanum ex duabus procedit compositionibus: sulphuris scilicet & Magnesiæ. Et Philosophi hoc compositum in vnum redactum, Aquam nominauerunt, & sputum boletorum, spissum auri. In argentum verò viuum reductum, vocauerunt Sulphuris aquam. Sulphur autem cum sulphur continet, dicunt igneum esse venenum, quod est patens arcanum, proueniens ab iis, quos nostis.

SENTENTIA LIIII.

PANDVLPHVS: Iubeo vt argentū viuum ex Cambar capiatis, & eum in tabernaculis sublimetis: est enim alterum sulphur, de quo antea dictum est: & sic sulphur sulphuri miscbitur, & multa ex eo procedent opera: Eo autem sublimato, procedet illud argentum viuum à Cambar, quod Ethelia, auripigmentum, Zendrio, Ebsemech, Magnesia, Chuhul, & multis aliis nominibus nuncupatur. de quo Philosophi dixerunt, quod natura in suo ventre erat occulta. Recto autem illo (quoniam omnium decem est perfectio) suo regimine, mox conueniens apparet eius alba natura, nec in eo vmbra vlla apparet: tunc Sapientes vocauerunt plumbum ex Ebmich, Magnesia, Martech, & æs album. Quod vbi verè dealbatur, vmbra caret, & omni nigredine, & sua dimisit corpora spissa & ponderosa, mul-

h 4

lum corpus penetrantia, & simul cum eo mundus spiritus humidus ascendit, qui spiritus tintura est. Ideoque Sapientes dixere: æs animam & corpus habere, anima autem eius est spiritus: corpus verò spissum. Id igitur spissum oportet vos diruere, quousque eius spissum spiritum extrahatis, ex eo tingentem, extractum spiritum leui sulphure miscete, & peragetis propositum.

S E N T E N T I A L V.

MORFOLEVS: Oportet, Sapientes viri, lento igne primùm humiditatē comburi, vt exemplo nobis monstratur in generatione pulli: & vbi augmētatur ignis, vas vndique obturetur, ne corpus æris, & spiritus eius fugiens extrahatur. & hoc innuerunt Sapientes, cūm dixerunt: Accipite argentum viuum ex æris flore, quem scilicet æris florem, nostri aquam dixerunt, & igneum venenum ab hominibus extractum. Et iterum dixerunt: Cūm omnia vnum fiunt, facta sunt corporea incorporea, & conuerso. Præterea dixerunt, quòd omne corpus dissoluitur cum eodem spiritu, cui est mixtum: & quòd omnis spiritus à corpore alteratur & coloratur, in quo consistit color tingēs. Benedictum ergo sit nomen eius, qui electos suos docuit corpus in spiritum vertere: qui spiritus calorem habet incorruptibilem, & quòd sulphur fugiens extiterat, factum est sulphur incombustum.

incombustibile. Scitote insuper, doctrinæ filij, quòd qui potest spiritum fugiètem rubeum facere corpore sibi coniuncto: deinde ex illo corpore & spiritu tenuem naturâ in eius ventre occultam extrahere ingenio subtili, inuenit opus. Et notate quòd prolixitate coquendi tingit corpus, & hoc dixerunt Philosophi dicentes: Quòd rebus fortiter contritis, & igne diligenter coctis, fiunt tincturæ fixæ, & quicquid in libris suis occultè narrauerunt, argentum viuum significare voluerunt: quod aliquando dicitur aqua sulphuris, aliquando plumbum, aliquando etiam numus.

SENTENTIA LVI.

YSIMIDRVS: De æris regimine & humidis spiritus satis superq; tractatum est, absoluiam quod est omissum. Sciendum itaq; est, quòd Philosophi multa nomina posuerunt, & quòd aliquando dicitur aqua Etheliæ, de qua superius dictum est: quæ aqua cùm dealbatur, albeficat & tingit. Ac vocatur ab eis flos auri, & antequam tingat, & ad hunc finem perueniat, vocatur æs. Cùm verò quatuor rebus, quas Sapientes vrinas fermentatas vocauerunt, coniungitur, vocant eam Cor, & colla auri, & nomina ista ficta sunt: tamen vera, & vnum solum significant, scilicet argentum viuum ab hominibus extractum, ex quo & cum quo omnia fiunt, & dicitur esse aqua mūdāna, quæ omnem

umbram delet. Et sciendum quòd cùm deal-
 batur hoc argentum viuum ab hominibus ex-
 tractū, efficitur sulphur, quod à sulphure con-
 tinetur, & est venenum quod marmorī splen-
 denti assimilatur. & hoc vocauerunt Philoso-
 phi Etheliam, & Auripigmentum, & Sanda-
 rich, ex quo ~~tinctoria~~ & ~~spiritus mundus~~ lento
 igne ascendit, & ex quo flos sublimatur. Et hoc
 totum secretum nihil aliud est, quàm argētum
 viuum ab hominibus extractum, id est, per ho-
 mines. Porro sciendum est, quòd arcanum æs
 dealbare non poterit, donec fuerit in priore o-
 pere dealbatum. Notandum est etiam, quòd
 hoc sulphur consuevit fugere: & cum sua spif-
 fa figit corpora, & sublimatur sicut vapor, o-
 portet eum alio modo, argento viuo sui gene-
 ris retineri, & fugam cohiberi: & hoc est quod
 dixerunt Philosophi, scil. quòd sulphura sul-
 phuribus continentur. Et non dubitetis, quia
 sulphura fugiunt, nisi argento viuo sui generis
 retineantur: & non credatis, quòd figat cor-
 pora, & postea fugiat. Philosophorum inten-
 tio innuit: vt argentum viuum album vel ru-
 beum sulphuri sui generis misceatur, & procul
 dubio non fugiet. Argentum ergo viuum, ar-
 gento viuo sui generis iungite: quo peracto
 maximum habetis arcanum. Eius confectio
 ex eius gumma & floribus lento igne coctis
 constat. & hoc est acetum, sal, & nitrum, & Mu-
 chal, cùm est factum rubeum, & quodlibet e-
 lementum

lementum in numo nostro consistens, verum est in rubiginem.

SENTENTIA LVII.

OBSEMEGANVS: Dico quòd inuidi totam artem hanc nominum multitudine vastauerunt; ars tamen est, secundum quam iussere Philosophi aurum nummosum facere, & cum calcinare, sublimare, figere, terere, dealbare, coagulare, coquere, & in rubeum vertere: & vocauerunt Etheliam ignem, & vas cribrum, aquam sulphuris, copulam: & hoc totum nihil aliud est, quàm contritio & dealbatio. Præterea dico, quòd argentum viuum apud visum album est. Cùm autem fumus ei aduenit, vertitur in rubeum, & fit Combar, hoc est, venenum, & hoc innuerunt Philosophi, dicentes: quòd natura plumbi facile conuertitur: propterea sæpenuerò reiterauerunt hoc verbum conterere, vt multis modis monstrarent spiritus in vase occultos abstrahere, & aqua imposita prohibere ne cōburantur, aliàs ignis ipsos facile comburit. Sed aqua apposita, quanto plus flamma eos inuadit, tanto plus in visceribus aqua penetrat & prohibet, ne flamma comburantur. Atq; ob id etiam antiqui multa tractauerunt de sublimatione, quia nisi res igne fortiter conteratur, Ethelia non ascēdet, quod voluit Hērmes innuere, cùm dixit: Cribrate res quas nostis, & altiùs liquefacite.

SENTENTIA LVIII.

ARZOC ait: Nisi res igne conterantur, Ethelia non ascendet, & ea non ascendente nihil facitis. Videtis enim quòd ventus meridiei plurimus cum exhalatur, nubes sublimari facit, marisque vapores eleuat, hoc est vas, & testa, in qua est sulphur incombustibile. Moneo autem vos, ut argentum viuum, quod ex pluribus est confectum, congeletis, ut duo tria fiant, & quatuor vnum, ac duo vnum.

SENTENTIA LIX.

ANAXAGORAS: Accipite combustam fugiens, corpore carēs, & incorporate eum. Deinde sumite ponderosum, fumum habens, habile ad bibendum, hoc est, ut rem clariùs exponam: hoc combustum fugiens, & ad bibendum sciens, est Ethelia, quæ cum sulphuri coniuncta est, vitreo vasi igni imponite, & coquite, donec Cábar fiat, & peragat arcanum quod quæritis. Coquite ergo, & non pigeat vos reiterare: tota enim perfectio sulphuris in decoctione tabulæ consistit. Coquatur igitur, quousque fiat rubigo. Omnes quidem Philosophi dixerunt: quòd qui rubiginē in venenum aureum potest conuertere, opus peragit: sin autem inuanum laborat.

SENTENTIA LX.

PITHEM: Dico quòd cum Magister de aqua

aqua ista primò tractasset: postea in fine sui libri loqui voluit de fermento auri. Quare mirum est, cur inuidi finem ante principium in suis tractatibus posuerunt, præcipiendo in auri fermento, aquam sulphuris mundam cum aliquantulo gummx commisceri. Præterea putrefactionem omiserunt, de qua pauca dicam. Putrefactio non fit absque humido & sicco, & ex utroq; nascitur operis principium, licet in tres partes inuidi hoc opus diuiserunt.

SENTENTIA LXI.

CONSTANS: Quid nobis cum inuidis & eorum tractatibus? Certum quippe est, hoc opus quatuor habere naturas, quæ sunt ignis, aqua, aër & terra: quæ nisi habeantur, nihil unquam generatur, nec quicquam absoluitur in arte. Iungite ergo siccum humido, hoc est, terram & aquam, & coquite igne & aëre, quousque spiritus in anima desiccetur, sciētes quòd tenue tingens sumit virtutem ex tenuissima terræ, aëris & aquæ parte, & exsiccatur. Hic enim est modus operis nostri, ut omnia in terram vertantur. Nolite ergo res multiplicare: inuidi quidem eas multiplicauerunt, & varia descripserunt regimina, ut inquisitores fallerent, & assimulauerunt hoc opus sicco, omni lapidi & metallo, pellibus animalium, omni reptili & volatili. Vos autē scitote, quòd corpora corporibus tinguntur, & corpora corpo-

ribus figuntur, & quod Philosophus dixit: in arte est argentum viuum de Cambar, & in numis est argentum viuum de masculo, & nihil aliud curate, quoniam non sunt nisi hæc duo argenta viua.

SENTENTIA LXXI.

ASTRATVS: Qui veritatem vult assequi, capiat Solis humorem & spiritum Lune, veritatem dico, nec aduersa adfero: Numos enim quos Philosophi capere iusserunt, numi Hermetis sunt, de quibus partem sumi iussit, & ex ære Philosophorum partem, & numis miscere ac vasi imponere, obstructo diligenter ore, & coquere septem diebus, & tunc vertitur æs in numos. Coquatur ergo iterum, & non tædeat vos decoctione: postea aperiatur vas, & inuenietur nigredo, quæ absumpta apparebit albedo nobilissima. Postea ponatur in locum suum, & iterum coquatur, donec lapilli in ficcum vertantur: postea coquatur igne fortiori, quousque lapis durior fiat & confringatur, ac in cinerem vertatur. O quam preciosus est cinis ille. Viri Sapientes intelligite illud: Aquæ suæ iterum coquite, donec liquefiat: postea coquite ipsum, & imbuite ipsum cum aqua permanente, donec compositio dulcis & suavis ac rubea appareat. postea imbuite donec humida fiat: demum coquite igne fortiori, &, ut dictum est, os vasis claudite. Hoc est regimen quo corpora fu-

ta fugientia non fugientia fient, & spiritus in corpora, & corpora in spiritus vertentur, ac se inuicem nectentur, ac vltimò fient corpora spiritus, animam habentes & tingentes ac germinantes. Quapropter diligenti opera æs dealbate aqua permanente, donec accidat ei rubigo, & congeletur, fiatq; corpus Magnesiæ: deinde coquite donec totum corpus confringatur, & ita fugiens vertetur in cinerem, & efficietur æs umbra carens, & tinctura Philosophorum.

SENTENTIA LXIII.

ANASTRATVS: Dico vobis quòd hoc secretum inuidi variè depinxerunt, aliquando in membra, in physicam ratiocinationem, Astronomiam: & interdum assimilauerunt arboribus, metallis, & vaporibus ac reptilibus: & quantò plus potuerunt, ipsa nomina multiplicauerunt. Ego verò vobis dico, sumite ferrum, facite inde laminas, postea aspergite eas veneno, & ponite in vas, cuius os bene occludatur, & caute humorem multiplicare. Vel ponatis ipsum siccum, & facite siccum massam fortem, scientes, quòd si aquam massæ multiplicaueritis, non continebit eam, neque bene ardebit in camino: & si nimis siccaueritis, non coniungetur, nec coquetur. Exsiccate ergo eam, & in vase suo ponite, cuius os firmiter claudatur, & postea fiat ignis carbonum desuper per dies aliquot: deinde aperiatur vas, & inuenie-

tis in eo, & etiam in coopertorio vasis nodos paruulos, & hoc est quod igne sibi ministrato, acetum surgit in altum. Eius namque natura spiritalis est, quia sursum ascēdit: & ideo moneo vos, vt per se teneatis eā. tribus enim decoctionibus multiplicatis cōglutinatur, & ab igne congelatur, eiusque natura conuertitur in naturam. Sic Cambar similiter decoctione & liquefactione tali disiungitur. Notum etiam facio vobis, quòd ista frequenti decoctione consumitur tertia pars aquæ: residuum verò eius efficitur ventus, qui Cambar & spiritum eius portat in ventre suo. Præter hæc dico quòd nihil est preciosius arena maris rubea, & est sputum Lunæ, quod Solis lumini iungitur & congelatur. Et quantò plures trāseunt dies, tantò fortius congelatur, & non comburitur. Solis enim beneficio coctum congelatum est: & albedo illa præstantissima facit eum terrenum ignem superare.

SENTENTIA LXXIII.

BALGV S: Quidam fructum istius artis Tulleas descripsit, & mirabili modo me cœpit docere, dicens: Quòd absque labore inuenitur eius operatio. Cumq; autem de eius incremento & ædificatione cœpit docere, talia dixit: Accipe arborem illam, & ædifica sibi domum rotūdā & tenebrosā, & rore circumdatā, & pone in eam veterem hominem centum

tum annorum, & claude domum, ne ventus aut pulvis intret ad eos, & dimitte eos in domo illa centum & nonaginta diebus. Dico ego vobis in veritate, quod senex ille non cessat comedere de fructu arboris illius, donec iuuenescat. O quam mirifica est arbor illa, quæ suis fructibus animam in corpus iuvenile transfundit, & patrem in filium conuertit.

SENTENTIA LXV.

THEOPHILVS: Scitote, charissimi, quod quamuis inuidi dispositionem hanc multis celauerint nominibus, vno tamen nominauerunt eam, scilicet, Aquam vitæ. Nam cum dictus senex sibi iungitur, perfectè moritur: postmodum verò ponitur in Sole, donec lique scat: postea imbibitur, congelatur, & ita per dies septem fit ferrum rubiginosum. Quod si hoc est nimis obscurum, narrabo aliud. Quidam fructus exeunt à perfectissima arbore primo Vere, & postmodum æstate florent, & tunc multiplicatur & decoratur arbor, donec fructus perficiantur, & maturando dulces fiant. Simili modo illa mulier fugiens generos, quibus per se, quamuis irata, domestica fit, vt non dedignetur se superari, vt eius coniunx suum habeat decorem qui furibundus eam diligit, ac iugiter pugnat cum ea, donec suos cõcubitus cum ea peragat, & Deus pro voluntate filios multiplicat. cuius porro decor igne consumitur: ter

mine enim finito reuertitur ad eam. Dico etiam vobis, quod draco ille non moritur: tamē illam mulierē suos interficiens coniuges, Philosophi neci dare eam voluerunt: illius enim venter plenus est veneno. Fodiatur igitur sepulchrum Draconi, & sepeliatur mulier cum illo: cumque Draco se cum ea mixtum videt, emasciatur & vertitur in sanguinē. Quod cum vident Philosophi in sanguinem versum, ponunt eum ad Solem, quousque lentitudo cessat, & sanguis arefeat: & tunc apparet venenū, & occultum manifestatur.

SENTENTIA LXVI.

BODILLVS: Scitote quod absque complexione non generatur aliquid. Sperma denique ex sanguine & libidine generatur, & nutritur caliditate & humiditate sanguinis: post quadraginta verò dies formatur foetus. Et nisi esset humiditas, non solueretur sperma, nec procrearetur foetus. Illum verò sanguinē constituit Deus ad nutrimentum spermati, donec foetum producat, qui productus non nisi lacte nutritur quandiu paruus est: & quanto plus calore naturali exurit, tātò plus ossibus confortatis in iuuentutem ducitur, ad quam perueniens sibi sufficit. Simili modo oportet vos in hac arte laborare, scientes nihil absque calore generari: sed calor intensus exhalare facit, frigus verò perire. Temperatus verò calor est sua.

est suavis corpori, & per eum lenificantur venæ, & calor innatus alitur & augmentatur.

SENTENTIA LXVII.

MOSCVS: Scitote quòd inuidi modum plumbi formandi multis modis narrauerunt, causa decipiendi posteros, varia fingendo instrumenta. Ego autem dico, quòd nulla instrumenta fiunt, nisi ex nostro puluere albo, stellato, splendido, & ex lapide candido. à quo puluere apta fiunt instrumenta pro ouo: non tamen nominauerunt ouum, vel cuius auis ouum sit. Porro eorum regimè quod diximus, difficillimum inquit est. Nam si compositum plus quàm oportet regatis, eius lumen à pelago sumptum extinguitur, & ideo iusserunt Philosophi hoc opus subtili meditatione regi.

Accipite ergo & regite ipsum Luna, & arenæ imponite quousque dealbetur, scientes, quòd nisi patientiam habeatis, errabitis in eius regiminè, & corpus corrumpetis. Coquiteleni igne donec appareat album: deinde acetato extinguite, & tum videbitis vnum à tribus socijs dimissum. Et scitote quòd primum commiscet, secundum comburit, tertium liquefacit. Iungite ergo primò nouem partes de acetato cùm calefcit vas, & iterum nouem partes cùm calefactum est vas apponite.

SENTENTIA LXVIII.

MVNDVS: Quidam Philosophi nomina

uerunt aurum Chelidoniam, Karnech, Gellidum, &c. & vnum tamen & idem sunt: & nomine proprio subtracto, vocauerunt hoc secretum, Nigrum, quoniam à pelago nostro extractum est. Et dico vobis, quòd antiqui doctores Tyrio colore fixerunt Keukel. Color autem noster Tyrius, puluis à me describetur, qui quidem à mari rubeo nostro & purissimo extractus est. Et sunt illi plurima nomina imposita, quæ vera tamen sunt. Exemplum habetis etiam in tritico quod molitur, & tunc aliud nomen consequitur: deinde cribratur, & diuersis nominibus nominatur. in rei tamen veritate vnum est frumentum: sic hoc secretum nostrum secundum vnumquodque regimen nominatur variè.

SENTENTIA LXIX.

R A R S O N: Scitote quòd illa natura, de qua sæpe dictum est, masculus est & fœmina, & quòd Philosophi vocauerunt eam Magnesium, eò quòd in ea est maximum arcanum. Ponite ergo Magnesium in suo vase, coquendo eam diligenter, & vase post septem dies aperto, inuenietis ibi aquam, quam coquite amplius, donec coagulando seipsam contineat. Scientes quòd inuidi in libris suis pelagus per humorem significare voluerunt, & pro vase posuerunt pannum, & pro natura medicinas: ipsa tamen vna est quæ germinat & floret.

SENTEN-

SENTENTIA LXX.

AGADIMON ait: Coquite æs donec exeat nigredo, quam numum vocant, & res artis nostræ bene miscete, & inuenietis nigredinem statim, quæ est plumbum sapientum, de quo Sapientes in libris suis multa tractauerunt.

SENTENTIA LXXI.

ORFVLVS: Scitote quòd in principio miscere oportet elementa syneera & amœna super ignem lentum: & oportet etiam cauere, ne ignis sit nimis fortis, donec seipsa contingant elementa, & plenè commisceantur, ac postmodum desiccentur, scientes quod vnū comburit aliud & diruit: & vnum confortat aliud, ac docet eum contra ignem præliari, cui residuum humoris totius iterum commisceri oportet, & tunc exaltatur eius rubor. & hoc est quare elementa igne cocta lætantur, & alias vertant naturas, eo quòd non liquidum fit liquidum, quod est caput huius artis, & hoc humidum siccum facere, & fugiens fixum est arcanum. Conuersione autem facta dimittuntur in ignem, donec spissum attenuetur, & rarum tingens fiat. & hoc quidem taliter composita gignunt, & germinant quod queritur, coloribus quoque incipientibus apparere, prodibunt miracula, & tandem incipit Tyrius color apparere. O natura cœlestis, naturas tingens: ô illius cœlestis naturæ regimen, elementa conuertens &

multiplicans compositū, mouens vnicū. Dico vobis quod nihil preciosius est naturis illis.

SENTENTIA LXXII.

EMIGANVS: Legendi sunt libri Philosophorum: non frustra enim dixerunt: Inspicite lactantem puerum, & non impediatis eum, in eo manet arcanum, ex quo bona operantur Sapientes. de quo etiam dixerunt: Comburite æs, comburite argentum viuum, & comburite aurum. Hoc si tenebrosius dictum est, dicam clariùs: Comburare, comburare, comburare, non est nisi vnum, scilicet dealbare, & ruberū facere est viuificare. Et vobis dico, quod definitio huius artis est corporis liquefactio, & animæ à corpore separatio. Insuper dico quod æs nostrum habet animā & corpus sicut homo: oportet ergo dirui corpus, & animam ab eo separari. Proinde dixerunt Philosophi, quod Saturni splendor, dum scandit in aëra, non apparet nisi tenebrosus, & Mercurius radijs Solis occurrit: deinde argentum viuum virtute ignea corpus viuificat & perficit.

SENTENTIA LXXIII.

ATTAMANVS: Scitote, fratres, quod opus nostrum quod quæritis, ex maris fit generatione, quæ post Deum omnia perficit. Accipite ergo lapides marinos veteres, & affate carbonibus, donec albi fiant, & extinguite aceto albo: si fuerint vnicæ viginti quatuor, extinguite

quite calorem illorū tertia parte aceti. postea coquite in Solem & terram nigram per viginti quatuor dies: opus verò secundum à die mensis Septembris decimo, ad decimum gradum Libræ perficitur. Sed huic operi secundo acetum nolite apponere, sed permittite ipsum decoqui, donec acetum suum totum biberit, & terra fixa fiat, vt terra Ægyptiaca. Et scitote quòd opus vnum alio citius exsiccat, aliud tardius, & hoc fit ob coquendi diuersitatem.

SENTENTIA LXXIII.

FLORVS: Coquendi dispositionem complebo, dicoque quòd signum primæ decoctionis est sui ruboris extractio. Rubedinem autem ita accipite. Cū videritis ipsum iam nigrum totum, scitote quòd in illius nigredinis ventre albedo occulta est, & tunc oportet albedinem illam extrahi à sua nigredine. In secunda verò decoctione ponatur illa albedo in vase cum suis instrumentis, & coquite leniter donec omnia alba fiant. cumq; albedinem illam superuenientem in vase videritis, certi estote, quòd rubor in illa albedine est absconditus: & tunc oportet vos ipsum abstrahere, & tandiu coquere, donec totum fiat rubeum. Et scitote, quòd prima nigredo ex natura Martech fuit, & ex illa nigredine exortus est rubor, qui rubor nigrum emendauit, & pacem inter fugiens & non fugiens cōposuit. Fit autem

hoc ita: Res cruciata in corpore mergitur, & vertit ipsam in naturam alterabilem. Et scitote quòd illud sulphur corpus denigrans non potest tangi, nec contractari: sed hic cruciat & tingit. Item scitote, quòd illud sulphur denigras, est id quod non fugienti aperit ianuâ, & etiam non fugiens in fugiens conuertit. Nonne videtis quòd crucians cum nocumento vel corruptione non cruciat vtilitate & coadunatione? Sciatis etiam pro certo, si eius cruciatus esset noxius vel incoueniens, non compleretur ab eo quousque colores inuariabiles extraheret: & hoc vtiq; Aquam sulphuris nominauimus, quâ aquam ad rubeas tincturas aptamus, quæ quidem deinceps non denigratur. & licet postea non denigret, non fit tamen de nigredine illa tinctura, sed clauê esse vobis intimaui.

SENTENTIA LXXV.

MANDINVS dixit: Nisi hoc arcanum habeat, quod ipsum emendet, non prodest vobis quicquam. ob id dixerunt antiqui: Illud quod perficitur, vnum est, & diuersæ naturæ non emendant ipsum: quod verum est: imò sola vna res sibi conuenit, quam quidem parè regere vos oportet. ignorantia enim regiminis sæpe errare facit. Nolite ergo pluralitatem dispositionum curare, nec ea quæ fallentes in suis narrauerunt figuris. Vna enim veritatis natura, quam Naturales vnum nominauerunt, in cuius

in cuius ventre occultum inest: quod quidem occultum non videtur nisi à Sapiente. Qui ergo eius scit complexionem extrahere, parieq; regit, ex eo eminet natura, omnes naturas superans: & tunc complebitur sermo, qui scriptus est: videlicet quòd Natura naturam continet: & tamen non sunt diuersæ naturæ, sed vna, habens naturas in se & res suas, quibus cæteris rebus eminet. Proinde benè fecit Magister, quòd vno orditus est, & vno finiuit: deinde illas vnitates Aquam sulphuream nuncupauit, omnem naturam vincentem.

SENTENTIA LXXVI.

ARCHELAVS: Perbellè descripta est Aqua sulphuris munda. Nisi enim spissà corpora diruantur à natura corpore carente, donec fiant corpora incorporea, & velut spiritus tenuis, non potestis animam illam tenuissimam ac tingentem extrahere, quæ in intimo ventris occulta est. Et scitote, quòd nisi corpus diruatur, quousque moriatur, & ex eo suam abstrahatis animam, quæ est spiritus tingens, nequaquam corpus eo tingere potestis.

SENTENTIA LXXVII.

PHILOTIS: Prima compositio, scilicet corpus Magnesæ, ex pluribus fit rebus: quamuis vnum quid factæ sunt, & vnum ab antiquis scilicet, Albar æris nuncupatur. Cùm autem re-

gitur, decem nominibus nominatur à coloribus nature defumptis, qui in regimine corporis Magnesiæ apparēt. Oportet igitur vt plumbum in nigredinē conuertatur, & tunc decem prædicta in auri fermēto apparebunt cum Sericon, quod est compositio, quæ decem nominibus nuncupatur. Sed iis relictis, nihil aliud significamus varietate nominum, quàm Albar æris, eò quòd is tingit omne corpus, quod in compositione introiuit. Compositio autē duplex est, vna in humido, altera in sicco: & cū prudenter coquūtur, fiunt vnum, & nominatur Bonum plurimorum nominum. Cū verò rubeum fit, auri flos, auri fermentum, colla auri, rubeum sulphur, & auripigmentū. Dum autem crudum permanet, plumbum æris dicitur, virga metalli, & lamina.

SENTENTIA LXXVIII.

AGMON: Pro corolario dicam, quòd qui non liquefacit & coagulat, multipliciter errat. Denigrate ergo terrā, & separate eius animam & aquam, & postea dealbate, & inuenietis qd̄ quæritis. Dico etiam vobis, quòd qui terram denigrat, & albū igne dissoluit, donec fiat sicut gladius denudatus, & qui prius dealbationem eius completam ei animam inducit, totumq; tabido igne figit, postquam liquefactum fuerit, felix dici merebitur, & super mundi circulos exaltari,

Hoc

Hoc de lapidis nostri reuelatione, doctrinæ filiis satis esse non dubitamus, cuius vires corrumpi nequeunt. si ponatur in igne, vis eius augetur, quem si soluere vis, soluetur: si coagulare, coagulabitur. Nemo ipso carere potest, & omnes ipso egent. Cumq; ei plura nomina sint, vno tamen nomine nominatur, & vbi patet, ibi cælatur. Est quoque lapis & non lapis, spiritus & anima & corpus: est albus, volatilis, concavus, pilis carens, quem nemo infrigidatum potest sine offensa tangere lingua: quem si volare facis, volat: & si dixeris ipsum aquam, verum dicis: & si dixeris ipsum nō esse aquam, falsum dicis. Non tamen pluralitate nominum decipiaris, sed certum habe, quod vnum quid est, cui nihil alienū infertur. Eius igitur locum inuestiga, & nihil alienū inferas: sed sine multiplicare homines nomina, quæ nisi multiplicarentur, sapientiam nostrā plurimi deriderēt.

ALLEGORIAE SUPER
librum TURBÆ.

NECIPIUNT super librum Turbæ allegoriæ. & primò de homine. Accipe hominem, tonde eum, & trahere super lapidem, vel laminam, donec corpus eius moriatur, & pereat spissitudo: securus sciens, quòd cum suam amiserit spissitudinē, fiet spirituale, redde sibi postea animam

suam: deinde pone in balneo per 40. dies, vt sicut in vulua sperma moriatur, quod vtique regenerationis naturæ est principium, & surgat creatio, propositumque peragatur. Sume taurum cum carne & sanguine, cornibus pedumque calciamētis, & verte cum in aquam, & cum sanguine misce, totumque trahe, postea assa, donec rubescat: postea verte æs in tincturis de iuijs. Recipe Gallum, crista rubea coronatum, & viuum plumis priua, post pone caput eius in vitreo vase, & ad horam serua. Post conde iterum gallum, & trahe, donec lenificetur, & quousque purificetur, & super marmor extende: deinde cū pennis ab eo remotis, fortissimè trahe & tonde: deinde in equorum fimo, donec plumas inducat, dimittite. Cumque eum gallum, velut gallum vociferatē audieritis, scitote rectam semitam vos ambulasse.

Viperam sume, quæ dicitur de rexa, & priua eam capite & cauda, in his duobus locis liquefcit eius venenum, ex quo spiritus procedit. Diuide ergo caput & caudam, vnumquodque per se in vitreo vase reponere. Sume residuum corpus, & coque lento igne, quousque caro ab ossibus secernatur. Et postea pone eam super lamina, & tamdiu conde, donec vertatur corpus in spiritum, & auferatur ab eo flexibilitas. Non enim potest attenuari lentum: deinde capiti suo iungite, & cū eo terite, donec corpus, quandiu flexibilitas in eo consistit, sicca corpus

pus huiusmodi ad Solem, vel ad ignem, vt videas quod inquiris. Hoc itaque completo, scito quod habes corpus corpora perforans, & naturam naturam continētem, & naturam naturā lætantem, quæ perfectio Tyriaca Philosophorum dicitur. Est in mari piscis rotundus, ossibus & corticibus carens, & habet in se pinguedinem, mirificam virtutem, quæ si lento igne coquatur, donec eius pinguedo & humor prorsus recedit, & postmodum teratur fortissimè, & quousque luce scat, aqua maris imbuitur: deinde per hebdomadam sepeliatur, & postea affando candidetur. Cumque fuerit bene dealbatum, & eius aqua sibi reddita: postea proprio humore imbutus: deinde post humoris imbuitionem, quousque citrinus appareat, affatus, fit collyrium Philosophorum: cuius oculi liniti arcana Philosophorum de facili potuerūt intueri. In maris Luna est sponsia plantata, habens sanguinem & sensum, ad modum arboris in mari plantata, & non mouetur à loco suo: quam si regere volueris, habeas tecum falcem, qua seces eam, à longè caueas tibi, ne sanguis inde fluat, quoniam venenum est Philosophorum. Cum ergo spongiā illam ceperis, prius eam sanguine: deinde in vase vitreo eam reponere & custodi. Postmodū sume corpus eius, & ablue aqua marina, donec purificetur, & fiat corpus album, carens turbatione. Postea redde sibi sanguinem suum: deinde i-

ipsum fortiter tere, donec sua fortitudine pri-
 uetur odore, & siccum penitus fiat. Homines
 oliuas habent, ex quibus oleum extrahunt, &
 illud est combustibile. Oleum autem Philoso-
 phorum non sic extrahitur. Veruntamen eius
 natura est combustibilis, & immobilis semper
 persistit, & est modus faciendi ipsum sic: Oli-
 uas quas habemus mundas & integras accipi-
 mus, & terimus eas cum aqua sua: postea deco-
 quimus eas. Deinde ponentes eas in loco hu-
 mido, dimittimus ibi, donec penè dissoluan-
 tur, & donec oleum à suo spisso corpore sepa-
 retur. Facimus etiam fecem inferius descen-
 dere, aquam in medio consisti: oleum verò su-
 perius emanari. Postea separamus aquam, po-
 nentes super laminam candentē aquā suā im-
 bibimus, donec flexibilitatem, quæ in eo est,
 rectissimè videamus, & tunc ipsum in humi-
 do, equorum fimo sepelimus. Deinde sicca-
 mus, & assamus ad Solem, & septies iteramus,
 vel quousq; ab omni inquinamēto mundum
 & albissimum videatur. Deinde sibi reddimus
 aquam suam, post assamus, donec ventilando
 sine quiete perficiatur: hoc est vnguentū Phi-
 losophorum, quod absque pabulo ardet, & nō
 comburitur. Lignorum cinerē fumite meum,
 imbuite ipsum aquā marinā, ponentes ipsum
 in balneo, donec dissoluatur eius nigredo, quæ
 vocatur Ethel, sublimate, ponentes ipsum in
 cucurbita cum alembico vitreo, & separate hu-
 morem

morem ab eo : postea cineré dissoluite, & dissolutum capite, & vrina puerorum abluite, vel aqua pluuiali, donec candidus fiat sicut lac. Post Ethel à corpore diuisum sumite, & cum corpore diligēter terite, post in vase vitreo ponite, dimittētes eum in loco tenebroso, donec videatis vas candescere, & veluti lacinthum lucere. Philosophorum crocus taliter præparatur : Sumatur radix eius cum stipite, postquam fuerit humidus, teratur cum humiditate sua in Sole : & post hoc dimittatur in balneo, donec spiritus eius tingens purus & liquidus emineat, qui totus est colligendus, & corpus residens abluendum est : quoniam quædam flexibilitas & inquinatio consistit intra eam, quæ non nisi laborioso & subtili ingenio euelli potest. Capiatur ergo corpus, & abluatur, & ad lentum & tepidum ignis calorem teratur, ad modum eorum, qui linum cum cinere & aqua calcis albæ candidum faciunt, dealbetur. Deinde per noctem vnam dimitte in loco humido : post aqua maris ablutum, roretur paulatim donec plenissimè candidetur, quo candidato, reddatur ei spiritus tingens eius, & fit elixir, omni tempore firmum & perfectum. Corallus est quoddam vegetabile, nascens in mari, radices & ramos habēs, & generatur humidus. Vento autem Septentrionali flante, indurescit, & fit corpus rubeum, quod cum videt, qui p mare nauigat, secatur ipsum sub aquis

cùm verò exit, vertitur in lapidem, cuius color est rubeus, & aptantur in lapides Indorū quoque: vulgus valdè vtitur eo. Simili quoq; modo vtuntur, scilicet corallo nostro Philosophi in arte nostra: sumūt enim ipsum, & terunt fortiter, & in aqua maris eum per 21. diēs imbuūt, & in balneo cum multa humiditate, donec spiritus eius tingens emineat, dimittunt: & hunc spiritum fumentes in vitreo vase reponunt, & dimittunt fecem quasi mortuam: & tamē nec albam, nec rubeam. Postea ponūt in sphæram eam, quam cribrum vocamus. Deinde cum aqua maris tepida imbuunt, & hoc septies iteratum, abluendo & sublimādo, donec formam salis candidissimi recipiat: quo factò, reddunt ei spiritum tingentē. Et deinde ponunt ipsum in loco humido, donec rubescat, & fiat eius spermale. & de hoc ponunt Philosophi super vitrum, & facit ipsum infrangibile. Et cùm ponitur super argentum, vertit ipsum in aurum obrizon. Lapidem, qui dicitur Borites, sumūt Philosophi, qui coloris Indici & varij similiter esse dicitur. terunt ipsum, & aqua maris imbuunt: postea ponunt ipsum in vase vitreo, & permittunt eum per dies plurimos in humido loco, donec sulphur, quòd in eo latet, exeat, & hīc ipsum colligunt, & in vitreo vase reponūt: corpus verò, quod quasi fuscum remanet in aqua salis distillati abluunt, post in calido Sole tempore æstiuo dimittunt, & hoc toties iteratum.

tum, donec ad instar marmoris albi coruscet. Postea ponunt in Athanor, & ibi desiccant. Postea reddunt ei sulphur, quod ab ipso fuerat extractum, & teritur in eo, quousque vertitur in lapidem, & ita completur Elixir in perpetuum huius vitæ valiturum. Tinctores habent herbam, qua vtuntur in lana tingenda, sumentes tantummodo tincturam & lignum relinquentes. Similiter habemus nos in arte nostra, ponimus terentes & cribrantes ipsum, & vrina puerorum frequenter imbuentes, donec lentescat: & ita erit tinctura eius, ab eo postea ponimus eum in fimo equino, quousque purificetur eius tinctura, & supra corpus appareat. Quam recipientes in vase vitreo ponimus: corpus verò ipsius cum proprio humore terentes, & in loco humido ponentes abluere non cessamus, donec candore niueo induatur. Postea iungimus ipsum tincturæ suæ purificatæ, quam ab eo abstraximus, & in calido Sole ex ea ipsum imbuimus, & ita recipit virtutem mirificam. Et hæc est descriptio, quam figuratiuè narrarunt antiqui in prophis suis.

k

ÆNIGMA

EX VISIONE ARISLEI PHI-
LOSOPHI, ET ALLEGO-
rys Sapientum.www.libtool.com.cn
ÆNIGMA I.

CONGREGATIS denuò Philo-
sophorum discipulis quibusdam stu-
diosioribus, Pythagoras, quorum su-
perior Arisleus Abladi filius, dein-
de Paris Belchioti filius, Armenius Archiæ fi-
lius, Meditantalus, Phalisæus, Echamissus &
Parmenides, & Eximesias Admiri filius, Au-
ca quæsiuit ex Arisleo, possêtne dicendo effi-
cere, vt exemplo aut parabola liceret inuesti-
gatoribus artis, ex arbore illa immortalis, fru-
ctus, quam Philosophorum discipuli prædicti,
cæteri quæ in Turba descripserant, colligere?
Et ille lubenter quidem dicam, vti potero, sed
non fortè satisfactorius voluntati tuæ. Rur-
susq; Pythagoras: Dic igitur quàm aptè pote-
ris. Et ille: vidi me & quosdam ex Turba equi-
tantes ad maris littora, & ecce habitatores ma-
ris secum inuicem concubantes, & nihil eis gi-
gnebatur: & arbores plantantes, non tamen
fructificantes: & seminantes nec quicquam
nasci. Et dixi: Quid vobis? Nunquid quamuis
multi sitis, nemo Philosophus est, qui vos do-
ceat? & dixerunt illi: Quid est Philosophus?

ait

ait ille: Qui res nouit. & illi: Quid prodest eius scientia? & ego: Si in vobis Philosophus esset, filij vestri multiplicarentur, & nascerentur vobis arbores, & non morerentur, & fructus non extinguerentur, & essetis reges, omnes inimicos vestros superantes. Eunt illi, significauerunt hæc domino suo Regi marino. Cumq; ab illo vocati essemus, muneraq; postularet, respondebamus: Munera nos occulta portare, generandi scilicet artem, & arbores plantandi, & seminandi, ex quibus arboribus & fructibus qui comedet, non esuriet vnquam. Et ille: Maximum munus, si hoc reuera misit magister vester. Dicite ergo, quid habetis? & ego: Domine quamuis rex sis, malè tamen imperas & regis: masculos namque masculis coniunxisti, sciens quòd masculi non gignūt. Generatio enim ex mare & foemina est coniunctis, veraq; fit generatio, si natura naturæ, masculus foemellæ, conueniens conuenienti, aptumq; apto commiscetur. Et ille: Filium quidem & filiã habeo, proptereaq; rex sum meorum subditorum, quoniam illi horum nihil habent: ego tamen filium & filiam meo in cerebro gestauì. Et ego: Duc ad nos filium tuum Thabritium. Quo audito, postulauì & sororem eius Beyam nobis adducendam. Rex ait: Cur Beyam vultis? Et ego: Quia generatio nō fit absque ea, & quamuis soror sit fratris, & foemina: tamen emendat ipsum, eò quòd ex ipso

est. Producta autem coram Beya, ecce puella candida, tenera & suavis. Coniungentibus autem nobis Thabritim & Beyam, En ait rex: nunquid vir duxit uxorem suam? Et ego: sic pater noster Adam iussit filios suos, & tu si in hoc acquiesces, ô Rex, beatus eris, & generabunt tibi reges ac reginas, nepotes & neptes plurimos: & filius tuus Thabritis, & soror eius Beya lucrabuntur tibi, & mortui si fuerint, reuiuifcent. Acquiescente autem Rege, & fratre cum sorore concubante, ecce confestim mortuus est Thabritis. Quare rex, me & vos vituperans, in domo vitrea incarcerationis, supra quâ domum aliam ædificauit, supra quam etiam aliam, & in tribus domibus capti fuimus. Tunc dixi Regi: Ex qua causa festinans, pœnam nobis intulisti? Trade nobis saltem denuò filiam tuam, fortè redditura est vitam filio tuo Thabriti. Et ille: Nunquid vultis meam amplius interficere filiam? Et ego: Noli festinare Rex, & cruciatus nobis inferre: sustine aliquantulum, & tuam nobis trade filiam, & paulò post habebis & filium & filiâ denuò viuentes. Tradita autem illa, māsit nobiscum in carcere 80. diebus, & mansimus in tenebris vndarum, & intenso æstatis calore, ac maris perturbatione, cuiusmodi nunquam accidit nobis. Nos igitur fessi, vidimus te magistrum in somnis, & petiuimus, vt nobis subsidium ferres, & mit-tens discipulum tuum Harforetum, qui nutri-
menti

menti author est. Eo autem concessio, gauisi sumus, ad Regem dicentes: Quòd filius tuus uiuit, qui morti fuerat deputatus.

ÆNIGMA II.

De Lapide.

Est in mari nostro pisciculus rotundus, ossibus & corticibus carens, & habet in se pinguedinem, mirificamq; virtutem: qui silenti igne coctus, donec eius humor pinguedoq; prorsus rodatur & absumatur: postea fortissimè terri debet, & aqua maris imbui, quousque lente scat: deinde per hebdomadam sepeliri: deinde affari, donec candescat. Cumq; candeat, & satis albescat, & eius aqua sibi reddita, & postea humore suo proprio imbutus: & demum post humoris imbibitionem quousq; citrinus appareat, affatus, fit collyrium Philosophorum: cuius liquore oculi liniti, arcana Philosophorum facile possunt videri intelligiq;.

ÆNIGMA III.

Radix est, quæ tum stipite suo viridi seu sucoso teratur, & sua humiditate propria ad Solem: postea mittantur ad balneum, lauenturq; donec spiritus eius, siue radicis sal, & lotio purus, liquidus, & veluti tingens appareat, qui colligendus est totus, & corpus siue feces atræ, squamæue residentes, in balneo penitus abluendæ. Quoniam fluxibile quid & inqui-

natum consistit in eis, quod nisi laborioso ingenio & subtili euelli non possunt. Capiatur ergo corpus, & abluatur, & ad tepidum ignis calorem teratur, & aqua maris roretur paulatim, donec plenissime candidetur, quo candidato, reddetur ei spiritus eius siue lotio, & fit Elixir successu temporis firmum & perfectum. Sublimatur etiam hæc radix per retortam infrigidam, & mercuriascit.

ÆNIGMA IIII.

Viperam fume, & priua eam capite & cauda: in his enim duobus locis quiescit eius venenum, ex quo procedit. Diuide ergo caput, & caudam, vnumquodque per se in vitreo vase repone. Sume residuum corporis, & coque lento igne, quousque caro ab ossibus secernatur. Et postea pone super laminam, & tamdiu coque, donec vertatur corpus in spiritum, & auferatur ab eo fluxibilitas. Non enim potest attenuari quod lentum est. Deinde capiti suo iungito, & cum eo tere tamdiu, quamdiu fluxibilitas in eo consistit. Sicca corpus huiusmodi ad Solem vel ad ignem, ut videas quod inquiris. Hoc itaque completo, scito quod habes corpus corpora perforans, & naturam, naturam continentem, quæ compositio

Theriaca Philosophorum
dicitur.

ÆNIGMA

ÆNIGMA V.

Mercurius de se loquitur.

Mater me genuit, & per me gignitur ipsa: dominabatur denuo mihi: de cætero autem dominabor illi: quia persecutor matris meæ factus sum: Ipsa tamen me vix pia nunc fouet, & nutrit filium suum quem genuit, donec ad statum veniet perfectum. Ponas ergo me in humido igne, conterere donec finis operis inducatur. Deinde cum opus perfectum est, me ad rubedinem forti igne agito. Quia me caliditatis humor augmentat, & siccitatis consumptio necat.

ÆNIGMA VI.

Super matrem prægnantem feruum rubicundum æqualiter conde: Matrem mortifica, manus eius & pedes abscindens: feruum ipsum balnea, & desponsa hos ambo in linteo vitreo, quod Sera dicitur, & desuper pone Thonar: & obstrue bene cum luto Sapientiæ. Et tunc accipe vitrum cum sponso & sponsa, & projice eos in fornacē, & fac assare per tres dies, & tunc erunt duo in carne vna. Demum accipe illum album hominem de vase, & mole eum per molendinum, & adde sibi clauem artis cum aquila, & iterum tere cum oleo oliuæ tamdiu, donec siccetur. Hoc fac ter, & habes perfectionis extremum.

ÆNIGMA VII.

Colligatur vaporis terrei primordialis quã-
 titas duodenaria, omni abstracta terreitate in-
 ordinata, lotionè decibili, menstruosaq; infe-
 ctione præcisa. Addatur germinis fructifican-
 di granum solitarium, in die despõsationis se-
 rie alteratione exponendum aluo Philosophi-
 co inducatur, solubili amplexu maturandum
 impregnantia hac decibili, nec fortiatur, quin
 minimis vnione fructiculis deducatur pri-
 mæua, vt vaporis dispositio vtriusque conne-
 xionis liquorosa elucescat probabili. Tractetur
 experientia circumspectabili, quòd filiolis
 congruit disciplinæ. Talis inquam vapor vn-
 ctuosus, primùm Philosophorum Hyle indi-
 uisibile, à quo deducuntur trinę facierũ quali-
 tates proportionabiles, quas scindere nequa-
 quam iubetur. Aluo quoq; effuso, alchymico
 phæbo collocetur maturo sè Hyle, vt nobile
 vitalitate destituatur, infima dimensionalis e-
 xistentia eliciatur, per mortalitatis transmuta-
 bilis fore apparentiam. Nihil splendeat nisi v-
 num, viro lethali feruida passione prostratum
 in fauillarum hypostasim confricabilem. Scia-
 tur itaque gradus plantatæ arboris primulus,
 ordine sub eodem frigido, aquoso, terreo, quo
 tractatu rursus fortem in alueolum adoptatur
 elemento combusto mancipetur, sagaci rega-
 tur ingenio, vsq; plena luceat digestionis pu-
 ritas, candidatus in fulmine. Hoc siquidè pro-
 digium

digium pariterque signum, prodit lapilli digestibilis fore complementum. Iubetur fieri motu medietate manualis confusionis porphyrio sedule, quousq; totaliter præcurrat, vt est prætaxatum. Notate erudiri hoc seculo alueolo, soloq; phœbi regimine, tincturam candentem & rubentem, quæ sunt perpendenda in corpore prætaxato, digestionem accepta, in candoris nitore seu igneo prosternatur denuò, saxo cōpaginetur, paucissimas in particulas, motu tre mebundo, vt vniantur rigatione, partim vniuori, Irroratio triplicanda, vel quòd videatur fore necessarium, lacte naturali 200. ponderis sub quantitate. Hoc per regimen, vnius phœbo prostratus mortifero cernitur & morte accerrima suscitari. Gratularis igitur Regi vitam tui ministrati, incorruptibilē. Quoniam quotiens interitu concernitur, totiens vita essentiali post relucescat, quousq; medicinalis perfectus, omnem indebitè sanus, sine corruptione subiacens, incolumitatem restaurat. Hoc enim exigitur secundum vnctuositatem nostri sulphuris oleaginam, fluxibilissimam, in suæ sedulæ rei substantiæ mundatione, sic fructus colligitur innumerabilis iuxta discretionis gradum. Cautela verò concernatur, cum serpens noster conspicitur prægnās, ne ictum tum pereat maturitas, in nidum dum reponitur, calidum nutritiuū cum virtute exsiccationis porrigatur, immensa susceptibili custodiatur, ne

alimento superfluo caudam propriam deglutiat, corrumpendo. Quoniam sub consideratione expedit intentio finalis indagati cum mundationis modo. Intentio Philosophorum inuariabilis vno ex ore resonet, vim consistere totalem humectatione in alternata, cum terreatate subsequenda: & sic finis.

IN TVRBAM PHILOSOPHORVM EXERCITATIONES.

In quibus occulta quadam, & ad artem facientia explicantur.

DEFINITIO LAPIDIS, ET quibus initijs constet.

EXERCITATIO I.

TRACTATVRI de Lapide Philosophorum, videndum in primis, quibus initijs, quibusue elementis constet Lapis Philosophorum. Consideratione itaque Philosophorum omnium, Mercurius pater est omnium metallorum. Lapis autem Philosophicus est materia metallica, conuertens substantias & formas metallorum imperfectorum. Hanc autem conversionem non fieri nisi per suum simile, iam

le, iam dudum ab omnibus Philosophis est conclamatum. Necesse igitur est, Lapidem Philosophorum ex metallica materia gigni. Ex qua autem metallica specie generetur, id sonant omnes Philosophi, præsertim in hoc libello, dicētes: In Mercurio esse omne id quod à Sapiētibz quæritur. Qua ratione enim eius substantia aut forma illa corporibus adiungitur, talem suscipit substantiam & formam: & sicut à corporibus tingitur, sic & tingit: & sicut caro generatur ex sanguine coagulato, ita & Sol generatur ex Mercurio coagulato: & sicut sanguis est origo carnis, ita & Mercurius est origo Solis: & sicut sanguis est in carne, ita etiam Mercurius est in lapide Solis: quia ipse Mercurius congelatus est in lapide Solis, & sic Mercurius est Sol, & eius Sol est Mercurius. Et omnia corpora metallica sunt Mercurius, tam pura quam impura, quia ex eo generata sunt. Et ut Mercurius est principium omnium metallorum, ita & Sol est finis ac ultimum metallorum, & omnia metalla munda & immunda sunt intus Sol, Luna & Mercurius: sed vnus est verus Sol, qui abstrahitur ab illis: de quo in hoc libro copiosè.

DE CALIDO NATURALI.

EXERCITATIO II.

EXIMIDIUS.

Calidum naturale describitur, quod in omnibus rebus creatis, præsertim mineralibus inest: eo enim indigent Philosophi: quia hoc calidum naturæ motum virtute caloris ignis, digerit materiam eorum ad formam & speciem debitam. Quam ob causam quidam dixerunt, Lapidem Philosophorum esse materiâ puram, quæ est natura auri, continentem in se calorem, qui dat incrementum, & sua vi & potentia habeat crescere & multiplicari in sua specie, sicut res aliæ omnes.

DE PRIMA MATERIA METALLORUM, & quomodo ex seminali procreatione generentur metalla.

EXERCITATIO III.

ANAXAGORAS, PYTHAGORAS, LOCUSTOS.

Primò omnium Deus sublimis creavit quatuor numero simplicia, quæ sunt quatuor elementa eiusdem essentiæ, id est, materiæ, diuersarum tamen formarum, hoc est, qualitatum

tatum simplicium, quæ ad inuicem conuertuntur. Primum horum fuit aër vt medium temperamentum, in quo fuit siccus ignis insensibilis, & huius ignis spissum in aëre refedit. Aëris vero spissum, & quod ex ignis & aëris spisso coadunatum fuit, in terra quieuit. In conuersione vero aqua conuersa est in terram, & facta est terra, aqua, quæ vocatur Sulphur, & hoc mediante aëre. Terra conuersa est in aquam, & facta est aqua terra, quæ vocatur Mercurius, & hoc mediante igne. Itaque ex Mercurio & Sulphure sex efficiuntur naturæ minerales, distinctæ à Natura, scilicet,

Saturnina.	} Hæ sunt immundæ siue lepro- sæ: quia principia eorum scilicet Sulphur & Mercurius sunt immunda.
Iouialis.	
Martialis.	
Veneræa.	

Solaris,	} Hæ duæ mundæ sunt: quia ex Sulphure & ☿ mundo natæ sunt.
Lunaris,	

Et hæ quidem naturæ conueniunt in sua radice, quæ est minera metallorum, sed ex accidente distincta sunt.

Septima natura accedit, scilicet, Mercurialis, quæ est aliarum naturarum, id est, materia communis. Hæc natura Mercurialis composita est ex duabus naturis primis simplicibus, scilicet elementaribus, immediatè scilicet natura aquæ, & natura terræ. In ista enim commistione terra conuertitur in aquam mediâtè

igne. Non quòd terra fiat aqua, sed ita quòd terra mediante sua siccitate per operationem caloris ignis, facit constare humiditatem aquæ cum sua frigiditate, ita quòd adhuc obseruatur natura aquæ, quæ est fluxibilitas secundum vnā partem, & admittit aliam partem, quæ est humectatio, & ideo redditur aqua sicca, quæ fluit & non madefacit. Quod autem componatur ex terra per operationem ignis, patet: nam per excessum calidum conuertitur tota substantia Mercurij in terram rubeam. Vnumquodque enim resoluitur in id ex quo est, & in se terminatur propriè: quia cum hoc quod fluit congluebatur. Quod autem sit ex aqua, patet: quia fluit, & non terminatur termino proprio, sed alieno resistente: fluxibilitas enim ex natura aquæ est. Natura autem mercurialis est materia communis ad omnia metalla: habet enim se sicut semen in vegetabilibus, & sperma in animalibus. Nam ex semine in plantis & vegetabilibus, & ex spermate in animalibus multiplicantur indiuidua, conseruantia speciem vniuscuiusq; generis. Et sicut in vegetabilibus & in plantis est vis quædam germinatiua, producens ex succositate terræ saluam quandam nutrimentalem, per virtutes quatuor naturales, quæ succositas secundum varietatem digestionis, secundum suas partes transit, quædam in substantiam plantæ, quædam in substantiam foliorum, quædam in substantiam

stantiam fructuum: in quibus cōsistit vis quædam feminalis specifica, transmutās reliquum nutrimenti fructuum in semen, quæ est natura procreatrix indiuiduorum, & in vegetabilibus stat loco spermatis, sicut in animalibus est sperma. Sed in his tribus Mercurialibus naturis magna est diuersitas. Nam in animalium genere non fit generatio, nisi ex Mercurio spermatico duarum naturarum, masculini & fœmini, cū ambo concurrunt in coitum, & per coitum commiscentur, & in vas naturæ proijciuntur, scilicet, in matricem. Ista autem duo spermata non sufficerent, nisi vegetarentur ex proximiori materia conuenienti cum eorum natura, & talis materia est sanguis menstruus. Nam ex sanguine ista duo spermata generata sunt, & in processu temporis secundū diuersitatem temporum producit ex his spermatis corpus humanum, quod primò vegetatur, sed cum vegetabili depascitur. postquam bene organisatum est corpus, introducitur anima sensibilis, & ex vnaquaque specie producit cum suo compari indiuiduum eiusdem speciei, sicut ex homine generatur homo, ex asino cum asino asinus generatur: similiter ex plantis & metallis, quāuis aliter & aliter. Nam ex plantis duæ sunt viæ generationis, vna per seminationem, alia est per plātationem, id est, insertionem furculorum plantæ in plantam eundem vel alterius speciei. Cū ergo talis

furculus inradicatur in stirpem, producit fructum secundum naturam stirpis. Non sic autem in animalibus, quæ solùm fiunt per seminis propagationem: neque etiam in mineralibus, quæ etiam sumunt procreationem indiuiduorum ex duobus spermatibus mineralibus, secundum utrasque naturas masculi & foeminae. Modus autem, qualiter ex feminali procreatione generentur metalla, occultatus est à Philosophis. Sed secundum similitudinem generationis animalium, manifestum est, & præcipuè secundum naturam humanæ generationis, metallorum generationem fieri ex Mercurijs. Nam sicut homo generat hominẽ & Sol: sic metallum generat metallum, & calor temperatus loco Solis in artificiali generatione. Nam homo ex se solo non generat hominem, sed cum suo compari. Compar autem hominis est homo: sic cõpar metalli est metallum. Sed quia generatio est motus, & in omni motu est agens & patiens: ideo in generatione hominis concurrunt duo, scilicet, agens quod est masculus, & patiens quod est foemina. In generatione hominis ista duo principia, scilicet actiuum masculinum, & passiuum foemininũ non concurrunt secundum integram suam substantiam: sed ex eorum substantijs elicitur materia seminalis, quæ est sperma. Nam vt maritus procreat ex vxore sua prolem, non oportet vt corpus mariti totum conuertatur in sperma, &c

ma, & postea commisceantur, sed ex corpore mariti elicitur sperma masculinum, & ex corpore vxoris elicitur sperma fœmininum, & ista duo spermata inter coitus copulam commiscantur, & projiciuntur in agrum naturæ, hoc est, in matricem ~~mulieris~~: & sic ex virtute intrinseca duorum spermatū, quæ dicitur vis formatiua, & calore continentis, scil. matricis, formatur corpus humanū, quod nutritur sanguine mēstruo: sic similiter in generatione artificiali metallorum fit, quod ex Mercurio masculino, & Mercurio fœminino simul mixtis, & in agrum naturæ proiectis, & per Mercuriū mēstrualem vegetatis, generatur proles similis parentibus. Non autem quod totum corpus metallicum aliquo artificio conuertatur in Mercurium masculinum & fœmininum, & postea coniungatur & fermentetur, & procreetur corpus solare vel lunare. Sed aliter est. Nam ex corpore metallico masculino elicitur ☿ masculinus, & ex corpore metallico fœmineo elicitur Mercurius fœmineus, & isti duo mercurij simul secūdum debitam proportionem coniuncti, & cum Mercurio mēstruali etiam, secūdum proportionem debitam copulatis, & in agrum naturæ positis: tūc ex virtute illorum duorum spermatum, cum vegetatione Mercurij mēstrualis, debito & temperato calore rectis, generatur infans secūdum naturam parentum masculinus aut fœmininus.

DE PRIMO ELEMENTO

Lapidis, quod est terra.

EXERCITATIO IIII.

PYTHAGORAS.

www.libtool.com.cn

IN hoc conueniunt omnes Philosophi vno
 ore, vt eligatur purissima & subtilissima ter-
 rea substantia, rubea vel alba, cum qua con-
 iungatur Mercurius rubeus vel albus per mi-
 nima, & figatur donec vnum fiant & insepara-
 bilia. Hæc autem terrea, vel est Lunæ, vel So-
 lis, vel alicuius imperfecti corporis, vel solius
 Mercurij. De Luna & Sole ego: de Venere Ar-
 noldus Villanouanus: de Mercurio Geber A-
 rabs, sentiunt: Etrursus si de Luna vel Sole sit
 sentiendum, in dubio fortè erit, an terra eorum
 sit cruda, an sint feces ex sulphure relictæ: sed
 arbitrandum est, terram esse ex crudis vel Lu-
 næ, vel Solis, imò ex solo Sole. Sed non est vi-
 tuperanda mens Arnoldi, nititur enim ea ex
 ratione: quia omnis tinctura debet habere in-
 gredientem lapidem, ex eoque constare quem
 vult tingere. Si igitur volueris tingere lapide
 tuo Venerem, necesse erit & terram ex Vene-
 re recepisse. Hæc terra fit per calcinationem,
 & conuertitur in cinerem; & cinis per subli-
 mationem conuertitur in quintam essentiam,
 & quinta essentia per solutionem conuertitur
 in aquam, & aqua per coagulationem conuer-
 titur

titur in lapidem, in quo initium est magisterij: ab eo enim rursus extrahitur aqua, & terra mineralis: quæ cum calcinata & dealbata est, admittit denuò vaporem suum, & eum figit ac vnit vnione inseparabili, quod in vniuersum facit depuratio vel sublimatio, quam subsequitur fermentum & nutritio.

*DE DIMISSIONE AQVÆ
vel Roratione super terram.*

EXERCITATIO V.

ARISTENES.

HOC omnium maxime hîc animaduertendum est, quod neque aqua maris simplex, sola, neque æs ipsum solum aliquid pro Lapide Philosophorû facere possunt, vel ipsum Lapidem Philosophicum constituere: neque lapis ipse, siue Elixir, vel sola simplici aqua, vel solo ære constare possunt, sed vtrumque, id est, aquam simplicem, & ipsum æs coniungi oportere. Priusquam verò coniungas siue commisceas hæc ambo, ipsum æs scilicet, & aquam, vide vt vtrumque nec crudum, neq; in rectificatum: sed vt aqua ipsa aliquoties destillata, & tandem in statum suum & descensum restituta, ipsumque æs combustum, candidum & syncerum omnino factum sit. His enim ita præparatis, ad Elixir procedi potest.

Cum enim æs ipsum syncerum non esset, terram, quæ inde elicitur, crudam & insynceram, imò fortè nullam gigni certum foret. Ita & aqua, si ipsa munda & destillata non foret, terram ipsam lauare & abluere nequiret. Sordidum enim & atrum, non fordido velatro: sed puro, claro & mundo dealbatur. Mundificatis igitur vtrisque, tum æs ipsum in laminas tenuissimas productum discerptumque, cum aqua commisceatur.

DE CONVERSIONE NATVRARUM & COMMIXTIONE.

EXERCITATIO VI.

PARMENIDES.

MODVS artis ad inuicem conuertentis sic habet. Primò solue Lapidè in suum Mercurium. Lapidem dicunt authores metallicum, abluere, reducere, figere & incerare. Solue scilicet grossum in simplum, abluere obscurum in lucidum, reducere humidum in siccum, figere volatium in corpus suum. Soluere est diuidere & corrumpere, ac materiam primam facere. Abluere est inhumare, distillare & calcinare. Reducere est impinguare, incerare, & subtiliare. Figere est desponsare, resolvere & coagulare. Per primum natura operatur interius: per secundum exterius: per tertium superius: per quartum inferius. Sed moderni finem perturbant

bant operis: quia cùm laborare desistunt, tum incipere potius iam primùm deberent. Sed vnus soluendo soluens & coagulans, alter soluens & figens, alter turbat medium, alter finem: ita hæsitant in arte, vt stulti. In summa dico, eos non facere tincturam vnius numi, nisi omnia debite digesta fuerint in naturarum conuersione, ita vt principio conuertatur grossum in gracile, id est, corpus in aquam: deinde aqua in corpus siue terram: deinde addas, imò indas animam: quod fiet si animam cum aqua, id est, spiritum corpori addideris: demum nutrias tale animatum corpus lacte suo, id est, aqua sua, ex qua concreatum est opus, siue inceptum à principio. De commistione autem docetur, vt proportio ita sese ad inuicem habeat, vt sint aquæ tres partes ad vnam plumbi, vel melius duæ æris ad septem veneni, vt Zenon postea dicit. Quidam vt ij qui in aqua septies distillata & reuiuificata, soluunt, duas aquæ ad vnam partem plumbi proportionem sesquialtera ducti, soluendo commiscent: artificiosè autem optimeque commixtis his duobus, & bene coaptatis, curato vt aqua fiat metallica, & tunc illam ipsam aquam in suo vase vitreo composito, inditoque & ad dies quadraginta putrefactionis, hoc est, primi gradus ignis coquito, donec ipsum plumbum liquefiat & putrescat.

DE CONIVGIO SO-
lis & Luna.

EXERCITATIO VII.

www.Zilmoon.com.cn

Hic Philosophus videtur annuere, ut vtrumque corpus perfectum ad compositionem Elixiris sumatur, siue ille sit futurus albus, siue citrinus. Ratio, quia nullum absque altero facile fluit. Finis autem omnis totius secreti Alchimistici est, ut Elixir statim fluat ante fugam scilicet Mercurij. Sed nullos lego authores, vel perpaucos, qui hoc suadeant, vel dicant quando applicanda sint hæc vtraque corpora, Solis scilicet & Lunæ: num in initio scilicet operis, ut puta in solutione, an in fine, nempe in fermentatione. Videat igitur qui volet, quid faciendum eligendumque sit. Modus hic mihi non admodum placet. Quia si ita fieret, oporteret Elixir, neque album, neque citrinum, sed promiscui coloris futurum. Id tamen fieri potest, ut sit hæc sententia ita interpretanda, nempe: Cum Elixirium sit ad rubeum futurum, ut primo sumatur Lunæ limatura, & solvatur cum Mercurio, & ex illis coniunctis colligatur terra sine substantia Elixirij. Deinde per omnes partes procedatur, per hæc duo, scil. per Mercurium & Lunam, donec ad fermentationem veniatur, ubi

vbi Solis solum fermētum accipiat, non addito etiam de Luna aliquo. Quamuis Senior Philosophus putet oportere tria lumina desponsari in commixtione operis, siue aquarum, Solem scil. Lunam & serpentem, & horum alterum esse fratrem, ~~alterum sororem serpentis~~, per quos indurari posse serpentem, & retineri ait. At errat meo iudicio. Satis enim est serpentem serere in sororem suam. Causa erroris est: quia Sol nō terrificatur propter perfectionem suā, vt ego arbitror. Quod si simili modo purificaretur, tunc nihil obstaret: quia & Lunæ & Serpenti coniungeretur.

QVOD ARTIS FVNDAMENTUM
unum quid sit, &
Lapis vnus.

EXERCITATIO VIII.

SCITES.

MULTI longis disputationibus Lapidem vel diuersis, vel duabus, vel vna tantum re constare, diuersis nominibus contendunt. Sed hic Philosophus & Bonellus infra, totum opus & substantiam totius operis, nihil aliud esse dicunt, quam aquam: & regimen eius in nullo est alio quam in aqua. Et verè vna res est, in qua omnia insunt, & est sulphur Philosophorum, est aqua, est ani-

ma, oleum, Mercurius, & Sol, ignis naturæ, aquila, lachryma, primum Hyle Sapientum, materia prima corporis perfecti & qualicunq; nomine Philosophi lapidē suum nominauerunt, hanc vnā rem, hoc est, aquam illam, semper putant & significant, ex qua omnia, & in qua omnia: quæ omnia regit, in qua erratur, & in qua error ipse corrigitur. Aquam autem dico Philosophicam, non vulgi aquam, sed aquam Mercurialem, siue simplicem, siue cōpositam: ytraque enim est aqua Philosophica, quamuis alius sit Mercurius vulgi, & Mercurius Philosophorum. Illa enim simplex est mera, hæc ex duabus rebus cōposita est, ex ære scilicet nostro, & aqua simplici. Cōpositæ autem hæ duæ aquæ Mercurium Philosophorū faciunt. Quapropter credendum est, substantiam vel materiam ipsam primam ex cōposita esse aqua. Componunt autem quidam tribus, quidam duabus speciebus tantum: mihi satis sunt species duæ, id est, masculus & fœmina, aut frater & soror. Aquam autem simplicem alijs vocant Venenum, Argentum viuum, Cambar, Aquam permanentem, Gumma, Acetum, Vrinam, Aquam maris, Draconem, Serpentem. Secundū autem sensum huius Philosophi ad perfectionem sic procedas: Contere lapidem in puluerem subtilem valde (hoc est, contere sc. igne, non manibus) & in aceto clariss. cœlestino pone, & statim soluitur in aquam Philosophicam,

sophicam, & quasi fontaneam. & si ita totaliter fuerit solutus, tunc distilla materiã, distillationem coagula temperato calore, & vltimò calcina, sc. post coagulationem eius per modum suum, & in quarta solutione tingit. Et hæc nostra solutio est secundũ naturam: sed illud perpetuò habeatur in memoria: Nullam extraneã rem recipi à Lapide Philosophico, neque extraneum quippiã in Lapide Philosophico ingredi. Quapropter videat qui volet, ne decipiat hîc in nomine aceti. Vna enim res, vnius generis & naturæ, nihil alienum admittit: & verissimum est, vnã rem esse, & ex vno fieri. Quia quando Mercurius præparatur in aquam Benedictã, tunc ipse habet potestatem dissoluendi corpus perfectum in Mercurium per artificiũ, & ita totum compositum est Mercurius, vna scil. res ex qua lapis fit, & in illa vnica re scil. Mercurio, seu lapide, sunt quatuor: corpus scil. & anima, spiritus & tinctura, etiam terra, aqua, aër, ignis, fermentum, oleum.

DE SOLUTIONE ET DI- sione Elementorum.

EXERCITATIO IX.

ZENON.

IN Alchymico opere oportet primò omniũ lapidem, id est, corpus, animam & spiritum,

planè mortificare & exhaurire, cùm nihil fructum in hac arte faciat, nisi prius mortificatum sit. Sed mortificati separatio elementorum fit, & monstratur cuiuslibet elementi effectus: Ergo si vis Elixir facere, opus erit primò lapidem ipsum omnino solvas in sua elementa, quod per anni partes nobis significatur: Deinde ipsa Elementa, per ignem, mediante Mercurio coniugas, quod est maximum arcanum, & sic magisterium est completum, omneque artificium in soluendo & coniungendo situm est. Hæ autem solutiones vel separationes fiunt mediante Mercurio: ipse enim primò soluit corpus & facit separationes, quæ rursus coniunguntur per fermentum & Mercurium. Verùm hîc sedulò est animaduertendum, Mercurium vocari in initio operis, Aquam: deinde apparente nigredine, Terram: deinde eo sublimato, Aërem: deinde rubificato eo (debet autem aër per se coqui donec rubeat) ignis: deinde sublimatus cū corpore luminari aliquo, fermentum: deinde solus additus toti & compositæ materiæ, spiritus: & sic terra cum aqua, aëre & igne corpus est, fermentum, anima, vltima irrigatio, solius Mercurij spiritus. Sic patet ergo quòd Lapis constat quatuor elementis, scilicet, aqua, aëre, igne, & terra. Nam in Lapide sunt anima, corpus & spiritus, & tamen vnus Lapis, vt suprà dictum est, què soluere oportet, & rursus coagulare.

gulare. Sub solutione omnes operationes comprehenduntur vsque ad albificationem lapidis: post albificationem coquitur iterum, & fit lapis rursus dum coagulatur: deinde iterum soluitur, habito fermento: & solutio illa iteratur, donec fluat lapis vt cera.

DE SOLUTIONE CORPORUM in aquam, de Gumma & diuisione aqua.

EXERCITATIO I.

MYNDVS.

EX aqua lapis noster preciosissimus generatur: oportet ergo in principio omnem rem in aquam soluere. Non enim credibile est aliquam rem posse conuerti de sua natura in aliam, quin prius reducatur ad eam materiam, de qua facta est à principio: quod si factum est, credo eam traduci posse ad quamcunque naturam volueris. Quoniam omnes res creatæ sunt ex aqua: ergo necessarium est eam rem conuerti in aquam. Ac proinde concluditur, quòd omnes spiritus couerti debent in aquam antequàm sublimentur. Mercurius enim quando soluitur in aquam, tunc deponit feces suas, & frigiditas ipsius vertitur in calorem, & humidum eius in siccum, & calor eius in sublimatione augetur, & subtilitas ac tinctura: quia à

vitriolo accipit calorem & tincturam. Iuxta hanc verò doctrinam videri potest, Lapidem Philosophorum componi posse ex Mercurio purgato, soluto, sublimato, & in limpham resoluto. Item ex alio Mercurio, non quidem vulgari, sed ex eo, qui ex vulgari illo extrahitur, qui abstractus, Quinta essentia vocatur: quæ duo, sc. Quinta essentia & Limpha antè dicta, coniungi oportere credendum est. Imò ipsa Quinta essentia cum Limphato Mercurio ita miscenda successiue, donec per vices quinta essentia duas partes eius limphæ ebiberit: deinde etiam ultimò ad iungendum corpus attenuatum. Hoc est sulphur ipsum de quo inferius dicetur: vel fixatur sulphur ☿ & additur sulphur alicuius luminaris, & coniunguntur hæc duo in limpha Mercurij, & sic coquuntur per vices torando. Vel si hæc doctrina non placeat, fiat secundum doctrinam Philosophorum, primò sulphur Philosophicum, & aqua Philosophica, quæ & permanēs dicitur. Et hæc duo simul concurrant, hoc est, adunentur ad similitudinem naturæ, quæ ex argento viuo, quod aqua vocatur, & sulphure terrestri procreat omnia metalla: ita cōcurrente aqua Philosophica, hoc est, Mercurio Philosophorum procreari credetur lapis Philosophorum tingens. Ex doctrina autè horum Philosophorum, aquam Philosophicam argentum viuum dicimus ex corporibus extractum: sulphur verò attenuatum

tum corpus, siue terræam illam attenuati corporis substantiam. Quæ mediantibus quibusdam præparatorijs speciebus cogitur eleuari & sublimari, illamq; eleuatam & sublimatam corporis substantiam, sulphur Philosophicum appellant. Sed de his superius satis. De Gumma dicendum est. Gumma mas est, & ob id honorabilior. Aurum est soror gümæ. Proinde dicit aurû: Nemo me enecat, nisi soror mea. Quod autem dicit Philosophus: Accipite gümæ candidissimæ partem vnam, & vrinæ vituli. Concordat cum Theophilo infrâ, qui dicit: oportere addi tria ad vnum, vel septē ad duo. Quod autem hic facit compositionem quatuor eorum, non nisi duo sunt, datque ipsi gümæ tria nomina, sed re vera æs ipsum vocat gummain corporis, & bene quidē: deinde subdit, quod septies debeat nutriri rex, quos modos retinet & docet ordine.

RVRSVS DE AQUA, ET

diuisione aquæ in partes.

EXERCITATIO XI.

PANDVLPHVS.

SI superior doctrina non placet, aliam adfert hîc Philosophus, quam in hanc formam aptè explicabimus. Recipiatur de aqua abstracta à lapide pondus suum, id est, æquale cum lapide, & lapis ipse, & aqua bene permi-

tione ipsum æs solutum est. Et cum iam dicta portio per septem vices post nutritionem ita adhibita est Elixirio: tunc Elixir inaturum est ad tingendum. Docent tamen nonnulli oportere prius dictam septenam imbibitionem siue nutritionem ipsum Elixirium per aquam, quam illi vocant Acetum, penitus solui, quod difficile est & creditu & factu, & timendum ne viuificatum iam Elixirium solutione ea stranguletur. Vt cunq; verò se res habeat, hoc perpetuò est obseruandum, vt tantum aquæ in vna imbibitione superfundas Elixirio, quâ tum esse putaris, paucillum post paucillum, & eo sæpius: sic enim septies licebit, & quatuordecies superfundere. Quod si feceris, paulatim crescet Elixir, augmentumq; ferè octenis diebus, veluti hians & sitiens appetet, roburque iustum acquireret: contrà verò, si immodica vtaris aqua plus satis, & voraciter bibet, roburque omne debilitabit. Et putarem ego vicesimam portionem aquæ in augmentatione seu nutritione satis esse singulis octenis diebus. Quanta aqua vti debeas in fermentatone, hoc ex superioribus deprehēdisti. Quando autem sit vas aperiendum, ex naturali ratione collige. Aëre autem non indiget conceptus scil. natus puer. Item nato rege tuo non licebit eum aëre priuare, & clausum detinere, vitamq; receptā suffocari. Nascitur autem, & vitam fermento recipit: nec citius aperiendum vas, quàm cum **fermen.**

fermentare volueris. Postea verò nō puto vas rectè claudi: suffocatio enim pararetur nati regis. Et quamuis pro nutritione sedulò lac dandum, tamen ita moderato igne regi cūm oportet, vt nequaquam euolare valeat lac ipsum, vel effumigari, & sic paulatim lacte nutritus septies vel octies, donec robustus fiat ad tollerandum robustissimum ignem, & vniuersalem solutionem, vt quidam aiunt. Solui enim debet post nutritionem plenariam, & iterum sicari in puluerem seu lapidem, deinde iterum nutrirī, donec tingat: & soluitur quidem aceto suo, quod est acetum acerrimum.

*DE SICCATIONE AQVAE,
Coagulatione & Calcinatione ac
ignis regimine.*

EXERCITATIO XIII.

CERVS, BORATES.

Dimidia aqua solui debet æs: Sed cum sola tertia parte, aut ad summum ita, vt sine duo ad septem, coqui, vt hīc docetur. cogitet igitur quisque, quomodo id efficiat. Anninadueratur præterea, vt post imbibitionē terræ, & siccationem eius, terra ponderetur. Si pondus omnis commisti seu coniuncti, id est, terræ & aquæ saluū est, benè operatus es. Si plus inueneris ponderis quàm impendisti.

m

coque diutius, sed admodum lentè. Si pondus deficit, tunc exiecit siccationem, & tunc emendatur error per aquam, quæ tandem superfunditur, & leniter digeritur. Animaduertendum præterea, quod quando materia dicitur hic vel alicubi in sententijs Philosophorum, coagulari, vel calcinari, tunc non expedit fieri fortiore igne, quàm vel in soluendo, vel putrefaciendo, vel abluendo, vel fermentando, vel nutriendo. Propterea infiniti artifices sunt decepti, qui statim post solutionem & ablationem coquant & calcinant auctiore Solis calore: quo errore materiam ita inurunt. Quia quando eam expedit solui, non nisi longè maiori difficultate solui potest. Oportet autem materiam veluti interfici, non in vitrum conuerti. Quia propter Philosophi aiunt, Leni igne facietis omnem decoctionem, & inuenietis omnem scientiam, si aliter feceritis, non gaudebitis in opere vestro. Itaque magna vis in regimine ignis sita est. Nam fortis ignis vitrificat & perurit, lenis soluit & coquit materiam, ac maturam reddit. Videmus enim in conceptione, vsque ad ædificationem, eius calorem (nisi accidentaliter contingat, scilicet non naturaliter) non mutari in vtero matris, sed eundem semper esse. Eodem igitur, id est, leni calore in opere subinde, vsque ad nutrimentum vtendum est. Scribunt multi, ignem fortificandum esse post coagulationem, vt ipsum
scilicet

scilicet coagulatum igne teratur. Si hæc via proderit, non moror quin quisquis volet eam experiatur. de me perpetuo obseruandum existimo, vt cum imbiberis aridum, parcus sis ignis carbonum, donec aridum imbiberit hoc, quod propinatum est, suauiter. Quod videre licebit si aquam propinatam voracem cognoueris. Vbi id factum est, tum fortè opus est liberaliore fornace, ex exsiccatione grandi corporis cocti, subsequente statim alia imbibitione, cui similiter inhærendo famulandoque procedendum.

DE ANIMA, SPIRITU & corpore.

EXERCITATIO XIII.

MENABADVS.

OMNIS disputatio magisterij Alchimici in hoc pendet, vt fiat Elixir ex corpore, anima, & spiritu conglutinatis, vt Philosophus hîc notat. Corpus quidem quale sit, nominatur, nesciri tamen potest quod veniat Elixir vtendum. Spiritus significatio nemini est incognita. Anima verò ea est, quæ viuificat & dat esse corpori & spiritui, & fit anima ex corpore ipso viuificato. Hoc enim loco animam nihil aliud esse credimus, quàm corpus viuificatum: viuificatur autem ita, vt

in argētum viuum reuertatur, quale fuit prius
quā coagularetur. Et hæc anima, si additur
corpori & spiritui mortificatis, ita vt demum
totum Elixir viuum fiat: tunc demum creden-
dum est, scopum Alchimicum attactum esse.
Corpus autem vocatur terra, es, plumbum, ci-
nis, magnesia, calx, mater, clauis, virgo sancta,
corona regis, Talek, Traines, vitrum, lignum
aureum, spiritus fulgoris, mare, sal, vrina, alu-
men, gūma Scotiæ, aqua sulphuris, sputum Lu-
næ, gūma alba, &c. Spiritus verò vocatur aqua,
sanguis, colla auri, gumma rubea, oliua, gallus,
taurus, aqua crocea, æs combustum, & com-
positio, &c. Anima vocatur Rebis, aqua fœti-
da, mortui munditia, sanguis, aqua sanguinis,
lapis animalis, lapis benedictus, &c. Mutua au-
tem officia inter hæc tria sunt, quia spiritus cu-
stodit corpus, ne ab igne comburatur. Et cla-
rum corpus custodit spiritum, ne euolet ab i-
gne: quia corpus est fixum, vnde conseruat spi-
ritum ne fugiat, & spiritus est incombustibi-
lis: quare non finit corpus comburi, quia spi-
ritus & corpus vnum sunt mediante anima,
quæ est apud spiritum, & corpus. Quòd si ani-
ma non esset, tunc spiritus & corpus separaren-
tur ab inuicem per ignem, sed anima adiuncta
spiritui & corpori, hoc totum non cu-
rat ignem, nec vllam rem
mundi.

DE

DE CONIUNCTIONE CORPORUM, & copula eorum.

EXERCITATIO XV.

www.libtool.com.cn
ZENON.

INTER supradicta tria inest libido seu conformitas talis: quia quemadmodum sperma viri & mulieris sunt dimissa in matrice mulieris in specie lactis septem dies, & in specie sanguinis per nouem dies, & in specie carnis per viginti dies, & feruntur membra per triginta dies, & in fine illorum dierum Deus infundit benedictionem germinis humani, animam scilicet seu vitam: eodem modo est in spermate agentis corporis, id est, lunæ: & patientis, id est, Mercurij, cum nutrimento menstrui, id est, salis Alembrot. Nam opus cum crescit, primò tribus diebus in lacte dicitur incorporatus, aut de complexione lapidis degenerat: postea in sanguinem dum additur sal nostrum: postea in modum carnis imperfectæ, dum coagulatur in aquam, & dissoluitur: post in fine formantur membra, & tandem Deus dat materiei animam, id est, potentiam, qua augmentatur & nutritur medicina nostra. Et postquam Rex ortus est, id est, anima per fermentum mediante aqua lapidi mortuo infusa est, tunc oportet vitalem lapidem nu-

trifi: & puto eandem ego esse conditionem nutrimenti & augmenti, à significatione nominum causam ducens. Nutrire enim est tenellè & frugaliter cibum administrare, veluti puero seu infanti, tenellus & frugi cibus adhibetur. Cùm autem maturus, solidus, & robustus aliquantulum fieri incipit, tunc & cibus augmentatur. Itaque cùm nutrimentum in nutricis primariè seu voluntariè sit, iustumque est, si tenellum & frugi modò sit augmentum, non ita, sed semel pondus duarum partium Elixiri dari potest, ita vt Elixirum iam adultum non superet cibus augmenti nisi in vna parte, Quia tertia pars Elixiri excedere debet cibum, vt cibus per eam concoqui possit. Ponderosius enim est corpus quàm cibus. Sed illud quoque in augmentatione obseruare necesse est, vt quando lapidi augmentum adhibetur, ipsum augmentum subinde per omnes decoctionis species in igne temperato continetur.

F I N I S.

TYPO.

TYPOGRAPHVS
Lectori.

A MICE Lector: Scias nos hîc à principio huius Libri, verè Auctorem, reâ horâ, consulto præterysse integrum tractatum Parabolarum, siue allegoriarum: quibus allegorijs, antiquo more tenebrionum (temporibus & ætatibus ita ferentibus) totam ferè sacro sanctam Scripturam, Salomonis præsertim, & Psalterius scripta, maximè verò Cantica canticorum, allegoricè, ad Alchimiam etiam inuita detraxit auctor, ita ut nulla alia de causa, illa omnia scripta esse videantur (si huic credimus) quàm in honorem & laudem Alchimie: imò (quod nefandum est) ipsum sacratissimum mysterium Incarnationis & mortis Christi Domini nostri, ad mysterium lapidis prophanissimè contorsit, & multa alia præcipua nostra fidei monumenta non (ut ego quidem existimo) malo animo (pius enim aliàs videtur author) ab eo factum, sed ut seculum illud tenebrarum tulit: qui cum ignorarent veram sacrarum

*Scripturarum interpretationē, seruire eas
 cogebant suis ridiculis inuentis, & digito
 putabant se tangere verum. Itaque indi-
 gnum ego iudicans & piaculum, sacrosan-
 ctam Scripturam ad huiusmodi artibus in-
 seruiendum tam inepte cogi, quantum in
 me fuit, sua libertati & honori vindicare
 & restituere volui, cū præsertim huic ne-
 gotio, nullam possit vel intelligentiam vel
 utilitatem adferre, sed tantū pias & do-
 ctas aures maximè offendere. Qui tamen
 curiosior esse velit, potest vel sibi describere,
 vel ab alijs impressa (si tamen quis sumptus
 tam malè collocare velit) legere. Nobis sa-
 tis esse volumus tractatulus de Allegorijs ex
 Philosophorum inuentis & ipsius artis
 penetratibus erutus, quem superius
 post Turbam expressimus.*

Vale.

AVRORA

AVRORA CONSVR- GENS: QVAE DICITVR

*Aurea hora, & in eius secun-
dum Tractatum,*

PROLOGVS.

N praelibatis ostensum est intel-
ligenti ex Sacrae paginae auctori-
tatibus, hanc scientiam non esse
aliud, nisi donum Dei, & Sacra-
mentum diuersis typicis sermo-
nibus, ac parabolicis locutionibus, necnon
problematicis & mysticis ferè circumuolu-
tum: & hoc ideo ne stolidi & insipientes natu-
ram ignorantes, legere tamen scientes A.B.C.D,
ipsis attraherent, & usurparent. Quamobrem
cupientes hanc scientiam, oportet intellectum
valde subtiliter & ingeniosè acuere, sæpe &
persæpius, intus & extrà, antè, & retrò, volue-
re & reuoluere dicta sapientum. Non est enim
sapientum stolidè loqui, cum intellectus ver-
borum ipsorum, maximè literarum sono con-
trariatur: qui enim sonum verborum accepe-
rit, & intellectum interiorem non habuerit,
nihil sibi prodest: quoniam illi dicitur id, quod
scriptum est, Legere & non intelligere est ne-
gligere. Quid ergo vobis videtur affectanti-
bus hanc diuinam sapientiam, qui rem accipi-
tis iuxta sonum literarum, & minimè conside-

ratis in ea, vtrum sit an non, id quod speratur: an naturā imitetur vel eam priuētis, vel quem fructū habetis, in cuius fine erubescitis? Non sic impij non sic, sed tanquam puluis, quem proijcit ventus à facie terræ: Sic erunt operationes illorum, qui sine natura & intellectu operantur. Dicit enim Alexander: Si niuem vis frigiditate dissoluere, plus ipsam coagulas: & si aquam igne vis infrigidare, plus calefacis: & si aliquam naturam vertis ad eius oppositum, plus opus tuum corrumpis. Num quid non legistis multotiēs, quòd arcanum arcanorum & thesaurus thesaurorum prætereuntibus in via non ponitur? Quod si sic publicè poneretur, arcani nomine priuaretur, testante beato Gregorio: Deprædari desiderat, qui aurum publicè in via portat. Nam arcanum eo quòd in arca clausum esse deberet, dicitur. An ignoratis quod tota diuina pagina parabolicè procedit? Nam Christus filius Dei modum seruauit eundem, & dixit: Ego sum Vitis vera, & Pater meus agricola est: Nunc attendite sonum verborum, & intellectum intrinsecum. Numquid filius Dei est vitis? neq; vitis Christus: quia maximè distant, nec Pater eius celestis Agricola, neque Agricola Pater est. Sed intellectus occultus verborum in quo figuratur, sicut alibi similitudo alia ponitur, cūm dicitur, Petra, cuius lapis angularis, & huiusmodi similia, ex quibus similitudines non proprietates

prietates dicuntur. Vide quomodo cautè ambuletis in hoc opere diuino, non vt imprudentes, sed vt sapientes & intelligentes. Notate ergo diligenter verba Philosophorum, & signate myſteria: & nolite fieri ſicut equus & mulus, in quibus non eſt intellectus. Sapientum verò vincula ſoluite, & eorum dicta reuoluite, donec vobis in mente ſapiant. Si vnum ex minimis ſolueritis, maximum vobis non latebit: quoniam propter paruulos in hoc libello ponitur quintuplex doctrina, aliquid vtilitatis inferens ingenioſè perſcrutantibus: primò quidem quibus alienis ſcientijs hæc ſcientia circundatur. ſecundò quibus ſtylis loquendi fruatur. tertio, quibus rebus naturaliter aſſimilatur. quartò quibus operationum modis peragatur: & de perfectionis eius virtute. Quintò, quomodo quiſque illa ad medicinam humani corporis vtatur.

GLOSSA IN PROLOGVM tractatus Aſtronomiæ.

Ariſtoteles ad Alexandrum de verbo ad verbum dicit: Saturnus terram, Mercurius , & aërem, ☉ ignem regit: & non recipitur hic conuenientia in Planetarum operatione, ſed in operationibus quas ſemper habent continuas & perpetuas, per virtutem vltimam, qua eſt ſuper

omnes virtutes istarum operarum. Et hic non est locus demonstrandi de his arduis, sed ideo feci mentionem, quia necesse, & nimis utile est tibi, propter frequentem tractatam, in quo determinabilius de singularibus & indiuiduis quorundam vegetabilium Planetarum. Cognitio ergo proprietatum istarum rerum spectat ad Philosophos: Cognitio verò naturalium rerum, spectat ad medicos. illud nolo tuam prudentiam latere: quia omne carens lumine de natura vegetabilium à ☿ regitur, & ei attribuitur. Et quicquid vegetabilium est floridum & luminosum à ♀ regitur, & ei attribuitur. Et quicquid vegetabilium est floridum & non ferens fructum, ♂ attribuitur, & per ipsum regitur. Deinde compone & iunge has diuersimodè, & dicas: Omne vegetabile ferens fructum, creatur à ♀ & ♂. Item, Quadam vegetabilia sunt per ramos, quadam per semina, & quadam nascuntur sine semine & plantatione. patet ergo luce clarius ex prædictis, quòd qualibet species vegetabilium habet dispositionem propriam, qua complexionatur & mutatur virtute vnius Planetæ, & ei assimilatur & attribuitur virtute duorum Planetarum vel plurium, secundum quod potest suscipere: Iuuat vnamquamque proprietatem, id quod ei attribuitur: scilicet prima virtus naturalis, quæ debet, ponit suam speciem, sicut in sapore, ●

sapore, colore, odore & figura. Et anima naturalis colligit omnes proprietates & virtutes naturales ab ipsa, & imitatur per ea, & facit ea durare per tantum temporis spacium, quantum sibi definiunt & designant sua virtute: quia non est actus sine motus, & non est operatio sine termino.

TRACTATUS DE ASTRO-
nomia. CAP. I.

SCIENDVM est primò, quòd hæc scientia diuina Astronomiæ vocabulis vtitur, secundùm cursum Planetarum, atq; affectibus eorum, numero & virtute signorum duodecim circuli Zodiaci, sicut Aristoteles testatur ad Alexandrum, dicens: Quòd Saturnus tenet terram, Mercurius aquam, Iupiter aërem, Sol ignem: quia omne carens lumine de numero vegetabilium à Saturno regitur, & ei attribuitur. Et quicquid vegetabilium est floridum nō ferens fructum, Marti attribuitur, & per ipsum regitur: Et omne vegetabilium floridum fructuosum, Soli attribuitur, & per ipsum regitur. Et iterum subiungit: Deinde compone & coniunge has diuisiones, & dies, Omne vegetabile ferens fructum non florens, sicuti est pomū & palma, attribuitur Saturno & Soli. Et omne floridum non ferens fructum, regitur à Mercurio & Marte. Ecce quomodo Astronomiæ

virtutibus Planetarum hoc donum Dei contextit. Dicit enim Aristoteles, quod omne vegetabile carens lumine à Saturno regitur. Intendit terram nigram & fœculentam: & omne floridum & luminosum à Mercurio regitur, vult dealbationem primam ipsius terræ: & omne floridum non ferens fructum, à Marte regitur, vult terminationem, siue incinerationem post albedinem, quæ dicitur incineratio. Et omne floridum fructuosum à Sole regitur, vult tincturam esse completam. Dicit enim auctor trium Verborum, quod in foetu primo mense, cum semen à matrice cōceptum est, Saturnus operatur, congelando & constringendo sua frigiditate & siccitate ipsam matricem, & materiam in vnam massam. Secundo mense Iupiter operatur sua caliditate & humiditate, digerendo in quandam massam carneam, quæ embrio vocatur. Tertio mense operatur Mars sua caliditate & siccitate, digerendo & sequestrando ipsam materiam in membra. Quarto mense operatur Sol in mittendo spiritum vitæ. Quinto mense operatur Mercurius, qui formatiua & spiracula facit. Sexto mense Venus operatur, quæ disponit & ordinat supercilia, oculos vt testiculos, & talia. Septimo mense Luna operatur ad expellendum foetum: & si tunc nascitur, vivere potest: sin autem debilitatur virtute signorum. Idem testatur, dicens: Quando Sol est in Ariete,

Ariete, & in sua exaltatione, tunc completur primus gradus, qui est debilis ratione caloris. Et est ordo aquæ. Quando Sol est in Leone, tunc completur secundus gradus, qui est feruidior ratione maioris caloris, & est ordo aëris. Quando autem Sol in Sagittario, tunc completur tertius gradus, qui est nullius caloris comburentis, & est ordo aëris deficientis: quia calore priuato, nullus omnino motus est, sed requies & tranquillitas vera. In hoc loco pater suscipit filium, hoc est, terra retinet spiritum, & ammodò ipsum fugere non permittit. Senior enim dicit de virtute duorum Planetarum: Ego Sol calidus & siccus, & tu Luna frigida & humida, quando fuerimus copulati æquitate status in Venere domus clausæ, recipiam à te animam adulando. Postquam ascenderimus ordinem Seniorum, lucem lucis, tunc effundetur ex me & ex te. Quid ergo intendit Senior per talia verba? Per Solem & Lunam vult ignem & aquam: ignem in terram, aquam in aërem, quando hæc coniuncta fuerint in ventre, hoc est, in radice domus clausæ, hoc est, corporis magnesiæ: & hoc corpus recipit animam, hoc est, rem adulando, hoc est, paulatim & donec ordo seniorum impleatur, id est, maiorum humorum susceperit nutrimentum: tunc lucerna lucis infundetur ex me, & ex te, hoc est, quando ambo fiunt resplendentes, & propalantur lucentes.

Et sic oportet vnumquemque inuestigatione huius scientiæ verba sapientum subtiliter enucleare, alioquin non modicam incurrit errorum offensam, &c.

Geometrica dicta Parabolico stylo.

www.libtool.com.cn

CAP. II.

DE H I N C nota quod Geometrica & Arithmetica hanc nobilissimam sciētiam suis numerorum distinctionibus in parte & in toto obscurauit: Nam terminus & finis totius Operis in numerorum diuisionibus est sigillatus. In hoc autem termino multi doctrinæ filij errauerunt conquesti. Nam Philosophi in huius scientiæ termino addiderunt & diminuerunt summam radices, per partes integrantes ipsum totum, numero minori, mediocri, & maximo. Ob hoc, ne insipientes capere possent. Dicit enim Aristoteles in libro Septuaginta Præceptorum cap. Alternationū: Multiplices sunt Septuaginta præceptorum alternationes decem. Namq; primò conueniunt, secundò quoque, tertio sequuntur. Nam decem in decem respondent. hîc deniq; diuisiones sequi necesse est. Sed priorem ordinem lector noster attendat. Quando & author triū uerborum dicit: Quòd à tribus duo intelliguntur numeri: Nam longitudo dierū septem completur. Et senior ait: Quòd in septem diebus forsitan apparebit albedo. Et quidem in secundo re-

do refert, quòd vniuerſa erūt decem iuxta numerum aquilarium 9. (aliàs æqualiū) & terræ nigræ. Intellige principium numeri primi & ſecundi: dicis duo, qui ſunt tres numero: deinde dicis tria, quæ ſunt numero ſex: deinde dicis 4. quæ ſunt numero 10. quatuor occulti, decem manifeſti. His numeris perficietur magnesia alba: quia ab amoros (aliàs aborneos) id eſt, (contra ad ornos præfectum.) Refert enim Hermeſ, pater Philoſophorum, quod nō perficiuntur quouſq; ſui colores peragantur, quæ eſt aqua, quæ diuidit ipſam in alias quatuor, vna ſcilicet duabus, & tria vni, quarum calori (aliàs colori) tertia pars eſt: humori vero duæ tertiæ, quæ aquæ ſunt. Pondera ſapientum. Et ſcito quòd vitis ſapientum ſuccus in quinto extrahitur, eius quoque vnum in fine 30. peragitur. Intelligite proportionem. Decoctio namque minuit, tritura autem augmentat, hoc eſt initium & finis. Nam Philoſophi alij aſſerunt complementum fieri in 7. diebus: alij in quatuor diebus: alij in tribus vicibus: alij in quatuor vicibus: alij in decem diebus: alij in 40. alij in vno anno. Turba Philoſophorum & Alphidius, qui dicunt in quatuor anni partibus, ſcilicet Hyemis, Veris, Æſtatis, & Autumni: alij in tribus annis, vt Geber, & Rex Artus: alij per menſem: alij per hebdomadam: alij per diem. quæ omnia idem & vnum ſunt in toto, ſed in radice differunt. quæ omnia oportet

ter artificem subtiliter explorare, alioquin eius operatio frustrabitur, & ad nihilum reuertetur. Et hæc de Arismetria dicta sufficiant.

Naturalia dicta secundum processum naturæ. CAP. III.

Consequenter verò scientia naturalis, sicut est medicorum & naturalium considerare, hanc consolatricem thesaurariam scientiam suis processibus circumcinxit, ut videlicet Philosophi in multis locis verborum suorum hoc posuerunt. Nam dicunt, Res non fiunt nisi secundum naturas earum, ut homo de homine, leo de leone. Et Aristoteles inquit: Naturalissimum operum est generare tale quale ipsum est, ut planta plantam, vacca vaccam. Et Hermes: Nihil conuenit rei, nisi quod propinquius est ei in sua natura, & generatur in illa re proles similis, hoc est: Si quæris medicinam, metalla curantem, de metallis erit eius origo, cum species à suo genere tingatur. Et Senior dicit: Semen viri proiectum in matricem mulieris per tenuitatem & subtilitatem adhæret ei septem diebus, donec coagulatur in omnibus membris mulieris, & pertuenit ad carnem, & fit caro: & super ossa, & fit os: & super nervos, & pilos, & fit ipsis simile. Coagulatur autem in 10. diebus, & fit tanquam caseus: & rubificatur in 17. diebus, & fit color eius sicut color carnis. Die vigesima quarta discernitur habere

berè membra pilis simillima: deinde 40. dieb. formatur in formam hominis, & apparet in eo anima. & à 40. die incipit nutriri sanguine mēstruali per cursum eius ad vmbilicum. Anima incipit à sanguine, & induratur, & infans crescit, & induratur paulatim, & figuratur: & cum cōpleti fuerint nouem menses, absciditur quo nutriebatur, & ascendit ad pectus mulieris, & fit ibi sicut corona, & fit nutrimentum eius post egressionem ab vtero. Et hoc dictum est propter assignationem & præparationem lapidis, & secundum hoc præparauerunt eum. Intellige ergo hunc processum naturalem, & alios sicut formatur pullus in ouo, in quo nō erat pullus, per putrefactionem caloris & gallinæ. Et sic diuersos naturæ processus superadduxerunt, vt per hoc construerent scientiam eorum fore naturalem, & in omnibus naturam imitari. Et hæc de illo processu dicta sufficiant.

De matre Alchimia stylus parabolicus.

C A P. I I I I.

Præ omnibus autem notandum est, quòd hoc arcanum arcanorū stylo parabolico, problematico, nec non typico inaximè vtitur circumloquendō. Nam Philosophi vsi sunt diuersis truffis in assimilatione, sed intellectus est in omnibus idem: ideo hīc ponitur primo stylus parabolicus, post hoc alij in ordine. Refert enim Rex Artus libro suo quarto, quòd

nobilis thesaurizaria mater Alchimia, medicinale in medicinam inter herbarum vires querere proponit, cum qua eius ægrotum corpus curare possit, & reficere, quod ab eius infirmitate absolueretur, & sanaretur. Tunc iam colorem duplicem coloratum splendoris, & candoris à Luna & à Sole receperit colorata, sic quod coloratur à vertice capitis vsque ad pectus eius corpus est aureum: & à parte pectoris vsque ad femur, corpus videtur argentum: & de femore vsque ad genua, corpus apparet hydropicum: & de genibus vsque ad plantam pedis, corpus indicat paralyticum: Ideo mater Alchimia, corpus ægrotū habere dicitur, quod non potest se erigere, neque surgere: ergo infirmatur. Et nuncios ad peritissimum Physicum omnium herbarum magistrum Macrum, qui viribus herbarum corpora languida curat, & sanat, misit, quod veniret ad eam, & naturaliores herbas, meliores & fortiores colligat, & vna secum adducat, vt ab hydropica & paralytica infirmitate ipsam absoluat. Ob quod ipsam ex tunc, si sanabitur, & remedium inueniret, illum ditare velit, & largi fluē remunerare. Magister Macer cōsentiens eius petitionibus, iuit ad montem Mambracum, in quo multas & nobilissimas collegit herbas, meliores, fortiores & nobiliores: & cū sic ascendit montem, vidit herbam speciosam colore vario coloratā, quam radicitus extraxit, & coniecturabatur, se
amplius

amplius tam odoriferam & curialem herbam non vidisse : descenditque ad Alchimiam matrem nobilissimam, & festinâter venit ad eam, quam cum tetigisset, & respexisset, ait : Mi Alchimia, dico quòd nunquam vidi magis corpus pulchrius: in parte namque superiori, caput tuum est aureum, & pectus argenteum, sed in parte inferiori, deformius nunquam vidi: quia hydropisia in te, & paralitica apparet complexio : ergo in plenum admirari non sufficio unde hoc fiat, quod tam bene decorata es à vertice capitis vsque ad femur, & in femore infecta vsque ad plantam pedis. Cui mater Alchimia respondit : Ne mireris, à Sole namque decorata sum vsq; ad pectus, & à Luna vsque ad femur, sed à femore vsque ad genua infecta & hydropica: ratione cuius corpus meum adhuc incompletum est, & non perfectum. Misi pro te Magister, & pater herbarum omnium, quod me curares, & membra mea non tam paralitica, quàm hydropica refocillares: Et in casu quòd me sanabis & sanaueris, astipulor abundanter te ditare. Adhibe igitur nunc tua medicamina & herbarum mihi virtutes ostende, quòd possim ambulare: tunc scias, quòd non solum te, sed ditabo totum Mundum. Cui magister Macer : Mi mater Alchimia, omnia quæ à me volueris, impetrabis : Vtere ergo virtutibus herbarum mearum: Spero enim, quòd omnia membra tua languida sanitate reficien-

tur: hoc enim volo & desidero, quia indigens es valde. Vide igitur nunc, & elige inter omnes herbas illas nobiliores, quæ tibi magis placeat, ac tuæ melius conueniat debili naturæ. At Alchimia statim retrospecticiens, odoriferam, & nimis colore variatam, coloratâ quam mater Alchimia debilis statim appetiuit, dicens: O Magister, video quandam herbam odoriferam, & valde resplendentem, quæ multum mihi placet: dic mihi, cuius virtutis illa sit, & illam ubi reperisti? At Macer ad illam: O mi Alchimia, dico tibi, quod nuper cum vnum ad me de tuis misisti nuncijs, & expetisti auxilium, mox petitionibus tuis parui: Surgens surrexi ad montem magnum Mambraicum, ibi denique omnes istas herbas collegi, & altius montem ascendendo vidi herbam hanc, tam tibi placitam, ibidem supra montem stantem, quam ob amorem tui cum suis folijs radicibus extraxi, ut sic te cum illa curare valerem. Scias namque quod herba hæc magnæ virtutis est, quoniam indifferenter membra tua paralytica & hydropica penetrando curabit, quæ ab aliquibus, Muscus aromaticus appellatur. Mater Alchimia respondens ait: Nunc bene mihi, grates ago tibi venerabilis & dilecte mi magister Macer, quod venisti ad me, & illam nobilissimam herbam adiutricem & curatricem mei corporis tecum apportasti. Edisere, si etiam aliquo alio baptisatur nomine. At Macer;

Macer: dico tibi, etiam radix Mábræ, eò quòd in monte Mambraico vbi creuit, est inuenta. Inquit nobilis Alchimia cum gaudio: O Magister, largæ experientiæ, a modo quæso tardare noli, sed festina circumcingere fortiter radicibus mambreis infirma mea membra, vt experiam ipsius efficaciam, si corporis mei ipsam sentiam adiutricem. Et de facto te ditabo remunerando, sic tamen quòd eadem radix semper mihi seruiat, & corpori meo obsequens sit ancilla. Precor etiam vt adhuc aliam mihi superaddas herbam efficaciorẽ, quæ meliùs subueniat & conueniat corpori meo, quod meum ad te nuncium non vlteriùs contingat destinare: neque te, neque me peramplius fatigare. Sed in officio meo sit mihi personaliter illa medicina permanens consolatrix. Magister Macer voluntatem matris Alchimie adimpleuit, & misit eam eligere postmodum herbam placibiliorem, efficaciorẽ & meliorem: & inter alias elegit herbam optimam, quæ vocabatur Lolium. Tunc inater Alchimia cum herbis his duabus circumcincta sanata fuit, & completa: quæ Magistrum Macrum regalibus donauit donarijs, & optime remunerauit: cui etiam ad id grates maximas multiformiter retulit. Et sic Magister ab ea cum diuitijs & gaudio recessit.

Sermo Problematicus. CAP. V.

Post parabolicum stylum sequitur problematicus, quem Hermes sic prosequitur, dicēs: Consideraui auem à sapiētibus venerabilem, quæ volat dum est in Ariete, Cancro, Libra, aut Capricorno. Et acquiescam tibi perennem meris ex mineris & montanis petrosis. Diuide eius partes præcipuas, quæ post diuisionem tibi remanebunt, licet sit modica, & cum ea dominetur nigredo: tamen cum terra complexionata est, & multos in ea percipies colores. Nominat eam sapiens, Terram sapientiæ, Æs, Plumbum. Assabis igitur eam forti igne numero minori quatuor diebus: numero medio, septem: numero maiori, decem, & tunc vocatur à sapientibus, Terra argentea. Secunda pars eius fluens, vocatur, Aqua sapientiæ: Tertia pars, Terra alba: hanc distillare facias quatuor vicibus numero minori, medio, & maximo septem diebus, & tunc dicitur Aurum apparens. Quarta pars est magnum album habens, & dicitur, Aër sapientiæ, Cinnum aureum, sulphur rubeum. Accipe autem ex aëre partem vnam, & misce cum tribus partibus auri apparentis: & pone in balneum numero minori 20. diebus, medio 30, maximo 40. postea distilla, & remanebit æs quod vocant sapientes, Corpus desideratum, & aurum apparens: vocatur etiam Aurum singulare. Diuide ergo hoc aurum singulare in duas partes, & eius partes

tes pone in vase amplo, donec ad Solem recedat tertia pars, & tunc dicitur à sapientibus, Aqua vitæ, siue Alumen. Accipe ergo gummi aureum, & tege eum auro singulari, & pone in balneum numero minori viginti diebus, medio 30. maximo 40. & inuenies aurum singulare currens supra sulphur nigrum: & erit aurum singulare rubeum: auferas & reserua: & dicitur Tinctura sapientiæ, & est ignis tinctorum, & receptum multorum nominum masculinorum, & est spiritus & anima, quæ peregrinos repatriare facit: & dicitur ignis auri purpurei, & sulphur nigrum, vetula extenuata. Accipe hanc extenuatam vetulam, & admisce eam cum terra aluminis, & cooperi auro singulari, assa numero minori 2, medio & maximo 7. & remanebit tuum gummi album, & lucidum, simile corpori, quod in die iudicij glorificatur. & dicitur à sapientibus, Lac virginis. Aquam autem quam ab hoc lacte extraxisti, reserua, & dealbabis & congelabis, & habebis diuisionem omnium corporum: cui nil potest resistere. Habemus iam duas aquas, scilicet aurum singulare, & diuisionem: duo similiter vnguenta, gummi aureum purpureum, & lac virginis, & tertium horum, vehiculum, scilicet, corpus desideratum. Accipe corpus desideratum, lac virginis, & admisceas ei quartam partem diuisionis, & tegas auro singulari, & pone in balneo 12. diebus numero minori, me-

dio 30, maximo 41, & efficitur totum aqua spissa, lucida. Hanc si tibi placuerit, diuide in duas partes: vnā partem referuabis operi: alteri parti admisce quartam partem auri purpurei, & pone in balneum 50. diebus, & erit aqua rubea, & illa aqua erit Elixir, & si volueris, congelabis illam igne leui. De hoc posuerunt Philosophi partem super mille & 80. partes simul sumptas argenti viui coagulati cum suo spiritu, & erit totum Elixir.

Sermo Typicus. C A P. V I.

Hinc verò typicus sermo, prout attestatur Arislei visio, sequitur in hunc modum: Tradite puellam bonam, candidam, suauem, mitem, teneram Cabrico filio suo pro vxore mortua: propter quod Philosophi sunt à rege incarcerati: & dixerunt, trade nobis filiam tuam in statu ac sensus sui colore, nec non maris conturbatione, quòd ei similia nunquam acciderunt, & reuixit filius regis & multiplicatæ sunt, proles nimix, & gauisi sunt gaudio magno valde. Ecce quomodo mulier hæc nobilis, pauperum consolatrix Alchimia est diuersis circumlocutionibus sententiarum & colorum obuelata, vt ab imperitijs celaretur, & peritos adhortaretur, quos diuitijs ditaret infinitis:

quia gloriæ & diuitiæ sunt in domo eius.

DE

DE REBUS NATURALIBUS.

Quomodo lapis similatur Semini hominis in procreatione prolis. CAP. VII.

Nunc autem tertio considerandum est quibus rebus naturalibus, hæc scientia comparetur: Semini enim humano virili assimilatur ob hanc causam: cum ipsum trahitur ab omnibus membris hominis, & possidet omnium membrorum virtutem, & in vas naturale, quod est matrix, funditur: ubi moritur, & humore conaturali nutritur, donec formatur homo numero dierum suorum, & non amplius: sic semen huius scientiæ à corpore metallico educitur, omnem virtutem habens metallorum in potentia, in vas naturale collocatur quod est aqua permanens & acetum Philosophorum, in quo moritur, putrescit, & vegetatur, & erescit illud æs, & aliæ res nutrimentum recipientes. Hoc autem vas est vnum per totum opus, complens albam & rubeam tincturam. Nam de ipso factæ sunt diuersæ sapientum descriptiones: quia est vnum in quo sunt tria, scilicet aqua, aer & ignis: quæ sunt tria alembica vitrea, in quibus genitus Philosophorum generatur. Propter quod nominauerunt Tincturam, sanguinem, & ouum. Nam in ipsis fertur anima vel aqua, quemadmodum tinctorum tinctura super pannos: portatur in aqua,

Est etiam vas sublimationis in quo fumus argenti viui sublimatur, & ascēdit in eo: namque quando æstimabitur quòd finitus sit fumus argenti viui, & dicitur Aludel longum & altum, & vas inferius dicitur Scutella, siue furnus Philosophorum, in quo est ignis Philosophorum: qui cū egreditur denigrat ipsum vas, & comburit omne metallum: quia omnis calidi oleum est pinguedo, & omnis frigidi oleum est humiditas.

Et etiam vas resolutionis, in quo corpora resoluūtur. Resoluitur enim in eo aliquid post aliquid parum post parum ordine suo, & non fit resolutio omnium partium vna vice, sed secundum Elixiri modum resoluitur illud & extrahitur: vt Senior attestatur, dicēs: Cū non egreditur ab hoc lapide anima eorum vna vice, sed pluribus: & propter hoc nuncupata est anima hæc, animæ flos & flores, sanguis & sanguines, pinguedo & pinguedines, & tamen est anima & spiritus viuis eam educens. Et corpora sunt duo, scilicet masculus & foemina, quæ sunt terra & aqua: & tres sorores ingredientiæ super ipsis principijs, sunt nutrimentum & augmentum ipsius aliti & augmentati: vt quantum in vno quo alitur & augetur vitello & albumine, & cortice tegitur. Nam habet totum in se quibus eget operator in operatione.

Et soror prima egrediens super ipsis, dicitur

tur Salsatura prima ex tribus, quam vocant hūc aërem, & facti sunt duo masculi: scilicet frigiditas & caliditas: & inter eos vna foetida est aqua.

Deinde ingreditur secunda soror, hæc est secunda Salsatura ~~ex tribus secundis~~ & facti sunt duo masculi, qui sunt terra & ignis: & duæ foeminae, quæ sunt aqua & aër.

Post hoc ingreditur tertia soror, quæ est tertia Salsatura ex nouem, & perfecta est domus quatuor angulos habens & rectos: quæ sunt quinque. Et hæc est Magnesia verè alba, & nō falsa, ab armatis perfecta, vt Senior dicit. Hæc quinque quando congregata & collecta fuerint, fient vnum, quod sapientum lapis naturalis perfectus est. cū nisi duæ perfectæ tertiæ, perfectæ fuerint, fiet totum. Et Auicenna: Cū ad has quinque perueniemus, perueniet ad vos intentio nostra. Et notandum, quòd inter elementa sunt duo masculi, scilicet terra & ignis, & duæ foeminae, scilicet aqua & aër: & hæc quatuor in humido vnctuofo, quod est radicale, naturaliter intelliguntur, vel in terra & aqua, quæ in manifesto sunt existentes, &c.

De quatuor Rebus ex homine.

CAP. VIII.

Hinc verò nota, quòd quatuor rebus ex homine assimilatur, scilicet, Stercori, vrinae, sanguini, & capillis. Stercori dicitur simile in

qualitate terræ foetidæ infectæ, vel ratione mali odoris inficientis. Et est lutum sapientiæ quo vasa firmanantur. Vrinæ verò in qualitate aquæ mundificantis, vel abluentis, siue remouentis foetorem terræ: vel exacuitate salis exiccantis. Sanguini in qualitate aeris penetrantis, aut mollificantis duriciem terræ, aut ratione coloris rubei remanentis super terram. Capillis autem, in qualitate ignis comburentis & egredientis de terra, &c.

De quatuor interioribus in corpore humano.

C A P. IX.

Comparatur etiam quatuor rebus principalibus intra hominem, scilicet cerebro, in aquæ frigiditate. Cordi, in ignis caliditate: Epati, in aeris humiditate: Testiculis, in terræ siccitate. Nam sedes flegmatis est in cerebro; & sedes cholerae rubeae in corde; & sedes sanguinis, in epate; & sedes melancholicæ in genitalibus collocatur. Et hæc prædicta notanter in vno corpore natura constituit: sed situs & operationes eorum diuersificantur. Nam in cholera virtus appetitiua intelligitur, quia colorat: In melancholia, virtus retentiua, quia retinet colores: In sanguinea, virtus digestiua: quia tollit superflua: In phlegmate virtus expulsiua, siue mundificatiua, quia dat veros & perfectos colores. Quinta autem virtus nec est calida, vel frigida, nec humida nec sicca,
nec

nec grauis nec levis, nec dura nec mollis: sed propriè dicitur Vita, quæ has quatuor coniungit in vnum, eisq; tribuit vitam robustam atque perfectam.

De comparatione scientia ad ouum.

C A P. X.

Ex hinc verò ouo comparatur hæc scientia: quia in eo sunt quatuor coniuncta: cortex apparens est terra: albedo est aqua: cortex verò tenuis qui est cortici spisso iunctus, separans aquam à terra, est aër: rubeum quoque oui est ignis: cortex rubeum continens est aër, separans aquam ab igne, & vtrunque est vnum & idem. Aër verò terram separans ab aqua, spissior est aëre altiori: aër verò altior, est calidior & subtilior. Nam ignis est sibi propinquior quàm aëri inferiori: In ouo igitur sunt quatuor, scilicet terra, aqua, aër & ignis: his quatuor exceptis in medio rubei est quintum, quod est pullus. Hoc non intelligitur de ouo volatiliū, sed de quo Philosophi loquuntur: ideoque omnes Philosophi in hac excellentissima arte ouū descripserunt ipsum, & alia multa exempla suo operi posuerunt: vnde doctrinæ filij inde intellectum caperent, & naturam inuestigarent.

DE BASILISCO ET VER- mibus venenosis.

*De comparatione scientiæ cum Basilisco, & alijs
vermibus venenosis propter similitudinem*

nutrimenti. CAP. XI.
www.libtool.com.cn

POST hæc, Basilisco & alijs vermibus venenosis dicitur similis, ratione nutrimenti aut cibationis, aut infectionis. Nam sicut Basiliscus dicitur nutriri & cibari per diuersum cibum & potū, donec magnus fiat & maturus: post hoc moritur & occiditur, & de eius puluere fiunt tunc miracula: sic corpusculum nostræ sapientiæ nutritur & augetur per aquam permanentem, vsque illud magnum & fluxibile apparebit, tunc mors eum reuelabit. Et sicut Basiliscus suo flatu & odoratu inficit animalia & homines: sic odor nostri corporis magnesie, perficit argentum viuum ipsumque subito mutans de natura sua in naturam alienam. Vnde Morienes: scito quod terra fœtida citò recipit scintillulas albas. Comparatur etiam tyriacæ, ratione curationis omnium metallorum. Comparatur etiam veneno, ratione multiplicis trieturæ albæ & rubæ, nec non subitanæ transmutationis vnius coloris in alium, de imperfectione in perfectionem: quia sicut modica qualitas veneni, repete magnum corpus inficit, sic vna pars Elixiris albi & rubei,

bei, multas partes omnium metallorum in verum & perfectum lunificum & solificum trāsmutat corpus.

De rebus mineralibus: CAP. XII.

Cæteri que Philosophorum hunc nostrum lapidem rebus mineralibus omnibus comparauerunt. Quidam aluminibus, vitriolis salibus: quidam spiritibus: quidam metallorum corporibus. Horum autem quidam qui de salibus & aluminibus atque vitriolis tractauerunt, est sententia multiplex: Nam Plato vult, quod alumina splendent, salia dissolunt, vitriola confringunt vel constringunt. Nam alumen crudum dicitur abundare in humore, calcinatū verò in summa siccitate: ideo quamdiu humor abundat, comparatur aluminibus: sed priuato humore peccante, dicitur alumen calcinatum, album, fixum. Proprietas verò salium est, dissoluere, & rodere, & humectare, & liquefacere rem acidam: quia dicitur calcinate corpora cum sale: quia sal corrodit eorum humiditatem corrumpentem: Iam sales faciunt corpora leuiter in igne fluere. Notandū, quod quædam salia sunt fixa, quædā volatilia. Nam omne fixum ponitur pro corpore vel pro retinaculo, & talia extrahuntur à rebus calcinatis: vt dicitur, Extrahite Salem alkali: extrahunt enim, & non prosperantur in eo: quia extrahunt de eo in quo non est Sal alkali Philoso-

phorum. Quemadmodum enim extrahitur Sal alkali à calce viua, vel cinere clauellato, vel sal tartari ab ipso tartaro calcinato per humorem conuenientem; donec nihil remanet acuitatis: sic sal nostrum, quod est tinctura, extrahitur à calce metallorum per putrefactionem, vsq; totum compositum exuet suam naturam, & induat alienam. De tali sale dicit Senior: Primò fit cinis, postea sal, & de illo sale per diuersas operationes Mercurius Philosophorum. Salia verò non fixa ponuntur pro Spiritibus, vel pro aquis acutis, acetosis, corrosiuis: sicut est sal aromaticum, quod est nobilius, quia totum est spirituale. Post hoc sal commune, & sal vrinæ. Nam sal aromaticus est secundum elementum in hoc opere necessarium, testante Aristotele, in libro Septuaginta præceptorum, vbi dicit: quòd Almizadictibi Solum deseruiat. Nam ipsum corpora soluit & liquefacit, & spiritualia reddit. Aliqui Philosophorum posuerunt esse totum arcanum in eo, & vocauerunt ipsum diuersis nominibus propter naturæ suæ excellentiam. Vt in libro Turba Philosophorum scribitur: quia quidam vocauerunt ipsum à loco, vt Gummi, Sputum Lunæ: quidam à colore, vt sanguis, vrina Tauri: quidam à natura, vt argentum viuum. Utamini ergo illa venerabili natura: nam ex ea ars fit, & nò ex alia. O quam preciosa est serui subicundi natura. de ipso dicunt

eunt Philosophi, quòd ipsum sit primum in origine corporum metallicorum. Nam quando argentum viuum grossum immundum occurrit sulphuri grosso, inde generatur metallum corruptum: & tale est remouendum in operatione prima: quia in prima ipsius origine producit grossum foetidum & immundum per naturam: vt Auicenna dicit. Vidimus itaque in principio rei eius siccitatem & destructionem aqueitatis fore nocuam, & ab eo vt calefiat quòd puluerifetur aut frangatur, vt Turba Philosophorum ait: Ecce plumbum rubeum, quod initium est operis nostri: nam sine ipso regimen stare non potest. Non autem sal aromaticum vulgi hinc intelligitur, quod cum ipso opus nostrum non peragitur. Vitriolum autem & atramentum ob hoc interponitur: quia omne vitriolum & atramentum Philosophorum calefactum & assatum igne debili, colore rubiginoso vestietur, vt in libro Turbæ scribitur: quòd prima die apparet nigra citrina: secunda nigra rubea: tertia similis croco. Hinc verò quidam Philosophorum spiritibus mineralibus hanc sapientiam assimilauerunt, vt est sulphur, argētum viuum, arsenicum, Auripigmentum, Magnesia, Marcasita: cum tamen neutrum istorum sit Philosophicum. Sulphuri simile dicitur propter tres actiones ipsi argento viuo inferens. Primò stringit ipsum à sua humiditate: Secundò denigrat sua

adustione: Tertiò ipsum rubificat sua tinctura adustiua. Nam senior dicit: Sulphur nostrum non est sulphur vulgi quod comburit & comburitur combustione nigredinis & destructionis: sulphur enim nostrum comburit combustione albedinis & meliorationis. Et Auicenna: Nisi quòd illud quod aduritur, est vulgi: & aliud non aduritur quod est sapientũ. Et Turba Philosophorum dicit: Argentum viuum accipite, & in magnesiæ corpus coagulate, vel in sulphure quod non comburitur. Hoc autem sulphur quod non comburitur, nuncupamus æs. Terite ergo ipsum aceto acerrimo, & coquite, & cauete ne acetum in fenum vertatur, quia periret opus.

De multiplici argento viuo. CAP. XIII.

In comparatione argenti viui est aduertendum, quod triplex est argētum viuum: hoc est, ignem Philosophicum extrahere. Hoc secundum animam vitalem, dicitur ignis, siue anima, siue quinta essentia.

De primo scribit Turba Philosophorum, dicens: Argentum viuum est ignis, qui corpora cōburit. Et iterum, oportet ergo corpus flamma ignis occupare, vt diruatur & debile fiat: hūc enim ignem oportet extrahere igne conaturali: vt dicit Senior. Ignis noster est aqua: si sciueris dare ignem igni, Mercurium Mercurio, sufficit tibi.

De

De secundo dicit Senior & alij sapientes: Quòd anima extrahitur per putrefactionem, & cùm in eo nihil remansit de anima, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Item dicit: Aufer ei animam, & redde ei animam.

De tertio scribitur: Oportet te extrahere quintam essentiam, aliter in vanum laboras. Et ob hoc triplex dicitur argentum viuum: & propter vitam eius imponitur ei mors, prout vulgare sonat prouerbiũ: Qui argentum viuum sciuerit occidere & mortificare, magister & Philosophus in hoc opere appellatur.

Secundum verò argentum viuum est spiritus, & dicitur Aqua permanens, siue acetum, siue menstruum, siue nutrimentum, & multis alijs nominibus intitulatur.

Refert Turba Philosophorum, quòd sit acetum acerrimũ, per quod aurum, merus fit spiritus, & sine quo aceto nec nigredo, nec albedo, nec rubedo. per talem enim argentum viuum, extrahitur secundum, mortificatur, occiditur, extinguitur, & coagulatur, vt Turba Philosophorum dicens attestatur: Scitote quòd corpus non tingit nisi prius tingatur. Ideo Philosophi illud Venenum vocauerunt, ac variè & multipliciter de illo nominib. plurimis tractauerunt. Et quemadmodum inuidi dixerunt: Est lapis, & nõ lapis, verum autem guma, vt in Turba Philosophorum scribitur: Notifico autem vobis gummae dispositionem, nõ

inuidens, arcanum in ea magnum existēs. Scitote quòd gümma nostra fortior est auro, & oportet eam habere auro honorabiliorem: Gümma autem nostra apud Philosophos est preciosior & sublimior margaritarū, eò quòd ex gümma & paucò auro multa emimus: id eoq; Philosophi scribentes ne pereant cauentes: & manifestè in libris suis dispositionem eius non posuerunt, ne quilibet eam agnosceret, quam si insipientes scirent, non vilipenderent. O quàm plures sunt gümme, sed minimè hanc nostram cognoscentes. Ideo huius veneni naturam absconderunt Philosophi, eò quòd per ipsum totum regimen adimpletur: & tota mortificatio & occisio in ea consistit.

Quantum autem argentum viuum ex prioribus resultat, & est albi coloris, antequam ei ignis aduenerit. Igne verò ei adueniente ipsum fit rubeum, & hoc à lapide diuino procedit. vnde Elbo Interfector: Dealbate latonem, & rumpite libros, ne corda vestra rumpantur. Et Turba: Nummis imponite, & fit Elixir, & quod per ipsum natiuitas & vita, & aqua munda ex multis extracta tincturis & rebus: eiusq; tinctura vita ex his, quibus immergitur, & coloratio perfecta: Vt Turba Philosophorum testatur, quod preciosissimus color est Tyrius, quem prius colorem pronunciauerit: deinde purpureus color approximabit. Hoc enim argentum viuum est fructificās suauitates odoris, &

ris, & est tinctura verax & infallibilis, omni corpori præstans complementum.

De Arsenico & Auripigmento.

CAP. XIII.

Comparatur etiam arsenico & auripigmento, ratione vinctuositatis, & adustiæ humiditatis, nec non vaporabilia ab igne: quibus corpora denigrat & exiccat. Et Arsenicum dicitur masculus, ratione coloris & siccitatis: Auripigmentum ratione caloris & humiditatis. fœmina: vt Turba Philosophorum dicit: Demonstravi vobis fœminam in auripigmento, masculum verò in plumbo. Et sciendum quòd Philosophi vnam dicunt naturam arsenici & auripigmenti ratione fugæ, vel ratione causarum prædictarum. Nam multotiens ponitur pro igne sulphureo, & sæpius pro spiritu, qui est egrediens à corpore, qui est aqua: qua omnia vegetantur & augmentantur.

De Markasita, Magnesïa & Thutia.

CAP. XV.

Comparatur etiam Markasitæ, Magnesïæ & Thutæ: Markasitæ in colore: quia sicut Markasita scintillas argenteas & aureas habet mixtas in terra: sic in opere Philosophico signa apparent similia: vt testatur Morienes dicens: Scito quod terra fœtida citò recipit scintillas aureas, vt suprâ.

Dicitur etiam Magnesiæ esse similis, ratione ponderositatis, & fractionis omnium metallorum.

Dicitur etiam Thutiæ esse similis, ratione extinctionis. Nam sicut præcipitur Thutia extinguí septies, vel nouies, vel decies, vel duodecies, vt eius terreitas subtilietur, & sulphureitas deleatur: sic mandant Philosophi, opus eorum iterari, vt omne superfluum in manifesto abijciatur, absentia in profundo siue in occulto adijciantur.

Notandum verò est, quòd duplex est spiritus: vnus in corpore, & hic est remouendus, id est, extrahendus, & est igneæ naturæ, vt Turba testatur, dicens: Scitote quòd corpus non potest tingere se ipsum, nisi spiritus extrahatur, qui in vêtre eius occultus est, & fiet aqua, & corpus absque spiritu: qui est spiritualis naturæ, ex quo colores apparent, eò quòd spissum terreum non tingit, verum autem tenue naturæ, quod de corpore transit & colorat. Secundus verò est extra corpus, & est aqueæ naturæ, & est tingens corpus in Elixir. Vt Turba dicit: Masculus verò, hic est corpus, & fœmina, hæc est spiritus.

De qualitatibus singulis omnium metallorum. CAP. XVI.

Inde verò comparatur omnibus metallis in qualitatibus, in naturis, in coloribus, in mollicie, in

cie, in duricie: & hoc in manifesto & in occulto eorum. Auro & argento comparatur, ratione perfectionis colorum perseverantium in igne, & pōderum, nec non ductibilitatem, præcipuè tamen auro, cū ipsum sit nobilius & perfectius omnib. alijs tribus corporibus. Et ob hanc perfectionem perpetuam, dicitur aurum Philosophicum, ei simile: vt Philosophus testatur, dicens: Præsentes & præteriti non fecerunt aliquid, nisi ex auro aurum, & ex argento argentum: non tamen aurum illud vel argentum fuit vulgi.

Est autem Philosophicum aurum, quod nō emitur pretio magno, vt Alfidius dicit: Scitote, quòd hic lapis, de quo hoc arcanum agitur, Deus non emendum magno pretio posuit. quoniam via eiectus inuenitur, vt à paupere & diuite haberi possit: vt scilicet ratione & scientia ad eam quisquis possit leuiter peruenire. Et Morienes ait: Omnis res quæ magno emitur pretio, mendax est: quoniam modico huius gummx, & paulo auro, multum emimus. Et Senior dicit: Aurum nostrum non est aurum vulgi: quia sequitur dealbatio, vt ibi dicitur: Dealbate aurum. Hoc igitur aurum cū dealbatum fuerit, post nigredinem suam, quæ est tinctura. Et iterum commiscete aurum cum auro, hoc est, cinerem cum aqua. Vel seminate aurum in terram albam foliatam, quæ & tertia terra, quæ est auri, tingit Elixir, &

Elixir tingit eam. Et hæc est magnesïa alba perfecta, & non rubea. Inde ex auro Philosophico non fit aurum, sed argentum: vt Turba Philosophorum testatur, dicens: Scitote quòd nisi dealbetis (scilicet aurum nostrum) non potestis rubeum facere, eò quòd duæ naturæ nil aliud sunt nisi album & rubeum. Album de rubeo nigro erit & mundo albo: crySTALLINUM de rubeo citrino apparebit. Et hoc vult Senior cùm dicit: Est enim mirabile, cum miseris super alia tria commixta, tunc iuuat album super citrinum, & rubeum dealbat ea in albedine argenti: deinde iuuat citrinum super album & rubeum, & facit ea citrinare citrinitate auri. Deinde iuuat rubeum super citrinum & album, & facit ea in rubedine Alkafal marini. Et Morienes ait: Respice citrinum completum, & citrinum diminutum in sua citrinitate, & omnem citrinitatem. Et respice rubeum completum, & rubeum diminutum in sua rubedine, & omnem rubedinem. Et insuper aspice nigrum completum, & nigrum diminutum in sua nigredine, & omnem nigredinem. Ex hoc patet, quòd aurum Philosophicum nõ est aurum vulgi, nec in colore, nec in substantia: ideo dicitur, quod lætificat cor hominis, & argentum similiter: sed illud quod extrahitur ex eis, est alba & rubea tinctura, vera, fixa, viua, perseueratiua, coloratiua, perpetuatiua, ingressiua, penetratiua, perfectiua, omnibus

mnibus metallis permixtiua. Illa hominem lætificat, & cor hominis sanat, vt Senior dicit, & reddit hominem hilarem, & iuuenilem facit, & vigoroſe corpus conſeruat.

De quatuor corporibus metallicis imperfectis. CAP. XVII.

Alijs verò quatuor corporibus, ſcilicet ferro, cupro, ſtanno, plumbo comparatur, ratione duræ fuſionis & mollis in manifeſto & in occulto eorum. Nam illa quæ ſunt dura in manifeſto, ſicut ferrum & cuprum, ſunt mollia in occulto: & ſic de alijs duobus eſt intelligendum: idcirco ferro & cupro aſſimilantur propter carentiam horum fluxibilem & liquabilem in ignem. & talia ſunt ſtringentia ſtannum & plumbum, quæ abúđant humore, præcipuè ferrum, cùm ipſum ſit minorum humorum, & maioris caloris, vt Senior dicit: Ego ferrum ſiccum & durum & forte, & piſtans, & piſtatum omne bonum. Et non eſt res in mundo agens actionem meam: per me enim generatur Secretum ſecretorum: quando conualeſco à languoribus, tunc habeo vitam leonis rugientis. & hoc eſt ferrum alchimiçum. ipſum enim non trahitur ab adamante, Et ſi quis ſtuderet aliud inuenire faciēs operationes huius, non poſſet: Ideo magnificatum, & exaltatum eſt, & factum æs omniũ rerum. Ideo maxime videtur argento viuo Philoſophico amicari,

cùm ipsius sit coagulū, nisi coagulatione perpetua & firma. Nec non stannum & cuprum & plumbum eadem operatione posse firmari, vt Turba Philosophorum dicit: *Æs* vt plumbum lapis fiunt preciosus: ideo ponite plumbum cum plūbo: quia Natura naturā lætatur, & Natura naturam volare facit: & Natura naturam continuit: & Natura naturam superauit: Ideo nutu Dei fiunt illæ naturę multiplicates.

Dicitur etiam quòd sit propinquitas inter magnetem & ferrum: maior vtique est propinquitas inter æs & aquam nostrā, quę est plumbum & stannum album, vt Turba Philosophorum testatur, dicens: Etenim plumbi albi dispositionem demonstraui: eo autem noto, nihil aliud est, quàm opus mulierum, & ludus puerorum: absque tali enim plumbo nulla tinctura fit perfecta, eò quòd vim habet (vt Hermes dicit) generandi triplicem; quòd compositum in corpore stringit, & in colorem vertitur inuaporabilem. Et scitote, quòd prima vis est acetum: secūda verò plumbum, de quo Sapientes dixerunt: Coquite ipsum stannum donec priuetur humore suo, & fiat siccum, & residuum suum bibat humorem, eò quòd plumbum combustum fuit, hoc est, plumbum rubrum de quo Sapientes dixerunt: Ecce hoc plumbum quod rubrum nuncupamus, nostri operis est initiū, sine quo nil fit. De ipso namque dicitur, de plumbo fac ferrū, aut crocum de

de croco, fac album de albo tincturá. De stanno fac cuprum vel æs: de ære fac cerusam: de cerusa fac minium: de minio tincturam, & apprehendisti sapientiam. Intellige quid legas: nam hæc ars stultos fallit. O quam plures sunt seducti in nominibus spirituum & corporum, putantes se extrahere tincturas de rebus siccis & aridis combustilibus, cum in eis nulla sit vtilitas, & omnia vertuntur in nihilum, & cuncta mortua sunt, & eorum causatio ad perfectionem non peruenit, ut dicit Alphidius: Caue ergo, fili, à spiritibus & corporibus, lapidibusque mortuis te separa: quoniam in eis nulum est iter, nec etiam in eis tuum propositum inuenies: quia vita eorum non augetur, imò tendit in nihilum, sicut sunt salia, auripigmenta, arsenicum, argentum viuum, sulphur, capilli humani, sanguis, sperma, vrina puerorum, ouum, aurum, argētum, ferrum, cuprum, stannum, magnesia, marcasita, thutia, & his similia: quæ omnia Senior dicit esse combustibilia, & mortua, nec in eis aliqua operatio nostræ similis: quia operatio nostra surgit per feras seraturas aperientes. In plumbo verò est vita mortua, & hoc inter arcana arcanorum est notandum, quod dicit Philosophus: Nihil est affinius auro quam plumbum.

De comparatione scientia arboribus, herbis, floribus, radicibus, & alijs vegetabilibus.

CAP. XVIII.

Quidam autem Philosophorum, hanc diuinam scientiam, herbis, radicibus, arboribus, floribus, & alijs diuersis vegetabilibus, nec non succis eorum & fructibus similitudinariè comparauerunt. Galenus dicit: De arbore Philosophica quæ septem ramos habet, vt in quodam scripto reperi tractatum de lunatica sic procedente: Hæc est quædam herba siue planta, nomine Lunatica, siue berissa: cuius radix est terra metallica, stipes eius rubicundus quadam nigredine perfusus: folia eius similia folijs maioranæ, & sunt 30. secundum ætatem lunæ in crescentia & in decrescencia, flos eius citrinus: post tres dies odor eius, vt odor musci in plenilunio, vel in decrescencia completa: ex eo acceptus & in eo Mercurius impositus vertitur in Lunam perfectam. Si post hoc bullitus fuerit quinque vicibus, vertitur in Solem: Cuius pars vna centum vertit in purissimum Solem. Nota quòd omnium prædictorum nomina sunt posita similitudinariè in hac excellentissima scientia, pro qua omnis fidelis debet tempore vitæ suæ fideliter & constanter laborare.

De

De multiplici & varia pluralitate vocabulorum huius artis. CAP. XIX.

Quartò notandum est, quibus modis & vijs operatio illa cœlestis adimpleatur. Et notandum, quòd Philosophi diuersa vocabula ipsi operationi attribuerūt. Quidam eorum dixerunt, quòd calcinando, soluendo, & distillando, & coagulando hoc opus peragitur. Et Hermes hæc intimat per alia verba, cum dicit: Pater eius est Sol, mater verò eius Luna: portauit illud ventus in vêtre suo: nutrix eius terra est.

Alij verò dixerunt, sublimando & reiterando atque figendo, donec in fundo maneat: Alij incerando, aut imbibendo, donec fluat: Alij abluendo aut mundificando, donec album & pulchrum appareat: Alij occidendo, donec moriatur & albificetur: Alij viuificando & nutriendo, donec genitum fiat: Alij putrefaciendo & corrumpendo, donec manifestum occultetur, & econtrà: Alij separando elementa, & reiungendo: Alij conterendo, donec corporeum fiat spirituale, & econuersò: Alij coquendo, donec arescat: Alij assando, donec confringatur: Alij remouendo, donec nouus adueniat: Alij corpora & spiritus rectificando, sicut Venerem dealbando, à Ioue stridorem auferendo: Saturnum in durando, aut mundificando: Martem mollificando: Lunam citrinando: nec non ipsa corpora in aquam soluendo, nihilominus

omnibus corporibus diminutis perfectionem præstando: Alij Mercurium coagulando, arsenicum, auripigmentum, sulphur, magnesiā, marcasitam, Thutiam dealbando, atque fixando: Alij salia acuta quasi dea inceratiua præparando: & adhuc diuersis vocabulis (quod longum esset enarrare) Elixir eorum album & rubrum compleri dixerunt. quæ omnia sunt vnum & idem intelligenti, & condependentia, ac sibi concathenata quemadmodum cathe-na: ita cùm vnum terminatur, aliud incipitur.

De multiplici operatione Philosophantium.

C A P. X X.

Idcirco calcinatio in principio operis nostri, ponitur tãquam pater in generatione. Vnde primò videndum est, quæ sit calcinatio Philosophorum. & sciendum, quòd triplex est calcinatio Philosophorum, duplex corporis, tertia spiritus. Prima est initium operis nostri, de qua dicitur, calcinatio est priuatio frigida humiditatis, combustionem remouentis: vel sicca terræ incineratio. Et hanc Philosophi exemplificauerunt in ligno, in quo sunt tres humiditates: prima aquosa & frigida: & hæc prohibet lignum à combustionem: secunda vinctuosa, siue oleaginea, & ipsa facit lignum ardere. hæc duæ sunt vaporabiles in igne, atque cremabiles. Tertia verò relinquitur in cinere, & est valde modica & subtilis, fixa & perpetua, nihil inflama-

inflammabilis. & ipsa est vitrificans, & diaphanitatem vitream spondens. Et tali modo præcipitur fieri calcinatio Philosophorum, ut est in ligno prædictum: & ipsa fit verè per acetum Philosophorum, siue per aquam permanentem, & non re alia. Et hoc nota: Talis enim humiditas, ut dictum est, quæ est principium liquefactionis, oportet esse in corporibus: ut Hermes dicit: Principium omnium liquabilium est aqua. Et Auicenna refert, Considerauimus itaque in principijs naturalibus, quod subiectum liquefactionis est humiditas, permixta partibus siccis terreis, in quibus mouetur, dum resoluit eas ignis, & inuenimus causam vaporationis, humiditatem nõ vehementer in eis mixtam: imò eleuatur ab eis in resolutione, & inuenimus causam adustionis, & sic decoquitur decocti & permixti siccitati: ita quod peruenit ad ipsam humiditatem illud, quod permixtum est ei de siccitate, & quod acquisiuit de caliditate accidentali superflua, cum igne: ita quod figitur nobis tam diu, donec inuenitur ostensio humiditatis eiusdem, quod est apud ignem potentem conuertere: quia secundæ partes corporis ad substantiam ignis ante vaporationem separarentur, & remaneret fæx eius cinis, qui est adustus. Equidem cum vaporat, etiam conuersus est, & fit flamma, & talis dicitur calcinatio Philosophorum. Præterea est notandum, quod quicumque

P

fecit calcinationem, cuiuscunque corporis, remanente materia metalli, hoc est, humore, à quo habet denominationem & liquefactionem in igne, hic iam erravit: quia dicitur extractio humiditatis corrumpentis in calcinatione. Post hoc intromissio alienae humiditatis igneae: per quam erit essentia & vita eorum. Et hæc est pars prima, videlicet, Pater eius est Sol.

Secunda calcinatio est ipsius cineris vel calcis remanentis: elementorum separatio. Et hæc est pars secunda, videlicet, Mater eius Luna, & solutio Philosophorum siue extractio Quintæ essentiae, aut sublimatio, aut inceratio, vel inhibitio, vel omnium prædictorum interpretatio. Nam hæc calcinatio fit ideo, ut partes arefactæ per ignem, & cōstrictæ, spirituales fiant, vel subtilientur & raræ fiant per spiritum, qui est aqua resoluens, & humectans ipsum terreum adustum. Et calor impressus qui est corrumpēs cum humiditate, in æream resolutionem transformans digerendo. Nam in prima calcinatione remouentur humiditates duæ, scilicet frigida & aquosa, & adustina. In ista verò quæ est secunda, remouetur terreitas & igneitas per resolutionem nostræ aquæ. Nam omnia quæ soluit & liquefacit & mollicat, deinde perturbat, ex hinc per decoctiones resultant æreæ resolutiones vaporando.

Vnde hæc est solutio Philosophorum, quando partes terreæ siccae mollescunt: ita quod earum.

earū siccitas quæ est duricies, vertitur in mol-
liciem, quæ aqua dicitur humectans, vt aqua
pluuialis, vel alterius humiditatis: quia dici-
tur quanto magis siccum, tanto magis molle,
cū sola siccitas Alchimix tingit & non alia,
hoc est, raritas elementorum.

Dicitur etiam inceratio ea de causa, cū ter-
ra sit priuata humore suo, necesse est eam ince-
rare: id est, humore perfundere vt fluat & in-
gressum habeat, nec non virtutem, & formam
metallicā repræsentat, vt Turba Philosopho-
rum figuratè loquitur: Sicuti homo in tumultu
iacet, donec puluis fiat, peractis diebus, Deus
reddit ei animam atque spiritum suum: infir-
mitate ablata purgatur illa res, & post corusca-
tionem emendatur: quemadmodum post re-
surrectionem generalem, homo fortior & iu-
nior fit, quàm prius fuerat in hoc mundo. Ideo
inceratio est rei siccæ priuatæ humoribus, cū
re inceratiua ad ignem mollificatio. Et hæc li-
quefactio corporum est. Philosophus autem
per aquam, vulgus verò per ignem: vnde dici-
tur liquefacite corpora liquefactione non vul-
gari, sed nostra quæ est cum aqua. Ideo incine-
ratio est imbibitio, vel pastatio, siue liquefa-
ctio rei siccæ, calidæ, donec inebrietur. Nam
omne sitiens appetit bibere, vt dicit Aristote-
les, sitis appetitus est frigidum & humidum.
Pro eo etiam dicitur illud, terreum sitiens.

Dicitur etiam sublimatio hæc pars secunda

ob hoc: quia illud quod in inferiori parte vasis est, eleuatur, & exaltatur ad vas supremum, quod nominatur alembic, vel aludel longum: vel ideo, vt densitas elementorum per eleuationem transeat in eorum raritatem, vt siccitas terræ in humorem aquæ, & frigiditas aquæ in calorem aëris, & humor aëris in siccitatem transeat ignis: & hæc transmutationes debent fieri per gradus ignis ascendēdo vsque ad cœlum: quod est alembic Philosophorum. Et per Deum illud est tingens in infinitū: & tali modo præcipitur fieri sublimatio Philosophorū. Vnde dicitur sublimare est extrahere à facibus elementaribus, quod est terra, quintam essentiam, vel oleagineam, vel ascendentem naturam. Vel aliter: Sublimatio est à facibus rem eleuare, aut à terrestribus partibus puram substantiam segregare. Nam in omni sublimatione signum perfectionis est liquefactio & fusio metallica.

Et notandum quod duplex est sublimatio: vna corporalis, alia spiritalis: corporalis quantum ad terreitatem, spiritalis quantum ad ignēitatem. De prima dicitur sic: Facite corpus spirituale, & fixum volatile. De secunda scribitur: Res in qua est adustio, primum quod in ea resoluitur, est virtus ignea, vt supra. Et Senior dicit: Egrediatur spiritus à corpore qui est ignis.

Dicitur etiam Fixio, propter absentis additionem:

tionem: Nam illud quod abest, est volatilis naturæ, sine quo studium magisterij vanum esset. Nam est Elixir albedinis & rubedinis tincturæ, necnon spiritus tingens, & aqua metallina, perfundens se in corpus ipsum viuificando: & corpus est recipiens tincturam ab ipso spiritu, non ab alio. Vnde dicitur, quòd tinctura fit à natura volantium: Et illud quod firmat & fixat ipsum spiritum, est fixum & perpetuum & incremabile, & nominatur sulphur Philosophorum, vel cinis extractus à cinere. Vt Senior dicit: Quòd fixum est, figit res fugitivas. Et Auicenna: Inquirat igitur tincturam, quam ignis non corrumpat, & non expellat, & substantiam quæ permiscetur liquecens, & substantiam consolidatiuam, coagulatiuam, fixatiuam & firmam super ignem, & ingenium permiscendi ista adinuicem: ita quòd tingatur cum eo quod est in eo de tinctura: & permisceatur cum eo, quod est in ipsa, de substantia permiscibili: & consolidetur cum eo, quod est in eo de substantia cōsolidatiua: & figitur semper cum eo, quod est in eo de substantia fixa. Et iterum subiungit, dicens: Quæsiuimus substantiam fixam, & inuenimus eam esse omne quod non fugit ab igne, & ipsum est corpora liquefactiua. In libro sexto dicitur, quod per talia corpora figuntur spiritus velocissimi, & non per alia. Ideo dicitur: Terra fixat, aqua dealbat, aër penetrat, ignis colorat. Hæc autem

fixio, quæ multotiens repetitur, vt Geber docet: Donec cum tota sui substantia in igne maneat: sui autem truncum tota substantia deinde recedit.

Dicitur etiam ablutio, siue mūdificatio hæc pars secunda, ratione nigredinis, & mali odoris, vt Turba Philosophorum dicit: Et non desistatis ipsa abluere, donec nigredine priuetur, & album fiat. Et Morienes ait: Quanto magis aliquid abluitur, tanto limpidius erit: & si ablutum non fuerit, non limpidabitur. Et Geber in libro Perfectionis dicit: quod non figitur nisi illustretur, & fulgidissima ex illo eliciatur substantia, cum sui modo ingenij. Et in libro Disfunctionum scribitur: Mundate corpora à sua nigredine vel rubedine, in qua est corruptio eorum, donec album fiat album, & rubeū, rubeum. Nam ablutio dicitur rei inquinatæ deletio. Item dicitur, vade ad mulierem lauandam pannos, tu fac similiter. Et Hermes, in primis fuit rubeum, & in vltimis album. Et si sua nigredo omnium aufertur, ac deinde in rubeū vertitur lucidum, & nimis purum. Quia dicitur: Quod ignis & Azot latonem mundant & abluunt. & Kaled minor: Qui scit nigredinem accipere ab eius superficie, ea ablutione ipsum purificat & auget.

Dicitur etiam occisso siue mortificatio, ratione vitæ vegetabilis, & ordinatæ, & accidentis, hoc est, caloris impressi. Nam omne quod habet

habet calorem ex se mouentem & agentem sua transmutatione, dicitur viuere. Et ob hanc causam Alchimia dicitur imperfectè viuere, & hanc vitam Philosophi studuerunt occidere, & vitam æternam atque permanentem reddere. Vt Kaled minor dicit. Nos oportet eum sapienter occidere, hoc est, comburere: quia mors eum reuelabit. Et Auicenna: Contraimus ipsum post mortificationem sui primam, eum eo quo mortificatur de rebus adurentibus, vel peruijs facientibus peruium, & exiccantibus, sicut est Sal, alumen, atramentum, calx, & aliæ res, quas habet similes ignis. Faciamus ergo illud multotiens, donec moriatur & mollicetur.

Dicitur etiam viuificatio, ratione nutriendi, vel viuificationis, seu ratione humoris metallici. Nam omne quod nutritur, diminuti ratione nutritur. Et illud, quod viuificatur, causa duorum viuificatur. Philosophi autem volunt nutrire granum eorum humori connaturali, donec vegetetur, & fructum adferat talem, qualem ipsum intrinsecus habet: & volunt viuificare illud quod mortuum est, à forma metallina, quousque præstat fusionem metallicam perfectam. Et talem viuificationem, siue nutrimentum, aliqui Philosophorum vocant Ingressum. Et hoc vult Geber, cum dicit: Aut ingressum damus eis, quæ sua spissitudine ingredi non permittuntur, cum multiplici

reiteratione solutionis spirituum non inflammabilem. Ex his modorum ingenijs necesse est, quamlibet rem ingressum habere: quoniam ex illius dependet beneficio, & alterare cum permixtione inuenta.

Dicitur etiam putrefactio, siue corruptio, hæc pars secunda, ratione manifesti. Nam omne quod putrescit & corrumpitur apud visum, abijcit materiam manifestam, & repræsentat materiam occulti. Philosophi autem intendunt corrumpere, siue delere manifestum quod est terreum, & educere occultum, quod est argentum & aurum, ut Auicenna testatur, dicens; Cum subtiliatur æs & decoquitur in aceto cum medicinis, donec moriatur, quando penetrat albedo eius ad exteriora, ita ut ipsius intrinsecum fiat extrinsecum, simile argento in albedine: quando fecerimus illud, inuenimus virtutem eius tingentem, remanentem, & maioris tincturæ & penetrationis; ita quod non diuersificatur à colore argenti puri in aliquo; imò refertum est tinctura, & est magis completa albedinis. Talis enim putrefactio est generatiua; quia generat tale, qualis ipsa est. unde Senior: Scias quod non fit generatio absque corruptione: unde studeas in putrefactionem. Et Turba Philosophorum: Hæc putrefactio est maxima, & maximè attrahit arcanum.

Dicitur etiam separatio elementorum, ut præmissum est in calcinatione prima; in ipsa verò

verò separantur elementa, terra, scilicet, aqua, aër & ignis. Terra ibidem relinquitur, vt alia tria elementa in ea valeant radicari, si ipsa non esset, elementa fundamentum non haberent, super ædificandum domum nouam Thesaurariam. Nam proprie *separatio elementorum*, est segregare heterogenea, quæ sunt accidentia: & coniunctio elementorum est cumulare homogenea, hoc est, quæ sunt de natura humidi radicalis. Vt in libro Turbæ Philosophorum scribitur: Conuertere elemēta, est humidum facere siccum, & fugiens fixum.

Dicitur etiam contritio, ratione densitatis, vel duricie. Nam omne quod densum & durum est, non est tingens, neque penetrās: Ideo oportet cōteri, vt subtilissimum fiat & penetratium. vnde in Turba cū omnia puluis facta sunt diligenter, est contritum. Et notandum est, quod duplex est contritio: vna vulgi, & fit manibus artificum. De ista dicitur, tere in die & assa in nocte. Secūda est Philosophorum, & fit igne decoctionis. Vnde Turba: Hęc autem contritio non fit manibus, sed fortissima decoctione. Et Kaled minor: Ignis omnia terit. Et Elbo Interfector dicit: Nihil aliud feci, quàm contriui & dealbauī. Et Senior: Non valet cōgelatio, nisi fiat puluis. Et Turba: Ideo oportet filios doctrinæ illam rem absq; timore comburere quousque cinis fiat. Et scito, quod optimè miscuisti, eò quod ille eius reci-

pit spiritum vitæ. Et hæc contritio multoties apud Philosophos vocatur lapis cum cursore, mortarium cum pistillo.

Dicitur etiam decoctio ratione duræ & ténacis terræ. Nam omne durum & tenax vocat decoqui, *vt melius & leuius seu nobilius fiat.* Quare dicit Alfidius: Scito, fili, quod non indiges multis nominibus, sed vno tantum nomine, quod est Aqua, vnaque actione, quod est Coquere, & decoctio naturaliter: ideo fit vt rei pluritas remoueatur, & munditia in sui maneat decoctione, vt Auicenna testatur, dicens: Quanto plus inhumatio est vehemēti-
 or, tanto plus erit ab eo corruptio remotior. Amplius considerando decoctionem, post decoctionem in aqua, & remouendo corruptionem, reservamus remouendo aquam, quotiescunque tincta fuerit, donec nihil maneat tincturæ. Vnde Turba: Coquite in aqua sua quadraginta diebus: deinde aperietis, & inuenietis æs in argentum viuum versum: abluite ipsum coquendo, donec sua priuetur nigredine, & fiet æs vmbra carens. De hac decoctione dicit Auicenna: Quod si nigra aduenerit, erit adusta apud decoctionem. Et Senior, si remanserit in eo nigredo, tempore suo morieris præ dolore; quia corrupisti quid, quid operatus es. à tali regimine cauendum est. Sed coqui debet, vt Turba Philosophorum attestatur, dicens: Coquite cum conti-
 nue,

nuè, donec coaguletur: ipso enim coagulato maximum fit arcanum. Coquite illum lapidem coagulatum, quousque fiet similis murgæ marinæ: tunc aqua ipsum imbuite permanente, quousque eius appareant colores. Hæc aqua in decoctione maximè imitatur naturam: ideo facit ei simile. Ait enim Albertus, quòd inter omnes artes, Alchimia plus naturam imitetur, & hoc propter decoctionem eius, & augmentum: quia decoquitur in aquis metallinis igneis, id est, rubeis maximè habentibus de forma, & minimè de materia. Nam aliæ artes imitantur naturam similitudinariè: Alchimia verò mera veritate. Ideo ipsa non est debilior natura, quia ars siue artifex tantum sibi ministrat, ipsa verò naturaliter operatur & perficit, vt dicitur in Seniore de aqua diuina: Quòd non sit satus, neque nascitur in futurum, qui hanc scientiam posset complere sine natura, natura quidem quæ cœlitus est indita rebus & infusa.

Dicitur etiam affatio, ratione humorum peccantium ipsius corporis, vel ratione spiritus qui destruitur, & fugit propter assiduationem affationis à corpore, vt Kaled minor dicit: Et suaui iteratione ponuntur tibi, vt doceat ipsum pati ignem. Et Auicenna: Si volumus quòd fiat bona commixtio eius, tunc assamus ipsum igne æquali: & hoc est, vt conteramus ipsum & ponamus in vase vitreo,

& ponamus in vase testeo vitreato, & lineamus illud vas luto sapientiæ, & exiccemus ipsum. Et iterum subiungit, modus vnus est assationis cum rebus adurentibus, & facientibus peruium, vt Turba dicit: Notifico huius artis inuestigatoribus, quod Confusio est compositio, & quod eū oportet assare, vt ad perfectionem peruenias: tūc corpus tingit. Assatio ideo dicitur & inuenta est, vt humiditas rei accidentalē leui igne exiccetur ac deleatur. Et est notandum, quod tam corporis quam ipsius spiritus fit exiccatio in assatione. Et est maximē cauendum, ne spiritus qui corpus exiccat, & à corpore exiccatur, fiat volatilis: nā si volabit à corpore, corpus perfectum esse non potest. Et talem exiccationē docet Auicenna, dicens: Sed cū hoc habet bonitatē, quod non aduritur super ignem omnino, sed calefit, &c.

De alijs modis operationum. CAP. XXI.

Excusamur ergo, ne laboremus in adustione calcinationis. habemus & scimus quod cū eo fit preparatio & non cū alio. Vidimus itaq; in primo, rei eius exiccationem, & destructionem acuitatis ab eo fore necessariam, ita vt calefiat, quod puluerisetur aut frangatur.

Dicitur etiam renouatio. Causa arefactionis conuersa, est firmus & lutum sapientiæ. Nota, renouatio Philosophorum fit ideo, vt terra sicca semper roretur aqua permanēte, vt fluat, & hoc

& hoc innuunt Philosophi per talia verba: Firmus, id est, terra, siue corpus, semper est de quarto in quartum diem renouandus.

Dicitur etiam rectificatio corporum, & spirituum ratione imperfectionis, eorum diminutionis & immundicie aut superfluitatis eorum. Nam corpora quæ sunt humore nimio abundantia, ideo sunt nimis mollia inductibilitate, & facillimè liquefcentia in igne, vt plumbum, stannum, Magnesia. Hæc autem multotiens ponuntur pro spiritu, qui est (aqua metallina causa molliciei) aqua Philosophorum: spiritus sunt molles vt aqua. Vnde Morienes: Tactus eius mollis, gustus dulcis, pondus graue: Ideo dicitur, ponite plumbum cum plumbo, stannum cum stanno: Natura enim naturâ lætatur & gaudet: quia propinquitatem habet cum ea. Alia verò sunt deficientia humore, vt argentum, aurum, ferrum, cuprum. & hæc pro corpore calcinato intelliguntur. De his loquitur Geber: Si quæris corpora duræ fusionis mollicicare, in principio suæ cerationis lentus ignis adhibeatur. Ignis enim lentus est humiditatis conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Et si quæris mollia indurare corpora, fac vt eius humiditas consummetur, & fusio perficietur. Inueniemus enim quòd nisi omne superfluum, siue per medicinam, siue per præparationis modum auferatur ab imperfectis corporibus, non perficiuntur: scilicet, vt coletur

Philosophorum sic describitur: Portauit illud ventus in ventre suo. Hanc partem vocant Philosophi distillationē, siue clarificationem. Postquam ergo res est calcinata humore liquabili, & denominatiuo priuata, deinde à terreatate ignea soluta, necesse est ipsam distillare: id est, clarificare, & aeris diaphanitate & perspicuitatem deportare. Nam distillatio dicitur rei cum perspicuitate clarificatio: & hæc distillatio est complementum totius serenitatis operis cum claritate. Et fit tribus aut quatuor, aut quinque, aut sex, septem, octo, aut nouem, vicibus, vel duodecies, quod est vltimum. Post vltimam vicem distillationis, sequitur quarta pars, quam Hermes sic nominat: Nutrix eius est terra, vel vis eius integra est, si versa fuerit in terram immobilem: & hanc intitulant sapientes, Coagulationem, & finem rei, siue fusionem perfectam. Et hoc vult Auicenna cum dicit: Quando ponimus ipsum vltima vice in Kinnam lutatā futo sapientiæ, cautè constringimus caput eius: postquam assauimus rorem eius, sicut dicemus postea, inde sublimamus medicinam, donec ascendat: & ponitur in tegulam, quandoque sicut stannum, quandoque sicut sal, lapidem, quandoq; sicut Chrystallus, postquam sublimauerimus ipsum ab eo: & ipse egrediuntur cum rorationibus & experimentis actiuis, & fuerint nobis vitæ ante experimentum cum cogitatione subtili vel vehementi. &

menti & longa. Peruenit ergo ad nos tinctura alba & munda à rebus quibus indigemus. Et hæc de modis & vijs operationis Elixiri, aut tincturæ Philosophicæ, dicta sufficiant. Et si quid minus lucide occultando dictum est, hoc in libello in quo librorum est perfectio, sagax Lector naturam inuestigans, per eius percursum, occursum & recursum, & per scripta Philosophorum antiquorum, plenius poterit indagare, &c.

De effectibus huius medicina siue tincturæ.

CAP. VLTIMUM.

Quinto & ultimo prosequendum est, de virtute, nobilitate, & effectu huius laudabilis tincturæ Philosophicæ: quæ turris fortitudinis est à facie inimici. Et sciendum, quòd antiqui sapiètes quatuor principales effectus siue virtutes in hac gloriosa thesauraria consolatrice & adiutrice scientia reppererunt. Primò dicitur corpus humanum à multis infirmitatibus sanare: Secundò corpora imperfecta metallica restaurare: Tertiò lapides ignobiles in gemas quasdam preciosas transmutare: Quarto omne vitrum ductile facere, siue malleabile.

De primo consenserunt omnes Philosophi, quòd lapis hematites perfectè rubificatus fuerit, non solum facit miracula in corporibus solidis: sed etiam in corpore humano: de quo nō est dubium. Nam omnem infirmitatem ab

intra sumendo curat, ab extra sanat vngendo. Dicunt enim Philosophi, quòd si datum fuerit de eo in aqua vel vino tepido paralyticis, phreneticis, hydropicis, leprosis, curat eos. Alij sapientes dicunt, quòd guttam rosaceam sæpe elidit vngendo: hinc etiam passio cardiaca, ethica, iliaca, colica, icteritia & morbus Ægidij cum epilepsia, & omnes species febrium, per eam curantur sumendo. plerunque arthetica per eam curatur vngendo: & quicquid est in ægroto stomacho, hoc tollit: & omnem fluxum humorum peccantium stringit, & consumit potando, vel vngendo: omnemq; melancholiam siue mentis inæstetiam ieiuno stomacho sumpta reuellit: Est etiam infirmorum oculorum optima sanatrix: Nam omnem fluxum lachrymarum stringit: lipposos attenuat, ruborem depellit: pellem vel tunicam delendo mollificat: Granum, tela, albugo, & hugo, cornu, vngula, catharacta, inuersio palpebrarum, æstus, tenebræ, ac oculorum inflaturæ. Hæc omnia per medicinam hanc Philosophicam facillimè curantur. Cor & spiritualia confortat potando: dolorem capitis mitigat in temporibus vngendo: præbet etiam surdis auditum, ac omni dolori aurium succurrit inflaturis: nervos compactos rectificat vngendo: dentes corrosos restaurat lauando: fetorem anhelitus dulcorat. sanantur etiam per eam omnia genera apostematum vngendo,

aut

aut emplastrando, aut puluerem siccum intrōmittendo: vlcera, vulnera, caneros, fistulas, Noli me tangere, Anthracē, serpigines, impetigines, atraciones, scabies, pruritus & tineæ per eam sanantur: cicatrices per eam planantur, ita vt caro noua regeneretur: vinum corruptum & acidum, si permiscetur, reparatur: Calculus inde soluitur si bibatur: venenum expellit sumendo: Occiduntur & vermes si impulueriscentur. Capilli subuillofi per eam vngendo remouentur: rugas in facie & omnes maculas in facie delet vngendo, & faciem iuuenilem spondet mulieribus: in partu sumpta auxiliatur: fœtum mortuum emplastrando educit: vrinam prouocat: coitum excitat & auget: ebrietatem prohibet: memoriam inducit: humidum radicale augmen-
tat: naturam vigorat, nec non alia bona multa corpori humano ministrat: quia hæc medicina est super omnes! medicinas Hippocratis, Galeni, Constantini, Alexandri, Auicennæ, & aliorum doctorum artis medicinæ: præstantior in odore, sapore, virtute & effectu. Et est notandum, quod hæc medicina semper est medicinæ apotheticæ ad morbum deputatæ permiscenda.

De secundo scribitur, quod omnia metalla imperfecta transmutat: hæc enim transmutatio est satis manifesta: nam omne quod est argentum facit aurum in colore, substantia,

perseuerantia, pondere, ductibilitate, liquefactione, duricie & mollicie.

De tertio scribitur, quòd lapides in gemmas preciosas transmutat, vt superius allegatum est in libro Sextario, vbi dicitur, quòd lapides lacineti, *Coralli rubei & albi*, Smaragdi, Chrysoliti, Saphyri, ex ipsa materia formari possunt: Et in charta Sacerdotũ traditur, quòd ex chrystallo, carbunculus, siue rubinus, aut topazius per eam fieri potest, qui in colore & substantia excellunt naturales. Hic verò lapidibus, & alijs quibus infusa fuerit hæc medicina, præstat virtutem naturalem sua nobilitate, ita tamen quòd colores deputati ad ipsos admisceantur: Nam omnem lapidem siue gemmam liquefacit & demollit.

De quarto scribitur, quòd vitrũ reddit maleabile immiscendo quando liquefacit. Nam hæc medicina est conuertibilis omnem in colorem: alia verò sunt experimenta artifici sagaci commutanda. In Chronicis antiquis Imperatorum legitur: quòd Imperator quidam maximum prælium cum Soldano triumphante commisit, per quod multi nobiles exercitus Imperij in Paganismũ sunt deducti, inter quos erat protonotarius Imperatoris homo perdoctus, cuidam Sarraceno, qui & maximus erat Philosophus in terra sua pro summa custodia assignatus, & multo tempore ab eodem detentus, quadam die motus misericordia Sarracenus

rus ille, aduocās Protonotarium, dixit ei: Vis reuerti ad terram natiuitatis tuæ? qui respondit: Vtinam Domine, seruus tuus gratiam inuenisset in oculis tuis. Cui Philosophus: Misereor tui, fac quod volo. Ait ille: Domine mi, paratus sum ad omnia. Cui Philosophus, cum reuersus fueris in partes agnitionis tuę, supremo domino tuo, qui terrestris vester Deus est, dices hæc verba: Magister & dominus meus, cuius fui proprius, vobis dicit salutem. cuius dominium & magisterium vobis postea declarabo. Postea facias apportari omnia genera metallorum, quæ liquefacies, & hunc puluerem quem tibi do, intromittes: quoniam omnia vertentur in aurum verum. Hoc facto, crysallum liquefacies modo prædicto, & puluere immerso, mutabitur in rubinum. postea vitrum liquefacies, & de prædicto puluere immerso reddetur malleabile. His omnibus visis & completis dices: Hæc est maiestas domini mei dilecti. Postea declarabis magisterium meum: leprosis immundissimis dabis puluerem in potu tepido, qui mox ibunt cubatum, & sudario aliquo cooperiantur: hi ex toto citissimè sanabuntur, ita vt ipsi non super terram, sed super pennas ventorum ambulare videantur. Nunc ergo vade in pace, & comple desiderium meū. Abijt autem Protonotarius gaudens & exultans, & omnia in veritate inuenit, prout à domino suo audiuit, prædicto supre-

mo Pontifici & Imperatori demonstraui, & sic probata est medicina Philosophorum coram Pontifice summo, & Imperatore, regnantibus illis temporibus, habere virtutem curandi infirmitates hominum; & transmutandi metalla imperfecta, lapidesque ingemmas preciosas, ac vitrum reddere malleabile. habet hæc medicina gloriosa, quam omni inuestigare fideli & pio præstare dignetur Deus omnipotens, vnigenitusque filius Dei dominus noster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat vnus Deus per infinita seculorum, Amen.

ROSINVS AD EUTHICIAM.

INTRA VI die quadã domum senioris Habichsam causa visitandi ipsum, & sedi ad dexteram eius: & erant ibi duo viri, quorum vnum cognoscebam, alium verò non. Et cum loquuti fuerunt ante præsentiam meam de Arte, & percepi per illud quod quaesivi, quod inducta fuerat super eos ars, & obscuratum verbum, nescientes id quod considerant in dictis sapientum, & erant in stupore. Conuertit ad me socius faciem suam securus amicitia, & dixit mihi: Qualis est sapientum intellectus hîc? Recipe plumbum, & quod

quod assimilatur plumbo : & recipe azoch & quod assimilatur azoch : & hic est ordo scientiæ quam cognouerunt Ægyptij, & Ænigma eius, & ratio, & virtus, & largitas, hîc sunt quatuor, quorum duo manifesta sunt : nominavit enim plumbum, & quod assimilatur eo. Quæ ergo sunt ista quatuor dixit, & hæc verba Sapientum habent obscuritatem, & sunt ex sophismatibus Sapientum dixit ? Quomodo est hoc ? dixi. Voluit per hoc Sapiens duo tantum, quæ sunt masculus, eorum occultorium occultum & fœmina, & adiunxit verba significantia quatuor, & non intendit nisi duo. dixit, quomodo est hic, & ipse dixit, quatuor : & expetiuit verba Sapientum. Secunda vice dixit, non intendit per hoc dictum nisi duo tantum : & ille Sapiens dixit : quatuor, & tu dicis duo. Dixi ei in his verbis sicut prædictum est, est obscuritas sapientis & Sophisma in hoc loco, & si voluissent quatuor per eos ex quibus componitur masculus & fœmina, dixissent. Recipe aquam & ignem, & commisce, & constituat vnumquodque ex duobus. Deinde fac quatuor vnum, veruntamen sapiens dixit, (fac quatuor vnum). Recipe plumbum, & quod assimilatur plumbo. deinde repetiuit & dixit : Recipe azoch, & quod assimilatur azoch : vnde hæc & his similia ex dictis eorum celant scientiam ab hominibus, intellige : & confido in Deo meo vt intelligas hoc dictum

sapientis. Huius exemplū dixit: Accipe plumbum: & plumbum apud eos est nomen ex nominibus masculus; nominauit enim masculū, & tacuit nomen fœminæ. Et dixit, quod assimilatur plumbo, & fœmina assimilatur plumbo: quia ipsa ex eo, & ipsum ex ea. Deinde dixit secundo: Accipe azoch, & quod confimilatur azoch: azoch autem est fœmina, nominauit hic fœminam, & tacuit nomen masculi: & dixit, & quod assimilatur azoch, & nominauit hic masculū: quia nominauit illum in principio sermonis, planè vt desit dubitatio sermonis, & tamen valet hoc verbum ac si dicas: Accipe Adam, & quod assimilatur Adam, nominasti hic Adam, & tacuisti nomen fœminæ seu Eux, & non nominans eam, quia scis quòd homines qui sunt tui similes in mundo, sciunt quod illud, quod tibi assimilatur, est Eua. Deinde repetis secundo, vt eos minus obscuratur sapienti & intelligenti: ac opinantur multi quod intendas in hoc loco cūm dicis, quatuor dixisti, accipe Euam & quod assimilatur Eux, nominasti hęc fœminam quæ est Eua, & tacuisti nomen Adam: quia nominasti ea semel, & ab ipso incepisti, & non potest esse dubium cauillanti. Et illi inceperunt inspicere vnus in alterum, & stupor apprehendit nos super hoc, quòd eis explanauit. Et simile, hinc quòd dixerunt, commisce calidum frigidū: & fiet temperatum nec calidum nec frigidum, & commisce

misce humidum cum sicco, & fiet temperatum nec humidum nec sicum. manifestum hoc dictum est super quatuor, & generantur ex his duo, videlicet masculus & foemina: masculus est calidus & siccus, foemina autem frigida & humida: quæ quando coniuncta fuerint, iam commixtum est calidum cum frigido, humidum cum sicco: & hoc non est dubium intelligenti. Et sustinet hic intellectus nomen sapientis, quod habeat hunc alium modum quem tibi demonstraui, de igne & aqua, aëre & terra: & est alius modus ex præparationibus, & est sicut dictum Ioseph: Commisce ignem & aquam, & erunt duo. Commisce aërem cum terra, & erunt quatuor: deinde fac quatuor vnum, & peruenisti ad illud quod vis, & tunc fiat corpus non corpus, & debile super ignem non debile, & apprehendisti sapientiam. Fac ergo secundum quod dixit Ioseph, super eo, & præparatur harum rerum à principio vsque ad finem. est aqua calida & fixa honorata, & illa est quæ manifestat tincturam in proiectione, & nisi illa esset, non esset intentio alicuius sapientis in aliqua radice sapientiæ. Et ipsa est mediatrix intra contraria. Est ipsa, est eadem primum, medium & vltimum. Intellige hoc quod tibi demonstraui, & scito modum verbi, & ipsa manifestat tincturam. Talis enim solet esse improbitas sapientum & sophisma, & forte ipsi adduxerunt nomen in vno sensu, & sub

ea est alius. & ego spero quòd apparebunt ver-
bis : quia innuit vobis multa de secretis illo-
rum & sophisnatibus, & Deus tribuet vobis
prosperitatem. Si verò apertus fuerit die ali-
qua ex scriptis sapientum modus alicuius, hic
homini non aperietur nisi legenti librum in
carmina nostra. *www.libtool.org.cn* explanaui enim tibi & omni-
bus fratribus meis, quicquid obscurauerunt
Philosophi pro posse suo, & clamauerunt pro
patribus & filijs, & comprehendi in paucis pa-
ginis, & ipsi expendunt in multis paginis se-
pultum tropicis, & magis obscurioribus in-
uoluunt, quòd intelligentia intelligentiam ap-
prehendere nusquam valet. Ego autem vt
permaneret memoria mea, priscorum sedi so-
litaris, considerans libros antiquorū, & quæ-
rens à quibuslibet vobiscum confedentibus
scientiam hanc inquirentibus, quos cū al-
loquerer, non intelligebant me: habebant e-
nim præ manibus libros, quæ describunt eis
Alkabric Alkakhir, id est, species vel res vanas
quas noscunt, quibus occupantur : & hæ sunt
res, quæ deterrèrent ipsos occupatos, & ipsi
incumbunt suis quæstionibus, ac deuiant à
veritate ignorantia excæcati. Cū autem vi-
di te & vultum tuum illic secū, per illud quod
innuit, & exposui ex secunda apprehensio-
ne tui intellectus, conuerti faciem meam ad
te, & explanaui tibi ex eo, quòd concluderat
scientia mea in pectore meo, vt cognoscas
animam

animam scientiæ, & locum secreti, & diuidas inter me & homines erroribus & vanitatibus incumben- tibus, eò quòd legisti in libris alio- rum, & quod locuti sunt, & adduxerunt ex verbis Sapientum antiquorum, moderno- rum, & quorum appetuntur. Quorum nul- lus ausus est exponere literam vnã ex dictis antiquorum Philosophorum, sed tamen po- fuerunt in libris suis secundum quod procu- rauerunt Sapientes, nec aperuerunt ex illis aliquem sensum. Est autem opus vt cum sa- piens fui, aperta mihi certa sunt, & nouerim occulta, & exponam verba sapientum & per- ueniam per illam expositionem ad veritatem ac manifestationem eorum post manifesta- tionem, vt manifestaretur studentibus in ea, & aperiatur fastidientibus, & patientibus, & fugientibus in his, quæ præ manibus habent ex ignorantia. Sed quando non explanabo a- liquod ex eis, erunt libri mei sicut libri Sapi- entum, & verba mea verba sua, velut accepi nomen illorum & mihi attribui, & hoc est in- conueniens & dedecus illi qui facit sic. Quæ autem est utilitas legenti meum librum, vt quod alij occultauerunt, appropinquet intel- lectui occultorum successorum meorum secun- dum omnibus in aperto velatis significationi- bus intellectui occultorum, & velatum, in hoc sit apertum & cælatum. Est autem apertum stu- diosis & sapientibus ac intelligentibus, quod

nisi fecero, nō manifestabimus industriam nostram: perconteris, & erunt dicta mea tāquam proposita sine administratione & vtilitate, &c. Scias præterea, quod multi occupantur in præparatione sulphurum eorum, & in sublimatione Arsenicorum eorum adustibilium & corruptibilium, secundū manifestum quod audiunt, & nudum quod legunt & cognoscūt illam veritatem ignorantēs. Sulphur enim & sulphura, & auripigmentum seu auripigmenta, ac zandarich, illa omnia sunt nomina aquæ diuinæ, foliatæ, humidæ: cuius dealbatio est præparatio eius per sublimationem, quæ est distillatio, donec fiat alba, lucida, in qua non sint sordes. Hæc est sublimatio sulphuris & zandarich. Etiam ablutio corporis & reductio aquæ super illud, tam diu donec nō remaneat in eo aliquid ex anima, quæ est tinctura, quod non ascendit cum ipso spiritu. cumq; acceperis animam, & omnia in ista aqua & nihil remanserit ex ea in corpore, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Innuit per hoc totam extractionem totius ab eo, vt liberetur cinis à cinere mundus, in quo non sit pinguedo, quæ prohibeat ipsum ab operatione, redit secundò ad locum suum. Similiter dictū est, sicut prædixi tibi in corpore & corporibus secundū quod exemplificaui tibi in spiritibus & spiritu, & in anima est vnum corpus partiū, & tunc dicitur corpora secundū partes, sed prius esse

esse vnum ex vno. Qui autem aliud dixerit, ignorat scientiam: quia scit nec corpus, nec corpora, nec spiritum, nec spiritus, nec animam, nec animas, nec cognoscit lapidē, nec ex quo est, nec percipit ordinem operis aliquo modo, & est causa: Quia ex qualibet illarum salutarum incorporatum est corpus vnum: propter quod dixerunt similiter corpus vnum & corpora, & propter hoc hunc esse ex illis: spiritus & anima multiplici operatione est lapis & non lapis. Hic est lapis quem assimulant sapientes artis lapidi Aquilæ: est enim lapis Aquilæ, lapis cognitus: & est lapis in eius ventre lapis qui mouetur, per quem significauit apud ascendentem & cinerem extractum à cinere. Similiter est lapis, in cuius ventre est lapis qui mouetur, quomodo cum solunt, prodit ex eo aqua sua, quæ erat congelata in eo, & mouetur ascendendo & exaltando ad aëra. Significant per hoc spiritum & animam, quæ est in ventre eius: & hic est lapis in cuius ventre est lapis, & remanet fex ex qua exiuit illud ascendens immobilis: deinde apparet ex ea postea anima eius, & est cinis cineris, quem nominauit Marian congelatum coagulans, aquam eorum in terra eorum: magnificauit hūc cinerem. & hic est fermentum, & fermentum fermenti auri vulgi, & foliorum eorum. Et hoc est fermentum eorum corporum ad quæ reducuntur ea: & cinis est fermentum aquæ, quæ est aurum.

illorum, ideoque nominauerunt hunc cinerem Fermentum fermenti, & per hoc ignorant aquam suam, magis ponit: & quod dixit Rosar. si fundetis corpus: Non intendit hic per fusionem ignis, sed significat solutionem eius, ut fiat argentum ~~vilius~~ sapientum, & extrahuntur ab eo flores eius. Et hic est lapis, de quo dixit Aros regi: Si cognoscerent, quantum habent operis, lucrarentur per ipsum multum. Dixit Sapiens: Accipite res animarum suis, & exaltate eos ad altiora loca, & metite eas cacumine montium suorum, & reducite eas ad radices suas: & hæc sunt sua verba manifesta, in quibus non est inuidia nec obscuritas, veruntamen non nominauit res quæ sint: per montes autem significauit cucurbitas, & per cacumina montium alembica. Metere autem secundum similitudinem, est recipere aquam illarum per alembicum in recipiente. Reducere verò super radices est super hoc, a quo prodeunt. Et nominauit cucurbitas montes, quia in montibus inuenitur Sol & Luna: sic etiam in his montibus, qui sunt cucurbitæ, generantur Sol & Luna eorum, & in ipsis fit, & illæ sunt minores foliorum & auri eorum, & in ipsis manifestat eius præparationes: & hoc totum est ad similitudinem, & est mirabilis & pulchra similitudo, nec vult per montes homines, nec intendit per altiora loca capita hominum, nec quod de ipsis metitur, sunt capilli.

capilli, sicut dixerunt quidam glossatorum, & laborauerunt in capillis, & consumpserunt pecuniam suam, & dies suos in inquisitione vanitatis, sed sapientia est dignior etiam, nobilior & altior, quàm illud quod opinati sunt, & perueniunt homines per hoc ad vanitates. Et sunt qui dixerunt, quod ars hæc, est ex ouis, & capillis virginis, ac vrina & sanguine, felle & spermate, & alijs talibus, & ex mineralibus diminutis, combustibilibus, corruptibilibus, & ad nihilum venientibus. Falsum dicunt, cùm quidam ex infirmitate rationis suæ fecerunt ex virgine & vrina, quod absit à sapientia Dei gloriosi & sublimis, vnde attexerunt ignorantes in funiculis. ignorans ignoranter ferit colloquitidam, & sperat inde mel comedere: sed quâdo quod separauerat non viderit, redit ad cogitationem suam, & extendit eam & dicit, hoc est ex infortunio. Et si diceretur sibi, ouis peperit homines, aut grana tritici fructificant galbanos, aut palma portauit mala granata, aut volatilia pariunt pisces, responderet, falsum dicis: non generant res nisi similia, aut fructificant res, nisi fructus suos. Nam omnia ista prædicta designant aquam eorum: & aqua eorum est fermentum corporum: & corpora sunt terra eorum, etiam postquam denigrantur ista per præparationem ignis. Vocant ipsum nomine ignis nigri, sicut in denigratione secunda, Carbonem montis & picem, antimonium,

Alkali, & falem Alkali, & Markasitam, Magnesium, & argentum viuum extractum de Cambar, & cinerem suum & calcem, & vitrum, & aquam mundam, quæ mundata est à tenebris, & à materia nigredinis. Ars Astronomiæ & Physices legentibus patens est. Ars verò nostra non nisi à sapientibus sciri potest. Qui igitur non liquefacit, & coagulat, multipliciter errat. Denigrate igitur terram, & ab ea separate eius animam & aquam. Postea dealbate & inuenietis quod quæritis. Dicitur vniuersaliter, quòd qui terram denigrat, & album ignem dissoluit, donec fiat sicut gladius denudatus: & qui de albato rei animam induxit, totum: quia in rapido igne figit. & postquam liquefactum fuerit, fœlix dici merebitur, & super mundi circulos exaltabitur. Explicite, & qui sciat, sciat quæ dixi, &c.

SECUNDVS AD

EUTHICIAM.

SPECVLARE figuras initio libri nominum, & meditare quare hîc posui. nihil enim eorum posui, nisi ad eorum quibus eget comparatio. Ista est secunda expositionis epistola nominum alienorum Rosini ad Euthiciam, & est per quæstiones & responsiones. Illa enim ait: Quid est sulphur incombustibile? Respondet: Est illud quod

quod aduersus ignem pugnat, & ipsum sustinuit, & argenti viui Cambar, id est, humiditatem suscepit. Quare Philosophus sulphur incombustibile scilicet nuncupauit. Quid est Cambar? aqua mixtum à permanenti: nam priusquam permixtum & coniunctum aduersus: Narra igitur mihi, quare dixit Hermes in libro suo omnium bonorum Clauem vel Philosophorum librum nuncupauit? Respondet: Eò quòd qui inspicit in lib. Hermetis, vbi climata descripsit, terras, regiones, montes, metalla, spiritus, aquas, pulueres & eorum sapor: aquas, & eorum vires, artis cōpositionem, his intulit, & alia inutilia interposuit, scientib. ea ab arte discutere, hanc maximam scientiam agnouit, veras naturas aquarum, virtutes homines ignorauerunt, & ea quæ in eis sunt optabilia. Ideoque inquit omnium bonorum Clauem esse. Et verum quidem est. Illa dixit: Quare vocant vaporem spiritum & animam esse? Respondit: Scito quòd Bilonius ante alios dixit: Spiritum humidi esse nigri, ventris immaculatum, & homini comparauit. dixit enim hominem esse humiditatem, sicut & spiritum, similiter hoc opus, quod Philosophi celauerunt, est vaporis arcanum, & aqua, id est, spiritus. Sublimatio est extractio cineris, à cinere vapor enim non vertitur: & non dixit vapor, quousque spiritum in ipsum ingrediatur tingens & fortis. Huc aduersus ignem bellator,

r

qui ex fortissimo extractus est. Et illa quidem significat. Hermes enim dixit: Ponite fl. in petia spissa, & pone eas ad coquendum in igne. Respondet: Notandum quod Philosophus humorum materię nuncupauit. s. id est, Spiritum extractum, & vas petiam, & naturam species, eò quòd natam germinet & floret, & ex ea vena illum exit: ergo prima, s. significat species, secunda, s. significat spiritus. Quare Democritus ait: In humiditate ablue, & ablue humiditatem quousque eius nigredo ingrediat. Ad quid Philosophi pecunię nigredinem illam nigredinem vocant, nulli verò vestrum auis vultum. Illa dixit: Diuersitas nominum errare me facit. Responder: Ne cogat te errare quod vides, misce sic cum humido, quousque anima spiritum, scilicet conceptum desiccat, & sugat in suo ventre: quia anima à spiritu exiuit, & anima à spiritu viuit. Si igitur velis Euthicia ea quę tibi narraui certificare, accipe alumen marinum, id est, Spiritum humidum: desicca, id est, in puluerem sublima, putrefac, vt modò liberetur à fæcibus, & abluta humiditate, scilicet supplete aquosa, tenue est, id est, subtile: exinde terram extrahis, id est, fige, & caue ignem in regimine aquę. namque inimicus est, quousque sibi ipsis placabiles fiant, scilicet per fixationem. Et scias quod si ignem & aquam facias esse concordēs, id est, spiritum volabilem fixum feceris,

feceris, scilicet mare humidū opus tuum, Deo fauente, emendatur. Et scito quod non comburitur simul sapulo, verū paulatim, id est, nō figitur simul totum vno regimine. Et quid quod dicit comburitur? id est, figatur ipsum, in humorem occultetur: nam cum figitur, humor occultatur, id est, spiritus quousque fumat totum & simul incidat, id est, fixum fuerit: & quanto magis coquitur, tanto magis inspissatur, scilicet continens & contētum, quousque inde vnum fiant, quæ sunt nostrum æs. Amplius autem oportet prioris decoctionis ignem leuem esse: hoc est in primo, quando volatile adhuc totum est, quousque igne vtatur, & implacabilis fiat. Deinde ignem paulatim augmenta: quia quantò plus decoquitur, tantò plus figitur, &c. Et illa: Patefac igitur quod Syrnas Philosophus ait, quod res est vna in qua sit totum quod operaturū est: quod nisi insit, nihil inueniatis. Respondet: Iam tibi demonstraui, quod qui in hanc artem ingreditur, nihil adinquirit, quān res in aurum vertere, tu aurum nisi aurum in aurum ponas, id est, fermentum præparatum, & in lapideum Philosophorum positum, nihil habes ex eo quod à Paulo multum exit. Et illa: Si mundi habitatores hæc scirent, eorum aurum vtique multiplicaretur. Respondet: Ecce tibi notificaui. Et illa: Nihil mihi tū profuit. Respondet: Propter tuam ignorantiam & insipientiam,

huius regem qualiter proxima immiscentur
 apta, non inconuenientia. Et illa: Cur aërem
 Philosophus narrat complexionem? Respon-
 det: Hoc ad compositionis cōparationem po-
 fuerunt. Et illa: Qualiter hæc descripserunt?
 Respondet: Nisi duobus tenuissimis humidis
 continens fuerit aliquid quod ea placabilia fa-
 ciat, pereunt, & ignem fugiunt, & coctionem
 sustinere nequeunt: & nisi decoctionem susti-
 nuerint, nihil ex eis vtile procedit, eò quòd
 siccitas humiditatem diligit, & calor frigus.
 Similiter Lunæ & Stellarum splendor ex So-
 lis est lumine, maximè verò, & propriè Lunæ,
 quæ magis ex Solis lumine sumit: quare nocte
 lumē eius multiplicatum est. Similiter omnia
 ex radice sumunt vires. Et illa: Expone igitur
 mihi quid sit hic miles victor duorum robo-
 ratus, multi precij & intentissimi roboris. Re-
 spondet: Ille est perforās corpora. Et illa: Qua-
 liter corpora perforat? Respondet: Erat enim
 corpus, deinde illum limatio in animam ver-
 tit cum cæteris animalibus: quare velociter
 corpora perforat cū ei obuiat: & est albus ap-
 paritione, rubeus experimento. Et illa: Qua-
 liter fit rubeus? Respondet: Iam tibi significa-
 ui, eum esse marem qui elicus Lunam duxit in
 vxorem, quam nonnulli putāt aurum esse pre-
 ciosissimæ connexionis, cuius congelatū nun-
 quam dissoluitur, neq; vestigia delentur, quod
 Deus sanctis Philosophicis & electis largitus
 est.

est. Scito quod natura cœpit comparem vt inimicum. Et illa: Quid est natura quoque extraneum? Respondet: Natura est venenum. Et illa: Quæ propinquitas est inter ea? Respondet: Dimitte, ne quæras à me eorum propinquitatem, verum huius rei perfectionem. Si quid huius rei interponis, erras. Et illa: Necessè est vt dicas. Respondet: Propinquitas in terra existens est, quod sulphur putrefactum fortissimum est, & aduersus ignem pugnâs, quod continet & continetur: ex his namque coniunctis color preciosus exit, & nunquam potest sulphur quod naturaliter fugit postea fugere. At illa: Quare hoc? Respondet: Eò quòd perforauit eum anima similiter & perforauit & mixta est animæ tinctura corpori, & corpus animam continuit & naturale fugere prohibuit. Et illa: Expone igitur mihi, Rosine, dicta tua, scilicet quod artis auri arcanum fit ex masculo & fœmina: masculi autem dispositionem nobis in plumbum demonstraſti: fœminæ verò dispositionem in Auripigmento nobis dicturus es. Respondet: Etiam accipe Zandarich, & plumbo misce, tunc fœmina Masculi vim recipiens lætatur, eò quòd fœmina masculo roboratur, masculus verò tantum animam sumit, & dominam vertit. cum igitur ea commisceas, in vasculo pone vitreo & Ethelietere & aceto, & coque per dies septem, ac arcanum ne fumiget custodi, & dimitte quousque alteretur. Et illa:

Expone igitur mihi quid boricis maximam vim habet cum cibatur & deficeatur: iam utique dixisti nummosum quousque in pulverem vertatur, & imbue aceto, & coque quousque acetum deficiat per &c. His peractis inuenies ipsum coruscantem marmoribus similem: tunc congela & coque quousque boricis totavis diruatur. At illa: Fortè hoc est, quod Philosophus ait: quod cum bene diruitur, maximum exinde fit arcanum. Respondet: Etiam illud est quod Democritus ait: in plumbo coque ipsum, quousque rubeum fiat, & pone ei desuper de coagulo: ipsum diminuit, trituratur vel augmentat, eò quòd (post 123. dies diminuitur & in 2 augmentatur. Hic igitur est initium & finis. Et illa: Expone igitur quod dixisti mihi. Respondit: Ecce tibi modum in ferro descripsi: Accipe ergo ipsum, & duc in laminas ac acerrimum acetum operare quousque laminæ confringuntur, & totum ferrum in cinerem vertatur. Item notandum quòd hoc eorum ferrum viribus est duorum, masculi utiq; & foeminæ, cui maxima vis est: nec reor Philosophum ferrum voluisse, verum rem ferrum nuncupauit. idem namque ait: Noli ponere de opere tuo, nisi de hoc ferro, secundum autem tuum non dirigis propositum, quod est ferrum. Et illa: Notum sit quòd Philosophus Borinem plumbum nuncupauit, eius autem incenditur albedo, & sic lapis frangibilis lapis dicitur

dicitur Abelis, qui commiscetur aceto & fit lapis, eò quòd opus nostrum est, & in eo est masculi vis & fœminæ. Sequitur calcinatio corporis. augmenta ergo eius ignem, quousque totum diruatur, & eius strepitus auferatur, & fuit spiritualis, & *misce sulphur incombustibile*, & coque per dies quousque arefiat, & humor consumetur, & postea deseruit esse corpus: ipsum cum aceto imbue, & fiet iccir. rursum imbue & coque, & vasis os claude ne acetum consumetur, & coque per centum quinquaginta dies, & inuenies iam peractum, quid in eo est, mas & fœmina, alia vis. Item illas partes per se dealbant, eò quòd altera est anima, altera corpus: & anima cū corpore incarceration. ab eo in corpus vertitur, & cū moritur, fit spiritualis, & anima vocatur stannum quod sic fit spirituale, tum cum corpore moritur: cū autem fit spirituale, & imbuitione & decoctione regitur, tingit nummum & vertit in Solem. Et illa: Expone quod dixisti: quia nisi candidetis, rubeum minimè facietis. Respondet: Libenter, duæ namque sunt naturæ, rubea & cādida: rubeum igitur dealba, & album in rubeum verte: Hic lapis multis modis fit, nonnulli tamen eorum vires eius ignorant, qui operantur hunc lapidem, inspicere cum ea quæ ex mortuis extrahuntur metallis, quæ quidam Philosophi Cor Solis nuncupant. Et illa: Quid est Cor Solis? Respondit: Pulvis.

Et quid est pulvis continens & contentum? Et quid est contentum? Respondit: Lapis qui non est lapis, quod prius à me quaesivisti. Et illa: Quis est inasculus ex eis? Respondit: Rubrum. Et illa: Quis foemina? Terra nigra. Et illa: Faciunt ne illa, vt alijs non indigeam? Respondit: Oportet te habere emendationem. Et illa: Qua indiget emendatione? Respondit: Contingente. Et illa: Quid eorum est fortius? Respondit: Lapis qui non est lapis, fortior est altero inimico: rubrum verò est fortius illo, quod sua fortitudine socios roborauit. Et illa: Quid est continens? Respondit: Illud fugans est, quod suos socios fugientes facit. Et illa: Qualiter eos fugientes facit? Respondit, cum eos in spiritus vertit terrenis ab eis separatis. Et illa: Qui colores sunt his supereminentes in corpore? Respondit: Albedo. Et illa: Vnde venit illa Albedo? Respondit: Non ex vna parte tatummodo scilicet supplete, reiteratione, verum ex pluribus. Et illa: Fortè ipsa est, quæ aurum in nummos vertit, quia operis emendatio est albedo. Respondit: Hoc est eius initium & non perfectio. Et illa: Amplius adde mihi describendo. Respondet: Est lapis in se gloriam habens & colorem. Et illa: Vnde venit eius color? Respondit: Ex eius intensissima amaritudine. Et illa: Vnde venit eius amaritudo & intensior? Respondit: Ex eius metalli impuritate. Et illa: Nunquam eius color

rubeus

rubeus supereminet? Respondit: Etiam. Et illa, nunquam etiam & igne calidior? Respondit: Ignis ad respectum illius est tanquam aqua ad respectum ignis. Et illa: Igne ne est fortior? Respondet: non. Et illa: Quare ergo affertis eum igne esse fortio-
rem? Respondet: Eo quod ignibus sibi ipsis obuiantibus alter alterum comedit. Et illa: Vis eius hæc æstus patens hominibus? Respōdet: non. Et illa: Quare ergo ipsum ignis roborauit? Respondit: eo quod anima ignis in anima eius occultatur. Et illa: Hic igitur lapis spiritualis est. Respondit: non nosti hoc, quia spirituale spirituale roborat, cum eius sordes, & eius superfluitates comedit & separat ex eo? Quod dixit ignem eum roborare: Pone igitur augmentum mihi notum. Respondit, libenter: Nonne vides qualiter Petroleum si manibus tangatur, non comburit: si verò igne tangitur, nihil tangit quin comburatur ipsum. Et illa: Lapis igitur qui videtur non comburit nisi igne? Respondit: Etiam quemadmodum Petroleum, nisi igne. Et illa, hic ne lapis omnia comburit? Respondit: Non, in ea etiam plures sunt vniuersales & naturales vtilitates, quarum maxima est in hac arte. Et illa: Expone mihi quid hæc terrena fugientia vertit. Respondit: Illud est vapor. & quid est vapor nisi minimum eo quod ignem sequestrauit, ne flores comederet à suis fructibus. quos practica fructura priuauit & asperi-

tate superante eorum colores decorauit? Et illa: Quomodo factum est? Respondit: Eò quòd secum mansit, cuius vires non comedit. Et illa: Comedit ignis aliquid ex ea? Respondit: Etiam comedit eius sordes & immunditiem, in eo existentem. Et illa: Quæ immunditia erat in eo? Respondit: Qua homines ipsum vilipendunt. Et illa: Cur ipsum vilipendunt? Respondit: Eò quòd eius tincturam perficientem ab immunditia eius sibi nocentem sequestrare nequiuerunt, sed eius, quod in eo est vtile acceptio, & noxij expulsio, eos fugauerunt homines, etiam ipsum tegunt, nec vsque modis, nemo tamen perficit tegenti, nisi eius immunditiem ab vtilitate sequestraret, & vnicus est definitione, compositione verò minime. Et ideo factus est vnicus, eò quòd natura in se rerum coadunat. & factus est vnicus, quia in fine prioris operis coniunguntur, & fiunt vnum, quæ nomina & hoc vnicum emendat sublime, illud quod sua bona dedit sua prodigalitate, & optat commixtionem sui vaporis magno desiderio, & optare ipsum fecit sulphuris sulphuri obuiatio. Et illa: Nónne illa sulphura sulphuribus continentur? Respondit: Etiam. Quid illud est, natura naturâ lætatur, & natura naturam superat? Respondet: Iam ipsum totum habes, & peractum est tibi quod demonstraui per hæc verba, natura naturâ gaudet, & natura naturâ continetur, totum his breuius

quibus verbis Philosophus rationem habentibus opus peregit. Vbi reiterat dicta, in prima compositione moritur & dirimitur, & eius color in nigredinem vertitur. & dicit ibi, quod nullus est lapis, qui generetur in arte, nisi hic, quem Philosophi ex rebus suis composuerunt. Ecce potentes lapides, colores demonstraui, quod videtur tibi sufficiens, & dixit, caute ne tingens anima vos fugiat: quia debet misceri corpus. Et dicit, & bene tum regimen ipsius coapta, & ignis quantitates in altera compositione. & dicit, anima, & Cor sufflatur colla auri, fermentum auri, semen auri, & flos auri est, aqua sulphuris per ethel à cinere extracta, & cum anima corpori miscetur, fugere nequaquam poterit, & cum à sua transmutabitur natura, corpus fiet. Et tunc hoc intellige, cum dicitur: Vertit corpora in corpora & incorporea, per hoc non quia idem intellectus est, & hoc non initio erit, sed in fine erit. incorporea corpora fiunt per aquam per quam mundificantur, & etiam corpus spissitudine priuant. Et illa: Nihil inuenimus agere vt ignis, excepto eo quod sit ex aqua sulphuris, & vocatur Falla, & nostrum est fortius omni igne. Item de lapidibus hæc res prout ignis agit & operatur, & nihile a melius: quare Maria venenum ignis re ipsam nuncupauit. Et illa: Hæc igitur res nomine corpore carêtes, post hæc corpora fiunt, in principio intelligo. & dicit: Eorum autem

omnium rerum à me descriptarum, quas nondum vidistis, titulus vtique sulphuris est. Omnia quoq; alba descripta, sicut aqua sulphuris & magnesiæ compositæ dealbatio fit sulphuris albo, & albo composito, cum dealbatū fuerunt hæc nomina comprehendit. & scito quod acētū, aqua & omnis humor, quam Philosophi nuncupauerunt, dissoluendi vim habet, liquefacere verò ne quid, sed tinctura & plumbum aëris liquefacit & congelat. Respondit: Eò quòd in hac aqua multa sunt coadunata, quæ ad corpus liquefaciendum, & ad perfectionem perueniendum, si bene regis, eam aquam roborat. Et illa: Ergo expone mihi quæ dixisti, quod ex omni supposita re, cuius rei homines conantur inuenire, perficiunt & emendationem, quousque perficiat sit opus: & per ipsum. Respondit: Tu quæris ea de quib. sperabam Philosophorum dicta tibi satisfacere, tibi tamén à me quærētī exemplum positurus sum. Ad aëris plumbum faciendum omnimodè, quod nequaquam à me quærere proposuisti. Et illa, non quæsiui, quia omnia ex eo oportet fieri & per ipsum, volo tamen vt posteris exemplum sit: dic ergo potius. Respondet: In principio tibi ex lignis. artifices enim in ligno vel in lapide fissuram inuenientes ex puluere illius ligni aliquid accipiunt, & collæ miscent, ac exinde illam fissuram implent vel lapidem, & fit eius color sibi similis, ita quod nemo videns

dens ipsum abhorreat. Carbumuta verò hominibus euenientia probi medentur Philosophi carnem capientes & sanguinem, vel ster-
cus hominis, quibus illa medentur & curant. Ceterum nauium possessores suarum nauium
tigna earum regunt gumma lapidum, & lapi-
darij cum in vnoquoque lapide foramen inue-
niunt, illius lapidis farina cum colla illud im-
plent, tunc fit sibi simile. Item similiter molen-
dinarij sua regunt molendina: accipiunt enim
aliquantum de lapide molendini, & terunt, &
colla conficiunt, deinde ei coniungunt. simili-
ter quemlibet lapidem regentes ex eo aliquan-
tum terunt & collæ miscent similem habenti
colorem. Similiter vasa figuli componentes,
cum quædam vasa eis franguntur, terunt igitur
figuli fractiones, & collæ miscent, deinde
solidant. similiter omne opus existens in terra
ex ea colla & per ipsum fit, ac in nostro opere
oportet eos qui plumbum aëris regunt, terere
& collæ miscere, quæ plumbo aëris conuenit,
deinde accipiunt florem aëris cui simile quid
conantur tingere. Ego autem volo exempla
tibi multiplicare. Inspice satores qui seminant,
quicquid eis ex. * Et illa: Quem cum de aqua
viua interrogassem te de proprio, & epistolam
mihi scripsisti non parum obscuram, volo à te
querere ea quæ intellectus meus penetrare
nequit. Respondit: Quære de quolibet. Et illa:
Quare Philosophi artem ponentes operum,

opus tincturæ nobis eam nuncupant? Respondit: Vt vulgus seducant, ac magis errare faciant. Et illa: Quid dixerunt, pone in aceto laminam ex duobus existētem corporibus? Respondit: Hoc dictum est pro laminis, nec vllō ab eis nuncupato. *Idcirco namq; significat.* Deinocritus autem ait: In arte auri, quod dragantum solum vertit aurum in rubiginem. Et illa: Cur ergo Ebur & lapides narrant, ac ossa? Respondit: Iam didicisti quod super hoc respondi: notum habeas, quod aqua viua fictum nomen est: venenum eorum, quod est aqua sulphuris, eò quod aqua eorū cum illa coquitur cum corpore corpus penetrat: quare ipsum venenum nuncupant, eò quod ineat per corpus Philosophorum, vt venenum per corpus hominum. Marian autem hanc aquam narrans ait: Congelate terram aqua graui, hoc autem sis in prima compositione. Dico autem tibi, quod aqua sulphuris est aqua viua à plumbo æris extracta, quæ omnia liquefacit & congelat. Primò namque omnia decoctione disposuit, deinde cōgelat, alieno non ingrediente ei. Et scitote quod hæc aqua continet omnē tincturam sibi mixtam. Similiter illa gumma, nostra esto aqua viua. Et illa: Hæc aqua viua est ne vnica? Respondit: Non. Ideoq; in omni opere ipsam tincturam nominamus, videlicet inter lignorum communium, eburis ossium, cutis, pili & figuli: his enim omnibus illam vi-
uam

uam nuncupamus aquam, eò quòd vbicunq;
ponatur, ingreditur, perforat & mundificat. Et
nomina ei diuerfa postquam composita est de
suis speciebus, & decocta imposuerunt, & vo-
catur gümma. Accipite gümma spinarum &
Amygdalarum, & intro vrinæ lactis ac herba
maximè in qua nihil aliud quàm crocus est
sublimis, eam miscete. Nónne vides qualiter
Hermes gratia trinus testatus est, gümnam
esse compositionum: eius namque compo-
sitionis est: & prius opus peragentes, eam custo-
diunt: cùm verò libet ei tincturam miscant, &
exinde propositum operantur. Et scito quòd
spiritum Lunæ, & omne album ex plumbo
æris componitur ex speciebus (spiritibus)
miscetur, deinde regitur, & exinde tinctura
extrahit, quæ est lapis nitidus macula carens,
quo nihil est fortius: & suis speciebus (spiri-
tibus). Ait Agadamon: Nolite Chymicæ no-
stræ plura imponere ne extinguatur. Iam i-
gitur significauit artem gümme per se exister-
re sigillatim, & eam esse compositam, eiusque
confectionem oportet sigillatim fieri. Ideo-
que tibi significauit, quòd ipsi fortè ipsam cu-
stodiunt regimine peracto priore: cùm verò
ea opus habent, eam scilicet continentem, mi-
scent tincturæ: id est, contentum eius cui vo-
lunt simile quid agere. Et scito similiter, nisi
gümma humori misceatur, comburit & com-
buritur, ideoque prisci Philosophi eam humori

leuiter coqui iusserunt: quousque leuiter ex-
inde anima cingens operi nostro conueniens
extrahatur. Et scito quod ipse vnus cuiusque
lactis terræ, ac cuiuslibet albæ creaturæ no-
mine, ipsum nuncupauerunt humorem. Prin-
cipio autē tibi, vt cū eam coquis, ponas cum
Lamina humorem, quantum eam cooperit, &
coque leuiter, quemadmodum Philosophi ti-
bi iusserunt, quousque eam facias gummam
peractam incombustam & inuiolatam. Fella
est fictum nomen aquæ Sulphuris, aquæ verò
sulphuris, est similiter fictum nomen: qui po-
test his fellibus per quadraginta dies corpus
putrescere, quousque coquendo alteratur, fa-
cit venenum tingēs, quod nunquam deletur,
facite venenum fellibus florē, & scitote quod
si ignem facias, intensiorem herbarum com-
bures flores. flores coque aqua maris, ne Solis
calore comburatur. Si autem partem coquas,
indelebiles flores fiunt. Et scito quod mare
nostrum rubeum omnium marium est tingen-
tius, & quod venenum cū coquitur & pu-
trescit ac tingit, omne corpus perforat, quod
Philosophi omnes lapidis nomine nuncupant
Iacinti, Smaragdi, mechæ & terra. Hoc igitur
frater arcanum ex gumma fit Philosophorum,
& non est ex venis prout putasti. Iam frater ti-
bi demonstraui gummam lapidis & elementa
habentis, quorū colores diuersi sunt: qui quan-
tò magis coadunantur & regūtur, tantò magis
in vnum

in vnum vertuntur colorē, quem Philosophus omni nomine nominavit. Recipe ex in mari existētium omnium cœli volatiliū, & omnis terrę lapidib. Et illa: Expone igitur mihi quod dixit: Sputum Lunę, & gümma sunt compositum. Respond. Hoc à sapientibus nonimus cūm dicunt: Accipe spiritum Lunę ac gummam, ac simul liquefacite: postquam autem liquefiunt, non iusserunt nos rubra facere, verū eorum flores extrahere asserunt. etiā eam liquefiunt apud coniunctionem ipsam, sunt artus aquę coloribus pulchriora, & omnē continent colorem eis illatum. Cūm enim coadunantur, fit vnus eorum color. Suscipe quod Democritus posuit in epistola quarta: in eānamque terram sulphuris aquam posuit, quę ex aëris plumbo extrahitur. Asserit etiā quod nihil fit nisi ex ipsa. Sputū igitur Lunę & gümma composita sūt. Et illa: Nonnulli quidem dicunt quod oportet res accipere coctas. Responde eis qui hoc dicunt: Cur igitur Philosophus non inquit in suo opere, accipere argentum viuum rubeum & in corpore Magnesię congela, magnesię inquam rubeę? Et illa: Verum dixisti & optime. Responde: Nonne vides qualiter ait. Accipe argentum viuum, & in corpore Magnesię congela? Et illa: Verum dixisti & optime. Respondit: Nonne vides qualiter ait. Accipe argentum viuum & ei corpore Magnesię congela? Illa autem magis nouit

quid dixit, & quod agere se oportet, omnia tibi exposui, & quod in vno loco causa inuidiae celavi via metus, in alio loco huius epistolae tibi exposui, & nihil dimisi obscurum, & quid ipsis significant nominibus patefeci, ita vt hoc arcanum non insipientibus pateat. Et illa: Expone igitur mihi. Cur Philosophus postquam nummum aureum nominaret, æs nuncupauit? Respondet: Vt scias quod æs apud se est rubeum, & nummus & aurum. Igitur apud se est aurum, nec foemina. Respondendum non, sed nomen fictum. Et illa: Nummus igitur quid? Respondet: Non est nummus nisi ficto nomine. Et illa: Æs igitur? Respondet: Est æs verum cum dealbatur, & fit rubeum. Philosophus namque cum dealbatum est, & eum rubificatum est, aurum ipsum dixit. hoc autem es quamplurimi ignorant: qui verò ipsum nouerit, machinatur in regendo, quousque confectionis colorem exinde in laccir operetur, & auri nunquam colorem in laccir auro & nummo miscetur. Et illa: Expone igitur mihi quod dixisti, quod Philosophi duos modos in libris suis posuerunt: Vnum verum, Alterum verò falsum. Respondet: Notandum quod ad verum describendum, nunquam verbum vnius posuerunt, quin plurima cum eo falsa ponerent, & simulatis nominibus ipsum transfigurerent: quare neminem inuenimus merum verbum posuisse à falso denudatum, excepto hoc, cum inquit;

quit: Scitote quod nulla tinctura fit vnquam nisi ex rubeo lapide. Cæteri autem Philosophi hūc lapidem dissimulauerunt nummum, paucos eum liuidum, rubeum, colorem pomorum, coloratum floris, viridem, citrinum, croceum, & nigrum, & omnibus notificauerunt coloribus. Et illa: Quam studiosius hunc lapidem celauerunt? Respond. Ipse est clavis operis. Terram autem celauerunt multiplicatione nominum, sicut & lapidem, inquierentes esse arenam, eò quòd ipsa est, qua colores ex suis extrahuntur elementis. Optimum æs apud nos est rei, & qui noscit æs rei in sua angustia moritur. Absconde igitur ipsum similiter, si queas, & scito, quòd fortè melius eò quòd in venis suis exigerit. Et inspice Fella auro mixta & minus ipsa, namque quæ tuæ compositionis perfectio sit, rem tibi demonstrat. Et scito quòd nisi aliquantum sit huius naturæ, in vnoquoque Felle quo huiusmodi æs in terra vtantur, non habebit robustum splendorem, nec permanentem. Oportet te igitur in vnaquaq; cōpositione exinde habere quod ipsum decoquit. Et scito, quamuis roborare oportet te argentum viuum, accipere, & cum sulphure coquere: & si vis, pone de ipso in vitreum vasculum, & tunc absorbet. Statim autem tibi narraturus sum, in proprio loco qualiter absemet operatur. Misce igitur absemet argentū viuum & sulphur, & magnū enim quid operatur, &

potissimūm si argentum viuum de stanno fuerit) tunc primum argentum viuum secundum argentum viuum cēsetur. Et scito, quòd Mors mathe non fuit ex Ioue. Nemo igitur sapiens iactat se scire plumbum æris, colorem æris & scutum, quæ non alteratur, nec dissoluitur, nec variatur. Hoc igitur est quod Maria ait: Congelate lac fici in gummum. Coagulatur enim prout coagulum lacte rosarū: & putrescit per plures dies, nec te tædeat. Et scito quòd res quæ dealbantur æs, intrinsecus, & extrinsecus sunt, quæ ipsum tingunt intrinsecus & extrinsecus: quare scilicet descripsimus in venerabilibus libris nostris, de primo ad Sarrantantā, & alijs nihil aliud nisi verum posuimus. Et illa: Igitur expone mihi quod dixisti, neminem Philosophorum inuenisse, qui eleuatum in affirmatione vno nomine nuncupauit. Respondi. Nunc & hoc ipsum dico, æs tamen corpus magnesiæ argentum viuum ipsum vocant. Et illa: In hoc igitur est verum? Respondet: Minime. Et illa: Quare? Respondet: Eò quòd ista nomina sumpta sunt, ab his qui in eo composita sunt speciebus, eò quòd argentum viuum non fit, nisi ex corporibus liquefactis. Ideoq; Democritus ait: Cambar & argentum viuum ex corporibus extractum. Et illa: Expone mihi aquam sulphuris mundam, quæ est omnia. Respondet: Iam tibi notificaui, quòd si aquam sulphuris aptè opereris, aurum exinde facies, aurum

aurum inquam purpureum, quod est intétionis perfectio. Et illa: Quid igitur Philosophus ait, quodlibet corpus dissoluere, & omne corpus tingere? Respon. Aqua sulphuris munda, quod tingens est & tinctura. Et illa: Qualiter tingitur? Respon. Tingitur in putrefactione. Quomodo autem tingit? ait, coque ipsam in igne stercoris. Tingens igitur & tinctum per ipsam fit, in qua est tinctura cuiuslibet corporis. Certum igitur habeas, quòd nulla tinctura fit vnquã, nisi per aquam sulphuris mundetur.

R O S I N I A D

SARRATANTAM

. EPISCOPVM.

ENERANDE Pater, aures inclina & intellige dicta mea, scilicet quòd materia omnium metallorum, est argentum viuum decoctum, & imperfectum in ventre terræ, calore sulphureo decoquente, & secundum veritatem sulphureã in terra diuersa procreantur Metalla, cum sit eorum primordialis materia vna, & eandem naturaliter, sola actione, videlicet, maiori & minori, adueniente, vel non adueniente cum temperantia: & in hoc omnes Philosophi cõcordant. Et hoc demonstrabo tibi: quia omnis res est & fit ex eo, in quod resoluitur, vt glacies cum mutatur, me-

diante colore in aquâ mutatur, ergo prius fuit aqua : sed omnia metalla vertuntur in aquam argenti viui : ergo prius fuerunt argentum viuum. modum autem quærendi, eos in argentum viuum inferius demonſtrabo. Hoc poſito ſoluitur, opinio eorum qui dixerunt, ſpecies metallorum tranſmutari non poſſe, verum eſt vt ipſi dicunt, niſi primo reducantur ad eorum primam materiam. Reductio verò eorum in primam materiam eſt facilis, ergo tranſmutatio etiam poſſibilis. Patet hoc. nam omne creſcens vel naſcens multiplicatur, vt patet in hominibus, animalibus, arboribus : quia ſicut ex vno grano mille grana procreantur, & de vna arbore infinita procedunt, & diuerſæ fiunt arbores, etiam ſic mineralia multiplicantur cùm in terra naſcuntur.

Ex prædictis patet ſubtili intuitu, Philoſophum verum dixiſſe in ſuis verbis obſcuris, licet autem dicat, quòd lapis noſter eſt ex quatuor elementis, & ipſum elemêto comparant, vt poſtea oſtendetur. Qualiter autem ibi quatuor elementa ſunt, dixerunt quòd lapis noſter eſt ex corpore, anima & ſpiritu, & verum dixerunt. nam corpus imperfectum comparant corpori perfectò : quia eſt infernum, & aquam ſpiritum dixerunt, fermentum verò animam dixerunt: verè ſpiritus eſt, vt ſuprà dictum eſt: quia corpori imperfecto vitâ tribuit, quam prius non habebat, quamvis imperfectum videbatur,

debatur, tamē ei vitam tribuit, & in meliorem
 formam producit. Et nisi corpora vertantur
 in non corpora, vel non corpora in corpora,
 nondum operandi viam inuenistis. In hoc ve-
 rum dixerunt: nam primum tempus fit aqua,
 hoc est, argentum viuū: & sic fit incorpore-
 um: deinde fit corpus. Et quidam conuer-
 terent naturas, & hoc est verum. nam in nostro
 magisterio primò facimus de grosso gracile,
 de corpore spiritum, & postea de humido sic-
 cum, de aqua terram, & sic conuertimus natu-
 ras, & facimus, & quòd inferius infertur ad su-
 perius, vt spiritus fiat corpus, & corpus fiat
 spiritus, & fit in principio operis nostri in so-
 lutione laboramus, & illud quòd est inferius
 ad illud quòd est superius, & totum vertitur
 in terram. patet ergo quòd lapis noster est ex
 quatuor elementis. Est autem corpus, anima
 & spiritus & aqua lapis noster, vt dicunt Phi-
 losophi, & fit in vno vase, & verum dixerunt.
 nam totum magisterium nostrum fit cum a-
 qua nostra, & ex ea. Nā ipsa corpora soluit, vt
 dictum est, non solutione prout credunt quòd
 vertatur in aqua nubis, sed solutione vera Phi-
 losophica, vt vertitur in aquā ex qua fiunt me-
 tallā, & tunc ipsa calcinata, & in terram reda-
 cta, ipsa eadem corpora in cuius rem transfer-
 tur, & ea in se incērat, substantit, & dealbet ac
 mundificat Latonem iuxta verbum Morieni
 dicentis: Quoniam azoth & ignis, Latonem

abluant ac mundificant. Laton autem est immundum corpus, azoth arsenicum destillatum, & corpora diuersa coniunguntur, præparata modo prædicto, coniunctione tali, quod non potest ignis potetia vel actu separare, ab ignis combustione. *Ereorū mutatio in eis dem sublimat corpora, nō sublimatione vulgari, quam intendunt idiotæ credentes, quod sublimare est superius ascendere, & ideo recipiunt corpora calcinata, & miscent superioribus sublimatis, scilicet Mercur. arsenico, & faciunt per ignem fortem sublimari corpora: & ascendere cum spiritibus, & dicunt corpora esse sublimata, cum suis delusi: quia inueniunt ipsa postea immunda. non enim est nostrum sublimare, sursum ascendere, & de crasso & corrupto terram facere nigram & impuram. Vnde sublimare apud nos idem est, quod subtiliare, quod totum facit aquam nigram. sic ergo intelligo sublimationem: quia multi in hoc facere decepti. aqua enim Mercurij dicitur, qui mortificat & viuificat, & apparere facit colores nigras in mortificatione, dum terram in aquam conuertit, & postea apparent multi colores ante dealbationem: Quorum vnus est finis, scilicet albedo: in cuius procreatione, aqua corporis fermentati. Ideo infiniti colores apparent, tot quod in mundo excogitari non possunt. Quidam vocant ipsam æs vnum. Eximundus in Turba, & Morienus: Scitote quod nulla sit tinctura*

Aura sine ære nostro, & infinita posuerunt nomina, ne ab incipientibus perciperentur: quocunque autem modo ipsum vocarunt, vnum & idem est apud Philosophos. Et dicit Morienus: quod scientia nostri magisterij assimilatur ordini creationis ~~hominis~~. Nam primo ibi est Coitus. 2. Conceptus. 3. Prægnatio. 4. Ortus. 5. Nutricatio. Hoc vnum faciam te intelligere, quoniam sperma nostrum est argentum viuum. Cum terra coniungitur corpori imperfecto quæ terra nostra dicitur: Quia terra est mater omnium elementorum, quem coitum appellant, dum terra incipit aliquantum retinere de arsenico secum: tunc dicitur conceptio cum masculus agit in foeminam. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: Quoniam magisterium nostrum non est nisi masculus & foemina, ac ipsorum coniunctio, adueniente aqua, id est arsenicum, in terra crescit multum & augmentatur, & euenit, quando terra est dealbata, tunc prægnatio appellatur: quia iam est prægnans. Deinde fermetum tangit cum corpore imperfecto præparato, vt dictum est, quousque fiant vnum corpore, specie, & aspectu, & tunc dicitur Ortus: quia tunc natus est lapis noster, qui vocatus est rex à Philosophis, vt in Turba dicitur: Honorate regem nostrum ab igne venientem, diademate coronatum, & educate vsque ad perfectam ætatem: cuius pater est Sol, mater verò Luna pro corpore im-

perfecto: Solem verò pro corpore perfecto. & sequitur nutrimentum, vt magis augmentetur, quanto plus nutriretur in lacte suo & spermate, ex quo fiunt abundè, imbibetur verò arsenicus sæpe ac sæpius, vtque bibat duas partes, & hoc sufficiat. libtool.com.cn

Descendamus ergo ad practicam. Dixi ergo tibi, quòd omnium primò debent corpora ad primam materiam reduci, quòd est primū opus. Accipe ergo libram vnā, ita quòd sit limatura munda, & misce decem libras cum arsenico, terendo, & incerando cum sale modico, quousque totum sit amalgama. Postea in alienis cum aqua sua benedicta terrā in aquam resoluit continuis destillationibus, donec tota fuerit resoluta in argentum viuum. Hoc vocant primum opus. Secundum opus sequitur, & fit sic. Aquam hanc pone in vase fictili super ignem lentum, donec videas insuper sic in nigredinem apparere, quam remoue subtiliter quāto melius poteris, ita coque & nigredinem tolle, quousque appareat nihil nigredinis, sed aqua appareat clara. sic habes terrā & aquam. Sequitur tertium opus & fit sic. Accipe terram istam, pone in vase vitreo, & superfunde de aqua benedicta, id est, quousque nihil emineat, vt natet super eum quatuor digitis, coque eam leni igne per vnum diem, & iterum aquam impone, & coque sic deinceps quousque terra fiat alba & clara, & hoc est quòd Philosophi dixerunt.

runt. Hæc terra cum aqua sua putrefeit & mundificatur, quæ cum putridæ fiunt auxilio Dei, totum magisterium dirigitur: quia mundificatur & dealbatur, vt dictum est: quæ cum prædicta terra mediâte calore inspissata fuerit, decoquas cum forti igne in cucurbita cum forti alembico superposito, & terra in fundo remaneat calcinata. Nunc autem de fermento, quocunque volueris quartam partem sui adde, id est, si fuerit lib. i. corporis imperfecti ex fermento, sit quarta libræ. Fermentum verò est Sol & Luna, & non sunt alia fermenta. Et fermentum sic solutum, & terra factum sicut corpus imperfectum; eodem modo & ordine præparatum simul coniunge, & imbibe cum aqua prædicta per nouē dies vel plures, & tere cum aqua sua, & imbibe & coque vt prius, & hoc toties reitera, quousq; duo corpora in vnum reducantur, quod perpendes quando color non variatur. Demum sequitur quartum opus quod sic fit. Iterum ergo tere eam & desuper funde a, quam prædictam per se paulatim, quousq; bibat dum bibere possit, semper eis dando nouā aquā nam in ista coniunctione corpora & spiritus miscentur, & vnum fiunt cum eis, & conuertitur in naturas ipsorū: sic fermentum coniungitur cum corporibus prædictis mundatis: quod autem non prius coniungitur, propter eorum immunditiam & grossitiem ac in eis crescit, & suum augmentat numerum.

Num reuertar, Pater Reuerende, ad prædicta singulariter applicando super dicta Philosophorum antiquorum, & verba ipsorum obscura in parabolis abscondita, vt indices verba ipsorum Philosophorum, & intelligas eos vera protulisse. **Nam primum verbum** nostri sermonis seu operis, est in primam materiam reductio: & illud est quod Philosophi vocarunt solutionem, quod est artis fundamentum, vt dicit Morienus: Nisi corpora solueritis, inuanum laboratis. de qua solutione loquitur Parmenides Philosophus in Turba: sicci quidam olei solutionem audiētes: & non ergo solutio Philosophica est imbibitio aquæ, sed corpora in aquam conuersio, vnde procreata fuere, vt gelu vertitur in aquam liquidam, ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam iam habes primum elementum, quæ est aqua ipsius corporis in primam naturam redacta.

Secūdum verbum est, quod fit terra. & hoc est quod Philosophi dicunt: quia ex grossitie aquæ terra concreatur. sic habes aliud elementum, quod est terra.

Tertium verbum est, quod præcessit terræ mundificatio, de quo dicit Morienus: Hæc terra cum aqua sua putrescit & mundificatur, & tū munda fit auxilio Dei. De qua Philosophus dicit in Turba: Iunge siccum humido, siccum est terra humida, aqua. Ecce iam habes aquam & terram, id est, terram dealbatam cum aqua.

Quartum

Quantum verum est aqua, quæ poterit sublimari euaporato, in aqua sublimatione affinitur ipsa terra, cum prius esset inspissator cum aqua, & coagula, & habebis terram, aquam & aerem, & hoc est quod Philosophus dicit in Turba. Ipsum dealbatum subito igne sublimante ipsum, quousque ex eo extrahatur spiritus qui in eo viget, qui dicitur Anser Hermetis, & pullus Hermogenis: tunc remanet terra calcinata in profundo, quæ est naturæ igneæ. Et sic habebis in prædictis præparationibus quatuor elementa, hoc est, terra & ignis. De illa terra calcinata quæ est pulvis, de quo tractat Morienus: Dicens cinerem qui est in fundo ne vilipendatis, est quidem in inferiori loco, sed est terra corporis tui, quæ est permanentium finis.

Postmodum cum prædicta aqua fermentum pone, quod Philosophi animam vocat: & hoc ideo, quia corpus humanum sine anima nihil est, imò est sicut terra immunda absq; fermento: id est, eius anima. Nam fermentum ipsum corpus imperfectum præparat, ut diximus, & ad naturam suam conuertit, & non est nisi Sol & Luna.

Istis appropriatis planè sicut ista Alus dominatur corporibus, & ipsa ad suas naturas conuertunt, & ideo fermentum dicuntur secundum operationem in eodem corpore: introducatur quæ est eius anima. Et hoc est quod

dicat Morienus: nisi corpus immundum mundaueris, & in eo animam miseris, nihil de magisterio direxisti. Igitur fit coniunctio fermenti cum corpore mundato, & tunc spiritus cum eo figitur, ac gaudet cum eis: quia natura grossa subtilis est facta. *Et hoc est quod* dicit Constantius in Turba: spiritus non coniungitur corporibus, nisi putrefacta fuerint & denudata, & per has coniunctiones maxima apparent mirabilia, ac omnes colores qui in Mundo exegitari possunt, quibus corpus imperfectum coloratur coloratione firma, fermento mediante: quod fermentum est anima & spiritus, mediante ea anima & corpus coniunguntur, & ligantur simul cum eo in colore fermenti: & sic vnum cum eis: id est, arsenicum in terra. Deo gratias.

INCIPIT LIBER

SECUNDVS.

SEQVITVR quomodo termini per similitudinem intelliguntur. Et scias prius quod contritio & dealbatio est necessaria, vnde quibuscunque modis res dealbantur & conteruntur, vel subtiliantur, vel diuiduntur, vel separantur, vel quibus operationibus hæc fiunt, vel per quas res ab illis modis, operationibus & rebus receperunt similitudines. Et quia quædam res purifi-

purificantur per distillationem, vt per alembicum aquæ: quædam per sublimationem, vt spiritus: quædam per solutionem, vt sales: quædam per ablutionem, vt panni: quædam per combustionem, vt calx: quædam per diuisionem, vt metalla ab inuicem per cineritum: quædam per collationem, vt per pannum vel filtrum, vnde cùm dicitur sublima, vel aliquid istorum intelligas, tunc quòd debes dealbare per modum illum, de quo dicitur, seipsum soluit, seipsum abluit, seipsum congelat, seipsum dealbat, &c. quæ seipsum facit. & hæc est inspissatio earum, vel natura adinuicem & earum humiditatem, vt non extrahantur, vel dissipentur, vel ab eis per fumum dissoluantur, sed coagulentur: & hoc fit per suum dissoluantur, sed coagulentur valde, absconditur à Philosophis.

Quascunque actiones autem nominant, intellige semper hæc fieri, actione caloris ignis certi, qui non facit sublimare: quia ita lenis est: nec debes aliquem fumum naturaliter eleuare, propter sui debilitatem, vnde si talis est, vt quasi eleuat, nec eleuet bonum est. Et quascunque res nominant, per quas ista fiunt, scilicet albatio, contritio, semper intelligere debes naturas hæc facere, vel esse qui hæc faciunt, & illas esse etiam modum occultum Philosophorum, per quam conseruatur humiditates, & non dissoluantur ab inuicem, sed coagulatur.

Nam se conferuant ab igne, & se coniungunt, dealbant, & coagulant. ſcias hoc, & hæc eſt doctrina generalis, ſcilicet de modo, actione & rebus huius artis, & ad omnes libros huius ſcientiæ intelligendos ad faciendum Iccir: ſcias hoc. Sequitur de operationibus: Calcinatione vno modo fit ad ſponſilitium, ad fermentum, ad corpus, niſi quod in calce Lunæ ad fermentum non debet eſſe res rubea, & fermentum eſt de albo, & ideo eſt per album, & calx partis ad fermentum. Ad eam non conuenit incerare, neque ſublimare, neq; indurare. Lauatio eſt, vt dixi, ſubtiliare naturam, & nō partes ingroſſare. Induratio eſt exercitatio: quia poſtquā ibi eſt multa humiditas, aufertur cum magna fortitudine ſiccitatis, & ſequitur læuationem. Et inceratio ſequitur lauationem & indurationem, quæ fit cum ſale Ammoniaco ſoluto, & aquam lapidis ſub fumo. Sublimatio ſequitur incerationem, & fit cum quatuor ſpiritibus, ſicut in alijs corporibus, & non mittitur in iſto argētum viuum nec in alijs, ſed cum ſulphure auripigm. ſale ammon. alkali, ac corpore taliter aptato, de vnoquoque tres libras. Poſtea ſequitur ſolutio, & fit cum ſale ammon. alkal. ſolutio de ſale gemmæ, & ſolutum leuatur cum aqua falſa & dulci, donec fiat nitidum & clarum ac purum, vt debet eſſe. Tres res debes mittere in ſolutionem, rem quæ humeſtat, quæ diuidat, & quæ lauet, & cum illis fac
omnes

omnes solutiones: scilicet humiditatem, lauationem, fusionem, calcificationem, indurationem, cerationem, & sublimationem: intellige hinc illas res vnā esse in essentia, tres tamen in actione. Et solutionem finis sequitur operationis: quia omnia complentur per hoc, & est vltima de omnibus operibus. Scias præterea quomodo non recipiant se inuicem, nisi sint optimè mundata: non enim recipit spiritum corpus, nec spiritus corpus, ita quod spirituale sit corporeum, & corporeum spirituale, nisi vtrunque eorū sit ab omni sorde optimè & perfectissimè prius defecatum: sed cum mundata fuerint, amplectuntur se, & fit ex eis operatio perfecta, & eriguntur corpora à spiritibus in examinatione, & spiritus tenetur ac ligatur cum corporibus super ignem. Qui hoc secretum ignorat, ab opere manum suspēdat, donec ipsum sciat: quia non habebit suo proposito finem antea quā valde nota.

Vnde dico tibi, quod hæc res est vna, vas solum, coctio sola. iunge corpus animam, & coque donec moriantur: quia dicit Philosophus: Qui mecum moritur, mecum ponitur: ergo spiritus cum corporib. debent simul mori, & de spiritu & de corpore fit lapis, per decoctionem nostram cuius vna pars multas Philosopho congelat. Nota spiritus & anima cum extrahuntur à corpore, corpus remanet mortuū, redde sibi animam suam, ac tunc ruūt, & scias

t

quodd mortui refuscitati perpetui sunt. Item Sol & Luna preparata sunt, fermenta metallorum in coloratione. Et scias calcem Solis in aquam resolutam, & cum spiritibus congelatam; metalla præ cæteris partibus in colorem tingere. *Nota etiam quanto aquæ cum* quibus spiritus imbibuntur, sunt magis acutæ & penetratiuæ, tales meliores sunt. Item omnis putrefactio fit in humiditate, & omnis terra cum aqua putrescit. Item multæ sunt calcinationes, sed melior est cum argento viuo & igne: id est, cum aqua vitæ dum ablutus est, vt in primo dicitur, venenum mortiferum: ita multæ sunt imbibitiones, sed melior est argen. viui scilicet quando corpus redactum est in argen. viuum. Dicitur etiã sanguis: Item Mercurius est spiritus & anima, & quando animam ipsius extrahes, sublimabis ipsum vsque sit sicut sal, & tunc est spiritus: quia anima, id est, humiditas recessit. si soluatur, post congelationem remanebit in eo humiditas: id est, vera solutio metallorum fit cum primario, in quo aurum in argen. viuum solues. illa est terra aqua corporis, & in illa putrescunt corpora, & dominus lapidum est Alocinem & vitriolū. Quando corpora calcinantur & soluantur cum spiritibus ablutis, & coniunguntur, tunc fit coniunctio firma. Nota quod corpus cōuertitur in animā, & anima in spiritum: collige ergo spiritū, & animam, & adde quādo necesse est, & cum ipsum solutum

solutum est corpus, tunc non requiescit spiritus, nisi coniugatur cum eo corpore à quo extractus est ille spiritus : tunc enim tempore est elixir perfectiss. & dirigitur in formā fugitiui. & cum nigrum ad hunc modum peruenierit, ditatus est per hunc effectum spiritus, sicut Lapis ferrarius de quo ignis excutitur. Corpus ergo solutum congela, quod pulchrius est omni re mundi. Et nota, quod corpus non destillatur, nisi prius solvatur: quia aquam ipsius non separatur ab eo, donec ipsum perfecte dealbet, vel rubificet. Multas vias probaui, antequam ad veritatem peruenissem, sed permisi eum in tantum siccari, & non potui eum plus siccare in die, quàm ter.

EXPLICIT II. PARS.

ROSINI DE DIVINIS
Interpretationibus.

RIMò sciendum, quatuor esse modos principales elementorum, adinuicem conuertendi, soluere, abluere, reducere & figere. Soluere est grossum in simplum facere: abluere, obscurum in lucidum reddere. Reducere humidum super siccum, imbibere, figere voluturum, super corpus suum dominare.

Soluere ergo est diuidere, corrumpere, &

naturam primam facere. Abluere est in humiditatem destillare, calcinare. Reducere est incerare, imprægnare & resublimare. Figere est desponsare, soluere & regulare. Primum genus ergo operis Lapidis est dissoluere, secundum destillare, tertium calcinare terram & dealbare sublimando, quartum resoluere, destillare, calcinare, & recoagulare: vnde scire cum Mercurio sublimare, non est aliud nisi cinis qui dat quod non habet. Vel aliter, cum humidum radicale de auro extrahit, non est aliud nisi cinis qui non dat quod non habet: quia sublimatio tegit artem sicut palea granum. Et nota quod sulphur & sulphura, auripigmentum & auripigmenta, & zandarc, ista omnia sunt nomina aquæ diuinæ, id est, Mercurialis perfectorum corporum, foliatæ, mundæ: cuius dealbatio est præparatio eius per sublimationem quæ est destillatio, donec fiat alba lucida, in qua non sint fordes. & hæc est sublimatio Mercurij, & zandarc. Sed ablutio corporis est reductio aquæ super illud tam diu, quod non remaneat aliquid in eo de anima quæ est tinctura, quod non ascendat cum spiritu. Cum ergo acceperis animam, & anima in ista aqua & nihil remasit ex ea in corpore, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Innuit per hoc Philosophus, totam extractionem totius ab eo, vt liberetur cinis à cinere mundus, in quo non sit pinguedo quæ prohibeat ipsum ab operatione,

ne, QVI ME MISERCVLAM: id est, me habentem materiam Mercurialem & lunarem, offenderit, scilicet ignis incensione & aquietate mea: id est, mansione domus meæ disperferit: id est, exhalare fecerit, do plagā in faciem suam: id est, læsionem, quæ edentatos facit, & multas infirmitates generat per fūmum per quem fugam capiet: id est, ab opere cessabit. vbi significat euitare ignis nimiam incensionem: quia in eo Mercurius est spiritus, qui si exhalauerit, totum opus cessabit. Et qui me habentem Lunarem & Mercurialem materiam de loco meo: id est, de corpore æris abstulerit: id est, sublimare fecerit, vi: id est, per vim putrefactionis & solutionis, ac dilectum meum: id est, pinguedinē solarem mecum: id est, eum humiditate Lunari vinculauerit: id est, in vnum corpus coniunxerit, SAGITTA EX PHARETRA NOSTRA: id est, argent. viuum corporis nostri vindicabunt: id est, regenerabunt nos in vitam per quā non erit vltra mors. Nota sermonem sapientis, cūm dicit: Seruus rubicundus candidam duxit vxorem, & per coniunctionem omnem, progeniem superabit. Rasis: Quando hoc oleum, rub. & argent. viuum in vnum sunt, non peruenitur, donec Sol & Luna, coniungantur per eam mixtionem vniuersalem. Et Rasis: Iungite masculum serui rubei filium sororis suæ odoriferæ, & vobis artem gignent: & nolite eis alium iungere.

Nota de aquila quæ habet aures extensas in pedib. & dicitur in sermone vindicabunt: sicut moritur & dirimitur eodem modo, reuelatur & regeneratur, vt dicitur, in Turba & spiritus: Dominium præter dominum, seu excessum mobilitatis nostræ: id est, reuelatus scilicet, transmutationis. vnde Morien. Omnis festinatio in hoc opere procul pellatur. Et Rasis: In hoc negotio si agendi difficultas ac tædiosa fatigatio opificem negligentem efficiat, ipsum expectato gaudio priuat, spem suffocat, efficaciam interimit: vnde vehementia cauenda est. Ideo dicit se propter excellētiam materiæ mutationis nostræ inclusæ, incarceratæ, obstructi vndique lento telo, & æquali armati fuerimus: id est, de corpore propagationis nostræ: id est, patre & matre, Sol & Luna: qui enim roborant, ad pugnam telis subseruientes fermentum eundem sibi sunt, peribunt, corrumpentur, & morientur.

Fermentum enim idem est quod corruptio Latine, vt in Turba dicitur: anima à corpore separatur, & erit corpus suum anima: id est, tinctura in materia & coloribus vilibus delitescit naturaliter: quia de natura sua vilia sunt, & in luto ac sterquilinio latere volūt & sola operatione omnium preciosa sunt: scilicet his coloribus, & humiditate animali, & pinguedine solari denudati fuerimus, & balneati: id est, mundati donec secundum Seniore[m] nihil de tinctura

tinctura in corpore remaneat, quod non ascen-
dat cum spiritu humido, qui madefecit ea. Tūc
enim perfectè abluisti corpus. Vnde Rasis:
Summè cauendum, ne in elemento, quid alte-
rius elementi sit relictum, quia hoc reliqua o-
mnia Elementa corrumpere solet: & sic cum
corpus bene lotum est, tunc animæ nostræ:
id est, tincturæ mortuæ in corporibus nostris,
& extractæ, & extinctæ in terra apparebunt:
id est, manifestabuntur. lucentes enim poten-
tiæ albedinis & rubedinis in aquam alba. vnde
Senior præparator perduxit ipsam, ad istam
præparationem decoctionis, Calbedinem, sit
certus illum peruenisse ad terminum, qui est
tingens & penetrans. Rasis: Eum ignis can-
dorem lactis suscipiat, nulla suspensionis ambi-
guitas relinquitur: vnde oportet, quod feci-
bus vilibus induatur: id est, nigredine sum-
ma in principio operis apparente, quæ est E-
thel eius, vt dicitur in Turba, huiusmodi au-
tem vilissimum qui est, quia in vicis, & plateis
• eiectus inuenitur, & pedibus in sterquilinio
conculcatur, & est carissimus: quia sine eo non
operatur natura naturas, cuius spiritus fere-
batur super aquam, cum omnia ex eo face-
ret. Lapis ergo noster aqua est, vnde Rasis in
libro Lum. Superuacue ergo videtur tibi il-
lud designare, & nominare, quod nunquam a-
te recedit: quia si tu morieris, tecum moritur.
& hæc aqua est principium operis, quod non

præcedit aliud, & sunt tres terræ sicut exponit Senior. Posset etiam tertio exponi sic: Licet, facibus vilibus; id est, Veneribus nostris denudati fuerimus, balneati, abluti in aqua nostra, ex qua sunt ipsa prius animæ nostræ mortuæ: id est, ingrediens in corporibus nostris: apparebunt: id est, quod intelligatur de nigredine prima summa. Tunc sequens versus exponatur de albedine prima, propterea tribus in compositionibus, & Elementis scilicet, pro tribus terreis sit. & si in fonte auri vel argenti, Mercurio in qua natura fit aurum & argentum, Baptisati: id est, mundati & abluti usque ad lactis cadorem fuerimus. Et spiritus: id est, sulphuris corporis nostri: id est, æris Philosophici cum patre: id est, Sol, qui est planetarum Rector, & cœli viator: cum filio: id est, quinta essentia, scilicet aqua Philosophica: in cœlum: id est, ad superiorem partem alembici ascenderit & descenderit: id est, per sublimationem & destillationem clarificata fuerit. Animæ nostræ: id est, tincturæ, reminiscuntur: id est, fiunt aqua vitæ bene preparata corpore, mortua viuificans: ex qua procedunt Margaritæ, Lapidēs preciosi, & Coralli. & sic habes primam partem totius operis.

Sequitur secunda pars quæ sic fit: Terra Margaritarum: id est, terra aquæ preciosæ & luminosæ, cuius lux oculos perimit, quod omnis lux & color adornat: ut dicit assiduus Senior,

Hum

dum tangit aliam terram. si terram foliorum: id est, vestium: folia enim sunt cooperimētum arborum, & aqua nostra est vestis terræ aquæ nostræ. vnde ait quidam sapiens: Si nudus ascendit in cœlum, & corpus meum Lunare, amabile, candidum: id est, albissimi ad modum coruscantis marmoris, ac salis albissimi, relucebit, tinget primum opus completum, scilicet albedinis: quia cūm ad hunc terminū peruenierit, facit quis de omnibus corporibus Lunam. Dein tangit terram tertiam: id est, auri terram, cūm dicit: Corpus verò dilecti mei, scilicet Solis, delectabile, rubicundum, roseum relucebit. Vnde Rasis libro Lunarum: Quod dictum est, totius exordium radicum firmat, & cūm perfectum fuerit Iupiter & Saturnum, superiectum in optimam Lunam conuertit. vnde Morienus ad Kalid, 2. termino. Post hoc dissipa illud, cuius interiora respiciens; & si in eo album remanserit, bene firmatum fixum & fusile, iā duas terras collegisti. quod si omnes thesauros vendidisses, opus hoc recompensare non posses, cuius vna pars 1000. corporis in optimam Lunam conuertit. Et in Turba: argento magistraliter albato, omnia albantur. magnesia cūm albatur non permittit spiritus fugere: quia natura naturam continet in se. Aliter posset exponi, scilicet de imbibitione & contritione, si sic in fonte auri & argēti: id est, in aquam vitæ baptizati fuerimus: id est, imbi-

biti & contriti: & sic in vniuersali tingeret opus album & rubeum. sed prima expositio est melior. Dein tangit secundam terram in spiritali: quia per prædictos versus descripsit lapidem Philosophorum, scilicet, aquam viam ex qua liquebat terram corpus mortuum ex duabus naturis compositum homogenum, scilicet Solis & Lunæ. Ideo dicit, scilicet parentes: id est, duæ naturæ: vnius generis dilectionis: id est, Sol qui parentes sunt terra mortua, ex qua processit proles solares in aquam, scilicet in spiritu humido, scil. parētes dilecti mei: id est, proles de vitæ aqua gustauerunt, significat contritionem, imbibitionem & exiccationem. Et lacte meo lactati fuerint, significant aliam imbibitionem & exiccationem. Et in aluo meo inebriati fuerint: id est, imbibierit multum eius per continuam imbibitionem & reiterationem decoctionis & contritionis, donec plenissimè candidetur. Et in lectulo eorum nupserint: id est, in vase suo commixti fuerint per nimium quod in vnam coeant naturam, per quod scil. ignem exiccantem generabunt filium Lunæ, qui totam parentelam præualebit: quia Sol & Luna de se non tingunt. Hic verò natus, plenus est secundum Socratem tinctura. Et in hoc patet completio operis primi, quod secundum Socratem nil aliud est, nisi opus mulierum, scilicet coquere, & ludus puerorum, scilicet patientia & otium: quia calore

calore in vltimo versu descripto, perficit tertiam terram operis, donec imbibatur totum, & in terram vertatur. & hæc est terra Solis. dicitur ergo si dilectus meus: id est, terra dealbata, quæ est aurum sapientum: vt dicit Senior, de qua dixerunt: Aqua nostra non est aurum vulgi, sed hic lapis dilectus albedinis de rimule: id est, aqua rubræ petræ: id est, oleo solari potauerunt, & de fonte matris suæ: id est, aqua Mercuriali Lunæ gustauerint, significat reiterationem contritionis, assationis, imbibitionis Ionæ. Subdit, & vino rubro: id est, calore, & oleo affinis nostri: id est, Solis vnius generis existentis mecum inebriatus, donec totum opus vertatur in terram. & in lecto suo: id est, vase suo, mihi amabiliter accubuerit: id est, coniunctus fuerit: quia natura gaudet natura propter conformitatem naturarum, & in amore meo scilicet Lunari sperma suum: id est, pinguedinem solare. **CELLVLAM MEAM:** id est, corpus meum, scilicet Lunare subintrauerit: id est, in vnam naturam & in vnum concretum mixtum scilicet forti & vniuersali mixture & complexione complexionentur, & vaporabiliter se concipiant. Et ero prægnans ac tempore in eo pariam filium potentiss.

id est, Elixir infinitæ virtutis.

EXPLICIT LIBER PRIMVS

Rosini de diuinis Interpretationibus.

INCIPIT SECVNDVS.

www.libtool.com.cn

NOTA quod prius dixi, quod spiritus corporis nostri cum patre & filio perficitur: quia dicit Rasis libro Lun. Lapis noster cum mundi creatione nomen habet, qui est trinus & vnus. vnde Hermes: Fiducia Philosophorum! in duabus rebus consistit, quibus adiungunt tertiam. idem Philosophi vocarunt ipsum imparem. In nullis verò corporibus Mercurius mūdior & perfectior inuenitur, quàm in his tribus Sole, Luna & Mercurio vulgi. Vnde Senior, nihil generat res ex se, nisi ex eo quod est de se & specie sua, quod est homogeneous ipsius. Similiter Adam & omne genus humanum, & omnis res conuenit in suo propinquo & simile sibi secundum speciem. Incipe ergo in nomine Domini, naturam eius cognoscere, est enim materię suę quod est in eodem & de eodem, nec ingreditur aliud super eo quod non sitortum ab eo, & est radix eius. Similiter Mercurius est ab eo, & hoc est à quo extrahitur, & est in eo & ex eo, scilicet aqua frialis. Lapis ergo noster est aqua cōgelata: id est, Mercurius congelatus in Sole & Luna, & repugnat igni quando est

do est fixus. Et resoluitur quando est fixus in aquam suam, ex qua cōponitur in genere suo. Vnde Hermes : non conuenit rei nisi quod est propinquius & in natura sua, tunc generabitur proles similis sibi, & statim subiunxit: Humiditas eius est ex dominio Lunæ, & pinguedo à dominio Solis, & hæc duo sunt ei coagulum, & semen mūdum : ideo dicit Aristoteles: Aqua non conglutinetur nisi cum simile sulphure sibi, nec inuenitur in re aliquid simile sulphuris sui, nisi quod est ex ea. similiter summa animalium & terræ nascentium nullo alio subgrediente putrescunt & corrūpuntur, dein germinant & fiunt talia similia illis ex quibus habuere radicem secundum speciem suam. Et propter hoc, vt dicit Senior, vt mirabilia immittantur & exeant à sua radice, sed redeunt ad illud vnde fuerunt, & ex quo sunt, nec conuertuntur ex hoc ad aliud. Ei qui dicit ad filiū, dicit vnum in loco contrario contraria. conclusio fuit. Principiorum naturalium principijs sibi simile generatium per naturam actione caloris diuturni & continui diu reflexus in se, & separabiliter commixtus, congelatur in metallum, cuius est in vase, & secundum speciem ex qua est radix eius. Et in ratione intentionis inuenta fuit artis possibilitas: & actus ignis est infinitus vt in Seniore dicitur. Hinc homines nominauerunt arsen. Veneris nominibus vulgi animam portatam in aqua sua : &

vocarunt Venerem albam & rubeam, non tamen est. Venus sua facit operationes eius. Satisfecerunt vulgo dicentes: Venus nostra non est sulphur vulgi quod comburit, & comburitur combustione ignis ac corruptionis, sed Veneris sapientum album comburitur combustionem albedinis & rubedinis, quæ combustio est dealbatio tota totius operis: vnde duo sulphura & duo argen. viu. dicuntur & sunt talia, quod vnum & vnum dixerunt, & sibi congaudent, & vnum alterum continet. Sequitur ratio in argent. viu. Zenon Philosophus dicit: Scias quod ipsum est facere & suo, & Deus creauit ex eo omnes numeros. ipsum est origo earum, & est æreum ignis fugitium, sed cum in igne steterit, facit mira opera & alta: & ipsum solum est spiritus viuus, & in mundo talis non est, qualis ipse est: & ipse penetrat omne corpus, intrat ac leuat, & excellit omnia corpora. Ergo cum se miscuerit alicui corpori ipsum viuificabit, illuminabit, & transmutabit de statu in statum, de colore in colore dum cum eo mixtum fuerit & coniunctum, & ipsum erit fermentum corporis illius: & tunc erit totum. Idcirco ob albedinem & rubeum: & ipsum est aqua perennis, aqua vitæ & virtutis, & herba mundificans & lauans. Et ipsum est fors animalium, qui biberit ex eo, viuet in æternum, & ipsum colorem recipiet & est corporum medicina, & ipsum facit corpora colorum

rum

rum receptiua, mortificat & viuificat, Deo volente, desiccatur & humectatur, calfacit & refrigerat, & facit opera contraria secundum suum continentem. cum viuum fuerit, & cum mortuum fuerit, habes quædam opera specialia vt deaurare, sed cum mortuum fuerit, solutum habes maximum. Et ipsum est serpens seipsum luxurians, seipsum imprægnans, & in die vna parturiens, & suo veneno cuncta interficit animalia & corpora, & ignis fuerit, & interficit omnia in breui & longo tempore. Et ipsum est fugitiuum ignis, expectat tamen ignem per artificia sapientum cum cibatur cum igne, donec expectet, & fiunt ex illis opera mira: ergo cum tingitur tingit, cum coagulatur coagulat, cum solutum fuerit soluit. Aliud seipsum albeficit vt vrina, & ad finem rubescit. Et ipsum acumine suum acutum amarificans, & ipsum est medium inter amarum & acidum: est aqua non fluxibilis ad ignem mollificatio: est congelatio facta leni igne inducens CrySTALLINAM substantiam albam vel rubeam. Sequitur literarum operationum cum suis causis explicatio, quas quære apud Gebrum.

Calcinatio ergo est corporum & spirituum corruptionis eorum destructio. destruitur enim in eis omnis sulphureitas defœdans & comburens, quæ sine ignis vehementia deleri non potest alia causa: quia omne genus calcinati est facilius solutionis: quam non calcinati.

calcinantur mollia vt Saturnus & Iupiter, faciliùs quàm dura vt Mars: & de. Ideo dicit Dantius, præparate corpora & soluete ea, ac ex illa aquam imbibite spiritus ablutos: tunc ipsi spiritus submerguntur in corpora, & corpora in spiritibus, & sic fiunt corpora cum spiritibus firma fixatione. RASIS: Conuertite corpora in aquam, & ex ipsa terra tunc factum est totum. Alpharinus: Quàdo corpus purgatum est prius & calcinatum, tunc coniungitur cum spiritibus ablutis, tunc ipsi spiritus sublimati & fixi illud firmant. Galienus: Præparate corpora & purgate à nigredine in qua est corruptio, donec album fiat album & rubeum: tunc soluete ainbo in aquam scilicet spiritus & corpus: & congelate ea, & sic proijcitur super corpus ablutum.

Solutio est per humidum & frigidum, vel per calidum & humidum, rei siccæ in aquam resolutio. soluuntur autem corpora vt ex eis fiat aqua per quam incerantur spiritus & fiunt. vnde omne hoc magisterium fit quatuor modis, aut vt solues corpora & spiritus firmes: spiritus autem debent firmari cum aquis corporum. Soluuntur alia de causa corpora & spiritus, vt cum aqua spiritus sint coniuncta aquæ corporum, ita in vnum coagulentur, coadiuuentur & firmètur, ne vltius queant separari: Et ista solutio vniuersalis facit quatuor Elementa in vnam redire substantiam,
firmam

firmam & fixam; quando verò soluantur ambo, scilicet corpora & spiritus, tunc fit commixtio vicina & particularis, quam adhuc separare potest ignis. solvantur ergo spiritus duobus modis cum oleo congelationis tartari scilicet super lapidem: alio modo per aquam salis ammon. Est & alia solutio per calorem ignis. Et nota, quod plus valet solutio ignis, quam alia: quia quoque per ignem dissolvitur in aërem: solutiones verò corporum fiunt similiter ut spirituum, ut flos æris, atramenti, cerusæ, minij, &c.

Destillatio: id est, per alembicum, & est optima: fit, ut aqua & olea in ascensione sua per vapores magis purificentur & confortentur à prauitate & omni corruptione, ne ulterius putrescant. Alio modo oleum destillatur, ut amittat humiditatem adustiuam, ut expertus sum in oleo Laurino. dicitur restitutio. pinguedinis est destillatio, donec maneat incombustibilis, & quanto sæpius destillata fuerint, tanto melior erit eorum tinctura. per filtrum destillamus ut aquæ crudæ, vel res solutæ non possint putrescere, nec secus ab eis separari, nisi per filtrum unde spissum remanet, & omne purum descendit, ut fit in auripigm. vel arsen. propter eorum oleitatem. Et nota quod corpus non destillatur nisi prius solvatur, quia aqua ipsius non separatur ab eo, quousque eum perfecte dealbet, vel rubificet. per multos enim annos

probaui antequam ad veritatem veni. Et nota, quòd vitrum frigidum nunquam depones in caldarium, vel aquam calidam, & contrà scilicet calidum vitrum in aquam frigidam, alioquin statim frangeretur. & quando vis excipere vitrum, permittite ante in frigidari. In fermentatione maximè cauendum est de vasis, ne frangantur. Et nota quòd nisi corpus putrescat, fructum non facit. nam primò oportet fieri putrefactionem, siue solutionem, postea destillatur, nec aliquod corpus credas fieri, nisi priùs per putredinem resoluatur.

Incerantur corpora & spiritus, cùm ex priuatione liquefactionis in ingressu non habeant, mollificentur & fluant, & ingressionem habeant. in nullis autem hæc humiditas creatura propinqua inuenitur, & faciliùs quàm in Venerè & arsenico. Modus est, vt toties super partem cerandam multiplicetur eorum sublimatio, donec in ea humiditate manentes fusionem bonam præstent, nec sit hoc ante eorum mundificationem perfectam ab omni re corruptente: quare bonum esset, vt eorum olea priùs figerentur, vt suprà dixi de coagulatione aquarum. Coagulatio verò fit, scilicet aquarum earum, vel oleorum igne lèto candelarum paulatim augendo, donec coagulentur. Spacium coagulationis est 3. dierum, & ignis die ac nocte continuari debet. In his ergo consistit tota operatio magisterij. Nota, quando
anima

anima coniungitur corpori, corpus citò consumitur, & mutatur in aliam substantiam: quia prima eius operatione est nigrum, in 2. magis lucidum, in 3. adhuc magis clarum, ac sic vsque ad 15. vices soluendo & coagulando: & in quolibet congelatione caue ne aliquid sentiat de sale, sed ipsum lava iterum & iterum. Et nota quod cū diuisa elementa & mundificata commixta fuerint, tunc si eorum particulam ordeï instar super laminam ignitam posueris, si fluit & tingit suo colore superficiē laminæ, bonum est, si non, scias aliquod nocumētum accidisse in solutione: quia non bene solutum corpus non habet aptitudinem intrandi. Causantur enim hæc vel ex breuitate temporis, vel ex debilitate caloris fimi. Si penetrat, sed non profundè, fit hoc ex paucitate aëris. nā anima corpus ingrediens per omnes eius venas velociter currit, vt vnguentum: si verò volat pars eius, fit hoc ex multitudine spirituum, nondum fixatorum. si autem prosternatur fluēs, tingēs, penetrans in profundum totam laminam, nec euolans, sed relinquat caliginem fumi, hoc est, ex modica clarificatione elementorum separatorum. Dispone ergo substantiam aëream per discretionem, scilicet in corpore cōmunis terræ, & substantiam terream secundum humiditatem aëris, & calorem & siccitatem Solis vel ignis lenis, donec conueniant & coniungātur: & tunc adiunge eis duas virtutes operatiuas,

aquam scilicet ad album, & ignem ad rubeum, & ideo, fili, oportet te habere duplicē terram imbibitam, vnam scilicet cum aqua & aëre, ad albedinem, & aliam imbibitam aëre, aqua & igne elementalī pondere, scilicet ad rubeum. tunc habebis optata Deo annuente.

EXPLICIT LIBER DE
fnitionum Rosini.

MANDO. Hic est lapis non lapis, habet animam & sanguinem & rationem similem duobus. Sic dixit Mahomet, Lapis qui est in hoc opere, necessarius de animata re est, hunc inuenies vbique in planitie, in montibus, & in aquis omnibus: habentque eum tam diuites quam pauperes, estque simul vilissimus, carissimus, crescit ex carne & sanguine quam preciosus omni cognoscenti illum: ex illo possunt congregari exercitus, & interfici reges: ex illo honorabis quem volueris & inhonorabis. laudetur ergo Deus. Item: Dealesi Hermes dixit: Ego qui exaltatus sum super omnes circulos Mundi, vidi quatuor facies natas, habentes vnum patrem. Quarum pars vna est in montib. alia in mari, pars verò tertia in fossis, quarta in cauernis: hic nescit linguā illius, pater harum adiunxit eas ad vnum, cum se inuicem vidissent, locuti sunt vno sermone, dicētes: Eamus quæsitum

quæsitum quatuor eleméntorum naturas, quas
 de ventre terræ fœminæ adducunt. Item Mas-
 farai: Immunditia est in hoc lapide propter
 quam ipsum homines vilipendent, & tenent
 quòd non possint eam sequestrare. Idem ex
 hoc lapide nascitur argen. viuum, quem vocât
 multis nominibus. Item locus istius est 4. ele-
 menta, & spiritus. 4. ianux. 4. & clauēs qua-
 tuor, quarum vna est signum, scilicet ostensio
 aquæ per alembicum. Item hic lapis non la-
 pis, proiectus est in res, & in montibus exalta-
 tus est, & in aëre habitat, & in flumine pascitur
 argent. viuum, quē vocant multis nominibus,
 & in cacumine montium quiescit: cuius ma-
 ter virgo est, & pater non concubuit. Idem la-
 pis in sterquilinijs calcatur pedibus, & sæpe
 multi fodiunt, vt eum extrahant, & non pos-
 sunt eum inuenire. Et ille lapis assimilatur la-
 pidibus minerarum & plantarum, & conuersi-
 bilis est in quemlibet colorem, s. album, rub-
 citr, & in se continet 4. elementa, s. artificialia,
 s. aquam claram, flauam, rubeam, viridem, ci-
 trinam. & dicitur minor mundus, non quòd
 sit microcosmus, sed quia mundus regitur per
 ipsum, vnde Geber Sarracenus contriuit, &
 dealbanit eum 33. diebus in aceto destillato.
 Et scias, quòd Philosophi acetum vocabant
 sal alkali, & destillatam vrinam, quo euacuato
 diuide elementa, diuide ipsum æqualiter &
 proportionaliter contritione perpenſa. Ita vt

non sit in eo diuifio, nec repugnantia, & habebis propositum domino concedente. Mitigo Philosophus: Lapis noster quamuis ab hominibus & animalibus pedibus conteratur, tamen propter suam industriam hominis Geberi, à sapientibus adimatur, & dicitur industriam: quia fit industria hominis Geberi. Item Malus Philosophus: Hic lapis est sub tus te, quantum ad obedientiam: suprà te, quo ad dominium: ergo à te, quantum ad scientiam: circa te, quantum ad æquales. Aristotel. Ego nominabo lapidem nostrum, est terminus anni est enim ouum Philosophorum quod inest in putrefactione & purificatione. Diuide ergo ipsum in 4. elementa, quæ diuifio fit duobus modis: id est, sine corruptione Solis & Lunæ: & ista diuifio est vniuersalis quantum ad intellectum: sed secunda diuifio diuidit ipsum in speciales operationes. quando ergo habueris aqua ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, & quodlibet horum per se diuifum, plenè habebis artem.

Sume ergo ex lapide vbique reperto, qui vocatur Rebis, & nascitur in duobus montibus, ex quo volantes spiritus in vanū sumunt, & non recipies ipsum nisi recentem cum suo sanguine, cuius cibus est ex sanguine, & moratur in aëre: & si hic lapis non esset aëreus, vel aëreæ naturæ, non coniungeretur Mercurio, nec ei cōmiseretur, nec ingrederetur ipsum: sed

sed quia similes sunt, commiscuntur & coniunguntur, adeo ut ignis non separet inter nos. Recipe ergo lapidem Rebis: id est, binas res, scilicet humidum & frigidum, siccum & calidum. Vnde Rasis & Morien. Quod ergo secretum expectabis in humoribus evanescentibus, ex quibus gignit filios, lapis noster cal. & sic. unde versus: Dant rebus montes dracones in terraque fontes. Recipe ergo hunc lapidem animale: id est, animam in se habentem, scilicet Mercurialem sensibile: id est, sentientem presentiam, & influentiam magnetis, & magnetis, & calaminare, ac apicem per motum localem, prosequendo & fugando vegetabile: id est, vim suam in naturam inditam, communicantem suo generi, multiplicantem virtutem influentiae, ut radix stipiti, sine herbis mineralem: quia de minera extrahitur. Vnde quidam male intelligentes Philosophos, dicentes: Hic lapis talis est res, quae in te magis fixa est, à Deo creata, & tu eius minera es, ac à te extrahitur, & ubicunque fueris, tecum inseparabiliter manet, putabāt hinc esse crines hominis, sanguinem, sterces, & sed fatui sunt cum dicunt in eo fixa est: id est, ibi habes suam scientiam, & non in alia re. Et ut homo ex 4. elementis est compositus, ita & lapis, & ita est ex homine, & tu es eius minera, scil. per operationem: & de te extrahitur, scil. per divisionem: & in te inseparabiliter manet, scil. per scientiam.

Aliter in te fixa, scilicet in Mercurio sapientum: tu eius minera es: id est, in te est conclusa & ipsum occultè tenes, & ex te extrahitur, cū à te reducitur & soluitur: quia sine te compleri non potest, & tu sine ipso viuere non potes, & sic finis respicit principium & contrà. Nas-
citur in duob. montibus: id est, ex Venere & Mercurio per assiduitatem decoctionis naturæ, ex quo iuuamentum sumunt & omnia volatilia, scilicet corpus & spiritus: non fixa ab eo sumunt colorationem, & fixationem. non capias eum nisi recentem & præparatum cum sanguine suo: id est, Venere nondum fuso, vel bene præparato, cuius tibi est ex sanguine: id est, vita vel operatio eius est ex Venere viua, moriatur in aëre, scilicet per ignis eleuationem siue sublimationem & purificationem. & si hic lapis non esset aëreæ naturæ: id est, eiusdem præparationis, non coniungeretur Mercurio, non esset perfecta & firma operatio eorum, sed quia similes sunt duo, ambo præparati miscentur & vniuntur, vt ignis non separet inter eos.

Separabis ergo Philosophiam, per hanc doctrinam croceum ab albo, rem preciosam, à vili, donec 4. elementa ex vna re proueniant: & iterum 4. in vnum concurrant: quorum radices sunt aqua, & ignis. apposita verò sunt terra, & aër: vniuersa verò ex vno fiunt: & rursus 4. vnum: 4. ergo ex vna re sic fiūt: primò aqua, secundò

secundò oleum, tertio ignis, quartò terra. Ex istis 4. ita compositis & mundificatis, vt fluant sine fumo & combustione, vt permaneant, ingrediantur, & commisceatur corporibus metallorum, fit Iccir compositum.

Et nota, quòd terræ præparatæ quarta pars, ignis verò vna sumenda, & cum ea misce olei prædicti duas partes, & tere in pastam. Quidam dixerunt 7. partes terræ, alij 12. & verum est, primum tamen melius. Alij dixerūt, quòd vna pars terræ tingit 20. Alij quòd vna pars terræ dupli tingit duplum sui septupli, & ita ostendit tibi pondera, compositionem, & quod est melius, & quod est prius : fac quod volueris, regimen tamen vnum est & operatio vna.

Postremò notandum, quinque esse necessaria huic operi: id est, est corporum & spirituum calcinatio, siue sublimatio scil. calcinatæ rei in aqua reductio fit per potentiam fimi, vel etiam per caloré ignis, & dicitur solutio 3. Est destillatio scil. per alébicum descēssio, 4. Est inceratio, scil. rei sicce coniungens vnguentum solutum, quo nostrum perficitur magisterium. est pater mirabilium, & nubes nubium, & ipsum disputat cum auro, & concludit ei dicens : Disceptabis nemecum ? Ego sum dominus lapis expectans ignem. Respondit Mercurius: Verum dicis, sed ego te genui, & extrahis originem ex me, & vna pars ex me viuificat multas de te: quia tu es auarus per comparisonem ad

me. si quis enim vinxerit me, fratri vel sorori meę viuet, & gaudet, & ero sibi sufficiens, si viueret annos 100000. & ego sum totus absconditus, sapiētum & muto omnia corpora in Lunam cum arsenico, & postea in Solem cum sulphure, & in me latet scientia. sublima ergo ipsum & erit fixus, ac tinget decem partes Veneris. Item nota, spiritus corpora ingredi non possunt nisi purgata, & non ingrediuntur, nisi aqua ducantur. Ideo dicit Dantius: Præparate corpora & soluite ea ac ex illa aqua imbibite spiritus ablutos: tunc ipsi spiritus submerguntur in corporibus, & corpora in spiritibus: & sic figentur spiritus fixissima fixatione. vnde Rasis: Conuertite corpora in aquam, & illam aquam coniungite aëri: id est, spiritui, scilicet Mercurio, & ex illis duobus iterum fac aquā, & ipsam terram, & factum est totum. Galienus dicit: Præparate corpora & purgate à nigredine, in qua est corruptio, donec fiat album & rubeum, tunc soluite ambo in aquam, scilicet spiritus & corpus, & coagulate, & sic projicite super corpus ablutum. Quando corpora & spiritus soluuntur, tunc fit solutio vniuersalis, quæ facit & quatuor elementa, & reddit in vnā substantiam firmā & fixā: quando verò non soluuntur ambo, tunc fit mixtio vicina, & particularis, quam adhuc separare potest ignis. Nota quando anima coniungitur corpori, corpus citò consumitur, & mutatur in aliam

in aliam substantiam, & post primam eius operationem fit nigrum. In secunda verò magis lucidum. In tertia verò iterum magis clarum, donec ad quindecim solutiones & coagulationes perficiatur, & in qualibet coagulatione caue ne aliquid sentiat de sale, sed lava eum perfecte. Item tali modo potest omnes spiritus augmentare in sublimatione. Recipe de Mercurio sublimato, & tere cum eo medietatem sui Mercurij crudi, & sublima cum speciebus suis receptis, & prius sublimati. Item imbebe Mercurium sublimatū cum aqua Saturni, vel Iouis, vel Lunæ, quod melius est, toties, donec currat super laminam. yna pars tingit ei partes Veneris purgati in veram Lunam.

In nostro magisterio est spiritus & corpora: inter spiritus quidam sunt fixi, vt essentia calaminaris talck, &c. quidam non fixi, vt argent. viu. arsen. auripigm. Venus, salarmo. & si spiritus per fumum euanescent, nec sustinere possunt. & sunt aliæ species retinacula spirituum, de quibus fiunt aquæ acutæ, vt salia & alumina, in quibus solvuntur spiritus sublimati & purificati, vt simul cum ipsius soluti coagulentur & figantur: quidā verò sunt quæ solvantur in aquam, & cum ipsis fit inceratio corporū ac spirituum, vt sunt vitriolum & atramenta. Sed scire debes, quæ species sint meliores, ad artē pertinētes: quia multi sunt qui minus valent, secundū meā experiētiā, & perderēt labores

& expēsa, & tinctura cum eis inficeretur: quare relinquenda sunt ea.

Sunt ergo hi 4. spiritus principales in arte nostra, arsenic. salarmon. quia sine ipso nō soluerentur, nec ingrederentur spiritus: ipse enim soluit & figit omnes spiritus, penetrat omnia metalla, & mollificat ea. Et scias verum esse, quod experimēto didici: quia non est neesse tibi alium falem cōparare. vtere ergo eo in omnibus operibus tuis: sed hoc scias, quod per ipsum nec dealbantur, nec rubificātur corpora, neq; transsubstantiantur, sicut per alios spiritus, sed ipse tantūm dat introitum alijs spiritibus: permixtis verō & coniunctis coadunationibus & perseuerationib. ipse recedit, 3. spiritus est Mercurius, cuius diffinitionem, & naturam habes copiosē apud Gebrum. Est materia metallorū cū Venere alba vel rubea & est.

F I N I S.

INCIPIT LIBER

diuinarum interpretationum

& definitionum.

ECIPE lapidem qui est niger, albus, rubeus, citrinus, & auis mirabilis, qui nigredine noctis & diei claritate sine alis volat: ex amaritudine namque in suo gutture existente, coloratio accipitur, à suo verō cruore mera aqua accipitur,

tur, sicut dixit Alexander. Recipe lapidem 4
colorum fili. Recipe volatile volans submer-
sum, & à sua rubedine quæ ipsum interficit, ex-
trahent ipsam: ab ea repelle vt fiat vnum, & ti-
bi maneat non volando in regionibus, sed vo-
latu eleues illud, & à radio extrahe suam um-
bram: ac sordidum, quia nebula ei superemi-
nens coinquinat, & à luce retinet quasi coan-
gustatur, ac à sua rubedine comburitur. Reci-
pe ergo hanc superiorem aquam corruptam
quemadmodum ignis. Laton cineris est vnus,
quoniam se ab eo sequestrat quousque rubeus
æris vitrificetur, fit tibi societas certa, calefcit
& tibi quiescit. Fili notum habeas, quòd aquæ
prius erat in aëre, deinde habitauit in terra,
redde eam tu ad superiora & per suos termi-
nos non ineptè omnia coniuncta: deinde suo
spiritui rubeo priori elemento nisi parte eam
coniunge. Item Hermes: Recipe lapidem ni-
grum, lapidem de montanis Indiæ, quod est
intus, mitte foras, & quod foras est, mitte in-
tus. Vnde Rasis, fili, contēplare altissima mon-
tana, quæ sunt à dextris & à sinistris, ac ascen-
de illuc: ibi lapis noster inuenitur, & in alio
monte, qui fert omne genus pigmentorum &
spiritus vel species, ibi similiter est. Morienus:
Conscendite alta montana arboribus consita:
quia ibi lapis noster inuenitur, & absconditus
est. Item Hermes: A Capite lapidem mixtum,
croceum album, & comminuete eum & sepa-

quæ albificat Hendragem? Deinde respondens dixit ei Aros: Ita vt dicis est, ô domina in tempore longo. Respondit Maria: Hermes dixit in omnibus libris suis, quòd Philosophi albificant lapidem in hora diei. Dixit ei Aros: ô quàm illud est excellens, inquit Maria: Excellentissimum est hoc apud illum qui ignorat. Dixit Aros: ô Prophetissa, si sunt apud homines omnia 4. elementa, dixit compleri possent, & complexionari, & coagulari eorum fumum, ac retineri die vno, donec impleant consequens. Dixit Maria: ô Aros, per Deum si non essent sensus tui firmi, non audires à me verba hæc, donec compleret dominus cor meum, gratia voluntatis diuinæ. Veruntamen: Recipe alumen de Hispania, gummi album, & gummi rubeum, quod est kibric Philosophorum, & eorum Sol & tinctura maior, & matrimonifica gummi cum gummi vero matrimonio. Inquit Maria: Intellexisti Aros? vtique domina: Dixit Maria: fac illa sicut aquam currentem, & vitrifica hanc aquam diem laboratam ex duobus zubech super corpus fixum, & liquesfac illa per secretum naturarū in vase Philosophiæ. Intellexisti nos, ô domina. Vtique dixit Maria: Custodi fumum, & caue ne fugiat aliquid de illo, & isto mensura igni leui, sicut mensura caliditatis Solis in mense Iunij vel Iulij, & morare prope vas, & intueri cura, quomodo nigrescit & rubescit & albescit, in minus quàm in tribus

in tribus horis diei, & fumus penetrabit corpus, & spiritus constringetur, & erunt sicut lac incerans & liquefiens & penetrans: & illud est secretum. Dixit Aros: Non dico, quod erit hoc semper. Dixit ei Maria: Aros, & mirabilius est, de isto quod non fuit apud antiquos, nec accessit ad eum per inëdicationem: & illud est: Accipe herbam albam, claram, honoratam, crescentem super monticulis, & tere ipsam recentem sicut est in sua hora, & illa est corpus verum non fugiens ab igne. Et dixit Aros: Nunquid ille est lapis veritatis? Et dixit Maria: vtique. Verumtamen nesciunt homines hoc regimen cum velocitate sua. Dixit Aros: & postea quid? Dixit Maria: Vitrificata super illud Kibrich & Zubech (alias Zibeic) & ipsa sunt duo fumi complectētes duo Lumina, & proijce super illud complementum tincturarum & spirituum & pondera veritatis, & tere totum, & pone ad ignem, & videbis de ipsis mirabilia. Totum regimen consistit in temperie ignis. O quā mirum, quomodo movebitur de colore in colorem in minus quā in hora diei, quousque veniet ad metam rubedinis & alborū: & deijce ignem, & dimitte confrigidari & aperi, & inuenies corpus margaritale clarum, esse in colore papaueris syluestris, mixtam albore, & illud est incerans, liquefiens & penetrans, & cadit eius aureus super in millia & ducenta. Illud est se-

cretum occultum. Tum procidit Aros in faciem suam. Dixitque illi Maria: Leua caput tuum, Aros: quia abbreviabo super te rem, ut illud corpus proiectum super monticulos clarum, quod non capitur putrefactione vel motu. Recipe & tere ipsum cum gummi Elsarony, & cum duobus fumis, quia corpus comprehendificans est gummi Elsarony, & tere totum. Apropinqua igitur, quia totum liquefcit. si prorecceris super ipsam vxorem, erit sicut aqua distillans, & quando percutiet ipsum aer, congelabitur, & erit corpus vnum, & proijce de ipso, & videbis mira: o Aros, illud est secretum occultum scholæ. Et scias quod prædicti duo fumi sunt radices huius artis, & sunt Kibris album & calx humida, sed corpus fixum est de corde Saturni comprehendificans tincturam, & campos sapientiæ, siue scholæ. & Philosophi nominauerunt illa multis & omnibus nominibus, & acceptum de monticulis est corpus clarum, & album. & ista sunt medicina huius artis, pars comparatur, & pars inuenitur super monticulos: & scias Aros, quod sapientes non nominauerunt illud campos siue scholæ, nisi quia scholia non complebitur nisi per illud, & in hac scholia non sunt, nisi mirabilia. Intran namq; & in illa 4. lapides, & suum regimē verum est sicut dixi: & illud est primum, scoyare Ade & Zethet, per illud allegoriza Hermes in libris suis Scoyas, & semper longificauerunt

ficauerunt Philosophi suum regimen, & simul
 lauerunt opus pro quodlibet, quid non oportet
 facere illud opus, & faciunt magistrum in
 vno anno, & hoc non nisi occultatione ignorantis
 populi, donec firmatum sit in cordibus
 eorum & in sensib. quia ars non complebitur
 præterquã in auro, quia est secretum Dei magnum:
 & qui audiunt de secretis nostris, non verificant ea
 propter eorum ignorantiam. Intellexisti Aros? Aros
 dixit: vtique, sed narra mihi de isto vase sine
 quo non complebitur opus. Dixit Maria: Istud est
 vas Hermetis, quod Stoici occultauerunt, & non est
 vas nigromanticum, sed est mensura ignis tui. Cui
 dixit Aros: ô domina obedisti in societate Scoyari: ô
 prophetissa an inuenisti in secretis Philosophor.
 qui posuerunt in libris suis quod aliquis possit
 facere artem de vno corpore? Et dixit Maria:
 vtique, quod Hermes non docuit, quia radix
 scholiæ est corpus indolabile, insanabile & est
 toxicum mortificans omnia corpora, & puluerizat
 ea, & coagulat Mercurium odore suo. Et dixit:
 Ego iuro tibi per Deum æternum, quod illud
 toxicum quando soluitur donec fit aqua subtilis,
 non curo quã solutione fiat: coagulat Mercurium
 in Lunam cum robore veritatis, & incidit in
 solum Iouis, & lunificat ipsum in Lunam. Et in
 omnibus corporibus est scientia, sed Stoici propter
 eorum vitæ breuitatem & operis lōginitatem hoc

324 MARIA PROPH. AD SARR.

occultauerunt, & hæc elementa tingentoria
inuenerunt, & ipsi increuerunt ea, & omnes
Philosophi docent illa præter vas Hermetis,
quia illud est diuinum, & de sapientia domini
Gentibus occultatum: & illi qui illud igno-
rant, nesciunt *regimen veritatis*, propter vasis
Hermetis ignorantiam.

SEQUVNTVR VERSVS.

*Maria mira sonat breuiter quod talia tonat.
Gummi cum binis fugitiuum figit in imis.
Horis in crinis tria vinclat fortia finis.
Maria Lux roris ligam ligat in tribus horis.
Filia Platonis consortia iungit amoris,
Gaudet in assata sata per tria sociata.*

EXPLICIT LIBER MARIAE
Sororis Moyfi.

LIBER

LIBER SECRETORVM ALCHEMIAE COM-

positus per Calid filium Iazichi, translatus
ex Hebraeo in Arabicum, & ex Arabico
in Latinum, incerto in-
terprete.

Praefatio de difficultate Artis.

RATIAE sint Deo omnium crea-
tori, qui nos conduxit & reco-
luit, & docuit, & intellectum &
scientiam nobis dedit. Nisi Do-
minus nos custodiret & condu-
ceret, essemus sine custodia, & sine doctore ta-
quam erronei, imò huius Mundi nihil scire-
mus, nisi ipse nos doceret, qui principium est,
& scientia omnium, sua potentia & bonitate
super populum. Qui dirigit & erudit quem
vult, & reducit sua misericordia ad viam iusti-
tiae. Misit enim nuncios suos ad tenebras, &
vias explanauit, & sua misericordia repleuit
suos diligentes. Scias frater, quòd hoc no-
strum magisterium de lapide secreto, & offi-
cium honoratum, est secretum secretorum Dei,
quod celauit suo populo, nec voluit vllis re-
uelare, nisi illis, qui fideliter tanquam filij me-
ruerunt, & qui eius bonitatem & magnitudi-
nem cognouerunt. Qui enim secretum Dei

postulat, necesse est ei hoc secretum magisterij
 plus quam aliud. Et sapientes qui illud asse-
 quuti fuerunt, aliqua de ipso celauerunt, & ali-
 qua reuelauerunt. Sic enim inueni sapientes
 antecessores, in hoc cōuenientes in suis libris
 honoratis. Vnde scias, quod discipulus meus
 proprius, Musa, honorabilior omnibus apud
 me, in ipsorum libris multum studuit, & in o-
 pere magisterij laborauit, vnde aggrauauit i-
 psam eiusdem compositio, & in ea multiplici-
 ter dubitauit, & ignorauit similiter rerum com-
 positionis naturas. Et supplex ac humilis pro
 ipsa, à me explanationem petijt, & directio-
 nem eiusdem. Ego autem eidem nihil in ea re-
 spondi, nec volui discernere, sed præcepi ei, vt
 libros Philosophorum legeret, & in eis quod
 à me petierat, indagaret. Ipse verò abiens, le-
 git plusquam centum libros, prout inuenire
 potuit: libros videlicet veridicos, secretos, no-
 bilium Philosophorum, & in eis quod petijt,
 non potuit inuenire, qui tunc remansit ideo
 stupefactus, & quasi extra mentem positus, e-
 tiam per annum continuè in ea perscrutando.
 Ex quo igitur discipulus meus Musa, qui in-
 ter Philosophos, in gradum & modum sapien-
 tiæ meruerat computari, sic in compositione
 eius dubitauit, & hoc ei contingit in ea, quid
 faciet ignarus, vel insipiēs, rerum naturas non
 intelligens: neque rerum complexiones co-
 gnoscens. Cū autem hoc viderem de meo
 discipulo

discipulo prælecto, & charissimo, motus pietate, & dilectione eiusdem, quin etiam nutu & voluntate diuina, ædidi hunc meum librum in obitu meæ mortis, in quo prætermisi dicere quædam, quæ antecessores Philosophi retulerunt in suis libris. Et dixi quædam quæ ipsi celauerunt, & nullo modo dicere, aut referare in scriptis suis voluerunt. Et explanavi, & exposui quædam; quæ ipsi cooperuerunt suis dictis obscuris & figuratis: Et vocavi hunc meum librum Secretorum Alchemiæ. In quo nominaui quicquid necesse est inquisitori huius scientiæ, siue magisterij, iuxta linguam eius intellectui convenientem, atque sensui inquirentis. Et nominaui in hoc libro, quatuor magisteria magis alta, & meliora, quam sapientes fecerunt. Quorum sunt Elixir, vnum minerale, & aliud animale, alia vero duo residua sunt mineralia, & non sunt elixir vnum, quorum est artificium lauadi, quod vocant corpora. Alterum quidem est, facere aurum ex azoth viuo, cuius factura & generatio, est secundum generationem siue ordinem generationis in mineris, in corde & interioribus terræ existentibus. Et hæc quatuor magisteria atque artificia, explanauerunt sapientes in libris suis de compositione huius magisterij. Sed de eis defuit multum, & de eius operatione noluerunt in libris suis ponere, vel si inuenit, nõ potuit intelligere, & nihil grauius

inuenit quàm illud. Et ideo dicam in hoc meo libro, ipsam, eiusque factum. Qui ergo hunc meum librum legerit, legat aliquid geometrię, & eius mensuras addiscat, vt clibanorum fabricam rectè componat, nec modum eorum excedat, per augmentum vel diminutionem, & quantitatem ignium: sciat & modum siue etiam gradum valis operis. Similiter videat & cognoscat, quid sit radix penitus & principium magisterij: & est eadem, tanquam inatrix animalibus, quę in ea generantur, & capiunt creationem pariter ac nutrimentum, quod prædictum est. Nisi res magisterij inueniat sibi idoneum, destruetur factum atque opus eius, & eius operarij quæsitum non inueniēt, nec ipsa res proderit in effectum generationis: quia eum non inuenerit causam generationis, siue radicem, & ipsam caliditatem, continget in operationibus casus destructionis. Hoc idē in quantitate ponderum est contingens, quę cum disconuenit in composito, partibus quidem eiusdem naturę terminum transcendentibus, per augmentum vel diminutionem, destruitur cum ea proprietas compositi, & fit effectus compositi cassus atque vacuus. Et ego ostendo tibi vnum exemplum: Nonne vides quod in sapone, cum quo panni abluuntur & mundificantur, & fiunt albi, generatur in sui recta compositione hæc proprietas, propter æqualitatem, & rectas compositiones, & debitas compositi, quę

quæ participant in longitudine & latitudine: unde propter hanc participationem cōven-
runt, & tunc apparuit quod erat in ea de veri-
tate ad factū, & nota fuit inde virtus quæ prius
latebat, quam vocant proprietatem, & est vir-
tus ablutionis, in composito generata. Cum
verò quantitas ipsius compositi transcendit
suum terminum, & per additionem vel dimi-
nutionem, transgreditur ipsa virtus æqualita-
tis terminum, & exit ad contrarium, secūdam
distemperantiam compositi. Et ita in composi-
tione nostri magisterij intellige.

*De quatuor magisterijs artis, scilicet, solutione,
congelatione, albificatione, & rubifi-
catione. C A P. I.*

Et incipio dicere artificium maius, quod
vocant Alchemiam, & certificabo dictum me-
um, & nihil celabo, nec tacebo hîc dicere de
eo, nisi illud quod non convenit dicere, nec est
nominare. Dicimus igitur, quod artificium
maius, sunt quatuor magisteria, prout dixerūt
sapientes, videlicet, Soluere, Congelare, Albi-
ficare, & Rubificare. Et hæ quatuor quantita-
tes sunt participes, quarum duæ similiter sunt
inter se participes, similiter & aliæ duæ. Et v-
traque harum duplicium quantitatum habet
aliam quantitatem participem, quæ est maior
quantitas particeps post has duas. Et volo di-
cere, pro ijs quantitibus, quantitatem natu-

rarum, & pondus medicinarum, quæ soluuntur & congelantur per ordinem, nec intrat diminutio, nec additio. Sed hæ ambæ, scilicet solutio & congelatio, erunt in vna operatione, & vnum factum meruerunt, & hoc ante compositionem; Sed post compositionem ipsarum opus erit diuersum, sed hæc solutio & congelatio, quas nominaui, sunt solutio corporis & congelatio spiritus, & sunt duo, & habet vnam operationem. Quia spiritus non congelantur, nisi cum solutione corporis, & similiter corpus non soluitur, nisi cum congelatione spiritus. Et corpus & anima, quando coniunguntur insimul, agit vterque eorum in suum socium, factum sibi similem. Et exemplum est huius, aqua & terra: quia aqua cum terræ coniungitur, conatur ad soluendum eam cum sua humiditate, & sua virtute & proprietate, quæ in ea sunt, & facit eam subtiliorem, quam prius erat, & reddit eam sibi consimilem: nam erat aqua subtilior terra. Et similiter facit anima in corpore, & eodem modo inspissatur aqua cum terra, & fit consimilis terræ in densitate, quia terra spissior est aqua. Et scias, quod inter solutionem corporis, & congelationem spiritus, non est differentia temporis, neque opus diuersum, ita quod sit vnum sine alio, sicut non est inter aquam & terram in sua coniunctione pars temporis diuersa, quod cognoscatur, vel vesperetur vna ab alia, in eorum operationibus: sed

sed eorum est vnus terminus, & vnum factū:
 & vna & eadē operatio circuit super ipsa duo,
 & simul, ante compositionem. Et ideo dixi an-
 te compositionem, ne putet, qui hunc librum
 legerit, & audierit solutionem & congelatio-
 nem, vt dixi, quod sit compositio quam nomi-
 nauerunt Philosophi, quia sic esset in errore
 sui facti, & suæ scientiæ. Quia compositio in
 hoc artificio seu magisterio, est coniunctio si-
 ue matrimonium congelati spiritus cum cor-
 pore soluto, & eorū coniunctio, & eorum pas-
 sio est super ignem. Nam caliditas est eius nu-
 trimentum, & anima non dimittit corpus, nec
 cum eo coniungitur omnimoda coniunctio-
 ne, nisi per mutationem vtriusq; à sua virtute
 & proprietate, & post conuersionem suarum
 naturarum. Et hæc est solutio & congelatio,
 quam prius Philosophi vocauerunt. Et scias,
 quod hanc solutionem & congelationem iam
 telauerunt sapientes, & loquenti fuerunt in ea
 subtilitatione, ex dictis obscuris & coopertis,
 vt sensus inquisitoris ab ipsorum intellectib;
 elongaretur. Et hoc esto exemplum dicti Phi-
 losophorum cooperti & obscuri in eis. Vngi-
 te folium cum toxico, & verificabitur in eo vo-
 bis principium officij, siue magisterij eiusdē.
 Et Operamini corpora fortia cum iure solu-
 to, quousque vtrumq; eorum conuertatur ad
 suam subtilitatem. Similiter & dictum Sapi-
 entis in eisdem est: Nisi conuerteritis corpora

in subtilitatem, vt sint subtilia, & tactu impalpabilia, non dirigetur vobis quod quæritis. Et si trita non fuerint, reuertamini ad operationem, quousque terantur, & fiant subtilia: quod si hoc feceritis, vobis quod cupitis dirigetur. Et hoc modo plura verba talia de eis posuerunt. Nec vllus probantium potuit attingere vllatenus hoc factum talis celamenti, quousque apparuit ei bona aperitio documenti ostensiva, remoto dubio præcedenti. Et similiter nominauerunt compositionem, post solutionem atque congelationem. Postea etiam dixerunt, quod compositio non completur, nisi cum matrimonio & putrefactione. Et iterum ipsorum dictum postea docuit pro solutione & congelatione, & diuisione, & pro matrimonio & putrefactione & compositione. Et hoc est, quia compositio, rei est origo & vita. Nisi enim esset compositio, non produceretur res in esse. Et diuisio est separare partes compositi. & sic separatio fuit sua coniunctio. Et dico quod in corpore non morabitur spiritus, nec in eo erit, nec cum eo vllatenus remanebit, quousque ipsum corpus habeat ex subtilitate & tenuatione, vt habet spiritus. Et cum iam ipsum attenuatum fuerit & subtiliatum, & exierit à sua densitate, & spissitudine ad tenuitatem, & à grossitie & corporeitate ad spiritualitatem, commiscebitur tunc spiritibus subtilibus, & imbibetur in eis, & sic vterque euadent vnum & idem, &

idem, & non separabuntur, sicut nec aqua mixta aquæ. Ponatur quòd duæ quantitates participes, quæ sunt in solutione & congelatione, maior sit anima, & minor sit corpus: postea adde quantitati, quæ est anima, quantitatem quæ est in corpore, & participabit quantitati primæ, & erunt in virtute participes solummodo, & operare eas, sicut operati fuimus, & inde habebis quod cupis, & verificabitur tibi linea, sicut dixit Euclides. Postea accipe eius quantitatem, & scias eius pondus, & adde ei de humiditate, quantum possit bibere, cuius humiditatis non habemus hîc pondus determinatum. Postea operare eas operatione dissimili, primo videlicet imbibendo & sublimando: & hæc operatio est illa, quam vocant albificationem, & vocant eam Yharit: id est, argentum, & plumbū album. Et cū iam albificabitur hoc compositum, adde ei de spiritū quantum est medium totius, & reduce ad operationē, quousque rubefiat, & erit tunc de colore alufur, quod est nimis rubeum, & assimulauerūt eum sapientes auro. Et effectus huius ducit te ad dictum Aristotelis, qui dixit suo discipulo Arde: Lutum quando albificatur, nominamus ipsum Yharit: id est, argentum: & quando rubificatur, nominamus ipsum Temeynchū, quod est aurum. Et albedo est, quæ tingit cuprum, & facit eum Yharit. Et illa rubedo est, quæ tingit Yharit: id est, argentum, & facit eum T.

meynchum: id est, aurum. Vnde qui poterit soluere illa corpora, & subtiliare, & albificare, & rubificare, & vt tibi dixi, cōponere imbibendo, & ad idem conuertere, consequetur magisterium, & faciet factū, quod dixi, sine dubio.

De rebus, & instrumentis huic operi necessarijs, & opportunis. C A P. I I.

Et oportet te scire vasa in hoc magisterio, scilicet Aludela, & sapientes vocant cœmetaria, seu cribratoria: quia in eis diuiduntur partes, & mundantur, & in eis perficitur & completur, depuratur res in magisterij. Et quodlibet horum habeat Clibanum sibi conuenientem, & vtrumque eorum habeat similitudinem & figuram operi competentē. Et iam omnia nominauit, & modum & formam eorum docuit Mezleme, & plures Philosophorum in libris suis. Et scias quod sapientes in hoc conuerunt in suis dictis, & celauerunt per signa, & fecerunt inde plures libros, & instrumenta, quæ sunt necessaria, in his quatuor prædictis. Et sunt duo: Vnum est cucurbita cum suo alembico: & alterum est aludel, quod est benefactum. Et similiter quæ sunt eis necessaria, sunt quatuor. Et sunt corpora & animæ, & spiritus, & aquæ: & ex his quatuor, est magisterium, & factum minerale. Et sunt explanata in libris sapientum, & abstuli ab hoc meo libro, & nominaui in eo, quod non nominauerunt Philo-

Philosophi. Et qui aliquantulum intellectus habuerit, sciet quæ sunt illa. Et non feci hunc librum ignaro & nescienti, sed composui ipsum prudentibus, & sensum & sapientiam habentibus & scientibus.

De naturis rerum ad hoc magisterium pertinentium. CAP. III.

Et scias quod Philosophi nominauerunt ea pluribus nominibus. Vnde quidam eorum nominauerunt ea mineras, & quidam animale, quidam autem herbale, & quidam per nomen naturarum, hoc est naturale. Alij quidam vocauerunt ea quibusdam nominibus ad libitum, secundum quod eis videbatur. Etiam scias, quod earum medicinæ sunt naturis propinquæ, prout dixerunt Philosophi in libris suis, quod natura propinquat naturæ, & natura assimilat naturæ, & natura coniungitur naturæ, & natura submergitur in natura, & natura dealbat naturam, & naturam rubificat naturam: & generatio cum generatione retinetur, & generatio cum generatione vincit.

De decoctione & eius effecta.

CAP. IIII.

Et scias, quod Philosophi nominauerunt in suis libris Decoctionem. Et dixerunt, quod faciant decoctionem in rebus. Et illud est, quod eas generat, & mutat à suis substantijs

& coloribus ad alias substantias, & ad alios colores. Et non transgrediaris, quod dico tibi in hoc libro, & procedes rectè. Respice frater semen, quod est in vita hominum, qualiter in ipsum operatur Solis caliditas, quousque exit ex eo granum, & comedunt homines, & alia animalia. Postmodum operatur in ipsum in homine natura cum sua caliditate, & reddit carnem & sanguinem. Et nostra operatio magisterij est sic. Vnde nostrum semen, quod à sapientibus est sic, quod sua perfectio; suusque processus est ignis, qui est causa vitæ & mortis, qui non tribuit ei vitam, nisi cum intermedio, & sua spiritualitate, quæ non commiscetur nisi cum igne. Iam verificaui tibi veritatem, quam vidi atq; feci.

De subtiliatione, solutione, coagulatione, & commixtione lapidis, & eorum causa, atq; fine. C A P. V.

Et scias, quod nisi subtiliaueris corpus, quousque fiat aqua totum, non rubiginabitur, nec putrefiet, & non poterit congelare animas fugaces, cum tetigerit eas ignis: quia ignis est qui eas congelat, cum auxilio ipsius ad ipsas. Et similiter præceperunt Philosophi soluere corpora, & soluimus, vt adhæreat caliditas eorum profunditatibus. Postea redimus ad soluendum ipsa corpora, & ad congelandum post eius solutionem, cum re quæ ei appropinquauit,

uit, quousque coniungamus omnia commixta bona & idonea commixtione, quæ est quantitas temperata. Vnde coniunximus ignem & aquam, & terram & aërem: & quando commiscuit se spissum cum subtili, & subtile cum spisso, remansit alia cum alijs, & conuersæ fuerunt suæ naturæ pares, cum prius essent simplices, quia pars est generatiua, addit & tribuit suam virtutem in subtili, quod est aër: quia adhæsit cum suo cōsimili, & est pars generationis. Vnde accepit potestatem ad mouendum & ascendendum. Et potuit frigiditas in spisso: quia amisit caliditatem, & exiuit ab eo aqua, & apparuit res super ipsum. Et exiuit humiditas ascendendo, & subtile aëris, & commiscuit se cum eo: quia est suum cōsimile, & suæ naturæ. Et quando corpus spissum amisit caliditatem & humiditatem, & potuit super ipsum frigiditas & ficcitas, & comminuerunt se suæ partes, & diuisæ fuerunt, & non fuit humiditas quæ coniungeret ipsas partes diuisas, elongauerunt se partes. Et postea pars quæ contraria frigiditati, quia continuauit, & immisit suam caliditatem & suam decoctionem ipsis partibus, quæ sunt terræ, & in eis ipsius posse valuit, siue potuit, & habuit dominium & victoriam super frigiditatem, & latuit frigiditas, quæ prius erat in corpore spisso per victoriam caliditatis super eam, conuersa fuit pars suæ generationis, & facta fuit subtilis & calida, & con-

y

ta fuit ficcare cum sua caliditate. Et postea subtile, ascensor naturarum, cum amisit calorem accidentalem, & accidit ei frigiditas, tunc conuersæ fuerunt, & inspissauerunt se, & descenderunt ad centrum, & coniunctæ sunt naturæ terrestres, quæ se subtiliauerunt, & conuersæ fuerunt in suam generationem, & imbiberunt se in eis: & coniunxit humiditas illas partes diuisas, & conata est terra ficcare illam humiditatem, & obsedit eam, & prohibuit, ne exiret ab ea, & apparuit quod erat absconsum super eum. Et non potuit humiditas separari retentione siccitatis. Et similiter inuenimus, quod quicquid est in Mundo, retinetur per suum contrarium, vel cum suo contrario: scilicet caliditas cum frigiditate, & siccitas cum humiditate. Postea cum quilibet eorum obsedit suum socium, commiscuit se subtile cum spisso, & factæ fuerunt illæ res vna substantia, scilicet sua anima calida & humida, & suum corpus frigidum & siccum. Postea conata fuit soluere & subtiliare cum sua caliditate, & sua humiditate, quæ est sua anima. Et conata fuit claudere & retinere, cum suo corpore quod est frigidum & siccum. Et sic super hoc circuit & conuertitur officium huius. Iam asserui tibi veritatem, quam vidi & feci, & præcepi tibi, vt conuertas naturas à sua subtilitate, & suis substantijs cum caliditate & humiditate, quousque conuertantur ad aliam substantiam,

stantiam, & alios colores. Et non transgrediaris quod in hoc libro dicitur, & procedas recte in magisterio prout cupis.

De fixatione spiritus. C A P. V I.

Et scias, quod corpus cum commiscet se cum humiditate, & ipsum inuenit ignis caliditas, conuertitur humiditas super corpus, & soluit ipsum, & tunc non potest spiritus ab eo exire: quia imbibit se cum igne. Et spiritus sunt fugaces, quousque corpora cum eis commiscuntur, & conatur pugnare cum igne, & eius flamma. Et parum tamen conueniunt istae partes, nisi cum operatione bona, & continuo & longo labore: quia naturae animae est tendens sursum, ubi centrum animae est. Et quis est ille ex probatoribus, qui valeat duo, vel diuersa coniungere, quorum centra sunt diuersa, nisi post conuersionem naturae earundem, & mutationem substantiae, & rei à sua natura, quod est graue quærere? Ergo qui potuit conuvertere animam in corpus, & corpus in animam, & commiscere cum eo spiritus subtiles, tinget omne corpus.

De decoctione, contritione, & ablutione lapidis. C A P. V I I.

Et scias illud, quod est multum necesse in hoc secreto atque magisterio, est decoctio, contritio atque cribratio & mundificatio, atque cum

aquis dulcibus ablutio. Vnde qui aliquid huius operatus fuerit, mundificet ipsum bene, & abluat atque mundificet ab eo nigredinem, & tenebras quæ apparent super ipsum in eius operatione. Et corpus subtiliet, quanto plus poterit, postea ~~miscet cum eo animas~~ solutas, & spiritus mundos, quousque sibi placeat.

De quantitate ignis, & eius commodo & incommodo. CAP. VIII.

Et cognoscat similiter quantitates ignium, & commodum rei huius, & incommodum eiusdem, prouenit à commodo ignis. Vnde dixit Plato in suis sermonibus, in libro suo: Ignis addit perfecto commodum seu profectum, & corrupto incommodum seu corruptionem. Vnde cum fuerit eius quantitas bona idonea, proficiet, & cum multiplicauerit in rebus, ultra modum corrumpet ambo, scilicet perfectum atque corruptum. Et hac de causa oportuit sapientes mittere medicinas suas super Elixir, ad prohibendum & remouendum ab eis combustionem ignium, & eorum caliditatem. Et dixit Hermes patri suo: Pater timeo ab inimico in mea mansionem. Et dixit: Fili, accipe canem masculum Corascenen, & caniculam Armeniæ, & iunge in simul, & pariet canem coloris cæli, & imbebe ipsum vna siti ex aqua maris: quia ipse custodiet tuum amicum, & custodiet te ab inimico tuo, & adiuuabit te ubicunq; sis, semper

per tecum existendo in hoc mundo & in alic.
Et voluit dicere Hermes, pro cane & canicula, res quæ conseruant corpora à combustione ignis, & eius caliditate. Et sunt illæ res aquæ ex calcibus & salibus, quarum facturæ inueniuntur in libris sapientum de hoc magisterio. Et aliqui ex sapientibus nominauerunt eas, aquas marinas, & lac volatiliū, & his similia.

De separatione elementorum lapidū.

C A P. I X.

Inde oportet, & frater, quem Deus honoret, vt accipias lapidem honoratum, vel preciosum quem nominauerunt sapientes, & magnificauerunt, & absconderunt, & celauerunt. Et ponas ipsum in cucurbita cum suo alembice, & separa eius naturas, hoc est, quatuor elementa, terram, aquam, aërem, & ignem. Et sunt ea, corpus & anima, spiritus & tinctura. Et cum separaueris aquam à terra, & aërem ab igne, serua vtrumq; duorum per se, & accipe quod descendit ad fundum vasis, & illud est fæx, & ablue ipsam cum igne calido, quousque auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo: & albifica ipsam albificatione bona, & fac ab ea euolare additiones humiditatum, & tunc conuertetur, & deueniet calx alba, in qua non erit obscuritas tenebrosa, nec immundicia, nec contrarium. Postea redi ad naturas primas, quæ ascenderunt ab ea, & mundifica eas similiter ab

immunditia & nigredine atque contrarietate: & reiterna super eas multotiens, quousq; subtilientur, & purificentur, & attenuentur. Et cum hoc feceris, iam misertus est tibi Deus. Et scias, frater, quod hoc officium est vnus lapis, super quem non intret Garib: id est, aliquid aliud. Cum eo operantur sapiētes, & de eo exit, eum quo medicatur, quousq; compleatur. Nō commiscetur cum eo aliquid, nec in eius parte, nec in toto. Et hic lapis inuenitur in omni tēpore, & in omni loco, & apud omnem hominem, cuius inuentio non aggrauat inquirentem, vbicunque sit. Et est lapis vilis, niger & foetens, non emptus precio, & sine aliquo non existit leuis in pondere, & vocant eum Origo mundi: quia oritur sicut germinantia. Et hæc est eius reuelatio, atque apparitio inquirenti.

De natura lapidis & eius origine.

C A P. X.

Accipe ergo ipsum, & operare ipsum, vt dixit Philosophus in suo libro, quando nominauit eum sic: Accipe lapidem non lapidem, vel qui non est lapis, nec est de natura lapidis. Et est lapis, cuius minera generatur in capite mōtium, & Philosophus voluit dicere mōtes pro animali. Vnde dixit: Fili, vade ad montes Indię, & ad suas cauernas, & accipe ex eis lapides honoratos, qui liquefiunt in aqua, quando commiscetur ei. Et illa aqua est ipsa videlicet, quæ

quæ sumitur ab alijs montibus & illorum cauernis. Et sunt, filii, lapides, & nō sunt lapides, sed nominamus eos per similitudinem, quam habent ad eos. Et scias quod radices mineralium ipsorum sunt in aëre, & eorum capita in terra, & quando euelluntur à suis locis, audietur, & erit rumor magnus, & vade, filii, cum eis: quia citò euanescent.

De commixtione elementorum separatorum.

C A P. X I.

Et incipe compositionem, quæ est circuitio totius facti: nam compositio non erit, nisi cum matrimonio & putrefactione. Et matrimonium est, commiscere subtile cum spisso. Et putrefactio est assare, terere, & rigare, quousque commisceantur insimul, & fiant vnum: ita quod non sit eis diuersitas, nec separatio de aqua mixta aquæ. Et tunc conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cum igne, & pati ipsum. Et conabitur spiritus submergi in corporibus, & fundi in eis. Et oportuit hoc esse: quia corpus solutū, cum commiscuit se cum anima, commiscuit se cum ea, & cum omnibus suis partibus, & alia in alijs intrauerunt cum sua similitudine, & conuersa fuerunt vnum & idem. Et ideo oportuit, quod accidat animæ de comoditate, & de durabilitate, & permanentia, quæ accidit corpori in loco commixtionis. Et similiter spiritui in hoc statu

vel permanentia animæ & corporis, conueniens fuit accidisse. Quia spiritus cum commiscetur cum ea cum labore operationis, & commixtæ fuerint partes eius cum omnibus partibus aliorum duorum, quæ sunt, videlicet anima & corpus, tunc conuersa fuerunt, spiritus & alia ambo, vnum quid, & indiuisibile, secundum substantiam integram, cuius salutæ fuerunt suæ naturæ, & conuenerunt suæ partes, vnde cum obuiauerit istud compositum corpori soluto, & ipsum consequuta fuerit caliditas, & apparuit super faciem eius quod erat in eo ex humiditate, & liquefactum fuerit in corpore soluto, & trāsīuit in ipsum, & commiscuit se cum eo, quod est de natura humiditatis, incendit se, & defendit se ignis cum eo. Vnde cum tunc ignis voluerit cum eo suspendi, prohibebit eum apprehendere se: id est, adhærere cum spiritu admixto aquæ suæ. Et ignis non adhærebit ei, quousque sit purum. Et similiter aqua, ex sua natura fugit ab igne, & quando ipsam consequitur ignis, & vult eam auolare, & sic fuit corpus causa retinendi aquam, & aqua causa retinendi oleum, quod non comburetur nec consumetur. Et fuit oleum causa retinendi tincturam: & fuit tinctura causa faciendi apparere colorem, & causa demonstrandi tincturam, in qua non est lumen, nec vita. Vnde hæc est vita recta & rei perfectio, & Magisterij. & hoc est quod quæsiuisti. Scias igitur &

tur & intellige, & inuenies quod quæris, si Deo placuerit.

De solutione lapidis compositi.

C A P. XII.

Sed postea Philosophi subtiliauerunt se ad soluendum ea, vt bene se commiscerent, corpus & anima. Nam omnia quæ simul sunt in contritione & assatione, & rigatione, habent vicinitatem & colligationem adinuicē, ideoq; potest ignis assumere naturā à debiliore, quousque deficiat & euanescat: & similiter reuertitur super partes fortiores, quousque remaneat corpus sine anima. Vnde quando sic soluantur & congelantur, accipiunt partes adinuicem, partes suas magnas videlicet atq; paruas, & fuit hoc ex eis complexio, & est eorum assumptio, & sic conuersa fuerunt illa duo vnum & idem. Et quando sic fuit, assumit ignis ab anima, quantum assumit à corpore, nec addit nec diminuit, vnde fuit per ea perfectio. Ex eo necesse est ei capitulum proprium in scientia Elixiris, scilicet dictum, de soluendo corpora & animas simplices. Quia corpora non intrant super animas, & erunt retinacula eis, & excusabunt eas ab omni opere sublimandi, figendi, atque retinendi, & commiscendi, & his similia, nisi cum mūdificatione prima. Et scias quòd solutio non transcendit hos duos modos: aut enim est extrahere interius rerum ad

346. LIBER SECRETORVM

suam superficiem, & erit pro hoc solutio, & est exemplum ad hoc, quod argētum est frigidum & siccum in sua apparentia, & quando apparet suum interius, est solutum: quia est calidum & humidum: Aut dicta solutio est corpus acquirere humiditatem accidentalem, quam non habebat, & addit suam humiditatem cum ea, & ideo soluunt se suæ partes, & erit pro eo solutio.

De coagulatione lapidis soluti.

CAP. XIII.

Et dixerunt aliqui ex sapientibus: Congela in balneo congelatione bona, quam tibi dixi, & est sulphur luminosum in tenebris, & est hyacinthus rubeus, & toxicum igneum, & interficiens, & est Elixir, quod super nullum remanet: & leo victor, malefactor, & ensis scindens, & tyriaca sanatrix, vel sanans omnem infirmitatem. Et dixit Geber filius Hayen: Quod omnes operationes huius magisterij sub sex contineantur rebus, quæ sunt fugare, fundere, & incerare, & dealbare, vt est marmor: & soluere & congelare. Et illud fugare, est fugare & remouere nigredinem à spiritu & anima. Et fundere, est liquefactio corporis. Et incerare, est propriè corporis & eius subtiliatio. Et dealbare est fundere citò corpus propriè. Et congelare, est congelare corpus cum anima præparata. Rursum fugare cadit super spiritum & animam: & fundere & dealbare, & incerare & soluere,

soluere, cadit super corpus: & congelare cadit super animum, & intellige.

Quod vnus tantum fit lapis, & de eius natura. CAP. XIII.

Dixit Bauzan Philosophus Græcus, cum interrogauerunt eum: Nunquid germinans potest fieri lapis? Dixit sic: Duo scilicet primi lapides, lapis alkali, & lapis noster, qui est vita illi, qui ipsum scit, & eius factum. Et qui nesciuit & non fecit, & non certificabitur quomodo nascatur, aut putabit lapidem: aut qui non comprehendit super omne quod de modis huius lapidis dixi, iam parauit se morti & pecuniam suam perditioni. Quia nisi hunc lapidem honoratum intruenerit, non cōsurgat alius suo loco, & non vincat naturæ super ipsum. Eius natura est caliditas multa cum temperamento. Vnde qui ipsum scinit, iam docuit ipsum, & qui ipsum ignorât, non docuit ipsum. Habet autem proprietates & virtutes multas. Nam ipse mundificat corpora ab additionibus accidentium ægritudinū, & conseruat substantias saluas, ita quod non appareant, neque videantur in eo turbationes contrariorum, nec fugimentum sui vinculi. Hic est enim sapor corporum & eorum spiritus, & eorum anima: quâdo commiscetur cum eis, soluit ea sine detrimento. Hic est vita mortuorum, & eorum resurrectio, medicina conseruans corpus, & purgans

superfluitatem. Et qui ipsum sciuerit, sciat, & qui nescierit, nesciat. Nam huius officium non consurgit precio, nec associatur vëditioni, seu emptioni. Intellige eius virtutem & valorem atque honorem, & operare. Et dixit quidam sapiens: Non est tibi datum a Deo hoc magisterium solum pro tua audacia, fortitudine & calliditate, sine omni labore. Nam laborant homines, & Deus tribuit fortunam hominibus. Adora ergo Deum creatorem, qui tibi tantam gratiam suis operibus bene dictis voluit exhibere.

Modus operationis lapidis ad album.

C A P. X V.

Cùm ergo volueris hoc magisterium honoratum facere, accipe lapidem honoratum, & pone eum in eucurbita, & cooperi cum alem-bico, & claude eam bene cum luto sapientiæ, & dimitte exsiccari: quod sic facies, quotiescunq; claudes cum luto sapientiæ, postea mitte in stercore calidissimo: deinde distillabis eum, & pones sub eo recipiens, in quod distilletur aqua, & dimittes sic, quousque tota aqua distilletur, & exsiccabitur humiditas, & poterit siccitas super eum. Postea extrahes eum siccum, & seruabis aquam, quæ distillauit ex eo, quousque tibi sit necessaria. Accipiesque corpus siccum, quod remansit in fundo cucurbitæ, & teres ipsum, ponesq; in vase Chalcofolario,

folario, cuius quantitas sit secundum quantitate[m] medicine, & subhumabis eam in stercore equino humido excellētissimè calido, prout potest, & sit ipsum vas clausum bene cum pila & luto sapientiæ, & sic dimittas ipsum esse ibi. Et cum noueris quod voluerit infrigidari stercus, parabis aliud calidissimum, & in eo pones dictum vas. Sic facies cum eo quadraginta dies, renouando sæpe stercus calidum, cum necesse fuerit, & soluetur medicina in se, & fiet aqua spissa, alba: & cum sic eam videris, scias eius pondus, & adde eidem quantum est medietas ponderis ipsius de aqua, quam prius seruasti, & claude tunc ipsum vas cum luto sapientiæ, & iterum reduc ad stercus equinum calidum: quia in eo est humiditas & caliditas, & non omittas (vt prius diximus) renouare stercus, cum infrigidari inceperit, quousque compleantur quadraginta dies. Quia tunc medicina congelabitur in simili quantitate dierum, quib. soluta fuit prius. Postea accipe eam, & scias pondus eius integrè, & accipe quantitatem eius de aqua, quam prius formasti, & tere corpus, & subtilia, & pone aquam super ipsum. Et iterum remitte in stercore equino calido, per vnam septimanam & dimidiam, & sunt decem dies, tunc extrahes, & inuenies corpus iam bibisse aquam. Postea tere ipsum & pone super ipsum de ipsa aqua, quantum prædictum est. Et subhuma eum in stercore, & dimitte ibi

per alios decem dies. Postea extrahè, & inuenies ipsum corpus, quod iam biberit aquam. Postea, vt priùs tere, & pone super ipsum de prædicta aqua, iuxta quantitatem prædictam, & iterum subhumabis in stercore prædicto, & dimittes ibi per decem dies, & postea extrahes. Et sic facies quarta vice, tunc cum iam quarto cõplebitur hoc, extrahe & tere, & subhumabis eum in stercore, quousque soluatur: deinde extrahe, & reitera adhuc semel, quia tunc est origo perfecta, & iam compleuit suum factum. Tunc verò cum sic fuerit, & adduxeris rem, ô frater, ad hunc statum honoratum, accipe ducetas quinquaginta drachmas plumbi vel stanni, & funde ipsum. Deinde cum liquefacta fuerit, proijce super ipsum vnam drachmam de Cinnabari: id est, de hac medicina, quam adduxisti ad hunc statum honoratum, & hunc ordinem altum, & retinebit ipsum stannum seu plumbum, ne euolet ab igne, & albificabit ipsum, & extrahet ab eo ipsius detrimētum, & eius nigredinem, & conuertet ipsum in tincturam permanentem perpetuò. Deinde accipe vnam drachmam de istis ducentis quinquaginta, & proijce super ducentas quinquaginta stagni aut latomis, seu cupri, & conuertet ipsum in argentum melius quàm de minera, & hoc est maius quod facere potest, & vltimum, si Deus voluerit.

Cm-

Conuersio predicti lapidis in rubeum.

CAP. XVI.

Et si volueris hoc magisterium ad aurum conuertere. Accipe de hac medicina, quam (vt dixi) adduxisti ad hunc statum honoratum, & ad hunc ordinem altum, pondus vnus drachmæ, & hoc secundum modum exempli tui superius dicti. Et pone eam in vase chalcofolario, & subhumabis eam in stercore equino per quadraginta dies: quia soluetur: postea dabis ei ad bibendum aquam corporis soluti, primò quantum est medietas sui ponderis, postea vsquequo congeletur, subhumabis in stercore calidissimo, vt prius dictum est. Deinde per ordinem facies in hoc capitulo auri, sicut fecisti superius in capitulo argenti. Et erit aurum, & operabitur aurum, si Deus voluerit. Custodi, fili, hunc librum secretissimum, & non ponas ipsum in manus ignorantium, secretum secretorum Dei: quia perficies quod volueris,
Amen.

LIBER TRIVM VER-
BORVM KALLID
acutissimi.

DE QUALITATE LAPIDIS
Philosophici. CAP. I.

LAPIS iste de quo fit hoc opus, habet in se omnes colores. Est enim albus, rubeus rubicundissimus: citrinus citrinissimus, celestinus, viridis, grauis. In lapide isto sunt quatuor elementa. Est enim aquaticus, aëreus, igneus, & terreus. In lapide isto in occulto est caliditas & siccitas, & in manifesto frigiditas & humiditas: oportet ergo nos occultare manifestum, & id quod est occultum, facere manifestum: illud autē quod est in occulto, scilicet caliditas & siccitas, est oleum, & istud oleum est siccum: illa siccitas tingit & nō aliud, quia alkale & nō aliud tingit. Illud quod est in manifesto frigidum & humidum, est fumus aquosus corrumpens: oportet ergo vt illa humiditas & frigiditas sit compar caliditati & siccitati, ita vt non fugiat ab igne: quia inter illam frigiditatem & humiditatem est vna particula calida & sicca: oportet ergo quod frigidum & humidum recipiant caliditatem & siccitatem quod erat in occulto, & fiant vna substantia.

stantia. Illa autem frigiditas & humiditas est fumus corrumpens & aquosus, de quò dicitur, quòd humiditas aquosa & adustiva corrumpit corpus & tingit in nigredinem. Ista ergo infirmitates oportet destruere in igne & per gradus ignis.

De lapidis ipsius proprietate.

C A P. I I.

Hic est liber Trium verborum, liber lapidis preciosi, qui est corpus aëreum, & volatile, frigidum & humidum, aquosum & adustum, & in eo est caliditas, siccitas, frigiditas, & humiditas: alia virtus est in occulto, & alia in manifesto. Quòd vt illud quòd est in occulto fiat manifestum: & illud quòd est manifestum fiat occultum per virtutem Dei, & caliditatem, vt siccitas. Dicunt enim Philosophi Persæ, quòd frigiditas & humiditas aquosa & adustiva, nō est amicabile caliditati & siccitati: quia caliditas & siccitas destruit frigidum & humidum aquosum & adustum virtute diuina. Et tunc mutatur spiritus iste in nobilissimum corpus, & non fugit ab igne, & currit vt oleum, quod est tinctura viua multiplicatiua, ponderatiua, coloratiua, declaratiua, cōsolidatiua, pulcherrima, ingressiua, præseruatiua, atque perpetua, frangitiua, & est tamen Sol preciosus.

2

De occulta caliditate & siccitate in humido & frigido existentibus. CAP. III.

Opus mirabile Trium verborum, est opus lapidis preciosi, in quo est frigiditas & humiditas aquosa & adustiva, & in eodem occulta caliditas: & sic illud quod est de tribus verbis legitur & aliter à quibusdam intelligitur, vt omnes clarè & apertè non intelligant causam in tribus verbis. hoc inquiritur in humido & frigido, in quo est occulta caliditas & siccitas, & hoc scire nos oportet, vt faciamus de manifesto occultum, & de occulto manifestum, & istud occultum est de natura Solis & ignis, & est preciosissimum oleum omnium occultorum, & tinctura viua, & aqua permanens, quæ semper viuit & permanet, & acetum Philosophorum, & spiritus penetratiuus: & est occultum tingitium, aggregatiuum & reuiuificatiuum: quod rectificat & illuminat omnes mortuos, & surgere eos facit, postquam non fugit ab igne eius caliditas & siccitas. Sed frigiditas aquosa & adustiva fugit ab igne & destruit se.

De conuersione spiritus in corpus, & corporis in spiritum. CAP. IIII.

Vt igitur omnia manifestemus, scilicet occultum: huius humidi & frigidi spiritus iste vertatur in corpus, & hoc corpus in spiritum, & iterum spiritus iste fiat corpus, & tunc facta est

est amicitia inter frigiditatem & humiditatem & caliditatem & siccitatem. Vnde dicunt Philosophi Persæ, quod mirum est, quomodo hoc fiat, sed virtute Dei fieri potest cum molli temperamento & moderatio termino ignis. Et huius lōgitudinis dierum duorum & septem. Nam à tribus duo intelliguntur, & à duobus quinque, tria non intelliguntur. Et hæc sunt tria verba preciosa, occulta & aperta, data non prauis, non impijs, non infidelibus, sed fidelibus & pauperibus à primo homine vsque ad vltimum.

De Planetarum & eorum imaginum operibus in Mercurio existentibus.

C A P. V.

Dico ergo quod in Mercurio sunt opera Planetarum, & eorum imaginationes in suis locis, sicut in foetu suis partibus & temporibus operantur. Nam in foetu primo mense cum semen à matrice acceptum est, Saturnus operatur congelando, & constringendo sua frigiditate & siccitate ipsam materiam in vnam massam. Secundo mense operatur Iupiter sua caliditate digerendo in quandā massam carneam, quæ embryo vocatur. Tertio mense operatur Mars, agens in materiam, & sua caliditate & siccitate diuidit & sequestrat illam massam & membra disponit. Quarto mense Sol, vt dominus inmittit spiritum, & sic incipit viuere.

Quinto mense operatur Mercurius, qui foramina & spiracula facit. Sexto mēse Venus disponit, & ordinat supercilia & oculos, testiculos, & similia. Septimo mense Luna sua frigiditate & humiditate laborat ad expellendum foetum. & si tūc nasceretur, viuere posset: si verò non nascitur tunc debilitatur. & iterum Saturnus octauo mense sua frigiditate & siccitate incipit operari, tunc constringendo ipsius foetus acceptionem in matrice, & si tunc nasceretur, viuere non posset. Nono mense Iupiter iterum operatur, & sua caliditate & humiditate iterum nutriendo reducit vires ipsi foetui: & sic completo nono mense nascitur, & bene viuit. Et hæc sunt verba vera: Aqua foetum tribus mensibus in matrice conseruat: ignis totidem custodit. Aër quoque tribus mensibus fouet: qui totidem complet qui fouetur sanguis in vmbilico, qui ingrediebatur preciosus ad maternas condescendentes mammas. Ibi que post partus angustias niuis candorem assumit. Infanti verò nunquam patebit egressus, quousque aëreos flatus exhauriat. Egressus tandem os aperit & lactatur.

De obseruatione Planetarum in opere Alchimia. CAP. VI.

Ab istis tribus mensibus oportet nos intelligere, te cum acuto ingenio scire, & componere ac extrahere duo: nam à duobus non intelliguntur

telliguntur tria: sed ab istis tribus intelliguntur duo & septem. Vnde omnes qui cupiunt scire hanc artem, acuunt ingenium suum ad aperiendum thesaurum ex tribus verbis, in quibus occultatur tota præparatio & virtus lapidis, in quo est caliditas & siccitas, quæ siccitas est oleum viuum, & tinctura viua, & est siccitas tincta & profunditas tincturarum, & hoc est calidum & humidum coniunctiuum. Omnes autem à principio hoc videntes cognouerunt de verbo, quod dictum est, & qui audierunt de tribus verbis, mirati sunt valde, quorum hæc est expositio: quia sic à principio conceptionis vsque ad natiuitatem infantis, quilibet Planeta suo loco dat imaginem virtute diuina sic creante: ita ego Rachaidebi dico: & verum est, quod in omnibus operibus alchimicis quilibet Planeta suo loco suam facit imaginem vsque ad complementum operis: & tunc nascitur Alchimia artificiosè. Sed si verius dicam, naturaliter nascitur secundum omnes planetas sicut Deus ostendit protoplasto hominis naturaliter habens naturam omnium tincturarum: & sic nascitur Mercurius habens in se quatuor elementa, & naturas omnium tincturarum secundum suos gradus: & in hoc opere Alchimie multi errant, & pauci perueniunt ad finem. Nam in hoc opere est saltus Lunæ, & circulus Solis, ad gradus tres. Primus debilis: Secundus firmus: Tertius perfe-

etus. & termini tres: Primus, quando Sol intrat in Ariete, & est in sua exaltatione: Secundus, quando Sol est in Leone: Tertius, quando Sol est in Sagittario. Circulus autem Solis est viginti octo annorum. XIX. annorū in his mineris, & alijs qui in tabulis Alchimix sunt, completur Alchimia. Nam numero saltus Lunæ inuenimus gradus, à nouem gradibus vsque in duodecim gradus, & ab vno in duos gradus CLXIII. vsque ad XXXIII. &c. VII. in circulo Solis inuenimus. Intellige ergo quia secundum istos gradus completur opus Alchimix.

Expositione trium Verborum. CAP. VII.

Redeamus nunc ad expositionē trium Verborum, in quibus tota ars cōsistit. Aqua enim dicitur tribus mēsisbus foetum in matrice conseruare. Aër tribus mensibus fouet. Ignis totidem custodit. Hoc totum dictum est de Mercurio per similitudinem. Et verbum istud & sermo iste, & terminus obscurus, est apertus ad intelligēdum verum. Nam & alia natura est in muliere prægante, & alia in Mercurio: tamen per similitudinē caloris qui in matrice inuentus est: æstimatus est ignis qui est triginta duorum graduum. Vnde istud tertium verbum de quo dicitur, ignis totidē custodit, obscurum est, & multi errant in eo, & intrant terram regionem nescientem, quia à tribus accipiunt

plunt duos gradus, & ab istis duobus gradibus extrahuntur reliqui gradus, & in 32. particulis Craticulæ partitur libellus: & in istis gradibus expletum est verbum tertium totum, de quo dicitur totidem. Primus gradus complet aquam & aërem. Secundus gradus complet totum hoc quod diximus & totidem. & hoc est donum Dei.

De gradibus ignis. CAP. VIII.

Philosophus Regis Persarum & principis Romanorū dixit: Ita diuidet tria verba in duas partes, & iterum istæ duæ partes diuidantur in duas partes, & super illa duo diuidantur 32. gradus, qui sunt termini ignis, & dicuntur particulæ ignis, & hæc inueniuntur à portionibus archæ quæ diuiditur in 32. partes, & dicuntur almec: Omnes isti gradus sparguntur super primas duas partes, quæ sunt termini duo, & partiti in 4. partibus 32. gradus partiuntur, sicut primus gradus est particula ignis vna albechir, & est sola & simplex, & dicitur quasi nulla, & quod est levis ignis, & cum isto igne incipimus cōprehendere Mercurium ad rubeum, cum ad mortem ducunt magistri Persarum per subtilitatem ingenij, & ita complentur verba duo in 6. maenchen. Post hæc expletur verbū tertium, quod est obscurum, & in quo multi errant, & perdunt sensum suum. Philosophus Regis Persarum dixit: diuidamus istud per medium. Medietas est ex tribus maenchen,

& ista medietas regitur cum duobus gradibus, qui sunt duæ particulæ ignis, & ita explentur ista tria verba in 22. maenchen, & hic est primus terminus & est sine errore. Secundus terminus est de 16. maenchen, & regitur cum octo ignis gradibus. Tertius terminus est de 20. maenchen, & regitur cum 16. gradibus: id est, particulis ignis. Quartus terminus est de 24. maenchen, & quatuor diebus, & regitur cum 32. ignis gradibus, qui sunt particula ignis. Raxit Aedrianus, & omnes Philosophi Persarum, laudetur Deus, & sanctum nomen eius, quia hoc dictum est de temperato igne super verbis tribus de natura mulieris imprægnatæ, ad exemplum ignis quod oportet in Mercurio, Diuiduntur omnes isti duo termini, quilibet per medium, quia ambo sunt 23. manahen. & 7. diethen: & in fine primi termini aperi thesaurum, proijce quod inueneris, quod si salierit, & fumum emiseric super rubeam laminam, nondum factum est. Reduc ergo ad ignem de 16. qui habet in se octo ignis gradus: & iterum aperi thesaurum, & pone super rubentem laminam, & vide si salierit & fumum fecerit, quia nondum factum erit, Reduc ergo ad ignem de 20. qui habet in se 16. gradus: Iterum aperi thesaurum, & si adhuc fumum fecerit, nondum coctum erit. Reduc ergo ad ignem de 24. maenchen, & quatuor diechen, qui habet in se 32. gradus ignis, & modò

modò factus erit fusibilis preciosus lapis viridis, siue aureus, siue ialneus, siue rubicundus. In hac hora laudetur Deus & sanctum nomen eius, quod est benedictum super omne nomen de hoc suo sancto dono.

*Libri Trium verborum Kallid Rachaidib;
Philosophi finis.*

TRACTATVLVS ARISTO-
telis de Practica lapidis Philoso-
phici, incipit.

CVM omne corpus, secundum Philosophum, aut est elementum, aut ab elementis generatum, nostro magisterio summe necessaria est generatio: ipsa autem non nisi ex quatuor naturis quæ sunt quatuor elementa, consistere potest. Elementa verò quatuor sunt, aër, aqua, ignis & terra, sine quibus generatio omnis priuatur effectu. Elementorum nanque duo sunt lapidea, & duo aquatica: lapidea quidè sunt ignis & terra: aquatica verò, aër & aqua. Eorū quoque duo sunt amica, & duo inimica. Terra & aqua sunt amica: ignis & aqua sunt inimica.

Fac ergo pacem inter inimicos, & totum habebis magisterium. Sed pacem inter elementa facere non potes, nisi per cōuersionem eorum ad inuicem. Ea autem ad inuicem bene con-

uertere est bene possibile. Quia vt dicit Philosophus: De aptitudine omnium elementorū, est vt mutantur ad inuicem. Nam ignis mutatur in aërem, & aër in aquam. Sic ignis mutatur in aquam, & aqua in terram, & econuerso.

Conuerte ergo elementa, & quod quæris inuenies. Nam nostra copositio, vt dicit Morienes, est naturarum mutatio, & earum calidi cum frigido, humidi cum sicco admiscibilis connexio. Aquæ enim frigiditas, & ignis caliditas, aëris humiditas & terræ siccitas ad inuicem concorditer ligata, integrum scilicet primum constituunt generatum. Sunt namque elemēta, vt dicit Philosophus, circulariter conuersiua. Et ideo generantur & corrumpuntur ad inuicem, sed hoc quod non nisi operatione & regimine perficitur.

Modi vero operationum sunt quatuor, puta, lapidis dissolutio in aquam spiritualementem, lapidis separatio in statum spiritualementem, lapidis reductio in terram naturalem, & lapidis desponsatio in calcem spiritualementem.

Lapis dissolutio fit per contritionē: lapidis separatio per distillationē: lapidis reductio per incerationem: desponsatio per fixationem.

Primus igitur gradus nostri regiminis siue operis est dissolutio lapidis in aquam spiritualementem, vt dicit Philosophus: Quoniam primus modus præparationis est, vt lapis fiat Mercurius. Ipse enim est primum corpus operans in grossis re-

sis rebus, vt reddat eas ad modum futum. Si enim dimitteret res grossas in sua grossitie, & non subtiliaret ens, nõ dissolueretur lapis, neque putresceret. Et ideo si aliud beneficiũ non haberemus à Mercurio, nisi quòd corpora reddat subtilia ad sui naturam, satis deberet nobis sufficere. Accipe ergo filium tuum charissimũ, & sorori suæ albæ æqualiter coniunge: propina illis poculum amoris, quia beneuolentiæ consensus res rebus adiungit. Superfunde illis mulsum donec inebrientur, & in partes minimas diuidantur. Veruntamen memoriter teneas, quod omnia munda conueniunt mundis, alioquin sibi filios generant dissimiles.

Et ideo vt dicit Auicenna: Primum quod debes facere in opere, est quòd sublimes Mercurium: deinde mitte in Mercurio mundo munda corpora: hinc contere, coque, reitera, & ne tædeat te hoc facere. Cum verò videris nigredinem in aquæ superficie apparentem, collige eam cautè, & reponè ad partem, sciens pro certo iam lapidem tuum in parte dissolutum esse. Aquam verò totam distilla per pannum, quod in eo reperies dissolutũ, reliquum ad recoquendum reponè, donec totum in fuliginis modum nigrescat. Hæc omnia fiant temperato igne primi gradus calido & humido. Si enim nimius calor affuerit, nigredinem in ruborem conuertet, & calor festinè rubedinis est signum combustionis. Et ideo si bene

rexeris originem artis, erit caput corui : in illa nanq; corpus dissoluitur, & in primam sui materiam redigitur. Et illud ideo, quia corpora non alterantur nisi prius in primam materiam reducantur. Et ideo, vt dicit Plato, indiges, quod in solutione eorum labores, vt grauioribus partibus abiectis, opus cū leuioribus compleatur. Quod quidem fit per sublimationem. Iugula ergo, filios tuos, & sanguinem eorum recipe, carnes verò projice canibus, ne latrent super te. Et illud ideo, quia sanguis est anima, & anima est vita, & vita lapis noster est. Nihil enim lapidi nostro cōuenit, quod viuum non fuerit, & cœlum aëris non petierit. Conuerte ergo lapidem tuum in sanguinem, & sanguinem in aërem, & aërem in terram, & totum habebis magisterium.

Secundus gradus nostri regiminis est lapidis separatio in statum spiritualem : quæ quidem separatio fit per elementorū diuisionem, & plenam eorum depurationem.

Depuratio separationis, vt dicit Rasis : Naturas lapidis est in quatuor elementa diuidere, & ea singulariter per distillationem mundare. Nam ignis extrahit, quod interioribus consistit. Comedit enim sordes lapidis per distillationem, & subtiliat ipsum per aëris leuigationem, & ideo lapis noster in quatuor elementis diuiditur, vt magis subtilietur, & à sordibus melius depuretur, & vt firmitus postea coniun-

coniungatur: sed quia putrida vt magis digesta leuius diuiduntur. Elementorum diuisionem debet putrefactio præcedere necessario, vt dissoluantur in illo partes elementales, & sic aptior postea ad extrahendum per quatuor elementa reddatur. Accipe ergo, vt dictum est, dissolutum, pone in cucurbitam, & superfunde puluerem nigrum superius collectum: claudes cum alembico suo & recipiente, ne possit euaporare: da ignem subtus lentissimum per mensem Philosophicum, vt magis obscœnum fiat & corruptum.

Nam vt dicit Philosophus: Corruptio est substantiæ rei putrefactio, ex vaporis retentione & ignis actione. Si enim per aëra dispergatur, minimè putrescit. Claude ergo vas tuum ne respirare possit: peracto autem mense Philosophico, distilla suauiter quatuor elementa, puta aquam, terram, aërem & ignem, quodlibet seorsum ponendo. Veruntamen optimè caueas, ne in eorū separatione nimio igne tincturam comburas. Secretum namque est, vt dicit Rasis, elementa subtiliter præparare, vt sint tuta ab adustione in omni distillatione, donec tinctura sumatur ab eis. Si verò comburatur tinctura, & eius finietur effectus. Continua ergo suauiter ignem, & recipe primo aquam egredientem. Nam primū quod distillat, vt dicit Auicenna, est aqua, sed nondum est pura. Postea stillat ignis cum aëre mixtus. Ser

uentur in simul illa, donec diuidas: Quod verò remanet in fundo combustum, est terra nigra & sicca. Et sic habes quatuor elementa in parte separata, sed nondum depurata. Primum ergo elementum est aqua pura, frigida & humida in natura, quæ quidem est septies distillanda, & erit splendida & clara, alba vt crystallus. Inhumatio autem in fine interposita inter distillationes multum iuuat, vt ad perfectæ rectificationis signū melius deueniat: quod quidem signum est splendor, crystallina serenitas absq; fecibus, nisi fortè albis. Feces verò quas facit aqua in rectificatione sua, omni vice separa, & reponē cum terra superius collecta. Aquā verò rectificatam seruā ad partem, quoniā ipsa est Mercurius Philosophorum, sal armoniacus faciens matrimonium, aqua vitæ abluens latonem, & cum ipsa soluuntur spiritus & coagulantur, incerantur & figuntur. Secundū verò elementum est aër, igne adhuc mixtum, existens in se calidus & humidus. Pone ergo ipsum in cucurbita cum aqua vel cinere, dans subtus ignem, donec distillauerit totū. Quod verò distillatur, est aër, oleum, sulphur, arsenicum, alumē, anima, aurum & tinctura, & quod in fundo remanet, est ignis siccus & rufus, tendens ad nigredinem & rubedinem, quem ponas ad partem. Rectificatio autē aëris eadem est, sicut rectificatio aquæ, & eadem signa amorum. Quæ quidem in humido distillando septies

septies habet fieri, vel donec ad crystallinam perueniat serenitatem, absq; fecibus, nisi fortè albis. Feces verò quas fecit aër in sua distillatione, omni vice collige, & cū supradicto igne ad partem repone: aërem autem, vt dictū est, rectificatum reserua deorsum, bene obturatū, cuius signa sunt gutta, & spissior aqua, calor intensior, & leuitas aërea: quia si ipsum prædictæ aquę miscueris, supernabit. Et ideo dicitur aër, oleum, pinguedo, & vnguentū, adeps & butyrum, quòd colorat, figit, & indurat res humidas, quòd colorat lapides non bonos, quòd etiam redigit mulierem in masculum, & leprosum efficit mundum, ac dentes concutientes facit stabiliri. Tertium quoque & quartum elementum sunt ignis & terra, quæ vt dicit Rasis, propter abbreviationem temporis insimul sunt præparanda. Et ideo etiam vt bona sit eorum commixtio, & non confundatur præparatio, & ne adurantur super ignis pugnam, & vt vnus aliud bene tingat: & ideo præparare eos bene insimul est magis saluum & magis propinquum. Accipe ergo elementa terræ & ignis, coniunge & tere, & calcina bene accenso igne: recipe cautè aërem in illis remanentem, quia vt dicit Rasis: Aër qui à terra tardiùs separatur, preciosior habetur. Cū verò bene fuerit calcinata, & ab omni aëre vacua, erit coloris pallidi, habilis ad prægnationem. Si verò spiritus in ea remaserit, subnigra

manebit, & minus bene operationi conuenit. Et ideo vt dicit Plato: Oportet te pro posse tuo separationem elementorum exercere, donec non remaneat aliquid de spiritu in corpore, nisi quòd non sentiatur. Et signum huius erit, cum nihil a corpore euaporauerit. Cum autem separaueris omnia elementa quatuor, separatione recta erit appropriatum aëri, lucidum & tingens, & corpus siccum super quo vincit substantia terræ. Consequere ergo omni tempore partem cum parte, & serua singulariter eorum vnumquodque, & hoc est elementorum separatio recta, & depuratio completa. Quoniam nullo nostro operi necessaria est aqua, nisi candida, nec aër nisi croceus, nec terra, nisi pallida & subalba. Tunc enim est habilis ad soluendum aqua, efficax ad ingrediendum est aër, superabundans ad tingendum oleum. Diuide igitur lapidem tuum in quatuor elementa, rectifica ea, & coniunge in vnum, & totum habebis magisterium.

Tertius ergo gradus nostri operis est reductio lapidis in terram naturalem. Quæ quidem reductio fit per terræ contritionem, & aquæ super ipsam incerationem. Inceratio autem aquæ est partes terræ per calcinationem priuatas humiditate in humiditate reducere, & ad modum terræ facere. Nam corpus siccum & mundum est congruum ad potandum: quoniam omne siccum appetit suum humidum.

Liga

Liga ergo mulieri ablaetanti manus post tergum, vt non possit affligere filium: appone super manus eius bufonem, vt ablaetet eum donec moriatur, & fuerit mulier mortua in igne, erit bufo grossus de lacte. Pone ergo in vase suo terram superius calcinatam & superfunde aquam rectificatam, vt dictum est, coque lento igne per hebdomadam, & postea suauiter calcina decoctam materiam. Hinc superfunde aliam aquam, vt prius, leuiter coque per hebdomadam, leuiter calcina: iterum repone cum noua aqua ad coquendum. Sic iugiter facito, donec terra, exhauserit decuplum sui de aqua. Nam omnes res aquam appetunt, quoniam ipsa tam igni quam alijs rebus praestat alimentum, & dignum admiratione complectitur arcanum. Est namq; ipsa in vite vinum, in oleastro oleum, & per ipsam in arbore fructus diuersi generis transformantur. Sic etiam in terra nostra ex aqua generatur, ipsa namq; est frigida, & dicitur argentum viuum, quod in corpore magnesia est occultatum & in eo gelandum. Itaq; cum congelatur, cineri similis efficitur: quia terra desiccatur, & aqua humectatur. Et ideo pondus est vbique notandum, ne nimia siccitas aut superfluous humor administrando corrumpat, vt videlicet tantum assando decoquas, quantum dissolutio adiecit, & inhuman-do dissoluas, quantum assando defecit. Et ideo omni vice post calcinationem terrae superfunde

A

de aquam temperatè, nec multū videlicet nec parum: quia si multum fuerit, fiet pelagus con-
turbationis: si verò parum, comburetur in fa-
uillam. Idcirco postquam infuderis aquam,
decoque per hebdomadam, & calcina suaui-
ter terram, & ita hebdomadam præparabis
conterendo, irrigando, & assando, donec totum
redigatur in album. Et scito quòd ignis len-
tus in hac dispositione operis ipse salutis pro-
mittit: & quia terra fructum non gerit absque
irrigatione frequenti, multoties irrigare, assa-
re, inhumare huius negocij effectum sum-
mum constituit. Et quæcunque emanant in-
commixta, seorsum repone, alioquin omnia
corrumpis. Oportet autem terram nutriri pri-
mò paruo lacte, postea maiori, sic est videre in
infante. Et ideo ablue terram, contere & co-
que eam, donec de sua biberit aqua, quantum
bibere possit, vel donec ipsa terra fuerit sicut
pasta adhærens cum aqua. Ad hoc autem faci-
endum ignis & azoth tibi sufficiunt. Et istud
ideo, quia vt dicit Morienes: Ignis & azoth la-
tonem imprægnant, abluunt & mundant, ob-
scuritatem quoque ab eo auferunt. Nam quan-
tò magis aliquid ablutum fuerit, tantò magis
limpidius apparebit & melius. Dealbate ergo
latonem, & libros rumpite, ne & corda vestra
rumpantur. Coquite sic cum terræ nigræ cum
humido aquæ suæ, donec siccum bibat humi-
dum, & totum habebis magisterium. **Quia**
cum

cum aqua fuerit inspissata, & coagulata, erit terra foetu imprægnata, & ad pariendum prompta. Combure ergo ipsum igne sicco, ut pariat filium, & custodi ipsum caute, ne effugiat in fumum. Et hoc est quod dicit Philosophus in Turba: Terram dealbate, & igne citò sublimare, quousque exeat ex ipsa spiritus quem in ea inuenies, qui dicitur auis Hermetis. Hunc cinerem ne vilipendas, quoniam ipse est diadema cordis tui, & permanentium cinis, corona victoriæ, & coagulum lactis. Mūdare ergo est sublimare, abluere & dealbare. Nam quod superius ascēdit, est efficax munditia: quod verò ad ima labitur, fex & corruptio. Hic est ergo cinis extractus à cinere, & genitum Philosophorum, terra alba foliata, in qua seminandum est aurum. Vnde dicit Hermes: Extrahe à radio suam vmbra & faciem, quæ ipsum interficit, & seminate aurū in terra alba foliata: sed istud aurum non est aurum vulgi, imò est aurum animæ, quo tingitur aurum terræ foliatæ.

Vnde dicit Calidius: Nemo vnquam potuit nec de cætero poterit tingere aurum nisi cum auro. Plato quoque dicit: Cum dixeris vnamquamque speciem ex partibus operis, reduc spiritus ad corpus, & sublima illud. quod verò sublimatur ex illo, erit clarum & lucidum. Reduc super illa approbatum animæ post hoc ut commisceantur. Nam anima est vinculum spiritus, sicut corpus est vincu-

lum animæ. Cumque steterit per moram, vincet in eo illud quod est fortius, vt conuertat totum videlicet corpus in animam, & animam in spiritum.

Quartus gradus nostri regiminis est despōsatio lapidis in calcem corporalem, vt figatur in corpore illo vnde sumptum fuit ab initio. Et illud ideo, quia spiritus cū soluerit corpus & animam, vt existant in forma sua, non permanet fixum, nisi occupaueris ipsum. Occupatio verō est, vt coniūgas ipsum cum corpore de quo præparasti in principio, quoniam in eo occupatur à fuga spiritus, ad supersistentia corporis. Et ideo dicit Plato: Cū spiritus soluerit animam simul, & corpus non stat fixum: Coniunge ergo ipsum cum corpore, vt generet sibi simile. Nec coniungas ipsum cum quouis, vt cōstet ad se nisi cum eo, de quo fuit à principio. Si feceris hoc, fit Iccir. Et scito, quòd ab omnibus operantibus deficit propositum post operis complementum, si omiserit hoc secretum. Notate ergo verba, signate mysteria. Quia spiritus cū soluerit terram albā foliatam, non permanet aliquid eorum fixum, nisi occupaueris ipsum cū corpore illo, de quo præparatū erat in principio. Spiritus est Mercurius, & corpus suum primum est sulphuralbum & rubeū. Ideo cū spiritus soluerit corpus sulphureum in omnibus, vt dictum est, superius, præparatum, non figitur, nisi occupaueris

ueris ipsum cum sulphure nouo, de quo præparatum erat in principio. Nam sulphur albū & rubeum, vt dicit Aristot. congelat argen. viuum in aurum & argentum. Coniunge ergo opus tuum cum corpore, vt generet sibi simile, si hoc feceris, erit. Iccir super alia corpora, id quod coniungis, alioquin non figetur: quia natura non continetur nisi in sua natura. Et hoc ideo, quia vt dicit Plato: Natura naturā sequitur, & natura continet naturam, & docet eam contra ignem præliari. Fac ergo desponsationem in virum & vxorē, & totum habebis magisterium. Sed præparatio eorum, vt dicit Auicenna, est: Vt primò virum ex vna parte, & vxorem ex alia parte mundes, quatenus mundati à sordibus meliùs coniungantur: quoniam si non præparas corpora, non poterunt amari. Fac ergo pacem inter elementa, vt conuenientiamplexu se diligant. Nam acutum magisterium Philosophorum imponit animam in calces corporum, tuac vigor spirituum comminuit in minimas calces plūborum. Item quando vis mittere fermentum in Elixir, priùs misce illud cum spiritibus, quoniam nisi hoc faceres, non imprimeretur sua natura in ipsis.

Commisce ergo bene fermentum cum elementis, & magisterium habebis.

(F I N I S.

A 3

AVICENNA DE CONGELATIONE & conglutinatione lapidum.

CAPITULUM I.

ERRATA pura lapis non fit, quia continuationem non facit, sed discontinuationem. Vincens enim in ea siccitas non permittit conglutinari eā. Fiunt autem lapides duobus modis, conglutinando & congelando. In quibusdam enim est dominans terra: In aliquibus verò aqua. Aliquando enim desiccatur lutum primum, & fit quoddam quod est medium inter lutum & lapides, deinde fit lapis. Lutum verò huic transmutationi aptius est viscosum: hoc enim continuatiuum est. In ripis quoque Geon visa est terra, quæ videtur in lapides conuertere in spacio 33. annorum: De aqua autem fiunt lapides duobus modis. Vnus est quod congelatur aqua guttatim cadens. Alius quod descendit de aqua currenti quiddam, quod residet in superficie fundi aquæ illius, fitque lapis: Sunt enim certa loca super quæ aquæ effusæ conuertuntur in lapides, qui diuersorum colorum sunt, & aquæ quæ sursum acceptæ non congelantur, quæ si prope alueum suum funduntur, congelantur, fiuntque lapides. Scimus ergo quod in terra est vis illa mineralis quæ congelat aquas: Principia igitur lapidum vel fiunt ex substantia lutea, vel viscosa, vel ex substantia in qua vincit,

vincit, quæ virtute quadam minerali congelatur, vel vincit in ea terra faciens eam coagulari. Eodem modo Sal armoniacum congelatur, sed non sufficit ad salem vis terrea permutare: sed adiuuat ipsum calor. Calor autem adueniens coagulat ipsum virtute occulta. & fortasse fit ex terra frigida sicca, & ex aqua fit terra, cū vincunt eam qualitates terræ, & econuerso. Est autem res quædā, qua vtuntur quidam ingeniosi cū volūt rem siccam coagulare, quæ cōponitur ex duabus aquis, & dicitur lac virginis, quod est eius effectus certissimus. Fiunt ergo lapides ex luto per calorē Solis, vel ex aqua coagulata virtute terrea sicca, vel ex aqua calida desiccata. Similiter quoq; quædam vegetabilia, & quædā animalia conuertuntur in lapides virtute quadam minerali lapidificatiua, & fit in loco lapidoso vel disconuenientia subita quadam virtute, quæ exit à terra in hora terremotus quæ conuertit in lapides, quod consequitur in illa hora hæc trāsmutatio corporum æs animalium vegetabiliū, & quæ propinqua est, vt trāsmutatio aquarum. Est autem impossibile quòd aliquod complexiónatum totum conuertatur in vnum elementum: quia elementa & elementata transmutata ad inuicem transeunt sic in dominans. Vnde quod cadit in salinas, fit sal: & quod in ignem, fit ignis: sed quædam citiùs & quædam tardiùs, secundum potētiam actiuarum & resistentiam passiuarū.

Estque locus in Arabia qui colorat omnia corpora in eo existentia suo colore. Panis prope Toratem in lapidem conuersus est, remanserat tamen illi suus color. Sunt talia mira quia raro accidunt, tamen causæ eorum manifestæ sunt. Sæpe tamen etiam lapides fiunt ex igne cum extinguitur: quia sæpe contingit corpora terrea & lapidea cadere cum coruscationibus: quia ignis fit frigidus & siccus ex sua extinctione. Et in Persia cadunt etiam cum coruscatione corpora ærea & similia sagittis hamatis, & non possunt liquefieri, sed per ignem euaporari in fumum cogente humiditate, donec residuum sit cinis. Cecidit quoque apud Lurgeam frustum ferri ponderis centum Marcarum, quod præ duritia, qua ferè erat infrangibile, missa tamen est eius pars Regi Torati, qui præcepit enses inde ferri. erat autè infrangibile & infabricabile. Dicunt tamen Arabes quòd enses Alemanici qui optimi sunt, de isto ferro fiant. Cum autem ceciderit massa illa, resiliuit aliquotiens à terra, ut pila erat: quia composita erat ex minutis frustis coherentibus ad inuicem ad quantitatem granorum magni milij. Similiter huic rei conueniat apud terrestres. Sic ergo fiunt lapides, quorum siquidem generatio vel erit subito per magnum calorem accedentem luto vinctuoso, aut paulatim per multum temporis.

De causa montium. CAP. II.

Montes quoque quandoque fiunt ex causa essentiali, quandoque ex causa accidentali. Ex essentiali causa, ut ex vehementi motu terræ eleuatur terra & fit mons. Accidentali, ut ex ventis, vel aquæ ductu accedit cauiatio profunda, & fit paulatim, donec fiat vasta profunditas: Exit igitur iuxta eam eminentia magna & hæc est præcipua causa montium. Sunt etiam quædam terræ molles, quædam duræ. Molles ergo aquæ ductibus ventisque tolluntur, duræ remanent & fit eminentia. Sicut ergo fit generatio montium, sic generatio lapidum, quia aquæ ductus adduxit illis lutum viscosum continuè, quod per longitudinem temporis desiccatur, & fit lapis, & non est longè quin sit vis mineralis conuertens aquas in lapides. Et ideo in multis lapidibus inueniuntur quædam partes animalium aquaticorum & aliorum. Montes quasi per multa tempora facti sunt, ut prædiximus, si non sunt decrecentes. Substantiæ autem luteæ quæ reperiuntur in eminentijs non sunt de illa materia lapidea, sed est de ea quæ diminuitur de montibus, vel terrestribus, vel alia substantia quam adducunt aquæ cum lutis & herbis, quæ admiscuntur cum luto montis, vel fortè antiquum lutum maris, ut est vnius substantiæ: quia pars eius fit lapis, & pars eius non, sed mollitur & dissoluitur aliqua qualitate vincente. Maris est recessus &

accessus, quædam loca cauat, quædam extol-
lit, & quandoque totam terram cooperuit, &
inde quædam mollia abradit, quædam dimisit
dura, & ipsa in quibusdam locis congeffit. Mol-
lia quoque ab eo congeffa cum abscinderet, de-
siccata sunt, & in montes conuerfa.

*De quatuor speciebus corporum minera-
lium. CAP. III.*

Corpora mineralia in quatuor species diui-
duntur, scilicet in lapides, & in liquefactiua,
sulphurea, & sales. Et horum quædam sunt ra-
ræ substantiæ & debilis compositionis, & quæ-
dam fortis substantiæ, & quædam ductibilia,
& quædam non. Et horum quæ debilis substan-
tiæ sunt, quædam sunt sales vt quæ liquefiunt
ex humido breuiter, vt alumen, calcamētum,
& sal armoniacum: & quædam sunt vnctuosæ
nec liquescunt solo humore facile, vt sulphur,
auripigmentum. Sed argentum viuum est de
parte secunda, quamuis sit elementū ductiliū,
vel simile aliquibus ductilibus. Sunt autem
ductilia omnia liquabilia, & vt multum non
ductilia nec liquabilia, sed non mollificantur
nisi cum magna violentia. Et materia ducti-
lium est substantia aquea mixta cum substan-
tia terrea mixtura forti, & non potest vnum ab
altero separari, & congelatur substantia illius
aquea cum frigore post actionem caloris in i-
psam, quod est eptthesis. Et erit exemplum à
vino

vinum quod nondum gelauit propter suam vinctuositatem: & ideo non est ductile. Lapidea verò de substantijs mineralibus materialiter sunt aquea, sed non gelantur sola aqua, sed etià cum siccitate, quæ alterat aqueitatem ad terreitatem: & nō est in eis humor nimis vinctuosus, & ideo non ducuntur, & quia coagulatio eorum est ex siccitate, non soluitur de facili vt multum, nisi per ingenia naturalia soluentia. Alumen autem & sal armoniacum sunt de genere salis: quia pars ignis in sale armoniaco maior est quàm terra. Vnde & totum sublimatur, & ipsum est aqua cui admiscetur fumus calidus nimium subtilis, & multæ igneitis coagulatum ex siccitate. Aqueitas verò sulphureorum mixta est cum terra forti commixtione cum feruentia caloris, donec facta sunt vinctuosa, & postea coagulata sunt ex frigore. Atramenta verò cōposita sunt ex sale & sulphure & lapidibus, & est in eis vis mineralis aliquorum corporum liquabilium, quæ ex eis fiunt, vt calcamentum, & alachar generantur ex maioribus granis atramenti, & non soluitur nisi saliedo eius cum eo, quod est in illo sulphureo, & postea coagulatur, & illud iam accipit vim mineralem ex corporibus aliquibus. Quod ergo accipit vim ferream, erit rubeum aut croceum, vt alachar. Quod verò vim aream acceperit, erit viride. Vnde possibile ista duo fieri artificialiter. Argētum viuum est vt aqua quæ miscetur

cum terra nimum subtili sulphurea mixtione
 forti, donec in plana superficie non quiescat,
 & hoc est ex magna siccitate quæ inest illi, &
 ideo non adhæret tangenti. Estq; albedo eius
 ex claritate illius aquæ, & ex albedine terræ
 subtilis quæ est in eo. Proprium eius est, quòd
 ex vapore sulphuris coaguletur, & fortè hoc
 modo gelatur per plumbum, vel ex vapore sul-
 phuris facile. Videtur autem quòd argentum
 viuum, & quæ sunt similia, sit elementum o-
 mnium liquabilium: vel quia omnia liquabilia
 cum liquantur, conuertuntur ad ipsum, tamen
 non liquantur priusquam calefiant, & cum li-
 quata fuerint, apparent rubea. Sed plumbum
 proculdubio cum liquatur, est argent. viuum,
 sed non liquatur nisi calefiat, & cum lique-
 factum fuerit, conuertitur ad colorem conueni-
 entem omnibus liquabilibus, scilicet igneum
 ruborem; & ideo misceatur argentum viuum
 cum istis corporibus: quia est de substantia eo-
 rum. Sed ista corpora differunt in compo-
 sitione sua ab illo, eo modo quo differt argen-
 tum viuū ad sibi similia, & permixtiones quæ
 permiscentur cum eis donec congelantur. Et
 si fuerit argentum viuum purum, coagulabit
 id vis sulphuris albi non vrentis, & id est res
 optima quam possunt reperire illi, qui operan-
 tur Alchimiam, vel conuertant illud in argen-
 tum. Quòd si fuerit scilicet sulphur mundum
 optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo
 vis

vis igneitatis simplicis non vrentis, erit res optima quam possunt reperire Alchimistæ, vt ex ea faciant aurum. Hæc enim ipsum conuertunt. Et si fuerit argentum viuum bonæ substantiæ, & sulphur non purum, quòd scilicet sit in eo vis adurens, conuertet ipsum in æs. Argētum autem viuum si fuerit malum & non purum terreum, & sit sulphureum non mundum, sit ex eo ferrum. Stannum verò videtur argentum viuum bonum habere: sulphur verò malum, & hæc non bene trita, sed tanquam per parua composita, & ideo non fit tale. Plumbi verò grossi argentū viuum malum est, ponderosum, & luteum, & sulphur eius malū est, mali vaporis, & fœtidi, & debilis: vnde non bene gelatur. Et artifices faciunt gelationem ferè similem artificialiter, quāuis artificialia non sunt eodem modo, quo & naturalia, nec tam certa habēt similia: & ideo creditur quòd compositio naturalis fiat hoc modo, vel vicina huic. Sed ars debilior est quàm natura, nec sequitur eam, licet inultum laboret. Sciant verò artifices Alchimix, species rerum transmutari nō posse: sed similia illis facere possunt, & pingere rubeum citrino, vt videatur aurum, & album pingere colore quo volunt, donec sit multum simile auro vel æri. Post quoque plumbi immunditias abstergere, ipsum tamen semper erit plumbum, quamuis videatur argentum. Sed tunc optimè erunt in eo qualitates aliæ,

vt errent homines, vt qui accipiunt salem, & salem armoniacum. Cæterum quòd differètia specifica tollatur ingenio, non credo possibile, & non est quòd complexio vna in aliam conuertatur: quia ista sensibilia non sunt differètia, qua permutatur species, sed sunt accidentia, & proprietates. Differentiæ autem eorum non sunt cognitæ, quia cùm differètia sit ignota, quomodo potest sciri vtrū tollatur necne, vel quomodo tolli possit? Sed expoliatio accidentium, vt vaporis & coloris, ponderis, vel saltē diminutio, non est impossibile: quia contra hæc non stat ratio, sed proportio istarum substantiarū non erit eadem in omnibus. Hæc igitur in illam permutari non poterit, nisi forte in primam materiam reducatur, & sic in aliud quàm prius permutantur: hoc autem per solam liquefactionem non fit, sed accidunt ei res extraneæ.

Mineralium Auicennæ finis.

CVIVSDAM EPISTOLÆ
*qua Alexandri Macedonum Regis nomine
 circumfertur, interpretatio, abditam Philosophici
 Lapidis compositionem sapientibus acutissime declarans.*

ALEXANDER in Epistola de arte
 Solis tractans ad imaginem & similitudinē mundi, breuiter dicit, quòd
 habeas

habeas fundari in ista demonstratione: ostendit enim quòd ars deriuata est ex creatione hominis, cui omnia insunt. Nam quemadmodum minor mundus ex quatuor virtutibus diuersis compositus est, ita & ars ista ex naturis mulieris: quarum quasdam breuiter narramus, demonstramus, & ponimus, eò quòd maior mundus creatus est ex quatuor virtutibus naturalibus diuersis & compositis: quarum prima est appetitiua, secunda digestiua, tertia attractiua seu retentiua: quarta verò expulsiua quæ mundificatiua est: & est quinta essentia sine aliena vita, quæ alias quatuor quas tibi narraui ac descripsi, gignit & vnit: quarum dispositionem exposui, & est in hac arte sicut clauis ad arcem, quam si absque ea aperias, tota dissoluitur. Est enim sicut nexus eius latera continens, quia totum rei huius magisterium ab istis virtutibus. cautè scire conuenit in hac arte. Ista ars non perficitur nisi ex studentibus per vigiliam & per eius temperantiam. Quoniam sicut prius narraui, eius actionis initium ex quatuor est virtutibus peragentibus, scilicet appetitiua, retentiua, digestiua, & expulsiua, quæ mundificatiua est. Quinta est scilicet anima ex lumine clarissima. Nunc autem has dispositiones specierum narremus, atque eius potentiam exponamus. Narremus igitur quid eorum est calidum, quid frigidum, quid masculinum, quid foemininum & per eorum colorum diuersitatem & generis differentiam

non erremus nec deuiemus: eò quòd si sit differentia inter calidum & frigidum, & masculinum & foemininum, opus nequaquã tibi perficietur, nisi in via dirigatur. Et scias quòd nullus nascitur absque mare & foemina, & nullum gerimen creatur sine calore & humore, frigiditate & siccitate. Virtus autem appetitiua masculina est calida & sicca: & est ignis continens. Virtus retentiua foeminina est frigida & sicca, & est terra. Virtus digestiua seu alteratiua est masculina calida & humida & est aer. Virtus expulsiua foeminina est frigida & humida, & est aqua mundificatiua. Quinta essentia verò est vita, quæ est propria, nec est calida, nec humida: nec frigida, nec sicca: nec masculina, nec foeminina: tamẽ si per istarum virtutem ad siccum vertatur oppositum eius corrumpitur. Ne igitur eam in aliquo fluuiali loco requirens ab operatione erres, eius tibi ostendam locum. Si igitur vis aquam vitæ frigiditate dissoluere, magis ipsam coagulas. Si verò vis aquam frigidam facere, magis ipsam calefacis, nisi qualibet naturam virtutis ad propositum eius quod operaris, emendes, opus corrumpis. Sciendum quoque est, quòd virtus appetitiua, quæ est calida & sicca, ignis confirmat. Retentiua frigida & sicca calorem in corporibus congregat, & mollificando coloribus mergit, & est terra. Digestiua masculina mundificatiua, & quæ corpus mundificat, quia naturam cum rubigine excellit,

excellit, deinde naturam accidentaliter impri-
mit, & est calida & humida, & est aër. Expulsi-
ua quæ mundificatiua est, foeminina est, omnē
fugat immunditiam dum in eam transfundi-
tur, transfertur in seipsam, & nunquam postea
diuidi possunt veluti ~~venenum in corpore fun-~~
ditur, postmodum non separatur. Calida agit
virtus hæc in corporibus, & eadem sic dispo-
nitur natura, suæque eorum congregat vnum:
est autem frigidum & humidum, & est aqua.
Et est quinta essentia quæ totum dirigit opus
& complet, & est anima corpori coniuncta,
quam coniunctionem quidam malè in opere
operati sunt, & errauerunt inutilia pro vtili-
bus sumentes. Quidam etiam tanquam dire-
cto tramite prout iussimus operâtes diminue-
runt, & secundum eorum opinionem egerunt,
& ideo deuastatum est totum opus, saxumque
factum est: imò significo tibi quod si diligis o-
pus tuum perficere, incipe prout iussi. Restat
nunc vt speciebus nomina imponamus, nec à
memoria recedendum est, quod ea quæ ope-
raris, non lucidæ naturæ fore debent, ex qui-
bus minor mundus creatus est, quæ suis pro-
prietatibus tibi nuncupabo. Scias quod Sul-
phur est ignis & terra Magnesicæ, & aër fodinæ,
& aqua est Argentum viuum, quod in corpore
mergitur. Quinta essentia spiritus est, qui o-
mnia viuificat & alterat, & omne germen ger-
minat, & omne lumen accendit, & omnes fru-

B

etus floret. Tali quidem gubernatione neces-
 se est hoc opus dirigere: & scias, vt dictum est,
 naturas congruè coaptare, & masculinum femi-
 nâ, & calidum frigido, & humidum sicco: de-
 inde aquam, spiritum, & lumen nutrire; quo-
 niam ex diuersis naturis fundatum est opus.
 ex eius melancholia componitur corpus, & e-
 rit quantitas eius ex igne epatis: vitio cholera
 rubea suboritur, quo facto oportet ea, quæ ad
 facta & operam spirituales veniunt, digeri, &
 quibus iungitur aër qui est sanguis fluens in
 omnibus venis corporis, & superueniens do-
 nec in rubeum vertatur colorem. Aqua verò
 est flegma quæ in pectore consistit & apparet
 in figura aureis instrumentis, & sic deinceps il-
 lud quod tibi iam dixi virtute prædictorum o-
 mne corpus efficitur perfectum. Stude itaque
 naturas istas omnes prudenter regere, & vas
 quoque cum suo simili vel eius cōtrario in de-
 uio cum tinchar pone, & opus tuum dirigatur
 prout gratiâ meam tibi tribui, cum species tibi
 descripsi, quæ gradatim regi oportet, donec
 corpora spiritus fiant: & tunc artis sapientia o-
 peratur vt natura alteretur, & in aliam conuer-
 tatur naturam, & natura per naturam apparet.
 post ipsius verò naturæ accidentia necesse ha-
 bes iungere duas naturas, donec ab eis natu-
 ram claram, & lucidam extrahas, quæ cum a-
 scendit in altissima, tenetur, luce scit & coapta-
 tur. Et scias quòd in hac arte nihil Philosophi-
 cè lo-

eē loquor, & est in liquefaciendi solutione su-
 per omnia cautela adhibenda, quòd ne ascen-
 dendo modum excedas, quoniam in liquefa-
 ciendo consistit arcanum totum omnium na-
 turarum alteratio: & scias hoc, quomodo à na-
 tura in naturam mutatur, donec substantia non
 fugiens nec alterans, sed fixa & constans fiat,
 ex quibus introitus coaptat nigros, quoniam
 pars discernitur. Et mox natura per naturam
 apparet. Rarum itaq; rerum fixarum naturam
 liquefactione coaptat, & aqua quæ à Sapien-
 tibus, aqua sapientiæ est appellata, deinde arca-
 na quæ sunt temperata humida: quia nisi na-
 turas attenues, aquamq; illas facias, non colo-
 rare poterunt: sic ergo corpus aquatione hu-
 mefacies. Et scias quòd albedo est in coagula-
 tione, & quòd species spiritus, & in se inuicem
 emendant. Dico etiam tibi, fili, qui emendari
 desideras, quòd non ponas in ea species cru-
 das & inordinatas, sed putrefactas & coapta-
 tas, ascendentes & descendentes. Ego sine du-
 bio comperi quædam vnguenta eleuata, luci-
 da, illuminata, & inueni in eis arcana abscon-
 dita, quæ si vtique bene reges, natura eorum
 quæ habes occulta, manifestè apparuit tibi &
 apparebit: id est, terra alba per argentum luci-
 dum & notum. Et scias quòd corpora quædā
 solutione indigent, quædam eleuatione vt tin-
 gant, & lucida & illuminata fiant in quibus o-
 mnia corpora dissoluantur. Scias etiam quòd

secundum naturam arcana sunt in eis abscondita: quod si regantur natura abscondita, tibi apparebunt quæ Hermeti Philosopho apparuerunt, & est terra alba prope argentum. Con-
fice ergo corpora quæ illa se sanant, cum terra alba est, ut fixa permanent, & superpone ne ignis eam sua flamma comburat, sed quemadmodum ceram liquefactam liquefac ea. Et esto memor quod istud vocatur aqua intrans iterum. Igitur in artibus tuis in quibus studes martellos duos fore credas, quorum vnus Soli, alter Lunæ debetur. postea sequuntur duo ordines quos regendos dubium nostro capiti satis congruè figurat. Ecce numeravi, arc-
num cœleste patefeci, scientiam difficilem at-
que absconditam illuminaui, perfectamq; sci-
entiam regendi modum certificavi. Iuro itaq; quod nihil celsavi, nec alteram nec vllam spe-
ciem aliena descriptione descripsi, nec genera alienis locis imposui. Igitur si meas literas le-
geris & intellexeris, venies ad propositum tuum, & Deo gratias ages. Si verò cui compo-
sitio debilis & complexio brevis extiterit ad suum propositum non veniet, ignorantia suæ partem mihi non imponat, nec dicat me erras-
se, sed seipsum qui ad suum propositum non perueniet.

*Interpretationis Epistola Alexandri
Regis finis.*

AVTHO.

AVTHORIS IGNOTI, PHI-
losophici lapidis secreta metaphoricè
describentis, opusculum.

EXEMPLVM scientiæ nostræ senex supra mortem, in eo sunt nature coniunctæ cum complemento: terra, aqua, ignis eius & aër. Et omnia hæc in Saturno. Cum eo aperiuntur portæ scientiarum, sicut dicit Hermes, & præcedentes sui primi. Accipe lapidem suspensum supra mare, vt senex cera alba: super fontem, vt puer hypoquistidos. Nomē eius victor: Cum eo perime viua, & viuifica perempta, & ei sunt mors & vita, & istud & illud ex Oriente & Occidente. cum hoc habebis scientiam in qua pigritauerunt Arabes. Veritatem dixi tibi per eum qui fecit oriri lapidis paradisi authorem lumen vitæ. In eo sunt duo opposita simul, scilicet ignis & aqua: & istud viuificat illud, & illud perimit istud: & hoc & hoc in Leone coniuncta simul, per eum qui est mors & vita veritatem dixi, non mentior. Gumen nostrum coagulat lac nostrum, & lac nostrum dissoluit Gumen nostrum. Et post apparebit rubedo Orientalis, & rubedo sanguinis. hic lapis mundus sine fœtore inuenitur in locis altissimis, cum quo magnificauerunt se Philosophi super omnes alios, & vaticinati sunt futura. Veritatē dixi per potestatem cœlorum, cui non sum men-

titus scienter. Homo noster antiquus, est dra-
co noster, iste comedit caput suum cum cau-
da sua, & caput & cauda est anima & spiritus,
& anima & spiritus sunt creati de luto, & hoc
& hoc ex Oriente & Occidente, per expellen-
tem nocumenta non mentior, quia quod di-
xi, vidi in ciuitate. Dealba coruum tuum si vis
dealbare ipsum, cum Nilo Ægypti albescit pri-
mò. tunc cum Persia in secretis, & cum hoc &
hoc apparebit rubedo vt papauer in eremo.
per viuificantem Deum omnia non mentior.
Aqua nostra abluit fordes, mundabis omnem
nigredinem & obscuritatem eius, tunc subri-
debit dicens: quis mundauit me? qui vidit il-
lud, subridebit locutus, & veritatem dixi, non
mentior. Terra in oculis sunt tres Oriens &
Occidens, & super eos Saturnus albus ortus
est, & anima horum trium est ignis: veritatem
dixi per familiã Mahometi. Manifestabo quòd
occultauerunt primi non cum inuidia. Terra
nostra vertit æs tuum in Argentum primò, &
vltimò in Aurum inueteratur, & habebis scien-
tiam, in qua pigritauerunt Arabes. Denigras
cum Ægypto nostro, & nò cum Persia, & cum
Persia siceas, quia est domus siccitatis, & cum
Ægypto humectas, quia est domus humidita-
tis, & hoc & hoc albedo & rubedo sine mensu-
ratione, vt rubedo in moris, vel vt sanguis do-
minarum. Lapis scientiæ nostræ senex primò,
& vltimò puer, quia albedo eius in initio & ru-
bedo

bedo in vltimo cū dominio. Hic est Lapis cum quo titubauerunt omnes qui abierunt, & mortui sunt plurimi eorum cum dolore & tristitia, quoniam declinauerunt ad viam dæmonum, & reliquerunt viam prudentiæ. Coopertorium equi pallium nostrum album, & æquus noster Leo fortis, sub pallio coopertus, & super illud & illud Griffus noster naturam gemmatam retinens. hic lapis triángulus est in esse, quadrangulus in qualitate. veritatem dixi per operatorem, dealbans & rubefaciens omnia, non sunt singularia in occulto, sed sunt mixta. Oriens & Occidens simul iuncta ab anima omnium. Hic coniungit & disiungit, & reiungit. quando vult, lupus noster in Oriente inuenitur, & canis in Occidente: iste momordit illū, & iste momordit istum, & fiūt rabidi ambo, & interficiunt se adinuicem, donec fiat ex eis toxicum & tyriaca. Camelus noster albus septimus est in numero apud Philosophos magnos Sol cum Luna Iupiter: Mars & Venus noster in Mercurio nostro, & Saturnus septimus eorum, in quo omnes sunt coniūcti simul: hic est spata, gladius, cultellus, & incisorium super ædificium, & inimicus ad manū, & vas cum adiutorio vini. Episcopus noster vt color venarum, vel violarū, & anima citrina vt citrinitas, & narges vel hypoquistidos. Tunc lapidem in fluuio currēti per mortem omnium non mentior, exemplum nostrum cum albo naturæ.

B 4

Ignis & lux in claritatis essentia: & ignis & lux est scintilla nostra, & titio noster candens, & cum hoc & hoc inuenies scientiam. Veritatem dixi per vnientem omnia. Scala nostra est turris nostra de terra viscosa, & terra viscosa est lutum nostrum, & cerotum nostrum ex cera & sepo confectum: & hic & hic naui nostra in mari nostro plena gigantum. Aperui quod occultauerunt priores. Non sum inuidus quemadmodum ipsi fuerunt: per illuminantem cuncta non mentior. Terra coram oculis posita Oriens & Occidēs, & hic & hic narcissus cum lilio nostro: & hic & hic cum sene nostro, & senex noster & vter noster est corpus nostrum: & corpus nostrum est Lapis noster quæsitus à multis: inuentus à paucis. Et istud exposui ex pietate, & detexi cunctis per Deum gentium.

Authoris ignoti finis.

MERLINI ALLEGORIA PRO-
fundissimum Philosophici Lapidis
arcantum perfectè con-
tinens.

REx quidam alios cupiens superare potentes, se contra eos præparauit ad bellum. Cumq; vellet equum ascendere, præcepit cuidam ex militibus suis, vt daret ei ad potandum de aqua, quam

quam plurimum diligebat. Qui respondens ei dixit: Domine, quæ aqua est illa quam quæritis? Et Rex ait: Aqua illa quam quæro, aqua est à me plurimum affectata, & ipsa diligit me præ cæteris. Et ille perpendens, statim iuit, & eam detulit ei. Rex autem accipiens eam, bibit & rebibit, donec omnia mēbra sua repleta sunt, & omnes venæ eius inflatæ, & tunc fuit valde discoloratus. Hoc factò, dixerunt ei milites eius. Domine, ecce equum, ascende si placet. Qui respondens dixit: Sciatis me ascendere non posse. Dixerūt milites, quare non potes? Respondit, quia sentio me grauatum, & doleo caput: & vt mihi videtur omnia membra mea ab inuicem diuiduntur. Iubeo igitur vobis, quòd ponatis me in cameram vnain lucidam & ea constituatur in loco calido & sicco, continuè temperato per diem & noctem, & ita sudabo, & aqua quam bibi desiccabitur in me, & ita liberabor. Fecerunt ergo sicut Rex præceperat eis. Completo verò tempore, aperuerunt cameram, & inuenerunt eum quasi mortuum. Parentes verò statim cucurrerunt ad medicos Ægyptiacos & Alexádrinos præ cæteris honorandos, & adduxerunt ad eum, narrantes eis secūdum quod Regi acciderat. Qui quidem viso eo, dixerunt, ipsum posse proculdubio liberari. Et illi: Quis vestrum erit magister? Responderunt Alexandrini, nos si placet vobis. Dixerunt Ægyptij, non placet nobis,

Domine ecce parati sumus vestris in omnib. obedire mandatis. Itaq; ab illa hora vt antea: Reges omnes & potentes aliarum regionum honorauerunt & timuerunt eum. Et quando volebant videre de mirabilibus eius, ponebāt in crucibulo *vniciam vnā* Mercurij bene loti, & proijciebant de super tanquam vnum granum milij de vngulis, vel de capillis, aut de sanguine suo, & sufflabant leuiter cum carbonibus, dimittebāt eum in frigidari cum eis, & inueniebant lapidem qualem ego scio. De quo lapide proijciebant parum super Saturnū purgatum, & statim mutabatur forma eius sicut scio. De quo postea ponebant partem vnā super decem Veneris, & erat totum vnus coloris & bonitatis. Item aliter: Accipiebant dictum lapidem tritum, & miscebant cum sale, & Sole sicut prius, & liquefaciebant eum, & proijciebant dictos sales solutos in sero caprino, & tunc fiebat optimum ad omnia. Custodi frater hunc tractatum, & serua bene, quia trussa est optima inter stultos, & non trussa inter sapientes. Hæc enim est via Regum trium dierum, quoniam parum laboris sustinentes, magnum lucrum desiderant obtinere. Laudes Creatori maximo referamus, qui fidelib. suis grauitur inspirauit, accidētia pro velle in substantijs transmutare, & vt quod in potentia rebus latitat, ad actum reduci valeat sapienter.

Allegorie Merlini finis.

RACHAL

RACHAIDIBI, VERADIANI,
Rhodiani, & Kanidis Philosophorum Regis
Perfarum: De materia Philosophici La-
pidis, acutissime colloquentium
Fragmentum.

IXIT Rachaidibi filius Zetheibi-
 dæ Philosophus Regis Perfarum &
 Principis Romanorum. Sperma la-
 pidis est frigidum & humidum in
 manifesto, & in occulto calidū & siccum. Di-
 cit ergo, fac frigidum & humidum in occulto,
 & calidum & siccum pone in manifesto: & ita
 occultabitur frigiditas & humiditas sua, quod
 non minueretur vnquam: nam si minueretur,
 minueretur etiam lapis. Quando ergo occul-
 tatur frigiditas & humiditas, fac occultando,
 vt sic cōponas illud calidum & siccum, quod
 in occulto erat & in manifesto: & ita de spiritu
 fiat corpus in duob. gradibus, & fiet globus &
 sanguis & caro. Dicit Rhodianus: Sperma est
 album & liquidum. Liquor hic de primò glo-
 bum facit in loco vbi debet quinque diebus:
 & recipit carnem & sanguinem, & membra &
 imaginem, & imaginatiuam à Deo altissimo:
 & venit ad ortum, & lucet & oritur in tempo-
 re suo. Qui sunt duo gradus & septem: Et mo-
 dō dicimus de secundo spermate. Dicit Vera-
 dian. de secūdo spermate, quod est lapis solus,

nec est alius ei similis in hoc Mundo, qui se ipsum imprægnat, & in se ipso concipit, & se ipsum parturit, & in hoc intelligitur de vno lapide, & dicitur sperma album & liquidum, postea rubeum. Dicit autem Rhodianus, quod sperma istud quidam lapis est fugitiuus à caliditate & siccitate, & aëreum & volatile, & est frigidum & humidum, calidum & siccum. Et postquam hoc viuum moritur à rubea morte, mortuum iam est compar caliditati & siccitati, & sic non fugit ab eo quod est calidum, & non fugit ignem, nec fumum emittit, nec sonum facit, & funditur vt cæra, & est sicut oleum, & est siccum, quæ siccitas tingit tinctura rubea & alba, & ita de spiritu factum est corpus: deinde hoc corpus vertendum est in spiritum, & postea fiet aqua clara sine omni turbulentia ab inferiori parte vsque ad superiorem, & omnes particulæ suæ sunt diuersæ in aqua, vt non impediatur tinctura quæ est penetratiua & subiunctiua ad retinenda & contingenda omnia corpora metallorum: & ista tinctura semper in eis permanet: & cum hac tinctura viuificantur omnes mortui vt semper viuant, & hoc est fermentum primum elementatum, & est ad Lunam, & hoc est lumen omnium luminum, & est flos & fructus omnium luminum, quod illuminat omnia, & est tinctura vera & viua, rubea & alba, ac oleum tincturarum rectificatum. Da ergo ei secundum fermentum fermentatum

tatum ab omni elemento elementato æqualiter, quod est aurum, da ei quartā partem, quod tamen prius calcinatum sit, & in aquam solutum. Hæc est enim aqua elementata æqualiter ab omnibus elementis. Da etiam ei secundum fermentum, cum secundum dico, assero secundum retinaculum, & in eo est tinctura sulphurea, & dicitur oleum retinaculorū, hoc est, vitriolum viridissimum & purgatissimum, lucidissimum, quod versum sit in aquā. Da etiam ei aquam Safferanicam de endacuto factā, vt aquam viridis æris, quæ est venenum Mercurij, & da Mercurio de aqua laborata in suū spiritum, quam extraxisti de corpore suo, & ita mortificasti eum, & ista laborata scilicet aqua argenti viui, ita vt versum sit argentum viuum in aquam, quod impetuosum ignē non fugiat, vt substantiam non faciat, sed semper per vim maneat, & de vnoquoque istorum da ei tatum quantum ipsum est, & da etiam ei sal armoniacum, qui est spiritus preciosus, & est resolutiuus & coagulatiuus, & versum in aquā, prius tamen sublimatum quinque vel septem vicibus, & sit duplum primi fermenti. Da ergo ei aquam siccam & calidam & iugem cum fortificatione, & subtili imbibitione scilicet guttam ad guttam, & si dares ei minus de istis bibimentis, confunderetur. Et hoc fac ad Solem calidum vel ad cinerem lēti caloris, vel hæc omnia si possunt fieri: & omnes istæ aquæ prius

misceantur per 21. dies in loco mundissimo & calido, & bulliant simul & faciant vnam substantiam. Deinde congeletur in lapidem: & iterum vertatur in aquam. Et inter hæc omnia magnam efficaciam habet Anatron, siue sal nitrum, & sal gemma, & alkali. Postquam ergo congelata sunt versa in aquam imbibatur hæc. Sed cum rubeo quod patitur longam & magnam sitim, donec fiant duplum sui, & atinkar in his habet magnam efficaciam. Et super hæc omnia supernatent vncia vna de hac aqua, & aqua salis armoniaci viui, vt melius soluantur particulæ fugitiui. Secundum in rubeum colorem, vel lalneum, vel viridem, aut cœlestinum. Sed viridis color omnibus nitet. mitte compositionem in rotumba, vt soluatur aqua clara à fundo vsq; in superficiem sicut est mel colatum, deinde congeletur in loco congelationum in lapidem viridem, quandoq; in rubeum, quandoque lalneum, quandoque cœlestinum, & iterum soluatur & congeletur bis vel ter, & est duplicatio, triplicatio, quadruplicatio, & sublimatio, & acutior omnibus. Dixerunt Philosophi Regis Persarum: Accipiamus frigidum & humidum, & aquosum mundetur ab omnibus superfluitatibus & à plumbo, & decoctione pura & multa desiccetur ab humido in Sole decoctione & humidis pannis: & est pulchrius capitulum. His qui cupiunt scire mirum super omne mirum de humido aquoso frigido

frigido & adusto, dixit Kanide, quòd in vno solo igne sine aquæ temperatione factæ sunt omnes distillationes, & sublimationes, & calcinationes, & rubificationes & mortes ipsius Mercurij, & tunc facta est amicitia inter ipsum & ignem, & currit *vt oleum in vno ictu*: quia oleum est ingressiuum, penetratiuum & aggregatiuum, permixtiuum, coagulatiuum, perseveratiuum (vincit enim omnem rem subtilem & omnem rem solidam penetrat) coniunctiuum, permansiuum, depuratiuum: & dicitur oleum viuum, color viuus & rectificatiuus, & omnes mortuos resurgere facit. Et est fermentum super omne fermentum, & semetipsum imprægnat, & seipsum parit. Vnde omnes qui quærent hanc scientiam, scire oportet omnia quomodo est, & quomodo non est, & quomodo fieri potest: & si fallunt, quomodo emendare possunt: & post omnia scire oportet ea quæ circa opus sunt necessaria, & probationes claras & manifestas. Et hæc est prima omnium probationum, scilicet, vt quando iam est finis & terminus secundus, ponatur de ipso aliquantulum super ferrum candens, si fluat sicut cera, & nō faciat fumum, nec strepitum, sed currat per omnia, & tingat laminam ferream, vel æream, vel argenteā & figat se cum illis, & non timeat ignem; nec per ignem minuatur, nec à metallis separetur vnquam, tūc perfectum est: & hæc est vera probatio super omnes proba-

C

tiones. Si autem hæc signa non fecerit, redue ad ignem donec ita fuerit: & hæc probationes omnes fieri debent inter primam & secundam solutionem & congelationem. Et post hoc sciendum est de eis quæ coniunguntur cum mortuo, & istæ **comunctiones & color Safferanicus ferri euidenti, & color vitrioli, & flos æris,** quod est venenum Mercurij, & calx falis, & aqua Mercurij laborata vt non fugiat ab igne, & est aqua viua & permanens, & est spiritus rectificatiuus & sal antiquus arinoniacus, & hæc omnia sint quælibet per se soluta in aquam. Et post hæc omnia misce & ad ignem lentum congela, & factum est ita corpus viuum. Et hoc corpus postea resolutum est in aquam, & sic fit commixtio.

Omnes Philosophi Persæ congregati fuerunt in vno loco in montaneis partibus & erat locus secretus odoriferus, & inter illos multis modis dixerunt: ex tincturis quæ tingunt metalla, & mutant in Solem altum & preciosum: & ille modus tincturæ qui est preciosior in superficie omnium tincturarum, hic est qui manifestatus est inter eos per diuinam gratiam, scilicet quod duæ particule comprehendant totum opus Alchimie, & prima particula sufficit in pondus mollities. Secunda multiplicat primam in alijs mille millibus ponderum in Solem preciosum per gratiam Dei. Hoc autem ita fit, vt cum artificiosa canna fer-

rea

rea proijciatur hæc Alchimia super duram aquam & liquidam in igne, & est quædam aqua alba, & alia subalba & mollis, & citò diffunditur ab igne, & currit, & filia est rubea & dura, & oleum tincturarum, de quo nos dicimus sic est, & penetrat omnes istas aquas, subintrando facit vnā amicitiam cum illis, & vnitatem citrinatam, ab igne non separatur nec minuitur in æternum. Præterea reminiscamini quod superius dictum est, scilicet quòd primus terminus mortificat frigiditatem & humiditatem inter tot, & quòd terminos rubificat, secundus terminus complet mortem primi mortui, & augmentat rubedinem, & facit massam scaliginosam, & pineatam sicut fructus pini lucidam, fulgentem vt folia auri: & spargit se, & tingit sicut debet ad citrinitatem. hæc est rectificatio Mercurij quod est oleum fixum subtiliatiuū, quod rectificat omnia metalla corrupta, & ducit ea ad sanitatem, & ad naturam meliorem, & hoc mortuum, ita probatur mortuum: post hæc datur ei fermentum fermentatum æqualiter ab omnibus naturis: de quo dicemus, quod est primum fermentum: id est, secundum à primo, & primum retinaculum. Postea datur secundum à secundo, scilicet retinaculum viridis in ampulla soluti: post hæc flos æris, quod est venenum, & aqua safranica, & aqua salis armoniaci, & aqua antiqua, quæ aqua est resolutiua omnium corporum

404 RACHAIDIBI FRAGMENT.

& omnium spirituum, & est cōgelatiua eorundem. Recordemur siquidem instrumentorum in quibus debent fieri omnes decoctiones operum Alchimiz, & istius quæ est prima, & est naturalis, quæ demonstrat omnes operationes Alchimiz, quæ sunt septem, & hæc est illa quæ demonstrat omnes distillationes & sublimationes, & omnes calcinationes & resolutiones & congelationes, & mortificationes secundum modum artis ignis. In arte quidem Alchimiz est vna ars, quæ laborat quinque ignibus. Quorum primus est albus: Secundus ialdus: Tertius viridis: Quartus rubicundus sicut rubinus: Quintus verò complet totum opus athanor septem diebus & noctibus: & ita videtur inspirasse à principio septem dierum donec congeletur in fundo, & videtur quasi nigrum, rubicundum propter plenitudinem illius rubicundi coloris: & ista est firmissima operatio Alchimiz repugnans contra ignem, & contra omnes examinationes, & hoc est opus illius coloris qui extrahitur de phaulet vel endanicum, interius est totus Mercurius, & est crusta phaulet: & de isto Mercurio potest fieri perfectum opus Alchimiz: & dico quòd omnia metalla interius sunt Sol & Luna secundum omnes qui nouerunt hanc artem, & de hoc phaulet potest fieri Safferanum, qui est color phaulet ad tingendum in Solem.

TRA

TRACTATVLVS AVICENNÆ.

ISTVM LIBRVM DIVIDAM
in octo capitula vel partes.

www.libtool.com.cn

IN primo capitulo dicam de Mercurio & eius
natura, necnon de sulphure quod in se cōtinet.

In secundo dicam de natura corporum perfe-
ctorum, & eorum sulphure.

In tertio dicam de coniunctione corporis & spi-
ritus, & lapidis dissolutionem primam materiam.

In quarto dicam de extractione aqua ex terra.

In quinto dicam de fundatione seu etiam fu-
sione super terram suam.

In sexto dicam de modo sublimationis terra.

In septimo dicam de lapidis multiplicatione &
fixione.

In octauo & vltimo capitulo dicam de modo
proijciendi medicinam, & tingendi quodlibet me-
tallum in Solem & Lunam.

CAPVT I.

ARGENTVM viuum est frigidum &
humidum, & Deus ex eo vel cum eo
creauit omnia minera: & ipsum est
aëreum & ignis fugitium, sed dum
in igne aliquantulum steterit, facit mira ope-
ra aliena.

Et ipsum est solummodo spiritus viuus, & in Mundo non est tale, quale ipsum est, quod possit talia operari, qualia per ipsum operantur. Et ipsum intrat quodlibet corpus, penetrat, leuat, & excedit. Ipsum est fermētum corporum quibus admiscetur, & tunc erit totum Elixir ad albedinem & rubedinem. Ipsum est aqua perennis, aqua vitæ & lac virginis, fons & alumen de quo bibens non moritur. Cū viuum fuerit, habet quædam opera; cū mortuum fuerit, habet alia opera; & cū solutum fuerit, habet opera maxima.

Ipsū est serpens luxurians, se ipsum imprægnans, in die vno parturiens, suo veneno cuncta interficit, ab igne fugit. Sapientes autem faciunt ipsum spectare ignem, & tunc facit opera & mutationes: quia sicut mutatur mutat, & sicut tingitur tingit, & sicut coagulatur coagulat; igitur inter omnia mineralia argenti viui præferenda est generatio. In omnibus enim mineris inuenitur, & cum omnibus symbolum habet. Est autem ex terrestri & mediocri, & aqueo, vel oleo viuo subtilibus mediocriter, & spiritu multo subtili, ex aqua terrestri ponderositatem habens & motum deorsum, luciditatem, & fluiditatem, & colorem argenteum. Exit enim de terra, & in terram resilit, & nutatim se defendit, & iterum se continuat humido ex caliditate, & spiritu extincto figitur, & omnibus mineralibus commiscetur,

miscetur, & cui infidet firmiter adhærebit, unde & mineralium mater dicitur. Argentum verò viuum densam manifestè videtur habere substantiam, vt monoceros, propter grauedinem sui ponderis immensi: quoniam aurum præponderat, dum in sui natura fuerit, & est fortissimæ compositionis, & naturæ vniformis: quoniam non separatur ab inuicem: in partes autem nullatenus se diuidi permittit. Quia aut cum tota sua substantia ex igne recedit, aut cum ea in igne permanet.

In eo necessario est causa perfectionis, quoniam ipsum solum ad perfectionis modum sufficit in vno quoque gradu, videlicet cum ignitione, propter bonam sui adhærentiam, & fortitudinem suæ mixtionis. Sed cum partes ipsius inspissantur per ignem, vltèrius non permittit se corrumpi, nec per ingressionem furiosæ flammæ vltèrius se patitur eleuari: quoniam rarefactionem sui non suffert propter indensitatem & adustionis carètiā, quæ fit per sulphureitatem quam non habet.

Argentum verò viuum in suis operibus manifestè ac perfectissimè ab adustione est saluatium, & fusionis effectiuum cum figitur. Et enim est tinctura rubedinis vberrimæ refractionis, fulgidi splendoris, & non recedit à comixto donec est. Est enim amicabile, & metallum placabile, ac medium coniungendi tincturas, quoniam cōmiscetur cum ipsis per

minima, & in fundo naturaliter adhæret eis; quia est de natura ipsorum. Verumtamen Luna commiscetur cum illo facilius; quoniam per suam naturam habet ipsum in sua natura participare. Attamen non submergitur in eo aliquod metallorum nisi Sol. Et sic maximum habes secretum, quoniam Mercurius in se recipit quæ sunt suæ naturæ. Aliena verò respuit, eò quòd natura sua plus gaudet cum natura propria quàm extranea. Ex hoc enim manifestum est, maioris esse perfectionis in illis, quæ plus sunt Mercurium continentia, & quæ minoris: minus, quoniam symbolum tenet in natura cum mineralibus. Et dedit Deus ipsi substantiam, & substantiæ proprietatem, quam nullo modo in alijs rebus naturarum contingit possidere: quoniam ipsum solum est quod ignem superat, & ab eo non superatur, sed in eo amicabiliter gaudens quiescit. Ipsum solum cum sit metallicum, continet totum in se, quod indigemus ad nostrum magisterium. Igitur manifestum est, quòd argentum viuum continet in se sulphur suum bonum, quo coagulatur aurum & argentum, secundum diuersum digestionis modum.

*De natura corporum perfectorum: id est, Solis
& Luna, & eorum sulphure.*

C A P. I I.

Aurum est corpus perfectissimum, dominus

nus lapidum, Rex & caput omnium aliorum, quod nec terra corrumpit, nec res comburentes comburunt, nec in igne minuitur, sed in eo melioratur: quia in eo humiditate quadam humectatur, nec etiam aqua alteratur. Complexio eius est temperata, & natura directa in caliditate, frigiditate, humiditate & siccitate: nec in eo aliquid superfluum nec diminutum inuenitur. Est enim creatum ex subtilissima & clarissima argenti viui substantia, & ex substantia pauca sulphuris puri & mundi, rubeдинis fixæ, & clarè tingens ipsam substantiam argenti viui.

Aurum tenetur esse corpus & fermentum Elixiris albi & rubei. Neque melioratur, neque perficitur seu completur nisi cum eo, & non alio: quemadmodum pasta nõ alio quàm suo potest fermentari fermento. Aurum est corpus durans per secula seculorum manens. Et ideo Philosophi prætulerunt ipsum, & magnificerunt; dixerunt enim quod aurum sic se habet in corporibus, quemadmodum Sol in stellis. Sol enim in suo lumine & splendore omnia vegetabilia germinat, & omnes fructus perficit. Ideo dicit Hermes: Nunquam fit tinctura vera absque rubeo lapide.

Aurum primum gradum nobilitatis tenet inter omnia corpora: quia ipsum est temperatissimum propter mixtionem, depurationem sulphuris & Mercurij. Et multum habet de

virtute sulphuris, & parum de eius substantia, & econuersò multum habet de substantia Mercurij, & de virtute eius parum. Propter quod ratione Mercurij est ponderosum, & ratione virtutis sulphureæ multum est rubeū. Et propter fortissimam compactionem sulphuris & Mercurij in sua calce, non est ita humidum in tactu & vñctuosum, sicut cætera corpora: ideo non facit lineaturas nigras sicut alia metalla, quando protrahitur super pergamenum. Sed si admisceretur sibi argentum aut aliud metallum, tūc faciet lineaturas nigras: quia vñctuositas corporis sibi admixti tendit ad superficiem, & facit ipsum albescere & humescere: & quia partes multum profundantur ad cētrum, ideo est ponderosum magis quàm propter argentum viuum suum.

Plumbum verò ponderosum est magis propter suum argētum viuum, quàm propter consolidationem partium sibi debiliter adhærentium, & ideo minus inter omnia corpora est sonorosum.

Aurum verò propter fortem & tenacem cohærentiam partium suarum inter omnia acutioris soni est. Aurum quoque non aduritur ab igne sibi proportionato. Vehementissimus enim ignis cōsumit omnia sub lunari globo existentia. Non aduritur etiam ab his rebus quæ cætera corpora adurunt, sicut à sulphure, & arsenico. Et purgare solent ipsum artifices
ad

ad summum splendorem, per lateres & salem.

Argentum habet de substãtia sulphuris multum, & de virtute eius parum, & de substantia Mercurij parum, & de virtute eius multũ, ideo est album: quia color sequitur multitudinem virtutis; virtus verò in vapore locata est.

Materia eius vicinior est materię auri quàm aliquod aliud metallum, ideo faciliter vertitur in aurum. non indiget alio labore, nisi transmutando colorem, & dando pondus. Litargirium argenti præ omnibus rebus valet ad tincturam albam: quia materia eius propinqua est.

Argentum est corpus perfectum minus tamen quàm aurum, & est minoris ponderis auro, & est de partib. Lunę: in humido loco corrumpitur, & eius sapor est acidus: in igne minuitur, & sulphuribus comburitur. Auri interiora sunt exteriora argenti, & eius natura est frigida & sicca, & recipit tincturam. Amplius autem aurum est corpus perfectum & masculinũ, sine superfluitate aut diminutione, quòd si in terra solummodo liquefactione perficeretur, commixta esset Elixir ad rubeum.

Argentum verò corpus perfectum est ferramineum. Quod si perfecta fusione perficeretur, esset tinctura ad album vel Elixir, quod non est, quia sunt solummodo redacta in natura ad corpora perfecta. Et si ista perfecta cum imperfectis corporibus commiscerentur, non

ideo imperfecta perfecta existerent: sed potius eorum perfectio cum imperfectis diminueretur. Sed si facta fuerit plusquam perfecta in duplo, vel quadruplo, vel centuplo, vel millecuplo, in tantum perficiuntur imperfecta cum ipsis, quia natura simpliciter operatur, & perfectio in eis simplex est inseparabilis, nisi fortè duceretur in fugam cum volatili: quia summa volatilis superat summam fixi corporis. Et cum corpus perfectum ex argento viuo mundissimo, & ex tali sulphure rubeo habere possumus ad Elixir rubeum, & argentum similiter ad Elixir album: ideo eligeremus ea ad Elixir nostrum, pro materia nostra, quia hæc duo corpora simpliciter sunt perfecta, digesta, & decocta qualitate naturali, fortiter, sine aliqua mundatione ingeniosa.

Quare utique cum igne nostro artificiali in ipsis operari valemus. Et quamvis natura aliquid perficit, tamen non nisi simpliciter operatur super illud quod habet. Est enim corporibus duplex sulphureitas, quædam est ex argenti viui substantia, in eis inclusa in principio suæ mixtionis, quam dicimus supereminentem. Alterum verò sulphur extraneum suæ naturæ, quam dicimus correspondentem.

Et est notandum diligentissime, quod istorum duorum corporum coniunctio est necessaria in hac arte, ad album & ad rubeum. Et sunt duæ rationes, quarum vna est: Cum aurum sit nobilius

nobilius inter metalla, & magis compactum, perfectum & fixum, tamen si dissoluatur, & in partes minimas separetur, fit spirituale & euolans, sicut Mercurius. & hoc ratione suæ caliditatis: & tunc habet tincturam sine numero, & ista tinctura vocatur sperma masculinum calidum. Si verò argentum soluatur in aquam tepidā, nihilominus manet fixum sicut prius, & nullam aut paucam habet tincturam: est tamen promptum ad ipsam tincturam recipiendam in temperamento calidi & frigidi: & vocatur sperma fœmineum, frigidum & siccum: est ergo conueniens eorum coniunctio. Est & alia ratio, quia cū aurum & argentum quodlibet istorum per se est difficilis fusionis & liquefactionis, tamen si coniungantur, faciliter fluunt & liquefiunt, vt sciunt aurifabri, facientes consolidaturas ad aurum. Vnde si in lapide nostro esset solummodo alterum istorum duorum, nunquam per aliquod magisterium de facili flueret medicina, neq; tincturam daret. Et si daret tincturam, non tingeret nisi in quantum esset, eò quòd non esset receptaculum tincturæ. Hoc totum non intelligas de Luna vulgari, sed de Luna Philosophica, vnde & lunaria dicitur. Ergo consulo vt non operaris nisi cum Mercurio, Sole & Luna. Quoniam totum beneficium artis huius in illis tribus consistit.

*De coniunctione corporis & spiritus, & lapidis
dissolutione in primam materiam.*

CAP. III.

Certum est omnem rem esse ex eo in quod resolvitur. Nam gelu conuertitur in aquam calore mediante. Clarum est ergo illud prius fuisse aquam quàm glaciem. Omnia verò metalla ex Mercurio sunt generata, ideo ipsa in ipsum resoluuntur.

Primum ergo regimē lapidis est ipsum dissolvere sicut grossum argentum viuum, vt in suam primam reducatur materiam: hoc autem totum fit per argentum viuum, eò quòd ipsum habet posse Solem & Lunam in eorum naturam & materiam primam redigere. Sed cùm argentum viuum habet in se fœculentiam & adustionem absq; inflammatione, & aqueitatis substantiam: necesse est ergo eius superfluum demere, & absentia adimplere, si completam medicinam ex illo volueris facere. Terram autem fœculentam omnino oportet sublimatione demere, & absentia adimplere, ne liuidum in proiectione creet colorem, & aqueitatem ipsius simili modo delere, ne & totam materiam in proiectione faciat fugitiuam.

De cuius proprietate est, substantiam medicine saluare, non aduri, sed figere, & ab adustione defendere. Ideo contingit ex illo creari Saturnum, Iouem, Venerem, ferrum, &c. quod

quod ex impuritate necesse est accidere.

Est notandum, quòd duplex est materia prima. Quædam est propinqua, quædam verò remota: Materia propinqua est argentum viuum; remota, est aqua: quia argentum viuum prius fuit aqua, & postea argētum viuum. Verum ergo principium nostri operis est dissolutio lapidis, quia corpora soluta ad naturam spiritus sunt redacta, quia magis fixa. Nam solutio corporis est cum coagulatione spiritus. Patiens ergo sis, coque, tere, & incera, & non tædeat te hoc multoties reiterare: quia quæ imbibuntur, per aquam mollificantur. Quantò magis teris, tantò magis mollificas, & partes grossas subtilias, donec satis existat. Et hæ partes diuiduntur, cum spiritus impastantur, & omnia quæ impastantur ex toto dissoluuntur: & impastatio fit cum nimia contritione, inceratione, & assatione. Nam per contritionem, assationem & ignem, diuiduntur partes ligatæ & viscosæ, quæ sunt in corporibus. Corpora verò soluta & ad naturam spiritus redacta, nunquam separantur, sicut nec aqua permixta aquæ. Quippe natura lætatur cum sponsus & sponsa copulantur. Quia intentio operis nostri non est, nisi quòd eligatur purissima Mercurij substantia ex ipsis corporibus, quoniam Elixir constat solummodo ex ipsis.

Primus autem modus Solutionis & naturæ est putrefacere. Sed tamen multæ sunt spe-

cies putrefactionis & corruptionis. Primum ergo principium naturale est materia sensitiva materialis, prout superius dixi.

Secundum, calor mouens ipsam materiam & putrefactionem. Signa verò putrefactionis est color niger, odor foetidus, & materia in tactu subtilis & discontinua, ac si esset primus Mercurius. Quia calor agens in humido primo generat nigredinem, quæ nigredo est caput corui, hoc est, principium operis.

Item nota, quòd ingressio, submersio, connectio, coniunctio, complexio, compositio & mixtio idem significat in hac arte. Nihil enim submergitur, coniungitur, connectitur, quin & misceatur. Quia commixtio est commiscibilium per minima: id est, per indiuisibilia sibi iuncta vnio. Scias etiam firmiter, quòd tota fortitudo huius magisterij non est nisi in putrefactione. Si enim putridum non fuerit, solui nec fundi poterit: & si solutum nō fuerit, ad nihilum deueniet.

Item scias, quòd in vnoquoque opere sunt tres dimensiones, scilicet latitudo, altitudo & profunditas: & hoc manifestè apparet de corpore, quod visui nostro subiacet. Verbi gratia: Lapis noster in prima sui creatione est albus, & ita apparet in facie: quare dicimus ipsum frigidum & humidum, quia ita est. Vnde studeamus, quare lapis noster aquaticus, quia frigidus & humidus est, naturalis dispositio dicitur cor-

tur corpus manifestum seu altum: Latitudo autem est ista dispositio media, per quam itur ad profundam dispositionem. Quæ verò media est inter profunditatem & altitudinem, tanquam inter contenta, seu contraria, est impossibilis transitus per ea, nisi altera qualitas destruat, quoniam frigida & humida est eius dispositio alta: destruat ergo altera qualitas, videlicet humiditas per putrefactionem, tunc inspissatur, & eius humiditas conuertitur in siccitatem, & sic fit transitus ab alta ad mediam dispositionem, quæ est frigiditas & siccitas: & dicitur latitudo, quia tenet à frigido & humido frigiditatem: à sicco & calido siccitatem: ergo media. Postquam verò per calorem existentem, frigiditas quæ remansit in corpore transmutatur in caliditatem, quæ sunt extranea: contraria est dispositio profunda, quia caliditas est occultum corporis, quod optimè apparet per Aristotelem, &c.

De extractione aquæ ex terra.

C A P. I I I I.

Postquam materia fuerit putrefacta, ad faciendum corpus & spiritum, quod tamen impossibile est fieri nisi in aëre, hoc est, per sublimationem.

Scias ergo quod lapis noster diuiditur in duas partes principales, videlicet in partem superiorem quæ ascendit, & in partem inferio-

D

rem quæ remanet in fundo fixa. Et tamen istæ duæ partes concordant in virtute.

Et ideo Philosophus dicit: quod illud quod est inferius, est sicut illud quod est superius. Et ista diuisio est necessaria, ad perpetranda miracula rei vniuersæ, scilicet lapidis, quæ pars inferior est terra, quæ dicitur natrix & fermentum: & pars superior est anima, quæ totum lapidem viuificat, & reuiuiscere facit.

Vnde facta separatione celebrata, coniunctione lapidis multa miracula perpetrantur. Est notandum, quamuis apud aliquos lapis noster non diuidatur in quatuor partes, videlicet in quatuor elementa in prima operatione, sicut superius dictum est: quatuor partes principales, videlicet vna quæ ascendit superius non fixa: alia quæ remanet inferius, quæ dicitur fixa: & terra vel fermentum, quæ totum lapidem nutrit & fermentat, vt dictum est. De illa verò parte non fixa, oportet habere in bona quantitate, & dare lapidi, qui est mundissimus, absque forde totus, donec totum lapidem virtute spiritus non fixi superius differat sublimando. Et hoc est quod dicit Philosophus: Ascendit de terra in cælum. Postea ipsum lapidem sic exaltatum oportet reiterare super marmor, cum elemento ab ipso lapide in prima operatione extracto. Elementum illud dicitur aqua lapidis. Et debet toties assari, donec subtilitate lapis iterato descendat in terram, & sic

Ac recipit superiorem vim sublimando & inferiore descendendo, vt corporeum fiat spirituale sublimando, & cum est spirituale, fiat iterato corporeum descendendo. Et sic habes gloriam claritatis huius Mundi, & fugit à te omnis obscuritas & omnis inopia & ægrotudo: quia sic compositus, curat omnem ægrotudinem. Et hic lapis totius fortitudinis, quia nulla est comparatio huius lapidis ad alias fortitudines. Nam vincit visibiliter, omnem rem solidam perforabit, penetrabit & deuincendo conuertit.

Philosophi dixerunt, quòd sola aqua per se ipsam omnia facit, omnia soluit, omnia congelat, omnia diruit sine alicuius adminiculo. In ipsa solent apparere colores amœni. Permutatio corporis in aquam est tinctura cuiuslibet corporis. Insuper est differentia inter tincturam aquæ & tincturam olei. Nam tinctura aquæ abluit & mundat, & tinctura olei tingit & colorat.

De fundatione seu etiam fusione super terram suam. CAP. V.

Funde igitur aquam super terram suam, & permisce conterendo, statim paulatim imbibendo, hebdomadatiim decoquendo, & postea leniter calcinando, quousque terra bibat de sua aqua quintam sui partem. Scias quòd ter-

D 2

ram, oportet nutriri, primò modicè aqua sua, & postea maiori, sicut est videre de infantis educatione. Idcirco multoties contere terram, & paulatim imbibere eam de octo in octo diebus: decoque, & postea mediocriter calcina in igne, ne tædeat te opus multoties reiterare: quia terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Vnde cum aridum fit, vt multum sitiens bibit suum humidum & aqueum: & trituration non est bona, donec terra & aqua fiat ynuum & idem corpus. Ergo non suspendas manum tuam à trituratione & assatione, donec terra sit sicca & alba, quæ albedo generatur ex tali frequenti & sicca trituratione & assatione. Caveas tamen ne imbibas terram nisi paulatim, & cum longa contritione post siccationem terræ. Vnde in hoc est pondus ubique notandum, ne scilicet nimia siccitas vel superflua humiditas opus corrumpant. Et in tantum decoque assando, quantum dissolutio ex-
poscit imbibendo.

Nota: Omni vice post calcinationem terræ superfunde aquam terræ temperatæ, videlicet non multum nec parum. Quia si multum, fit pelagus conturbationis: Si parum, comburetur in fauillam, quia suauiter & non festinanter, de octo in octo diebus, terram irrigando, decoquendo & calcinando, donec biberit aquam suam. Continua igitur opus multis vicibus, quia nisi per longum non videbis tincturam,

Sturam, neque perfectè perficies, donèc opus sit perfectum.

Studeas ergo cum in opere fueris omnia signa quæ in qualibet decoctione apparent, in mente recordare, & eorum causas investigare. Tres quippe sunt colores principales, niger, albus & citrinus. Cum ergo egreditur nigra, perfecta est, sed nondum completa.

Qualibet ergo vice vigora ignem in calcinatione, quousque terra egrediatur alba ex ignis fortitudine. Nam sicut calor agens in humido generat nigredinem, ita agens in siccis generat albedinem. Idcirco cum terra non fuerit alba, tere eam cum aqua sua, & iterato eam calcina, quia azoth & ignis terram abluunt, & obscuritatē eius penitus ab eo eripiunt. Nam præparatio est cum aqua semper, & qualis sit aptitudo aquæ, talis & erit limpitudo terræ. Et quantò magis fuerit ablutio, tantò magis erit & alba terra.

Vnde quidam Philosophus ait: Cum inueneris ipsum nigrum, scias hoc initium operis esse. Post verò putrefactionem rubescit non rubedine vera: etiam citrinescit: De quo quidam Philosophorum ait:

Sæpius rubescit, & sæpius citrinescit, sæpius liquefcit, & sæpius etiam coagulatur ante veram albedinem. Vnde alius dicit:

Seipsum dissoluit, seipsum coagulat, seipsum rubore decorat. Ante albedinem etiam

fit viridis. Apparet etiam ante albedinem color pauonis. Vnde quidam sic ait:

Scias quòd omnes colores Mundi qui excogitari possunt, apparent ante albedinem, & deinde albedo sequitur vera. Quidam ait:

Utilitas eius expectanda est. Igitur tam diu decoquatur, donec purus appareat veluti oculi piscium elucescunt, & tunc scias quòd noster lapis in rectitudine est coagulatus. Alius Philosophus ait:

Cum albedinem inueneris supereminentem in omnibus, ratus esto, quòd in illa albedine rubedo est occulta, & tunc non oportet illa extrahere, verumtamen decoquere donec totaliter rubedo fiat. Sed tamen inter veram rubedinem & veram albedinem citrinum crisei coloris. De quo sic dicitur:

Calore ignis augmentato peruenitur ad citrinum. Et alius: Cinerem ne vilipendas, quia Deus reddet ei liquefactionem, & tunc ultimo Rex diademate rubeo diuino nutu coronatur. Oportet te ergo hoc magisterium tētare. Nam compositio non erit sine matrimonio, & putrefactione. Et matrimonium est cōmiscere subtile cum spisso, & putrefacere, terere & assare, rigare quousque cōmisceatur insimul, vt fiat vnum, & non sit diuersitas sicut aqua mixta aqua. Tunc conabitur spissum subtile retinere, & conabitur anima pugnare cum igne & pati ipsum, & conabitur spiritus submergi, & cum corporibus fundi.

Scias

Scias autem, cum corpus miscueris cum humiditate, & ipsi aduenerit ignis caliditas, vertitur humiditas super corpus, & soluit ipsum, & tunc non potest spiritus ab eo exire, quia imbibit se in igne, & spiritus alias sunt fugabiles, quousque commisceatur cum corpore, tunc conatur pugnare cum igne & eius flamma, attamen non conueniunt istæ partes nisi cum bona temperatione, cōtinuatione & longo labore. Antiqui verò Philosophi lapidi nostro imposuerunt multa nomina, vt amalgama, vitriolum, sanguinem propter colorem rubrum, alijsque nominibus infinitis, vocauerunt ipsum ferrum, propter impossibile fusionem. Nam istud corpus cum priuatur humiditate, necesse est corpus siccum non fluere, quod prius per humiditatem fluebat, & erat volatile. Nam necessario corpora figuntur per priuationem humiditatis, quæ à Philosophis dicitur calcinatio, & rei putrefactio seu puluerisatio ab humiditate partes consolidatas, & per calcinationem spiritus iam figuntur, & fit molle durum, & volatile fixum, & sic mutatur de natura in naturam.

Turba dicit: Fiat mutatio complexionum, videlicet à frigida & humida in calidam & siccam, seu à flegmatica in colericam secundum medicos. Calore Solis & leui decoctione coagulantur spiritus. Intenso verò & nimio calore destruitur opus, vt ait Bonellus. Quoniam

si incenderis ignem fortem ante incrementum
 rubei, fit quod nihil nobis prodest. Nā omnes
 Philosophi & veri, ignem leuem asserunt fieri,
 & testantur propter rationes ante dictas. In-
 quiunt enim, quod nos oportet suauiter rege-
 re ignem, donec sulphur nostrum fiat incre-
 mabile. Vnde de semine: Semina non oportet
 metere, donec tempus messis aduenerit. Phi-
 losophi hunc lapidem nostrum vocauerunt
 Salamandram, quia sicut Salamandra solo i-
 gne nutritur & viuit: id est, perficitur, ita & no-
 ster lapis.

De modo sublimationis terra.

C A P. V I.

Quidam magnus Philosophus, inquit: In-
 fecibus est quod quæris. Recipiantur ergo fe-
 ces, cum de alembico extrahuntur, & terantur
 fortiter, & imbibantur cum aqua sua, & in len-
 to igne vel Sole exsiccentur, & hoc multoties
 fiat. Nam ex tali præparatione habilitatur fu-
 mus ille ad sublimandum. Vnde dicit Geber:
 Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis
 & assationis, maior pars eius aqueitatis dele-
 tur. Residuum verò per sublimationem.

Accipiantur ergo feces prædictæ, & apten-
 tur ad sublimandum, administrando eis pri-
 mò ignem lentum proportionabiliter maio-
 rem, quousque fumus ille mundus & albus a-
 scendat, & si primò non fiat, reiteretur toties
 super

super easdem feces imbibitio, donec ita fiant, & vltimò sine fecibus quæ adhærent, tunc vna pars fixa contingit ex illis. Secundum verò eius diuersam operationem, diuersitas medicinæ creatur, aliquando Saturnus, aut Iupiter, &c.

www.libtool.com.cn

Nullus autem debet sublimare terram ad opera sophistica, sed solummodo ad Elixir nostrum. Et non misceas illud quod remanet deorsum, cum illo, quod ascendit sursum, sed pone vnumquodque ad partem; quoniam illud quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per Mercurium incorruptum, donec totum ascendat. Et considera bene quod nunquam debes procedere ad fusionem modo prædicto, videlicet ad lapidem Philosophicum, nisi ipsum prius sublimes, cum non fiat vnio corporis & spiritus, nisi per sublimationem.

Primò est materia sublimenda, est & figenda: cum præcesserit vnio conueniens, fixio sequatur. Fixam autem materiam non facias volatilem, & materiæ fixæ partem vnā, & Mercurij præparati partes duas simul bene incorpora, postea sublima, sublimatum collige, & semper illud quod in fundo remanet iterato, cum nouo Mercurio còtere, per modum prædictum, quousque totum fuerit sublimatum. Nam secundum Philosophum, vis sulphuris albi non vrentis congelat Mercurium. Et illud est res optima nostri magisterij, per quam

fit elixir ad argentum. Et si fuerit sulphur optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis argenteitatis sulphuris non vrentis, erit res ex qua fit elixir ad aurum. Et vt tradunt Philosophi, fiat primò sulphur ad album ad argētum, & postea ad rubeum ad aurum: quia non fit aurum, nisi prius fuerit argentum. Quippe nulla res potest venire à primo ad tertium, nisi per secundum, quia non est transitus ab extremo ad extremum, nisi per medium. Ergo non potest fieri ex nigro perfectè citrinum, nisi prius fuerit album, eò quòd citrinum ex minimo rubeo & albo purissimo est compositum. Nec potest fieri de citrino album, nisi prius fuerit nigrum.

Sic aurum non potest fieri argentum, nisi prius fuerit corruptum & nigrum. Quia melius non potest fieri deterius, nisi per corruptionem sui: quoniam corruptio vnius est generatio alterius. Idcirco qui vult aurum conuertere in argentum, sic agat per corruptionem, ac argentum in aurum: quia sulphureorum non vrens, per maiorem ignis digestionem potest fieri sulphur rubeum, quia citrinatio nihil aliud est quàm completa digestio. Nigredo nil quàm ablutio. Calor namque agens in humido, primò efficit nigredinem. Et calor in sicco causat albedinem, nec non in albo citrinitatem & nimiam rubedinem. Fit enim sulphur album & rubeum ex vna metallorum

lorum materia, ad plenum depurata, modò tamen diuersitate decocta & digesta. Idcirco in argento viuo est sulphur album, sicut in auro sulphur rubeum. Et omnino non est sulphur tale super terram, nec album, nec rubeum, nisi quod in istis corporibus existit. Et ideo præparanda sunt corpora subtiliter, vt sulphur eorum, & argentum viuum ex ipsis habere possimus, ex quo aurum & argentum effiebat sub terra. Quia nisi aurum & argentum viderem, dicerem proculdubio Alchimiam non esse veram. Ipsa enim sunt corpora lucentia, quibus insunt radij tingentes, qui tingunt cætera corpora in albedinem & rubedinem, secundùm quod fuerint præparata. Alembicus verò & cucurbita debent coniungi, ita quòd Mercurius non possit exire, quia non sublimatur nisi virtute aëris: & ideo si locum apertum inuenerit, euolat in fumo, & perit magisterium. Quoniam totius operis intentio non est aliud, nisi vt sumatur lapis in capitulo notus. Scias quòd hic est lapis, quem sciunt Philosophi, qui habet virtutes super omnes virtutes lapidum, quem pone in vase Philosophico, ad sublimandum, & cum eo sublimetur lapis, donec in vltima sublimatione purificetur.

Et iste est primus ordo, quæ prima operatio appellatur, quæ fit vt purissima & subtilissima substantia eliciatur.

Secunda est solutio, vt materia soluat in aquam.

Tertia putrefactio, quoniam Morienes dicit: Nunquam fuit aliquid animatum, ad natiuitatem adductum, nec aliquid crescens, nisi per putrefactionem & mutationem: ita oportet fieri putrefactionem, quia corruptio vnius est alterius generatio.

Quarta est ablutio: oportet enim quòd illa res putrefacta & sordida abluatur, & munde-
tur à corrumpente impuritate. Et bene dixerunt: quia quàm diu manet aqua super terram, tantò magis terra abluitur, & ceratur, ita quod ablutio & ceratio idem sunt.

Quinta est coagulatio: oportet enim quòd aqua suauiter coquendo in Sole nostro in terram mutetur, & perfectè coaguletur & desiccetur, & in puluerem vertatur.

Sexta est calcinatio: Vnde scias, quòd res calcinata est magis apta, quàm non calcinata, & est simpliciter fixio. Vnde fuerunt multi Philosophi, qui calcinationem dixerunt fixationem, & bene dixerunt: quia omnes isti modi sunt in sublimatione. Pro certo enim si quis perfectè sublimat, hic totum opus perpetrat.

Et scias quod hoc totum perficitur in vno furno, & in vno vase. Et has septem dispositiones quilibet intelligens potest perficere. Igitur non sis negligens in sublimatione. Qualis enim fuerit mundatio, talis erit & perfectio.

Modò

*Modo volo tibi narrare quid sit
Sublimatio.*

Sublimatio est eleuatio partium subtilissimarum à partibus fixis. Partes non fixæ eleuantur per fumum: *id est, per ventum, quia sicut diximus, oportet custodire ne fugiant, imò cū partibus fixis fixantur, & remanent, & velociorem fusionem præstant.* Intelligas veram sublimationem esse quādo facimus separationem partium, quæ superius eleuantur ab ijs, quæ inferius remanent: Imò volumus quod simul suo proprio conueniant, quia in lapide nostro prius primam purificationem quæ per solutionem perficitur, nō inuenimus aliquod diminutum vel superfluum.

Propter hoc dixit Geber: Cum eo sublime-
tur lapis, donec vltimò deueniat in sublima-
tionis puritatem. Dixit enim cum eo: hoc est,
sine alio adiuncto, vel alia extraneare, propter
hoc decepti sunt omnes laborantes, qui subli-
mant cum fecibus & nesciunt quid faciunt:
vel quis sit lapis Philosophicus, & nihil pro-
ficiunt: quia sublimationem Philosophicam
ignorant.

Geber dicit: Est enim lapis Philosophorum
vnā medicina, in qua totum magisterium con-
sistit, cui non admiscetur extraneum, neque
diminuitur, nisi quod superfluum est in ope-
ratione amoueat, & est prima purificatio,

quæ per sublimationem perficitur. Iam sufficienter demonstratum, quando velis facere nostram sublimationem, quod in nostro lapide nil addas vel diminuas, imò totam substantiam in vase rato ponas, prout diximus in prima dispositione, firmiter claudendo: & pone ipsum in furnū, & coapta cum cineribus subtus & inferius, ita quòd duæ partes vasis sint discoopertæ tam diu quousque materia dissoluatur, & postea administra ignem lentum, donec maior pars in puluerem vertatur, quod fit in 30. diebus: & quando factæ sunt operationes quas diximus, facta est sublimatio, solutio, distillatio, descensio, putrefactio, ablutio, ceratio, coagulatio, vel fixio. Et scias quòd Philosophi posuerunt multa talia & diuersa nomina operationum & laborum, quæ tamen in rei veritate non sunt nisi vnum & idem, & vnica operatione omnia simul & semel, & eodem tempore & labore perpetrantur: & hoc ideo fecerunt vt esset indignis scientia obscura. Item Philosophus dicit: Vt enim terra cum aqua imbuatur & teritur, & per temperatum nostri Solis calorem desiccatur, & in terram vertitur tota materia, qui saltem perfectè scit facere nostram operationem. Vnde dixit Hermes pater Philosophorum: Vis eius integra est si versa fuerit in terram: id est, aqua vertatur in terram.

De multiplicatione & fixatione lapidis.

CAP. VII.

Sequitur de copulatione pulueris, vt fructu ferant, & fructus eorum in æternum permaneat, & docebo pulueres sublimatos figere, vt igne permanere possint, & corporibus adunari & commisceri.

Est autem fixio rei fugientis conueniens ad ignem aptatio. Causa verò eius inuentionis est, vt omnis tinctura omnisque alteratio preparatur, & in alteram mutetur naturam. Figitur autem sic: Recipe illud quod est sublimatum, & diuide illud per cucurbitas seu vrnalia, prout quãtitas materiæ requirit, & signum fixationis eius est, quando materia non plus ascendit in alembicum. Vel poteris ignem vigorare excellenter, & tunc statim apparet. Vel pone de corpore super laminã ferream, si manet fixum, non reitera.

Deinde recipe vrnalia prædicta æqualiter, & ponendo super furnum reuerberationis & administra primò ignem lentum cinericum, per plures dies, donec per talem ignem non videris plus ascendere, tunc modicè fortifica ignem, quem continua per sex aut decem horas, & cum nihil videris ascendere seu eleuari, circumdabis igne fortissimo, quem continua, donec materia sit fixa.

Et est sciendum, quòd spiritus & anima non

uniuntur vero modo nisi calore: quia tunc omnes colores qui in Mūdo excogitari possūt, apparent, & tunc firmatur & perficitur opus in vno colore, scilicet albedine, & ibi conueniunt omnes colores. Dealbatio enim est operis initium, & totius corporis firmamentum. Nec deinde in diuersos colores variatur, præterquam in rubeum, in quo est vltimus finis.

Citrinatio verò est, quæ fit inter album & rubeum, & non dicitur color perfectus. In decoctione verò post albedinem non poteris errare. Nam ignis regimen paulatim augmentatur: post albedinem ad citrinitatem peruenitur, & deinde ad rubedinem vt prædixi. Et scitote quòd argentum viuum est ignis, corpora comburens, mortificans, & constringens vno regimine. Et quantò magis teruntur corpora & miscentur, tantò magis habilitantur & attenuantur. Alius Philosophus dicit: quòd ignis incensus superabundans facit exhalare humidum, sed frigidum ignis facit perire opus.

Nota, regimen ignis sic secundum naturam & exemplo quatuor temporum regatur. In primo tempore, scilicet Hyeme, terra concipit. In secundo scilicet Vere, producit herbas & flores. In tertio scilicet Æstate, maturantur fructus. In Autumno verò: id est, quarto tempore colliguntur fructus. Vnde in opere nostro & simili in prima operatione Mercurius mortificatur, & totum opus vertitur in puluerem, & terra

terra concipit vt in aliam vertatur naturam, vnde in ista decoctione fit nigra. In secunda ascendit naturam suam dealbando. In tertia iam fructus apparent: quia tunc apparet rubedo, quæ est in fine operis. In quarta maturantur fructus, & ex eis colliguntur. Hæc de fixatione sufficiunt.

De modo proijciendi medicinam, & tingendi quodlibet metallum in Solem & Lunam.

C A P. V I I I.

De promisso finem compleui huic vsque, magisterium magnum, ad Elixir excellentissimum album & rubeum faciendum. Hic finaliter dicam de modo proijciendi, qui est complementum operis, & lætitia desiderata & expectata. Album verò Elixir dealbat vsque ad infinitum, & quodcunque metallum deducit ad albedinem perfectam. Sed sciendum est, quòd vnum metallum leuius altero ad Elixir deducitur. Propinqua enim perfectius quàm remota. Et cùm inuenimus metallum perfectum & multum propinquum, & vitium imperfectionis excusatur in ipso propinquo per multum remota: quæ verò metalla multum remota seu propinqua sunt, in multis libris satis claret.

Et quia Elixir album vel rubeum multum spirituale sit, vltra naturam tamen operatur, non est mirum quod illud commiscibile est

E

corporis, super quo proijcitur, solummodo liquefacit illud.

Graue etiam est super mille millia proijcere, & illa in continenti penetrare. Quare vobis vnum secretum magnum tradam. Commiscenda est vna pars cum mille partibus corporis viciniore, & hoc totum claudere in vno vase firmiter & apto: & ponendum est illud in furnum fusionis per tres dies, donec inseparabiliter fuerit totum coniunctum.

Et illud est opus trium dierum. tunc ad infinitum proijcienda est vna pars illius corporis coniuncti super mille partes cuiuscunque corporis. Propinquiora tamen sunt viciniore semper. Et illud est opus vnius diei seu horæ vel minutæ.

Est & alius modus proijciendi. Recipe partes centum Mercurij cum sale & aceto abluti, & pone in crucibulo super ignem: cum autem fumare incipit, proijce partem vnā super has centum partes Mercurij & fit totum medicina. Deinde pone partem vnā istius medicine super alias partes centum Mercurij, ad ignem feruentem: & est adhuc medicina, & sic consequenter. In vltima proiectione transmutat vna pars medicine vltimò congelatæ, centum partes Mercurij in verum aurum vel argentum, secundum quod Elixir præparatum fuerit. Item alius modus proijciendi: Pone partem vnā medicine prædictæ super sexaginta partes

partes Mercurij abluti, & pone in vas vitreū;
& claude vas optimè ne respiret, & pone ad ci-
neres calidos per tres dies, & si tua medicina
retinuerit Mercurium, scias medicinam tuam
esse perfectam: tunc omnes iste sexaginta par-
tes sunt medicina quemadmodum prima. Et

per istum modum poteris probare excellen-
tiam Elixiris, quod semper sic est augmentan-
dum. Aliquando vna pars medicinæ conuer-
tit 50. vel 100. vel 200. vel etiam 1000. vel vsque
ad infinitum partes. Et semper illud totum est
medicina quod de Mercurio retinetur, & per-
fectè coagulatur. Modus autem operis est i-
ste, vt projicias partem vnā medicinæ præ-
dictæ super partes 100. auri fusi, & facit ipsum
frangibile, & totum erit medicina, cuius vna
pars proiecta super 100. cuiuslibet metalli fusi
conuertit ipsum in aurum optimum. Et si pro-
ieceris super Lunam, simili modo conuertit
omnia corpora in Lunam. per eūdem modum
poteris conuvertere Solem in Lunam, in Ve-
nerem, Saturnum, Iouem & Martem.

Si autem medicina vel Elixir prædictum
non haberet ingressum. Recipe de lapide in
prima operatione extracto, & Mercurij prædi-
ctiana, & simul misce & incorpora, in lapide
terendo, & deinde balneo distillado, vt melius
coniungatur, postea desicca. Et si vis, poteris
recipere aquam per alembicum, & hoc toties
reiterare imbibendo, incorporando, desiccado,

436 AVICENNAE TRACTATVLVS.

quousque prædicta medicina cum prædicto Mercurio præparato incorporetur: quo facto pone totum in vrinale habens fundum rotundum, & supposito cooperatorio reuerberationis, dabis ignem candelæ & cineris per gradus suos, vt ~~suprà monstratum est~~. Et quando tibi videbitur, adde paulatim de Mercurio prædicto, quousque materia prædicta figatur, & efficiatur fusibilis plus quam cera. Et sic habebis Elixir, seu lapidem verum Philosophorum completum, qui conuertit Mercurium, & omne corpus imperfectum in Solem & Lunam, quo melior haberi non potest.

Epilogatio totius.

Dico ergo totius Operis summa non est aliud, nisi vt sumatur lapis in capitulis librorum notus, & cum operis instantia assidue tur super ipsum opus sublimationis primi gradus, vt à corrumpente mundetur impuritate. Deinde cum ipso soluto subtilietur ipsius addi-
mentum album vel rubeum, donec in vltimo sublimationis modo volatile fiat.

Adhuc verò cum fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate totum quiescat. Deinde verò fixam partem cum non fixa parte reseruata per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatile fixum, & fixum solutum: ac iterato volatile, & volatile fixum, quousque fluat, & alteret in complemento so-

to solifico & lunifico certo. Et hoc modo operatur arcanum preciosissimum super omne Mundi precium preciosum, omniumque Philosophorum thesaurus incomparabilis.

www.libtool.com.cn
INCIPIT SEMITA
SEMITAE.

Et est tractatulus brevis & compendiosus simul, & utilis intelligenti, in quo principaliter pro parte prodit lapidem vegetabilem ab alijs penitus absconditum subtiliter intuenti.

REVERENDE pater, pias aures inelina, & intellige quod Mercurius est sperma omnium metallorum decoctum, & imperfectum in vetre terræ calore sulphureo, & secundum varietatem sulphuream ipsius, metalla in terra generantur diuersa. Et sic ipsorum primordialis materia est vna, & naturaliter sola actione maiori vel minori, adurentel vel non adurentel diuersimodè operatur, & in hoc omnes Philosophi concordant. Et hoc demonstrabo taliter: Quia certum est, quòd omnis res de eo & ex eo est in quod resoluitur, & est verum exemplum & consimile. Si glacies commutatur in aquam mediante calo-

re, ergo, prius fuit aqua: sed omnia metalla conuertuntur in Mercurium, ergo iste Mercurius est prima materia eorum. Modum autem conuertendi infra docebo. Illo habito, soluitur opinio eorum, qui dicunt species metallorum conuerti non posse: & hoc verum est, vt ipsi dicunt, nisi in materiam primam reducantur. Reductio autem ipsorum est facilis in primam materiam, vt ostendam: & transmutatio est facilis & possibilis. Nam omne crescens vel nascens multiplicatur in sua specie, vt homines, arbores, grana & huiusmodi. Nam ex vno grano mille generantur. Ergo possibile est augeri res vsque in infinitum. Ex prædictis apparet subtiliter intuenti, Philosophos in suis libris dixisse obscura, sed vera. Dixerunt enim quod lapis noster est ex corpore & anima & spiritu, & verum dicunt. Nam corpus imperfectum comparauerunt corpori, propter hoc quod est infirmum, & aquam spiritum dixerunt, & verè spiritus est: quia corpori imperfecto & per se mortuo vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formam producit. Fermentum animam dixerunt, quod sicut infra dicetur corpori imperfecto similiter vitam tribuit, & in sui naturam eleuat & conuertit. Philosophus dicit: Conuerte naturas, & quod quæris inuenies; & hoc est verum: Nam in nostro magisterio primò facimus de grosso gracile: id est, de corpore spiritum,

spiritum, & postmodum de humido ficcum: id est, de aqua terram & sic naturas conuertimus, & facim⁹ superius inferius, quod fit quando spiritus efficitur corpus, & econuerso corpus fit spiritus. Item lapis noster, vt dicunt Philosophi, fit ex vna re, & in vno vase, & verū dicunt. Nam totum magisteriū fit cum aqua nostra, & ex ea. Nam ipsa corpora soluit, vt dictū est, non tamē ea solutione prout credunt ignari, scilicet quod conuertatur in aquam nubis. Et ipsa eadem calcinat, & in terrā reducit. Ipsa eadem corpora in cinerem transformat, & ea incinerat, & dealbat, & mundificat iuxta verbum Morienis, qui ait: Quod azoth & ignis Latonem mundificant: id est, abluunt, & eius obscuritatem penitus ab eo eripiunt. Laton enim est corpus immundum, azoth argentum viuum. Et corpora diuersa coniungit, præparata modo prædicto, coniunctione tali, quod nec ignis nec actus potest ea separare ab igne: tatis combustionē: & eorum vnum irruēdo in aliud mutatio subtiliat corpora, non subtiliatione vulgari, vt idiotæ siue inexperti credentes, sic quod sublimare sit superius ascendere. Et ideo accipiunt corpora calcinata, & admiscunt spiritibus sublimatis, scilicet Mercurio, arsenico & sulphure, &c. & faciunt per ignem fortem sublimare: id est, corpora ascendere cum spiritibus, & dicunt quod corpora tunc sunt sublimata. Et sunt delusi: quia adhuc inueniūt

corpora immunda cum spiritibus plus quam fuissent prius. Ideo nostrum sublimare non est sursum ascendere : sed sublimare Philosophorum est de re vilissima & corrupta (à terra) alteram facere magis puram: vt cum dicimus, ille est sublimatus in Episcopum id est, in digniori statu exaltatus seu positus. Sic etiam dicimus corpora in aliam: id est, meliorem naturam conuersam, seu exaltatam : vnde sublimare idem est quod subtiliare, quod totum facit aqua nostra. Et sic intelligenda est sublimatio Philosophica, in qua multi sunt decepti. Aqua etiam nostra mortificat, illuminat, mundificat, & viuificat, & apparere facit colores nigras primò in mortificatione corporis, dum in terram cōuertitur, & postmodum apparent multi colores, & varij ante dealbationē, quorum omnium finis albedo. In commixtione verò aquæ & corporis fermenti: id est, præparati corporis infiniti colores apparent. Et sic apparet quod nostrum magisterium est ex vno, & cum vno fit, & est ex quatuor, & ex tribus vnum.

Vnde scias, pater, quòd Philosophi multiplicauerunt nomina mixti lapidis, & hoc vt absconderent eum. Et dixerunt lapidem mixtum corporeum & spirituale, & non sunt mentiti, prout sapiens intelligere potest. Nam ibi est corpus & spiritus, & corpus tantum est spirituale in solutione, & spiritus factus est, & corporale

porale est in coniunctione spiritus cum corpore. Et fermentum quidam vocant, quidam vocant ipsum æs.

Morienes dicit: Quia scientia nostri ingenij: id est, magisterij assimilatur ordini in creatione hominis. Nam primò fit coitus, secundò conceptio, tertio imprægnatio, quartum est ortus, quintum est nutrimentum vel nutritio.

Hæc verba faciam te intelligere: quoniam sperma nostrum quod est argentum viuum, cum terræ coniungitur, scilicet corpori imperfecto quæ terra mater dicitur: quia terra est mater omnium elementorum: tunc coitus dicitur. Cumque terra aliquantulum secum retinet argentum viuum, tunc dicitur conceptio, & cum masculus agit in fœminâ: id est, argentum viuum in terram. Et hoc est quod Philosophi dixerunt, quod magisteriū nostrum non est nisi masculus & fœmina, & ipsorum coniunctio. Adueniente ergo aqua; id est, argento viuo in terra crescit & augmentatur: quia terra dealbatur, & tunc imprægnatio vocatur. Deinde fermentum coagulatur: id est, coniungitur cum corpore imperfecto præparato, vt dictum est, quousque fiat vnum colore & aspectu, & tunc dicitur ortus: quia tunc natus est lapis noster qui vocatur Rex à Philosophis, vt dicitur in Turba Philosophorum: Honorate regem nostrum ab igne venientem, diadema te aureo coronatum, & inclinate ei vsque ad

perfectam perfectionis ætatem, scilicet ipsum alimentando quousque ad perfectam perveniat ætatem, cuius pater est Sol, mater verò Luna: Luna pro corpore imperfecto accipiat, Sol verò pro corpore perfecto.

Quintò & ~~ultimo~~ *sequitur alimentum*, quia quantò magis nutritur, tantò magis augmentatur. Nutritur autem lacte suo: id est, spermate, ex quo fuit ab initio. Imbibitur autem argentum viuum, sæpe & sæpius, quousq; duas partes bibat vel quod sufficiat.

Sequitur nunc practica.

Descédamus nunc ad practicam sicut priùs dixi. Debent autem corpora ad priinam materiam deduci, ad hoc, vt fiat transmutatio.

Et ultimo ostendam tibi præmissorum rationem: Rogo ergo te, fili, vt practicam meam non vilipendas, quia in ea latet totum magisterium nostrum, sicut fide occulta vidi. Accipe precij libram vnam, & sit limatura munda, & misce cum quatuor libris aquæ nostræ mundatæ, terendo, & incorporando cum sale modico & aceto, quousque totum fiat amalgama. Precio autè optimè amalgamato pone ipsum in multam quantitatem aquæ vitæ: id est, Mercurij: & pone totum in vrinali supra ignem cineris nostri: id est, purgati cineris: & fac interiorius lentissimum ignem per diem naturalem, tunc permitte infrigidari. & quando inuenies infrigi-

infrigidatum, cola aquam trans cum omnibus quę in ea sunt per pannum lineum, donec pertranseat per pannum illud, quod de corpore fuerit resolutum: pars verò quę non poterit exire, ponatur ad partem.

Deinde recipe illud quod remansit in panno, & iterum cum noua aqua benedicta reponas ad ignem cum vase prædicto per diem naturalem, postea cola vt prius. Et sic toties reitera, donec totum corpus in aquam conuertatur: id est, in primam materiam, quę est aqua nostra. Quo factò, totam illam aquam pone in vase vitreo, & decoque super ignem lentum, quousque videas in superficie eius nigredinem apparere: quam remoue subtiliter quotidie colligendo, donec totum corpus solvatur in terram meram, & toties quoties melius potes, & iterum coquendo & nigredinem tollendo quousque nil appareat nigredinis, & aqua: id est, argentū vitium appareat clarā, tunc habes aquam & terram.

Deinde accipe totam terram istam: id est, nigredinem quam collegisti, & pone ipsam in vase vitreo, & superfunde de aqua prædicta benedicta, donec nihil emineat, & natet super eam, & coque eam tamdiu leui igne per decem dies, tere, & iterum impone aquam, & coque: sic deinceps: id est, terram sic coagulatam & cum aqua inspissatam sine appositione alterius aquę decoques forti igne, vt supra,

quousque terra fiat alba & clara. Qua mundi-
ficata & dealbata, vt dictum est, aqua vitæ quæ
cum dicta terra coagulata mediante calore le-
ui inspissata fuerit, decoque forti igne in cucur-
bita forti, alembico superposito, donec quic-
quid aquæ ibi fuerit, descēdat per alembicum,
& terra remaneat calcinata. Tūc accipe de fer-
mento quocunque quartam sui partem, puta,
si libra fuerit corporis imperfecti scilicet pre-
cij, accipias ex fermento scilicet Sole vel Lu-
na libras tres. Et illud fermentum sit solutum,
& terra factum, sicut corpus imperfectum, &
eodem modo & ordine præparatum insimul
coniunge, & imbebe cum aqua benedicta præ-
dicta: id est, cum aqua quæ ascendit alembi-
cum, & coque per tres dies aut plures: tunc i-
terum aqua sua imbebe, & coque vt prius, &
hoc toties reitera quousque hæc duo corpora
vnum remaneant: id est, in vnum reducantur.
Quod perpendes, color non variatur in eis.
Deinde super eas fundēdo aquam prædictam
per se paulatim, quousque dum bibat quātum
possit bibere, semper dādo eis nouam aquam.
Nam in ista coniunctione corporum spiritus
miscetur cum eis, & fit vnum cum eis, & con-
uertitur in naturam ipsorum, corporibus præ-
dictis mundatis: Et sic germen conuertitur cū
corporibus prædictis moderatis vel munda-
tis, quod antè non poterant propter eorum im-
munditiam & grossitiem: & in eis crescit &
suum

suum augmentat, vt in ea multiplicetur multitudine magna.

Recapitulatio omnium praeceptorum.

Nunc reuertar, pater reuerende, ad prius dicta singulariter applicando super perfectiones Philosophorum antiquorum, & verba eorum obscura importabilia & abscondita. Si verò iudices verba Philosophorum, intelliges, & ita vera verba protulisse affirmes.

Primum verbum nostri magisterij siue operis est argētiviui reductio (corporis) id est, cupri, vel alij metalli, in argentum viuum reductio. Et istud est quod Philosophi vocant Solutionem, quæ est fundamentum artis, vt dicit Franciscus: Nisi corpora solueritis, in vanum laboratis. De qua solutione loquitur Parmenides in Turba. Quam solutionem audientes ignari putant aquam nubis esse. Si autem nostros libros legissent, & intellexissent, scirent vtique aquam esse permanentem, absque suo corpore, cum quo coniuncta, facta est vnum permanens. Non est ergo solutio Philosophorum aqua nubis, sed corporum in aquam liquidam conuersio, ex quo primo procreata fuerunt, scilicet in argentum viuum: Sicut glacies conuertitur in aquam, ex qua prius fuit. Ecce per Dei gratiam iam habes primum elementum, quod est aqua, & ipsius scilicet corporis in primam materiam reductio. Secundum verbum: Quod fit terra: & hoc est quod Philoso-

phi dixerunt: Egressio terræ aqua concurrît. Sic habes secundū elementum quod est terra.

Tertium verbum est terræ mundificatio, de qua dicit Morienes: Hæc aqua cum terra putrefit & mundificatur, &c. Philosophus: Iun-ge siccum humido. Siccum namque est terra, humidum verò aqua. Ecce iam habes aquam per se, & terram per se, & terram dealbatam cum aqua.

Quartum verbum est: Quòd aqua possit e-
vaporescere, sublimatione siue ascensione effici-
tur ipsa terra aërea, quæ prius erat inspissata
cum terra & coagulata, & sic habes terram, a-
quam & aërem. Hoc est quod Philosophus di-
xit in libro Turbæ: Ipsum dealbate, & cito i-
gne sublimare, quousque ex eo exeat spiritus:
id est, argentum viuum, quod in eo inuenies,
qui dicitur auis Hermetis, & pullus Hermo-
genis, & remanet terra calcinata in fundo quæ
est vis ignea: id est, igneæ naturæ. Et sic habes
quatuor elementa: hoc est, teria ignis, & illa
terra calcinata quæ est pulvis, de quo dicit Mo-
rienes: Cinerem qui in fundo est, non vilipen-
das, quia est in inferiori loco, & est terra cor-
poris, quia est sperma tuum: in eo enim est dia-
dema ordinis.

Postmodum cum prædicta terra fermentum
pone, quod scilicet fermentum Philosophi ani-
mam vocât. Et hoc ideo, quia sicut corpus hu-
manum sine anima nil valet, imò est sicut terra
mortua:

mortua: sic & corpus immundum absque eius fermento: id est, eius anima, nil valet.

Nam fermentum corpus imperfectum preparat, & ad naturam suam cōuertit, vt dictum est. Et non est fermentum nisi Sol & Luna, tantum istis appropriatis planetis conspirans in naturali similitudine. Et hoc est quod Morientes dicit: Nisi corpus immundum mundaueris ac dealbaueris, & in eo animam mittas, nil in magisterio direxisti. Et tunc spiritus coniungitur, & gaudet cum eis, & figitur. Quia alteratur aqua, & omnia grossa subtilia fiunt.

Et hoc est quod dicit Aftanus in Turba, spiritus non coniūgitur corporibus, donec à suis immundicijs perfectè fuerint denudata. Et in hac coniunctione maxima apparent miracula, quia omnes colores qui in Mundo excogitari possunt, apparent, & corpus imperfectum colore fermenti, firmo mediante fermento coloratur, vt dicit Barsen. O pie pater, augeat Deus in te spiritū intellectus, vt quod dicturus sum mente perpendas. Elemēta enim non generātur nisi ex proprio spermate: sperma autem est argentum viuum. Sicut patet in generatione hominis, quia non est alicuius rei commixtio, nisi per sperma, & in vegetabilibus nisi semen, quantum ad generationem & augmentationem ipsorum. Alij subtilius intuētes sublimant Mercurium, & figunt, & coniungunt cum corporibus, & tamen nihil inueniunt.

Causa erroris est: Nam semen non potest permutari, nec prout est vel fuit, nec proficit nisi proijciatur in matricem mulieris. Sic Mechar-
 dus Philosophus dicit: Nisi proijciatur lapis in matricem mulieris, vt ipsum nutriet, non proficit. O mi pater sic habes ad votū descriptionem lapidis Philosophorum: Laus Deo.

*Explicit tractatulus Arnoldi de noua Villa Papæ
 Benedicto vndecimo transmissus*

1533

CLANGOR BVCCINAE

TRACTATVS MIRABILIS, SIMVL
 & attentissimus, ex quadam vetustissima
 scriptura excerptus.

DE LAPIDE PHILOSOPHORVM
*satis fideliter, simul & physicaliter omni-
 bus Philosophis edisserens.*

N nomine Domini, Amen. Buc-
 cinæ clangor de lapide benedi-
 cto Philosophico: Qui operatio-
 nis & virtutis genere mirabiliter
 intonat: De quo varias Philoso-
 phi posuerunt sententias & scripturas. Vnde
 de prima essentia Philosophus primus Thales
 Milesius dicit: Antiquissimum entium Deus,
 ingenitum, æternum: Vnde & Pythagoras di-
 cit: Dico

ait: Dico Deum ante omnia fuisse, cum eo nihil fuit cum fuit. Et intellige, quod Deus cum solus fuisset in principio, creauit vnā substantiam, quā primā materiam nominamus. Et ex illa substantia alias quatuor res creauit, ignem, aërem, aquam & terram. Ex quibus iam creatis omnia creauit, tam sublimium quā inferiorum. Et sic ante omnia alia præter materiam primā, quatuor creauit elementa, ex quibus postea quod voluit, creauit, diuersas scilicet naturas. Vnde Deus suo verbo creauit, quibus dixit: Estote, & facta sunt, scilicet quatuor elementa, & alia. Ex ijs ergo quatuor elementis omnia sunt creata tanquam ex radice, cælum, throni, Angeli, stellæ, Sol, Luna, mare, & omnia quæ in mari sunt, quæ varia sunt, & non similia. quorum naturas Deus diuersas fecit sicut creationes, eò quod ex diuersis creatæ sunt elementis. Nam si ex vno creatæ essent elemento, conuenientes haberent naturas. Sed quia hæc diuersa elementa cum commiscantur, suas amittunt naturas, eò quod calidum frigidum commixtum, nec calidum, nec frigidum fit: humidum verò sicco mixtum, nec humidum fit nec sicco. Ideo creaturæ inde exeuntes naturas habent diuersas. Quarum creaturarum quāsdam ex vno creauit elemento, & sunt Angeli, quos ex solo igne creauit, & ex duobus Elementis, scilicet ex igne & aëre, creata sunt illa tria, scilicet Sol, Luna, & stellæ.

F

Ideo sunt Angeli, Soli, Luna & stellis lucidiores, eò quòd vno singulari quod est quantum rarius, creati sunt. Sol verò, Luna & stellæ ex ignis & aëris composito sunt creati: animæ autem (vt dicunt Philosophi) quæ hodie & post, quotidie corporibus infunduntur, de nouo in vtero matris non creatur à nouo, sed sunt creatæ ex solo igne ex primordiali principio vniuersorum, & fouentur in mente & potentia Creatoris vsque ad præfinitum tempus, quando infundi debent corpori nouo, tâquam materiæ præiacenti, & hoc per medium, quod est spiritus, infunduntur corpori. Et à corpore non recedunt, nisi spiritus prius recesserit & euauerit: quo recesso & euanito, recedit & anima, licet theologi dicant, quòd anima corpori infunditur, & infundendo creatur. Et Deus delectatur in hoc, quòd quotidie nouas creat animas, & hoc ex prima materia. Iterum creauit Deus cælum ex aqua & aëre. Cælum quoque ex duobus est compositum, ex altero rariorum scilicet ex aëre, & ex altero densiorum, scilicet aqua. Et ex tribus scilicet elementis creauit Deus volatilia, bruta animalia, ac vegetabilia. Vnde volatilia ex igne & aëre & aqua creata sunt, eò quòd volatilia, & omnia spiritum habentia in vegetabilibus ex aëre, aqua, & terra creata sunt, vegetabilibus tamen nihil ignis materia est. In vegetabilibus ignis elementum in aëris calore absconditus solum inest.

ineft. Ignis autem spiffus non ineft nifi spiritum & animam habentibus. Ex quatuor autem elementis pater noster Adam & filij eius, ex igne, aëre, aqua, simul & terra creati sunt. Et omne quod ex vna creauit Deus effentia non moritur, nifi in die iudicij. Mortis enim diffinitio est compositi difiunctio. Incompositi autem nulla est difiunctio, vnde non est mortis & animæ à corpore separatio. Ex duobus autem vel tribus vel quatuor compositis, vnumquodque compositum separari necesse est, quod est mortis. Et fcito quod nullum compositum igne carens, comedit nec bibit, nec dormit. Et qualiter cùm Angeli ex igne fint creati, cur non comedunt? cùm dicitur ignem esse, quod comedit. Respondetur, quod ignis simplex non comedit, verùm spiffus ignis. Nō enim sunt Angeli ex spiffo igne, verùm ex tenuiffimo tenuiffimi ignis & simplici. Igitur ex tenuiffimo creati igne non dormiunt, nec comedunt, nec bibunt.

Nota quod quatuor sunt qualitates primæ, fcilicet caliditas, ficcitas, frigiditas, & humiditas: & dicuntur primæ qualitates: quia ex ipsis omnia componuntur elementa, & omnia elementantur, & omnia complexionantur. Et elementa sunt de simplicibus qualitatibus. Ideo poffe habent conuertere & mutare materiã de qualitate in qualitatem, aliquando in ficcum, aliquando in humidum, aliquãdo in calidum,

& aliquando in frigidum, secundum quod diuisio naturæ est confortata per complexionem suorum elementorum, vel etiam debilitata. Et qualitates sunt sicut materia elementorum, in quas ipsa ponunt suas formas. Sunt & in eis retentæ, sicut *eius natura demonstrat* in omni generatione. Item, vnum solum elementum non potest corrumpi neque generari in seipso, quia non est ibi sufficiens natura, quare oportet esse plura. Item, illa natura est vna subtilis substantia, in quam qualitates elementorum intrant. Ideo illæ qualitates elementorum de illo magis ad se trahunt in quo plus abundant. Et sic qualitates sunt sicut materia elementorum, in quas ipsa ponunt suas formas, & in eis sunt retentæ, sicut eius natura demonstrat in omni generatione: & in subtili substantia condensantur in omni generatione, & in subtili substantia condensant se qualitates elementorum. Et si ista natura non fuisset de subtili substantia essentiali elementorum, tunc illa impura essentialitas elementorum non potuisset esse & dominari in substantia. Et etiam si quodlibet elementum seorsum secundum suam naturam esset minerale, tunc illa substantia non posset eam penetrare, nec ingressum habere, neque colorare. Ergo propter istam proprietatem illud conuenit, quod ignis prædominetur in substantia prædicta elementorum, secundum suam maneriem. Hæc Raymundus.

Item,

Item, corpora sub concavitate orbis Lunæ à Creatore condita participant quatuor elementis, quatuor humoribus naturalibus, scilicet: cholera, sanguis, phlegma, & melancholia. Quatuor complexionibus: caliditas, frigiditas, humiditas, & siccitas. Quatuor coloribus principalibus, album, nigrum, citrinum, rubeum. Quatuor saporibus: insipidus, acidus, dulcis & amarus. Quatuor odoribus: bonus, foetidus, acutus, & remissus. Duobus sexibus: masculinus & foemininus, secundum eorum tres dimensiones, scilicet: altitudinis, longitudinis & profunditatis.

Altitudo communis, est eius manifestum: Profundum, est eius occultum: & latitudo horum medium participat. Ergo omnia corpora secundum has tres dimensiones prædictas omnibus modis habent cōsiderari. Idcirco corpus si in sua altitudine est terreum, in eo est quid frigidum, siccum & melancholicum, amarum, acidum, foetidum, nigrum, & foeminum. Et per consequens in suo profundo est aëreum, calidum, humidum, sanguineum, citrinum, dulce, odoriferum, masculinum. Et si in vno latere est aquaticum, sequitur quòd sit frigidum & humidum, album, insipidum, redolens, foetidum, foemininum. Et per consequens in alio latere erit igneum, calidum, siccum, rubeum, amarum, acutum, & masculinū. Et hæc sunt ligamina quibus corpora omnia

ad inuicem coniunguntur, quod in corporibus liquefactis clarissimè deprehenditur, scilicet auro, argento, plumbo, stanno, ferro, & sandarico. Quoniam de proprietate cuiuslibet elementi est, habere in se contrarietatem, & agere in suum contrarium.

Et nota quod quatuor sunt elementa, scilicet ignis, aër, aqua, & terra: Quia quodlibet eorum est cōpositum ex duabus primis qualitatibus, & non ex pluribus, sicut ignis ex caliditate & siccitate, aër ex calido & humido, aqua ex frigido & humido, terra ex frigido & sicco. Item caliditas in igne est eius qualitas essentialis, & siccitas eius qualitas accidentalis. In aëre humiditas est eius qualitas essentialis, caliditas verò accidentalis. In aqua humiditas est eius principale vel essentialiale, sed frigiditas est eius accidentale. In terra siccitas est eius principale principium vel essentialiale, & frigiditas accidentale. Item ignis est calidus propriè & siccus à proprietate. Nam caliditas maior est in re, à qualitatibus quàm à proprietate. Ita intellige de alijs qualitatibus elementorum. Item, de principio elementorum quatuor dicit Mycretis. Scito quòd terra priùs fuerat aqua, deinde in lapidem versa & petrosa facta est: aqua verò priùs fuerat aër, deinde liquefactus est, & inspissatus & in aquam versus est. aëris autem principium ignis erat, quia ex igne spisso. Ignis verò principio caret, suo creatore

tore excepto. Et nosce, quod terra corpus aquæ est, de terra autem fit homo. Ignis autem tribus non desistit elementis, quo & tria persistunt. Et de elementorum eorum gradibus dicimus. Quia ignis prout est in mixtione, est calidus in quarto gradu, & siccus in tertio. Et quia caliditas sibi inest in primo, patet, quia nil calidius eo : & quod siccum secundario inest ei, patet quod si esset in eo tanta siccitas, quanta caliditas, quam citò calefaceret, tam citò desiccaret, quod non contingit. Et aqua frigida est in quarto gradu, & humida in tertio, quia etsi tendit in cōtrarium, vt possit calefieri, cum non potest congelari in siccum, sua manente frigiditate, & ita magis est frigida, quàm humida. Nota, scripsi sicut reperi, sed mihi videtur contrarium. Aër primò est humidus in quarto gradu, secundario calidus in medio tertij: quia humiditas obtundit caliditatem. Terra primò est sicca in quarto, secundario frigida in medio tertij. Et ita fit circulatio omnium elementorum. Ignis caliditatē infundit aëri. Aër humiditatem suam per caliditatem rarefactā infundit aquæ. Aqua frigiditatem suam immittit terræ per calorem aëris eam desiccando. Et terra desiccata siccitatem suam frigefactam, humefactam, & calefactam infundit aëri. Itaq; recuperat ignis caliditatē suam remissam præ qualitatibus aliorum elementorū. Aër similiter humiditatem, aqua frigiditatē, terra siccitatem suā.

Et sic secundum istam mixtionem fit mixtio elementorum. Est ergo ignis in aqua, quia est in aëre existente in terra. Et aqua est in igne, quia est in terra existente in igne: & terra est in aëre, quia est in igne existente in aëre. Et ita est eorum mixtio terminabilis ad quamcunque proportionem. Item dicit Raymūdus, in principio in theorica Testamenti: Quia primordiale principium vniuersorum est vna natura, quam Deus creauit ex nihilo, in vna pura substantia, quam quintam essentiam vocamus, in qua tota natura comprehenditur. De ista substantia diuisa in tres partes, secundum suam essentiam de puriori, creauit Deus angelos & cœlum empyreum, per istam claritatem & per veritatem participant puræ animæ cum angelis in natura, per quam participationem est inter illam perfecta vnio in glorificatione. Et de secunda creauit Deus cœlum: id est, firmamentum, planetas, scilicet Solem & Lunam, & omnes stellas. Et de tertia parte quæ erat minus pura, creauit Deus istum Mundum. Et istud habes intelligere, non sicut tibi traditur, sed sicut totum fuit creatum insimul, ad voluntatem Creatoris superioris sine aliqua successione operationis, & sine materia præcedente, quæ respiciat successionem generis: quia non esset creatio nec opus diuinum, quæ respicit ad creatorē dominum entitatis, ducta fumentificaliter pro creatione de nihilo in vera entitate

ate substantiali. quamobrem Hoc quod dixi
& iam dicam, velis intelligere cum spiritu su-
nifico & non grosso, nec vulgari: quia hîc
oquimur ad respectum naturæ opus, cui ha-
es assimilari in nostro magisterio. Et ideo ti-
i dicimus cum sermone exempli, vt nos intel-
igas bene, sicut iam dictum est. Quia supre-
nus Creator diuisit istam partem minus pu-
am in quinque partes. Ex vna parte puriori
creauit Deus quintam essentiam, substantiam
elementorum, quæ participat cum re cœlesti.
Et istam diuisit in quatuor partes: Prima pu-
ior datur igni, quem creauit Deus ex secunda
parte de natura elementorum. Secunda istius
pura attribuitur aëri, qui creatus est ex tertia
parte minus pura naturæ elementorum, & ter-
tia minus pura datur aquæ, quod est elemen-
um creatum de quarta parte minus pura de
natura elementorum. Et quarta minus pura
latur elemento terrestri, quod fuit creatum de
quinta parte minus pura totius naturæ elemē-
orum. Et quantò natura est minus perfecta,
antò magis appetit perfectionem sui, & perfic-
itur vnum cum altero propter concordatiam
uarum proprietatum cum suo quinto instru-
mento, quod est participans cum causa cœle-
sti. Item, tamen est appetitus perfectionis na-
uræ, scilicet generationis in corruptionem, &
corruptionis in generationem: quia eius in-
tinctus aut appetitus non venit immediate à

Creatore naturæ: quod si veniret, res fieret à
 Creatore & nō à creatura, vnde esset perfecta
 sine destructione: & ideo cū venit instinctus
 à natura, ipsa non potest facere illam rem per-
 fectam, nisi perficiatur per scientiam diuinam
 intellectualem, sicut humana, quæ rectificatur
 per intelligentiam diuinam. Sic per magiste-
 rium operis nostri. propter hoc potest intelli-
 gere naturam elementorum primorum, post
 diuisionem tertiæ substantiæ primordialiter
 creatam. Non intelligas quod eorum substan-
 tia sit simplex elementum quintum, sed sub-
 stantia tertia vel quarta, aut secunda, aut pri-
 ma, elementata à parte quinta, quam nos voca-
 mus primordiale, & substantiam simplicem,
 per quam dictæ substantiæ quatuor elementa-
 les elementatæ sunt, quælibet secundum suam
 naturam, sicut superius declaratum est. Ista
 quatuor elementa sic creata, restant vt pura &
 clara, ratione eorum claræ partis naturæ, à qua
 erunt creata vsq; ad tempus prædictum quod
 exiuit à natura: aut adhuc vsque ad Anathuel
 prius prædictum, sed ex post, mortui sunt ho-
 mines & animalia, & nascentia terræ desicca-
 ta, cum destructione generationis, ducta à cor-
 ruptione in generationem, & ex post, à gene-
 ratione in corruptionem. Itaque corpus impu-
 rum resolutum manet hoc, quod cōtagiauit &
 corripit elementa, propter quam corruptio-
 nem omnis res visibilis est paræ durationis:
 quoniam

quoniam natura nō potest facere rem ita perfectam ratione suæ materiæ grossæ & corruptæ, sicut faciebat in suo principio. Imò dum magis continuat sua operatione, plus deuiatur supra naturam, imperfectione participando cum magna corruptione propriæ materiæ quam quotidie inuenerit minus puram elementorum: quia quod ponit nunc ad immutandum ipsam, tunc ponebat ad componendū partes firmiores ligamenti. Et per istam potest intelligere omne propheticum quod consuetur in fine Mundi, quando IESVS CHRISTVS venerit iudicare seculum per ignem, venientem de cœlo, qui ardebit totum illud quod non erit de veritate quatuor elementorum, & totum ab impuro & malo confundetur in abyſso, & quod ignis inueniet compositum de virtute pura, & ipse supra sphaeram reuiescet visibiliter in sempiternum. Et malum impurum cadet supra damnatos, & omnis pura super beatos. Quamobrem potest elucidari tuæ considerationi, quod in fine quodlibet revertitur in suum proprium locum, à quo primum generat: Et intellige adhuc quod ista propria terra, quam calcamus, non est verum elementum, imò est elementata à suo vero quinto elemento. Nec recedit quinta substantia elementata à corpore elementato de quo terra est formata. Sicut corpus sine anima, & putrefactio assimilata in vnū, vel materia sine forma composita,

ab antedicta infecta est, per reciprocam actionem ad elementa de vno in aliud. Sed in centro terræ est virgo & elementum verum, quod ignis non poterit ardere in die tremendo, & sic de alijs elementis tu cum elucidatione clare debes intelligere, & coniungere principalem substantiam, materialem, simplicem, quæ cum diuisione formet formata in vnum contrarium. Cum diuisione tibi locuti sumus, non separata substantia ipsorum, quæ est essentia quinta, & subtrahes omne principale elementum compositum. Et, vt dixi, terra quam nos calcamus, non est purum elementum, sed elementata conuenienti elementato. Quia in suo centro reperitur quod est virgo & verum elementum. Sic & de alijs elementis debes intelligere. Et quicquid non erit de veritate pura elementorum, ardebit, & totaliter annihilabitur in die iudicij. Et tunc elementa manebunt clara & pura, in terra resplendente sicut crystallū. Et talem faciet supremus Creator cum igne cœli, quousque magnus inundus reuertatur ad primā causam, scilicet omnia elementa in suam puram essentiam, quæ post modum non timebit ignem cœli, quia tunc motus supernæ naturæ morabitur in illo sine omni corruptione.

Et scias quod tria sunt principia omnium rerum, scilicet artificiale, & est Deus conditor omnium rerum. Secundum principium quod dicitur

citur exemplare, manat ab ipso, quod dicitur sua sapientia. Tertium succedens principium, quod dicitur materia creata per ipsum, in ipsa sapientia quæ procedit ab ipso, & est imordiale elementum, quod nos vocamus e, quod declarabimus tibi si bene nos intellexeris, quod etiam non est necesse quod præmas ipsum perquirere in sua specie simplici, & incipiendo nostram operationem. quamvis quod sine quinta essentia non poteris ad rem deducere: Sed debes ipsum quærere in specie composita. quia sicut dixi, cum omnia elementa sint creata à dicta substantia, ab illa uiificantur ad creandum & corrumpendum, ideo etiam necessarium est sicut apparet per naturam. Quod cum omnis res stans sub gloriâ Lunæ, sit creata & formata à dicta materia quod Yle vocatur, ut de illa influatur in omni elementali, & plus in vna quam in alia sicut venimus per naturam, & quod ibi spatietur est suum solatium: quapropter sis securus quod nulla res Mundi potest sine ipsa creari & generari: quia ipsa colligat corpus elementale in opere naturæ. Et ideo nos eam vocamus naturam, & primordiale cuiuslibet elementi, quoniam de ipsius simplici substantia elementa quæ sunt materia naturæ, fuerat purè creata cum diuina separatione, videlicet, aqua, aer, ignis, quæ sunt corpora elementata & dictum primordiale simpliciter elemen-

tum, quod est in ipsis, & ab ipso intellectu procedit.

Chronica Methaurea dicit: Quia species elementorum in solis terminis inuenitur, & in dicto principio, quod principium est primordiale rerum. Idcirco si talem materiam petis intelligere, scias ipsum esse purum subiectum & unionem formarum, in quo retinetur quælibet forma cum possibilitate: quoniam fluxus & labilitas infinitas continet motiones, secundum diuersitatem formarum extremarum & mediarum, quam in ipsam recipit, per aliquam similitudinem coelestinarum receptionum, formarum extremarum & mediarum, quæ nascitur à natura coelesti, quæ fuit de sua natura. Et per alias, comparando eam venam directione suæ possibilitatis. Et per alios vocatur possibilitas: quia nullam formam habet in se actualiter, sed oportet formam tribuat cum possibilitate, sicut modo videndo videntur tenebræ, tali modo intelligatur ista materia nil de ipsa intelligendo. Et propterea tibi scribitur forma Mundi qualis est. Et illo modo elementa sunt ordinata in Mundo, à quibus quælibet res generatur modo quo apparet, per calidum succedens. Hæc Raymundus Lulij. Item de igne: id est, de calido formali dicit Eximius in Turba Philosophorum. Omnium rerum: id est, creaturarum initium esse naturam quandam, & eam esse perpetuam & primam,

nam, omnia coquentem, & ad formam debi-
 um & speciem perducētem. Quare dicit per-
 etuam & primam? Fortè aliquis intelligeret
 e prima essentia, scilicet de creatione, sed nō
 est verum. Sed dicit perpetuam: id est, spiri-
 talem & primam: id est, digniorem omnium
 reaturarum existentium in elementis: quia
 aliter esset falsum. Omnia digerens & coquēs,
 informans calidū naturale, quo omnia ad spe-
 cificam formam & figuram deducuntur.

*De Luna Philosophica Aenigmata
 diuersa.*

Item, Ptolemæus in Almagesto dicit: Quia
 Sol non calefacit terram, neque eius virtutem
 terræ imprimi nisi mediante Luna, quæ inter
 sydera magis Solis lumen & caliditatem
 receptiua, tanquam medium inter Solem
 terrā. Quare vt dicunt Philosophi, duo sunt
 impedimenta, quod vnum virtutem suam al-
 tri non imprimit, scilicet distantia remota &
 medium interueniēs. Et sic est ibi inter Solem
 terram, quia Sol longe à terra distat, & quia
 Luna mediat. Sic quoq; in arte nostra Al-
 chimistica, Sol tincturam solam non perficit
 si mediāte Luna, quia remotè distat, cum ad-
 sam subtilitatem nōdum vt tingat peruenit.
 etiam propter ipsa media scilicet dēfitatem
 grossitiem. Quare necessariò requiritur ibi
 Luna, vt ipsum Solem subtiliet, rarem & vola-

tilem faciat, & eius impuritatem segreget. Cum ipsa magis suo lumine eget, & natura alijs planetis: id est, metallis. Ergo dicit Hermes & Aristoteles de Plantis: Sol pater eius est, Luna mater existit. Ergo Luna mater & ager in quo solare seminariq; debet semen, & sic non indigemus alio ex quo lapis noster & alchimia nostra fiat, quam Solis & Lunæ. Vnde in epistola Solis ad Lunam in anno solari quando incipit in tenuitate Luna cum Sole coniungi, & ab eo illuminari, primò ait Sol: In sorore mea Luna crescit gradus sapientiæ vestræ, & non cum aliquo alio ex seruis meis. Ego enim sum sicut semen seminatum in terram bonam, mundam & puram, quod nascens crescit, & germinat, & multiplicat, & adfert lucrum suo seminanti.

Et dicit ultra Sol Lunæ: Dabo tibi pulchritudinem meam, lumen scilicet solare, cum per minima coniuncti fuerimus. Deinde dicit Soli Luna: O Sol, tu mei indiges sicut gallus indiget gallina, & ego Luna indigeo operatione tua. O Sol cum sis perfectus moribus pater luminum, dominus excelsus, & magnus, calidus & siccus: Et ego Luna, crescens frigida & humida, quando copulati fuerimus in æquitate status & mansionis, in qua non sit aliud nisi leue, habens secum graue, in qua mansionem vocabimus commanendo, & erimus simul sicut vir & mulier vacantes eius generoso partui.

Tunc

unc accipiam à te naturam adulando : id est, animam, & fiam propinquitate tua tenuis, & cultabimus tūc pariter exultatione spiritua- : id est, ad modum spirituum sublimatorum, iando ascenderimus ordinem seniorum superiorum, & lucerna lucis scilicet solaris infundetur lucernæ meæ: id est, lunari: ex te scilicet Sol, & ex me scilicet Luna, fiet infusio lucis luminis: id est, commixtio luminarium, scilicet vinum cum aqua: & ego scilicet Luna, prohibebo fluxum tuum, priusquam tu Sol indutus eris nigredine mea colore atramenti, post solutionem & coagulationem meam, cum inuauerimus domum amoris, tunc coagulabitur corpus meum, & ego in natiuitate mea ero Sol oriens, & conuertetur corpus meum in ecorem solarem. Ad hæc respondit Sol Luce: O Luna si feceris hæc quæ dixisti, & non ueneris mihi in nocumentum, reuertetur corpus meum nouum, & postea nouam dabo tibi penetrationis virtutem: id est, tincturæ, per quam potens eris in prælio ignis liquefactionis, & purgationis, ex quo ibis sine diminutione, & tenebris, sicut Sol, & non impugneris de cætero sicut æs, plumbum, cum non rebellis. Beatus qui intelligit in eloquio eo, &c. Virtus sulphuris Mercurij est quasi men paternum, & Luna mater: id est, propria substantia Mercurij, scilicet, aqueum subtile, mixtū terreo subtili, est quasi menstruum,

G

& hoc est argentum viuum, quod Mercurius à Philosophis nominatur. Cum autem Mercurius: id est, argen. viuum sit radix in arte Alchemiæ, quoniam ex eo, per eum, & in eo sunt omnia metalla, vt dicunt Philosophi. Versus:

Est in Mercurio quicquid quærunt sapientes.

Nā sub vmbra sua viget hæc substantia quinta: Propter hoc: quia sua media substantia est incōbustibilis, vt dicit Geber: Quia omnis res huius artis est de eo, & cum eo: quia omnis tinctura à suo simili procedit, scilicet à Mercurio. Dicunt Philosophates: Huius autem famosæ scientiæ radicalia principia, super quæ ipsa fundatur, sunt ista scilicet: Quædam materia vel substantia propria argenti viui & sulphuris fumosa & subtilissima, ex natura prædictorū scil. argen. viu. & sulphuris per nostrum artificium generata, limpidissima & clara, tanquā lachryma, in qua latet & habitat spiritus quintæ essentię. Non autē est substantia ista ipsum sulphur, nec ipsum argētum viuum, prout sunt in natura sua in mineris suis, sed est quædam pars istorum scilicet duorum, quæ non sunt argentum viuum, neque sulphur, vt dicit Geber. Quæ substantia prædicta, fumosa & volatilis in propria substantia existens, in aliam quam argenti viui & sulphuris naturam fixam & firmam, quæ est ignem patiens & ipsum non fugiens, sed in eo perseverans, figitur & mutatur. Vel quæ prius per decoctionem téperatam & continuam,

tinuam per magisterium huius scientiæ cum alijs ad hæc conuenientibus congelatur in lapidem fluentem, figentem, tingentem, & in igne perseverantem. Nota quod principia huius rei sunt duo, scilicet materia & agens. Materia autem est argentum viuum & sulphur, seu arsenicum, quod idem est. Notandum quod Philosophi dicunt, quod istud argentum viuum & sulphur super quod fundatur natura suam actionem & operationem, est argentum viuum & sulphur deductum seu productum ad aliquam naturam aqueam, subtilissimam, clarissimam, albissimam & amoenissimam, quam Philosophi vocant argentum viuum, & ad quandam terream materiam subtilissimam, quam vocant sulphur, per artificium, quod Philosophi mirabiliter occultaauerunt. Est autem istud argentum viuum & istud sulphur vna res, & de vna re exit. Quia vna res sit, patet, quod Philosophi nominant dictum argentum viuum sulphur, & dictum sulphur argentum viuum. Vnde Geber: Est lapis vnus, medicina vna, in quo totum magisterium consistit. Secundum est agens, vnde agens mouens ipsam materiam ad corruptionem est calor, qui est instrumentum mouens ad corruptionem. Et non est aliud agens in Mundo. Omne corpus passibile reducitur ad sui primam materiam, per operationes suæ naturæ contrarias, quod prima materia est argentum viuum,

cū ipsum sit oleum omnium liquabilem & ductibilem. Materia autem prima metallorum est vapor vnctuosus, vtriusque naturam in se habentes, scilicet Mercurij & sulphuris. Item, humidum vnctuosum est materia nostri argenti viui Philosophici: & substantia suæ vnctuositatis est propria materia essentialis sulphuris. Vbi apertè poteris cognoscere, quòd tu non potes fixare vnum sine alio, sicut materia sine aliqua forma: quare stat sulphur sicut calor complexionabilis in substantia argenti viui, & stat ibi sicut virtus spermatis masculi quod stat in semine mulieris, vel sicut alia virtus generatiua. Hæc dicit Raymundus.

Et nil est Mundi quod non sit naturaliter compositum à substantiâ quatuor elementorum, testimonio cuiuslibet boni naturalis. & secundum suas experientias non est substantialiter aliud nisi ex sulphure & argento viuo puris & mundis, incombustibilibus in primo puncto suæ creationis, & istud est principium, vel genus vel materia prima, & substantia media in quam natura infigit omnes suos colores, in figurando diuersas substantias. Isti colores veniunt per proprietatem naturæ quintæ sulphuris & argenti viui, per instinctum suæ naturæ. Ex quibus patet, quòd in omni loco noster lapis reperitur ratione suarum proprietatum, & per istam experientiam cognoscimus clarè, hanc primam materiam omnium rerum vniuersa-

vniuersalium esse, quæ per corruptionem &
 generationem formantur secundû suam com-
 positionem, & sicut in omni re de tali materia
 capiunt omnia Mundi suam formam substan-
 tialem, spirituales & accidentalem. Igitur in
 omni loco reperitur, & in omnibus reb. quia,
 vt dicit Raymundus : In omnibus rebus post
 ultimam suam depurationem reperitur prima
 materia omnium rerum in qualibet illarum, in
 forma Mercurij: quæ materia dicitur genus ge-
 neratium, ens reale, terminus materialis na-
 turæ, in quo natura capit sua principia mate-
 rialia in actu generationis, quia est primû sub-
 ectum in natura. Tunc enim species in aliam
 formam, quàm priûs erant, permutantur; sed
 nō quidem species, sed indiuidua specierum:
 quoniam ipsa indiuidua actionibus sensibilib.
 sunt obiecta, eò quòd inter se sunt corruptibili-
 a. Species verò cùm sint vniuersales, actioni-
 bus sensibilibus non sunt subiectæ, & ideo in-
 ter se non sunt corruptibiles. Species verò ar-
 genti quæ est argenteitas, non permutatur in
 speciem auri, quæ est aureitas, nec ecōtrā: quia
 species veræ permutari non possunt, sed indi-
 uidua specierum bene in suam primam redu-
 untur materiam. Quia cùm forma istius fue-
 rit corrupta & in primam materiam resoluta,
 tunc etiam necessariò introducitur alia noua
 forma, quia corruptio vnius est generatio al-
 terius: sed quia materia nullo modo ita potest

destrui quin sub aliqua maneat forma, vnde destructa vna forma metallorum, immediatè introducitur alia, scilicet per trāsmutationem Mercurij in sulphur, ad nostram operationem quam intendimus. Etiam omne indiuiduum multiplicat formam suæ speciei, & non alterius, vt dicit Aristoteles & Raymundus. Et ideo soluta prima corporis forma per elementationem conuersam in Mercurium, est in colore subnigro, in odore foetido, & in tactu subtili, & discontinuata. In tali autem natura simplici insunt quatuor elementa composita, separabilia, & resolubilia in aquâ Mercurij post putrefactionem. Hæc Raymundus.

Et cum dico aqua Mercurialis, nolo intelligere Mercurium nudum, sed Mercurium Philosophorum rubræ substantiæ extractum à mineris in se habentibus materiam de sulphure & Mercurio. Ideo Lilius dicit: Necessè est congregare sulphur quod denigrat corpus. Et tale sulphur dicimus aquam esse, quæ seipsam nigrefacit, albificat, & rubificat, & ipsam fixat. Ideo aqua Mercurialis est prima materia ab omnibus metallis, & cum ea soluuntur omnia metalla, quæ in alia non possunt solui aqua. Et si metalla non soluerentur in eorum primam materiam per istam aquam Mercurialem, non fieret id quod quæritur, vt dicit Aristoteles. Et hoc opus nō est opus opificis, sed naturæ, ministrante opifice & adiuuante eam. Dicit Albertus;

ertus : quia inter omnes artes Alchimia plus nitatur naturâ, & hoc propter decoctionem ius & augmentum, quia decoquitur in aquis metallicis, igneis, rubeis, maximè habentibus e forma, & minimè de materia. Nam aliæ artes imitantur naturam similitudinariè : Alchimia verò mera veritate. Ideo non est debilis natura : quia ars siue artifex tantùm sibi ministrat, ipsa verò naturaliter operatur, & perficitur, & ideo dicitur: Indiges quod in solutione luminarium primo labores, qui prius gradus est operationis vt fiant argentum uum. Quia dicunt Philosophi: Nisi fiant corpora incorporea, & econuersò, nil operamini. Et non sic intelligas, quòd corpus fiat simplex sua elementalis pura: quia ex tali nullum corpus metallicum procedit, cùm simplex non alitur, neque etiam in foro naturæ persistat, sed bene compositum; id est, grossum: quia vix solum elementum elementatum, tardam corruptionem facit, & tardam generationem semetipso. Et propter hoc simplicia elementa modicum prosunt in arte ista: quia in ipsis non sunt essentiae primæ elementorum, in quibus sunt virtutes quæ mutant, generant, & corruptunt. Ideo simplicia elementa sunt extra generationem & corruptionem, & hoc propter istam, quia non attingunt naturalem humiditatem, quæ omnia facit nasci. Etiam si reuertetur in aquam, esset tunc siccum, per vim, non

per naturam ad modum salium vel aluminũ,
 & si liquaretur ad ignem. Etiam secundum
 rei veritatem, si corpus deberet reduci in pri-
 mum elementum, secundum istos qui dicunt
 quod debet reduci in aquam, aqua non fuit pri-
 mum elementum inter elementa, licet dicant
 & allegent illud Genes. i. vbi dicitur: Spiritus
 Domini ante cœli & terrę creationē ferebatur
 super aquas: non sequitur ergo quod in ipsa
 creatione elementorum ipsa aqua fuerit pri-
 mum elementum, cū elementa aëris & ignis
 prius fuerunt, vt dictum est suprā. licet bene in
 nostra operatione inter elemēta visibilia quæ
 à nobis videntur & tanguntur, ipsa aqua sit pri-
 mum elementum, vnde in arte solum duo sunt
 elementa formalia quæ vidētur & tanguntur,
 scilicet aqua & terra, cū virtualiter sunt qua-
 tuor, scilicet aër in aqua & ignis in terra. Quia
 dicit Rasis: Omnia quæ sub lunari globo infe-
 rius à summo cōdita sunt opifice, quatuor par-
 ticipant elementis, non tantum per visum, sed
 etiam per effectum. Nam elementum aqueum
 vocamus ipsius aquæ humiditatem, aërem vo-
 camus ipsius aëris naturam. Ignem illam vir-
 tutem quam habet, qua comburit, calcinat, &
 corpora soluit. Terra est ipsum corpus spissum
 & grossum per se, & sic aqua & terra à nobis
 videntur & tanguntur, alia duo in his duobus
 intelliguntur. Ideo sequitur & oportet, vt in ar-
 te Alchimię metalla primò reducantur in Mer-
 curium;

curium: id est, in argentum viuum, vnde omnium metallorum materia & sperma. Vnde dicit Geber: Est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ calore sulphureo ipsum decoquente. Et secundum varietatem sulphuris & ipsius multiplicationem, diuersa metalla procreatur in terra: ipsorum enim prima materia est vna & eadem, ipsa tamen inter se differunt sola actione accidentali: id est, decoctione maiori vel minori, temperato vel intemperato, adurenti vel non adurenti. Sic concordantes asserunt omnes Philosophi. Quoniam vnumquodq; illorum scilicet argentum viuum & sulphur couertitur primò in terream substantiã: deinde ex his ambabus terreis substantijs resoluitur quidam fumus tenuissimus, subtilissimus & purissimus, propter calorem in visceribus terræ decoctus & digestus, conuertitur in naturam cuiusdam terræ, & sic fixationem quandam suscipit & in metallum conuertitur.

Nota, vltimus terminus naturæ recommendationis & transmutationis cocti & crudi, scilicet ad quam naturaliter tendit artista, est substantia sulphuris non vrentis; quod cum fuerit conuersum, est propinqua materia nostri realexiridis & puri metalli, prima natura & proxima, alterata tamen per calorem sui corporis, licet cum illa alteratione per quam magis proprie & propinquius possit suam speciem formam suscipere, cum voluntate concor-

dantiæ naturæ mineralis. Et hæc humiditas nil aliud fuit quàm argentum viuum, erectum à corpore liquefacto intus & foris. Cum hoc argento viuo qualitates sulphuris sunt commixtæ per digestionem. Et ideo est alteratum sicut natura requirit per suum calorem sui ipsius: per conuersionem suæ naturæ est conuersum & cōgelatum in sulphur, quia tu potes sentire per naturam quòd nulla alia humiditas conuertitur magis propriè & promptè in substantiam sulphuris, quàm, in quam qualitates sui met sulphuris sufficienter sunt introductæ per ingenium naturale, quod fit per artificium, quæ humiditas est argentum viuum in forma aquæ claræ, sicut lac in mammillis: & sulphur, sicut sperma in testiculis. Illud argentum viuum non habet aliquam cōtrarietatem quæ sibi à sua complexione veniat, quare necesse est, quod tale argentum viuum sit nimis temperatum respectu complexionis sui corporis. Quare ergo notifico, quòd materia huius non est argentum viuum commune, cum tota sua substantia, &c. Causa autem quare oporteat metallum ad naturam vaporis reducere, quia videmus omnia generari Mercurio viuo mediante, quo ipsum genitum fuit. Verbi gratia: Homo genitus fuit à patre mediante spermate, generat alium filium mediante spermate, & sic de alijs: ergo natura Mercurialis est qua pascimur, & nutrimur, sine ipso namq; nō est

est vita animalium, nec plantarum: ipso enim semoto à re quacunque, statim sequitur corruptio & mors, cum sit fermentum vite & existentie rerum vniuersarum, vt dicit Philosophus. Item Raymūdus dicit: Quod corpus quod est principale conuertens **inconuertibile, primò** conuertatur, vt prius illud conuertibile in sulphuris substantiam conuertatur, & congeletur. Quia nullum argentum viuum promptius conuertitur in substantiam sulphuris quam illud in quo sulphuris qualitates per dissolutionem sufficienter sunt introductæ: nec vllū sulphur promptius argentum viuum congelat quam illud, in cuius substantia ipsum argentum viuum existit, naturæ & per artis ingenium iam conuersum: id est, aurum conuersum in primam materiam. Tunc enim natura naturam amplectitur propriam amicabilius, gaudet ea magis uam extranea, vt Philosophi omnes clamant, natura lætatur sola eius naturam, natura solam us naturam concipit. Et Hermes: nil conuertit rei nisi quod propinquius est illi in sua natura, & generat in illa re proles similes sibi, hoc est: Si quæris medicinam metalla generant, de metallis erit eius origo, cum species à eo genere tingatur, vt dicit Philosophus. Etiam habentibus symbolum facilis est transitus, non sic intelligas quod reducantur metalla aquam elementalem simplicem, quia ex simplici nihil fit, sed ex composito.

Sequitur Operis inceptio.

Huius artis quatuor sunt regimina siue gradus: Primus gradus regiminis fit calcinando: id est, corpus primò debet calcinari: Secundus soluendo, quia debet solui: Tertius distillando, quia ~~debet distillari vel sublimari~~. Quartus igne leui congelando. Et in istis quatuor regiminibus & gradibus consistit recta & vera præparatio. Ideo corpus & spiritus Mercurij sunt necessaria ad perpetranda huius rei miracula, vt dicit Geber. Et ad hanc artem solùm duo requiruntur, vt dicit Hermes: Fiducia in duabus rebus consistit, quibus & tertium adiungitur. Et dicit, tres facies: id est, tres species vidi in vno patre: id est, progenie. Quia dicit Morienus, quia tres species ad totum magisterium sufficiunt, scilicet fumus albus: id est, vis quinta, scilicet aqua cœlestis, & leo viridis, & æs Hermetis, ex qua & cum qua præparant ipsum opus in principio, in medio & in fine.

Item, Eximidius in Turba Philosophorum: Per calorem temperatum extrahitur à materia metallica quoddam humidum vnctuosum, subtile, terreo mixtum, & optimè purgatum, quod Elixir vocatur, quo metalla transmutantur. Ergo requiritur quòd calor extrinsecus: id est, ignis artificialis vel materialis sit calidus temperatè, ita quòd non excedat calorem intrinsecum, scilicet vt calor intrinsecus retineat secum suum humidum quòd naturaliter secum trahit:

trahit: quia si calor exterior excedit, tunc humidum vnctuosum subtili terreo mixtū à forti igne euolat, nec in corpore perseverat. Oportet igitur quod quicquid est superfluum, grossum & nocuum, per virtutem & decoctionem lentam paulatim purgetur, conseruetur, subtilietur. Item, quælibet res Mundi: id est, omne corpus elementatum, habet in se calidum radicale seu formale, causa cuius persistit, & est eius fixum quo persistit, & quo multiplicatur eius semen. Et hoc est in Mercurio eius media substantia, in auro eius sulphur, quæ dirigunt materiam ad finem & formam, & speciem debitam. Et non est res adeò frigida quin foueatur sub calido, scilicet in ipso inclusa tanquam radice, vt dicit Philosophus. Item, Mercurij est terra sua propria tinctura, subtilis valde, in qua ignis tam Solis quam menstrui retinetur, & subtilis media substantia Mercurij, & onus & fundamentum magisterij. Et est materia ex qua nostra conficitur medicina, quæ ex argento viuo ducit originem, & ex illa debet creari immediatè: cui alienum noli aliquo modo introducere aliquid, nisi illud quod fuit ortum de eo in proprietate naturæ suæ: & in isto passu realiter ostenditur doctrinæ filio, quod ista materia de qua componimus medicinam, nō est argentū viuum in sua natura, cū iam inuatum est in sulphur: nec in tota sua substantia, cū iam extremæ partes, terræ & aquæ fue-

rint separatæ ab illa media substantia. Imò est lapis benedictus, & spiritus participans duabus extremitatibus. Veruntamen quamuis lapis scilicet sulphur factus sit de sui substantia media, vocatur simpliciter argentum viuum. Quia sulphur illuminat, & ab adustione conseruat, quod est sibi proprium, velut perfectionis signum. Hæc Raymundus.

Et ex vna libra Mercurij vix medium lotonem, hoc est, drachmas duas habebis, quod opus in se recipit, & in eo continet ad faciendum tincturam siue Elixir: Dicit Calid. Aqua: id est, Mercurius vel argentum viuum non plus ponderis adijcit vel dat corpori, nisi quantum de humiditate metallina secum habet vel in se habet, quia humiditas aquæ trāsīt, & metallina manet. Et candida rubedo æris nostri transformat substantiam metallinam argenti viui in ruborem & in tincturam auream mirabilem.

Seimen paternū, & propria substantia Mercurij est mater eius, quia eius mēstruum, quod debet deleri & deponi, & solum semen paternum debet seruari & recipi, quod est eius media substantia quæ perficit & ab vltione defendit.

Hoc semen Mercurij non potes extrahere à Mercurio neq; eius mēstruum: id est, humidum superfluum ab eo deponi, nisi mediante coagulo, quod tale semen in Mercurio coagulet &

let & retineat, ne in humido superfluo etiam
 recedat, vt coagulum lactis lac coagulat, & e-
 ius meliorem substantiam: id est, eius me-
 diam substantiam ad se trahit & secum reti-
 net. Et sic spiritus: id est, aqua, non coagu-
 latur nisi mediante corpore, quod in ea sit dis-
 solutum, cum corpora sint coagulum lactis
 huius: id est, Mercurij: & tale coagulum de-
 bet esse aut Sol, aut Luna, in ipso Mercurio so-
 luti. Sed tamen solummodo Luna ad album,
 & Sol ad album & ad rubeum opus, quia Sol
 dicitur æs Hermetis, cum Philosophi loquun-
 tur solum de ære ipsorum: id est, Sole, quo-
 niam talia, vel tale sunt, vel est coagulum quod
 coagulat Mercurium: id est, aquam nostram.
 Quia dicit Constans in Turba: Nil aliud cura-
 te, quoniam duplex est argentum viuum, vi-
 delicet fixum in ære, & volatile fugiens: id est,
 Mercurius: retinetq; vnum aliud quod est sui
 generis, & à fuga cohibet. Et hic maximum ha-
 betis arcanum. Item Raymundus dicit: Quia
 corpus in hac arte est ens metallicum, in quo
 virtus mineralis spiritus quiescit. Et metalla
 sunt id, ex quorum spiritu omnis lapis cõponi-
 tur. Spiritus autem dicitur mineralis virtus, in
 qua naturæ metallorū quiescūt. Et omnis lapis
 componitur ex spiritu metallorū, & ille spiri-
 tus consideratione Alchimistarū dicitur Mer-
 curius, quia dicitur prima & proxima natura
 considerata in hac arte, & prima metallorum

materia, & habet reduci super terram adhuc, vt si aliquid de spiritu remasit cum terra, quod dictus spiritus sublimetur per sublimationem ignis tertij gradus, & conuertetur in terram foliatam, quæ dicitur quinta essentia terræ metallorum, & ab aliquibus Philoſophis argentum viuum, vel Mercurius, vel sulphur naturæ. Et terra tunc inferius manens vel puluis, dicitur fex & scoria, puluis damnatus quo non indiges, quia est puluis vituperatus, qui modica sufflatione euanescit: tamen argentum viuum exuberatum est terra corporis, cum menstruo simul transiens per alembicum: & sulphur naturæ est spiritus metallorum sublimatus, & conuersus in terram foliatam, quæ est prima & proxima materia metallorum. Prima materia dicitur etiam terra foliata. Est autem necessarium quod spiritus exuberatus conuertatur in terram foliatam per sublimationem, vt separetur mundum ab immundo, subtile à spisso vel grosso terrestri, & vt spiritus viuificans trahatur sicut visus basilisci in animalibus, & sulphur in fusione metallorum. Item necesse est vt custodias spiritum quintæ essentiæ si aliquid vis facere, qui depêdet à prima re, sicut forma formarum, quæ se posuit in quatuor naturis honorabilibus, & vocatur anima elementorum. Et propter hoc, quia omnis forma substantialis descendit immediatè à re propinqua quinta, volumus quod vocetur mater omniū aliarum

aliarum formarum. Et non debes intelligere quòd ista forma vel spiritus sit calida vel frigida, vel humida vel sicca, nec masculus nec femina: sed bene debes intelligere, quòd ratione suæ magnæ perfectionis ipsa participat cum qualibet aliarum quatuor naturarum: quia sine illo non esset complexio in aliquo complexionato, sicut nos videmus manifestè & cognoscimus cum certa experientia in ligamento, & coniunctione, & commixtione quatuor elementorum, quæ per suam contrariam qualitatem repugnant: quam repugnantiam dicta contraria elementa non possunt concordare, quòd ipsa vnirentur in vnum, nisi esset hoc honorabile medium, quod vadit confusè per omnia elementa, & participat cum qualibet suarum naturarum, & facit pacem inter inimicos. Hæc Raymundus. Virtus sulphuris Mercurij est quasi semen primum, vnaque mater. Inde dicit, pater eius est Sol: id est, sulphur, lunaque mater existit: id est, propria substantia Mercurij, scilicet: aqueū subtile mixtum terreo subtili, est quasi menstruum: nutrix eius terra est, scilicet terreum subtile in quo habet humidū radicale. Et terra dicitur mater elementorum, quia portat filium in ventre suo, hoc tantum est dicere: id est, quod oportet eum nutrire ex pura prima substantia: & filius dicitur corpus aut terra foliata: id est, spiritus & corpus mortuū, & opus quod spiritus in quo tota vis est,

H

iungitur inseparabiliter suo subtili terreo magno & suavi ingenio: iunge humidum sicco, & lætabitur; quia humidum est spiritus & anima, siccum dicitur terra aut corpus mortuum. Ideo animas corporum ingredi non possunt nisi mediante spiritu. Et opus quod manifestemus occultum, scilicet calidum & siccum, & occultemus manifestum, scilicet frigidum & humidum. Item lapis est spiritus humidus aqueus, sed Mercurius noster: id est, tinctura, extrahitur ex incorruptibili grano, procreatâ virtute diuina: & pro certo hic Mercurius non est vulgaris, non enim coagularetur ita citò. Item ante omnia erit proficuum, spiritum scilicet Mercurium, à suis superfluitatibus mundare, & ex eo substantiam elicere, in qua non est superfluum humiditatem aqueam inuenire, nec terream substantiam combustibilem opus inficientem, sed tantummodo substantiam eius vinctuosam aëream in qua latet spiritus quintæ essentiæ, cuius solius magistraliter est aurum corrumpere, & in sui primam materiam transformare: est autem maximum in arte secretum, & ab antiquis penitus celatum: ipsum enim aurum perfectissimè volatizat, & in spiritualitatem transmutat. Cuius operationis modus est, sicut scis, &c.

Item tinctura est compositio lapidis, ignis, & aëris, auri vel argenti. Vel sic: Est quoddam compositum ex igne & aëre auri vel argenti.

Vel

Vel sic: Est corpus tingens ortum & compositum à duobus elementis, scilicet ignis & aëris, auri ad rubeum, & argenti ad album. Istæ diffinitiones sunt prout tinctura in hac arte consideratur, secundum quas poteris notare, quòd omnis tinctura Alchimistica necessario habet esse ex iam dictis metallis. Quia simile producit sibi simile in natura naturaliter & artificialiter. Nam aurum ita est principium omnibus artificiantibus. Qui ergo aliquid significare vult, non quærat lapidem vel plantam, sed ignem, qui est principium ignificationis. Igitur, fili, si aliquis voluerit aurificare metaphoricè, non quærat sulphur, vel alumen, vel arsenicum, sed quærat aurum quod est principium aurificationis.

Tingere est tingendo tinctum in suam naturam transformare, & secum sine vlla separatione permanere, vt in natura figentis, tingentis & tincti.

Lapis est corpus compositum ex quinta metallorum essentia. Quæ aliàs dicitur argentum viuum, deductum de eorum potentia in actum per magisterium omnium principiorum huius artis.

Oleum est limositas omnium metallorum natans super menstruum post dissolutionem illorum. Est autem necessarium vt corpora in oleum conuertantur, quia si non conuertantur in seipsis solida remanebunt, & quod

quærimus non fiet, & sequeretur priuatio omnium principiorum huius artis.

Menstruum est id, ratione cuius corpora metallorum naturali dissolutione dissoluuntur, & spiritus eorum de potentia ducuntur ad actum, & secundum illam diffinitionem demonstratur, quod dissolutio metallorum non debet fieri nisi cum prædicto principio: & si fieret aliter, nihil fieret in effectu.

Elixir autem Philosophorum componitur ex tribus, scilicet lapide lunari, solari, & Mercuriali.

In lunari existit sulphur album, in solari sulphur rubeum, & lapis Mercurij amplectitur utranque naturam albam & rubeam, & hæc est fortitudo totius magisterij.

Item Rasis dicit, album & rubeum, ex vna radice procedunt, nullo alterius generis corpore interueniente pullulant: id est, ex Sole: ipso enim Sole absente, Mercurius priuatur effectu, quia ex materia & forma fit tantummodo generatio vera. Et dicitur in Floribus secretorum: Fac matrimonium inter virum rubicundum, & uxorem suam candidam, & totum habebis magisterium. Et in speculo dicitur, lapis Philosophicus ex re vili confurgit in preciosissimum thesaurum: id est, ex spermate auri in matricem Mercurij proiectum per coitum: id est, per commixtionem primam. Ideo dicit Verax: Cum componitur scilicet Sol cum suo

suo simili, scilicet Mercurio, erit germen prægnās. Nam anima, spiritus, & tinctura, possunt tunc ab ipsis per ignem temperatum extrahi.

Item, natura huius lapidis albi siue rubei talis est, quod tenet medium inter metalla & argentum viuum. Nam viuum argentum nullo modo potest cum metallis vniri sine medio, sicut anima non potest vniri cum corpore sine spiritu, qui tenet medium inter animā & corpus, & sic tenet spiritus medium inter corpus & animam. Et propter hoc dicunt sapientes: Nostrium æs sicut homo habet spiritum, corpus, & animam: propter quod dixerunt tria, & hæc tria sunt vnum, & in vno sunt tria, spiritus, corpus, & anima sunt vnum, & omnia sunt ex vno. Et hæc præparatio est, quam vocant conuersionem & diuisionem, quia vertitur de re in rem, sicut conuertitur in matrice semen hominis in præparatione naturali de re in rem, donec formatur inde homo perfectus, ex quo fuit radix eius & principium. Nec mutatur ab hac nec exit à radice sua & diuisione de re ad rem sine ingressione alterius rei super ipsum: nisi sanguis menstruorum ex quo fuit semen: id est, ex sanguine ei simili, & in ipso facit incrementum eius. Et similiter ouum sine ingressione alterius rei super eo conuertitur de statu in statum, & diuiditur de re in rem, & fit demum pullus volans sicut aliud à quo habuit radicem & principiū. Et similiter omnia terræ

nascentia, putrescunt & mutantur, & ingreditur super ea corruptio, deinde germinant & augmentantur sicut augmenta ex quibus habuerunt radicem & principium.

Et propter hoc mineralia non nutriuntur ut exeant à radice, sed redit ad id vnumquodque quod fuit, nec conuertitur ex hoc ad aliud. Et qui aliud dicit, falsum dicit. Hæc est ergo conuersio & diuisio quam volunt sapientes.

Item sperma Philosophorum est aqua viua, terra autem est corpus imperfectum. Quæ terra merito dicitur matrix; quia ipsa est inater omnium elementorum. Ideo quando sperma Mercurij coniungitur cum terra corporis, dissoluitur in aquam spermatis, & fit aqua sine diuisione vna. Item totum beneficium huius artis est in Sole & Mercurio. Etenim ipsa in vnum coniuncta, lapideum Philosophorum constituent, & tincturam habent infinitam: nam in corpore acquirit colorem sanguine rubicundiores. Modicum quippe talis coloris in album: id est, in Lunam infusum, conuertitur alibi magnam quantitatem in citrinum colorem. Præparatio autem harum rerum à principio vsque ad finem est aqua fixa honorata: nam illa manifestat tincturam in proiectione, & ipsa est mediatrix inter contraria, & ipsa eadem est principium, medium & vltimum. Intelligens ista, apprehendit sapientiam. Et nota quod illud quod non est bonum in corpore imperfecto,

Atque, perficiatur per illud quod est bonum in corpore perfecto: quia corpus perfectum in sua grossitie permanens, minimè virtutem habere potest separandi terram sulphuream, à commixto imperfecto, & conuertendi ipsum commixtum imperfectum ad suam perfectam naturam. Necesse est ergo, quòd corpus perfectum subtilietur antequam habeat talem virtutem. Est autem subtiliatum quando ad argenteitatem viuat est reductum. Et cum ipsa argenteitas viua corporis perfecti sit fixa, figit argenteitatem viuat non fixam ipsius corporis imperfecti. Sed argenteitas viua non fixa quæ est in corporibus imperfectis, cum sua fuga & velocitate abstrahit argenteitatem viuat fixam, à corporibus perfectis, & facit illam illico penetrare, transformare, glorificare, & omnino perficere. Certum est enim quòd omnis res est de eo, & ex eo in quo resoluitur. Sed omnia metalla reducuntur ad argenteitatem viuat, ergo fuerunt argentum viuum. Et sic soluitur oppositio illorum qui dicunt, species metallorum non posse transmutari, quod verum est vt asserunt ipsi, nisi ad primam reducantur materiam. Tunc enim habetur proprium sperma metallorū, ex quo metalla artificialiter generantur. sicut enim fuerunt generata metalla per naturam à proprio spermate metallorū, ita possunt generari ab eodē spermate per partem potissimè. Quia argentum viuum corporum

perfectorum est fixum, cum sit calore sulphureo in ventre terræ decoctum actione mediocri seu temperata. Sulphureitas verò fixa, & argenteitas viua fixa, in profundo substantiæ auri & argenti sunt substantia fixa. Et talis substantia subtilissima & purissima est, facillimæ, & tenuissimæ liquefactionis ad modum ceræ, & est fixa super ignis pugnam. Per dictum ergo sulphur, & per dictum argentum viuum coagulant argentum viuum, & ipsum in naturam solificam & lunificam cōuertunt, & etiam conuertunt omnia corpora metallica & imperfecta, ad naturam perfectam, solificam & lunificam. Ergo ex prædictis operatur ars, vt ista scientia in paucis diebus vel horis, quod natura facit in mille annis.

Nota: Omne sal fixum ponitur pro corpore vel pro retinaculo. Et tale sal extrahitur à rebus calcinatis; & sal nostrum quod est tinctura extrahitur à calce metallorum per putrefactionem, vsq; totum compositum exuat suam naturam, & induat alienam.

De tali sale dicit Sēnior: Primò fit cinis, postea sal, & de illo sale per diuersas operationes Mercurius Philosophorum. Dicit Raymundus: Ars semper indiget calce: id est, terra sua propria, in qua maxima virtus mineralis est imposita, ad indurandum Mercurium: quia ipsa semper fluit per media & extrema lapidis, ideo ea non obliuiscaris. Post modum spiritus
& anima

& anima debent reddi corpori, & sic corpus
refuscitari, ac spiritus & anima in corpore mo-
ri, vt verificetur dictum Philosophi dicentis:

Qui mecum moritur, mecum oritur.

Quod sic intellige: Nam spiritus: id est, Mer-
curius est animæ locus: id est, Mercurij corpo-
ris, & ille spiritus est aqua sicca Philosophorū,
scilicet media substantia Mercurij viui, qui sci-
licet spiritus extrahit hanc animam à corpori-
bus perfectis. Ipsa autem anima est tinctura
soluta in spiritu: id est, aqua Philosophorum.
Nam sicut tinctura vulgi portatur in aqua sua,
quæ tingit pannos, & aqua colorata currit in
pannum, & tunc recedit aqua per exsiccatio-
nem, & remanet tinctura in panno. Sic quoq;
aqua sapientum in qua est tinctura eorum re-
ducunt super terram suam albam benedictam
sitientem, & currit aqua Philosophorum in ter-
ram eorum, & extenditur corporaliter in illa,
& terram tingit. Deinde recedit aqua spiritua-
lis & remanet anima in corpore, quæ est tin-
ctura: quia est fumus subtilis, inuisibilis, & nō
apparet effectus eius nisi in corpore. Nam to-
tum magisterium nostrum fit cum aqua no-
stra. Et ex eo & de ea sunt omnia necessaria.
Nam ipsa corpora soluit solutione vera Philo-
sophica, vt conuertantur in aquam, ex qua ab
initio fuerunt, vt dicit Socrates. Secretum cu-
iuslibet rei est vita, videlicet aqua, vt dicit Her-
mes. Aqua aëris inter cœlum & terram exi-

stans, est vita vniuscuiusque rei: ipsa enim qua soluit corpus in spiritum, & de mortuo facit viuum, & facit matrimoniū inter virum & mulierem. Etenim totum beneficiū artis facit.

Et nota quod argentum viuum seu spiritus est duplex: *scilicet præparans & tingens.*

Spiritus præparans, corpus dissoluit & mundificat à corrumpentibus causis, & extrahit secundum spiritum in corpore existentem & tingentem, & reducit ad seipsum corpora per dissolutionem, & eorum duritiem mollificat, corpora illuminat, tenebras & impuritatem eorum à partibus purissimis segregando & remouendo erigit, & exaltat corpora reducendo ea in naturam sublimem, inspirat & subtiliat dum solidum facit spirituale. Et hæc sunt beneficia & effectus spiritus seu argen. viui. præparantis corpus extrahentis ab eo spiritum tingentem. Hic autem spiritus: id est, argentum viuum primò est grossus, immundus & fugitiuus propter sulphur quod in meatibus terræ sibi occurrit & immixtum est: sed operatione artis quæ fit per distillationem & sublimationem renouatur, mundatur, depuratur, decoquitur, inspissatur ac per sulphur album & rubeum coagulatur.

Et hic spiritus præparans est duplex. Primus est vapor siccus non viscosus acedinis multæ, subtilis valde, faciem ignis fugiens, de facili, vim magnam penetrandi habens, minera corpora resoluens. Et hic spiritus ex vocabulis

bulis in æquiuatione vocatur Mercurius, sed Mercurius spiritus est, ergo & ipse vltimo rationis vocabulo spiritus siccus appellatur: & de tali spiritu necessarium est vt in ampulla bene obturata secludatur, & hoc est de intentione Alberti. Iste enim spiritus generatur ex rebus ponticis, & ipse vocat ipsum humidum siccum igneum.

Alius spiritus præparans est in vapore humidus, non vnctuosus, sed viscosus, acedinis maximæ, mediocriter subtilis, ignis asperationem de facili fugiens, & in eo euanesceus, vim soluendi corpora & spiritus possidens, aqua in seipso existens. Hoc etiam vult Albertus, & quamplures alij, licet sub alijs rebus. Et talis spiritus etiã vocabulo æquioco vocatur Mercurius, & hoc ex comparatione & similitudinaria locutione. Nam Mercurius, vt dicunt Philosophi, virtutem maximam habet alterandi & penetrandi corpora, in plano non quiescens, ignis examen non expectans, sic est de duobus spiritibus, & ratione istius ambo vocantur Mercurij. Ex istis recipe intellectum in dictis Philosophorum, & erit intelligentia leuis hîc & alibi, & videbis Philosophos inter se non errare sicut putauerunt multi. Et sic notandum est, quod aliud est vnctuosum, & aliud viscosum: nam ex humido viscoso generatur lapis, sed ex vnctuosum generantur metalla.

Sed spiritus tingens est Mercurius Philo-

sophericus cum suo sulphure rubeo vel albo, naturaliter sibi commixto, in ipsa minera, & terræ visceribus mediocriter præparato, artificis arbitrio relicto, vsque ad consumationem perfectam. Aliud argentum viuum est tinctura permanens, quod à corporibus perfectis extrahitur per dissolutionem, distillationem, sublimationem, & subtiliationem. Et tale argentum viuum, dicitur oleum incombustibile, anima, & aër, & splendor corporum: quia corporibus metallicis mortuis & imperfectis vitam præstat immortalem, & ea illuminat. Extrahe ergo argentum viuum seu lapidem Philosophicum, tam à corporibus quàm à viuo argento, quoniam vnus sunt naturæ, & habebis Mercurium & sulphur de illa materia, super terram, de qua aurum & argentum generatum est in terra.

Item legitur in Turba, quod quicquid veritatis consistit in arte Alchymistica, est iniungere seu coniungere humidum sicco, & hoc ab omnibus Philosophis conceditur. Pro humido intellige spiritum liquidum, ab omni sorde mundatum, & pro sicco intellige corpus perfectum, purum & calcinatum: & reuera istarum duarum partium operatio constat, vel est penitus in dissoluere & coagulare. Dissoluere est corpus in naturam spiritus cōuertere, sed coagulare est spiritum econuersò efficere corporalem, & vt fixū fiat volatile, & volatile fixum,

& ob-

& obtinebis totum magisterium. Nunc iterum de principio operis, scilicet præparationis Mercurij primi.

Nota, quòd quando lapis noster factus est, tunc cum tota sui substantia in vase nostro pone, & firmiter, os vasis cū luto magisterij claudere vt respirare non possit, & rege in igne lento, donec maior pars in pulvere in nigrum conuertatur, quod erit in viginti vno diebus. Et ibi factæ sunt istæ operationes, scilicet solutio, distillatio, diuisio, putrefactio, ablutio, ceratio, coagulatio seu fixio.

Item extractio tincturarum est primum opus, donec de corpore nil remaneat in corpore quòd non ascēdat cum spiritu humido, quo madificatur corpus, & in aquam vertitur clarā. Primò tamen apparet nigredo, & in primo opere totum fit mundum. Secundum opus est soluere totum, scilicet corpus humidū, & fiet terra, scilicet lapis, & aqua, scilicet congelata in eo in colore picis liquidæ. Vnde necessaria est coniunctio eorum, scilicet corporis & spiritus, & quando videris in principio operis eius quasi grana rubea, & in coagulatione velut oculi piscium, & quasi piperata nigra, scias te iustam semitam ambulasse. Sin autem, omnis operatio frustrabitur & cassetur, non quomodo spiritus in corpus vertitur. Dicit Assiduus Philosophus: Ignis coagulatur & fit aër: aër verò coagulatur & fit aqua: aqua ve-

rò coagulatur & fit terra. Ecce in vnam naturam inimici conuenerunt, qui cùm impulsantur: id est, coagulantur, fiunt amica: cùmque rarescunt, fiunt inimica, scilicet in separatione elementorum. Quod si hanc regulam conuer-
 tas, per contrarium vertis corpus in spiritum, Oportet te ergo totum extenuare in terra: id est, terram spirituire: id est, tingentem facere, & totum peregisti.

Vnde dicit Plato: Scitote omnis turba, quod omnis spissitudo in terra quiescit. Spissum namque ignis in aërem cadit, & spissum ignis & aëris in aquam, & densum quod ex ignis aëris & aquæ spisso coadunatur, cadit in terram.

Gratianus quomodo corpus fit spiritus, dicit: Terra resoluitur in aquam, aqua in aërem, & aër in ignem, & hæc est via qua corpus fit spiritus.

Item Hermes dicit: Coniunge masculum cum foemina proprio humore, quia sine masculino & foemina nullus natus generatur. Item alius dicit: Quando Rex vidit aquam congelare seipsam, certus fuit, quod res fuit vera sicut assignat voluntas quæ sita sulphuris cum Mercurio, nil aliud intelligas. Sequitur, tunc fiat in amplo vitro, & pone eum in putrefactionem inter cineres calidos, & cineres in quibus stat vitrum in quo senex sedet, debent transire usque altitudinem illius senis, scilicet ad altitudinem ventris ampullæ.

Sic

Sic dicit Rosarius, & mitte ibi stare per 40. dies vel vltcrius secundum quantitatem materiæ, donec peragatur. Hoc addunt omnes Philosophi in generali: quia omnis actio generalis vnum habet tempus in quo perficitur & terminatur, vt dicit Aristoteles.

Dicit Mundus & Attamius in Turba: Et pone eum in putrefactione per quadraginta dies: id est, per 40. hebdomadas, diem per hebdomadam, sicut in vulua sperma moratur, hoc est nouem mensibus vel circa, secundum quantitatem materiæ, tunc munda ab eius nigredine. Et dicit Rosarius: Caueas tibi præcipue in eius mundificatione à priuatione virtutis suæ, ne vis actiua suffocetur in aliquo. Nam omnium terræ nascentium semina non multiplicantur, neque crescunt si vis generatiua illorum per aliquem calorem tollatur extraneum, vt dicit Philosophus. Et munda per distillationem primo cum suaui igne: deinde modicè fortiori igne distilla Mercurium. Qui Mercurius animam Solis vel Lunę secundum quod ibi est Sol vel Luna, secum portat, & non distilla ita forti igne, quod terra: id est, elementum terræ etiam in distillatione transeat, scilicet sufficit quod solus Mercurius superfluous qui cū corpore non potest exsiccari: Et quod inferius in cucurbita remanet, est sal noster: id est, terra nostra, & est in colore nigra, draco caudam suam deuorās: nam draco est materia

in fundo remanens post distillationem aquæ ab ea, & aqua illa dicitur cauda draconis, & draco est eius nigredo, & draco imbibitur aqua sua, & coagulatur, & sic deuorat caudam suam. Et cinerem qui est in fundo vasis ne vilipendas, quoniam est diadema cordis tui, & permanentium cinis, vt dicit Morienus: Et distilla sic calore, ne corpus reducatur in solidam massam, aut nimis siccetur & aduretur. Et distilla tali igne, quod quando gutta incipit cadere quod sexaginta octo, vt dicit Arnoldus, vel septuaginta (aliqui dicunt octoginta) momenta ante casum alterius guttæ numerabis, & si transcedat gutta, extrahe ignem vt dicit Rosarius.

Et si tardiùs, auge modicum ignem, & non sequareis tuam imaginationem de fortificando igne in fine distillationis, sed cum suaui igne. Vnde versus sequens:

Sensibus equato gaudet natura secundo.

Et sic expecta distillationem cum patientia complementi.

Signum distillationis completæ est, quod medium Mercurij aut magis à terra per alembicum distillasti, quam imposuisti, & quod terra remanet mollis & liquida: sicut dicit Arnoldus: Quam terram sic mollem & liquidam fac in vitro bono & longo collo & sigilla sigillo Hermetis, & pone in cineribus calidis.

Primò per octo dies lentè in cineribus calidis,

dis, alijs autem diebus sint cineres calidiores: & stet in tali calore ad 25. dies naturales, vel ad triginta, vsque terra exsiccet, & remaneat arida in fundo vasis: pòst fac agitationem vasis cum manu fortiter & subito: quia materia: id est, terra, adhærebit lateribus vasis.

Quantò inagis materia fuerit putrefacta, fortius adhærebit, vt dicit Rosarius. Et si ibi ignis occasu maioraretur aliquoties, quòd materia esset nimis ad inferiores partes vasis conculcata, tunc oporteret quòd fieret contritio prædicta in vitro cum pistillo vitreo. Et sic habes terram quæ prius fuit. Quia solum duo sunt in lapide nostro elementa formalia, scil. aqua & terra, licet virtualiter in eo sunt omnia quatuor elementa. Et vbi dicitur lapis noster est ex quatuor elementis, hoc non est per intellectum literalem, quòd sit terra, nec quòd sit aqua, nec aër, nec ignis, sed solummodo est vna natura, quæ cõtinet in se de natura & proprietate elementorum omnium.

Item totum magisterium est hoc, diuidere elementa à metallis, & ea purificare, & à metallis sulphur naturæ diuidere. Nam totus labor est in hoc & tota magisterij fatigatio in elementorum & sulphuris diuisione. Hæc Raymondus. Sed vbi dicitur, vt Hermes dicit: Quatuor oportet te extrahere elementa, hoc profectò nil aliud est, quàm ipsas seminarias virtutes: id est, qualitates actiuas, vel passiuas

excitare, quia naturaliter exponentes quam plurimi in errores inciderunt infinitos. Et nos dicimus illam virtutem nostram spirituales minerales esse, quæ potest intendi & fortificari, vt pullulandi & germinandi virtus inferatur. Et volens elementa mineralia recipere, non accipias de primis nec de vltimis, sed de medijs, ad creandum lapidem: quia prima sunt multum simplicia, & vltima sunt multum grossa. Quando volueris comedere, capias panem & dimitte farinam: & quando volueris facere panem, accipe farinam, & dimitte triticum. Hoc est verbum nostrum, & doctrina Philosophica. Hæc Raymundus.

Item separatio elementorum est segregare eterogenia quæ sunt accidentia. Et coniunctio elementorum est cumulare homogenia: hoc est, quæ sunt de natura humidi radicalis, vt Turba Philosophorum dicit. Item Raymundus dicit: Habeas patientiam in dealbatione; quia hîc iacet multa tarditas.

Item nigredo est in omni putrefactione, semper maior debet esse in opere Solis quam in opere Lunæ, vt dicit Rosarius: Quia Sol inter omnia alia corpora minoris est sulphuris quantitatis, maiorem autem quantitatem argenti viui continens, ex quo hæc nigredo procedit, vt dicit Geber.

Postea recipe terram nigram tritam, & imbibes ipsam cum Mercurio, ita quod solummodo ma-

dō materia: id est, terra cooperiatur. Aliqui volunt quòd super eam natet per duos digitos aut tres. Primum tamen melius: quia dicit Philosophus, ne Yesir submergatur, & sigilla vitrum sigillo Hermetis, vt suprà: Et hoc ideo, vt actiua à passiuis non recedant, donec ad decoctionem perueniant perfectam. Et pone in cineres calidos ad exsicccandum. Et hoc fac secundo, scilicet imbibendo, & exsicccando, & tertio & quarto, donec terra ipsa satis alba est fixa albedine. Caue etiam diligenter ne misceas aquam Mercurialem impuram cum corpore mundo: Qualis enim erit liquiditas aquæ Mercurialis, talis erit & puritas corporis, per quam abluitur: & quanto inagis corpus fuerit ablutum, tanto albius erit. Nam præparatione suæ perfectæ colorationis propter hoc fit cum aqua & igne. Idcirco si corpus non fuerit bene album, tere ipsum cum aqua, post iterato exsicca. Sic enim azoth: id est, aqua Mercurialis, & ignis, latonem: id est, terram nigram abluunt & mundificant, & eius obscuritatem auferunt, vt dicit Philosophus: Nam præparatio terræ semper est cum aqua, ideo qualis erit limpitudo aquæ, talis & erit limpitudo terræ. Et hoc fiat in dealbatione terræ, & eius ablutione.

Non ergo tædeat te prolixitatis repetitionis contritionis & assationis huiusmodi: Est enim actio naturalis, quæ suum habet motum &

tempus determinatum, ita vt quædam in maiori spacio temporis, & quædam in minori terminentur. Dicit Methodus: Quia in 40. diebus & totidem noctibus completur totum beneficium & opus ad album, post veram purificationem lapidis. Quia in purificatione eius non potest esse tempus determinatum, nisi secundum quod artifex bene laborat. Et in nonaginta diebus & totidem noctibus completur opus ad rubeum. Et isti sunt veri termini ad tantam perfectionem. Et in ceterum & quinquaginta diebus & noctibus, cum fermento ad perfectionem totam. Versus:

Coctio fit rerum ter quinquaginta dierum.

Dicit enim Pandolphus in Turba: Quia corpus in eius decoctione in quarta parte diminuitur. Et Astantius dicit, quod corporis quarta pars diminuitur apud eius decoctionem. Et in impositione imbibitionis terræ nigræ cum Mercurio debet præcaueri de fractione vitri, vt dicit Rosarius. Vnde debet notari, quod aqua sit calida, & etiam materia: id est, terra sit calida: & cum manu debet agitari vas & teneri in denuo calore, & iterum agitari subito: quia materia lateribus vasis adhærebit, donec materia & totum fiat sicut lutum turbidum. Et tunc vitrum debet sigillari, & poni inter cineres calidos ad exsicccandum vt supra, vsque quo fiat pulvis siccus. Et est maxime cauendum, ne spiritus qui corpus exsiccat, & à corpore,

pore exsiccat, fiat volatilis: nam si volauerit à corpore, corpus perfectum esse non potest: Ideo etiam requiritur vas esse sigillatum sigillo Hermetis. Quia si vas in arte nostra non esset clausum ad inclusionem spiritus, tota vis exhalaret, sicut in generatione metalli. Quia si fumus ex quo metallum generatur in terra inueniret locum apertum, expiraret, & nullum generaret metallum.

Etiam ideo fit vt actiua à passiuis non recedant, donec ad decoctionem perueniant perfectam, vt supra ostensum est. Et tempus cuiuslibet imbibitionis ad exsiccandum est vīgintiquinque dies naturales, vel triginta. Sic dicit Arnoldus, licet Rosarius dicat: Si corporis imperfecti scilicet terræ fuerit vna libra duodecim vnciarum, fixatur cum imbibitionibus suis nonaginta diebus. Addunt Philosophi, donec peragetur, vt dictum est. Aliquando tamen fixatur in maiori vel minori tempore, secundum industriam operantis, & propter maiorem vel minorem quantitatem pigmentalium,

Intellige hæc de toto tēpore imbibitionum albedinis & rubedinis. Et istam solutionem & coagulationem vel exsiccationem terræ nigre quater reitera, & quarta vice solutione & coagulatione: id est, exsiccatione istius terræ completa, remanebit hæc terra fixa & lucida nigra in fractura, & proiecta super corpora, alterat

in suo colore. Et quantumcunque hæc terra pluries soluta fuerit & congelata, erit penetrabilior & subtilior in natura sua. Dicit alius: Erit ergo ordo imbibitionis terræ, aquæ reservatæ, vnionis, exsiccationis & calcinationis quater reiterandus, & sic preciosam lapidis terram sufficienter abluisti & decoctionem administrasti. Et per hos gradus contritionis, aquæ imbibitionis, exsiccationis & calcinationis, caput corui, terram nigram & sœtidam sufficienter mundasti, & ad albedinem perduxisti, vi ignis & calcinationis, quæ apta est ad fermentationem suscipiendam, quæ fermentatio est ipsius lapidis animatio.

Dicit Socrates: quatuor decoctiones fieri successiue, & post debet viuificari per fermentum, & iterum coqui. Dicit enim: Iungite illum aquæ suæ & coquite, & hoc fieri debet donec liquescat & dealbabitur: post iterum coquatur vsque deueniat ad rubedinem & suauem compositionem. Et postea iterum coquatur igne fortiori, & hæc vltima decoctio, in qua figitur & vertitur corpus in spiritum. Et ita sunt in summa septem decoctiones, scilicet quatuor ante viuificationem: id est, fermentationem, & postea tres, quæ designantur per septem assaturas, vt etiam dicit Philosophus. Æs, nostrum corpus habet hydropicum, vt Naamam Syrus leprosum, propter quod querit lacrum regenerationis septies in Iordane, vt
ab in-

ab innatis passionibus & corruptionib. emundetur. Tunc habes sulphur & arsenicum non vrens, quo possunt vti Alchimiſtæ, & cum eo faciunt argentum perfectum. Gratianus dicit: Dealbate ergo Latonem: id est, æs cum Mercurio, quia Laton est ~~ex Solē & Luna compo-~~ situm corpus imperfectū citrinum: quod cū dealbaueris, & per diurnā decoctionem ad pristinam citrinitatem perduxeris, habes iterū Latonem eodem modo ductibilē, & ad quantitatem tibi placitam: tunc intraſti per ostium, & habes artis principium. Et tunc calcina, dissolue, & incera, & ita procede per medium, & si resuscitatum facis penetrabile, tūc ad finem peruenisti. Dicit enim Rasis, Morienus & Afſiduus: Quia terra cū sit dealbata, candida, sit fixa propter fixationem Lunæ, sed nō fixa fixatione Solis, & ideo tingit in Lunam. Et postea in opere est saltus Lunæ: id est, sublimatio humiditatis lunaris & circulus Solis: Quia post extractionē spirit⁹ solaris à corpore suo mortuo, sit & animæ restitutio & corporis viuificatio.

Dicit Plato: Quia omni argēto inest sulphur album, sicut omni auro inest sulphur rubeum, & tale sulphur non reperitur super terram, vt dicit Auicenna, sicut in istis duobus corporibus consistit. Et ideo ista corpora subtiliter præparamus, vt sulphur & argētum viuum de illa materia habeamus super terram, de qua aurum & argentum efficiebatur subtus terram.

*Via alia practica. Aliqui sic faciunt
cum terra.*

Cum iam habes terram exsiccatam, tunc fac in vitro, & pone super ipsam de Mercurio sextam vel septimam eius partē, ut solvatur: quare prius pondera ipsam, & sigilla vitrum sigillo Hermetis ne flos fugiat, & super lento calore in cineribus exsicca & congela, & istam solutionem & congelationē quater reitera: quarta vice solutione & congelatione istius terræ nostræ completa, remanebit hæc terra fixa & lucida, nigra in fractura, & proiecta super corpora alterat in suo colore, sed nō Mercurium. Et quantumcunque pluries hæc terra soluta fuerit & congelata, erit penetrabilior & subtilior in natura sua, ut etiam suprā dictum est, etiam magis tēdens ad albedinem, in istis quatuor solutionibus & congelationibus. Cum verò completa erit decoctio ista quæ dicitur prima, vertendum est ad alias tali modo,

Scias pondus totius congelati, sicut sciisti primo per discretionem tuam, & pone in vitro, & superpone quartam partem Mercurij ut solvatur, & sigilla vitrum ut suprā sigillo Hermetis, & super calore exsicca & congela, & erit vna massa alterius coloris quàm prima, nigra & clara aliquātulum. Continuatur autem hæc dispositio dealbationis post eius aquæ imbibitionem & exsiccationem, solutionem
& con.

& congelationem, donec fiat alba massa, perfectæ dealbationis, in igne perseverans, fundens, fluens, & Mercurium congelans, & perfectè retinens, & transmutans quodcunq; corpus metallicū imperfectum, vñificum verum.

Et si velis Elixir tuum præparatum, secunda tertia & quarta vice volatizare vel imbibere, hoc debet fieri cum quarta parte elixiris Mercurij. Attamen si maius pondus de ipsa aqua posueris super ipsum corpus quàm quartam partem ipsius, dum tamen non submergitur, melius erit, corpus dealbabit, & erit subtilius, penetrabilius, & cum maiori pondere conuertit.

Item cū aliqua res est imbibita corruptione, non potest tollerare ignem, nec ignis in se potest pati corruptionem: quare necesse est, quòd lapis sit magistraliter extractus, mundatus, & separatus ab omnibus suis feculentijs corruptibilibus, antequam tu præsumas fixare eum, quousq; sit purum elementum primæ rei.

Et nota quòd subtilior est medicina, quæ Mercurium conuertit quàm illa, quæ conuertit corpora. Vnde sciendum, quòd maior labor est in dealbando propter pondera & mixtiones, quàm in rubificando: quia post dealbationem vsque ad rubificationem non sequitur error. Et pro rubeo faciendo dicitur, quod debet fieri eodem modo & simili regimine in omnibus, sicut in dealbando ipsius fe-

cisti, & non debet iterum ire vt incipiatur à principio, sed tantum vt multiplicetur: & pone tantum Mercurij per solutionem terræ & exsiccationem, sicut in dealbando, nisi quod calor sit maior. & scias quantumcunque plus soluitur anima *cum spiritu suo non fixo*: id est, aqua sua, & coagulatur, tantò plus multiplicatur, & non solum in quantitate, sed cum hoc etiam in virtute & tincturæ subtilitate, & in proiectione magnum pondus conuertet & transmutabit.

De albatione terræ, dicit Hali: Accipe quod descendit ad fundum vasis, & ablue ipsum in igne calido, vsque quo auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo, & fac euolare ab eo additiones humiditatum, donec deueniat calx nimis alba, in qua non erit macula. Tunc enim terra ad animam recipiendam est habilis & pura. Dealbatio enim est totius operis initium, & fundamentum: nam ex tunc errare non potes in decoctione, quia post dealbationem vterque fugiens, scilicet anima: id est, Mercurius corporis, & spiritus: id est, Mercurius viuus, in non fugientem terram vertunt, & faciunt eam spirituales, mundam à terrestreitate, aëream & subtilem. Et sic spiritus & anima non vniuntur cum corpore vëro modo, nisi in albo colore: quia tunc in ipsa dealbatione omnes colores, qui hodie in Mundo excogitari possunt, apparent, & tunc firmantur, & in

in vnum colorē scilicet albedinis conueniunt.

Et nota, quòd ista diuersitas colorum non pparet in lapide nostro nisi in coniunctione nimæ cum corpore, vt dicit Morienus. In vna intū vice, ignis in eo nouat diuersos colores. nima est spiritus tingens, qui demum à colore alterato superatus, eo gaudet, ipso incorrupto facto: & sic alter in alterum transit, & al- r vim alterius recipit natura disponente.

Dicit Senior; Primum opus lunare est abere, dealbare & putrefacere centum quingenta diebus. Et dealbatio totius, & fuga- o tenebrarum ab eo. Et Flidius dicit: Scito- quòd totius operis initium est dealbatio, i rubor succedit: deinde operis perfectio. ost hanc autem per acetum, nutu Dei, tota fit rfectio, quod est soluere & coagulare. Et de a terra dealbata, dicit Morienus: Quia nihil in ea facias ipsa non existente fermentata. quia sine fermento nulla fit tinctura perfe- , vt dicunt Philosophi, sicut nec absque pa- non fermentata fit bonus panis, sic in no- o lapide, cū fermentū est sicut anima, quæ rpori imperfecto mortuo vitam tribuit, me- nte spiritu: id est, Mercurio. Quia dicit Ari- teles; Nil completur nisi cum fermēto sub- ato, vt spiritus, Versus: Ad bonam pastam ris aqua, nec non fermento: simili modo in ide nostro. Hæc tria reperies dictis Philo- horū consimilia. Et non est aliud fermentū

quàm Sol tam ad album & rubeum Elixir, & Luna solum ad albū Elixir, scilicet aurum vel argentum Philosophorum, non aurum vel argentum naturæ: Vnde fermentum auri nil est nisi sulphur suum, quod album in argentum conuertit, quia illud nunquam figit, quod naturaliter fixum non est, nec fuit.

Item fermentum fit ex pura metallorū materia: id est, sulphure naturæ & vapore elementorum. Item fermentum non est aliud nisi Sole & Luna. Et fermentum non est quousque dicta corpora conuertantur in suam primam materiam seu naturam, quia expedit quod ex Sole & subtilissima terra fermentum debeat componi. Quare si duo corpora perfecta nescis reducere in suam naturam primam, non poteris habere aliquod fermentorum. Hæc Raymundus.

Nota, fermentum album sic fit. Ciba vnam partem Lunæ purissimæ minutim limatæ vel subtiliter foliatæ cum duplo sui Mercurij bene mundissimè albi, terendo simul fortiter in mortario lapideo, donec Mercurius ebibat ipsam limaturā, & fiat quasi butyrum, ita quod nil inueniatur de ipsa limatura: Deinde ablue hoc fermentum fortiter cum aceto forti & sale communi, bene præparato, donec acetum inde exeat clarum & bene purum, & tunc ablue sal cum aqua dulci, & aquam ad ignem exsiccā. Ab hinc verò superadde ei sulphuri albi partem

partem vnā, terendo in simul totum, donec redeat totum quasi in corpus vnum: Deinde incera ipsum cum vna parte aquæ, & mitte ad sublimandum, &c. Sic eodem modo fit fermentum rubeum cum Sole purissimo, vt supra, licet Pádolphus dicat in Turba, quod nulum venenum tingens generatur absque Sole & vmbra eius, quod volunt & plures alij: Quia non fit aliud fermentum tam ad albam quam ad rubeam tincturam quam Sol. Dicit Aristoteles: Album & rubeum ex vna radice, nulla re alterius generis interueniente pullulat.

Item Rosarius & Petrus de Zamento dicunt: Fermentum quod est medium coniungens, si ponitur in principio vel in medio, opus perficitur citius, nec indiget reiteratione: Non tamen dicunt hæc per abnegationem. Arnoldus dicit: Cū autem prædictam medicinam volueris fermentare, tunc solue eam in dicto humido distillato, sicut dictum est superius, donec sit aquatica vt Mercurius, tūc pone in vase super ignem in toto regimine, donec colores appareant, vt in primo regimine, donec habueris Elixir, vt prius fusibilem & tingentem: & tūc duplicatus est eiusdem elixiris effectus in fermentatione, quantitate, & projectione, &c. Quoniā in omni solutione & fixatione acquirit sibi decem in multiplicatione, ideo quantum plus soluitur, figitur, tingitur, & funditur medicina, tantum melius & fortius operatur.

auri, rediget ad suam naturam, sed nō ad suum colorem. Similiter si posueris fermentum auri cum sulphure argenti, conuertit ad suam naturam, & non ad suum colorem, & econuerso. Non ergo misceas aquam albam cum rubea, nec econuerso ~~aquam rubeam cum alba~~, quia cum aqua alba albificabis, & cum rubea rubificabis. Veruntamen, fili, non putes hanc aquam esse rubeam, sed albam in aspectu, importans rubificandi potentiam cum effectu. Hæc Raymundus.

Cum corpus mundatum fuerit, & cum spiritu incorporatum & sublimatum, tunc ambo facta sunt vapor vnctuosus. Et nisi corpus fiat vapor, nihil in opere huius peregisti, cum hoc fiat mediante aqua Mercuriali depurata. Ergo dealba & ablue corpus, quia dealbatio totius operis perfecti est initium & fermentum. Si enim sulphur non fuerit sublimatum, substantiam ingredientem & virtutem penetrantem non habebit, & per consequens ad verum Elixir non valebit. Et Mercurius vulgi dicitur spiritus, Mercurius corporis dicitur anima, & spiritus non coniungitur corpori nisi mediante anima, & econuerso anima non coniungitur corpori nisi mediante spiritu: tantum subtilietur, vt sit vnum cum eo, & homogenium sicut suus spiritus est. Tunc enim per minima sunt commiscibilia, & primò recipit naturam fermenti, & virtutem tingendi.

Spiritus

Spiritus non coniungitur corporibus donec à suis immundicijs perfectè fuerint mundati: id est, donec media substantia Mercurij: sulphuris corporis fuerint à suis mundicijs perfectè mundati: id est, horum coniunctio non est possibilis, nisi prius spirituales fiant: id est, per mutationem vtriusque à sua virtute & proprietate, per cōuersionem suarum naturarum coniunguntur omnimoda coniunctione: & sic sic purgati debent in corporibus coniungi: id est, cum fermento mediante aqua, quæ inter ea matrimonium: id est, coniunctio siue vnionem. Rasis dicit: Accidētia non sunt qualitates extendere, nisi fuerint substantijs sociata.

Item si vis vt fiat Elixir perfectum, atque insubstantians, & omne corpus sibi coniungi tingat, hoc non potest fieri nisi per solutionem suam sæpius repetitam.

Unde quinta essentia est corpus per se diffinibile ab omnibus elemētis & elementatis tam materia quàm in forma, tam in natura, quæ virtute, non habēs in se contrarietatem, vnde causam corruptionis. Hæc Thomas inpendio: Vbi ponit differentiam inter elementum, elementatum, & quintam essentiam.

Modus faciendi solutionem talis est.

Itaque lapis noster in igne est factus, & in sorditie: id est, purgatus est ab omni

K

impuritate. Nota: id est, post dealbationem & Philosophicam spiritualem purgationem supra memoratam. Tunc tere ipsum in pulverem subtilem valde in vno lapide, & in aceto nostro celestino solue, & statim soluetur in clarissimam aquam, & quasi fontaneam. Et postquam lapis totaliter fuerit solutus, ut dixi, tunc distilla nostra distillatione, & coagula temperato calore, & ultimo caleina prima coagulatione secundum modum suum. Et scias quod in ista solutione lapidis una pars multo plures partes Mercurij, vel cuiuscunque corporis, in Lunam veram vel in Solem, secundum quod lapis fuerit præparatus, tingit. Et hæc solutio nostra est secretum nostrum. Et sic multiplicabis lapidein, ut postea in capitulo de multiplicatione dicetur.

Item terra vulgi sic separanda est à terra Philosophicali: Accipienda est terra caleinata, &c. & ponenda est in vase vitreo vel vitreato, in quo sit aqua munda & pura feruentissima, & cum baculo vitreo agitare debes vsque quo illud quod potest dissolui, dissoluatur. & scias quod bona terra dissoluitur & efficitur aqua alba sicut lac, quam dissolutam ponas ad partem, & iterum tere terram quæ remansit insoluta, & iniungas iterum aquam bene calidam, vsque quo facias donec aperte videbis quod nihil amplius potest dissolui: cuius signum est, quod terra quæ remansit in fundo posita super lignum.

rum, nihil manet. Secundum signum, si ponatur super ignem, nequaquam funditur neque irit. Et postquam hæc videbis, tunc accipias eam terram tuam dissolutam in aqua prædicatione forti, & priusquam congelata fuerit, tunc scias te habere terram Philosophicam, mundam & paratam: Aliam proijcias, quia est & scoria: dicitur etiam terra alba. Et caue per ne eam asses nisi fuerit sicca. Vnde Hermes dicit: Seminate aurum vestrum, in terram foliatam, quæ per calcinationem facta ignea, subtilis & ærea, videlicet tantum: seminate aurum: id est, animam & virtutem tincentem, in terram albam, quæ præparatione facta est facta alba & munda, in qua non sint es. Ex his patet quod aurum naturæ non ateria fermenti, imò aurum Philosophorum: est ipsum fermentum tingens.

Item Hermes caput Philosophorum ait: Cum mas commiscere volueritis Alchimistæ, eam auri commiscete humori, qui est aqua anens, suoque vasi imponite super le calore quousque liquefiat: deinde deiecit quousque arefcata aqua, & se inuicem inuat. Ipsa autem aqua imbuta: id est, sic ut ignis intèrior quàm prius fuerat, quousque arefcata, & terra: id est, pulvis fiat. Hoc aurum tracto, scitote hoc esse arcani initiũ, scilicet inbuere & desiccare perfectè. Hoc verò

multoties facite quousque pereant aquæ partes: id est, deficient, scilicet quòd non ascendat vltra, eiusque colores vobis appareant. lubeo tamen vos non simul aquam fundere, ne ykesir submergatur, verùm paulatim: id est, septies infundite, terite & deficcate, & sic multoties facite quousque sumatur aqua.

Barsen in Turba dicit: Et aqua septies imponitur ei, donec bibat totum humorem, & recipiat vim imminentem igni, apud pugnam ignis, & rubigo fiat. Hermes dicit: Humectate & conterite pluribus diebus: & hoc nouem vicibus soluere & coagulare præcepit, quæ per nouem aquilas designantur. In qualibet enim solutione & coagulatione augebitur eius affectus. Vnde Philosophus in Turba:

Videntes autem omnes huius artis inuestigatores illam albedinem apparentem in vase, rati estote quòd rubor in albedinem occultatus est.

Tunc autem non oportet vos illa extrahere, verùm coquere quousque totum rubeum fiat, & sic per plures imbibitiones aquæ solaris requiritur, terream rubeam fore factam, etiam per maiorem ignis administrationem. Item Barsen: Præcipio illis æs aqua dealbare candida, qua æs rubeum faciunt, scilicet æs nostrum. Quare oportet quod prius album fiat antequam rubeum fiat: quia non est transitus de extremo ad extremum, de contrario in contrarium,

arium, nisi per medium dispensatiuum : id est, e nigredine non est transitus in citrinum vel rubeum, nisi albedine mediante : quia citrinus causatur ex altissimo vel multum albo, & modicum rubeo claro essentialiter. Quare natura ostendit, quod citrinatio est perfecta & completa digestio. Nec conuerso potest esse transitus de citrino ad album, quousque compositum conuertatur in nigrum. Nec aurum potest fieri argentum indiuisibile, nisi prius destruat, & fiat nigrum, & corrumpatur, nec melius potest fieri deterius, nisi per corruptionem sui ipsius : quia generatio vnius est corruptio alterius. Et hoc fit cum additione rei tinentis illud, quæ nota est naturæ, & perficitur. tunc fermentum imponitur.

Spiritus corpus exsiccatur, & à corpore excutatur, scilicet perfectè à suo flegmate purtus.

Nota in omni affatione & decoctione quæ spiritus & corpora separantur & associantur re debes, quod anima separabilis à suo subiecto non commodè separatur à fixo, nisi in cissione, nec viuum commodè coniungitur mortuo, nisi in humido. Sed in his omnibus tura non patitur subitas permutationes. Idem maxime est cauendum, ne spiritus volatilis : nam si volauerit à corpore, corpus imperfectum manebit.

Nota: Ideo fit sublimatio, vt segregatis par-

tibus purissimis & leuioribus à fecibus grossorum elementorum, virtutem quintæ essentia possideant formantem & disponentem ad speciem durabilem & perfectam. Dico autem quintam essentiam animam tingentem, colorantem, & formam puram inducentē, ad quam extrahendam valde necessaria fuit sublimatio & subtiliatio. Per eam namque extrahitur vntuositas arseniei, siue natura oleoginosa purissima & incombustibilis vntuositatis, quæ ligata & commixta est cum fecibus, scorijs, & grossioribus elementarijs. Quia sublimatio non fit alia de causa nisi vt extrahatur anima tingens à corpore, & vt vertatur in spiritum penetrabilem: per sublimationem enim corpus in spiritum reducitur, scilicet cum corporalis densitas transsit in raritatem. Et cum corpora sint grauiora & ponderosa, vt etiam supra dictum est: si ergo debent sublimari, oportet quod cum Mercurio incorporentur & subtilientur, & coquantur, donec ex eis, scilicet ex Mercurio, & corpore fiat vnum corpus, & non tædeat te hoc multoties reiterare: quia nisi Mercurius fuerit corpori incorporatus, non ascendit: incorporari autem nullatenus potest, nisi prius in Mercurio soluatur. ergo recipe primam aquam ab omni corruptione segregatam, in qua eoque rem suo nomine nominatam per 40. dies in vase suo, & inuenies corpus conuersum in argentum viuum; & quando per sublimationem fuerit

ſuerit priuatum ſua nigredine, fiet natura ſublimis carēs vmbra: id eſt, groſſa terreæ fœculentia & aduſtione. Idcirco quātō magis poteris, ipſum corpus ſubtilia, & cū Mercurio mundo coque, & cū aliquā partem Mercurij corpus in ſe hauſerit & concluſerit, ipſum ſubtilia igne cito, & fortiori quo poteris, donec aſcendat in ſimilitudine albiſſimi pulueris, in modū niuis, adhærens ſpondilibus aludel. Cinis vero infundo manēs eſt fex, & ſcoria corporum, vituperata, & abijcienda, in qua nil vitæ habetur: quia puluis leuiſſimus, qui modica ſufflatione euaneſcit, quoniam non eſt niſi ſulphur prauum, à natura excluſum. Tunc abiectis fecibus, itera per ſe ſublimationem albiſſimi pulueris ſine fecibus ſuis, donec figatur, & quouſque non permittit aliquas feces, ſed aſcendit puriſſimam ad modū niuis, quæ eſt noſtra pura quinta eſſentia, & tūc habes animam tingentem, & coagulantem & mundificantem, & ſulphur & arſenicum non vrens: quo poſſunt vti Alchimiſtæ, & cū eo faciunt argentum.

In ſolari autem materia licet quædam pars albiſſimè aſcenderit: tamen infundo remanet ignis tinctus rubore, in modum ſcarlati. Et illud ſulphur conuertit argentum viuum in aurum puriſſimum & veriſſimum. Hæc eſt perfectiſſima compoſitio ſulphuris albi & rubei non vrentis ſecūdum ſumnam operationem Philoſophorū: nil enim in his dictis ſuperflui

& diminuti inuenies , sed quæ Philosophica veritas continet.

Item si cum calcibus duorum luminarium, scilicet Solis & Lunæ sublimaueris Mercurium, tunc vtiliter sublimabis, &undas cum facilitate. *In illis enim est facilis operationis* illarum sublimatio, per generationem: & collige semper tantum solum sublimatum, quia hoc non est fixum, sed quod in medio consistit aludel suprà feces, quia illud est subtilis media substantia Mercurij, ex qua nostra conficitur medicina, quæ ex argenti viui materia ducit originem, quæ situm bonum, terra alba foliata, arsenicū, & sulphur album, prima materia metallorum: hæc Raymundus. Hanc autem sublimationem facimus, vt corpora reducamus in naturam subtilem, vt sint sicut spiritus, penetrantia & redigentia omne corpus in solificum vel lunificū verum, vel vt ea reducamus in primam materiam, scilicet Mercuriū & sulphur, & vt eorum fiat firmissima incorporatio, & etiam vt assumat perfectum colorem albedinis vel rubedinis, qui color sine sublimatione fieri non potest. Et non misceas illud, quod remanet infundo cum eo quod ascendit, sed segregatim vnumquodque eorum pone.

Si autem adhuc in fundo aliquid de materia valente remansit, iterabis ad sublimandum per Mercurium sibi incorporatum, donec totum ascenderit quicquid est de pura essentia ipsorum

rum

rum corporum: quia si non feceris, non ponas ipsum in magisterium. Alembicum verò sit vitreum, bono luto circumlinitum, quod debet coniungi cum subiecto, ita ut Mercurius non possit exhalare finaliter: quia non sublimatur Mercurius, nisi per fumositatē aëream, secum deferens partes corporis puriores: & ideo terra tunc in aërem & corpus in spiritum conuertitur, & densitas in raritatem finaliter in modum aëris ascendunt. sic quod ratione veritatis recipiunt virtutem fortiter, & in profundū penetrandi: & ratione perfectę clarificationis, perfectę tincturę & colorationis. Vnde ergo diligenter vide ut vasa bene iungantur, quoniam si inueniat scilicet Mercurius locum apertum, euolat per fumum, sicque peribit & annihilabitur operatio, & magisterium tuum erit inane,

Sequitur de regimine fixationis.

Quomodo perficiatur sulphur album & rubeum in Elixir perfectum.

Accipe ergo sulphur album prædictum, & ipsum fige super corpus suum, album, fixum & mundatum: id est, supra argentum. Et sulphur rubeum supra corpus suum rubeum, scilicet supra aurum, ut docet Pythagoras magister Turbæ, dicens: Quod argentum viuum à corporibus, dissolutione, subtiliatione, & sub-

limatione extractum, non coagulatum in sulphur album vel rubeū, sustinens ignem: id est, ut sit fixum, nullam viam habet ad albedinem vel rubedinem. Prudenter ergo & discretè oportet te operari, quoniam sine fermento non poterit Sol neque Luna esse. Et non est aliud fermentum nisi Sol & Luna: non enim permanebit in essentia naturæ prædictum sulphur, quod Philosophi dicūt Vaporem vnctuosum, nisi ipsum cum corpore suo purgato coniunxeris, ut generet sibi simile. Et etiam propter hoc ut fiat Elixir perfectum id, quod componis. Cū autem sulphur coniunctum fuerit suo corpori purgato, non desinit in id agere, ipsum totaliter penetrando, quousque totum conuertat in suam naturam. Ideoque quando vis fermentare, misce corpus sublimatum cum suo corpore optimè purgato ut totum fiat fermentum: quoniam fermentum reducit sulphur artis seu Philosophicum in suam naturam, colorem & saporem. Si enim sulphur non fuerit sublimatum, substantiam ingredientem & virtutem penetratiuam non habebit, & per consequens ad componendum verum Elixir non habebit virtutem: quia in sua permanens densitate & corporalitate, non miscebitur rebus tingendo, nec eas poterit in formam perfectè metalli transmutare. Sed cū corpus mundatum fuerit, & cum spiritu incorporatum sublimatione descendit, tunc ambo facta sunt va-
por

por vinctuosus, & ab vrentibus substantijs spoliatus, aër subtilis, clarus nimiae penetrationis, anima à vitijs, & inquinamentis liberata: quia iuncta suo corpori mundato, mediante spiritu: id est, aqua Mercuriali purificata, transit in ens purissimum & incorruptibile. Et nisi fiat vapor, nihil in opere huius artis peregisti. Ergo de alba ablue: quia dealbatio totius operis perfecti est initium & fermentum. Quæ quidem dealbatio ammodò non variatur in colores diuersos, sed permanet inuariabilis & immutabilis, & fige iuxta præceptum Philosophorum hoc modo.

Modus figendi.

Apta fermentum: id est, corpus ante fermentationem, vt sit solutum & calcinatum: id est, corpus per argentum viuum sit solutum & calcinatum: id est, argentum viuum sit ab eo separatum & remotum, & sit calx aut cinis purissimus: quoniam si non aptaueris fermentum, nil valebit. Et similiter apta sulphur non cens de calce per sublimationem, vt sit simplex & viuum. Quia si non miscueris in Elixir, non colorabitur corpus suprà quod fiet oiectio sulphuris. Et si non mudaueris corpus quod vis misceri in Elixir, non diriget corpus spiritum, neque retinebit eum. Et si non sublimaueris huiusmodi sulphur, quod mittere in Elixir, erit aurum & argentum ultum obscurum.

Et si non mundaueris spiritum, non sustinebit ignem: quia ipsum impurum corpori non coniungeretur per minima. Oportet te etiam multum cautum esse, vt facias Elixir medium inter durum & molle, quia nisi hoc scieris, non erit aurum & argentum habile ad operandum, scilicet malleandum vel fundendum. Subtilioris enim substantiæ & liquidioris oportet esse medicinam, quia ipsa sunt corpora, & maioris fixationis & retentionis, quàm sit argētum viuum, in sua natura, super quibus projicitur. Quia dicit Euclides: Nostrium finale secretum est habere medicinam quæ fluat ante Mercurij fugam. Cùm autem vis componere Elixir, fac calcem de illa materia cuius est corpus, & ei immitte sulphur suum, sicut suprà dixi: Si est aurum, de auro: Si argentum, de argento. Quoniam sponsalitium non est aliud, nisi vt coniungas fermentum cum suo corpore, de quibus vis facere Elixir. Dicit enim Turba: Iunge hæc duo: id est, cineres, videlicet corporis perfecti, & sulphur album: id est, corpus imperfectum ad inuicem. vnde Philosophus: Illumina primò corpus tuum, & iunge cum spiritu & corpore mundo, æqualitate: id est, æquo pondere.

*De ponderibus fermenti & sulphuris
& Mercurij.*

Nota, quia sciendum est primò, quòd summa

ma volatilis non superet summam sui corporis mundati, fixi, alioquin ligamentum sponsalitij verteretur in fugam spiritus non fixi, & sulphuris volatilis. Volatile non superet summam fixi cum eo vniti. Vnde dicit Plato: Si parum sulphur proijciatur super multitudinē corporis, ita vt supra ipsum habeat potentiam, conuertit ipsum in puluerem, cuius color erit sicut color corporis super quod proijcitur spiritus auri vel argenti. Sed quia sulphura non possunt corpora ingredi nisi mediante aqua, scilicet Mercurij, cum aqua facit eorum matrimonium: quia est medium coniungendi tinturas: id est, sulphur & fermentum: ideo in ea dispositione primò ponas calcem corporis seu fermenti. Secundo ponas aquam: id est, spiritum. Tertiò ponas aërem: id est, animam, siue sulphur à corporibus extractū. Et vt vtar Philosophico eloquio & doctrina: Si miscueris prius oleum in terra, erit oleum mortificatum in terra, quoniam oleum in terram intrat, & ab ea sorbetur. Si verò prius posueris aquam, & postea oleum, stabit oleum supra aquam: aut prius posueris aquam, & postea terram, erit terra ponderosior terra. Cum ergo coniungis elementa, scilicet aquam & aërem vt figantur terra: si est ad album Elixir, semper sit plus terra quàm de aliquo alio elementorum: aquin terra non figeret spiritum, imò secum plaret. Et hoc fieri debet, secundum ratio-

destruitur, semper remanet eius substantia subtilis vel grossa, secundum quod fuit præparata, quæ est vera & res fixa. Ideoq; nisi destruitur corpus, materia vel medicina de ipso creata & extracta semper perseverat. Hæc Geber dicit. Alius Philolophus dicit in Turba: Sciât omnes inuestigatores huius artis, quod Elixir quantumcunque præparetur vel subtilietur, totum nihil est, nisi post præparationem cum vero fermento coniungatur.

Nota de fermento.

Notandum est, quod quando Elixir coniungitur cum corporibus, oportet quod coniungatur per minima, vt dicit Albertus. Vehemēs & utilis complexionatio fieri nūquam potest rebus solidis, nisi prius soluantur in aquis, & tunc commisceantur ad inuicem, & in locis calidis agente calore naturali, vel sibi proportionabili vaporaliter se connectant spacio temporis competentis. Quia oportet Elixir primò soluere, postea corpus præparare & soluere, vt Elixir, postea verò accipere & coniungere dissolutiones, videlicet de Elixir partes tres, & de corporibus prædictis partem vnam: postea oportet hoc totum congelare & iterum soluere & congelare, & sic reiterare, donec totum factum sit vnū, sine aliqua separatione, & hoc totum completur per beneficium aque nostre Mercurialis: quia cum ipsa soluitur, Elixirque præparatur, & cum ipsa soluuntur & præparantur cor-

tur corpora. Ipsa est enim mundans, iungens, dissoluens, dealbens, & rubeum faciens.

Dicit alius: Sed quia fermentum non potest ingredi corpus mortuum nisi mediante aqua, quæ facit matrimonium & copulam inter fermentum & terram albam: Idcirco primo in omni fermentatione notari debet pòdus vniuscuiusque. Si igitur terram foliatam albam ad album Elixir volueris fermentare, vt stabit in complemento tincturæ super corpora à perfectione diminuta, tunc recipe terræ dealbatæ seu foliatæ corporis mortui partes tres, & de aqua vitæ reseruata partes duas, & fermenti partem alteram dimidiam.

Fermentum autem sit præparatum vt fiat calx alba, fixa & subtilis, si ad album procedit tua intentio: si verò ad rubeum, tunc sit calx citrinissima auri præparata, & non erit aliud fermentum. Ratio, quia ista duo corpora lucentia sunt, in quibus sunt radij tingètes splendidi, cætera corpora albedine & rubedine naturaliter excellendo.

Postea sapienter ponas in suam fiolam ad hoc deaptatam, & in corium suum temperatum repone vt coagulentur & fixentur, & fiet vnium corpus. Deinde iterum solue cum tertia parte aquæ, & exsicca: & hoc reitera pluries, donec excellentissimum lapidem album per hos gradus reiterationis & præparationis præparabis album, fixum, stantem, per mini-

L

ma ingredientē corpora velocissimè fluentem ad instar aquæ fixæ, super ignis pugnam tingentem Mercurium & omnia corpora à perfectione diminuta in verum argentum.

Et nota, quantò plus vel pluries huius complementi ordo reiteretur, solutionis, coagulationis & cōtritionis, tantò huius maioris exuberatione, videlicet medicinæ multiplicatur bonitas magis & magis. Nam quoties perfractaueris super ipsum lapidem eius propriam bonitatem referuatam, toties multas lucraberis in eius proiectione super corpora partes, à perfectione diminuta. Quare Philosophi laudant reiterationem vltra. Si igitur terram albam fermentare ad rubeum Elixir volueris, diuide ipsam terram albam in duas partes: vnam partem augmētabis ad Elixir album cum sua aqua alba referuata, & sic nunquam desinit esse eius: & aliam partē pone in vitrum suum: id est, in furnum suæ digestionis, & auge sibi ignem, donec vi& potentia ignis digestionis in rubicūdissimum lapidem conuertatur, veluti sicut crocus siccus, combustus. Et si volueris vt fiat tinctura rubedinis, Elixir albissimū transformans, & tingens Mercurium, Lunam, & omne corpus in verissimum Solem, vel solificum corpus, tunc fermenta eius partes tres cum parte altera dimidia auri purissimi præparata, vt sit calx subtilissima, cum duabus partibus aquæ solificatæ, artificialiter in vnum chaos

chaos reducens, connexione per minima, vſque ad occultum corporis, & pone in ſuo vitro, in igne ſuo, & coque vt eluceſcat rubicundiffimus lapis, ſanguineus, verus. Illum iterum augmentabis de parte ſua ſolificata, reſeruata ſcilicet. aqua ſua ſolari, vt gradatim per modum digeſtionis ignis fortioris, procedas in eius perfectionis augmentatione, & cumulatione bonitatis, & reiteratione operis de parte ſua reſeruata, ſibi ſuæ naturæ conueniente, ſolificata tandem, vt eius bonitas multiplicetur vſque in infinitum, dicit Raymundus.

*De modo indulcorandi lapidem
cum humiditate.*

*In modo autem faciendi huius lapidis
indulcorationem.*

Sumatur lapis, & terendo imbebe illum in vaſe ſuo, imbibitione per minima, ſcil. per viſces, factas ad modū roris, cum vna & dimidia parte ſui: poſtea decoque cū igne leui, donec prius illa fuerit in lapidis ſubſtantiam congeata: Poſtmodū vigora ignem de carbonibus paulatim & paulatim, donec ſubtilietur ex eo quicquid reſolutum extiterit, tam de aqua ſulphuris, quàm de argento viuo humido.

Tunc iterum quod ſublimum extiterit, reſuc ſuper feces, terendo & imbibendo cum diſto ſpiritu, qui magis in humiditate exuberanter abūdat. Et hoc iterate imbibitione rorida,

decoctione, congelatione, & sublimatione, cū ignibus suis successiuis, & diligenter cōtinuatis, scilicet cum moderamine notæ ignitionis, quam natura exigit, donec per cōtinuam sublimationem, iterationē spirituum non inflammabilium super illas, scilicet feces, & continuo motu totum figatur deorsum.

Cū autem fixum fuerit secundū proportionem ignis sibi appropriati cum moderamine, tūc eo facias ignem fortem, bene continuatum per diem naturalē: secunda verò die naturali fortiozem, & tertia die naturali adhuc fortissimum, vt est ignis fundendi, vel quasi.

Quando voles incerare lapidem. Mittas magis de re calidā & humida, quā facias de frigida & sicca. Sed quādo tu operatus fueris per intentionem fixandi, tunc mittas magis de re frigida & sicca, quā calida & humida. Et si medicina non manet plenariē contra ignem, hoc est, per defectum fixationis. Igitur succurretur defectui, vel per reiterationem solutionis & congelationis, vel per sublimationem partium non fixarum, per partem fixam, quousque capiat quietem cōtra āsperitatem ignis. Et si tu vides, quòd illa non possunt fundi nisi grauitate, scilicet per defectum incerationis supple sibi, & integra ei incerationē cum oleo lapidis, guttando guttam post guttam, supra leuem ignem in crucibulo terreo, quousque fluat vt cera, sine fumo. Hæc Raymundus.

De

*De multiplicatione vel augmentatione
lapidis.*

Nota primum quid sit augmentum. Vnde augmentum est præexistentis quantitatis additamentum. Et augmentum in qualitate & bonitate, est ipsam tincturam solvere & coagulare, hoc est, Mercurio nostro imbibere & exsiccare.

Vel sic: Recipe tincturæ præparatæ partem vnā, & solue in tribus partibus Mercurij nostri, deinde fac in vase, & sigilla vas, & pone inter cineres calidos, per totum, vt supra expressum est, donec exsiccetur & pulvis fiat. Deinde aperi vitrum, & iterum imbibere, & exsicca vt supra, & quoties hoc pluries feceris, toties aliquas partes lucraberis, & vltra tingit, vt dicit Arnoldus.

Augmentum in quantitate est: Recipe materiæ fixæ quæ tingit: id est, tincturæ præparatæ partes tres, & Mercurij, Philosophorum vnā partem, & fac in vase, & sigilla vas, & pone inter cineres calidos, vt supra, & exsicca vt pulvis fiat. Deinde aperi vitrum, & iterum imbibere, & exsicca, &c. vt supra. Et aqua: id est, argentum viuum vel Mercurius non plus ponetur adijci vel dat corpori, nisi quantum de humiditate metallina manet.

Hæc Calidius filius Isidori: Item multiplicatio in quantitate fit per inxtionem medici-

næ in crucibulo cum argêto viuo vulgi. Quod quidem argentum viuum per admixtionem lapidis conuertitur in puluerem rubeum vel nigrum, & iteratò, quòd mittatur de illo puluere argenti viui super aliud argêtum viuum, & iteratò conuertitur in puluerem, & sic facies reiterationes pulueris argenti viui super aliud argentum viuum, donec argentum viuum non conuertatur in puluerem, sed manet conuersum in metallum perfectum. Et hoc fit quia fortitudo medicinæ temperata est cum additione argenti viui.

Item multiplicatio tincturæ non est aliud, nisi augmentatio & multiplicatio caloris naturalis, qui est sulphur non vrens in materia argenti viui, cum sit certum, quòd argentum viuum sit materia metallorum in substantia, in qua sua claritas est infixata, quia metalla non indigent nisi natura substantiali. Et substantia in qua tinctura sulphuris infigitur, oportet quòd sit de materia seruata ab omni adustione, & defectiua totius fusionis, amabilis & placens omnibus metallis. Et ideo est necesse, quòd tinctura sulphuris sequatur talem substantiam, & in illa colligatur, si vis quòd sit tinctura metallorum, & dicta substantia sit talis, quòd possit fixari sine consumatione suæ humiditatis, & sine reuersione illius in terram, & sine combustionem suæ propriæ substantiæ: & totum hoc est argentum viuum. Quare dicitur

tur quod illud causa perfectionis ad necessitatem metallorum, quia illud est sufficiens ad quemlibet gradum omnium fusionum cum ignitione, sicut patet in plumbo & stanno, & hoc per bonam adhærentiam suarum partium, & per fortitudinem suæ nobilis mixtionis. Hæc Raymundus.

Modus quomodo multiplicantur medicina rubea & alba, in virtute & potestate. Quando perfeceris dictas medicinas, & de illis feceris proiectionem, duobus modis poteris artificialiter multiplicare suas virtutes.

Primus modus est: Dissolues in aqua Mercurij sui albi vel rubei, ex quibus fuerunt procreatæ, quousque fiat aqua clara: & postmodum cum leui decoctione congeles, & cum suis oleis, inceres verò eas super igne, quosque fluant: certa sua virtus erit duplicata in tinctura, cum omnibus suis perfectionibus, sicut videbis in proiectione: quia pondus quod projiciebatur super mille, tunc projicitur super duo millia. Et in ista multiplicatione non est magnus labor.

Secundus modus multiplicandi suas virtutes est maioris precij: quia si distilles quamlibet speciem illarum singulariter, & in sua aqua per inhumationem, postmodum separabis elementa per distillationem, in recipiendo primam aquam, postmodum aërem: & manebit ea substantia terræ fixa, tota clara in forma.

pulueris: reduc in illam aquam per distillationem, quousque totum biberit, & sit tota fixa in terra: & postmodum imbibe totum cum suo oleo & cum sua tinctura, quousque sit beneficium, & fundetur totum sicut cera. Et de illa medicina projice *unum pondus super* corpus quod volueris convertere, & inuenies certe suam tincturam multiplicatam de ceterum partibus, per talem modum, &c.

Iterum multiplicatur medicina dupliciter.

Solutione caliditatis, vel solutione raritatis. Solutione caliditatis, est, ut accipias medicinam in vase vitreo impositam, & eam sepe lias in igne nostro humido septem diebus vel amplius, donec medicina solvatur in aquam sine turbulentia. Solutione raritatis: ut sumas vas vitreum cum medicina, & suspendatur illud in olla noua ænea, cuius orificium sit strictum, in qua bulliat aqua, & orificium sit clausum, ut ex vapore aquæ bullientis ascendente vapore solvatur medicina.

Sed nota quod aqua illa bulliens non tangat vas vitreum, in quo est medicina, per spacium trium digitorum. Et solutio fit fortè vna die vel duobus aut tribus. Postquam medicina fuerit soluta, aufer ab igne ad refrigerandum, fixandum, & congelandum, indurandum, vel desiccandum, & sic solvatur pluries: & quanto plus resoluta fuerit medicina, tanto perfectior erit. Et talis solutio est medicinae subtiliatio

liatio & eius virtualis sublimatio. Quæ quantò plus reiteratur, tantò abundantius & plures partes tingit.

Vnde dicit Rasis : Non dependet huius bonitas multiplicationis, nisi in multiplicatione reiterationis, sublimatione & fixatione medicinæ perfectæ. Quia quantò plus huius complementi ordo reiteratur, tantò illius exuberantia magis operatur, & augmentatur. Nam quoties magis solito sublimaueris medicinam perfectam, & solueris, toties lucraberis omni vice ad proijciendum vnum pondus super mille. Et si primo cadet super mille, secundo cadit super decem millia, tertio super centum millia, quarto super mille millia, & sic vsque in infinitum. Dicit enim Morienes Philosophus: Scitote pro certo, quod quantò plus soluitur lapis noster, & congelatur, tantò plus spiritus & anima coniunguntur, & retinentur ab ipsis, & qualibet vice tinctura multiplicatur. Alio modo multiplicatur medicina per fermentationem, & est fermentum ad album, Luna pura: & fermentum ad rubeum, Sol purus. Proijciatur ergo vna pars medicinæ, suprâ duas fermenti, & totum erit medicina: & ponatur in vase vitreo super ignem, & claudatur sic, vt aër non intret, nec exeat, & feruetur, & regatur, & subtilietur quoties volueris, sicut fecisti de prima medicina, tantam virtutem recipiet vna pars secundæ medicinæ, quantum habuit vna

pars primæ medicinæ. Sic enim per solutionem, & fermentationē poterit medicina multiplicari in infinitum.

Tripliciter Lapis Philosophicus multiplicatur.

www.libtool.com.cn

Primo modo fit per reiterationē notæ corruptionis ad principium, hoc est, corrumpendo lapidem per dissolutionem & putrefactionem, & per elementorum coniunctionem, & inhumationem in aëre vel in terra, & per decoctiones aëris, & ignis communis. Et hoc ad altera opera particularia, per coniunctionem elementorum cum terra foliata, & decoctione ignis communis, in humatione simi. Item utraque multiplicatio fit simul, si ex medicina multiplicata in quantitate duxeris ad dictas duas rotas, & feceris sicut dictum est.

Nam quantumcunque medicina transit per istas duas rotas ad finem terminationis, tātum plus & multiplicatur in virtute propter materiam, qua ad tātam subtilitatem deducitur. Ex quo spiritus existens in tali materia multiplicat similitudinem suam, sicut summitas ignis existēs in oculo Basilisci, suam similitudinem multiplicat in igne existente in animalibus, ratione cuius suffocatur calor naturalis vnius cuiusque animalis, sicut lux ignis per lucem Solis extinguitur. Hæc Ray-mundus.

Modus

*Modus proijciendi omnium præscriptorum,
taliter potest experiri.*

Sumatur vna pars de medicina, & decem partes Mercurij crudi purgati, sic quòd Mercurius calefiat ad ignem, vique ad fumositatem. Extunc proijciatur medicina desuper quæ statim fluit, minima penetrando, tunc statò vigo- rato igne, Mercurius fusus colligatur, cuius recipiatur modica pars, & tantum sui Mercu- rij viui ponatur ad ignem, & probetur pòdus. Si Mercurius additus notabiliter recesserit, tunc medicina non sufficit ad vltiores partes. Si autem corpus in corpore notabiliter dimi- nutum non fuerit, sed materia adhuc fuerit fran- gibilis, & nimis mollis vel dura, tunc sumatur huius iterum modica pars, & tantum sui de Mer- curio crudo, & per omnia, vt dictum est, pro- cedatur, donec habeatur intentum.

*De projectione medicina multiplicatæ
in virtute.*

Accipe vnam partem vel vnciam medicinæ dictæ multiplicatæ in virtute, & de illa proij- cias super cætum partes Mercurij, statim cum dictis Mercurius incipiet calefieri in crucibu- o, & promptè congelabitur, & citò totum in ixiā medicinam, ad faciendum projectio- nem super alium Mercurium, pòst accipe v- nam vnciam, & de illa secunda medicina, & fac

proiectionem super centū partes alterius Mercurij calidi, & adhuc erit purum totū, & vera medicina: tunc multiplicasti in quantitate tuam primam medicinā, vel etiam totū, vel in parte, quam iterum poteris multiplicare per dissolutionem, & congelationem, & inhumationem, &c. Quia modum quem dixi in multiplicatione, potes multiplicare in virtute in infinitum, & postea in quantitate. Projice de medicina vltimò congelata, vnum pondus super centum Mercurij loti cum sale & aceto, & calefac super igne statim, cū videris ipsum fumare & congelabitur in aurum, &c. Conuertitur autem oleum: id est, cū tinctura est oleum in puluerem tingentem hoc modo: Sumatur præparati olei vna pars, & fundatur supra decem partes Mercurij crudi, ponatur ad digestionem, & statim ingreditur illud oleum Mercurium talem, quòd non appareat, sed erit Mercurius albus vel rubeus, secundum quod præparata est medicina ad album vel ad rubeum, puluerisabilis & tractabilis in itinere, sine damno, qui vltius poterit projici, vt scis, semper super Mercurium, postea cum sale & aceto semper bene lotum.

*De virtute, effectu, & nobilitate huius laudabilis scientia, seu tinctura
Philosophica.*

Est sciendum quòd antiqui sapientes, quatuor

tuor principales effectus siue virtutes in hac gloriosa thesauri arca, consolatrice & adiutrice scientia reperierunt.

Primò dicitur corpus humanum à multis infirmitatibus sanare. Secundò corpora imperfecta metallica restaurare. Tertiò lapides ignobiles in gemmas quasdam preciosas trāsmutare. Quartò omne vitrum ductile facere, siue malleabile..

De primo consenserunt omnes Philosophi: Quòd quando lapis ematites perfectè rubificatus fuerit, non solùm facit mirabilia in corporibus solidis, sed & in corpore humano, de quo non est dubium. Nam omnem infirmitatem ab intra sumendo curat, ab extra sanat vngendo. Dicunt enim Philosophi, quòd si datum fuerit de eo in aqua, vel in viño tepido paliticis, freneticis, hydropicis, leprosis, curat os. Alij sapientes dicunt, quòd guttam rosaeam relidit sæpè vngendo. Hinc verò passio ardiaca, æthica, iliaca, cholica, ictericia, ac morbi Ægidij tum epilepsis, & omnes species febrium per eam curantur, sumendo plerumque. artetica per eam curatur vngendo, & quicquid est in ægroto stomacho, hoc tollit, & omnem fluxum humorum peccatium stringit: consumit potando vel vngendo, omnemq; melancholiam siue mœsticiam mentis ieiunio stomacho sumpta repellit, omnē fluxum renaculum exsiccat. Est etiam infirmorū oculorum

sanatrix optima. Nam fluxum lachrymarum stringit, lipposos attenuat, ruborem depellit, pellem vel tunicam delendo mollificat.

Tela, albugo, & hugo, cornu & vngula, cataracta, inuersio palpebrarum, æstus, nec non tenebræ, inflaturæ oculorum: hæc omnia per medicinam Philosophicam facillimè curantur. Cor & spiritualia confortat potando, dolorem capitis mitigat in temporibus vngendo. Præbet etiam surdis auditum, & omni dolore aurium succurrit, inflaturis neruos compactos rectificat vngendo, dentes corrosos restaurat lauando, foetorem anhelitus dulcorat. Sanantur etiam per eam omnia genera apostematum vngendo vel emplastrando, aut puluerem siccum intermittendo. Ulcera, vulnera, cancer, fistula, noli me tangere, antrax, serpigines, impetigines, stramiones, scabies, pruritus, & tinea per eam sanantur. Cicatrices per ipsam planantur, ita vt caro noua regeneretur, vinum corruptum & acidum si permiscetur, reparatur: calculus inde soluitur si bibitur: venenum expellit sumendo: occiduntur etiam vermes: si impuleriscentur capilli sub villo sic per eam vngendo remouentur. Rugas in facie, aut omnes maculas delet vngendo, & faciem iuuenilem facit. Mulieribus in partu laborantibus sumpta auxiliatur, foetum mortuum emplastrando educit, vrinam prouocat. Coitum excitat & auget, ebrietatē prohibet, memoriam

moriam inducit, humidum radicale augmentat, naturam vigorat, nec non multa alia bona corpori humano monstrat & ministrat. Quia hæc medicina est super omnes medicinas Hypocratis, Galeni, Alexandri, Constantini, Avicennæ, & aliorum doctorum omnium artis medicinæ: præstantior in odore, sapore, virtute & effectu. Et est notandum, quod hæc medicina est semper medicina apothecæ ad morbum depellendum permiscenda.

De secundo scribitur, quod omnia metalla imperfecta transmutat: hæc enim transmutatio est satis manifesta. Nam omne quod est argentum, facit aurum in colore, substantia, perseverantia, pondere, ductibilitate, liquefactione, duricie, mollicie. De tertio scribitur, quod lapides in gemmas preciosas transformat, ut dictum est supra. In libro Sextariæ dicitur, quod iaspides, hyacinti, coralli rubei & albi, maragdi, chrysoliti, saphyri, ex ipsa materia formari possunt. Et in Carta sacerdotum trahitur, quod ex chrystallo carbunculus siue rubinus aut topazius potest fieri per eam, qui in colore & in substantia excellunt naturales. His erò lapidibus, & alijs in quibus fuerit hæc medicina, præstat virtutem naturalem sua nobilitate, ita tamen, quod colores deputati ad ipsos demiscantur: nam omnem lapidem siue gemmam liquefacit & demollit.

De quarto scribitur: Quod vitrum reddit

544 CLANGOR BUCCINAE.

malleabile in miscendo quâdo liquefcit. Nam hæc medicina est conuertibilis in omnem colorem. Alia verò sunt experimenta artificia facius committenda.

Dicit Raymundus: Habet etiam potestatem dicta medicina rectificandi omne animal, & viuificat omnes plantas in tempore Veris, per suum magnum & mirabilem calorem: quia si de illa ad quantitatem vnus grani milij dissoluas in aqua, & illam mittas in corde vnus vitis, ad quantitatem concauitatis vnus auelanæ, artificiosè nascentur folia & flores, & boni rami in mense Maij, & sic de qualibet alia planta facias: quoniam sic reputatur miraculum & contra concursum naturæ, propter hoc, quia tales ignorât potestatem talis rei, sed non est aliud quàm purus calor naturalis infusus in suo humido radicali, & quia natura per suum instinctum appetit multum esse, ad plus profundum cuiuslibet elementi vbi operatur, in multiplicâdo calorem naturalem corporis in centro, cuius ipsa est ingressa. Ideo habet potestatem rectificandi omnes, & illam virtutem fixare in illis. Et hæc est probata medicina Philosophorum, quam omni inuestiganti fidei & pio volenti, præstare dignetur Dominus noster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto viuut & regnat, Deus per infinita seculorum secula,

Amen.

CORRE.

CORRECTIO FATVORVM,
TRACTATVLVS SATIS
perutilis & Autenticus.

Prologus in eundem.

www.libtool.com.cn

CVM omnium rerum emēdatio sit ipsius augmentatio: ideo in multis Philosophorum dictis scribitur, quod per artem emendatur natura vltra suum motum, quem habuit in prima sua forma, cū nulla ars laborare potest nisi mediante natura, cū ipsa natura in arte intrinsicè & occultè laboret per artificis administrationem. Ex hoc sequitur, imitationem natura virtutis esse augmentum & laborem, ipsiusq; rei augmentationem: quoniam natura perficit suum gradum, quem naturaliter perficere potest, & illum præterire nequit, nisi per contrarium fuerit impedita, quamuis bene ars naturam non transcendit faciēdo nouam naturam, per implicem laborem. Et ideo dicitur quod ars imitatur naturam, nō quod nouam adificet, sed quod illius natura virtutem subtiliet. Propter quod incipit ars perficere, vbi natura deficit, subtilem sci-
cet naturam in re inclusam detegere, & ipsam manifestare. Ex quo minera generat metalla, tincturas tamen generare nequit, quamuis bene tincturam plenam in se occultè cōtinet. sicut ait Phi-

M

losophus: Natura continet in se quibus indiget, &
 quibus perficitur, nisi quòd moueatur arte, & o-
 peratione. Quare in nostro opere, ars non est a-
 liud, quàm adiuuamen naturæ, quod patet in mul-
 tis artium operibus laicorum, vbi natura primò
 producit lignum: secundo vstio ligni per ignem ver-
 titur in cinerem: tertio, ars de cinere facit vitram,
 & hoc taliter est intelligendum. Si in cineribus i-
 sta prima materia vitri occultata non fuisset, ars
 nequaquam vitrum ex eo fecisset sine natura Phy-
 sica. Et sic perpende, quòd à nullis rebus elici po-
 test id, quod in ipsis non existit. Ideo omnis species
 in sua specie, & omne genus in suo genere, & o-
 mnis natura in sua natura, naturaliter virtutis ef-
 ficat augmentum, & affert fructum iuxta natu-
 ram suam, & non in alia sibi contraria natura.
 Cum omne semen suo semini correspondet, vt di-
 cimus, quo ad generationem. Ergo non generatur
 ab homine nisi homo, nec ab aliquo animali, nisi
 sibi simile. Et quo ad imitandam naturam perfe-
 ctam, non facit aliqua ars simpliciter laborans mi-
 nisterium naturæ, nisi per illius naturæ complexio-
 nem. Quoniã si aliena natura peior introducitur,
 immediatè ars simpliciter non imitatur naturam.
 Sed illa peiores extraneæ naturæ inficiunt illā na-
 turam, & statim non fit ex ea, quod fieri speraba-
 tur. Quoniam omne peius laborans in aliqua arte
 nititur

nititur melius destruere: & omne melius laborans in aliqua arte, conatur peius perficere. Et ideo vnicuique, artificis naturam imitari volenti, necesse est illius rei naturam cognoscere, cuius rei naturam sua ars imitatur, alias fatuus ipse per artem veram dignoscetur.

DE UTILITATE STUDII.

Studium amouet ignorantiam, & reducit humanum intellectum ad veram cognitionem, & ad cuiuslibet rei scientiam. Ergo in primis est necessarium, per studium huius suavis operis scientiam acquirere, & per physica dicta ingenium acuere, cum in ipsis sit cognitio veritatis. Si ergo laborantes studium non despexerint, fructum inde peruenientem dulciter degustabunt. Qui autem studere adhorruerint, & tamen laborare voluerint, videant an ars ipsius natura sit imitatio, quam ars ipsius emendare debet. Quoniam impossibile est ei, secreta Philosophorum ad perfectum finem preparare. De his sapientes dicunt, quod non transiunt ad practicam sicut asinus ad coenam, nescientes ad quid rostrum porrigant, nisi in quantum sensus exteriores sine intellectu per visum & gustum ad pabulum adducit. Sic ipsi aseni, sine bonis veris principijs, & fructuosis studijs, ac sine naturarum cognitione, quarunt perficere opera natura, & secretum totius Philosophiae,

ac opus optimum, quod hominem ornat moribus, dicitur beneficijs, auxiliatur pauperibus, & corpus humanum incolume conseruat, prabens ei sanitatem, prout potest dicere de illius natura virtute. Et ideo omnes artis huius apicem diligentes, studijs conentur insistere, & ex libris haurire veritatem, & non ex mendosis, alijs nidosi, neque fabulis fictis. Quia hæc ars non inuenitur nisi per cōtinuum studium, & Philosophorum dictorum cognitionē, aut per fidelem scientem informationem. Nam qui in legendis libris deses extiterit, in preparandis rebus promptus esse non poterit. Item non potest de facili practica assuescere, cuius mens studijs theoricis renuit insudare.

DE PRINCIPIIS NATURALIBVS HVIVS Artis.

CAPVT I.

ON est dubitandum, hanc artem habere principia vera, cum ipsa natura corpora metallica format de mineralibus. Vnde Aristoteles quarto Meteororum, vbi distinguit corpora mineralia in lapides, sulphura, sales. Et horum quædam sunt raræ, superbæ, & quædam illorum ductibilia, quædam non. Et quæ sunt illarum ratio.

rationes, & causæ earum generationis, patet ibidem. Ideo non est necesse, plura hîc de illis dicere.

Quot sunt partes mineralium.

C A P. I I. www.libtool.com.cn

Distinguuntur corpora mineralia specialiter in duas partes, scilicet in partē metallicam, & partem mineralem. In partem metallicam: id est, in metalla quæ originē ex Mercurio ducunt. Et in partem mineralem, quæ originē ex Mercurio non trahūt. De metallis exemplum, vt aurum, Luna, Mercurius, Iupiter, Mars, Saturnus, electrum. De mineralibus exemplum, vt sales, atramenta, alumen, vitriolum, arsenicum, auripigmentū, de metallis quæ originē ex Mercurio ducunt. Sunt autem ductibilia & liquabilia omnia metalla, quæ originē ex Mercurio duxerunt: quia materia eorū est substantia aquea, mixta cum substantia terrea commixtione forti, vt vnum ab altero separari non possit: quare congelatur substantia aquea illa cum frigore magis post actionem caloris, & erunt ideo ductibilia seu fabilia: & non congelatur sola aqua nisi cum siccitate terrestri, quæ alterat aquositatem, cum in ipsis humor nō est vntuosus: quia congelatio eorū est siccitate terrestri, ideo faciliter non soluuntur, nisi per actionem caloris vehementem in ipsis, secundum quod sunt fortius, ac fortiter commixta,

M 3

*Quomodo ex Mercurio generantur metalla
in speciali. CAP. III.*

Rerum omnium liquefactibilium natura ex argento viuo est & sui substantia, eò quòd propter idem argentum viuum coagulatur ex vapore, siue calore sulphuris albi vel rubei non vrentis. Vnde Aristoteles quarto Meteororum: Si sulphur album non vrens fuerit, congelat Mercurium in argentum bonum. Si vero sulphur fuerit purum cum rubore clarior, & in eo fuerit vis igneitis simpliciter non vrentis, congelat in aurum purissimū melius quàm minera produxit: quia omne siccum naturaliter bibit suum humidum, vt in suis partibus sit continuatum. Vapor ergo sulphuris argentum viuum coagulantis, est ex substantia terrea, subtili, aërea, decocta & digesta à commixtione prima, sibi vnita actione caloris, postea eleuata, decocta, & digesta, donec habeat vim sulphuream coagulandi argentum viuum in corpora metallica. Sed quando sulphur fuerit simplex vel adurens, perfectionem vel imperfectionem causat in metallis, sicut post patebit exemplum de his, quòd ipsorum prima materia sit argentum viuum: quoniam cum liquefiunt, per calorem cōuertuntur in ipsum. Certum est ipsa antea fuisse argentum viuum, quia omnis res de eo est, in quod resoluitur. Exemplum de glacie.

Di

*De generatione Mercurij & qua metalla ex eo
generantur. CAP. IIII.*

Argentum viuum in prima sui radice est compositum ex terra alba, subtili, nimirum sulphurea, cum aqua clara fortiter admixta, donec fiat substantia vna non quiescens in superficie plana, nec adhæret tangenti ratione siccitatis, quæ alterauit aqueitatem in ipso. Est autem homogenium in natura: quia aut totum remanet in igne & fixatur, aut totum euolat in fumum, cum sit incombustibile & æreum. Et hoc est signum perfectionis. Ex ideo cum prius in terra sulphurea decurrit calefactum, superius ascendit. Vnde eius natura est, ut per calorem subtilietur. Veruntamen continua sublimatione nimirum depuratur, decoquitur & inspissatur, ac per sulphur album & rubeum gradatim congelatur. Quandoquidem sulphur dissoluitur multoties, & prius coagulatur argentum viuum sublimatum, inceratum caloris actione, donec vix in milibus annorum successiue opere naturæ in metallum perfectum coagulatur. Ex hoc quidem in vasis mineralibus ipsa natura operatur metalla. In istis ergo operibus, naturam imitari oportet quicumque vult medicinam perficere ab imperfectione perfectam: licet ipsa corpora differant compositione sua ab argento viuo, quæ ab eo generatur, eo modo quo ipsum fuerit purum,

vel impurum, ex sulphure mundo, vel immundo. Si enim argentum viuum coagulatur ex sulphure puro, in quo est vis igneitat, simplex erit aurum. Si verò sulphur fuerit malum & debile, & Mercurius bonæ substantiæ, conuertit ipsum in æs. Si verò argentum viuum fuerit ponderosum, terreum & immundum, & sulphur immundum & foetidum ac terreum, & fixæ substantiæ, fit inde ferrum, quod postea non facilius funditur. Stagnum verò videtur habere argentum viuum bonum, sulphur verò malum non bene mixtum, ideò inter dentes causat stridorem. Plumbum habet grossum argentum viuum, malum, mali saporis & foetidi, ac virtutis debilis, vnde assidue per ignis violentiam corrumpitur. Sic differunt corpora metallica ab argento viuo, secundum quod ipsis inest sulphur extraneum vel adurens. Quod sic consideratur quæ virtus sit in ipsis, cum multa quantitas sulphuris est imperfectio, & multa quantitas argenti viui est in ipsis perfectio, cum argentum viuum sit incombustibile & aëreum, quoniam sulphur comburit & comburitur, & perfectum in omni opere impedit. Hæc sunt verba Aristotelis quarto Meteororum: Non est credendum quod Philosophi in aliquo mendacio reperti sunt: ergo ipsis summè est credendum.

De formatione mirabilium quæ originem ex Mercurio non ducunt. C A P. V.

Sunt autem minora seu media mineralia secundum quod dictum est, quæ originem ex Mercurio non ducunt. Et horum quædam sunt sales quæ liquefiunt humido faciliter, vt alumē, sal simplex, sal armoniacum, sal lapideum, & omnia genera salium. Et quædam sunt virtuosæ, nec liquefiunt solo humore faciliter, vt auripigmentum, arsenicum, sulphur, cum aqueitas sulphureorum corporum est commixta cum terra viscosa, commixtione forti cum feruentia caloris, donec facta sunt virtuosæ, & prius coagulata sunt ex frigore. Atramenta vero composita sunt ex sale & sulphure & lapidibus, & creditur in ipsis vis mineralis aliquorū corporum liquabilium, quæ ex eis fiunt, vt calcantum, & olocari ager: qui generantur ex maioribus granis atramenti, & non soluuntur, nisi soluatursalsedo cum ipsis quæ est in ipso sulphure, & prius congelantur in frigore. Et illud iam accipit vim mineralem ab aliquibus corporibus, naturaliter in terris existentibus. Quod accipit vim ferream, erit rubeum & terream, sicut olocar. Quod autem vim accipit aëream, hoc erit viride calcantum. Vnde possibile est ista duo, scilicet olocar, & calcantum ab ipso generari, cum tamen hæc omnia prædicta participant in vi minerali cum metallis.

M 5

Sed corpora metallica ex ipsis artificialiter fieri nō possunt, cū sint alterius naturæ, & cum metallis ex prima materia propinqua, scilicet cum Mercurio originem non duxerunt, sed ex argento viuo. Non nego quin cum ipsis metalla possunt purgari aut dissolui, vel forma sophistica per ea introduci, ad decipiendum homines, propter quod plumbi nigredo abstergi potest, verum tamen plumbum, semper manet plumbum. Sic artifices possunt facere congelationes per ea: id est, extrahere humidum ex Mercurio cum rebus siccis, vt videatur Mercurius coagulatus, sed illa coagulatio est pessima. Vnde Aristoteles: Sciant Alchimiste, se species rerum permutare non posse, sed similia illis facere possunt: id est, tingere rubeū citrino, vt videatur aurum, & album tingere colore quo volūt, donec fiat multū simile argento: vt hi qui coniungunt stannum, cuprū & Mercurium, & inde faciunt argētum sophisticum. Et fit etiam purgatio per mineralia in metallis, & non est impossibilis, & contra hæc non stat ratio, sed cōtra verum aurum & argentum, quod nequaquā in natura & arte fieri conceditur, nisi per corporum in primam materiā reductionem. Sic species rerum transmutari possunt, vt prius Aristoteles subdit. Et hoc nō fit per solam liquefactionem, sed per congelati Mercurij resolutionē, cum sui spiritus admixtione corpus in Mercurium transformatur.

*De differentia generationis sulphuris vulgi,
& simplicis & Mercurij.*

C A P. V I.

Cū dictum sulphur causans metalla, est elementum metallorum cum Mercurio, nunc pono differentiam in Mercurij generatione, & sulphuris, licet bene ex vtraque parte causent metallum, scilicet Mercurio essentiali, & sulphure ex parte accidentali. Tamen illud sulphur adhuc est duplex, viuum scilicet & vrens. Viuum causat metalla, quamuis adhuc bene differunt vnum ab alio, secundū quod plus existit viscositate terræ infectum, cū tamen sulphur simplex viuum, causans aurum & argentum, non est nisi vapor calidus & siccus, generatus ex purissima siccitate terrestri, in qua omnib. moribus prædominatur ignis, & illud dicitur elemētum cum Mercurio metallorum. Sed generatio sulphuris vulgi, differt à generatione Mercurij, vt suprà dictum est: quia aqueitas sulphuris vulgi, est commixta cum terrestritate viscosissima, cum feruenti calore, & facta sunt vnctuosā. Sic generatio Mercurij differt in parte secunda à generatione istius sulphuris, cū sit generatum ex terra subtilissima, alba, sulphurea, cum limpidissima aqua, quoniam transpāret admixtione fortissima, ita quod vnum ab alio separari non potest, donec non quiescat in superficie plana,

nec adhæret tangenti propter siccitatem terræ, quæ alterauit aqueitatem ratione fortis commixtionis, & ideo est elementum cum sulphure simplici omnium ductibilium, vel propè simile est aliquibus ductilibus. Et ideo propter concordantiam aliquo modo ipsorum in generatione commiscetur sulphur Mercurio, & vnum alterat in natura. Quare vnumquodque corpus metallicum in se sulphur expresse habere dignoscitur, cum liqueat calore ignis, ibi apparet Mercurius, & sulphur Mercurius in substantia, sulphur in colore, & in cute rubea superius natante. Sic proprium est vnius, quod sit adhærentia alterius, eum vnum sine alio in metallum generari non potest. Et in quantum sulphur est magis simplex, in tantum magis gaudet & cohæret Mercurio simplici & mundo, ac fortius cum altero coniungitur, & sic perfectiora tunc ex ipsis generantur metalla.

Questio.

Cum generaliter Philosophus loquatur, quod sulphur coagulat, dicendum quod non. Quia omne sulphur vulgi secundum Philosophum, metallis est extraneum & contrarium. Auicenna: Non intrat in magisterium quod non est ortum ab eo. Quia semper inficit & denigrat, & corrumpit, quocunque modo per artificium præparetur. Est enim ipsum, ignis infectus, ergo fusionem impedit. Si vero calcinatur, in terream redit substantiam, ut pulvis mortuus.

tus. Quo ergo modo potest alijs vitam inspirare? Habet enim duplicem superfluitatem, scil. inflammabilem substantiam, & terream facultentiam. Igitur per hæc considera sulphur vulgi non Philosophorum esse, cum sulphur Philosophorum sit simplex ignis viuus, alia corpora mortua viuificans, & ea maturans, ita quod naturæ defectum supplet, cum ipsum sit superflue maturitatis, secundum quod in natura sua sit perfectum, ac per artificium magis ac magis depuratum. Vnde Auicenna: Tale sulphur non reperitur super terrâ, nisi in quantum exit in istis corporibus Sole & Luna, & in alio, quod est illud, quod nulli dicitur, nisi ex parte Dei sibi reueletur. In Sole autem perfectius: quia magis est digestum & decoctum.

Quomodo possibile sit minora metalla, artificialiter fieri metalla. CAP. VII.

Sed quia in præcedenti capitulo determinatum est, minora metalla artificialiter impossibile fieri metalla, propterea hic restat fore probandum. Primo sic: quia minora metalla de prima metallorum materia, quæ est Mercurius, non sunt generata: quia generatio eorum cum generatione Mercurij in primis differunt in forma, in natura, in cõpositione, ideo etiam fieri metalla non possunt: quia rerum vnius speciei, vna est materia prima, & sperma ex quibus generantur.

sunt damno apparenti. Et istæ sunt rationes: Capilli humani, cerebrū, sputum humanum, lac mulierum, cruor humanus, vrina, stercus, embrio, menstruum, & sperma, ossa mortuorum, oua gallinarum, & simpliciter in omnibus animalibus brutis, piscibus & volatilibus, vermibus, & carnibus, scorpionibus, bufonibus, basilisco naturali & artificiali, in quo maxima trufa est. In testudinibus, & succis quarundam herbarum, & floribus arborum, & specialiter in his, videlicet herba lunari & solari, quæ dicitur toxicum, & in omnibus in quibus finxerunt nomina ad placitum suum, secundum metalla decipientes se & alios, volentes cum pessimis rebus optimam perficere, & naturæ defectum cum talibus adimplere, in ijs nullam virtutem imaginantes veraciter, nec scrutantes, volentes stercus seminare & metere triticum, quod vsui videtur impossibile. Vnde dicitur: Si quæ homo seminauerit, hæc & metet. Ergo si stercus seminat, merdam quoq; & metet. Quare non est mirum quod vix vnus inter mille, aut nullus de talibus perficit. Semina aurum & argētum, & afferet tibi fructum millesimum, cum labore tuo, mediante natura: quia ipsa solum habet quod quæris, & nulla alia res mundi, cum alia omnia vt foetida, & naturæ cedunt per ignis assiduitatem, & examen. Sunt & alij Alchimistæ in mineralibus minoribus laborantes, scilicet quatuor spiritibus vt in sul-

In sulphure vulgi, arsenico, auripigmento, & sale armoniaco; volētes ex his tincturam perficere, sed hoc facere non possunt, vt patet per diffinitionem tincturæ. Quia tingere non est aliud quàm tingēdo tinctum in naturam suam transformare, & secum sine vlla transformatione permanere, & docens naturam contra ignem præliare. Nam tingentis & tincti natura concordat. Exempli gratia: Si ex auro vel argento tinxeris plumbum, vel stannum, vel aliquid aliud tale, hoc concordat in naturis: quia originem ex vtraque parte ex Mercurio duxerunt, maturum immaturo coniungitur, vt immaturū secum in tali via perficiatur. Sed cū isti quatuor spiritus sint alterius naturæ cū metallis, vt sufficienter prius dictum est: ideo si tingere debent, quæro vtrum debeant conuertere, vel conuerti? Si conuerti, tunc tinctura non est, vt patet per diffinitionem. Si conuertere, ergo tingendo conuertit in suam naturam quæ est terrea, natura metallicæ naturæ extranea, ideo metallum tingendo facere non possunt. Quia autem tingendo conuertit in suam naturam probatur: quia omne generans generat sibi simile. Sed quia hic tinctura quatuor spirituum generans est, terra igitur generabit sibi simile, quod est terreum sicut ipsum. Sic & istam tincturam & omnem aliam quæ non inuenitur in proprietate naturæ despicias cum alijs vijs extraneis: quia in ipsis non est

N

aliud quàm rerum consumptio, temporis perditio & laboris, cū omnia alia apparentia sunt, & non existentia metalla, quæ per minora mineralia vel consimilia fuerint laborata. Ergo stultum est quærere in re, quod in ea non est, & cætera: vt in rebus foetidis & vitibilib. quærere aurum & argentum, &c.

*Iterum de sulphure Philosophico simplici non
vrente. CAP. VIII.*

Philosophi subtiliter sunt imaginati, quomodo in istis corporibus perfectioribus sulphura illa elicere possent, & ipsorum qualitates per artem purgare, vt hoc haberent in arte, mediante natura, quod in ipsis antea non apparuit, quamuis plenariè & occultè prius habuerunt. Et hoc nequaquam fieri concedunt sine corporis solutione & in primam materiæ reductione, quod est argentum viuum, ex quo facta sunt ab initio, & hoc absque vlla permutatione rerum extranearum, quæ extraneæ naturæ lapidem nostrum non emendant, quoniâ nihil conuenit rei, nisi quod propinquius est ei, cū sit medicina simplicis ac virtualis naturæ, ex aqua mercuriali producta, in qua aurum & argentum prius sunt soluta. Exempli gratia: Si glacies ponitur in aquam simplicem, soluitur in ea per calorem, & redit in primam substantiam aqueam, & sic aqua tingitur ex virtute etiam occulta quæ fuit in glacie. Si autem
glacies

glacies non resoluitur per calorem in aquam, non coniungitur aquæ in qua iacet, nec illam aquam tingit sua virtute quæ in ea antea coagulata fuit, ex parte specierum. Sic eodẽ modo si corpus non resolveris in Mercuriũ, cum Mercurio occultam virtutem ex eo habere non potes, scil. sulphur digestum & decoctũ per opus naturæ in minera. Sic enim lapis est vnus, vna medicina, quæ secũdũ Philosophos dicitur Rebis ex bina re, scilicet ex corpore & spiritu, albo vel rubeo, in quo multi fatui errauerunt.

Quomodo sulphur rubeum est in Sole, & album in Luna. C A P. I X.

Cũ dictum sit quòd sulphur Philosophorum rubeum existat in Sole, per maiorem digestionem, & sulphur album in Luna per minorem digestionem. Vnde Philosophus: Citrinatio nõ est aliud quàm completa digestio. Nam calor agens in humidum, primò generat nigredinem, & agens in siccum causat albedinem: quam albedinẽ ignis, si transcendit agens in eo, mutat in purissimam citrinitatem. Hæc omnia in calcinatione plumbi attendi possunt. Etiã dicit Philosophus: Quia iam actu vnumquodq; perfectorum corporum suum bonũ sulphur cum Mercurio contineat, scilicet aurũ aureum, & argẽteũ. Ideo sulphur album per citrinum est aurum. Quamobrem sulphur in eo est sulphur rubeum: id est, ignis substantia,

qui hoc album plus digessit. Et sic sulphur album & rubeum ex vtraque parte existit in Sole. Quare ignis est perfectio eius, & in igne generatum est. Et ideo amicabilem gaudet naturam suam igneam naturam. Vnde aliquæ res extraneæ hoc in corporibus causare non possunt, cum ars non sit aliud mediante natura, nisi decoctio & digestio illius naturæ per simplicem laborem. Exempli gratia: Mane cum surgo, & video urinam meam albam, iudico me parum dormiuisse, tunc repono me iterum ad dormiendum, & accepto somno, urina citrinatur. Et hoc propter maiorem digestionem caloris naturalis in me existentem. Sic sequere naturam per artem, similiter decoquere, digerere, maturare substantialiter, cum iam in actu natura contineat in se ignem naturalem quo maturatur. Hoc alie res non habent, ideo dare non possunt. In Luna non est nisi sulphur album simplex, non tamen digestum sicut rubeum, nec sic à nigredine priuatum per actionem caloris, quem in se naturaliter continet. Sed ignis species est obiecta & occultata, agens in ea plus per artem quam per naturam. Et ideo non est impossibile quod ars mediante natura hoc plus digerat & perficiat, cum naturaliter intendat perfici, sed per se non potest, nisi moueatur arte & operatione. Sed isti labores, ut credo, non perueniunt ad hominem duræ ceruicis. Et ideo non fit verum aurum, nisi fiat
ita

ita digestum & decoctum, vt melius melioret
peius. Quia omnium Philosophorum inten-
tio est, cum meliore peius perficere. Quod fa-
tui contrariè intelligunt: quia cum peiore me-
lius perficere nituntur. Et hoc quærunt in
re, quod nunquam fuit in illa, scilicet aurum
& argentum in rebus adustibilibus, vt suprà
dictum est.

*Quod in alijs agris corporibus non est vtile hoc
sulphur quærere, quia ibi non est,*

C A P. X.

Quæri non immeritò potest, vtrum ex alijs
ægris corporibus, hoc sulphur album & ru-
beum ad tingendum Mercurium elici possit:
Dico quòd non, quia priùs dictum est, quòd
non est aliqua res maioris temperantiæ, quàm
in istis duobus corporibus reperitur, quibus
insunt radij tingentes, cum priùs dictum est,
quòd ægra corpora in se contineant sulphur
foetidum & adustibile, & non virtualis nature,
sicut in istis, &c. Cùm omnis ars non valeat,
nisi præhabita natura, quam sequatur. Posses
tamen cum minoribus mineralibus purgare
metalla; quibus purgatis tamen adhuc non ha-
bent auream & argenteam naturam in se: quia
digestio & decoctio aurea nō fuit in illis, sicut
in alijs, nec sulphur ita maturum. Et ideo ipsis
immaturis succurrendum est cum maturis vt
maturentur. Igitur non tingunt sed tinguntur,

quia tinctura auri & argéti proportionabilem naturá habet cum ipsis scilicet immaturis vel imperfectis, quia originem ex Mercurio traxerunt. Ex his manifestè patet quòd minora mineralia tingere non possunt, quia corpora metallica imperfecta, quæ non conueniunt cum auro & argento ex parte Mercurij maturi, tingere non possunt, nec naturam auri vel argéti infundere. Et ideo non est tingédum nisi cum illis quibus inest virtus tingendi. Tinge ergo cum auro & argento, quia aurū aureum tribuit colorem & naturam. Quare omnia alia despicias, quibus non inest virtualiter seu naturaliter virtus tingédi, cum in ipsis non sit fructus, sed solùm perditio rerum & stridor dentium.

*Quomodo aurum curet infirmitates hominum
& agra corpora metallorum.*

CAP. XI.

Cùm autem inter vulgares & Philosophos aurum formam teneat, quod in prima sua dispositione manés, lepram curet, & plures alias virtutes habeat: hoc autè est propter eius completam digestionem, quia excellentia ignis in eo agens, omnes malos humores consumit in corporibus ægris existentibus tam ex causa calida quàm frigida. Sed hoc argentum facere non potest, quia tantam superfluitatem ignis non habet, nec tantum est digestum & decoctum naturali maturitate. Tamen isto non obstante,

stante, igne itatem occultè & virtualiter habet, sed non ita plenè, quia adhuc ignis non facit tales qualitates elementales sicut in auro. Et ideo argentum in sua prima dispositione manens non curat lepram ita potenter, nisi priùs per artem digeratur, quousque habeat gradus summos auri in omni maturitate: quare alia ægra corpora metallica minus curant infirmitates, secundùm quod magis differunt in imperfectione & maturitate ab eis, & ex defectu sulphuris infecti, & foetidi, & vrentis, ex quo, generatione & coagulatione sua facta sunt ab initio, & ideo non curant. Cùm ergo aurum tantî vigoris sit apud vulgares, & hoc in sua prima dispositione manēs, quare non mirum, sicut expertum est, si aurum in medicinis per artis ministerium sequentis naturam redigatur, & eius virtus subtilietur per digestionem decoctionis, & qualitatum purgationē, quòd multas seu omnes ægritudines habeat tunc curare. Quod patet per Arnoldū de Villa nova peritissimum medicum, qui dominum Innocentium Papam cum hac medicina ab infirmitate, cæteris medicis incurabilem liberauit. De sene facit iuuenem, & reuiuiscere facit, seruat sanitatem, corroborat naturam, & omnem ægritudinem corporis expellit: venenum à corde declinat, arterias humectat, contenta in pulmone dissoluit, breuiter totum corpus habile reddit. Est ita preciosum quòd nullus

habet exsoluere, & ita rarum quod nullibi poteris reperire: ergo, &c. O *felix* scientia cum sciente, qui eam habet, incomparabilem thesaurum possidet, in salubri constellatione natus est, & in hoc seculo super omnes ditatus, coram Deo & hominibus honoratus: quia nō per vsuram & fraudem vel falsis mercimonijs, & pauperum spoliationem, nec per subditorum oppressionem, sicut iam potentes Mundi ditantur: sed per laborem manuum & industriam ingenij hic thesaurus acquiritur: ergo beatus. Philosophi veritatem cognouerunt, ideo eam scientiam posuerunt super naturæ motum, & modum eius imitantes, nunquam aliquis Philosophus repertus est mendacium posuisse, licet obscure locuti sint, & hoc propter eius nobilitatem fecerunt. Aliqui scribunt in libris suis mendosis & altercatis. Caue tibi ab odore eius, ne te interficiat. Ecce qualis medicina & contrarietas, quæ cum sapere debet, inducit mortem. Non est mirum, quod res intoxicatiuæ ex venenis compositis, hæc facere possunt. Videte fatui quomodo vestra opera differunt ab opere naturæ. Quare fatigamini in huiusmodi rebus altis ad quas venire non potestis taliter laborando, nisi miraculose eueniat, vt accidit beato Ioanni, qui de virgultis fecit aurum. Dico vobis qualis est medicina, tale fit & aurum. Cum res fœtidæ seminatis, merdam metetis. Reuertimini ad
viam

piam veritatis propter vosmetipsos. Consulo vobis studere, dicta sapientum reuoluere, ex quibus veritatem elicite, non casualiter ad opus accedite. Non aduertatis Recipe recipe, hoc & hoc, nescio quid, & fac taliter, nescio qualiter: Instrue me hoc, & ego docebo te illud. Sic deceptus alium decipit, & sic totus Mundus per tales est defraudatus. Cæcus enim si cæco ducatum præbeat, ambo in foueā cadunt. Vbi enim videris, recipe, cogita quòd significet decipe, mutato r in d.

Quæ particularia sunt perficiuntur in hac arte. CAP. XII.

Vniuersaliter omnibus intuētibus ad quos præsentés deuenerint sermones, declaro. Quia in totius artis serie non sunt nisi duo particularia, quæ particulariter perficiuntur secundum Philosophos & naturam. Primum particulare, tam in albo quàm in rubeo existit in Mercurio, sine administratione medicinæ perfectæ. Quamuis bene corpus cum quo perficitur in se occultè ipsius tincturam continet, veluti natura requirit.

Primum, quod in eo particulariter perficitur ex vtraq; specie rerum est illud. Cum Mercurius ex prima materia omnium metallorum compositus ex terra nimium alba, sulphurea & aqua clara. Et ideo, albedo terræ transparet limpeditatē aquæ, & est color in eo albissimus,

N 5

quod suæ naturæ vicinius est; scilicet aurum & argentum, &c. Sed alter Mercurius ex corporibus cōgelatus hoc facere non potest: quia per congelationem illud crudū sulphur, quod antea fuit in eo, est alteratum in natura, non corrodit sicut primum, nec se ratum aperit. Et ideo vna vis non mittitur in aliam, sed vnum quodq; per se manet. Bene quidem fluctualiter sunt coniuncta, sed naturaliter ex vtraque parte sunt serata. Quare per examen, & asperitatem ignis imperfectum comburitur, perfectio manente: quia vna natura alteri succurrere non potest. Sed cum argento viuo crudo hoc facere potest, scilicet naturas referare & aperire, vt vnaquæq; res vicina, sit suæ naturæ adiuvamen. Ideo si dissolvitur argentum, inueniet argenteam naturam: & si aurum, inueniet auream: si plumbum plumbeam, &c. per ipsum sulphur congelatur. Vnde Philosophus: Sed non alia corpora quæ suam naturam non participant sicut tu quæris in multis foetidis rebus & immundis. Et ideo particulariter possibile est ex vtraq; parte ex eo fieri aurum & argentum, & in alijs corporibus non, vt audiuiisti.

Nota, duplex est solutio corporum in Mercurium, per Mercurium, & in aquam Mercurialem: Prima solutio requiritur ad particularia: Secunda ad vniuersalia.

Pri ma solutio corporum in Mercurium non est alia, nisi resolutio: id est, per solam resolutionem

tionem seratum aperitur, propter ingressum naturæ vnius in aliam, & ista resolutio est in particularibus.

Secunda solutio est in aquam Mercurialem, & fit vniuersaliter. Et illa fit, non per solam dissolutionem sulphuris immaturi in Mercuriū, sed per putrefactionem corporis & spiritus in humido. Cū putrefactio omnium naturarum ad inuicem ligatarum est solutio & separatio. Et sic partes ligatæ ab inuicem separantur, & vnaquæq; pars ab alia: & hoc fit per separationem & solutionem elementorum, quæ in generatione Mercurij sunt connexa, scilicet aquæ & terræ. Et eadem partes dum purgantur in natura per conuersionem coniunguntur, & plus se diligūt propter eorum mundificationem, quàm antea in natura. Sed hæc separatio fieri nō potest in corporibus nisi per spiritum, sic ars transcēdit naturam in vna via, licet artificialia bene subito fiant, quæ tamen antea naturaliter prolixa fuerunt. Non tamen credas, quòd hæc sint elementa vulgaria, scilicet aqua nubis vel consimilia. Sed frigidum & siccum terra, frigidum & humidum aqua, humidum & calidum aër, calidū & siccum ignis. Et sic sunt in naturis elementorum. Tamen nequaquam ars potest partes connexas in generatione ita separare, quòd simpliciter in elementa quæ fuerunt transmutentur, cū prima natura vnam qualitatem mutauit in aliam,

www.libtool.com.cn

*opinionem quorundam in hac arte, & n-
nitur ars Philosophica verbis pau-
cissimis. CAP. III.*

oniam apud plerosque Philosophiæ
concessum est, ipsa metalla sulphure
ario generari, arbitrati sunt nonnulli,
& ¶ cum sint metallorū radix & ma-
ipi debere, & tantisper decoqui, do-
rpus metallicum essent conglutina-
idē si profundius in naturæ sanctua-
endissent, ad huiusmodi stolidas o-
neutiquam deuenissent. Quamuis
phur & ¶ quodāmodo metallorum
e primam coagulationē fuerint, mo-
non sunt, cum ad aliam naturam sint
vnde relinquitur, ex ipsis non posse
od corpus metallicum. Cum item
vinculum, quo Venus & Mercurius
proportionē coeant. Quare non sunt
a ea, sed potius id, quod ex ipsis in-
ræ est plenè decoctum, & illud qui-
ssimum: cuius simile comperies in
getabili. Manifestum est cunctas ar-
lores & herbulas, ex aqua & vnione
olis progigni. Et si arborem aut her-
ucere coneris, nō terram aut aquam
d potius id quod ex ipsis est, veluti
aut semen, quæ terræ omnium pa-
nio cōmissa, & suæ naturæ alimento

O

illarum rerum similitudines per cōceptum in se imprimens, naturæ vestigia lineationesque miro modo prosequitur. Ita vt si ingenium hominis in quibusdam aliquādo non opituletur, ipsam naturam ab operatione sua palam est defecisse. Ars etenim naturam, adiumento naturę nonnunquā corrigit, supplet, & quodammodo (præsertim in hac magnifica mineraliũ rerum diatribe) superare videtur. Quod à prisca illis Philosophis iamdudum in memoriam est consecratum. Duo sunt Philosophorum genera. Quidam naturam duntaxat per se inuestigantes, virtutem ac potentiam quam habent res sublunares, tum ab elementarijs qualitibus, tum à cœlo & stellis, literarum monumentis tradidere, vt sunt Medici: Et quidam alij, qui animantium naturas, arborum, herbarum, metallorum & lapidum preciosorum descripserunt. Alteri longè quidem splendidiores, non solum naturam, sed ipsum denique naturæ arcanum, eiusque penitiora adyta, sagacissimè ac argutissimè penetrantes, veriori vocabulo Philosophi nomén sibi vsurparunt. Sed quia natura ex duobus sulphure & Mercurio cuncta producit metalla, nobisque superiora corpora ex eis generata cum inferioribus reliquerit, certum est, diligentes eadem ex tribus suis operationibus conficere, & inferiora corpora ad naturam & perfectionem corporum superiorum deducere posse.

Refellit

Refellit opinionem quorundam in hac arte, & ponitur ars Philosophica verbis paucissimis. CAP. III.

Et quoniam apud plerosque Philosophiæ studiosos concessum est, ipsa metalla sulphure & Mercurio generari, arbitrati sunt nonnulli, sulphur & ☿ cum sint metallorū radix & materia, accipi debere, & tantisper decoqui, donec in corpus metallicum essent conglutinata. Isti quidē si profundius in naturæ sanctuarium descendissent, ad huiusmodi stolidas opiniones neutiquam deuenissent. Quamuis enim sulphur & ☿ quodāmodo metallorum radix ante primam coagulationē fuerint, modo tamen non sunt, cum ad aliam naturam sint deducta: vnde relinquitur, ex ipsis non posse fieri aliquod corpus metallicum. Cum item ignoretur vinculum, quo Venus & Mercurius in debita proportionē coeant. Quare non sunt accipienda ea, sed potius id, quod ex ipsis in ventre terræ est plenē decoctum, & illud quidem purissimum: cuius simile comperies in natura vegetabili. Manifestum est cunctas arbusculas, flores & herbulas, ex aqua & vnione terræ subtilis progigni. Et si arborem aut herbam producere coneris, nō terram aut aquam capies: sed potius id quod ex ipsis est, veluti furculum aut semē, quæ terræ omnium parentis gremio cōmissa, & suæ naturæ alimento

O

emutrita, luminisquæ solaris vibratione educta, in speciem arboris & herbæ ad superficiem terræ debito tempore erumpunt. Pari modo ars ea diuina, semè è corpore perfectiori docet eximere, quod terræ Philosophicè per artem præparatæ, immissum, & calore temperato in puluerem album aut rubrum iugiter decoctum, inferiora corpora ad naturam superiorum traditur conuertisse.

Ponit, quare Philosophi hanc artem quaesierint, quid eos ad hoc mouerit, & soluitur ea quaestio:

Quare spiritus in metallis non possit sibi simile propagare, cum cuiuslibet rei spiritus, sit generationis author.

CAP. IIII.

Causam autem potissimam, quare prisci illi Philosophi hanc scientiam indagarint, inspirationem Dei alacriter asserimus. Videntes enim Philosophi cunctas res vegetabiles, animalesquæ, tum cæteras res suo quodam spiritu se multiplicare, & sibi producere, transmutationemquæ fieri in hoc Mundo inferiori per aërem, qui longo tempore singulas res corrumpere videretur, naturamquæ alterius se motibus alterare, suborta est inter eos hæc quaestio: Quare, videlicet, spiritus in metallis non possit sibi simile propagare, cum ex vno fureculo multi coalescerent, & ex vno granulo innu-

meri

Mera penè grana sese multiplicarent. Dòcre-
 tum est tandem diuino oraculo, spiritum eum
 crassiori cohiberi materia, qui si sublimatione
 quadam ad ignem secernatur, secretusque in
 sua sede connaturali ~~conseruetur, tanquam fe-~~
 minaria virtus, præter omne falsum, possit sibi
 simile generare. Ex hoc cogitarunt Philoso-
 phi, corporibus inferioribus perfectissimi cor-
 poris lucem & nitorem inducere, cum inue-
 nissent metallica corpora solum penes deco-
 ctionem aut maiorem aut minorem inter se
 discrepare, omniumque metallorum Mercu-
 rium fuisse primam originem, cum quo metal-
 licum auri Mercurio extrahentes, aurum ad
 naturam primam reduxerunt. Quæ quidem
 reductio cum sit facilis & possibilis, conclu-
 sum est à Philosophis, trāsmutationem in me-
 tallis facilem & possibilem esse. Et cum priui-
 genij illi Philosophi, aurum ad naturam pri-
 mam reduxissent, influxu cœlesti vsi sunt, ne
 rursus metallum efficeretur, quale prius erat.
 Deinde naturam eius purificabant immun-
 dum à mundo separâtes. Quo factò eam rem,
 Philosophorum lapidem transmutantem vo-
 catarunt. Propter cuius confectionem diuer-
 sæ operationes à diuersis Philosophis sunt in-
 uentæ, vt compleretur artificio id quod à na-
 tura esset relictum, cum natura ipsa sem-
 per prona sit ad sui ipsius perfe-
 ctionem.

*Pertractat. Quid sit Lapis Philosophorum, &
agit primò de eius prima parte,*

C A P. V.

Et quoniam Philosophi eam peritiam miris
verborum inuolucris, figurarumque vmbra-
culis adeò obscurè declarassent, dubitatum est
à quamplurimis, de Philosophorum lapide.
Quid nam sit, & de quibus conficiatur? Quod
si aures diligenter arrigere velis: Lapidem in
duas secamus partes. Primam eius partem So-
lem terrenum dicimus, quod mihi tum prisci
Philosophi, tum recentiores testimonijs suis
liquido astipulantur in Turba. Sine Sole ter-
reno opus Philosophicum nō perficitur. Cūm
omnes asserant, nullam tincturam esse veram,
sine ere suo: quia in ipso est sulphur sapientum
purissimum, in quo natura sagax continet se-
mentem suam. Et quemadmodum Sol, viuaci-
ssimos & penetrantes radios in hunc mun-
dum elementarium diffundit & trāsuerberat:
sic Philosophorum lapis, ex auro Solis, ut ita
dicam, filio, Philosophica operatione compo-
situs in alia metalla sese conspergit, eaque sibi
virtute, colore & pondere æquiparabit in per-
petuum. Et quia in auro sunt omnia metalla,
aurum meritò ante alia accipimus. Cūm ete-
nim aurum vel argentum errare voluerimus,
necessarium est eadem accipere. Ex homine
generatur homo, ex arbore arbor, herba her-
bam

bam producit, & leo leonem, cū quælibet res secundū suæ naturę temperamentū, quam complexionem vocant, sibi simile generet & producat. verius tamen Philosophi aurum vel argentum non creant: sed natura operantis ingenio mundificata.

Agit de lapidū parte secunda, vbi spiritus gloriosissima virgini D. Maria comparatur. C A P. V I.

Secundam lapidis partem Mercuriū viuum dicimus: Qui cū sit viuus & crudus, corpora ipsa soluere perhibetur: quia in profundo naturaliter adhæret eis. Hic est lapis sine quo natura nihil operatur. Vnde nobis Philosophi consulūt, vt non operemur nisi in Sole & Mercurio, quæ iuncta lapidem Philosophorū constituūt. Quis ergo Mercurij merita laude prosequi sufficit, cū ipse sit solus qui aurum tenue faciat: & qui tanta polleat potestate, vt ipsum Solem ad naturam primam possit redigere: quam potestatem nulla res in hoc Mundo habere dignoscitur. De ipso Mercurio ita dicitur: Est in Mercurio quicquid quærunt sapientes. Mercurius Solem foliatum destruit omnem, hunc soluit, mollit, animam de corpore tollit. Si sublimetur aqua vitę tunc generatur. Si quis ergo ex te quæsierit: Quinam sint lapides? Respondebis: Solem & Mercurium esse lapides Philosophicos. Isti verò lapi-

des sunt mortui super terram, & nihil operantur, nisi quod industria hominis eis administratur. Auri similitudinem profundā. Cœlum Æthereum fuit omnib. hominibus occlusum, vt omnes homines ad infernas sedes descenderent, & ibi *detinerentur perpetuò.* Sed Christus Iesus Ætherei Olympi ianuam aperuit, & iam Plutonia regna patefecit, vt animæ eruerentur, cùm in vtero virgineo Spiritu sancto cooperante, ineffabili mysterio profundissimoq; sacramento conciperet Maria virgo, id quod erat excellentissimum in cœlis & in terra: & tandem nobis progeniuit Mundi vniversi Saluatorem, qui sua exuberantissima benignitate, omnes peccato deditos saluos faciet, si sepe peccator ad eum se conuerterit. Mansit autem virgo illæsa, atque illibata: vnde non immeritò gloriosissimæ diuę virginis Marię æquiparatur Mercurius. Virgo etenim est Mercurius, quia nunquā in ventre terrę aliquod corpus metallicum propagauit, & tamen nobis lapidem generat, soluendo cœlum, hoc est, aurum, aperit educitq; animam: quam diuinitatem intellige: portatq; eam in ventre suo aliquantulo tempore, & tandem in corpus mundificatum tempore suo transmittit. Vnde nobis puer, hoc est, lapis nascitur, cuius sanguine inferiora corpora tincta in aureum cœlum salua reducuntur, & permanet virgo Mercurius sine labe, qualis antea fuerat vnquam.

Decernit

Decernit quare Philosophi hanc peritiam occultarint, vbi ponitur laus artis, & inuehitur in Phomasticem Zoilum. CAP. VII.

Quare autem Philosophi hanc sciētiam per similitudines recedentes Allegoriasque obscuras posteritati, & sapientiæ filijs commendarint, præcipuam ponit causam Hamul in Seniore. Ut attribuerent eam Deo glorioso, qui reuelaret eam cui vellet, & prohiberet à quo vellet. Etiam Rasis in librum Luminū refert. Si enim omnia secundum quod se habent enodare velim, nullus vltra prudentiæ locus esset, cum insipiēs sapienti æquiparetur. Legitur etiam in fine Turbæ: Nisi enim nomina multiplicarentur in arte Philosophica, pueri sapientiam nostram deriderent. Quare illos non magni facimus, qui diuinam eam peritiam cauillantur esse adulteram, à qua celeberrimi Philosophi omnem omnium penè rerum notitiam, tanquam olim à Policleti statua statuarij fabri artis suæ furta & fila solebant accipere, absurdissimum itidē foret suspicari, antiquos illos venerandæ autoritatis Philosophos, in hac præsertim rerum naturalium diatriba, aliquid falsitatis memoriæ commendasse, qui summam operam veritati inquirendæ semper accommodarunt, licet ad fidei naturæ saluti ferè sublimitatem summumque diuinæ essentia fastigium non ascenderint. Quis ergo nisi

Zoilus hanc scientiam non laudet, eamq; singulari fauore non prosequatur? A qua cumq; penè detractorum artes sunt deprōptæ: à qua tot colores arti pictoriæ multum idonei sumperunt exordium. Taceo artem monetariam; taceo eruditam eam medicorum destillationem, qua virtus, quam essentiam quintam vocant, elici solet. Quid de vasis illis æneis dicam? quibus fulmina, & tonatio apud mortales citari solent, si modò aduersus Christianæ fidei sacrilegos hostes eis vterentur? Est præterea scientia lapidis adeò sublimis atque magnifica, vt in ea tota penè natura totaq; rerum vniuersitas, tanquam in quodam liquido speculo conspiciatur. Habet etenim se instar Mundi minoris, vbi sunt quatuor elementa & quinta essentia, quam cælum vocant, in quo sedem posuit alia quædam nobilissima essentia, quam Philosophi quidam omnipotenti Deo (cum pace loquor) sanctissimæ atq; indiuiduæ Trinitati, soliti sunt comparare. Quæ nec sic de natura cœli, nec de naturis elementorum, eamq; nomine peculiari animam mediam naturam vocitarunt. Et quemadmodum Deus mundi faber, vbique adest in hoc Mundo maiori: ita hæc essentia, quæ Dei appellatione censetur, vbique est in toto Mundo: id est, vitro Philosophico. Et sicut omnipotens Deus immensus est & infinitus: sic ea res quasi innumera videtur in sui similis procreatione vsque ad finem

nem extremum Mundi maioris. Tunc enim natura generatiua ab omni re procreatili auferetur. Ex quibus verbis naturæ peritus colligere potest, lapidem multas partes tingere posse, quibus etiam multæ aliæ difficultates dilui possunt. Valeat ergo Aristarchus Theologus, qui diuinarum se literarum interpretem fateri non erubescit, & hanc naturæ à Deo conditæ peritiam, qua Deus magnificentius atque sublimius, post Sacras literas huic Mundo contulit nihil, suis impudentissimis conuiuijs non veretur incessere. Dic mihi per Deum immortalem, quid est iniquius? quàm vt odierint homines quod ignorant. & iam si res mereatur odium, quid demum est futilius? quid abiectius? quæuē maior est deliratio ac vecordia, quàm eam damnare scientiam, in qua nihil prorsus olfeceris? qui nec naturam, nec naturæ maiestatem, nec proprietatem, nec occultas metallorum operationes vnquam didiceris? Crocitacaculateratitidem Iureconsultus ac Forensis ille Rabula Philosophiæ osor maximus, qui ex miserorum lachrymis venalis linguæ malleo numismata sibi cudit: qui sacratissimos legum præteriens, per ambages glossæmatum totum Mundum suis dolis est persecutus. Sed quid sannas & Satyras persequor? Maneant salebrofi isti homines eorumq; pedissequi in sua opinione perpetuò, qui nihil sapiunt quod castum, quod iucundum, quod se-

stium, quod denique se ductum sit à vulgari disciplina: quiq; nihil inclytum & celebre, sed quippiam forsan gregarium è nigellis Cadmi filijs sunt consecuti. Sed quorsum hæc? Ego hanc lapidis Philosophorum indaginem mihi familiarem selegi, eamque sæpius appello, totius Philosophiæ occultæ, aut Magiæ (haud quidem superstitiosæ, sed naturalis) Mineruâ vnicam, atque Margaritam præcipuam. Videtur tamen opinione indoctorum longè degenerare à studio meliori, quod à voluntate diuina decretum est & constitutum.

Cap. 8. & 9. tractant de prima omnium rerum essentia, & discutitur hic: Quid sit natura, quid anima, media natura, quid anima Mundi. Vbi maximus ille error Philosophorum, ponentium Mundum esse animal, confutatur: & differitur, quòd tantum sit anima humana, participata cuius bruta anima videatur existere, & quòd Sol sit oculus Mundi, & cor Cæli.

C A P. V I I I.

Libet nunc, candide Lector, aliqua de naturæ secretis è penu tum Philosophico, tum Theologico in medium depromere. Cùm viderim multos è veteribus, tum etiam recentioribus ipsi naturæ indagandæ multum infudasse, quæ toti Academix atque palestræ Philosophicę vsui futura, nemo nisi mentis exors, inficias

inficias ibit. Sed hîc paulò altiùs repetenda sunt naturæ cunabula. Non afficiaris ergo tædio, si aliquanto fecero digressum longius quàm huius fortè sit instituti.

Gloriosissimus Deus omnium rerum opifex, & inenarrabilis author, ante Mundi exordium nullo indigus, sed ipse sibi sufficiens atque in profundissimo suæ diuinitatis sacrario semper permanens, ex vberissima sua bonitate volens res ab æternò cognitæ prodire inesse, earundem in principio essentiam quandam creauit, crudis, vt ita dixerim, lineamentis, adhuc ineffigiatam, quam Moses ille, quem Philosophiæ Philosophorum fontem ac primum Antistitem appellare libet, modò terram inanem & vacuam, modò abyssum & aquam; Anaxagoras verò Chaos confusum. Alij matrem Mundi, fundamentum atque naturæ vultum ritè appellarunt. In cuius gremio cùm omnes res indiscretæ atque indigestæ consisterent, neque formis proprijs essent conspicuæ, spiritu Dei interueniente hunc Mundum visibilem, secundû Mundi intelligibilis exemplar & similitudinem graphicè & ad amussim Dandalius conditor expressit atq; descripsit. Hinc cœlum ipsum in sublimi suspensum rutilis ignibus faberrimè decorauit, motumque eius & astrorû ita composuit atq; digessit, vt per arcû cœli mirabili ratione decurrerent ad efficiendas succedentium sibi temporum varietates;

utque res inferiores motu ac lumine suo cale-
facerent, fouerent, & in essentia conseruarent.
Propterea res inferiores superioribus, ut ouū
gallinæ fouendum, ut foeminam viro foecun-
dandam supposuit. Quibus à primordio semi-
nales quasdam rationes insperlit, ut sese acce-
ptis opportunitatibus perpetua, ut ita dicam,
foecunditate atque prole multiplicarent. Fa-
brefecit autem Deus hanc Mundi compagi-
nem harmonia quadam, atque musica sibi in-
uicem proportionem conuocatam, ut quæ sint in
Mundo superiori, in inferiori quoque sint, sed
modo terrestri: quæ itidem sint in inferiori-
bus, etiā in superioribus visantur, modo qui-
dem cœlesti & secundum causam. Ad quod
fortè, opinionem Anaxagoræ ponentis, quod-
libet esse in quolibet, applicare posses. Quare
congruum est Deum cuncta moderari & im-
plere quæ creauerit. Nec ideo Deum omnia
implere dicimus, ut eum cōtineant, sed ut ipsa
potius contineantur ab eo. Nec arbitrandum
est, ita Deum esse in omnibus, ut quæque res
pro modulo suæ portionis eum possit capere,
utpote maiora maius, minora minus. Sed ita
Deus omnia implet, ut non sit aliquid ubi non
sit. Et ergo intelligimus eum intra omnia, sed
non inclusum: extra omnia, sed nō exclusum.
Ideo interiorem, ut incircumscripita magni-
tudine sua, omnia concludat. Quare diuus Dio-
nysius ait: Omnes res affirmari posse de Deo,
cūm

cùm sit author & gubernator. Ediuersò, omnes res negari de eo verius, cùm nihil sit de his quæ condidit. Quod mihi etiam videtur esse gratius & certius, cùm ob variabilem huius Mundi decursum, tum propter inuestigabilem altissimæ diuinitatis abyssum. Posuit etenim Deus maximum interuallum inter se & res creatas. Est autem D E V S immensus quidem, & ineffabilis, inexcogitabilis, non intelligibilis, supra omnem imaginationem, supra omnem cogitatum, supra omnem intellectum, supra omnem essentiam, innominabilis, solo silentio in corde prædicandus, potentissimus, sapientissimus, clementissimus, Pater, Verbum, Spiritus sanctus, altitudo incomprehensibilis, Trinitas impartibilis, essentia immutabilis. Cuius imago est omnis natura, quamuis intentius est oculus. Qui omnium creaturarum vnitas est, & cardo omnis, & vnus, qui est omni potestate validior, omni excellentia maior, omni laude melior. Quem diuus Plato in ignea substantia habitare posuit: Intelligens, videlicet, inenarrabilem Dei in se ipso splendorem, & circa se ipsum amorem. Quem alij spiritum intellectualem asseruere & igneum, non habentem formam, sed transformantem se in quæcunq; voluerit, & coæquantem se vniuersis. Qui ratione multiplici quodammodo creaturis suis annectitur. Rursus ea sua infinita æternitate ac omnipotentia ex-

cedens feruido amore, sincera fide, & spe solida, mentibus hominum expiatis insinuari possit, qui sit benedictus per omnes chiliadum chiliades.

Diximus paulò antè Deum esse innominabilem, quem proprio nomine Arithmeticam Martianus Capella salutasse dicit, cùm septingentos decem & septem numeros complicatis in eos digitis Iouem salutabunda de promeret. Sed quid nobilissimus ille numerus sibi velit, eiusque in membra sua respersio, nouit Arithmeticus, non qui artem numerandi mercatoriam, sed proportionem inquirat. Hoc in numero omnes numeros, omnemque proportionem, tum Musicam tum Geometricam deprehēdimus. Adde aliquid magis arduum: Nomen Dei in his numeris offendi quæmaximè. Cuius nomen sacrosanctum & in ætèrnum adorabile in hac temporis plenitudine quinque literis adnotatur. Cum tempore naturæ tribus, legis verò quatuor scriberetur. Dicimus præterea Deum habere omne nomen, quippe cùm sint omnia in ipso & ipse in omnibus, vt infrà disputabitur. Et tamen nullum nomen, cùm diuinæ maiestati non possit nomen idoneum attribui. Quantum autem mysterij atque neruorum numero in se habeat, Pythagoricos bellè calluisse facile crediderim, qui alium Palladem, alium Dianam, alium Patrem, alium matrem, alium denique virilem, alium

aliū fœmineum nominabant, aptaruntque numeralis scientiæ consultissimi Monadem opificij Deo: Diadem aut dualitatem materiæ: formis ipsis Triadem virginem: tum homini eiusq; vitæ Hexadē & Heptadem. Enneadem verò omnibus creaturis haud abs re pulcherrimè accommodarūt. Cæterum, vt ad institutum redeā, audi Dionysium recitātem, Deum esse in omnibus, vel omnia esse in Deo, sicut numeri sunt in vnitāte, sicut in centro sunt omnes recti Lunę circuli. Et sicut membrorum vires sunt anima. Quoniā sicut vnitas omniū numerorum communis mensura, fons est & origo, omnemq; numerum in se vnicè coniunctum continens, multitudinis omnis est principium. Sed omnis multitudinis insons, semper eadem & immutabilis: sic pari modo res creatæ se habent circa creatorem. Et quemadmodū anima humana indiuidua rectorix extat sui corporis, & tota toti corpori eiusq; cuiq; parti præsens: ita similiter Deus in hoc Mūdo vbiq; est, eumq; implet & moderatur iugiterq; conseruat, per virtutem quā reb. creatis quotidie de perenni fonte spiritus sui impluit liberaliter. Vnde ritè per quandam similitudinem animæ naturę Deum aut Dei virtutem, qua omnes res sustinet. Animam mediā naturā, aut animā Mundi appellamus. Non quòd Mūdus ipse sit animal, quòd à Christianæ philosophiæ vestibulo, partim in Metaphysica christiana,

partim in hac lapidis consideratione explodere licet. Sed illam filo orationis tersiori contexere persuadet naturæ sublimatas, hic pedestri sermone incedere placuit. Eamque Mundi animam præcipue in Sole collocamus. Nihil etenim est in ipso firmiter circumscripto, præter animam, quod maiorem Dei similitudinē præ se feret, quàm ipsum lumen. Cum quælibet res tantum sibi, ut ita dixerim, Dei vendicet, quantum capax est luminis. Et cum nihil sit oculatius Sole, multi ex Platoniciis Orpheū in hoc potissimum imitati, Solem, Mundi oculum nominarunt. Quoniam in eo tanquam in quodam lucidissimo speculo cuncta viserentur, atque sese ostenderent. Huic Heraclitus cuncta dicit notescere: si Solem è Mundo sustuleris. Quid est nostrum corpusculum, si desit anima? Nulla ibi contrectatur vena pulsabilis, sentiendum nullum inest iudicium. Nullus in eo vitalis halitus, aut vlla spiratio. Quare etiam nonnullis visum est Solem cor cæli nuncupare. Quoniam sicut in eorde viuis extat fons sanguinis, cætera humani corporis membra humefaciens & irrigans, motumque vitalem infundens: sic in Sole videtur esse omnium rerum tum inferiorum, tum superiorum vegetatio & cōseruatio: Quoniam vitam & calorem inferioribus quodammodo inspirat lumine suo. Est autem lumē actus quidam simplex, cuncta ad se viuifico calore conuertens,

tens, cuncta permeans entia. qualitates eorum virtutesq; ducens per omnia ac tenebras caliginesque dispergens. Quare in medio consistet Phœbus aurea coma fulgente, tanquã Rex & Imperator Mundi sceptrum, & gubernaculum tenens: cui omnes cœlestium inesse virtutes, non solum Iamblichus, sed & multi alij confirmarunt. Et inquit Proclus: Ad Solis aspectum omnes omnium cœlestium vires congregari in vnum atque colligi, quas tandem in hunc Mundum inferiorem per eius ignea spiracula credimus, disseminari. Hoc tibi etiã vel maximo argumento esse potest. Sole ad nos vergente terram herbescere atque pubescere. Abeunte verò deflorere. Sed de naturæ infantia non nihil commentandi voluptatē capior;

De natura. C A P. I X.

Naturam vim quãdam esse rebus infinitam ex similibus similia procreantem asserimus. Generat enim natura, cunctas res auget, alitq;. Quare omnium habet in se nomina rerum. Animal est à natura; lapis, lignum, arbor, & corpora quæ vides, sunt à natura eiusque retinaculo: Natura est ligamentum elementorum virtusq; commiscendi, quæ in qualibet re huius Mundi sublunaris elementorum mixtiones efficit, formamque suæ speciei congruam impressit: per quam ea res à quavis alia re distinguitur atque segregatur. Nec est natura allicuius coloris, omnium tamen colorum par-

P

ticeps & effectrix: nullius etiam ponderis aut
 qualitatis, omnium denique qualitatum re-
 rumque fecunda genitrix. Quid ergo est na-
 tura? Deus est natura, & natura Deus. Sic in-
 tellige: Ex Deo oritur aliquid proximum ei.
 Est ergo natura ignis quidem invisibilis, à quo
 Zoroaster cuncta esse genita docuit: cui Hera-
 clitus Ephesius astipulari videtur. Nonne spi-
 ritus Domini, qui est amor igneus, quum fere-
 batur super aquas, edidit eisdem igneum quen-
 dam vigorem, quum nihil sine calore generari
 possit? Inspiravit Deus rebus creatis, quum
 diceretur in Mundi genitura: Crescite & mul-
 tiplicamini, quādam germinationem, hoc est,
 viriditatem, qua sese cunctæ res multiplicarēt.
 Vnde quidam profundius speculātes, omnes
 res dicebant esse virides, quum esse viride cre-
 scere dicatur, ac coalescere, eamque viridita-
 tem Naturam vocitabant. Sed Aristoteles in-
 quit: Ignorato motu ignorari naturam, quum
 modò sit volatilis & in continuo motu gene-
 rationis, augmentationis, alterationisque, quæ
 tandem in extrema Mundi calce stabilis erit,
 atque fixa. Quoniam tunc eam generandi vir-
 tutem potentiamque Deus à rebus auferet, &
 in reconditissimo suæ omnipotentiae thesauro
 ubi ab æterno erat, collocabit. Hanc ergo ge-
 nerandi virtutem rerumque conservationem
 Animam Mūdi vocare libuit: non quòd Mun-
 dus sit animal, vt Platonicæ rationes, & etiam
 astro-

astrologorum Arabum, Ægyptiorum, Chaldaeorumq; testimonia comprobare videntur. Posuerunt etenim Philosophi Mundū esse animal cœlosq; ac stellas esse animalia, & animas rerum esse intelligentes, mentem participantē diuinā. Insuper cuilibet rei Deum aut animam quādam præesse, omniaq; plena diis esse Democritus & Orpheus & multi Pythagoreorum sunt opinati: quibus statuerunt diuinis honores, precesq; & sacrificia dedicarunt eisdem, & diuerso cultu venerabātur. Præterea omnes eiusmodi animas reducebant ad vnam animam Mundi. Similiter deos omnes ad vnū referebant Iouem. Hoc Aristoteles Aristotelicusque Theophrastus: hoc Auicenna, Algazel: hoc Stoici, omnesque Peripatetici confitentur, ac summo opere comprobare sunt conati. Hinc omnem gentilitatis errorem: hinc Poëtarum figmenta: diabolica sacrificia, & immolationes sacrilegas emanasse non ambigo: hinc Ægyptia tellus animalia quædam, & alia monstrifica portenta in Larariis suis coluit & adorauit. Qui ergo Ethnicorum Philosophiā vanam esse non dixerit: quæ hoc vulgatissimo errore alijsque multis est miserrimè labefacta. Vbi mihi visi sunt Philosophi Pelidib. puellisque simul limi puteum magnum perforatis vrnulis haurire satagentibus.

Eos tamen venia dignos iudicare possumus, quam ipsi nondum illuxerit vera lux,

Iesus Christus Saluator noster. Quare Christiani Philosophi, cuius authoritas est grauior iudiciumque certius, interest, quæcunque ad fidei naturæ sacramentum facere videtur, tanquam ab iniustis heredibus possessa, ad Catholicæ ecclesiæ septum deducere, Virgiliano more. Qui aurum se colligere dicebat ex stercore Enniano. Apicularum item more, dum suauiores Hynerti intrehibile flores generandi mellis gratia exuxerint. Quis non intempestiuam Pici Mirandulani necem lachrymis non madefaceret? quem nostris seculis Parcæ sorores singulariter inuiderunt. Qui si vitæ munere aliquandiu functus esset, lacerâ eam Philosophiam atque mendicantem, expunctis erroribus, nouo candore cōcinnasset. Legitimam tamen Philosophiam quisque summa laude decantet: cuius natura aut mūdus est fundamentum, quæ mores & virtutē homini præscribit.

Quæ tibi lactantes primæ lanuginis annos

Corrigit, & vitæ lineamenta tuæ.

Quæ naturæ interpretationē & abstrusissimarum ab oculis rerum inuestigationem sibi vendicat. Dignissima quidē cui diuinarum & humanarum rerū disceptatio deferatur. Per eam Mundi penetralia terrasque tractusque maris, cælumque profundum, quantum possumus diuina gratia, & naturali lumine perquirimus. Ipsa decernit cælum astrorumque innumerabilem multitudinem: tum auricomi Solis iter

ter triuixque labores. Hæc vias syderum radio describit.

Hæc docet Æoleos folles ventiq; susurros.

Hippotades sceptro quos domat ille suo.

Cur titubet terræ moles, quid Iridis arcum

Efficiat, canasq; niues, rigidamq; pruina.

Quid generet rorem, fulgur quid concava nubis.

Vellera quid terræ gibbos fulmenq; trisulcum.

Quid glomeret imbres, vitrea quid grando:
Quæ sint auri, quæ semina ferri. Vnde sæua tonatio. Vnde aquarum perennium fontes sibi fumant initia, & cætera id genus. Eam Philosophiam perdiscant teneri iuuenes lactantibus annis, fabulasque aniles Philosophorum vbique deuient, ponentium Mundum esse animal, ipsumque innumeris constare animalibus, eisque diuinis. Quid futilius? quid ineptius? Quid etenim est dicere: Solem animatum, aut alia corpora cœlestia esse animata, mentemque participantia diuinam, quam labi ad malam hæresim & abominabilem idololatriæ perfidiam? Neque concedendum est (diuo Augustino teste) globos illos sydereos, quibusdam propriis animis viuere, eisque intellectualibus atque beatis. Ego certè scio, tantum animam humanam lucem esse diuinam ad imaginem verbi causæ causarum primi exemplaris creatam, substantia sigilloque Dei figuratam: cuius character est verbum æternum, participatu cuius animam eam brutalem è na-

turæ gremio depróptam, subsistere credimus
 • tenuem animæ rationalis similitudinem modicumq; vestigium præ se ferentem: quemadmodum viue vocis Echo imago est & simulachrum. Sed de anima vegetali cæteri riderint. Admittunt Theologi Doctores intelligentias orbium motrices, non quòd ipsos orbes informant, aut sensibiles, iuxta D. Hieronymi sententiam, intellectualésue reddant, sed vt assistant eos mouendo. Licet & ij orbes possent esse diuina voluntate iubente propria ratione volubiles. Voluit tamen omnipotens Deus ex ineffabili bonitate sua huic mūdanzæ fabricæ secundas causas præesse, vt quicunque se ipso moueat, dant etiam cæteris mouendi potentiam. Vnde etiam animabus humanis angelos in custodiam deputauit: licet & ipse primariè eas custodiret. Non est tamen arbitrandum huiusmodi intelligentias ex necessitate voluendis sphæris accommodatas, quasi non possent proprio rotatu versatiles. Cùm quidā solliciti homines ex ære, aut orichalco machinam eam cœlestem consimiliter effingant in meditullio terram stabilientes. Deinde consequenter cætera elementa tum orbes syderum & cœlorum rotulis quibusdam affigunt, quibus planetarum motum, & cœli faciem ad amussim conantur exprimere. Sunt alij scrupulosi homines, qui machinas horarias tum molas quasdam molendinarias perpetuò versatiles

lea

les fabricare nituntur. Quòd si homo potest diuinam rationem æmulari, quis non existimaret globos istos sydereos propria virtute non posse rotari? Sed quid de vana Astrologia dicam, quam Picus noster in omni genere disciplinæ famigeratus superioribus diebus validis rationibus eneruauit? Dic mihi, quid omnia in cælum refers Astrologe? quid de naturis astrorum, & signorum, & motibus planetarum comminisceris? Qui nullo pacto nec minimæ cuiusdam rei terrenæ vires & proprietatem augurari queas? Quid sydera & stellas metuas, aut potius mentiris? qui ne terreum aliquod corpusculum mentione complectereris. Quid magis ridiculum? quid est absurdius, quàm in cælo nono, aut decimo, tales figurationes, ac linearum imagines, aut figuras cæli octauæ ex multiuaga stellarum applicatione sorte deprehendere? Quid virtutis habere credis huiusmodi imagines imaginatas? Quid triplicitates? Quid syderum eorum aspectus? & cætera id genus folia inania veritatis aut virtutis præ se ferant? licet huiusmodi motus & naturæ stellarum variæque rerum inter se adaptationes viderentur habere aliquid significationis: mihi tamen ita persuasi, hominem non posse ea probè dignoscere, nisi miraculo quodam sibi cœlitus ostendatur. Hinc diuus Hieronymus Astrologos & Genethliacos ita deridet: Hi sunt qui eleuant se

aduersus scientiam Dei, & omne quod geritur in seculo, fictam sibi scientiam pollicentes: referunt ad ortus stellarum & occubitus. Hi sunt qui vulgò appellantur Mathematici, & ex astrorum cursu lapsusq; syderum, res humanas regi arbitrantur, & cum salutem alijs promittebant, sua ignorabant supplicia. Ego quum adhuc essem in Agrippa ciuitate, de Astrologis ita luserim: illis quidem Astrologis, meo iudicio, solet accidere, quod Thaleti Milesio olim vsu venit: qui quum è domo spectadorum syderum gratia exiret, in subiectâ foueam cecidisse fertur. Qui quum rem ridiculâ cuidam aniculæ faceret, ab ea derisus in ædes cum ludibrio est reuersus. Quare Christiane homo, cuiusmodi stolidos Astrologiæ cornicationes, eiusque filias Geomantiam, Hydromantiam, Pyromantiam, Necromantiam, Haruspicinam, & multa id genus alia deliramenta cum gregarijs æmulis vltra montes Caspios in æternum exilium relega. Et gloriam omnipotentis Dei Domini tui noli creaturis suis attribuere. Videamus nunc quam naturam Philosophi petierint.

Quid Philosophi, & qualem naturam desiderauerint, vbi spiritus æthereus anima currit perhibetur. C A P. X.

Quem Philosophi lapidem quærunt, est spiritus inuisibilis & impalpabilis, est tinctura & spiritus

spiritus tingens. Quem alter quidem spiritus visibilis atque palpabilis in penitissimis visceribus abdidit. Ita pariter Philosophi eundem spiritum sub ænigmatum velamine inexplicitum nobis reliquerunt. Lapis ille est, quantum à quatuor segregatum. Est ligamentum elementorum, medium atq; vinculum, quod elementa auri fecit esse concordia, & quod sulphur & Mercurius in aluo terræ in corpus metallicum conglutinauit. Et quia tale ligamentum, quod est in terra, quum sit inuisibile, haberi non possit, quæsiuerunt ipsum Philosophi in corpore perfectiori. Petunt ergo Philosophi naturam eam generatiuam, quæ metalla generare poterit, vt eam mundificent, & in tinctura reddant potentiores ceteris millies, magis quam prius in natura firma fuerit. Eamque viuum ignem, viuum aut ignem naturæ, aut animam mediam naturam vocabulo secretiori appellare consueuerunt. Et quemadmodum Medici hominem in corpus, spiritum & animam discriminant, pari modo Philosophi lapidem suum in eas partes sunt partiti. Modò spiritus est vita animæ, anima vita est spiritus. Rursus illa duo vita sunt corporis. Etiam spiritus nodus est animæ & corporis, & tanquam æthereus animæ currus vehiculumque, quod virtutem animæ per totum corpus disseminet. Poteris etiam intelligere, cum Philosophi asserunt, lapidem ex corpore, spiritu & anima constitui

poris: secunda terræ Philosophicæ: tertiam in augmentatione ponimus. Sunt item in solutione hæc tria abdita, pondus, mensura temporis & ignis. Quare si pondus Mercurij & auri, mensuramque temporis quamdiu fiat solutio, atque ignem temperatum cognoueris, solutionem habes: quæ fieri debet in furnello secreto, & vitris paulò maioribus. Vnde inquirendi sunt diuersi ignes, & tam variæ partes in vitris ponendæ, vt tandem diuina gratia dotatus eam offenderes. Oportet etiâ in hoc præclaro opere dies, menses & annos Philosophorum dignoscere. Afferunt Philosophi te in tribus diebus naturalibus facere periculum, si bene operatus sis. Quod si ingenio viuacior fueris, inquit, te in 24. horis cognoscere. Ipsi in *Philosophia* duas noctes & tres dies stauerunt. Obsecra Deum Opt. Max. vt diem vltimum rubeum videre dignus sis. Pontunt similiter Philosophi tres *Philosophiæ* clauces, solutionem, coniunctionem, atque fixationem. Aut si profundè intellexeris, tres separationes. Primò fit separatio animæ à corpore per spiritum. Secundò crimina ipsa, quæ sese in solutione ostenderint, ab anima & spiritu secerantur. Postremò spiritus ab anima separabitur: & hoc in naturæ fixatione contingit: vt infra & hîc tibi tanta secreta dixerim, quod non credi possit. Ego duas clauces in toto *Philosophiæ* ambitu fideliter assero. Altera quidem quæ

corpus

corpus aperit in varias clauēs potest distribui. Quæcunque enim res aurum soluerit, atque in spiritum reduxerit, clauis dicitur: quamuis vna duntaxat inter alias sit clauis potentissima & naturalis, vt 8. cap. scripsi. Et talis res dicitur lapis. Altera clauis quæ claudit, & spiritum tingentem retinet, & coagulat, terram solam dicimus, quæ cuncti Philosophi Principem lapidem vocitarunt. Sed de capite corui dicimus alacriter omnes à principio Mundi Philosophos tam modicum habuisse, quod vix credi possit. Miselli tamen Philosophastri eam nigredinem, quæ ex superfluitate Mercurij & corporis in superficie apparet, caput corui sunt arbitrati.

Agit de praxi lapidis, de eius prima solutione, atque separatione, vbi arcanum illud naturæ alioqui abstrusissimum sapientiæ filio in apricò ponitur, in quo Lucifer è cælo labitur.

CAP. XIII.

Tempus est nunc, fili, sapientiæ calamus ad praxim conuertere, vbi quemq; Philosophiæ deditum imprimis monitum velim, omnia genera salium, aluminum, & aliarum multarum & peregrinarum rerum vana esse, nec aliquid momenti aut efficaciæ præ se ferre. Similiter cunctas vulgares solutiones, sublimationesq; communes, esse labores adulteros, & nihil ad veram & naturalem Philosophorum sciētiam

pertinere. Quare eos homines circūforaneos effugiendos censeo, qui totum fermè Mūdum suis dealbationib. aut rubefactionibus decepti sunt, in quibus nulla Philosophiæ vena calet, quiq; potiùs Pseudophilosophi sunt iudicādi, cū apud Philosophos nihil veritate sit antiquius: nihil turpius falsitate atq; deceptione. Quò fit, vt pauciores sint Philosophi, quàm forsan credidisti. Nunc in praxim descendamus, quam in duo partiemur opera. In primo erit mentio de solutione prima, & separatione distillationeq;. In secundo agemus de coniunctione & fixatione, vbi de augmentatione secretissima habebitur consideratio, quam in nullo libro Mūdi inuenies. Sed hīc in vniuersali gradus operis lubet interferre. Primò etenim cōponimus, compositum putrefacimus, putrefactum soluimus, solutum diuidimus, diuisum mundamus, mundatum vnimus, & sic complectitur opus. De his verò particulatim nostra laborabit oratio. Arbitrantur autem Philosophi, in lapidib. praxi minus quàm 12. partem ꝯ accipi debere. Etiam apud eos corporis soluti periculum est, si per pellem eius fieret cōpressio. Putabant itidē nonnulli è recentiorib; solutionem posse fieri tēpore breuiori, si priùs solius auri per molā quandā, aut in mortario fieret diuturna contusio, aut cōtritio. Depuretur ergo primò ꝯ cum sale cōmuni parato, aut alia quauis re idonea, vt eius subtilissima substantia haberi

haberi possit. Huius aquæ purificatæ aliquot partes perbellè commisceatur cum vna parte Solis purissimi in folia, aut tenues bracteolas ducti, & ponantur in ampulla vitrea longiori, panniculis atq; crucis signaculo obstituta, & operiatur vitrum cineribus, ad aquæ superficiem, deturq; ignis leuissimus, ne aqua ascendere videatur, sed viua apud aurum remaneat, & seruetur quasi in trutina. Is calor æquilibris, quoad in aqua Mercurij super exudet terra quædam vaporosa & subtilis, quæ in colore mirabili solet cognosci quando sit extrahenda. Fulget autem sulphur ipsum iridis instar, per aquas, non tamen secundum omnes colores, quemadmodum iris in hoc Mundo maior. Stat ipse iridis arcus medius in pura, liquida & fluente aqua, & medius super terram. Hinc tota sulphuris proprietas, eiusque naturalis similitudo per iridē exprimitur: nec conspicitur in cœlo iris, nisi Sole fulgente: quam etiam pluuia solet succedere. Venientibus autem nebulis, aut nubibus opacis, Sol ipse, similiter arcus iridis occultatur. Iridem Physicis sic explicare placuit, quando imago Solis humidam & cauam nubem, densamque, instar speculi colorat, & medietatem orbis eius intersectat, quod ad hanc diuinam & mirabilem peritiam nostram propius accedit. Non est tamen opinandum sulphur ipsum nigrescere cum ipsum extraxeris, vt nonnulli putauerunt.

Extracta tandem Venerę, aquam in qua est anima Solis, aut Mercurij auri metallicus distillabis calore lęto, vt inter guttam & guttam 60. momenta recenseri possint. Et vocatur aqua illa destillata, aqua nostra viua, quę viuificat omnia corpora, & est ex duabus naturis composita: intellige spiritum, animam fermentum, quoniam spiritus animę sedes est, eiusque retinaculum, vocaturq; hęc aqua nominib. multis, acetum acerrimum, luna, fœmina, sperma vel menstruum fœmineum, cœlum, Mercurius, capilli rubei hominis: hoc est, spiritus Solis: id est, auri: sulphur verò dicitur corpus, Sol masculus, sperma masculeum, terra & Mercurius. Sunt autem hæ destillationes necessarię, per quas depuratur Mercurius ab omni feculentia terrestri, & cadit Lucifer: hoc est, immunditia & terra maledicta ē cœlo aureo. & hęc fit separatio criminis ab anima, vt in c. 12. disputaui. Audi similitudinē arduam: Cœlum, hoc est, aurum fuit in primordio purum, sed quum solutum esset, ostendit corruptionem. Ergo primum malum in cœlo fuit, cū adhuc corruptio aut Lucifer esset, quo lapso, cœlum est mundificatum. Ita vt nullus angelus iam ē cœlo aureo labi possit. Quod si Lucifer in se animam mediam naturam aut Deum habuisset, nullo pacto ad inferos detrusus esset.

De praxi parte secunda disputat, vbi de igne & coloribus secretior habetur disputatio: & solvuntur hæ quæstiones: An cælum descendere debeat ad terram, vel terra ascendere ad cælum: Vtrum spiritus ire debeat cum anima in cælum: vel an ambo manere debeant infra cælum: vbi spiritus angelo comparatur, qui cum anima humana in corpus videtur descendere.

CAP. XIII.

Restat nunc pars altera Philosophicæ praxeos, longè quidem difficilior, lōgè sublimior. In qua omnes ingenij nervos, omnia denique mentis curricula multorum Philosophorum elanguisse legimus. Difficilius etenim hominem faceres reuiuiscere, quàm mortem appetere. Hic Dei petitur opus: Maximum quidem mysterium est errare animas, atque corpus inanimè in statum viuentem confingere. Putas ne esse viuacis ingenij animam ad spiritum, tum spiritum ad animam, rursus illa duo ad corpus reducere? In hoc nostro corpore scire conuenit, quatum spiritus, quantum anima, & quantum sit corporis. Porro quantum animæ mediæ naturæ sit in spiritu, & quantum in corpore, vt hac quasi duas naturas sibi congenearum atque cognatarum in debita proportionē coniungas. Coniungere ergo debemus duas aquas, sulphur auri ac eius Mercurij animam & corpus, Solem & Lunam, masculum & foeminam,

Q

duo spermata, cœlum & terram, & duo ut ita
dicam, argenta viua; & ex istis argentis viuus
fit viuus Mercurius, ex quo solo dicunt Phi-
losophi, lapidem suum constitui, quod miselli
homines de Mercurio crudo sunt hallucinati.
Is verò Mercurius est omnia metalla, mascu-
lus & fœmina, & mōstrum Hermaphroditum
in ipso anima, & corporis matrimonio: quam
ego solutionem & Philosophorum putrefa-
ctionem voco. Terra auri suo proprio spiritu
soluitur, quod in his proportionibus depre-
hēdes. Corpus debet solui in medio aëre sub-
tilissimo: corpus item, propria caliditate & hu-
miditate soluitur: vbi anima media natura in
calore nigredinis vbique in toto vitro princi-
patum tenet, quam naturæ nigredinem caput
corui, aut Solem nigrum prisci Philosophi no-
minabant. Vnde quidam hanc propositionem
afferebat in medium: Tres circulos circuitu,
vidi tres Soles in firmamento habentes tres fa-
cies, Solem nigrum videlicet, Solem album &
rubrum. Vocabatur etiam ea nigredo omniū
rerum nigrarum nominibus, postquam cūcti
Mundi colores, qui ingenio concipi possunt,
solent apparere, qui tandem ad albedinem ve-
ram tāquam ad centrum & cardinem referun-
tur. In albo sunt omnes colores, & ex ipso cæ-
teri, ut ita dixerim, colorari videntur. Album
& nigrum sunt ipsa natura colores, & quidem
extremi: ex quorum multiplici ad se inuicem
cominix-

commixtione proportionequē medij, quos dicunt colores, suboriri credimus. Opinamur etiam ex albi & nigri confusione quandā conflare rubedinem. Eam verò albedinem appellamus lapidem album, Solem album, Lunam plenam, lunamque calcinatam, argentum album, terram albam fructuosam, mudificatam & calcinatā, calcem albam, & sal metallorum, corpusque calcinatum, & alijs plerisque nominibus nuncupamus. Dicitur insuper terra viua & sulphur viuum albumque, quādo anima introducta est, in corpus, & impedimentum est remotum. Hic quæstionem hanc soluimus, vtrum terra debeat esse aërea aut ignea. Vtrumque simul dicimus. Quod si solum ignea existeret, combureretur in cinerem mortuorum. Si verò solum aërea, volatilis effecta in tingendis metallis euanesceret. Sed de igne quo fit terræ solutio, quid memorem? Vide calorem in terræ visceribus, quē sola natura ministrat: vbi quasi nullum videris deprehendere, qui tum a calore Solis instigatus in montibus metalliferis ascendendo & descendendo multis cubitis vbique aquam spissiore coagulet, & vnā cum pinguedine terræ in vnum corpus associet. Sed cum natura vix nonnunquam in quingentis annis suas operationes efficiat, & nobis non sit tributa tanta vitæ vsura, nec ultra elephātum, aut ad annum, quem aiunt, Platonis, detur viuere. Philosophus igni gradum

Q²

maiolem attribuit, quo naturam ducem tempore breuiori æmuletur. Propterea cum singulari ingenij beatitate pollere iure dixeris, qui tibi ignem naturæ congruum possit ostendere. Ignem suum naturalem Philosophi balneum, aut Solem suum, aut fumum equinum vocant: quem alij aut ligno, aut alia quauis materia, nos verò carbonibus furnello præsertim ad hoc aptato conficimus. Solet præterea lapis in triplici vase fictili componi, quo lentior igniculus haberi possit, calori inquam gallinæ, dum exeubat oua, quam simillimus. Et eo calore draco, hoc est terra auri, se ipsum mortificat, quando elementa & spiritus de se dat. Ediuerso seipsum viuificat, quando spiritus rursus ad se acceperit. Quare comparatur Iesu Christo qui se ipsum morti pro nobis obtulit voluntariè, & sese postea per resurrectionis gloriam propria virtute vita restituit amplius non interiturus. Dicimus hoc etiam in loco, draconem de se expuere omnem obscuritatem, & venenum, & postea imbibere & dealbari. Et quoniam supra cælum cum terra debere coniungi diximus, oritur hæc quæstio: An cælum descendere debeat ad terram, vel terra ascendere debeat ad cælum. Certum est terram non posse ascendere, nisi prius cælum descenderit: terra autem in cælum sublimari dicitur, quando spiritu proprio soluta tandem cum eo vna res efficitur. Hac similitudine tibi satisfaciam;

Filius

Filius Dei delapsus in virginem, ibique caro figuratus homo nascitur, qui cum nobis propter nostram salutem veritatis viam demonstrasset, pro nobis passus & mortuus, post resurrectionem in cœlos remeat. Vbi terra, hoc est humanitas exaltata est, super omnes circulos Mundi, & in cœlo intellectuali sanctissimæ Trinitatis est collocata. Pariformiter cùm ego morior, anima adiuta gratia & meritis Christi ad fontem vitalem remeat, vnde descenderit. Corpus in terram reuertitur, quod tãdem depuratum in extremo Mundi iudicio, anima è cœlo labens, secum perducit ad gloriam. Cæterùm quia congruum est animam ad cœlum ascendere, aliud quoddam dubium sese ingerit. An spiritus videlicet, cùm anima transire debeat ad cœlum, vel an ambo manere debeant infra cœlum? Diximus spiritum esse animæ retinaculum in isto Mundo, sed cùm lapis ad albedinē fixam peruenerit, erit alius Mundus priore longè excellentior, vbi spiritus manebit in medio, Anima in cœlo, & Corpus in fundo: intellige terram esse cœlum animæ. E diuersò, animam esse cœlum corporis. Et quia spiritus animam in solutione labefecerit, ambo faciunt pœnitētiam, & purgatur anima per spiritum & similiter corpus. Anima defecata solum in cœlū conscendit, & abit spiritus cum suis criminibus. Quòd si is spiritus apud animam & corpus manserit, perpetua ibidem esse

Q 3

corruptio, nec fieret elementorum recta concordia atque parilitas. Hunc spiritum angelo cōgruē in quibusdam æquiparare poteris, qui cum anima humana (quando in pūctum cordis medium & exinde per vniuersas corpusculi partes infunditur) solet descendere. Fingimus item corpus, spiritum & animam, loqui per modum dialogi: dicēte spiritu ad animam: Ego ducam te ad æternam mortem, ad inferos, & ad domum tenebrosam. Cui anima: Anime mi spiritus. Quare ad eum sinum non reducis, à quo me adulando exceperis? credebam te mihi deuinctum necessitudine. Ego quidem sum amica tua, ducamque te ad æternam gloriam. Sed putat corpus quod viuificando gloriosum efficit. Cui spiritus: Faciam certē, sed miser ego abire cogor, cū te super omnes lapides preciosos constituero beatamque fecero. Quare te obsecro, cū ad regni solium deueris, mei aliquando memor existes. Cui corpus tandem gratias egit innumeras, quòd essentiam sibi dederit excellentissimam, per quam Deum tanquam in speculo est intuitum, promisitque recordaturum, primasque ei partes in regni solio congratulatur.

Explicit

Explicat hanc propositionem: In umbra Solis est calor Luna, & in calore Luna est frigus Solis: similiter quo pacto cognoscitur in Luna quando Sol fulgere debeat. Quid est umbra Solis & Luna? Et quod necessarium est Solem & Lunam, similiter cælum & terram coniungi, & de Aurora citrina meminit.

CAP. XV.

Diximus capite præcedenti, Solem & Lunam debere coniungi. credimus te sapere: quid Sol, quid denique sit ipsa Phœbe. Cynthia: id est, Luna, Phœbum Solem aperit. Phœbus sororem: id est, Lunam suam claudit atq; coagulat. In ipso Solis & Lunæ coniugio hanc propositionem intellige: In umbra Solis est calor Lunæ. Et in calore Lunæ est frigus Solis. Enimvero quando humiditas Lunæ calorem & lumen à Sole acceperit, Sol in Lunā intrare incipit, quo intrante incrementum Luna suscipit atq; calefcere incipit. Sol verò frigescere & umescere: quoniam aquam ad se acceperit, & calorem siccitatemq; perdiderit, ex quo luminis exors obtenebrescit. Cum autem Luna in Solem ierit, Sol ipse reuiuiscere incipit, atque calefcere: quia lux ei redditur, & Luna splendore viduata gracilescit & inumbratur. Vnde Solis umbra frigiditatem & humorem Lunæ, Lunæ verò Lunæ diem assero. Deme ergo umbram à Sole, & tota lux eius ubiq; dispergitur.

Non tamen opineris Lunam à Sole posse capere lumen vno horæ punctulo, sed paulatim & paulatim corpus soluitur. In principio quando soli Phœbe est coniuncta, ab ipso incenditur: quæ incensa paulatim ante noctem mediam fulgere conspicitur. **quando vero** Orbe toto plena extiterit, totam noctem solet nitore suo perfundere. Quæ rursus decrescente, atque à lumine hebescente, Phœbi calor vigere incipit. Vbi liquido cognosces in Luna quando Sol splendere debeat, si scriptorum meorum mentem deferēs, introrsum animo peruadas, licet & alio ingenio intelligi possit. Cùm Luna, hoc est, lapis alb⁹ citrinescere aut rubescere cœperit, Solis fulgentis est indicium. Principium rubedinis aurora est, auroram citrinā quis non diceret? *Tithonia*: id est, aurora comuni huic videtur esse mancipata numeri, vt aërem peroret atq; rapidum Phaëthontis: id est, Solis iter, luce prima demonstret. Vbi tandem fuluus Eous fundit oculatam Nabathæo cardine lucem, quæ anima videtur. Quod autem vt suprâ disputatum est, Solem in Lunam ire: deinde Lunam in Solem sit necessarium, duo in cœlo impedimenta inter media deprehendimus Venerem & Mercurium, quibus ablatis eorum mirabilis erit coitio, qua facta Luna non perdet amplius lumen suum, sed fulgebit luce propria. Et Sol identidem: Aderitque dies vltimus Mundi prioris, post quem sequitur

sequitur alius Mundus, atque alia vita, ubi erit aut dies perpetuus apud superos, aut apud inferos umbra perpetua. Descendetque ignis cœlo, & rursus ad cœlum aureum conscendet: id est, tinget imperfecta.

De ipsa lapidis augmentatione tum priscorum Philosophorum tum Neotericorum: Et inducitur tantum vnum esse diem, & vnam noctem. Rursum septem dies à septem dominis Mundi.

C A P. X V I.

Placet nunc, fili sapiētiae, lembum eum Philosophicum ad portum felicem appellere: age ergo remos: expāde vela, da ventum celerem: & fecundum, portus salutaris est petendus. Postquam lapis noster factus est albus, filium nostrum generatum dicimus: licet modò puer homo sit perfectus, corpore & anima consistens, non tamen aliam prolem generare potis est, quin prius suæ naturæ alimento educetur, donec ad ætatem generationi maturam perueniat. Accepimus à priscis illis Philosophis, qui sola natura sunt operati, aquā suam viuam in partes duas esse partitam. Qui cum ad albedinem fixam cum altera parte aquæ peruenissent, eandem cum altera parte reservata, aut etiam solo fortè igne rubefecerint. Alij in lapide rubro: quia ad supremum gradum ascenderit, & per se augeri non possit, labores quos antea cōfecerint, rursus sunt auspicati. Soluen-

Q 5

tes eam rubedinem cum altera parte aquæ re-
 seruata. Ipsam ad primam, vt ita dixerim, ef-
 sentiam denuò reduxerunt: laboraruntq; pe-
 nè in omnibus sicut à primordio, sed maiori
 quidem tum ignis tum laborum industria: &
 hanc repetitionem veriorē, aut maiorem au-
 gmentationem crediderunt. Quare etiam tem-
 pore prolixiori in lapide peragendo vsi sunt
 primi Philosophi. Quem minores natu atque
 posterius, anni curriculo soliti sunt absoluerē. ea
 de re vt album lapidem quo in Lunam tingere
 velint spermate lunari per totum, aut ei adden-
 do alios spiritus, albos videlicet, è Ioue & Sa-
 turno per sublimationem eductos augmenta-
 uerint. Quin etiam lapidem album spermate
 solari aut spiritib. alijs rubellis è Marte & Ve-
 nere augmentando rubefecerint. Et hoc haud
 abs re factum esse existimes, quando eiusmodi
 inferiora corpora multum tincturæ in se ha-
 beant. Quòd si perfectius ex eis corporibus ex-
 emeris, & corpori perfectiori addideris, to-
 tum effici perfectū quid ambigitur? Et dicun-
 tur huiusmodi corpora inferiora spiritus, cum
 dicimus, solue corpus, hoc est, lapidem factū,
 & adiunge spiritus. Vocantur itidē pueri cum
 dicimus: Pueri ludunt cum lapide, quando i-
 psum maiorem pōdere & virtute fecerint. Vn-
 de etiam in alijs laboribus urinam puerorum
 quatuor annorum scimus esse aquam, quatuor
 inferiorum corporum, quæ cum sit dicta aqua
 fortis

fortis Philosophorum. Aurum soluere dicitur, ex quibus lapidem quendam creari non imus inficias. Mineralem lapidem trifariam distinguimus. Philosophorum lapis ex solo auro, solaque natura conficitur, & is est sublimior, qui omnes ægitudines curare à Philosophis perhibetur. Alius simplex lapis est, quando sola radix & sulphur auri aut argenti in fine spiritibus inferiorum corporum augmentatur. vbi hæc pondera: Vnum ad tria, vel duo ad septem in Minori Turba posita discutuntur, solo sulphure indigens aut aureo aut argenteo. Ad sulphur aureum tres rubelli spiritus. Ad argentum verò tres albicantes reducuntur. Modò duo sunt sulphura, & septem spiritus, è quibus nouenarius ille numerus excrescit atq; colligitur. De quo pleriq; in hunc vsq; diem stolidè sunt còmentati. Tertium lapidem omnium metallorum sulphura cum suis spiritibus constituere dicimus. lapidè partes innumeras posset tingere. apud Philosophiæ consultissimos, ita decernitur: Quemq; spiritum esse multiplicabile, sed nullū corpus. Et cum lapis noster factus sit maximè volatilis, atq; vt ita dicam, spiritualis, totusq; igneus, & diuturna decoctione in igne enutritus, atq; per multijugas solutiones & coagulationes sæpiùs repetitus. Quid nri crederes eū lapidè innumeras partes tingere? si emūctis narib. naturæ ratione eiusq; doctes mirificas introrsum olfeceris. Quò plus, &

Solem album solueris, & iteratò coagulaueris, eò plus tinges. Quantò item plures fœminas viracceperit, eò plures habebit proles. Et quidam Philosophus ita inquit: Si tincturam dederis, tinges quomodo volueris. Quod etiam in frumentarijs aut semine videre licet, cùm ex vno granulo multa producatur: ex quibus sæpiùs repetitis, opima tandè seges solet exurgere. Nec hoc minori argumento erit, si Soli & Luna priùs coniunctis pueros: hoc est, inferiores planetæ addideris, & planetæ sunt domini Mundi, quæ totam hanc molem regunt. Quid refragetur, lapidem ex omnibus metallicis compositum, totum Mundum non posse tingendo rubefacere? Manifestum est etiam de lapide ex solo auro. Quoniam Sol aliorum planetarum est dominus, & cæteri planetæ ab eo capiunt fulgores aureos. E' quibus elici potest, tantum vnum esse diem, vnamque noctem tota ætate Mundi. Rursus septem dies à planetis septem, eosq; dies vnum diem; quoniam vnus est Sol: splendor Solis dies est, quo lucescente, fugit à te omnis ærumna atque calamitas.

Quasdam proportionibus obscuras in libris Philosophorum huius Diatribæ positas explicat.

CAP. XVII.

Pythagoras ille Samius cùm auditores ad collegium suum erudiendos acciperet, in primis hoc præceptum eis tradidisse fertur, ne quid ex his

ex his quæ in eorum scholis tractabantur, in vulgū emitterent. Quare auditores suos quinque annorum curriculo fecit obmutescere, ut neque interrogare præceptorem de his rebus, neque inter se differere liceret. Quem morem consecuti Pythagorei, tandem memoria habente cœperunt ea, quæ à præceptore didicerant, tum de primis rerum principijs, tum de rebus diuinis literis commédare, ita ut secretaria earum rerum medulla in numerorum sacramentis delitesceret. Quod etiam Platonem fecisse, qui per similitudines recedentes Mathematicasque figuras præceptiones suas abstruserit, indicio est eius epistola, quam de natura primi entis ad Dionysium scripsit. Scribendum est, inquit, per ambages & ænigmata, ut si fortè mari vel terra iactari librum contigerit, qui legerit non intelligat. Hoc etiam Poëtis fabulandi locum dedisse arbitror, quo ne res sublimes ad plebem ignobilem deuenirent, sub fabellarum extraneo cortice suauissimū Philosophiæ victū intus recondere. Legimus Ægyptios, ut dogmata sua haberent in sanctuarijs, literis ignorabilibus, hoc est, quibusdam animalium figuris, ipsa occultasse, utpote, naturæ signaculum. Si bene memini, vultur erat effigiatus. Draco in circulum ductus caudamque suam mordicans, anni currentis imaginem figurabat. Nonne quidam curiosiores cuilibet rei proprium characterem nitūtur ascribere, quo

eius rei occultior esset annotatio? Eò fit ut prisci illi Philosophi hanc diuinam artem sub verbis obscurioribus tradere censerent. Causam in capite septimo reperiēs. Quare putauerim frugi & operæ precium esse, si tibi tāquam filio Philosophiæ, quādam propositiones obscuras explicarem, è quibus facillimè alias tibi obiectas excutere queas. Dicunt Philosophi, lapidem suum ubique offendi, in montibus & cauernis. Ex ea propositione malè intellecta, mihi persuasi omnes errores emanasse ad posteros, qui in sanguine ouis, capillis, & cæteris rebus vanis & extraneis sunt operati. Eam sic intellige. Quemadmodum Sol ipse cœlestis, ubique est in hoc Mundo maiori per radios suos: ita Sol iste terrenus: id est, aurum, ubique est in toto vitro: id est, Mundo minori. In montibus: id est, capite vitri, & cœlo, atque cauernis: id est, in fundo vitri & terra. Dicunt lapidem nasci in duobus montibus. In cœlo monte, & terra, intellige in vitro. Præterea asserunt lapidem suum esse in omnibus rebus: id est, in omnibus metallis, quæ eorum res sunt. Lapis item est in omni re: id est, natura est in omni re: & quia natura habet omnia in se nomina, & natura est totus Mundus. Ergo lapis habet multa nomina, & dicitur esse in omni re, quamuis vna sit propinquior quàm in alia, cum Philosophi solam naturam generatiuam metallorum efflagitent. Vnde dicunt, diuites:

divites: id est, perfecta corpora, sicut est aurum & argentum, habent eam naturam ut pauperes: id est, imperfecta metalla. Est tamen perfectior & in igne permanentior auri vel argenti natura, quam in cæteris metallis. Etiam Philosophi rem fixam & permanentem quaerunt, quæ totum Mundum regat, utpote Solem aut Lunam. unde antiquitus Solem, Mundi Dominum vocitabant: in quo est vita ad faciendum omnia, qui diem motu suo efficit, atque noctem, totumque Mundum suo fulgore illuminat. Quare dicit Sol: Ego sum lapis. vel: In me est lapis. Dicunt etiam Philosophi: Opus lapidis esse opus mulieris, & ludum puerorum. Mulier nonnunquam terra est, aliquando Mercurius, qui totum opus videtur perficere. pueri ludunt cum lapide, hoc est, elementa tria cum terra, vel inferiora corpora ununt cum lapide aureo, quando ipsum in fine augmentauerint. Similiter pueri ludunt cum lapide & proijciunt, hoc est, ignari & imperiti proijciunt in fundo terræ ipsam, quando sublimationem fecerint. Compararunt aliqui Philosophi opus lapidis creationi Mundi. Similiter, generationi hominis & eius naturalitati. posteriores verò Philosophi non solum hanc similitudinem verbis recentibus: sed etiam imaginibus depictis abdiderunt. Vidi ego depictam in pulcherrimo, virginem nudam, ætate virilem, coma eburnea, oculis fuscis, albicantibus

rubentibusq; genis, cuius papillę erant lactęæ
 & admodum teretes atque tornatę. Eratq; ea
 virgo toto corporis candore adeo insignis,
 atque omnibus naturę dotibus adeo venustę
 decorata, continuata, vt regio thalamo dignif-
 sima censerı possit, quam etiam cuncti Philo-
 sopher, tum prisca, tum neoterici deperirent.
 Qualem Venerem, aut lunonem, aut aliam
 quamuis venustam puellam, aut iuenculam
 Poëtę solent describere. Habebat autem ea
 Nympha in manibus pendulis faces duas ar-
 dentissimas, & sub pede eius dextro lapis erat
 aureus, e cuius gremio aureus quidam fons in
 multas venulas excurrerat. Sub leuo pede la-
 pis erat argenteus, argenteam de se flammam
 euomens. Depingebatur a dextris Titan ipse,
 radiis suis vndiquaq; scintillans. A sinistris de-
 picta erant, cornua Phœbes: ferebantur hinc
 inde quędam auiculę, partim ad aëra sursum,
 partim ad terram deorsum. A tergo virginis
 coaluisse vides arborem variis pomis & flori-
 bus grauidę refertam, quam vitę arborem in
 horto Paradisi consitam putares, si modo eius
 gratiam & viuacitatem delibares. Describitur
 in Tiara Philosophica Hermes omnium Phi-
 losophorum facilę Triumuir, in Cathedra se-
 dens, super genibus geminas tabulas seruans.
 In quarum altera delineabantur, tum globus
 Solis, tum Phœbe cornicularis: sub quib. duę
 aues in circulum ductę mutuò sese glutientes,
 consistę

consistebant: quarum altera superior alata: altera sine alis depingebatur. In tabula altera depicti erant tres circuli versicolores, in quorum medio imago erat Lunæ, ad quā duo Soles, alter radium vnum, alter duos diuerberabat, volabantq; circum Hermetis Cathedram nouem aquilæ habentes in pedibus arcus extensos, è quibus sagittæ pennatæ emittebātur in terram. Nonne scientiam nostram Vlmānus quidam diui Francisci ordinis frater Minor, miro artificio in lingua vernacula ac populari contexuit: atque per Christi passionem verissimam esse comprobauit. Vbi visitur imago illa biformis, partim mascula, partim fœminea, monstrum illud androgenum Imperatoriæ maiestatis sceptrum in manibus gestans; & pleraque id genus alia in Philosophorū libris conspiciuntur.

Ostendit quodd lapis omnes ægrotudines curare potis sit, cum omnis natura sit in Sole, & Sol in natura, & præsertim in lapide.

Cap. XV III.

Quod verò lapis omnes ægrotudines curare queat, de his omnium Philosophorum libri sunt referti. Ratione tamen naturali id ostendere pro virili portione studebo. Omnis natura est in Sole, & Sol in natura: ergo spiritum eius aucupari possumus in omnibus, & præsertim in auro. Et quando natura est ægrotata,

R

ille lapis sanat naturam. In auro propagando maximè elaborauit cœlum, similiter Sol ipse, & Iupiter. Sol quidem ei cunctas suas dotes indidit. Propter igneam eius virtutem atque splendorem. Iupiter autem, quem vitæ patrum Medici vocant, temperatiam & elementorum æqualitatem ei infudit. Ab his dotibus adeò incorruptibile factum est aurum, vt nullus ignis in eius substantiam, aut virtutē corrumpendo agere possit. Accedit ad hæc auri solutio, & naturæ eius purificatio, atque longa in igne enutritio, à quibus mirabilem, & prope diuinā sortitum est operationē. Quòd si eo lapide in esculentis, aut poculētis in pondere grani sinapi vescereris, vitæ oleum & igniculum cœlesti suo vigore, in æqualitate conseruaret, elementa quæ tui corporis in pace & fœdere colligaret temperaret quæ. Quibus temperatis, anima elementis duaretur, & homo incolumis semper existeret, vsque ad eum finem, quem omnipotens Deus homini propter inobediētiam primi parētis instituit. In corpore Christi tanta erat elementorum affinitas, tanta quæ colligatio, quia nulli crimini obnoxius erat, tum propter mirabilem essentia diuinæ vnionem, quod nunquam fuisset mortuus naturaliter, nisi hominis redimendi gratia, propter quem & natus esset, voluntariè mortem appetiisset. Age illi gratias perpetuas te creanti, te precioso sanguine suo ab infer-

nis

his sedibus redimenti, teq; hoc tanto munere donanti, quo sanitatē atq; vitam diuturnam in fœlicitatē transigeres: propter quā præcipuè lapis noster est petendus. Taceo diuitiarū vbertatem, quæ homini confertissimè ac copiosissimè p̄ hanc artē exuberant, aurum potabile, vel aureum liquorē habēs. Si in aqua vitæ ē vino Maluatico expressa, aut alio quodā Phalerno: id est, vino nobili, lapidem eum solueris.

*Præxim philosophicam repetit, vbi diuina ea
lapidis peritia breuibus sententijs
tota contexit sapiusculè.*

CAP. XIX.

1 Masculinum precium foliatum aut limatum compone cum Mercurio in duodecima proportionē se habente ad precium. Pone ad ignem lentum, & cōtinua eum, quoad in Mercurio corpora soluente supereminet Venus natans, quod extrahe, donec nihil corporis in fundo remaneat: & habes primam partem operis philosophici. Secunda pars operis est sulphur; ipsum pone in vitro sine aqua, & aquam corporis, in qua est anima Lunæ destillando. Hanc aquam iunge sulphuri, & permitte vt multis viribus vnum cum altero quandoque surgat, quandoque deprimatur, donec Venus aquam suam conceperit, quod fit in colore albißimo, & habes elixir ad album. Tertia pars operis est. Habitam terrā albißimam forti

R 2

igne citrinabis: deinde vi ignis rubificabis; & est elixir ad rubeum.

De alio modo operandi. Adhuc peritiam eam diuinam breuibus, & cum miro ingenio comprehendere lubet. Solue corpus, accipe sulphur, mundifica ipsum, sublima spiritum, iunge spiritum cum sulphure, & habebis artem philosophicam. In omni perfecto opere alchimico, quantumcunq; etiam exiguo, spiritum & sulphur auri habere est necessarium. Spiritus tingit colore aureo. Sulphur dat pondus aureum, atq; coagulat. Si altero careret, opus nihil efficeret. In Venere auri Philosophici totum naturæ arcanum inquirunt delitescere, & dicunt verissimum. Quare coagulum nominari solet, cū dicitur: Accipe coagulum à corpore, & habes magisterium, quo nō est maius in natura. Similiter mundifica coagulum, & dele impedimenta, & tinges. Sed quia pannus immundus sulphuri non comparatus, mundificari non possit absque aqua: sic sulphur naturam sine aqua non abluitur. Abluere est solvere, solvere est purificare, aqua est Mercurius, ipse est clavis: solus aperit corpus, & albificat sulphur: quo albato recedit cum immunditia. Ego te singulari eruditione vigere dicere, si eam amouere poteris. Ipse est impedimentum & mors æterna. Quare nō ibit in cœlum, vt suprâ in 14. cap. insigniter demonstraui. Et dico tibi per Deum creatorem cœli, quod est
vnum

vnus de secretis maximum. Amplius ipsa lapidis scientia nihil est aliud, quàm terre aut naturæ purificatio. Nec est alchimia aliud, quàm naturæ purificatio. Non potest terra à sordibus suis defecari ac purgari, nisi per medium aquam ad se accipiat. Et hoc totam artem breuibus complectitur, si naturam intellexeris. Plura his similia per te ipsum diuina gratia poteris deprehendere. Lauda Deum per omnia secula seculorum.

FINIS MEÆ CONSIDERATIONIS. Viceſimum caput nunc sequitur.

Ponit quæſtiones factas à Necromantico Illardo ad Diabolum, de lapide Philosophorum. CAP. XX.

Necromanticus quidam, nomine Illardus, in prouincia Catilania has fecit quæſtiones ad Diabolum. Quæſtio I. Vtrum possit fieri Philosophorum lapis ad conuertenda imperfecta metalla in Sole & Luna igne iudice? Respon. In auro sunt omnia metalla essentialiter cum suis terris in colore multiplici. Ex terra eius cum essentia sua conficitur lapis, qui sua natura omnem immunditiam aufert, & proiectus ad imperfecta, fixat ea perpetuò. Quæſt. Quid & qualis est ea essentia? Resp. Est anima media natura, quæ permittit vnā formam conuerti in aliam. Quæſt. Quo pacto agit anima

R 3

media natura? Respon. Omnes Angeli aut homines non possunt introrsum per intellectus suos acutissimos villo pacto eā videre, aut comprehendere. Quoniam hoc Dei proprium est, qui suæ maiestati hanc seruauit. Quæst. Potestne homo eum lapidē conficere? Respon. Quicquid Deus creauit, proprietatem habēs, possibile est homini vt in id agat: sed valdē difficile est lapidem conficere: tamen confici potest. Quæst. Anima media natura habetne corpus? Respon. Color auri est corpus animæ mediæ naturæ. Quæst. Quo pacto potest color de auro separari? Respon. Anima media natura cum calore suo & humiditate diuidit, & coniungit ambo simul. Quæst. Color auri est albus, aut niger, aut cuius generis? Resp. Est albus ad visum humanum, sed spiritu est cyaneus. Quæst. Quo pacto, & ē quibus fit color? Respon. Natura facit eum ex pura terra, & pura aqua. Quæst. Est color in omnibus metallis? Respon. Non solum in metallis, sed etiam in omnibus elementis est color absconditus. Quæst. Cuius virtutis est lapis? Respon. Lapis depurare potest omnia corpora metallica imperfecta ab omni lepra, vt sint perpetua, vsque ad indicium extremum. Corpora humana sanat ab omni ægitudine, vsque ad mortē naturalem. Quæst. Qualis, & quæ res est anima humani corporis? Respon. Est ignis viuus cœlestis vitæ, & habet in se animam mediam naturam,

naturam. Ab anima media natura vocatur Deus, creator omnium rerū, quæ sunt in Mūdo. Quæst. Habuitne Virgilius lapidē? Resp. Non solum ipse habuit lapidem, sed multi Philosophi habuerunt eum, & scripserunt de eo multifariam obscuris nominibus, & multis operationibus. Quæst. Quomodo & quare appellatur lapis? Respon. Ego dico tibi, lapis est nomen eius, & non est mihi data libertas tibi aliquid manifestandi amplius. Quæst. Quanto tempore potest lapis ad finē deduci? Resp. Duodecim menses sunt necessarij à primo die conceptionis. In triginta diebus terra ex Saturno generatur, vel natura terræ facit crescere Saturnum. In centum diebus crescit argētum viuum in aqua. In sexaginta diebus completis creuit aër ex Ioue. In aliis diebus anni crecit ignis à Sole. In puncto anni anima media natura de cælo descendit in hanc terram, & mortificat superiores & inferiores potestates. mago multiplicis victorię ad consumendum bellum in corde ventris eorum, vsque ad ignis indicium perpetuum. Non amplius tibi dicam.

F I N I S.

R 4

IN TOMVM PRIMVM OPVSCVLORVM: ALCHIMIAE

INDEX.

www.libtool.com.cn

<i>A</i>	<i>aër calidus et siccus. ibid.</i>
	<i>Br s s v s</i>
	<i>Mundi 587</i>
<i>abluerè 164.</i>	<i>aëris spissitudo ibid.</i>
<i>291</i>	<i>ænigma 146. 149. 248.</i>
<i>ablutio 230</i>	<i>364</i>
<i>ablutio corporis 292</i>	<i>ænigma de vipera 150.</i>
<i>ablutio, operatio quarta</i>	<i>de pisciculo 149. de</i>
<i>428</i>	<i>radice ibid. de Merco</i>
<i>abluendum quousque 32</i>	<i>curio 151. de coniug</i>
<i>absconir 275</i>	<i>gio ibid. & 152</i>
<i>Acetū quid dicatur 195.</i>	<i>ænigma 127. 128. 129. 151.</i>
<i>176. 309</i>	<i>4. 25. & deinceps.</i>
<i>acetum Alchimistarum,</i>	<i>ænigmata de Luna 463.</i>
<i>II. Philosophorū 268.</i>	<i>es 105. 106. 108. 274.</i>
<i>acerrimum 84</i>	<i>Umbra cur 93</i>
<i>actus quid 301</i>	<i>es nostrum quid 6. 57</i>
<i>actio generalis 211</i>	<i>es tinctum tingere 39</i>
<i>Adam ex quatuor elemē</i>	<i>es aqua fieri 102</i>
<i>tis 451</i>	<i>es quandiu coquēdam 31</i>
<i>Aër sapientiæ 209</i>	<i>es combustum 7. 80</i>
<i>aër quid 170</i>	<i>es & aqua nostra quā</i>
<i>aëra cur media inter cæ</i>	<i>similes 220</i>
<i>lum & terram 2</i>	<i>es arenam dici 30</i>
	<i>es Philosophoram 36. 37</i>
	<i>es album 44. 79. 119</i>
	<i>es</i>

INDEX.

- as humore inspiratū* 101
as animam & corpus habere 44. *vt soluens dum* 177
eris flos 44
eris corpus vt regat 38
Agens in alchimia 467
Ægyptiorū mysteria dicta 621. 28. 103
Albar eris 137
albedo vnde 264
albedo initio querenda 79, 84
album mundum quid 174
album humidum 18
Alchemia quid dicatur 329. 629. *mater* 196.
Philosophiæ Minerarum 586. *Virginis pictura adumbrata* 579. 580. *vt inuenta* 578.
sanatrix egritudinū 541. 542. & *deinceps. transmutatrix metallorum in argentum et aurum* 543. *vt naturalis scientia consonet* 194. *natura imitatrix* 235. *pauperum cōsolatrix* 202. à Geo-
- metria & Arithmetica obscurata* 192.
cur corpus egrotum habere dicatur 196.
quanto tempore contemplatur 357. 358
alchimie fundamentum 466. 602. *radix* 466.
clavis 75. *mysterium*
cur Deus celauerit 58.
Veritas in quo consistat 492. *quatuor regimina* 476. *instrumenta* 56. 131. 422
alchimie scientiam diffusam 318. *instrumenta* 56. 131. 422. *quinq; que ignes* 422. *quatuor gradus* 533
alchimie insudandū 186
alchimiam problematis 200. *imperfectè viuere* 231. *habere principia* 548. *magis naturam imitari* 471
Alchimistam quid noscere oporteat 76
Alchimistæ deceptores 559. *cur principium in fine tractarant, &*

INDEX.

economus 50. qui fu-
 giendi 606
Alchimistarum libri 35.
 opera 110. finis 111
alembic Philosophorum
 228
alkafal 218
allegoria 392. et deinceps.
allegoria de homine 139.
 de gallo 140. de spon-
 gia marina 141. de
 pisce ibid. de vipes-
 ra 140
alzum, siue alzon 60
alocines 290
alus 285
alumen 180. 201. 379
alumen ex pomis 41
alumen crudum 209
alumina quid agent, ibid.
aludel 204. 228
aludela 334
Amicitia inter aquam et
aërem mansura 2
Anatron 400
Anathuel 458
Androginum monstrum
 625
Angeli lucidiores Luna
& stellis 450. ex vs

no tantum elemento 4
Angelos ex igne factos 72
anser Hermetis 285
antimonium 98. inuis-
 di dixere lapidem 23
anima 105. 446. quid
 179. 506. est vita
 364. quæ dicatur 285.
 humana 597. lumi-
 ne clarissima 383. timo-
 gens 63
anima mundi 591. 594
anima & acetum quid di-
catur 79
anima quot nominibus di-
catur 180
animæ ex quo creatæ 450
animæ sulphura 113
animæ retinaculum 613.
 cum corpore coniun-
 ctio 306
animantia ex quibus ele-
mentis composita 72
annus vt diuidatur 12
anni partes 210
Apparitio lapidis 242
Aqua quid 170. 385
aqua 234. nostra à Philo-
 sophis nominata 47.
 168. 279. 608. perma-
 nens

INDEX.

- nens* 6.14.15.16.75.81.
 89.106. *Vitæ* 129.201.
Vitis 54. *Vinea* 269.
 270. *intrans* 388. *ma-*
ris 168. *philosophica*
ibid. 172. *pluvialis* 14.
nubis 445. *Mercurias*
lis 168.470. *Mercurij*
 280. *mundana* 121.
sapientiae 200. *sim-*
plex 168. *secca* 158.
sulphurea 62.272. *sul-*
phuris 136.137. *auri*
 33.106. *imitans nas-*
turam 235. *Ut pul-*
vis fiat 30. *Ut conglu-*
tinetur 301. *quæ cor-*
pora soluit 279
aquæ diuinæ nomina
 252.292. *permanens*
tis vis 15.89. *diuis-*
sio 173
aquæ spissum 3
aquam fieri 105
aquas effusas in lapides
conuertere 374
aquilæ 294
Arbor mirifica 129. *Phi-*
losophorum 146
arborum succositas 153.195
arcanam 16.42.45. *quid*
dicatur 186. *precid-*
issimum 437. *naturæ*
 602. *cæleste* 388.
occultatum 15. *maxi-*
mum 47.90.195
arcani initium 34
arcana Pythagoreorum
 620
arena 105.106. *maris* 128
argenteitas fixa 487
argentum viuum 477. *quot*
nomini- dicatur 213.
quid 96.385.432. *du-*
plex 497.490. *triplex*
 212.213. *ab hominib-*
extractum 120. *igne-*
 113. *ignis* 212. *temper-*
ratum 474. *ex pluri-*
bus confectum 49.124.
de mascula 49.78. *de*
sulphure quantum ha-
beat 411. *Ut in sulphur*
conuertatur 473. *fera-*
ri 114. *igneum* 39.117.
argentum viuum Alchis-
mistarum 531. *Ut cum*
metallis vniatur 485
argentum viuum auripis-
gmentum 39

INDEX.

<i>argentum viuum quot no</i>	<i>Arithmeticus</i>	590
<i>minibus dicatur</i>	<i>Aros Philosophus</i>	319
<i>argentum & stannum</i>	<i>ars ex quibus</i>	255. des
<i>non conuenire</i>	<i>bilior natura</i>	381. quis
<i>argentum viuum coagu</i>	<i>bus egeat</i>	29. 104
<i>lare</i>	<i>ars ut perficitur</i>	483
<i>argentum viuum quan</i>	<i>ars gumæ</i>	271
<i>tum ponderis corpori</i>	<i>ars numi</i>	92
<i>tribuat</i>	<i>ars Solis</i>	382
<i>argentum viuum corpo</i>	<i>ars philosophica</i>	577
<i>rum perfectorum</i>	<i>ars alchemiæ Dei donum</i>	
<i>argentum viuum aqua</i>	<i>201. ex quibus citò o</i>	
<i>212</i>	<i>peratur</i>	488
<i>argentum viuum camba</i>	<i>ars astronomica naturam</i>	
<i>43. 51. 114. 123. 124. 126.</i>	<i>imitari in rebus perpe</i>	
<i>128. 276</i>	<i>tuis</i>	599
<i>argentum viuum quars</i>	<i>artis beneficium</i>	486.
<i>tum</i>	<i>principium</i>	301. <i>finis</i>
<i>argenti vini compositio</i>	<i>damentum</i>	10
<i>380</i>	<i>artis alchemiæ virtutes</i>	
<i>argenti vini natura</i>	<i>& effectus</i>	540. 541
<i>argenti vini plures accer</i>	<i>artem in tribus verbis</i>	
<i>ptiones</i>	<i>consistere</i>	358
<i>argenta viua duo</i>	<i>artem qui scire possit</i>	256
<i>Aristotelis liber 70. præ</i>	<i>artem scire cupientibus</i>	
<i>ceptorum</i>	<i>quid agendum</i>	357
<i>sens</i>	<i>artem calce propria sem</i>	
<i>tentia de vegetabilis</i>	<i>per indigere</i>	488
<i>bus</i>	<i>artem vnam rem poscere</i>	
<i>Aristeus Philosoph.</i>	<i>318</i>	
<i>Aristei somnium</i>		
<i>146</i>		

INDEX.

<i>in Arte duo requiri</i>	476	<i>aurum in rubiginē vt com</i>	
<i>artes ablegandæ</i>	600	<i>uertatur</i>	77
<i>artificium maius</i>	329	<i>aurum in venenum vers</i>	
<i>Artistæ plurimi vt deces</i>		<i>tere</i>	41
<i>pti</i>	178	<i>aurum singulare apparēs</i>	
<i>arsenicum masculum dici</i>			201
	215	<i>aurum potabile</i>	627
<i>Assatio vnde inuēta</i>	235	<i>aurum rostri</i>	63
<i>Astrologiæ vanitas</i>	599	<i>aurum coralli</i>	ibid.
<i>astra ignea</i>	2	<i>aurum soror gummiæ</i>	173
<i>Atramēta ex quibus com</i>		<i>aurum apparens</i>	200
<i>posita</i>	379. 533	<i>aurum cur lepram & al</i>	
<i>Augmentare</i>	533	<i>lios morbos curet</i>	566
<i>augmentum quid</i>	ibid.	<i>aurum fermentum</i>	63. 125
<i>augmentum in quantita-</i>		<i>auri verba</i>	173
<i>te</i>	ibid.	<i>auri virtutes</i>	566. 567.
<i>uis Hermetis</i>	371		568. 625. 626
<i>aurora</i>	616	<i>auri & argenti substans</i>	
<i>aurum quid</i>	408. quas	<i>tia</i>	488
<i>le corpus</i>	603	<i>auri interiora argenti</i>	411
<i>aurum Philosophorum</i>		<i>auri complexio</i>	409
	217. 218. 515	<i>auri flos</i>	75. 79
<i>aurum vt fiat argentum</i>		<i>auripigmentum</i>	114
	517	<i>aurificationis principii</i>	
<i>aurum numosum</i>	123		483
<i>aurum fermentum elixis</i>		<i>authoris sententia</i>	179
<i>ris</i>	409	<i>Azet quid</i>	279
<i>aurum igne non vri</i>	410		
<i>aurum purpureum</i>	277.		
<i>vt fiat argentum</i>	426		

• B

B *Algi allegoria* 59
Basiliſci & lapidæ

INDEX.

<i>similitudo</i>	208	<i>canicula Armeniae</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bellum irritare</i>	112	<i>caput corui</i>	364.605
<i>Beya</i>	147	<i>carbumata</i>	269
<i>Bonum pluriū nominum</i>		<i>carta Sacerdotum</i>	244
63		<i>cantio</i>	14.39
<i>boritis</i>	18.19	<i>Cellula mea</i>	299
C		<i>Chelidonia</i>	132
<i>Haqs confusum</i>	587	<i>Christiani Philosophi</i>	
<i>Chalcofolariū vas</i>		586	
348.349		<i>Christi & lapidis allegoria</i>	612.613
<i>calcinatio</i>	288. quorum		
303		<i>chronica Metbaurea</i>	462
<i>calcinatio prima</i>	224. se-	<i>Chubul</i>	43.48.119
<i>cunda</i>	225. cur fiat	<i>cinis preciosus</i>	48
<i>calcinatio Philosophorū</i>		<i>cinis à cinere</i>	229
224.225		<i>citrinatio quid</i>	426.432.
<i>calcinatio operatio sexta</i>		517.563	
428		<i>circulus Solis</i>	357
<i>calcinationes multæ</i>	290	<i>Clavis</i>	257
<i>calidum naturale</i>	156. raz-	<i>clavis operis</i>	7.275
<i>dicale</i>	477	<i>clavis prima solutio pris-</i>	
<i>calor præcipuum agens in</i>		<i>ma</i>	605.606
<i>Alchimia</i>	467	<i>Coagulum</i>	628
<i>calor in humido</i>	426. in	<i>coagulatio</i>	240. ut fiat
<i>sicco</i>	<i>ibid.</i>	306. duplex	42. 01
<i>calor æquilibris</i>	607	<i>peratio quinta</i>	428
<i>cambar</i>	39.47.49.53.119.	<i>coagulationis spatium</i>	306
	123.124.126.168.257	<i>in Coagulationibus à sale</i>	
<i>camelus noster</i>	391	<i>canendum</i>	315
<i>canis Corascensis</i>	340	<i>coctio quàm longa</i>	500
		<i>calans</i>	

INDEX.

cælum ex quo	450.	ex	chimica	181
quibus compositū	72.		congelare	348.
ex quibus substantijs			congiungam Solis & Lunæ	270
creata	456		coniungere	609. (615
cælum hoc est aurum	608		coniungenda quæ	ibid.
cæli creatio	4		coniunctio elementorum	
cæmeteria	334		quid	498
colera	386		contentum	264
colera virtus	206		conterere	94.105.123
colla auri	45. 121		continens	264
colores principales	421.		contractus quid	42
extremi	525.	appas	contraria ut in vnam na	
rentes in regimine las			turam coalescant	494
pidis	97		contritio	233. Philoso
combustio sanguinis simi			phorum	30. 105. dñs
lis	27		plex	233
comburere quid	59.134		coopertorium equi	391
combustilia quæ	221		coquere	234
commixtio quid	416		coqui ut debeat	234. 235
compar rerum	160		conuersio	486
complementum quot dies			conuersiones ut fiant	164
bis fiat	193. 433		corallus	143. Philoso
comlexionū mutatio	423		phorum	144
compositio quid	42. 138.		cor	121. Solis 90. cæli 592
426. nostra	362. dñs		corrusile	10. 28. 101. 103.
plex	63			236. 238
compositum	105. igne ca		corpus quid dicatur	31.
rens	451. ex elemens			97. 197. 180. siue ania
is	73		ma	31. nostrum 392.
conformitas in trinitate			perfectum	487

INDEX.

<i>corpus in animam cons-</i>		<i>corpora metallica arte fie-</i>	
<i>nerti</i>	290	<i>ri non posse</i>	554.
<i>corpus</i> 22. <i>nominibus</i>		<i>porum solutio</i>	415. 571
<i>& amplius appellari</i>		<i>corporum ligamina</i>	453
180		<i>corporū sulphureitas</i>	<i>duo</i>
<i>corpus</i> <i>ut spiritus fiat</i>		<i>plex</i>	412
493. 494. <i>non multi-</i>		<i>corruptio quid</i>	361
<i>plicabile</i> 619. <i>desi-</i>		<i>corruptionis natura</i>	1
<i>deratum</i> 17. <i>quando</i>		<i>corui caput</i>	364. 501
<i>distilletur</i> 291. <i>ut</i>		<i>coruum dealbare</i>	390
<i>debilitandum</i> 31. <i>vas</i>		<i>Craticulae libellus</i>	359
<i>parem fieri</i> 512. <i>teren-</i>		<i>creatura omnis ex elemen-</i>	
<i>dum</i> 36. <i>quando sub-</i>		<i>tis</i>	4
<i>tiliatum</i>	586. 587	<i>creatura vnius essentie</i>	
<i>corpora duo</i>	204	451	
<i>corpora solvere</i>	336	<i>creaturæ ex tribus ele-</i>	
<i>corpora corporibus tingi</i>		<i>mentis</i>	4. 5
<i>& figi</i>	125	<i>creaturæ ex duobus ele-</i>	
<i>corpora in non corpora</i>		<i>mentis</i>	4
<i>verti</i>	279	<i>creaturæ cur diuersas be-</i>	
<i>corpora incorporea fieri</i>		<i>beant naturas</i>	449
63. 104. 471		<i>creaturarum diuersitas</i>	
<i>corpora ut considerata</i>		<i>& varietas vnde</i>	6
453		<i>creata omnia ex vna es-</i>	
<i>corpora lucentia</i>	427	<i>sentia</i>	5
<i>corpora metallica ex Mer-</i>		<i>cribrare Hermetis</i>	49
<i>curio</i> 155. <i>ærea ex co-</i>		<i>cribratoria</i>	334
<i>ruscatione cadere</i> 376.		<i>crocus Philosophorū</i>	94.
<i>mineralia ut differāt</i>		143	
<i>compositione</i>	380	<i>Cucurbita</i>	334
		<i>Dardanus</i>	

INDEX.

D		Deos omnes ad louem re-	
Dardanus	17	ferri	595
Dealbare	346	denſi nil ſublime	71
dealbare duplex	34. 109	Dialogus Lunæ & Solis	
dealbatio 432. operis in-		464. 465. Spiritus a-	
nitium	ibid.	nimæ & corporis	613
decoctio 234. 335. 336.		dicta maiorum ſequenda	
in Decoctione cur adbis		3	
benda	234	dies eſt ſplendor Solis	620
decoctiones quatuor	502.	diethen	360
item ſeptem	ibid.	dimensiones tres	453
depuratio	364	diſpoſitiones ſeptem	428
Deus ante omnia	3	difſoluere quid	492
Deus eſt natura	594	in Diſtillatione corporum	
Deus, 589. 590. & eius		cautela	114
attributa	ibid.	diſtillatio 240. 305. quo-	
dei creatio	72	tuplex 305. quot fiat	
dei munus excellentiſſi-		vicibus	240
mun	35	diſtillatio Philoſophorū	
ei maximū donum hu-		ibid.	
mane naturæ datum		diſtillationes neceſſariæ	
584		608	
ei nomen	590	diſtillationis cōpletæ ſu-	
ū innominabilem	589	gnum	495
um omnia implere	588	diuiſio 332. 485. lapidis	
Deo omnia affirmare		neceſſariæ	417
poſſe	ibid.	Doctrina generalis	288
Deo omnia negari poſ-		Draco noſter	390
ſe	589	draco in circulum ductus	
Deo ut ſint omnia	60	621	

INDEX.

draconis enigma 55
 Ductilia liquabilia 378
 ductilia et liquabilia quæ
 549

duo quid 39

E

Ebmich 119

Ebsemeth 43

Ecbo 598

Elementum solum nō ge-
 nerari, aut corrumpi
 452

elementum liquabilem
 quod. 379

elementum primum 284.
 366

elementū secundum 284.
 366

elementum tertium 284.
 367

elementum quartum 285.
 367

elementum primum lapis
 dis 162

elementū aqueū quid 475

elementa quatuor creata
 3.4.74.361

elementa naturas dici 3.
 ex primis qualitatib⁹
 composita 451. amia

ca 361. inimica. ibidē
 elementa vt commiscean-
 tur 58. & coquenda
 ibid. aquatica 361.
 lapidea ibid. formas
 lia duo in lapide vt in-
 telligatur 497

elementa duo in arte 472

elementa morte separari
 72.73. in die iudicij
 460

elementa vt conflagram⁹
 da 459

elementa circulariter con-
 uersua 362

elementa conuertere 59.
 conuertendi modi 291

elementa simplicia cur Al-
 chemia nō conducant
 471

elementorum substantia

457. mater 481. ma-
 ritas 227. materia

156. extractio 497.

elementorū spissitudo 68.
 separatio 232.233.278.
 497

elementorum mixtio 456.

commixtio 343. affis-
 nitas in corpore Cbris-
 ti

INDEX.

sti 526. *circulatio*
 455. *aptitudo* 362.
coniunctio 498
elementorum & *quintæ*
essentiæ differētia 513
Elementis omnia 74
Elsaron 322
elixir quid dicatur 476
elixir nostrum 22. 412.
album ibid. rubeum
ibid.
elixir ex quibus 163
elixir ut crescat 176. *per-*
fectum ut fiat 513. *ma-*
turum ad tingendum
 176. *infinitæ virtu-*
tis 299. *ut cum corp-*
oribus coniungatur
 528. *ut compleatur*
 224. *calcinatam* 174
elixiris compositio 483
elixiris excellentia ut p-
betur 435
elixiris ad rubeum conse-
ctio 526. 527
es Alemanici 376
ium antiquissimum
 448
iscopus noster 391
velia 7. 21. 47. 49. 119.

122. 124. *quid* 79. *als*
ba 80. 96
ethelinteri 29. *fieri* 37.
 43. 45
ethelia 75
Exebmich 44
Eximidius Philosophus
 i

F

Acies quatuor vnius
patris 308
fatui Alchimista 559.
 560
Fella 275
fermentare ad rubeū 530
fermentatio quid 520
fermentū quid 283. 286.
 438. 447. 522
fermentum auri 253. 413
fermentum fermenti 254
fermentum ad rubeū 529
fermentum ad albū. ibid.
fermentum Philosopho-
rum 510
fermentum est anima cor-
poris imperfecti 511
fermenti dosis 529. 530
ferrum omne bonum 219
ferrum è cælo cecidisse
 376

S 2

INDEX.

<i>festinatio propellenda</i>	294
<i>sex quid</i>	480. 519
<i>Figere</i>	164. 291
<i>finus</i>	236
<i>finem ante principium cur tractet Alchimista</i>	135
<i>figendi modus</i>	523
<i>fixio</i>	229. 430. <i>Vt. fiat</i>
<i>ibid.</i>	
<i>Flegma</i>	386
<i>flos auri</i>	121
<i>flos corporis</i>	603
<i>flores secretorum</i>	484
<i>flores indelebiles</i>	272
<i>Fœmina</i>	263
<i>fœminæ Spiritus</i>	216
<i>Frigidum omne</i>	3
<i>Fugare quid</i>	346
<i>fundere</i>	<i>ibid.</i>
<i>fundamentum artis</i>	10.
<i>II. operis</i>	III
<i>fundamentum Alchimie</i>	
	466

G

G <i>Arib</i>	342
<i>Galenī sententia de</i>	
<i>Chimia</i>	222
<i>Geber Saracenus</i>	309.
<i>cuius filius</i>	346
<i>Geldum</i>	132

<i>Genetliaci irrisi</i>	599
<i>generatio est motus</i>	160
<i>generatio in animalibus</i>	
	159
<i>generatio vt fiat</i>	383. 384
<i>generatio fœtus & lapis</i>	
<i>dis</i>	130
<i>gentilitatis error</i>	595
<i>germen corporis</i>	603
<i>Glaciei exemplum</i>	562
<i>Gradus operis tertius</i>	
	360. 368
<i>gradus primus regiminis</i>	
	362
<i>gradus secundus regimis</i>	
<i>nis</i>	364
<i>gradus regiminis quartus</i>	
	372
<i>gradus terminus</i>	360
<i>gumi quid</i>	13. 14. 87. 103.
	168. aureum 200
<i>guma Scotia</i>	28. 103
<i>guma mas est</i>	173. 480
<i>ro fortior</i>	88
<i>guma nostra</i>	214
<i>gumæ plures</i>	<i>ibid.</i>

H.

H <i>Arforetus</i>	148
<i>Harmonia Mund</i>	
<i>di</i>	588
	<i>bermas</i>

INDEX.

hermaphroditum	610	ignis rarior	44. niger
Hermes Philosophus triū		255. lentus principio	
uir 624. Philosophos		237. 370. Spissus	451.
tum caput	34	immoderatus cauendo	
Hermetis sententia	193.	dus 11. elementorum	
Verba	223. numus	rarior 3. artificialis	
126. Anser	285. pis	qualis	476. auri pur
stura	625. documentu	purei	201. Viuus na
tum	109	tura	601. tinctorum
Hermogenis pullus	285	201. natura	594. gra
Heptades	591	dus	359. elementum
Hexades	ibid.	450. regimen	432
Homo antiquus	390	igne principio carere	454
Homo ex quatuor elemen		ignem esse aquam	212
tis	5. 72	ex Igne solo quod est, non	
ominis spiratio	26	comedit aut dormit	5
ominis partes interiores		ignes quinque Alchimie	
quot	205	422	
ominis & lapidis compa		ignium quantitas	340
ratio	310	Imago biformis	625
omiditas quid	81. 474.	imbibitionis tempus	501
ubi	224	immunditia lapidis	309
nidum omne	3	impedimenta actionum	
nidi significatum	304	463	
nidorum differentia		impedimenta que aufero	
15		renda	616
ores quatuor	453	Inceratio & cur	226. 227.
I		288. 313	
ir quid	302	incerare	346. 347
is quid	170. 274	incerantur que	306

INDEX

incinerandi modus	ibid.
incremabile	229
induratio	288
Indorum & Babyloniorum sententia de ceratione lapidis	71
ingressus	231
initium rerum	1
intellectus dicti illius: Qui mecum moritur, mecum oritur	489. 490
intentio Philosophorum	47
interuallum inter Deum & creaturas	589
inuidere non est sapientis	20. 94
Ioannis Pici Mirandula mors dolenda	596
Iouis operatio	355
Iris ut fiat	607
irudo	40
ladicare per ignem	459

K

K Arnech	132
K Kenkel	ibid. 82
Kubrick Philosophorum	320
Kinna	240
Kubul	48

L

L Abor maior in dealo bando, quam rubificando	505. Vbimas ximus 497
lac virginis	174. 201. 375
lapis quid	482. 483
lapis rex	281
lapis duplex	347
lapis nan lapis	28. 80. 308. 309
lapis honoratus	341
lapis cuius nature	311
lapis 81. 105. ex quibus constat	16. 155. 278.
ex quo gignat	155
lapis in duas partes diuiditur	364. 368. 580
lapis ex quatuor elementis	170. 279. 311
lapis ut crescat	181
lapis ut minor mundus	385
lapis de animata re est	380
lapis veritatis 321. quod differentijs compleatur	239
lapis ut pulvis optimus	24

lapis

INDEX.

is Philosophorum me-		lapis fixus	174
dicina	429	lapis alkali	347
is Aquila	253	lapis cur sulphur dicatur	
is fortitudinis	419		211
is vnus	467	lapis semini humano sis	
is homini comparatus		miliis	302
206. 207.		lapis vt incrandus	532
is Benedictus	478	lapis quater soluendus	
is noster trinus & vs			174
nus 300. primò albus		lapis quandiu coquendus	
416			8.11
is noster aqua	265.	lapis fermentatus	175
congelata	300	lapis vt dulcoretur	531
is est vita	364	lapis quomodo regendus	23
is Philosophorum cui		lapis aqua fieri, & econ-	
parti adiungatur	527	tra	16
is mineralibus compa-		lapis vt inspissetur, & rã	
ratus	209	rescat 68. vt terena	
is omnicolor	351	lus	12
is kubul	12	lapidis & pulli generatio	
is Tyrius	18. 92		547
is cur nominetur	90	lapidis proprium nomen	
is à Deo quibus conce-		obscurum	64
datur 348. donũ Dei		lapidis varia nomina 16.	
110		64. nomina præcipua	
is est ligamentum ele-		114. generatio	495.
mentorũ	601	natura 342. 347. mer	
is tertius	619.	tua reuiuiscit	26
is cur pelagus nomina-		lapidis initium 19. alia	
tur	58	mentum	69. 70

INDEX.

lapidis elementa quatuor 311	lapidis magisterium ad al- bum 348. 349. ad ru- beum 351
lapidis definitio 154. 156	lapidis scientia quid 629
lapidis variae descriptio- nes 135	lapidis gradus 357. 358.
lapidis primū elementum 162. 164	Vasa 612
lapidis pars prima 580.	lapidem esse, in omnibus rebus declaratur 622
pars secunda 581	lapidem esse ex quatuor elementis 170. 497
lapidis proprietas 347	lapidem quatuor esse nas- turis 125
lapidis & hominis compa- ratio 310	lapidem quatuor habere naturas 50. ex aqua generari 171
lapidis similitudo & ves- neni 203	lapidem quis ignoret 253
lapidis & spermatis in creatione 27	lapidem offendi in monti- bus declaratur 622
lapidis virtutes 347. 627	lapidem quis agnoscat 253
lapidis eleuatio 342. pros- cessus breuis 162. mul- tiplicatio 538	lapidem ubi non prodest magnifice appellari. Vbi prodest, celari 64
lapidis regimen 17. 82. 131. compositio 313	lapidem vt Aristoteles no- minarit 310
lapidis coagulatio 346. so- lutio 345. duplex. ibid.	in Lapidem extraneū non ingredi 169
lapidis humiditas Vnde 301. purificatio 500	de Lapide contraria affir- mari 64. 65.
lapidis & Mercurij dispu- tatio 313. 314	in Lapide quae sint 169
lapidis preciosi perfectio 17. 91	lapidas

INDEX.

www.libtool.com.cn

196

281

in aho

Agisterium acatū Pbis

Sistere 36

agisterium lapidis cui

magisterij alchimici sunt:

ma 179
agisterii necessaria 210

рца 315

Magisteria artis quatuor

agnesia 107.119.132. Alt.

Da	43.73.91.209
arian	354.270

Margarita praecipua 586

5

INDEX.

- miserabilium diuisio 473
 Mundus minor ex quibus
 compositus 383
 mundi rex & imperator
 593
 mundi oculus 592
 mundi nostri principium 1
 mundum esse animal 595
 mundificatio 446. natus
 re 603
 Musa discipulus 326
 Myfterium maximum
 609
 N
 Naman Syri exema:
 plum 502
 natura 1. quid dicatur
 461. 462. 593
 natura rerum 66
 natura vna duorum 24
 natura vna re contenta
 107
 natura & humiditas fit
 aqua & lapis 30
 natura generatius metal:
 lorum 601
 natura corruptionis 1
 natura quomodo cecidit
 & releuari 76
 natura omnis in Sole 625
 natura mercarialis 474
 natura occulta congelari
 30
 natura ignis 594
 natura, id est elementa 3,
 4
 naturæ principium 468
 naturæ cunabula 586
 naturæ vis 133. terminus
 77. 473. arcanum 602
 naturæ plures descriptio:
 nes 593
 naturæ vt. commisceatur
 515
 naturæ multiplicætes 220
 naturæ magisterij 335
 naturas quatuor in cœ:
 lam ascendere 40
 naturam natura letari 8.
 62. 76
 naturam naturis obuiam
 ire ibid.
 naturas commisceri 34
 Nigredo quid 426. prin:
 ma 135. maior 498.
 cuius rei signum 32. 33
 nigrum 132. duplex 218
 nomina lapidis cur mul:
 tiplicata 139. per se
 milipadine posita 222.
 nominare

INDEX.

naretes 287. actio	opus non varium 108
s ibid.	opus mulierum 10. 12.
terorū mysteria 590	298
re quid 182	opus lapidis esse opus ma-
ri 231	lieris declaratur 623
x eius est terra 240	www.flibtool.com.cn
menti autor 149	operis initium 224. 432.
us 90. Varius 75.	principium 133. 415.
ulgi 39. 45. aureus	caput 26. intentio
4. Philosophorum	415. diuisio per tempora
tentio 47	ra 12. modus 51. 125.
Hermetis 126	secretum 10
O	operis secunda pars 296.
Cicisio 230	627
occupatio 372	operis pars tertia 627
es quatuor 453	operis prolixitas 499
a mutua corporis,	operi quinque necessaria
iritus et animæ 180	334
n quid 483. Phi-	operatio vna 289
phorum 141. pres-	operatio prima 427
sisimum 354. in-	operatio infortunata 239
nbustibile 492	operationis termini 500
trium verborū 354	in Opere considerata 9
rium dierum 434	operationes quæ 288
rimum 282. vt fiat	operationum modi 362
3	operandi brevis modus 628
ecundum ibid. &	operandi lapidis ad albū
fiat 282	modus 348. 349
ertū vt fiat ibid.	Orbium intelligentiæ 598
uartū vt fiat 283	origo mundi 342
	ortus 282

INDEX.

similitudo 207. exem-
plum 69

P

Anis in lapidem cons-
uersus 376

parabola festina Alches-
miae 195. & deinceps.

paria combinanda 24

particularia duo in hac
parte perfici 659

pater mirabilium 313

pater eius est Sol 225

patientia opus 110

pax inter contraria 6

pax inter elementa 373

Pelagus 420

perfectiōnis signum 228

permutationis corporis

419

Persarum Philosophorū
de tincturis disputatio

355

Philosophica expetenda

597

philosophiae Mineruae 586

philosophiae tres clauēs

604. 605

philosophiae osor iurecons-

sultus

585

Philosophi Christiani

596. Persae 353. male

intellecti 310

Philosophos dissentire

verbis, conuenire sens-

tentia 15

Philosophorū genera duo

576: congregatio 1.

scopus 108. intentio

32. 47. 154. consideras-

tio 603. mos in descri-

bendo lapide 275

Philosophorum aqua 27.

ignis naturalis 612

Philosophorū lapis 600.

601

philosophantium 510

Phlema virtus 206

Planetarum opera vbi

355. operationes 189

plumbum quid 44. 380.

cur ponderosum 410.

sapientum 133

plumbum & acetam prin-

cipia lapidis 87

plumbum ruberū initium

operis 211. sapientū 10.

tubetam 220. album

219

plumbum cum plumbo po-

nere 219

plumbi

INDEX.

ibi compositio 380
lumbo vita mortua
 21
dera elementorum in
pidis cōfectione 526.
 27
auit ventus in ven-
re suo 240
etica alia 504. & *dein*
eps.
gnatio 281
paratio 485
paratio rerum 486
parationis primus mo-
us 362
parandæ res 163
etica altera pars 609
um opus 37. 282. 292
um verbum 284
cipium primum na-
urale 416
cipium omniū crea-
urarum 68
cipia rerum tria 460
essus ad lapidē 168
iniquitas inter quæ
 9
iciendi modus 434.
 39. 340
ositiones obscuræ elu-

cidatæ 622
Prothonotarij *historia*
 245
Puer homo perfectus 617
pueri 147. 618
pugnam irritare 112
pullus Hermogenis 285
puluis 264. *spiritualis*
 103. *impalpabilis* 99
purificari res 287
putrefactio 232. *ut fiat*
 50. *prima* 306. *ma-*
xima 19. 93. *operatio*
tertia 428
putrefactionem, elemen-
torum putrefactionē
præcedere 365
Pythagorica tertia syno-
dus 1
Pythagoræ primum præ-
ceptum 620

Q

*Q*uartum opus 284
qualitates primæ
 451
questiones necromanticae
de toto processu lapidis
cū responsione 629. 630
quintæ essentiae spiritus
 482

INDEX.

quinta essentia elementorum	460.	ab elementis differens	513	quintam essentiam quid vocemus	456. 457	ex Quatuor elementis omnia	449
R							
Randerich	45	Rarum	387	Rectificatio	366.	corporum	237
reducere	164. 292	reductio ut fiat	368	Rebis	310. 311	regere parietem	138
regimen Alchimistarum	110	regimen quo corpora fi- gantur	51	regimen vñũ, verba plus rima 36. figendi cor- pora 127. 128. 129. totum quibus fiat	32	regimen ignis 432. facien- dilapidis	95
regiminis primus gradus	362.	secundus gradus	364.	quartus gradus	372		
reiteratio laudatur	530.		537	renouatio	236	res vna	500
res cruciata	136	res Philosophorum qua	623	rerum initium	462	rex lapis 281. 441. 442	ut oritur 181. ut nus- triendus 177
Rubedo 135. in plumbo	10	rubor ex nigredine 61. in albedine absconditus	135. duplex 218	rubedinem in albedine oc- cultari	61	rubigo quid	40
rubiginem conuertere	50.	in venenum	124	S			
Sagitta ex pbaretra	293	Salamandra	424	sal commune 210. Armo- niacum ibid. aromas- ticum 211. alkali vñũ de 209. nitrum 400.		Urina	210

INDEX:

sal nostrum	210	scribendum cur per entio	
sal fixum	488	gmata	621
salia duplicia	209	Secretum 365. magnum	
salium proprietates	205	434. nostrum	514
sal satura	ibid.	secretum secretorum	219
salus lune	357	secretum operis	10
sandarach	122	secretum cuiuslibet res est	
sanguis	210. 386	eius anima	489
sanguis est anima	364	secundum opus	282
sanguis menstruus	159	semen paternum	478
sanguis ubi inueniatur	89	semen à Mercurio ut ex	
anguinis virtus	206	trahatur	478
sapientia occulta	1	senioris verba	191
sapientum dictum	40	sententia sapientum	66
sapo corporum	347	sententiarum diuersitas	
sapores quatuor	453	in opere philosoph.	223
stis album 33. nigrum		separatio elementorum	
ibid. & 108. rubrum		170. 498	
33. rubeum	108	septem ad duo addi	173
sturni splendor 134. op		Serentis exemplum	269
peratio	355	Sericon	138
ala nostra	392	sermo typicus	202
entiae alchimiae exem-		serpens 168. seipsum im	
plum	389	pragnans	153
entiarum portae ibid.		serpentis frater	167
pum alchimicum quis		serpentis soror	ibid.
attingat	180	seruus preciosus	25
lia	322	serui rubei natura	100
ia quid	480	sexus duo	453
ella	204	Signa bona lapidis	238

INDEX

<i>fecitas alchimia</i>	227	<i>solutio</i> 445. <i>vniversalis</i>	
<i>similitudo prolis cum al-</i>		314. <i>ex natura</i>	169.
<i>chimia</i>	195.196	<i>perfecta</i>	603
• <i>similitudines nō esse pro-</i>		<i>solutio nostra secretum</i>	
<i>prietates</i>	186.187	<i>nostrum</i>	514
<i>simile simili generari</i>	25.	<i>solutio per discordiā fieri</i>	
160		603	
<i>Sol vnus verus</i>	155. <i>mez-</i>	<i>solutio necessaria</i>	170. &
<i>tallorum finis</i>	<i>ibid.</i>	<i>eius operationes</i>	171.
<i>quid significet</i>	281.282.	<i>duplex</i>	536. <i>philosof-</i>
<i>mundi oculus</i>	592. <i>pla-</i>	<i>pbica</i>	284. <i>quid faciat</i>
<i>netarum rector</i>	296.	304. <i>alia</i>	305
<i>cœli viator</i>	<i>ibid.</i>	<i>solutio & congelatio vna</i>	
<i>Sol & Luna & stellæ ex</i>		<i>operatione fieri</i>	330.
<i>igne & aëre composita</i>		331	
72		<i>solutio vt fiat</i>	336.337
<i>Sol fructus perficit</i>	409	<i>solutio, operatio secunda</i>	
<i>Sol ex quo generetur</i>	463.	428.	
464		<i>solutio operationis fini</i>	
<i>Sol pater, & Luna mater</i>		288.289	
<i>ibid.</i>		<i>solutionis res tres</i>	288
<i>Sol solus cur non tingat</i>		<i>solutionis primus modus</i>	
463		415	
<i>Solis circulus</i>	358. <i>ope-</i>	<i>in Solutione lapidis quid</i>	
<i>ratio</i>	355	<i>cauendum</i>	174
<i>Solis & Luna coniugium</i>		<i>solutiones sapientiæ filia</i>	
615		603	
<i>Solis flos</i>	75	<i>soror prima</i>	204. 205.
<i>Soles tres</i>	610	<i>secunda et tertia. ibid.</i>	
<i>soluere</i>	164. 291	<i>sorores tres</i>	204
		<i>Species</i>	

INDEX.

<i>Species nō permutari</i> 469	<i>spiritus præparans</i> 490.
<i>incompactibiles</i> <i>ibid.</i>	<i>duplex</i> <i>ibid.</i>
<i>sphæra materialis</i> 598	<i>spiritus tingens</i> 491.601.
<i>sperma</i> 160.161. <i>quale</i>	<i>humidus</i> 30
397. <i>lapidis. ibid. Philosophorum</i> 486. <i>proprium metallorū</i> 487	<i>spiritus duodecim nominibus dici</i> 180
<i>spermata duo</i> 159. <i>ut comisceantur</i> 161	<i>spiritus septem</i> <i>ibid.</i>
<i>spiritus quid</i> 119.105.602	<i>spiritus beneficus</i> 490
<i>spiritus quid dicatur</i> 479	<i>spiritus principales</i> 316
<i>spiritus duplex</i> 216.491	<i>spiritus fugaces ut fixentur</i> 339
<i>spiritus generationis author</i> 602	<i>spiritus in aquam conuertendi ante sublimationem</i> 171
<i>spiritus qui mercurij dicuntur</i> 491	<i>spiritū multiplicabilem, sed non corpus</i> 619
<i>spiritus fugiens</i> 115	<i>spirituum retinacula</i> 315
<i>spiritus est mercurius</i> 491	<i>spiritus initiorum</i> 2.
<i>spiritus siccus</i> <i>ibid. virtus</i> 302	<i>ubi sit</i> 494
<i>spiritus Domini</i> 594	<i>splendor corporum</i> 492
<i>spiritus quintæ essentie</i> 482	<i>sputum Lunæ</i> 53.80.210.
<i>spiritus animæ & corporis dialogus</i> 614	223. <i>boletorum</i> 43
<i>spiritus ut in corpora vertantur, & econuersò</i> 354.355. <i>ut corpora ingrediantur</i> 314	<i>Stannum & argentum non conuenire</i> 94
	<i>ex Stanno cuprum facere</i> 221
	<i>stellæ igneæ</i> 1
	<i>studij utilitas</i> 547
	<i>stultum quid</i> 562
	<i>Substantia diuisa</i> 456

T 2

INDEX.

<i>Substantia fixa</i>	229	<i>ra</i>	489.
<i>Substantiæ quatuor</i>	458	<i>sulphurismas</i>	46
<i>Sublimare quid</i>	228. 289.	<i>sulphuris & mercurij generatio</i>	555. 556
<i>Sublimatio</i>	517. <i>cur fiat</i>	<i>sulphuris compositio</i>	381
<i>ibid. quid</i>	227. 257.	<i>sulphuris perfectissima</i>	
288. 429. <i>duplex</i>	228.	<i>compositio</i>	519
<i>sulphureitas fixa</i>	488	<i>sulphuris perfectio</i>	47.
<i>sulphur quid</i>	385	<i>proprietas</i>	607. <i>aqua</i>
<i>sulphur nature</i>	38	41. <i>vapor</i>	550
<i>sulphur Philosophorum</i>		<i>sulphura duo</i>	619. <i>multa unum sulphur</i>
172. <i>rubeum ubi sit</i>		42. <i>anime</i>	38. <i>sulphuris</i>
563. <i>& album</i>	364.	<i>ribus contineri</i>	33. 46.
<i>quid sit</i>	229. 556	109	
<i>sulphur quod mercurio</i>		<i>Synodus tertia Pythagoræ</i>	
<i>melius cohereat</i>	557	<i>rica</i>	1
<i>sulphur incremabile</i>	424.	<i>synonyma in arte</i>	416
<i>incombustibile</i>	12. 120.	<i>T</i>	
121. <i>fugiens</i>	122. <i>vis</i>	<i>Talk</i>	319
<i>uum</i>	611	<i>Temeynehum</i>	333
<i>sulphur in luna</i>	564	<i>tenebræ ut videantur</i>	462
<i>sulphur coagulare ut intelligendum</i>	556	<i>terra quid</i>	170. 472. <i>quæ</i>
<i>sulphur album & rubeum</i>		<i>matrix</i>	486. <i>elementorum mater</i>
372. 426		281. 444.	
<i>sulphur rubeum</i>	200. 563	<i>non elementum, sed elementata</i>	460. <i>ubi</i>
<i>sulphur nigrum</i>	211	<i>verum elementum. ibid.</i>	
<i>sulphur denigrans</i>	61	<i>spissior elementorum</i>	
<i>sulphur tam album quàm rubeum ubi inveniatur</i>	484. <i>eius natus</i>	3. <i>argentea</i>	200. <i>foliata</i>

INDEX.

liata 481. calcinata
285. spissior 68. al-
ba 200. inanis 587.
vina 610. *Aegyptias*
64 135. Solis 162. Vul-
gi ut à philosophicali
separetur 514. Mer-
curij 162. Lunæ ibid.
sapientiae 200. ut des-
albat 506
terrae solutio quo igne fiat
611
terram in cælū sublimari
612. denigrare 138.
spirituare 494
tertium opus 282
Thabritus 147
Theologus inflatus 585
theriacæ & lapidis simi-
litudo 208
thesaurus ex tribus ver-
bis 357
thucia 215
Tingere quid 583
tinctura 121. ut vocetur
203. ex quibus 114.
ut fiat 39. 229. 277.
permanens 492. sa-
pientia 201. vera au-
ri 218. quibus vita,

& quibus mors 98.
non sine plumbo 11.
nulla sine rubro lapide
409. Philosophorum
ubi sit 239. quantæ
præstantia 77
tinctura fixæ 45. 121.
multiplicatio quid 534
tres definitiones 482.
483
tincturam non fieri absq[ue]
plumbo 85
tincturarum differentia
419. extractio 493
tinctorum herba 145
tingens in infinitum 228
Triades 190
tria ad unum addi 173
Tyria 57
tyrius color 132. 133
tyriaca Philosophorum
141. 150

V

Vapor vinctuosus
468
varietas in opere nulla 33
vas unum lapidis 203
quando aperiendū 176
vasis quando cavendum
306

INDEX.

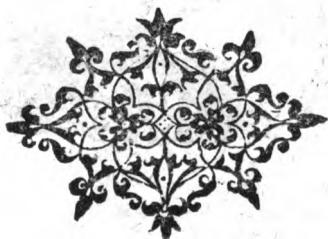
<i>Vegetabilibus ut ignis</i>		<i>gestina masculina. ib.</i>	
<i>insit</i>	5	<i>retentia feminea. ib.</i>	
<i>Vegetabilia quos respiciant planetas</i>	188.	<i>appetitiva masculina</i>	
	189	<i>ibid.</i>	
<i>Venenum</i>	106. 107. 168.	<i>Virtus quinta</i>	404
<i>sapientum</i>	16. mors	<i>Virtus spiritualis & mis</i>	
<i>tiferum</i>	290. quid 41.	<i>neralis</i>	498
<i>diuidendum</i>	175	<i>Virtus sulphuris Mercurij</i>	481
<i>Venenum siue aquam dis</i>		<i>virtutes & effectus albi</i>	
<i>uidere. quid</i>	ibid.	<i>miae</i>	540. & deinceps.
<i>Veneni tingentis genera</i>		<i>visio Arislei</i>	146
<i>tio</i>	16	<i>visibile parua durationis</i>	458
<i>Venerari regem cum sua</i>		<i>Vita quae</i>	207
<i>uxore quid</i>	100	<i>Vita mortua Vbi</i>	221
<i>Ventus meridionalis</i>	49	<i>Vita mortuorum</i>	347
<i>Venus nostra</i>	302	<i>Vitriolum Philosophorū</i>	211
<i>Veneris operatio</i>	356	<i>Vituli Urina</i>	103
<i>Verbum primum</i>	284.	<i>Vina cuncta mori</i>	26
<i>secundum</i>	445. ters	<i>Vinificatio</i>	231
<i>tium</i>	284. 359. 446.	<i>Vlmanus Franciscanus</i>	625
<i>quartum</i>	285. 446	<i>Vinctuosi & viscosi diffes</i>	
<i>Verba tria preciosa</i>	355	<i>rentia</i>	491
<i>verborum trium liber</i>		<i>Vnguentum Philosopho</i>	
<i>353. expositio</i>	358	<i>rum</i>	142
<i>Veritatis natura una</i>	62	<i>Vnum quid</i>	39. 136. 137.
<i>Vestis tenebrosa</i>	18. 92		138
<i>Vetula extenuata</i>	201		
<i>Via regum</i>	396		
<i>Virtus expulsiva</i>	384. dis		

Vnum

INDEX.

<i>Unum in Alchimia</i>	136	<i>Vrina</i>	168.	<i>tauri</i>	210
<i>Unam rem nihil alienum</i>					
<i>admittere</i>	169				
<i>Unum decem nominibus</i>		Y	<i>Harit</i>		333
<i>nominari</i>	138		<i>Yle</i>		461
<i>Unum compositum esse</i>			<i>Yxir</i>		22. 36
	37				
<i>Unio spiritus & animæ</i>					
<i>Ut fiat</i>	431. 432	Z	<i>Andarie</i>	252. 292	
<i>Volatilia ex quibus creas</i>			<i>Zendrio</i>	42. 119	
<i>ta</i>	450		<i>Zubech</i>		321

INDICIS in Tomum primum Opu-
sculorum ALCHIMIAE
FINIS.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

0.967654-1

Digitized by Google

www.libtool.com.cn